

SÂNTA
SCRIPTURA

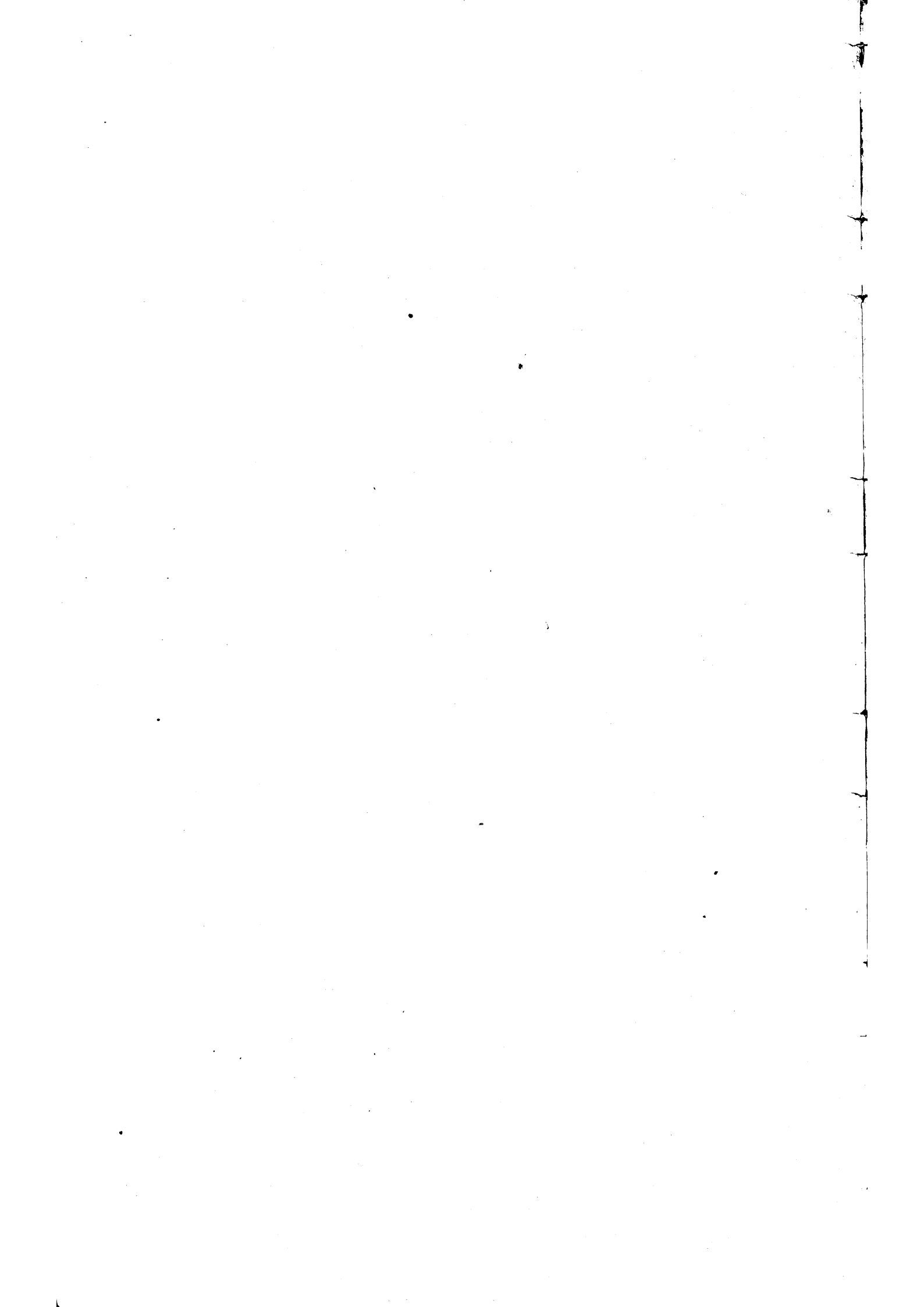
A

NOULUI TESTAMENTU.

TRADUSĂ ȘI PUBLICATĂ DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA
ȘI STRĂINĂTATE.

PESTA 1873.

S'A TIPĂRITU PRIN VICTOR HORNYÁNSKY.

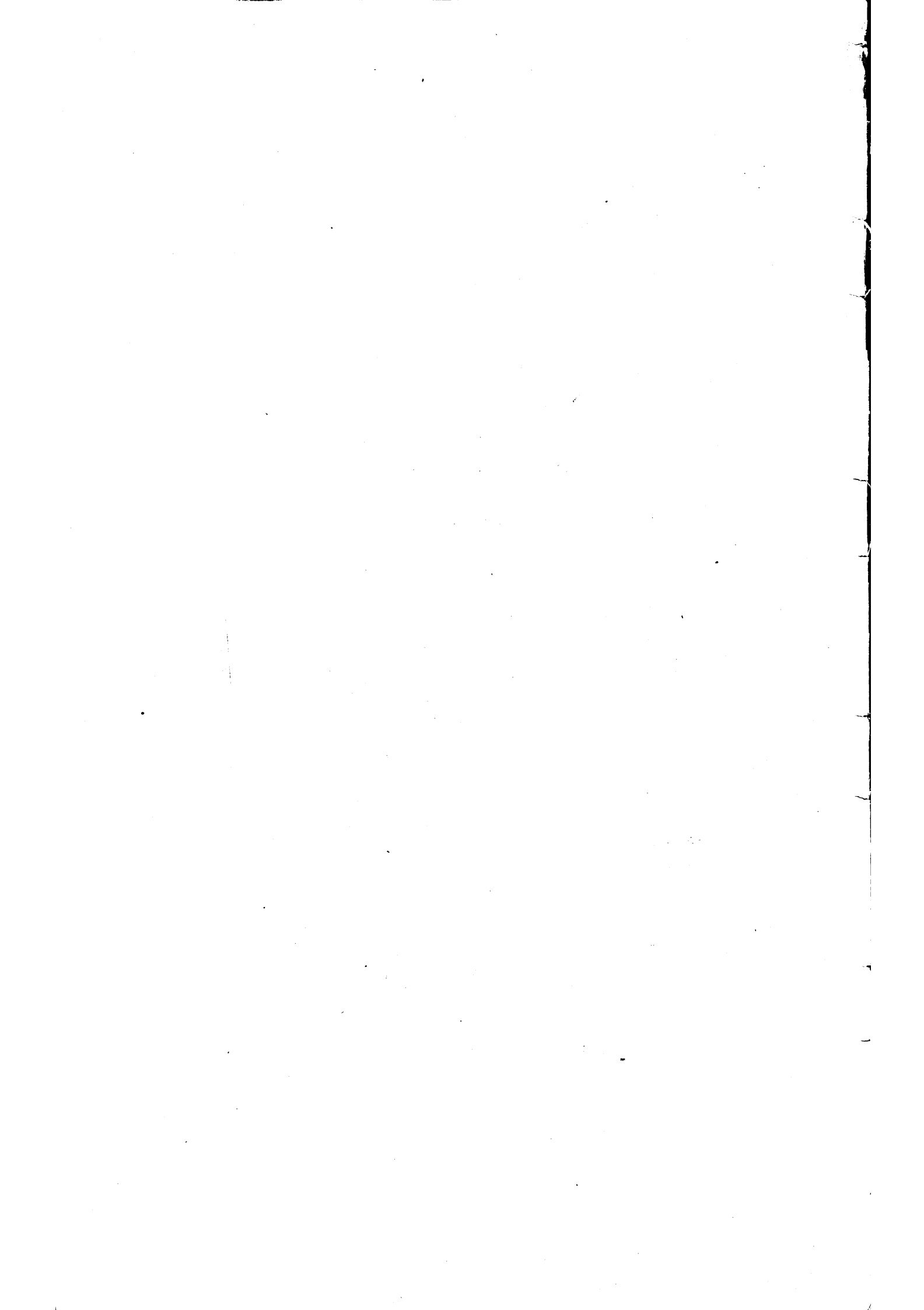

INDICELE CĂRȚILORU CUPRINSE

IN

NOULU TESTAMENTU.

	Pag.		Pag.
Sânta evangeliã dupre Matheiu	1.	Epistola apostolului Pavelu ântëia cãtrã Ti-	
Sânta evangeliã dupre Marcu	32.	motheiu	197.
Sânta evangeliã dupre Luca	52.	Epistola apostolului Pavelu a dua cãtrã	
Sânta evangeliã dupre Ioanu	85.	Timotheiu	201.
Faptele apostoliloru.	110.	Epistola apostolului Pavelu cãtrã Titu . . .	204.
Epistola apostolului Pavelu cãtrã Romani .	142.	Epistola apostolului Pavelu cãtrã File-	
Epistola apostolului Pavelu ântëia cãtrã Co-		monu	205.
rintheni	156.	Epistola apostolului Pavelu cãtrã Ebrei . .	206.
Epistola apostolului Pavelu a doua cãtrã Co-		Epistola generalë a lui Iacobu	216.
rintheni	169.	Epistola generalë ântëia a lui Ptru.	219.
Epistola apostolului Pavelu cãtrã Galateni .	177.	Epistola generalë a doua a lui Ietru	223.
Epistola apostolului Pavelu cãtrã Efeseni .	182.	Epistola generalë ântëia a lui Ianu	225.
Epistola apostolului Pavelu cãtrã Filippeni .	186.	Epistola generalë a doua a lui Ianu	229.
Epistola apostolului Pavelu cãtrã Colosseni .	190.	Epistola generalë a treia a lui Ianu	229.
Epistola apostolului Pavelu ântëia cãtrã Thes-		Epistola generalë a lui Iuda	230.
saloniceni	193.	Apocalipsulu sântului Ioanu Telogulu . .	231.
Epistola apostolului Pavelu a dua cãtrã Thes-			
saloniceni	196.		

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

M A T H E I U.

CAP. 1.

Generațiunea și nascerea lui Iisusu Christosu.

- 1 Cartea generațiunei lui Iisusu Christosu, fiulu lui David, fiulu lui Abrahamu.
- 2 Abraamu a născutu pre Isaacu; éru Isaacu a născutu pre Iacobu; éru Iacobu a născutu pre Iuda și pre frații lui; Éru Iuda a născutu pre Faresu și pre Zara din Thamara; éru Faresu a născutu pre Esromu; éru Esromu a născutu pre Aramu; Éru Aramu a născutu pre Aminadabu; éru Aminadabu a născutu pre Naasonu; éru Naasonu a născutu pre Salmonu; Éru Salmonu a născutu pre Boozu din Rachabu; éru Boozu a născutu pre Obedu din Ruthu; éru Obedu a născutu pre Iesse; Éru Iesse a născutu pre Davidu regele;
- 3 Éru Davidu regele a născutu pre Solomonu din *femeea care a fostu a*
- 4 lui Uriasu; Éru Solomonu a născutu pre Roboamu; éru Roboamu a născutu pre Abia; éru Abia a născutu
- 5 pre Asa; Éru Asa a născutu pre Iosafatu; éru Iosafatu a născutu pre Ioram
- 6 u; éru Ioram a născutu pre Oziasu; Éru Oziasu a născutu pre Iothamu; éru Iothamu a născutu pre Achazu; éru Achazu a născutu pre
- 7 Ezechia; Éru Ezechia a născutu pre Manasse; éru Manasse a născutu pre Amonu; éru Amonu a născutu pre
- 8 Iosia; Éru Iosia a născutu pre Iechonia și pre frații sei, la timpul strămutărei în Babilonu.
- 9 Éru după strămutarea în Babilonu Iechonia a născutu pre Salathielu; éru Salathielu a născutu pre Zorobabelu; Éru Zorobabelu a născutu
- 10 pre Abiudu; éru Abiudu a născutu

pre Eliakimu; éru Eliakimu a născutu pre Azoru; Éru Azoru a născutu pre 14 Sadoku; éru Sadoku a născutu pre Achimu; éru Achimu a născutu pre Eliudu; Éru Eliudu a născutu pre 15 Eliazaru; éru Eliazaru a născutu pre Matthanu; éru Matthanu a născutu pre Iacobu; Éru Iacobu a născutu 16 pre Iosefu, bărbatulu Mariei, din care s'a născutu Iisusu ce se dîce Christosu.

Deci tôte generațiunile de la Abrahamu pêne la Davidu *sînt* patru-spredece generațiuni; și de la Davidu pêne la strămutarea în Babilonu *sînt* patru-spredece generațiuni; și de la strămutarea în Babilonu pêne la Christosu *sînt* patru-spredece generațiuni.

Éru nascerea lui Iisusu Christosu 18 așa a fostu: că fiindu logodită muma lui, Maria, cu Iosefu, mai 'nainte de a fi ei împreună, s'a aflatu avêndu în pânțece din Spiritulu Sântu. Dară 19 Iosefu, bărbatul ei, fiindu dreptu, și nevrêndu să o vādêscă, a vrutu să o lase pe ascunsu.

Și cugetându elu la acêsta, éccê 20 ângerulu Domnului i s'a aretatu în visu, dîcêndu: Iosefe! fiulu lui Davidu, nu te teme de a-ți lua pre Maria, femeea ta; că ce s'a conceputu într'însa este din Spiritulu Sântu.

Și ea va nasce fiu, și vei chiă- 21 ma numele lui Iisusu; căci elu va mântui pre poporulu seu de păcatele lor.

Éru aceste tôte s'au făcutu, ca să 22 se împlinêscă ceea ce s'a dîsu de Domnulu prin profetulu, ce dîce: Éccê fecióra va concepe, și va nasce 23 fiu, și voru chiăma numele lui Emanuelu, ce însemnêză: Cu noi Dumneđu.

24 Și sculându-se Iosefu din somnu,
a făcutu precumu i-a ordinaru ânge-
rulu Domnului, și și-a luat pre fe-
25 meea sa. Și elu nu o cunoseu, pêne
ce a născutu pre fiulu seu celu ân-
têiu născutu ; și a chiămatu numele
lui Iisusu.

CAP. 2.

Venirea Magilor la Ierusalimu. Erodu. Iisusu Chris-
tosu în Egiptu.

1 Êru dacă s'a născutu Iisusu în Beth-
lehemulu Iudeei, în zilele regelui
Erodu, éccé Magii de la resăritu au
2 venitu la Ierusalimu, Dicënd: Unde
este născutul rege al Iudeiloru? că
noi amu vëduțu stéua lui la resăritu,
și amu venitu să ne închinămu lui.
3 Aceste auđindu regele Erodu, s'a tur-
buratu, și totu Ierusalimulu cu d'in-
sulu.
4 Și adunându pre toți archiereii și
cărturarii poporului, a întrebatu pre
ei, unde este să se nască Christosu.
5 Êru ei đis' au lui: În Bethlehemulu
Iudeei; că așa s'a scrisu prin profe-
6 tulu: Și tu Bethleheme, în pămên-
tulu Iudeei, nici de cumu nu esci
mai micu între domnii lui Iuda; că
din tine va eși conducătoru, care va
pasce pre poporulu meu Israelu.
7 Atuncea Erodu, chiămându pre Ma-
gi într'ascunsu, a cercetatu cu de
a mënuntulu de la d'inșii despre tim-
8 pulu, în care s'a aretatu stéua. Și
trămețându-i la Bethlehemu, a đisu:
Mergeți, și cercetați cu de a mënun-
tulu despre pruncu; și dacă veți afla,
spuneți-mi, ca și eu să mergu să mă
9 închinu lui. Êru ei ascultându pre
regele, s'au dusu; și éccé stéua, pre
care a vëduseră la resăritu, mergea
înaintea lor, pêne ce a venitu și s'a
opritu asupra *locului* unde era prun-
10 culu. Și vëdëndu stéua, s'au bucuratu
11 cu bucuriă mare fôrte. Și întrându
în casă, au vëduțu prunculu cu Maria,
muma lui; și prosternëndu-se s'au
închinatu lui; și deschidëndu-și te-
saurele lor, au adusu lui daruri:
12 aur și tãmăiă și smirnă. Și luându
scire prin visu, ca să nu se întorcă
la Erodu, prin altă cale s'au dusu în
țera lor.

Êru după se s'au dusu, éccé ânge- 13
rulu Domnului s'a aretatu lui Iosefu
în visu, đicëndu: Scólă-te, și ia
prunculu și pre muma lui, și fugi în
Egiptu, și remăi acolo pêne 'ți voi
dice; căci Erodu va să caute prun-
culu, ca să-lu përdă. Deci *Iosefu*, 14
sculându-se, a luat prunculu și pre
muma lui nóptea, și s'a dusu în Egiptu;
Și a remasu acolo pêne la mórtea lui 15
Erodu; ca să se împlinescă ceea ce
s'a đisu de Domnulu prin profetulu,
ce đice: Din Egiptu amu chiămatu
pre fiulu meu.

Atuncea Erodu vëdëndu că s'a 16
batjocoritu de cătră Magi s'a mâni-
atu fôrte, și a tramesu să se omóre
toți pruncii cari erau în Bethlehemu
și în tóte hotarele lui, de duoi ani și
mai josu, după timpulu, pre care l'a
întrebatu de la Magi. Atuncea s'a 17
împlinitu ceea ce s'a đisu prin pro-
fetulu Ierimia, ce đice: Vóce în Ra- 18
ma s'a auđitu, plângere și tânguire
și bocetu multu, Rachela plângëndu
pre copiii sei; și ea nu vrea să se
mângăe, pentru că nu sânt.

Êru după ce a muritu Erodu, éccé 19
ângerulu Domnului s'a aretatu în
visu lui Iosefu în Egiptu, și i-a đis:
Scólă-te, și ia prunculu și pre muma 20
lui, și du-te în pămêntulu lui Israelu,
că au muritu cei ce căutau vieța
pruncului. Atuncea s'a sculatu, și a 21
luat prunculu și pre muma lui, și a
venitu în pămêntulu lui Israelu. Dară
22 auđind, că Archelau domnesce în Iu-
deea în loculu lui Erodu, părintele seu,
s'a temutu să mERGă acolo; éru lu-
ându scire în visu s'a dusu în părțile
Galileei. Și venindu a locuitu în ce- 23
tatea ce se numesce Nazaretu; ca să
se împlinescă ceea ce s'a đisu prin
profeți: Nazarinénu se va chiăma.

CAP. 3.

Ioanu Botezătorulu predică în pustiiu, botéză pre Iisusu
Christosu în Iordanu.

În zilele acele a venitu Ioanu Bote- 1
zătorulu, și a predicatu în pustiiulu
Iudeei, Dicëndu: Pocăiți-vé; că s'a 2
apropiatu împărăția ceriurilor. Căci 3
acesta este celu pređisu de profetulu
Isaia, ce đice: Vócea celui ce strigă
în pustiiu, *dicënd*: Gătiți calea Dom-

4 nului, drepte faceți cărările lui. Éru acestu Ioanu avea îmbrăcăminte de peri de camilă, și cingătoare de curea împrejurulu cōpseloru lui; éru hrana lui era locuste și miere selvatică.

5 Atuncea eșia la d'însulu Ierusalimulu și tótă Iudeea și tóte împrejurimile Iordanului; Și se botezau de d'însulu în Iordanu, mărturisindu-și peccatele lor. Éru vėđēdu pre mulți din Farisei și din Sadukei venind la botezulu lui, đise lor: Pui de viperă! cine v'a prevenitu, ca să fugiți de mânia ce va să fie? Deci faceți frupte vrednice de pocăință; Și nu gândiți nicidiceți în voi înși-vē: Părinte avemu pre Ábraamu; că đicu voui, că Dumneđu póte și din petrele aceste să redice fii lui Ábraamu. Securea și este pusă la rădicina pomiloru; deci tot pomulu, care nu face fruptu bunu, se taie, și se aruncă în focu. Éu vė botezu *numai* cu apă spre pocăință; dară celu ce vine după mine este mai puternicu decâtu mine, ale cărui încălțăminte eu nu sūnt vrednicu a le purta; acesta vė va boteza cu Spiritu Sântu și *cu* focu. *Elu are* vėnturătórea sa în mânele lui, și va curăți aria sa, și va aduna grăulu în grănarulu seu, dară plevele le va arde cu focu nestinsu.

13 Atunci a venitu Iisusu din Galileea la Iordanu cătră Ioanu, ca să se boteze de d'însulu; Dară Ioanu 'lu opria, đicēnd: Éu amu trebuință a mă boteza de tine, și tu vii la mine! Și respundēdu Iisusu i-a đis: Lasă acumu, că așa se cade noui să împlinim tótă dreptatea. Atuncea l'a lăsatu.

16 Și botezându-se Iisusu, îndată a eșitu din apă, și éccē i s'au deschisu ceriurile, și a vėđutu pre Spiritulu lui Dumneđu pogorīndu-se ca unu porumbu, și venindu preste d'însulu.

17 Și éccē o vóce din ceriuri, đicēndu: Acesta este fiulu meu celu iubit, în carele amu bine-voitu.

CAP. 4.

Postulu și ispitirea lui Iisusu. Chiámarea lui Petru, a lui Andreiu, a lui Iacobi și a lui Ioanu.

1 Atuncea Iisusu a fostu dusu de Spiritulu în pustiu, ca să se ispitescă de diabolulu. Și după ce a postitu pa-

tru-đeci de đile și patru-đeci de nopti, a flămānditu. Și s'a apropiatu de d'însulu ispititorulu și a đisu: De esci tu fiulu lui Dumneđu, đe ca petrele aceste să se facă pâni. Éru 4 respundēdu *Iisusu* a đisu: Scrisu este: Nu numai cu pâne va trăi omulu, ci cu totu cuvēntulu ce ese din gura lui Dumneđu.

Atuncea l'a dusu diabolulu în Sânta Cetate, și l'a pusu pe aripa templului; Și đise lui: De esci tu fiulu 6 lui Dumneđu, aruncă-te josu; că scrisu este: Ángeriloru sei va ordina despre tine, și te voru purta pe mâni, ca nu cumva să lovesci de pétră peciorulu teu. Đis'a Iisusu lui: Scrisu 7 este éráși: Să nu ispitesci pre Domnulu Dumneđuulu teu.

Apoi l'a dusu diabolulu într'unu 8 munte înaltu fórte și i-a aretatu tóte împărățiile lumei și gloria lor; Și 9 i-a đis: Aceste tóte ți le voi da, de te vei prosterne și te vei închinamie. Atunci i-a đis Iisusu: Lipse- 10 sce, Satano! că scrisu este: Domnulu Dumneđuulu teu să te închini, și lui singuru să servești.

Atuncea l'a lăsatu diabolulu; și 11 éccē ángeru s'au apropiatu, și-i serviau.

Și auđindu Iisusu, că Ioanu s'a pusu 12 în închisóre, s'a retrasu în Galileea. Și lăsādu Nazaretulu s'a dusu să 13 locuescă în Capernaumu, *o cetate* lūngă mare, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftali: Ca să se împlinescă 14 ceea ce s'a đisu prin profetulu Isaia, ce đice: Pămēntulu lui Zabulon și 15 pămēntulu lui Neftali, *pe* calea mării de dincolo de Iordanu, Galileea Gintelorlu; Poporulu celu ce ședea în întu- 16 nerecu a vėđutu lumină mare; și celorlu ce ședea în loculu și *în* umbra morții li-a resăritu lumină. De atunci 17 a începutu Iisusu a predica și a đice: Pocăiți-vē, că s'a apropiatu împărăția ceriurilor.

Și Iisusu âmblādu pe lūngă ma- 18 rea Galileei, a vėđutu pre doi frați: pre Simonu, ce se numesce Petru, și pre Andreiu fratele lui, aruncādu-și mreja în mare, că erau pescari. Și 19 li-a đisu: Urmați-mi, și vė voi face pescari de ómeni. Și ei îndată au lă- 20

21 satu mrejele *loru*, și l'au urmatu. Și mergându de acolo mai 'nainte, a vedutu pre alți duoi frați, pre Iacobu alu lui Zebedeu, și pre Ioanu fratele lui, în corabiă cu Zebedeu, părintele loru, întocmindu mrejele loru, și i-a 22 chiamatu. Și ei îndată lăsându corabia și pre părintele loru i-au urmatu.

23 Și a străbătutu Iisusu tótă Galileea, învățându în sinagogele loru, și predicându evangelia împărăției, și vindecându ori-ce bôlă și ori-ce neputință în poporu.

24 Și a eşitu scirea despre d'însulu în tótă Siria; și-i aduceau pre toți cei ce se aflau în suferințe, cuprinși de diferite bôle și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei lunatici, și pre cei paralițici, și elu 'i vindeca.

25 Și au urmatu lui mulțime mare de poporu din Galileea și *din* Decapole, și *din* Ierusalimu și *din* Iudeea și *de* dincolo de Iordanu.

CAP. 5—7.

Iisusu predică pe unu munte.

1 **Èru Iisusu** vedându mulțimea, s'a suitu pe unu munte, și ședându *acolo*, au venitu la d'însulu discipulii sei. Și dischiđendu-și gura, 'i învăța pre d'înșii, dicându :

3 Fericiți *sânt* cei saraci cu spiritulu, că a loru este împărăția ceriurilor.

4 Fericiți *sânt* cei ce plângu, că aceia se voru mângăia. Fericiți *sânt* cei blânđi, că aceia voru mosceni pământulu. Fericiți *sânt* cei ce flămândescu și înseteză de dreptate, ca aceia se voru sătura. Fericiți *sânt* cei milostivi, că aceia se voru milui. Fericiți *sânt* cei curați cu ânima, că aceia voru vedé pre Dumneđu. Fericiți *sânt* făcătorii de pace, că aceia fii lui Dumneđu se voru chiăma. Fericiți *sânt* cei persecutați pentru dreptate, că a loru este împărăția ceriurilor.

11 Fericiți veți fi, cându pentru mine vè voru înjura, și *vè* voru persecuta, și voru dice ori-ce cuvântu reu, mințindu, în contra vóstră. Bucurați-vè! și vè veseliți! că mare este plata vóstră în ceriuri, căci așa au persecutatu ei pre profetii cei mai 'nainte de voi.

13 Voi sunteți *sarea* pământulu; éru sarea, dacă se vă strica, cu ce se va

săra? la nimicu nu mai este bună fără numai să se arunce afară, și să se calce de ómeni. Voi sunteți lu- 14 mina lumei; cetate stându pe munte nu pôte a se ascunde. Nici nu se 15 aprinde lumină, și se pune suptu obrocu, ci în sfecinicu, și lumineză tuturoru celoru ce sânt în casă. Așa să 16 lumineze lumina vóstră 'nainte ómeniloru, ca ei să vedă faptele vóstre cele bune, și să mărescă pre Părintele vostru celu din ceriuri.

Să nu gândiți că amu venitu să des- 17 ființezu legea séu profetii; nu amu venitu să desființezu ci să îndeplinescu. Că adevéru đicu voui: Pêne 18 ce nu va trece ceriulu și pământulu, nici o iotă séu nici o cirtă nu se va perde din lege, pêne ce nu se voru întempla tóte. Deci celu ce va 19 desființa una din aceste ordine mai mici, și va învăța astu felu pre ómeni, se va chiăma mai micu în împărăția ceriurilor; dară celu ce va învăța și va face, acela mare se va chiăma în împărăția ceriurilor. Că đicu voui: 20 De nu va întrece dreptatea vóstră cu multu pre acea a cărturariloru și a Fariseiloru, nu veți intra în împărăția ceriurilor.

Ați auđitu că s'a đisu celoru de de- 21 multu: Să nu uciđi; și cine va ucide, vinovatu va fi judecâtei. Èru eu đicu 22 voui, că totu celu, ce se mânia asupra fratelui seu fără causă, vinovatu va fi judecâtei; și cine va dice fratelui seu: Raca, vinovatu va fi sinedrului; dară cine va dice: Nebunule, vinovatu va fi focului gheennei. Deci 23 de-ți vei aduce darulu teu la altaru, și acolo 'ți vei aduce aminte că frațele teu are ceva contra ta; Lasă 24 acolo darulu teu înaintea altarului, și du-te mai ântéiu de te împacă cu fratele teu, și atuncea vino, și adă darulu teu. Învoesce-te cu pèrșulu 25 teu curênd, pêne esci pe cale cu d'însulu, ca nu cumva pèrșulu să te dee judecătorulu, și judecătorulu să te dee servitorulu, și să te arunce în închisóre. Adevéru đicu ție, că nu 26 vei eși de acolo, pêne nu vei plăti banulu celu mai de pe urmă.

Ați auđitu că s'a đisu celoru de de- 27 multu: Să nu comiți adulteriu: Èru 28

eu ȃicu vouŃ, cĂ totu celu ce cautĂ la
 femea, pofind'o pre ea, a comisu
 29 sa. DacĂ ochiulu teu celu dreptu
 'ti va fi de pedicĂ, scĂte-lu, Ńi-lu lĂ-
 pĂdĂ de la tine ; cĂ mai de folosu 'ti
 este, ca sĂ pĂrĂ unulu din membrii
 30 tei de cĂtu totu corpulu teu sĂ se
 arunce Ăn gheenna. Ńi dacĂ mĂna
 ta cea drĂptĂ 'ti va fi de pedicĂ, taie-
 o, Ńi o lĂpĂdĂ de la tine ; cĂ mai de
 folosu 'ti este, ca sĂ pĂrĂ unulu din
 membrii tei de cĂtu totu corpulu teu
 sĂ se arunce Ăn gheenna.

31 S'a mai ȃisu : Celu ce va lĂsa pre
 femea sa, sĂ dee ei carte de despĂrtire.

32 Ăru eu ȃicu vouŃ, cĂ totu celu ce va
 lĂsa pre femea sa, afarĂ de cuvĂntu-
 32 tulu de desfrĂnare, o face sĂ comitĂ
 adulteriu, Ńi celu ce va lua pre cea
 lĂsatĂ comite adulteriu.

33 ĂrĂŃi aŃi auȃitu cĂ s'a ȃisu celoru
 de demultu : SĂ nu juri strĂmbu, ci sĂ
 Ămplinesci Domnului jurĂmintele tale.

34 Ăru eu ȃicu vouŃ : Nu te jura nici de
 cumu ; nici pe ceriu, cĂ este tro-
 35 nulu lui Dumneȃeu ; Nici pe pĂmĂntu,
 cĂ este asternutul piciĂreloru lui ;
 nici pe Ierusalimu, cĂ este cetatea ma-
 36 relui rege ; Nici pe capulu teu nu
 jura, cĂ nu poŃi sĂ faci unu pĂru
 37 albu sĂu negru. Ci fie cuvĂntulu vos-
 tru : Da, da ; Nu, nu ; cĂ ceea ce este
 mai multu de cĂtu aceste este de la
 celu reu.

38 AŃi auȃitu cĂ s'a ȃisu : Ochiu pen-
 39 tru ochiu Ńi dinte pentru dinte. Ăru
 eu ȃicu vouŃ : Nu vĂ opuneŃi celui
 reu ; Ńi de te va lovi cineva preste
 falca cea drĂptĂ, ĂntĂrce-i Ńi pre cea-
 40 l-altĂ. Ńi celui ce voesce sĂ se ju-
 dece cu tine, Ńi sĂ-Ńi iee mantia ta,
 41 lasĂ-i Ńi vestmĂntulu. Ńi celu ce te
 va sili sĂ mergi o milĂ, mergi cu
 42 d'Ănsulu duoĂ. Celui ce cere de la
 tine, dĂ-i ; Ńi nu respinge pre celu
 ce voesce sĂ se Ămprumute de la tine.

43 AŃi auȃitu cĂ s'a ȃisu : SĂ iubesci
 pre aprĂpele teu, Ńi sĂ uresci pre ne-
 44 amicu teu. Ăru eu ȃicu vouŃ : Iu-
 biŃi pre neamicii vostri, bine-cuven-
 taŃi pre cei ce vĂ blastemĂ ; faceŃi
 bine celoru ce vĂ urescu ; Ńi vĂ ru-
 gaŃi pentru cei ce vĂ vĂtĂmĂ Ńi vĂ
 45 persecutĂ ; Ca sĂ fiŃi fii PĂrintelui

vostru celui din ceriuri ; cĂ elu re-
 sare sĂrele seu preste cei rei Ńi preste
 cei buni, Ńi plouĂ preste cei drepti Ńi
 preste cei nedrepti. CĂ de iubiŃi pre 46
 cei ce vĂ iubescu, ce platĂ veŃi avĂ ?
 au nu facu Ńi vameŃii aceeaŃi ? Ńi de 47
 salutaŃi numai pre fraŃii vostri, ce
 faceŃi mai multu ? au nu facu Ńi va-
 meŃii aŃa ? FiŃi deci dese vĂrŃiŃi pre- 48
 cumu PĂrintele vostru celu din ce-
 riuri este dese vĂrŃitu. *L. G. G. G.*

LuaŃi aminte sĂ nu faceŃi milostenia 1
 vĂstrĂ Ănainte Ămeniloru ca sĂ fiŃi
 vĂduŃi de d'ĂnŃii ; altmĂntrelea nu
 veŃi avĂ platĂ de la PĂrintele vostru
 celu din ceriuri. Deci cĂndu faci 2
 milosteniĂ, sĂ nu trĂmbiŃezi Ănainte
 ta, precumu facu fĂăarnĂcii Ăn sina-
 gogi Ńi Ăn uliŃi, spre a fi lĂudaŃi de
 Ămeni. Adeveru ȃicu vouŃ, cĂ 'Ńi iĂu 3
 plata loru. Ăru tu, cĂndu faci milo-
 steniĂ, sĂ nu sciĂ stĂnga ta ce face
 drĂpta ta ; Ca sĂ fie milostenia ta 4
 Ăntr'ascunsu ; Ńi PĂrintele teu celu ce
 vede Ăntr'ascunsu 'ti va resplĂti la
 aretare.

Ńi cĂndu te rogi, nu fii ca fĂăarni- 5
 cii ; cĂci li place sĂ se rĂge stĂndu
 Ăn sinagogi Ńi Ăn unghiurile stradelor,
 ca sĂ fie vĂduŃi de Ămeni. Adeveru
 ȃicu vouŃ, cĂ 'Ńi iĂu plata loru. Ăru 6
 tu cĂndu te rogi, ĂntrĂ Ăn camara ta,
 Ńi ĂnchidĂndu uŃa ta, rĂgĂ-te PĂrin-
 telui teu celui Ăntr'ascunsu ; Ńi PĂrin-
 tele teu celu ce vede Ăntr'ascunsu 'ti
 va resplĂti la aretare. DarĂ cĂndu 7
 vĂ rugaŃi, nu bolborosiŃi ca pĂgĂnii ;
 cĂ ei gĂndescu, cĂ voru fi auȃiŃi pen-
 8 tru multa loru vorbire. Deci nu vĂ
 asemĂnaŃi loru, cĂ scie PĂrintele vo-
 stru de ce aveŃi trebuinŃĂ, mai 'nainte
 de a cere voi de la d'Ănsulu. Deci 9
 astu feliu sĂ vĂ rugaŃi voi : PĂrintele
 nostru, carele esci Ăn ceriuri, sĂn-
 țĂscĂ-se numele teu. Vie ĂmpĂrĂŃia 10
 ta ; Fie voia ta, precumu Ăn ceriu Ńi 11
 pe pĂmĂntu ; PĂnea nĂstrĂ cea de tĂte
 ȃilele dĂ-ni-o astĂ-ȃi. Ńi ni ĂrtĂ 12
 detoriele nĂstre, precumu Ńi noi er-
 tĂmu detorniciloru nostri ; Ńi nu ne 13
 duce Ăn ispitĂ ; ci ne scapĂ de celu
 reu ; CĂ a ta este ĂmpĂrĂŃia Ńi pute-
 rea Ńi gloria Ăn eternu. Aminu. CĂ 14
 de veŃi erta Ămeniloru greŃelele loru, .

va erta și vouî Părintele vostru celu
15 cerescu; Dară de nu veți erta óme-
niloru greșelele loru, nici Părintele
vostru nu va erta vouî greșelele vóstre.

16 Și cându postiți, nu fiți ca făcarni-
cii, posomorîți; că ei desfiguréză fe-
țele loru, ca să se arete ómeniloru că
17 postescu. Adevėru đicu voui, *că'și*
18 iėu plata lor. Dară tu cându postesci,
unge-ți capulu teu, și spală fața ța;
ca să nu te areți ómeniloru că postesci,
ci Părintelui teu celui într'ascunsu;
și Părintele teu celu ce vede într'as-
cunsu 'ti va resplăti la aretare.

19 Nu vî adunați tesauere pe pămėntu,
unde molia și rugina *le* strică, și unde
20 furii *le* sėpă și *le* fură. Ci vî adunați
tesauere în ceriu, unde nici molia nici
rugina nu *le* strică, și unde furii nu
21 *le* sėpă nici *le* fură. Că unde este
tesaurulu vostru, acolo va fi și ânima
22 vóstră. Luminătorulu corpului este
ochiulu; deci de va fi ochiulu teu cu-
ratu, totu corpulu teu va fi luminatu.
23 Dară de va fi ochiulu teu reu, totu
corpulu teu va fi întunecatu. Deci
dacă lumina, care este în tine, este
întunerecu. întunereculu óre cătu de
mare *va fi!*

24 Nimene nu póte servi la duoi domni,
că séu pre unulu va urî, și pre altulu
va iubi; séu de unulu se va alipi și
pre altulu va desprețui: Nu puteți
servi lui Dumneđeu și lui Mamonu.

25 Dreptu aceea eu đicu voui: Nu vė
îngrijiți de viėta vóstră, ce veți mânca
și ce veți bé; nici de corpulu vostru,
cu ce vė veți îmbrăca. Au nu viėta
este mai mare de cătu hrana, și cor-
26 pulu de cătu haina. Căutați la paserile
ceriului! că nici sėmenă, nici seceră,
nici adună în grânarie, și Părintele
vostru celu cerescu le nutresce. Au
nu sunteți voi mai multu de cătu ace-

27 stea? Și cine din voi prin grija sa
póte să-si adaugă unu cotu la statura
28 sa. Și de haină ce vė îngrijiți? Pri-
viți crinii cāmpului, cumu crescú: ei

29 nu se ostenescu, nici torcu; Éru
đicu voui, că nici Solomonu în tótă
mărire sa nu s'a îmbrăcatu ca unulu
30 dintr' acestia. Deci dacă Dumneđeu
așa îmbracă érba cāmpului, care este
astă-đi, și mâne se aruncă în cuptoru,
au nu cu multu mai vırtosu pre voi,

puçinu-credincioșiloru! Deci nu vė 31
îngrijiți, đicėndu: Ce vomu mânca?
séu ce vomu bé? séu cu ce ne vomu
îmbrăca? Căci aceste tóte le caută 32
păgânii, și scie Părintele vostru celu
cerescu, că aveți trebuință de tóte
acestea. Ci căutați mai ântėiu împė- 33
răția lui Dumneđeu și dreptatea lui;
și tóte aceste se voru adăugi voui.
Dreptu aceea nu vė îngrijiți de điuă 34
de mâne, că điuă de mâne se va în-
griji de sine. Ajunge đilei reutatea ei.

Nu judecați ca să nu fiti judecați. 1
Că cu judecata cu care veți judeca, 2
veți fi judecați; și cu mėsura cu care
veți mėsura, se va mėsura și voui.
Și pentru ce veđi paiulu ce este în 3
ochiulu fratelui teu, éru bırna, care
este în ochiulu teu, nu o bagi în sėmă?
Sėu cumu đici fratelui teu: Lasă să 4
scotu paiulu din ochiulu teu, și éccė
bırna *este* în ochiulu teu. Făcarnice! 5
scóte ântėiu bırna din ochiulu teu, și
atuncea vei vedė lămuritu să scoți
paiulu din ochiulu fratelui teu.

Nu dați cele sante cāniloru, nici 6
aruncați mărgăritarii vostri înainte
porciloru, ca nu cumva să-i calce
cu piciórele loru, și intorcėndu-se să
vė sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și 7
veți afla; bateți, și vi se va deschide.
Că totu celu ce cere, iea; și celu ce 8
caută, află; și celui ce bate, i se va
deschide. Séu care este omulu din- 9
tre voi, de la carele va cere fiulu
lui pâne, și-i va da pétră? Séu de va 10
cere pesce, 'i va da sérpe? Deci dacă 11
voi, fiind rei, sciți să dați daruri bune
copiiloru vostri, cu cătu mai multu
Părintele vostru celu din ceriuri va
da cele bune celoru ce ceru de la
d'insulu.

Deci tóte câte voiți să vı facă óme- 12
nii, faceți și voi loru asemenea; că
acėsta este legea și profetii.

Întrați prin pórtă cea strımtă; că 13
largă *este* pórtă, și lată *este* calea ce
duce spre perđare; și mulți suntu cei
ce întră printr'insa; Că strımtă *este* 14
pórtă, și îngustă calea, carea duce
la viėta, și puçini suntu cei ce o află.

Paziți-vė de profetii cei mincinoși, 15
carii vinu la voi în vestminte de oi, dară

- pe din laîntru sînt lupi rãpitori.
- 16 Din fruptele loru 'i veți cunósce. Se culegu óre struguri din spini, séu smochine din ciulini? Așa totu pomulu bunu póme bune face, éru pomulu putredu póme rele face; Nu póte pomulu bunu să facă póme rele, nici pomulu putredu să facă póme bune.
- 19 Totu pomulu care nu face póme bune se taie, și se aruncă în focu. Dreptu aceea dupre fruptulu loru 'i veți cunósce.
- 21 Nu totu celu ce-mi díce: Dómnne! Dómnne! va întra în împărăția ceriurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu, carele este în ceriuri. Mulți 'mi voru díce în ziua aceea! Dómnne! Dómnne! Au nu amu profetitu în numele teu? și nu amu scosu demoni în numele teu? și nu amu făcutu multe lucruri minunate în numele teu? Și atunci li voiu mărturisi: Nici odată nu v'amu cunoscutu; depărtați-vé de la mine, voi cei ce lucrați fără-de-legea!
- 24 Deci totu celu ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, 'lu voiu aseména bărbatului înțeleptu, care și-a ziditu casa sa pe pétră; Și a ploiatu, și au venitu rîurile, și au suflatu vînturile, și au lovitu în casa aceea, și nu a căđutu; că era întemeiată pe pétră. Și totu celu ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va aseména bărbatului nebunu, care și-a ziditu casa sa pe nésipu. Și a ploiatu, și au venitu rîurile, și au suflatu vînturile, și au lovitu în casa aceea; și a căđutu, și mare era căderea ei.
- 28 Și a fostu, dacă a sfârsitu Iisusu aceste cuvinte, că se mira mulțimea de învățatura lui; Că elu 'i învăța ca celu ce are autoritate, éru nu ca cărturarii.

CAP. 8.

Iisusu vindecă pre un leprosu, pre servulu unui sutașu, pre sócra lui Petru, și duoi Ghergheseni demonisați.

- 1 Și pogorîndu-se *Iisusu* din munte, a urmatu lui poporu multu.
- 2 Și éccé un leprosu a venitu, și se închina lui, dícêndu: Dómnne! de vei voi, poți să mă curățesci. Și tinđêndu Iisusu mâna, s'a atinsu de d'însulu, și

cêndu: Voescu, fii curățitu. Și în-dată s'a curățitu lepra sa. Și a đisu Iisusu lui: Veđi să nu spui nimenui; ci mergi de te arétă preutului, și adă darulu, care l'a ordinaru Moisi, întru mărturiă loru.

Éru întrându Iisusu în Capernaumu, s'a apropiatu de d'însulu unu sutașu, rugându-lu, Și dícêndu: Dómnne! servulu meu jace în casă paralicu, cumplitu chinuindu-se. Și a đisu Iisusu lui; Eu voiu veni, și-lu voiu vindeca. Și respunđêndu sutașulu a đisu: Dómnne! eu nu sînt vrednicu ca să întri suptu acopere-mêntulu meu, ci đi numai unu cuvêntu, și se va vindeca servulu meu. Că și eu sînt omu suptu autoritate, avêndu suptu mine ostași; și dícu acestuia: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servului meu: Fă acésta, și face. Éru Iisusu auđindu *acestea* s'a minunatu, și a đisu celoru ce-i urmau: Adevéru, dícu voui, nici în Israelu nu amu aflatu atâta credință. Și dícu voui, că mulți voru veni de la resăritu și de la apusu, și voru ședé cu Abraamu și cu Isaacu și cu Iacobu în împărăția ceriurilor. Dară fiii împărăției voru fi aruncați în întunereculu celu mai din afară; acolo va fi plângere și scrișnirea dinților. Și a đisu Iisusu sutașulu: Du-te, și precumu ai cređutu, facă-se ție. Și s'a vindecatu servulu lui într' acea óră.

Apoi venindu Iisusu în casa lui Petru, a vėđutu pre sócra lui jácêndu și bolnavă de friguri. Și s'a atinsu de mâna ei, și o au lăsatu friguile, și s'a sculatu, și servia loru.

Éru făcêndu-se séră, au adusu la d'însulu pre mulți demonisați; și a scosu spiritele cu unu cuvêntu, și a vindecatu pre toți bolnavii; Ca să se împlinescă ceea ce s'a đisu prin profetulu Isaia, carele díce: Acesta a luat neputințele nóstre, și a purtat bólele nóstre.

Și vėđêndu Iisusu multu poporu împrejurulu seu, a ordinaru să trecă de ceea parte. Atuncea s'a apropiatu unu cărturaru, și a đisu lui: Învěțătorule! voiu urma ție ori-unde vei merge. Dară Iisusu a đisu lui: Vul-

pile au vizunii, și paserile ceriului cuiburi; dară fiului omului nu are unde să-și plece capulu.

21 Éru altulu din discipulii sei a ȃisu lui: Dómnne! dá-mi voiă mai ántéiu să mé ducu să ímmorméntezeu pre

22 párintele meu. Dară Iisusu a ȃisu lui: Urmézá mie, și lasá mortíi să-și ímmorménteze pre mortíi loru.

23 Și ínrándu ín corabiá, au urmatu

24 lui discipulii sei; Și éccé s'a redicatu o fortuná mare pe mare, de se acoperia corabia de valuri, éru elu

25 dormia. Și venindu discipulii lui, l'au desceptatu, ȃicéndu-i: Dómnne!

26 mántuesce-ne, cá perimu. Și li-a ȃisu: Pentru ce súnteți fricoși, puçinu-credincioșiloru! Átuncea sculáandu-se a certatu vénturile și marea,

27 și s'a făcutu linisce mare. Éru ómenii se mirau, ȃicéndu: Ce omu este acesta! cá și vénturile și marea 'lu ascultá.

28 Cándu a ajunsu de ceea parte ín laturea Ghergheseniloru, l'au íntimpinatu duoi demonisați eșindu din morminte, fórte cumpliți, ín cátu nimenea nu putea să trecá pe calea

29 aceea. Și éccé au strigatu, ȃicéndu: Ce este nouí cu tine, Iisuse! Fiiulu lui Dumneȃu? venit'ai aici să ne chinuesci mai 'nainte de

30 timpu? Si era departe de d'ínsii o

31 turmá de porci mulți, páscéndu. Éru demonii 'lu rugau, ȃicéndu: De ne scoți, dá-ni voiă să ne ducemu ín turma de porci. Și a ȃisu loru:

32 Duceți-vé. Éru ei eșindu, s'au dusu ín turma de porci; și éccé tótá turma de porci s'a aruncatu din ínălțime ín mare, și a muritu ín ape.

33 Éru pástorii au fugitu, și venindu ín cetate au spusu tóte, și cele despre

34 demonisați. Și éccé tótá cetatea a eșitu íntu íntimpinarea lui Isusu; și vȃdéndu-lu, l'au rugatu, ca să trecá din laturea loru.

CAP. 9.

Iisusu vindecá mai multe bóle; ínviezá pre fia lui Iairu.

1 Éru Isusu ínrándu ín corabiá, a trecut, și a venitu ín cetatea sa. Și éccé au adusu la d'ínsulu pre unu paralticu, carele jácea ín patu; și vȃdéndu Iisusu credința loru a ȃisu

paralticului: Índrăznesce, fiule! értá-ți-se pécatele tale! Și éccé unii 3 din cárturari au ȃisu ín sine: Acesta blasfemá! Dară Iisusu cunoscéndu 4 gândurile loru, a ȃisu: Pentru ce gândiți rele ín ánimele vóstre? Cá 5 ce este mai lesne — a ȃice: Értá-ți-se pécatele tale, séu a ȃice: Scólá-te și ámblá? Ci ca să sciți, ca Fiiulu 6 omului are putere pe pámémentu a erta pécatele, (atunci a ȃisu paralticului); Scólá-te, redicá-ți patulu teu, și du-te la casa ta. Și sculáandu- 7 se s'a dusu la casa sa. Éru mulțimea, 8 vȃdéndu *acésta*, se mira, și mária pre Dumneȃu, carele a datu o putere ca *acésta* ómeniloru.

Și trecéndu Iisusu de acolo, a vȃdutu pre unu omu, ce se numia Matheiu ședéndu la vamá, și a ȃisu lui: Urmézá-mi. Și sculáandu-se, i-a urmatu. Și a fostu, cándu elu ședea la 10 mésá ín casá, éccé mulți vameși și pécátoși au venitu, și au ședutu cu elu și cu discipulii sei. Dară Fariseii, 11 vȃdéndu *acésta*, au ȃisu discipuliloru lui: Pentru ce ínvȃțătorulu vostru mánâncá cu vameși și cu pécátoși? Éru Iisusu auȃindu *acésta*, li-a ȃisu: 12 Nu au trebuință de medicu cei sánătoși, ci cei bolnavi. Mergeți dară 13 de ínvȃțați ce ínsemnézá *acésta*: Milá voescu, éru nu sacrificiu; cá nu amu venitu să chiámu la pocáință pre cei drepți, ci pre cei pécátoși.

Átunci au venitu la d'ínsulu discipulii lui Ioanu, ȃicéndu: Pentru ce noi și Fariseii postimu multu, dară discipulii tei nu postescu? Și Iisusu 15 li-a ȃisu: Au dórá potu nuntașii să bocéscá pe cátu timpu mirele este cu d'ínsii? ínse voru veni ȃile, cándu se va lua mirele de la d'ínsii, și atuncea voru posti. Nimene nu pune 16 petecu de pânsá nouá la unu vestmémentu vechiu; cá peteculu trage din vestmémentu, și ruptura se face mai rea. Nici nu punu vinu nou ín foi 17 vechi; éru de nu, se spargu foi, și vinulu se vérsá, și foi se perdu; ci punu vinu nou ín foi noi, și amínduoé se conservá.

Aceste elu vorbindu-li, éccé unu 18 diregétoru a venitu, și i s'a ínchinatu, ȃicéndu: Fiica mea a muritu

de curându ; vino dară, și pune mâna
 19 ta preste d'însa, și va învia. Și scu-
 lându-se Iisusu, i-a urmatu cu disci-
 pulii sei.

20 Și éccé o femeie, avându curgerea
 sângelui de duoi-spre-đece ani, vé-
 nindu din apoi, s'a atinsu de póla
 21 vestmântului seu ; Că țiea în sine :
 Numai de mă voiu atinge de vestmên-
 22 tulu lui, mă voiu mântui. Dară Iisusu
 întorându-se, și vedênd'o, i-a țieu :
 Îndrăznesce, fică ! credința ta te-a
 mântuitu ; și s'a vindecatu femeea din
 acea óră.

23 Și venindu Iisusu în casa diregêto-
 rului, și vedêndu fluerătorii și mulți-
 24 mea gâlcevindu, Li-a țieu : Plecați,
 25 copila nu a muritu, ci dórme. Și-și
 rídeau de d'însulu. Éru cându s'a
 scosu afară mulțimea, a întratu, și a
 26 apucat'o de mână, și s'a redicatu co-
 pila. Și s'a respânditu scirea despre
 acésta preste totu pământulu acela.

27 Și trecêndu Iisusu de acolo, au ur-
 matu lui duoi orbi, strigându și ție-
 28 cêndu : Fiiulu lui Davidu ! miluesce-
 ne. Éru după ce a venitu în casă, s'a
 apropiatu cătră d'însulu orbii, și li-a
 țieu Iisusu : Credeți, că potu să facu
 eu acésta ? Ei i-au țieu : Da, Dómne !

29 Atuncea s'a atinsu de ochii loru, ție-
 cêndu : Dupre credința vóstră facă-se
 30 voui. Și s'au deschisu ochii loru ; și
 a ordonatu loru, țiecêndu : Videți ni-
 31 mene să nu sciă. Éru ei eșindu, au
 respânditu fama lui în totu pâmên-
 tulu acela.

32 Și eșindu ei, éccé au adusu la d'în-
 sulu pre unu omu surdo-mutu demo-
 33 nisatu. Și după ce demonulu s'a scosu,
 mutulu a vorbitu ; și s'a miratu mul-
 țimea, țiecêndu : Nici odată nu s'a
 34 vedutu asemenea în Israelu. Éru Fari-
 seii țieau : Elu scóte pre demoni
 prin domnulu demoniloru.

35 Și străbatea Iisusu tóte cetățile și
 satele, învățându în sinagogele loru
 și predicându evangelia împărăției, și
 vindecându ori-ce bôlá și ori-ce ne-
 36 putință în poporu. Éru vedêndu elu
 mulțimea, i s'a făcutu milă de d'în-
 șii ; că erau langediți și împrăsciați
 37 ca oile ce nu au păstoru. Atunci a
 țieu discipuliloru lui : Secerișulu este
 multu, dară lucrătorii sânt pușini.

Deci rugați pre Domnulu secerișu- 38
 lui, ca să scótă lucrători la seceri-
 șulu seu. *

CAP. 10, 11.

Numele celoru duoi-spre-đece Apostoli ; Iisusu i tră-
 mete, i învăță și-i mângăe în privința persecuțiuniloru,
 ce voru să sufere.

Și chiâmându Iisusu pre cei duoi- 1
 spre-đece discipuli ai sei, li-a datu
 putere *asupra* spiriteloru necurate,
 ca să le scótă, și să vindece ori-ce
 bôlá și ori-ce neputință.

Éru numele celoru duoi-spre-đece 2
 apostoli sânt acestea : Celu d'ântéiu
 Simonu ce se țiece Petru, și Andreiu,
 fratele lui ; Iacobu alu lui Zebedeiu,
 și Ioanu, fratele lui ; Filipu și Bar- 3
 tolomeiu ; Thoma și Matheiu, vame-
 șulu ; Iacobu al lui Alfeiu, și Lebbi
 ce s'a supranumitu Thaddeiu ; Simonu 4
 Cananeulu, și Iuda Iscariotu, carele
 l'a și vëndutu.

Pre acești duoi-spre-đece i-a tră- 5
 mesu Iisusu, și li-a ordonatu, țiecêndu :
 Să nu mergeți pe calea Ginteloru, și
 să nu întrați în *vre-o* cetate a Sama- 6
 riteniloru ; Ci mai bine mergeți la
 oile cele perdute ale casei lui Israelu.
 Și mergêndu predicați, țiecêndu : S'a 7
 apropiatu împărăția ceriuriloru. Vin- 8
 decati pre bolnavi, curățiți pre leproși,
 înviați pre morți, scóteți pre demoni ;
 în daru ați luatu, în daru dați. Nu 9
 căstigați auru, nici argintu, nici aramă
 pentru cingêtorile vóstre ; Nici trăi- 10
 stă în cale, nici duoé vestminte, nici
 încălțăminte, nici toegi ; că vrednicu
 este lucrătorulu de hrana sa.

Și ori în care cetate séu satu veți în- 11
 tra, cercetați cine într'însulu este
 vrednicu ; și acolo să petreceți, pêné
 ce veți eși. Și cându veți întra în casă, 12
 salutați-o. Și de va fi casa aceea vred- 13
 nică, pacea vóstră să vină preste d'în-
 sa ; daru de nu va fi vrednică, pacea
 vóstră să se întórcă la voi. Și ori- 14
 cine nu vă va primi, nici vă va asculta
 cuvintele vóstre, eșindu din casa séu
 din cetatea aceea, scuturați pulberea
 de pe peciórele vóstre. Adevêru țieu 15
 voui, că mai ușoru va fi pământulu
 Sodomei și al Gomorreii în țieua
 judecării de cătu cetăței aceleia.

Éccé eu vă trămitu ca oi în medi- 16
 loculu lupiloru ; deci fiți înțelepți ca

serpii, și nevinovați ca porumbii.
 17 Dară ferțiți-vă de ómeni; că vă voru da la tribunale, și vă voru biciui în
 18 sinagogele loru; Și veți fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine întră mărturiă loru și Gintelor.
 19 Dară cându vă voru da, nu vă îngrijiți cum séu ce să vorbiți; că vi se va da într'acea óră ce să vorbiți;
 20 Că nu voi sũnteți cei ce vorbiți, ci Spiritulu Părintelui vostru, care vorbesce în voi;
 21 Și va da frate pre frate la mórte, și părinte pre fiu; și se voru scula copiii în contra părinților și-i voru omorî;
 22 Și veți fi urțiți de toți pentru numele meu; éru celu ce va rebda pêně în sfârșitu, acela se va mântui.
 23 Și cându vă voru alunga din vre-o cetate, fugiți în altă; că adevéru dıcu voui, că nu veți fi trecutu cetățile lui Israelu, pêně ce va veni Fiiulu omului.
 24 Nu este discipulu mai pre susu de învățatoru, nici servu mai pre susu de stěpânulu seu.
 25 Ajunge discipululu să se facă ca învățatorulu seu, și servulu ca stěpânulu seu.
 26 Dacă pre stěpânulu casei l'au numitu Beelzebulu, cu câtu mai multu pre casnicii sei.
 27 Deci nu vă temeți de d'înșii; că nimicu nu este acoperitu, care să nu se discopere, nici ascunsu, care să nu se cunoscă.
 28 Ceea ce vı dıcu în întunerecu, spuneți-o la lumină; și ceea ce auđiți la urechiă, predicați de pe case.
 29 Și nu vă temeți de cei ce ucidu corpulu, dară sufletulu nu potu să-lu ucidă; ci temeți-vă mai bine de celu ce póte să pérđă și sufletulu și corpulu în gheenna.
 30 Au dóră nu se vëndu duoé vrábii pentru unu banu, și nici una dintr'ınsele nu cade pe pământu fără voia Părintelui vostru.
 31 Éru câtu pentru voi și perii capului vı sũnt toți numerați.
 32 Dreptu aceea nu vă temeți; că voi sũnteți de mai multu prețu de câtu multe vrábii.
 33 Deci totu celu ce mă va mărturisi înaintea ómeniloru, și eu voi mărturisi pentru d'ínsulu înaintea Părintelui meu, care este în ceriuri.
 34 Éru celu ce se va lepěda de mine înaintea ómeniloru, mă voi lepěda și eu de d'ínsulu înaintea Părintelui meu, care este în ceriuri.
 34 Nu gândiți că amu venitu să aducu

pace pe pământu; nu amu venitu să aducu pace, ci sabiă;
 35 Că amu venitu să desbinu pre omu de părintele seu, și pre fică de muma sa, și pre noră de sócra sa.
 36 Și neamicii omului voru fi casnicii lui.
 37 Celu ce iubesc pre părinte séu pre mumă mai multu de câtu pre mine nu este vrednicu de mine;
 38 și celu ce iubesc pre fiu séu fică mai multu de câtu pre mine nu este vrednicu de mine.
 39 Și celu ce nu iea crucea sa, și nu urméză după mine nu este vrednicu de mine.
 40 Celu ce și-a aflatu viéța sa, o va perde; și celu ce și-a perdutu viéța sa pentru mine, o va afla.
 41 Celu ce vă primesce, mă primesce pre mine; și celu ce mă primesce, primesce pre celu ce m'a tramesu pre mine.
 42 Celu ce primesce profetu în nume de profetu va primi plata profetulu; și celu ce primesce pre dreptu în nume de dreptu va primi plata dreptulu.
 43 Și celu ce va adăpa pre unulu dintr'acesti mici număi cu unu paharu de apă rece în nume de discipulu, adevéru dıcu voui, că nu-și va perde plata sa.

1 Și după ce a sfârșitu Iisusu de ordinatu celoru duoi-spre-dece discipuli ai sei, a trecutu de acolo, ca să învețe și să predice în cetățile loru.

2 Éru Ioanu auđindu în închisóre de faptele lui Iisusu, a tramesu pre duoi din discipulii sei; Și i-a dısu: 3 Tu esci celu ce vine, séu să asceptămu pre altulu? 4 Răspunděndu Iisusu, li-a dısu: Duceți-vă și spuneți lui Ioanu cele ce auđiți și vedeți: 5 Orbi vedu, și schiopi âmblă, leproși se curățescu, surđi audu, morți învieză, și saraciloru se predică evangelia; 6 Și fericitu este celu ce nu se va scandalisa despre mine.

7 Și ducěndu-se aceia, a începutu Iisusu a vorbi cătră multime de Ioanu: Ce ați eşitu în pustiiu să vedeți? 8 Au trestia clătita de vėntu? Dară ce ați eşitu să vedeți? Omu 8 îmbrăcatu în vestminte moi? éccé cei ce pórtă vestminte moi sũnt în casele regiloru. 9 Dară ce ați eşitu să vedeți? Profetu? Da, dıcu voui, și mai multu de câtu profetu. 10 Că acesta

este celu despre care este scrisu :
 Éccé eu trāmetu pre āngerulu meu
 înaintea feței tale, carele va pregăti
 11 calea ta înaintea ta. Adevēru, dīcu
 vouī, că între cei nāscuți din femei
 nu s'a redicatu mai mare de cātu
 Ioanu Botezătorulu ; darā celu mai
 micu în împērāția ceriurilor este
 12 mai mare de cātu d'insulu. Și din
 dīlele lui Ioanu Botezătorulu, pēnē
 acumu împērāția ceriurilor se silesce,
 13 și silitorii o răpescu. Că toți profetii
 și legea au profetitu pēnē la Io-
 14 anu. Și de voiți să primiți, acesta
 15 este Ilie celu ce are să vie. Celu ce
 16 are urechi de auđitu, audā ! Darā
 cui voiu asemēna acēstā generațiune ?
 Asemenea este copiiloru celoru ce ședu
 17 în piēță, și strigā cătrā soții loru, Și
 dīcu : V'amu flueratu, și nu ați dan-
 țatu ; v'amu cāntatu de jāle, și nu
 18 ați plānsu. Că Ioanu a vēnitū nici
 māncāndu nici bēndu, și ei dīcu : Are
 19 demonu. A venitu Fiiulu omului
 māncāndu și bēndu, și ei dīcu : Éccé
 omu māncātoru și beutoru de vinu,
 amicu al vameșiloru și al pēcătoșiloru.
 Éru înțelepciunea s'a îndrep-
 tatu de la fiii sei.
 20 Atunci a începutu Iisusu a mustra
 cetățile, în cari se făcuserā cele mai
 multe minuni ale sale, pentru că nu
 21 s'au pocăitu ; Vai ție, Chorazine ! vai
 ție, Bethsaido ! că de s'aru fi făcutu
 în Tiru și în Sidonu minunile cari
 s'au făcutu între voi, de demultu s'aru
 22 fi pocăitu în sacu și în cenușā. Înse
 dīcu vouī, că va fi Tirulu și Sidonu-
 lui mai ușoru în ziua judecāții de
 23 cātu vouī. Și tu, Capernaume ! ca-
 rele te-ai înălțatu pēnē la ceriu, te
 vei pogorī pēnē la iadu ; că de s'aru
 fi făcutu în Sodoma minunile ce s'au
 făcutu întru tine, aru fi remasu pēnē
 24 în ziua de astă-đi. Înse dīcu vouī,
 că pāmēntulu Sodomei va fi mai ușoru
 în ziua judecāții de cātu ție.
 25 În acelu timpu Iisusu luāndu cu-
 vēntu, a đisu : Mulțumescu ție, Pā-
 rinte ! Dōmne al ceriulu și al pāmēn-
 tulu, că ai ascunsu acestea de cei
 înțelepți și pricepuți, și le-ai desco-
 26 peritu prunciloru. Da, Pārinte ! așa
 27 a fostu bună-voință înaintea ta. Tōte
 'mi sūnt date de la Pārintele meu ;

și nimenea nu cunōsce pre Fiiu de
 cātu numai Pārintele, și nimenea nu
 cunōsce pre Pārintele, de cātu numai
 Fiiulu, și *acela* căruia voesce Fiiulu
 să-ı descopere. Veniți cătrā mine, 28
 toți voi cei osteniți și însărcinați, și
 eu vī voiu da repausu. Luați jugulu 29
 meu preste voi, și vē învățați de la
 mine, că sūnt blāndu și umilu cu
 ānima, și veți afla repausu pentru
 sufletele vōstre. Că jugulu meu *este* 30
 bunu, și sarcina mea este ușorā.

CAP. 12.

Despre Sāmbătă. Vindecarea unui demonisatu. Pē-
 catulu contra Sāntulu Spiritu.

În timpul acelu s'a dusu Iisusu sām-
 bāta prin ogōre ; éru discipulii lui au
 flāmānditu, și au începutu a smulge
 spice, și a le mānca. Darā Fariseii, 2
 vedēndu *acēsta*, i-au đisu : Éccā dis-
 cipulii tei facu aceea ce nu se cade a
 face sām-bāta. Darā elu li-a đisu : Nu 3
 ați cetitu ce a făcutu Davidu, cāndu
 a flāmānditu elu și cei ce erau cu
 d'insulu ? Cumu a intratu în casa lui 4
 Dumneđeu, și a māncatu pānile pu-
 nerei înainte, cari nu se cuvinea lui
 să le mānānce nici celoru ce erau cu
 d'insulu, ci numai preuților ? Séu 5
 nu ați cetitu în lege cumu că sām-
 bāta preuții în templu calcā sām-bāta,
 și sūnt nevinovați ? Darā eu dīcu 6
 vouī, că aici este ceva mai mare de
 cātu templulu. Éru de ați fi sciutu 7
 ce însemnēzā *acēsta* : Milā voescu și
 nu sacrificiu, nu ați fi osēnditu pre
 cei nevinovați. Că fiulu omului este 8
 Domnu și alu sām-bātei.

Și trecēndu de acolo a venitu în 9
 sinagoga loru. Și éccé unu omu era 10
acolo, carele avea māna uscatā. Și
 ei l'au întrebatu, dīcēndu : Se cuvine
 óre a vindeca sām-bāta ? ca să-lu pōtā
 acusa. Darā elu li-a đisu : Ce omu 11
 va fi între voi, carele aru avē o oie,
 și dacā aru căde *acēsta* sām-bāta în
 grōpā, nu aru apuca-o și scōte-o ?
 Darā cu cātu mai multu este unu omu 12
 de cātu o oie ? Deci se cuvine a face
 bine sām-bāta. Atunci a đisu omulu : 13
 Întinde māna ta ; și elu o a întinsu ;
 și s'a făcutu sām-bāta ca și cea-l-altā.
 Apōi Fariseii eșindu afarā au ținutu 14
 svatu asupra lui, ca să-lu pērdā. Éru 15

Iisusu cunoscându *acésta*, s'a dusu de acolo; și i-a urmatu mulțime mare, și elu i-a vindecatu pre toți. Și a ordinațu loru, ca să nu-lu facă cunoscutu; Ca să se împlinéscă ceea ce s'a ȃisus prin profetulu Isaia, ce ȃice: *Éccé servulu meu, pre care amu alesu; iubitulu meu, în care sufletulu meu a bine-voitu; eu voiu pune spiritulu meu preste d'însulu, și elu va anunța judecată națiuniloru. Elu nu va certa, nici va striga, nici va aȃdi cineva vócea lui în uliți. Trestia sȃdrobită nu va frânge, și mucu fumegându nu va stînge, pêné ce nu va scóte judecată spre biruință; Și în numele lui voru spera națiunile.*

Atunci au adusu la d'însulu pre unu demonisatu, orbu și mutu; și elu l'a vindecatu, în câtu orbulu și mutulu vorbia și vedea. Și se mira tótă mulțimea, și ȃicea: Nu cumva acesta este Fiiulu lui Davidu? Éru Fariseii aȃdindu, ȃiceau: Acesta nu scóte demoni de câtu numai prin Beelzebulu, domnulu demoniloru. Éru Iisusu, cunoscându gândurile loru, li-a ȃisu: Tótă împărăția ce se desbină între sine se pustiesce, și tótă cetatea séu casa ce se desbină între sine, nu va sta. Și dacă Satana scóte pre Satana, s'a desbinatu între sine; deci cumu va sta împărăția lui. Și dacă eu scotu demoni prin Beelzebulu, prin cine-i scotu fiii vostri? pentru *acésta* ei vî voru fi judecatori. Éru dacă eu scotu demoni prin Spiritulu lui Dumneȃeu, *éccé* a ajunsu la voi împărăția lui Dumneȃeu. Séu cumu póte cineva să între în casa celui tare, și să prade vasele lui, de nu va lega d'ântéiu pre celu tare? și atunȃia va prada casa lui. Celu ce nu este cu mine, este contra mea; și celu ce nu adună cu mine, resipesce. Dreptu aceea vî ȃicu: Totu pécaturulu și blăstemulu se va erta ómeniloru; dară blăstemulu *contra* Spiritului *Sântu* nu se va erta ómeniloru. Și ori-carele va ȃice unu cuventu contra Fiiului omului, se va erta lui; éru celu ce vorbesce în contra Spiritului Sântu, nu i se va erta, nici în secululu de acumu, nici în celu ce va să fie. Ori faceți pomulu bunu, și fruptulu lui *va fi* bunu; ori

faceți pomulu putredu, și fruptulu lui *va fi* putredu; că după fruptu se cunósce pomulu. Pui de viperă! cumu puteți vorbi cele bune, fiindu inși-vé rei? că din abundența ânimei vorbesce gura. Omulu celu bunu scóte cele bune din tesaurulu celu bunu alu ânimei; éru omulu celu reu din tesaurulu celu reu scóte cele rele. Dară vî ȃicu, că pentru totu cuvântulu deșertu care voru vorbi ómenii, voru da sémă de d'însulu în ȃiua judecătii. Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osêndi.

Atunci i-au respunsu unii din cărturari și din Farisei, ȃicêndu: Învêțătorule, voimu să vedemu semnu de la tine. Éru elu respunȃndu, li-a ȃisu: Némulu reu și adulteru caută semnu, dară altu semnu nu i se va da de câtu numai semnulu profetului Iona. Că precumu Iona a fostu trei ȃile și trei noȃți în pântecule chitului, așa va fi Fiiulu omului trei ȃile și trei noȃți în sinulu pământului.

Bărbați din Niniva se voru scula la judecată cu némulu acesta, și-lu voru condamna; că ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și *éccé* aici mai multu de câtu Iona. Regina de la méȃă-ȃi se va scula la judecată cu némulu acesta, și-lu va condamna; că ea a venitu de la marginile pământului să aȃdă înțelepciunea lui Solomonu; și *éccé* aici mai multu decâtu Solomonu.

Cându spiritulu celu necuratu a eșitu din omu, âmbă prin locuri seci, căutându repausu, și nu află; Atuncia ȃice: Mă voiu întórce în casa mea, de unde amu eșitu; și venindu, o află deșertă, măturată și înfrumșetată. Atunci se duce și iea cu sine alte șapte spirite mai rele de câtu sine, și întrându, locuescu acolo; și se facu cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de câtu cele d'ântéiu. Așa va fi și cu acestu reu nému.

Și încă vorbindu elu poporului, *éccé* muma lui și frații lui stau afară, căutându să vorbescă cu d'însulu. Și a ȃisu lui óre carele: *Éccé* muma și frații tei stau afară, căutându

48 să vorbescă cu tine. Éru elu respun-
dându a ȃisu celui ce i-a spusu :
Cine este muma mea, și cari sânt
49 frații mei ? Și tinđându-și mâna sa
spre discipulii sei a ȃisu : Éccé muma
50 mea și frații mei ! Că ori-cine va
face voia Părintelui meu celui din
ceriuri, acela'mi este frate și soră și
mumă.

CAP. 13.

Parabolele de semănătoru, de aluatu, grăuntele de
muștaru, și altele. Iisusu desprețuitu în patria sa.

1 În acea ȃi Isusu eșindu din casă,
2 ședea lîngă mare. Și s'a adunatu la
d'însulu o mulțime mare ; dreptu
aceea se sui în corabiă, și a ședutu,
3 și tótă mulțimea sta pe țermu. Și
li-a vorbitu multe în parabole, ȃi-
cându :
4 Éccé a eșitu semănătorulu să sé-
mêne ; și pre cându semêna, unele au
căđutu lîngă cale, și au venitu pase-
5 rile, și le-au mâncatu. Éru altele
au căđutu pe locuri petróse, unde nu
aveau pămêntu multu ; și îndată au
resăritu, că nu aveau pămêntu adîncu ;
6 Deci resărindu sórele, se pălră ; și
pentru că nu aveau rădicină, s'au us-
7 catu. Éru altele au căđutu în spini,
și au crescutu spinii, și le-au înne-
8 catu. Éru altele au căđutu pe pămêntu bunu,
și au făcutu fruptu : unele o sută,
altele șese-ȃeci, éru altele trei-ȃeci.
9 Celu ce are urechi de auditu să auđă.
10 Și apropiindu-se discipulii, i-au
ȃisu : Pentru ce li vorbesci în para-
11 bole ? Elu respunđendu li-a ȃisu :
Pentru că voui s'a datu a sci miste-
riele împărăției ceriurilor, éru ace-
12 lora nu s'a datu. Că celu ce are, i
se va da, și-i va prisosi ; éru celu ce
nu are, și ceea ce are se va lua de
13 la d'însulu. Dreptu aceea, li vorbescu
în parabole, pentru că vedđu nu
vedu, și auđindu nu audu, nici nu
14 înțelegu. Așa se împlinesce cu dîn-
șii profeția lui Isaia, ce ȃice : Cu au-
ȃulu veți auđi, daru nu veți înțelegi ;
și vedđu veți vedé, dară nu veți
15 precepe. Că ânima poporului acestuia
s'a îngroșatu, și urechile loru sânt
grele la auđu, și ochii loru și-au în-
chisu ; ca nu cumva să vedă cu
ochii, și să auđă cu urechile, și să

înțelegă cu ânima, și să se întórcă, și
eu să-i vindecu. Dară fericiți sânt 16
ochii vostri, că vedu ; și urechile
vóstre, că audu ; Că adevéru ȃicu 17
voui, că mulți profeti și drepti au do-
ritu să vedă cele ce vedeți voi, și
n' au vedutu ; și să auđă cele ce au-
ȃiți voi, și n' au auditu.

Deci ascultați parabola semănăto- 18
rului. De aude cineva cuvêntulu îm- 19
părăției și nu-lu înțelegi, atuncia vine
celu reu, și răpesci ceea ce este se-
mênatu în ânima lui, Acesta este cea
semênată lîngă cale. Éru cea semê- 20
nată pe locuri petróse, acesta este
celu ce aude cuvêntulu, și îndată 'lu
primesce cu bucuriă ; Dară nu are 21
rădicină în sine, ci este numai pêne
la unu timpu ; éru cându se face strîm-
torare séu persecuțiune pentru cu-
vêntu, îndată se scandaliséză. Éru 22
cea semênată între spini, acesta este
celu ce aude cuvêntulu ; dară grija
lumei acesteia și amăgirea bogăției
înnécă cuvêntulu, și se face nerodi-
toru. Éru cea semênată în pămêntu 23
bunu, acesta este celu ce aude cu-
vêntulu și-lu înțelegi ; care și face
fruptu, și produce unulu o sută, al-
tulu șese-ȃeci, éru altulu trei-ȃeci.

Pus'a loru înainte și altă parabolă, 24
ȃicându : Împărăția ceriurilor este
asemenea omului, care a semênatu
semênță bună în țérâna sa ; Éru pre 25
cându dormiau ómenii, a venitu ne-
amiculu, și a semênatu neghine prin
grâu, și s'a dusu. Éru cându a cre- 26
scutu érba și a făcutu fruptu, atuncia
s'au aretatu și neghinele. Atunci a 27
venitu servii stêpânului casei, și i-au
ȃisu : Dómne, nu ai semênatu se-
mênță bună în țérâna ta ? ȃeci de
unde are neghine ? Și elu a ȃisu 28
loru : Unu neamicu a făcutu acésta.
Servii i-au ȃisu : Voiesci dară să
mergemu și să le plivimu ? Éru elu 29
a ȃisu : Nu ; ca nu cumva plivindu
neghinele, să smulgeți și grăulu îm-
preună cu d'însele. Lăsați pre amîn- 30
duoé să créscă împreună pêne la se-
cerișu, și la timpul secerișului voui
ȃice secerătoriloru : Pliviți ântéiu
neghinile, și le legați snopi, spre a le
arde ; éru grăulu adunați-lu în gră-
narulu meu.

31 Pus'a loru înainte și altă parabolă, dicându: Împărăția ceriurilor este asemenea grăuntelui de muștaru, pre care l'a luatu unu omu, și a semēnatu în țărâna sa. Acesta este mai micu de câtu tôte semințele; éru cându cresce, este mai mare de câtu tôte legumele, și se face arbore, că vinu paserile ceriului și locuescu în ramurile lui.

32

33 Dis'a loru și altă parabolă: Împărăția ceriurilor este asemenea aluatului, pre care l'a luatu o femeie, și l'a ascunsu în trei mēsuri de făină, pēne ce s'a dospitu tōtă.

34 Acestea tôte a vorbitu Iisusu mulțimei în parabole; și fără de parabole nu li vorbia; Că să se împlinēscă ceea ce s'a đisu prin profetulu, ce đice: Eu voi deschide gura mea în parabole, voi spune cele ascunse din începutulu lumii. <

35

36 Atuncia Iisusu lāsându mulțimea, s'a dusu în casă; și s'a apropiatu de d'insulu discipulii lui, dicēdu: Spune-ni nouî parabola neghinelor țărânei. Elu respundēdu, li-a đisu:

37

38 Celu ce a semēnatu semēnța cea bună este Fiiulu omului. Țărâna este lumea; semēnța cea bună sânt fiii împărăției; éru neghinele sânt fiii celui reu; Neamiculu care le-a semēnatu este diabolulu; secerișulu este sfârșitululu lumii; éru secerătorii sânt

39

40 ângerii. Deci precumu se adună neghinile, și se ardu cu focu, așa va fi la sfârșitululu lumii acesteia. Fiiulu omului va trāmete pre ângerii sei, și acestia voru aduna din împărăția lui tôte scandalele și pre cei ce facu

41

42 nelegiurii; Și-i voru aruncă în cupitorulu de focu; acolo va fi plângere și scrișnirea dințiloru. Atunci dreptii voru străluci ca sōrele în împărăția Părintelului loru. Celu ce are urechi de auditu, să audă.

43

44 Érași împărăția ceriurilor este asemenea cu un tesauru ascunsu în țărână, pre carele aflându-lu omulu, l'a ascunsu; și de bucuriā merge, și vinde tôte câte are, și cumpără țărâna aceea.

45

46 Și érași împărăția ceriurilor este asemenea neguțitorului ce caută mărgaritari buni: Carele, aflându unu

mărgaritaru de prețu mare, a mersu, și a vëndutu tôte câte avea, și l'a cumpēratu.

Și érași împărăția ceriurilor este asemenea nāvodului, aruncatu în mare, care a adunatu totu feliulu *de pesci*; Carele, după ce s'a împlutu, lu scotu la țermu; și ședēdu, alegu pre cei buni în vase, éru pre cei rei i aruncă afară. Așa va fi la sfârșitululu lumii; voru eși ângerii, și voru despărți pre cei rei din međiloculu celoru drepti; Și-i voru arunca în cuptorulu de focu; acolo va fi plângere și scrișnirea dințiloru.

Đis'a loru Iisusu: Înțelegeți tôte acestea? Dis'au lui: Da, Dōmne. Éru elu li-a đisu: Pentru acēsta totu cărturarulu, sciutoru în împărăția ceriurilor, este asemenea omului, stēpānu alu casei, care scōte din tesaurulu seu noue și vechi.

Și sfârșindu Iisusu aceste parabole, a plecatu de acolo. Și venindu în patria sa, învăța pre d'înșii în sinagoga loru, de se mirau, și điceau: De unde are acestu omu acēstă înțelepciune și aceste fapte minunate? Au nu este acesta fiiulu teslarului? au nu se numesce muma lui Maria? și frații lui Iacobu și Iose și Simonu și Iuda? Și surorele lui au nu sânt tôte la noi? dară de unde are acesta tôte acestea. Și se scandalisau de d'insulu. Éru Iisusu li-a đisu: Nu este profetulu neonoratu de câtu numai în patria sa și în casa sa. Și nu a făcutu acolo minuni multe pentru necredința loru.

CAP. 14.

Istoria morții lui Ioanu Botezătorulu. Felurite minuni.

În acelu timpu audit'a Erodu Tetrarchulu faima lui Iisusu; Și a đisu serviloru sei: Acesta este Ioanu, Botezătorulu; elu s'a sculatu din morți, și d'aceea se facu minuni printr'insulu.

Că Erodu prindēdu pre Ioanu, l'a legatu, și l'a pusu în închisōre pentru Erodiada, femeea lui Filipu, fratele seu. Că Ioanu i đicea: Nu ți se cade să aibi pre ea. Și voindu să-lu omōre s'a temutu de mulțime,

6 pentru că ei 'lu aveau ca pre unu
 6 profetu. Éru cându se serbă ziua
 nacerii lui Erodu, a jucatu fiica Ero-
 diadei înaintea loru, și a plăcutu lui
 7 Erodu. Dreptu aceea cu jurământu
 a promis cu că-i va da ori-ce va cere.
 8 Éru ea, d'înainte fiindu îndemnată de
 muma sa, a ȑisu: Dă-mi aici în tip-
 sie capulu lui Ioanu Botezătorulu.
 9 Și regele s'a întristatu; dară pentru
 jurământu, și pentru cei ce ședeau la
 mesă cu elu a ordinaru să i se dea.
 10 Și tramețându, a taiatu capulu lui
 11 Ioanu în închisóre. Și s'a adusu ca-
 pulu lui în tipsiă, și s'a datu fetei, și
 12 ea l'a dusu la muma sa. Atunci au
 venitu discipulii lui, și au luat tru-
 pulu, și l'au înmormântatu; și mer-
 gându au spusu lui Iisusu.
 13 Și auȑindu Iisusu *acésta*, s'a dusu
 de acolo cu corabia în locu deșertu,
 deosebi. Și aflându mulțimea *acésta*,
 urmatu-l'au pe josu din cetăți.
 14 Și eșindu Iisusu, a vedutu mulțime
 mare, și i s'a făcutu milă de ea, și a
 vindecatu pre bolnavii loru.
 15 Și făcându-se séră, s'au apropiatu
 către d'însulu discipulii lui, ȑicându:
 Loculu este pustiu, și óra a trecutu;
 demite mulțimea, ca să se ducă în
 16 sate să-și cumpere bucate. Éru Iisusu
 li-a ȑisu: Ei nu trebue să mERGă;
 17 dați-li voi să mânânce. Éru ei i-au
 ȑisu: Nu avemu aici de câtu cinci
 18 pâni și duoi pesci. Elu a ȑisu: Adu-
 19 ceți-mi-le aici. Și după ce a ordi-
 natu mulțimei să ședă pe érbă, lu-
 ându cele cinci pâni și cei duoi pesci,
 și căutându la ceriu, le-a bine-cuvên-
 tatu; și frângându-le a datu discipu-
 lilorü pânilu, éru discipulii mulțimei.
 20 Și au mâncatu toți, și s'au sätur-
 ratu; și au luat remășițele de färi-
 mături duoë-spre-dece paniere pline.
 21 Éru cei ce mâncäseră erau ca la cinci
 mii de barbați, afară de femeii și de
 copii.
 22 Și îndată a îndemnatu Iisusu pre
 discipulii sei să între în corabiă, și să
 mERGă mai 'nainte de elu dincolo, pên-
 23 ce va demite mulțimea. Și după ce
 demise mulțimea, s'a suitu pe munte
 deosebi să se róge, și făcându-se séră
 24 era singuru acolo. Éru corabia era
 deja în meȑiloculu mării, învâluindu-

se de valuri, că vântulu era împotivă.
 Éru într'a patra stréjă a nopții Iisusu 25
 a mersu la d'înșii, âmbându pe mare.
 Și vedându-lu discipulii âmbându pe 26
 mare, s'au turburatu, ȑicându: Este
 nălucă; și au strigatu de frică. Dară 27
 îndată Iisusu li-a vorbitu, ȑicându:
 Îndrăzniți, eu sânt! nu vă temeți!
 Atuncia Petru, luându cuvântulu, a 28
 ȑisu: Dómne, de esci tu, ordină-mi
 să viu la tine pe apă. Dis'a elu: 29
 Vîno. Și pogorîndu-se Petru din co-
 rabiă a mersu pe apă, spre a veni la
 Iisusu. Éru vedându vântulu tare, 30
 s'a temutu, și începându a se afunda,
 a strigatu, ȑicându: Dómne, mân-
 tuesce-mă. Și Iisusu îndată întin- 31
 ȑându mâna, l'a apucatu, și i-a ȑisu:
 Puȑinu-credinciosule! pentru ce te-
 ai înduoitu? Și întrându ei în cora- 32
 biă, a încetatu vântulu. Éru cei ce 33
 erau în corabiă au venitu, și i s'au
 închinatu, ȑicându: Adevéru Fiiulu
 lui Dumneȑeu esci.

Éru după ce au trecutu *laculu*, au 34
 venitu în pământulu Ghenezaretulu.
 Și cunoscându-lu ómenii locului ace- 35
 stuia, au tramesu în tóte împrejuri-
 mile acele, și au adusu la d'însulu
 pre toți bolnavii; Și-lu rugau, ca 36
 numai să se atingă de pólele vest-
 mântulu lui; și câți s'au atinsu *de*
d'însulu, s'au vindecatu.

CAP. 15.

Iisusu condamnă tradițiunea. Chananeea. Felurite
 minuni.

Atunci au venitu la Iisusu cărturarii 1
 și Fariseii de la Ierusalimu, și au ȑisu:
 Pentru ce discipulii tei calcă tradi- 2
 ȑiunea bétrânilorü? că nŭ-și spală
 mânele loru, cându mânâncă pâne.
 Éru elu respundându, li-a ȑisu: Pen- 3
 tru ce și voi calcați ordinulu lui Dum-
 neȑeu prin tradițiunea vóstră? Că 4
 Dumneȑeu a ordinaru, ȑicându: Onó-
 rá pre părintele teu și pre muma ta;
 și: Celu ce va vorbi de reu pre pă- 5
 rinte séu pre mumă să se omóre. Dară
 voi ȑiceți: Celu ce aru ȑice părinte- 6
 lui séu mumei: Daru *este* aceea cu
 care te-ai puté ajuta de la mine, *nu*
este detoru; Și așa nu va onóra pre
 părintele seu séu pre muma sa. Și
 așa ați desființatu ordinulu lui Dumne-

7 ȃeu prin tradiȃiunea vȃstră. Făȃar-
 8 niciloru! bine a profeȃitu Isaia des-
 9 pre voi, ȃicȃndu: Acestu poporu se
 10 apropia de mine cu gura loru, Ńi mȃ
 11 onȃră cu buzele; ȃru ȃnima loru *este*
 12 departe de mine. Dară în zădaru
 13 m'adȃră, învȃȃndu învȃȃturi *ce sȃnt*
 14 ordine omenesci.
 15 Ńi chiămȃndu la *sine* pre mulȃi-
 16 mea, li-a ȃisu: Ascultaȃi Ńi înȃle-
 17 geȃi: Nu ceea ce întră în gură spurcă
 18 pre omu, ci ceea ce ese din gură,
 19 aceea spurcă pre omu.
 20 Atunci apropiindu-se discipulii lui,
 21 i-au ȃisu: Scii, că Fariseii s'au scan-
 22 dalisatu, cȃndu au auȃditu acestu
 23 cuvȃntu? ȃru elu respunȃndu, a
 24 ȃisu: Ori-ce plȃntă, pre care nu a
 25 plȃntatu Părintele meu celu cerescu,
 26 se va desrădicina. Lăsaȃi pre d'înŃii;
 27 ei sȃnt conducȃtori orbi ai orbiloru.
 Ńi de va conduce orbu pre orbu,
 amȃnduoi voru cȃde în grȃpă. Atunci
 Petru, respunȃndu i-a ȃisu: Spune
 noui acȃstă parabolă. ȃru Iisusu
 a ȃisu: Înca Ńi voi sȃnteȃi neprice-
 puȃi? Ńre încă nu înȃlegeȃi, că totu
 ce întră în gură merge în pȃntece,
 Ńi se aruncă în urinaru. ȃru cele ce
 esu din gură, esu din ȃnimă, Ńi acelea
 spurcă pre omu. Că din ȃnimă esu
 cugetări rele, ucideri, adulterie, des-
 frȃnări, furturi, mărturii mincinȃse,
 blăsteme. Acelea sȃnt cele ce spurcă
 pre omu; dară a mȃnca cu mâni nes-
 pȃlate nu spurcă pre omu.
 Atunci Iisusu eŃindu de acolo, s'a
 dusu în părȃile Tirului Ńi ale Sidonu-
 lui. Ńi ȃccȃ o femeie Chananee, eŃindu
 din acele hotare, a strigatu cȃtră d'în-
 sulu, ȃicȃndu: Miluesce-mȃ, Dȃmne!
 Fiiulu lui Davidu; fiica mea se chi-
 nuesce reu de demonu. ȃru elu nu
 i-a respunsu cuvȃntu. Atunci apro-
 piindu-se discipulii lui, 'lu rugau, ȃi-
 cȃndu: Demite-o pre ea, că strigă în
 urma nȃstră. ȃru elu respunȃndu
 a ȃisu: Eu nu sȃnt trȃmesu de cȃtu
 numai cȃtră oile cele perdute ale
 casei lui Israelu. ȃru ea venindu i
 s'a închinatu, ȃicȃndu: Dȃmne, ajutȃ-
 mi. Ńi elu respunȃndu, a ȃisu: Nu
 este bine a lua pȃnea copiiloru, Ńi a
 arunca cȃniloru. ȃis'au ea: Ade-
 vȃratu, Dȃmne; cu tȃte acestea cȃnii

mȃnȃncă din fȃrimȃturile ce cadu
 din mȃsa stȃpȃniloru loru. Atuncia
 28 respunȃndu Iisusu, i-a ȃisu: O fe-
 mee! mare *este* credinȃta ta; facă-ȃi-
 se precumu voiesci. Ńi fiica ei s'a
 vindecatu din acea ȃră.

Ńi trecȃndu de acolo, venit'a Iisusu
 29 lȃngă marea Galileei, Ńi suindu-se pe
 munte, a Ńeȃutu acolo. Ńi a venitu la
 30 d'însulu mulȃime mare, avȃndu cu
 sine, schiopi, orbi, muȃi, ciungi Ńi
 mulȃi alȃi, Ńi au aruncatu pre d'înŃii
 la peciȃrele lui Iisusu; Ńi elu i-a
 vindecatu; De se mira mulȃimea,
 31 vȃȃndu pre muȃi vorbindu, pre ciungi
 sȃnȃtoŃi, pre schiopi ȃmblȃndu, Ńi
 pre orbi vȃȃndu; Ńi măriau pre
 Dumneȃulu lui Israelu.

ȃru Iisusu chiămȃndu *la sine* 32
 discipulii sei, a ȃisu: Milă-mi este
 de mulȃime, că ȃccȃ acuma sȃnt deja
 trei ȃile de cȃndu stau lȃngă mine,
 Ńi nu au ce mȃnca; Ńi nu voiescu
 a-i demite flȃmȃnȃi, ca nu cumva
 să slȃbȃscă pe cale. Ńi discipulii sei
 33 i-au ȃisu: De unde să avemu în
 pustiiu atȃtea pȃni, în cȃtu să se sature
 atȃta mulȃime! ȃisu-li-a Iisusu: 34
 cȃte pȃni aveȃi? ȃis'au ei: Ńepte, Ńi
 puȃini pesciȃori. Atunci elu a ordi-
 natu mulȃimei să Ńeȃă pe pȃmȃntu.
 Apoi luȃndu pre cele Ńepte pȃni, 36
 Ńi pescii, mulȃumindu, *le-a* frȃntu,
 Ńi *le-a* datu discipuliloru lui, ȃru dis-
 cipulii mulȃimei. Ńi au mȃncatu toȃi, 37
 Ńi s'au sȃturatu; Ńi au redicatu remȃ-
 Ńitele de fȃrimȃturi Ńepte paniere
 pline. ȃru cei ce mȃncaseră erau 38
 patru mii de bȃrbaȃi, afară de femei
 Ńi copii.

Ńi demitȃndu mulȃimea, a întratu 39
 în corabiă, Ńi a treȃutu în părȃile
 Magdalului.

CAP. 16.

Iisusu nu voiesce a face vre o minune. Mȃrturisirea
 lui Petru. Iisusu Ńi predice mȃrȃea sa.

Atunci s'au apropiatu Fariseii Ńi Sa- 1
 dukeii, ispitindu-lu, Ńi cerȃndu de la
 d'însulu să li arete un semnu din
 ceriu. ȃru elu respunȃndu, li-a 2
 ȃisu: Cȃndu se face sȃră, ȃiceȃi: *Va*
fi seninu, că ceriulu se roŃesce. Ńi 3
 demȃnȃȃ: Astă-ȃi *va fi* furtună, că
 ceriulu este roŃu Ńi posomorȃtu.

Făcarniciloru ! sciți să deosebiți fața
ceriului ; éru semnele timpuriloru
4 nu puteți *deosebi*. Nému reu și adul-
teru semnu caută, dară nu i se va da
semnu de câtu numai semnul profetului Iona. Și lăsându-i, s'a dusu.
5 Și cându au trecutu discipulii lui
de cea parte, uitaseră să iee pâne. Éru
6 Iisusu li-a đisu : Vedeți, păziți-vé de
aluatulu Fariseiloru și alu Sadukei-
7 loru ! Éru ei se gândeau în sine-și,
8 đicându : Nu amu luatú pâni. Éru
Iisusu cunoscându *acésta*, li-a đisu :
Puçinu-credincioșiloru ! pentru ce vé
gândiți în sine-vé, că nu ați luatú
9 pâne ? Încă nu înțelegeți, nici vé
aduceți aminte de cele cinci pâni ale
celoru cinci mii, și câte paniere ați
10 redicatu ? Nici de cele șapte pâni
ale celoru patru mii, și câte paniere
11 ați redicatu ? Cumu nu înțelegeți, că
nu v'amu vorbitu despre pâni, *ci* ca
să vé păziți de aluatulu Fariseiloru
12 și alu Sadukeiloru ! Atunci au înțe-
lesu, cumu că nu li-a đisu să se pă-
zescă de aluatulu pânei, *ci* de învă-
țătura Fariseiloru și a Sadukeiloru.
13 Éru Iisusu venindu în părțile Ce-
sareei lui Filipu, a întrebatu pre dis-
cipulii sei, đicându : Cine'mi đicu
ómenii că sânt eu, Fiiulu omului ?
14 Dis'au ei : Unii *đicu că esci* Ioanu
Botezătorulu ; alții, Ilie ; éru alții,
Ierimia séu unulu din profeti. Đisu-
15 li-a elu : Éru voi, cine'mi điceți că
sânt ? Simonu Petru, respundându, a
16 đisu : Tu esci Christosulu, Fiiulu lui
Dumneđeu celui viu. Iisusu respun-
17 dându, i-a đisu : Fericitu esci, Si-
mone, fiulu lui Iona ! că trupu și
sânge nu a descoperitu ție, *ci* Părin-
18 tele meu celu din ceriuri. Și eu 'ți
đicu, că tu esci Petru, și pe *acésta*
pétra voiu zidi beserica mea ; și por-
19 țile iadului nu o voru birui. Și-ți
voiu da ție cheile împărăției ceriu-
rilor ; și ori-ce vei lega pe pă-
mémentu va fi legatu în ceriuri ; și ori-
20 ce vei deslega pe pămémentu va fi deslegatu
în ceriuri. Atunci a ordinaru disci-
puliloru sei, ca să nu spue nimenui
că elu este Iisusu, Christosulu.
21 De atunci a începutu Iisusu a areta
discipuliloru sei, cumu că trebuie elu
a merge în Ierusalimu, și a pătimi

multe de la bêtrâni, și de la archierei
și de la cărturari, și a fi omorîtu, și
a învia a treia đí. Atunci Petru, lu-
ândú-lu, a începutu a-lu certa, đí- 22
cându : Îndură-te de tine, Dómne !
să nu ți se întemple *acésta*. Éru elu
întorcându-se, a đisu lui Petru : Lip- 23
sesce, Satano ! tu-mi esci pedecă ! că
nu cugeți cele ce sânt ale lui Dum-
neđeu, *ci* cele ce sânt ale ómeniloru.
Atunci Iisusu a đisu discipuliloru sei :
De voiesce cineva să vie după mine, 24
să se lepede de sine, și să-și iee cru-
cea sa, și să-mi urmeze. Că cine
voiesce să-și mântuescă viéta sa o va 25
perde ; éru cine 'și va perde viéta sa
pentru mine, o va afla. Că ce folo-
sesce omului, de aru dobândi tótă 26
lumea, și aru perde sufletulu seu ?
séu ce va da omulu schimbu pentru
sufletulu seu ? Că Fiiulu omului va
să vie în mărirea Părintelui seu cu 27
ângerii sei, și atuncia va resplăti fie-
căruia dupre faptele lui. Adevéru
đicu voui, *că* sânt unii din cei ce stau 28
aici, carii nu voru gusta mórte, péné
ce voru vedé pre Fiiulu omului ve-
nindu în împărăția sa.

CAP. 17.

Transfigurațiunea lui Iisusu, Elu vindecă pre unu lu-
naticu, și plătesce darea.

După șese đile a luatú Iisusu pre 1
Petru, pre Iacobu și pre Ioanu, fra-
tele lui, și i-a suitu pre unu munte
înaltu deosebi. Și s'a schimbatu la 2
față înaintea loru, și fața lui a stră-
lucitu ca sórele, și vestmintele lui s'au
făcutu albe ca lumina. Si éccé li 3
s'au aretatu Moisi și Ilie vorbindu cu
d'însulu. Atuncia Petru luându cu- 4
vântulu, a đisu lui Iisusu : Dómne,
bine este să fimu noi aici ; de voiesci,
să facemu aici trei colibi, ție una,
lui Moisi una, și lui Ilie una. Încă 5
vorbindu elu, éccé nuoru luminos
i-a umbritu ; și éccé vóce din nuoru,
đicându : Acesta este Fiiulu meu celu
iubitu, întru care amu bine-voitu ;
pre acesta să ascultați. Si auđindu 6
discipulii, au căđutu cu fețele *la pă-*
mémentu, și s'au spăiméntatu fórte. Éru 7
Iisusu apropiindu-se, s'a atinsu de
d'înșii, și a đisu : Sculați-vé, și nu

8 vă temeți. Atuncia redicându-și ochii lor, nu au vădutu pre nimene de câtu numai pre Iisusu.

9 Și cându ei se pogoriau din munte, Iisusu li-a ordinaru, dîcîndu: Nu spuneți nimenui ce ați vădutu, pînă cându Fiiulu omului se va scula din

10 morți. Și discipulii lui l'au întrebatu, dîcîndu: Dară de ce dîcu cărturarii,

11 că Ilie trebue să vie mai 'nainte? Iisusu respundîndu, li-a dîsu: Ilie cu adevăratu mai 'nainte va veni și va

12 restatornici tóte. Érá eu dîcu voui, că Ilie a și venitu, și ei nu l'au cunoscutu, ci au făcutu lui totu ce ei au voitu. Așa și Fiiulu omului va

13 suferi de la d'înșii. Atunci au întelesu discipulii, că elu li-a vorbitu despre Ioanu Botezătorulu.

14 Și veninđu ei la mulțime, s'a apropiatu cătră d'însulu unu omu, îngenuchiîndu înaintea lui, și dîcîndu:

15 Dómne! miluesce pre fiulu meu; că este lunaticu, și suferu reu; că de multe ori cade în focu, și de multe

16 ori în apă. Și l'amu adusu la discipulii tei, éru ei nu au pututu să-lu vindece.

17 Iisusu respundîndu a dîsu: O nému necredinciosu și înreutățitu! pînă cându voi fi cu voi? pînă cându voi suferi pre voi? aduceți-mi-lu

18 aicia. Și l'a certatu Iisusu, și a eşitu demonulu dintr'însulu, și s'a vindecatu copilulu dintr'acea órá. Atunci apropiîndu-se discipulii cătră Iisusu

19 deosebi, au dîsu: Pentru ce noi nu amu pututu să-lu scótemu? Dîsuli-a Iisusu: Pentru necredința vóstră; că adevéru dîcu voui, de veți avé credința ca unu grăunte de muștaru, veți dîce muntelui acestuia: Mută-te de aici acolo, si se va muta; și nimicu nu vî va fi cu neputință. Dară acestu soi

20 u *de demoni* nu ese fără numai prin rugăciune și postu.

22 Și petrecîndu ei în Galileea, dîsuli-a Iisusu: Fiiulu omului va fi datu

23 în mânele ómeniloru; și-lu voru omorî, éru a treia dî va învia. Și s'au întristatu fórte.

24 Și ajungîndu ei la Capernaumu, au venitu la Petru cei ce strîngeau darea, și au dîsu: Învătătorulu vostru

25 nu plătesce dare? Dîs'a elu: Da. Și cându a intratu în casă, mai 'nainte

l'au apucă Iisusu, dîcîndu: Ce ți se pare, Simone? regii pămîntulu, de la cine iéu dare séu biru? de la fiii

26 loru, séu de la cei străini? Dis'a Petru lui: De la străini. Dîs'a Iisusu lui: Deci fiii scutiți sînt.

Dară ca să nu scandalisămu pre ei, mergi la mare, și aruncă undița; și pescele, care vei prinde ântéu, iélu, și deschidîndu gura lui, vei afla unu statiru; ié acela, și dă-lu loru pentru mine și pentru tine.

CAP. 18.

Învătătura Domnului despre umilnță și scandale. Parabola óei rătăcite. Ertarea injurieloru. Parabola despre unu servu nemilostivu.

Într'acea órá apropiatu-s'au discipulii cătră Iisusu, și i-au dîsu: Óre cine este mai mare în împărăția ceriuriloru? Și chiamîndu Iisusu unu pruncu, l'a pusu în međiloculu loru, și a dîsu: Adevéru dîcu voui: De nu

3 vă veți întórce, și nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împărăția ceriuriloru. Deci cine se va umili ca

4 acestu pruncu, acela este celu mai mare în împărăția ceriuriloru. Și

5 cine va primi pre unu pruncu ca acesta în numele meu, primesce pre mine.

Éru cine va scandalisa pre unulu dintr'acesti mici, cari credu în mine, mai de folosu 'i este, ca să-și spîndure o pétră de móră la grumazulu lui, și să se înnece în adînculu mării.

Vai lumei pentru scandale; că trebue să vie scandale; éru vai de omulu acela prin carele vine scandalulu. Deci de te va scandalisa mâna ta séu

8 peciorulu teu, taie-le, și aruncă-le de la tine; 'ți este mai bine să întri în viéță schiopu séu ciungu, de câtu, avîndu amînduoé mânele séu amînduoé peciórele, să fii aruncatu în foculu celu eternu. Și de te va scandalisa ochiulu teu, scóte-lu, și aruncă-lu de la tine: 'ți este mai bine să

9 întri în viéță cu unu ochiu, de câtu, avîndu amînduoi ochii, să fii aruncatu în foculu gheennei.

Feriți-vé să nu despretuiți pre vre unulu dintr'acesti mici; că dîcu voui, că ângerii loru în ceriuri védu pururea fața Părintelului meu, care este în ceriu. Că Fiiulu omului a

11

venitu să mântuască ceea ce este per-
 12 dutu. Ce vi se pare? cându unu omu
 are o sută de oi, și s'aru rătăci una
 dintr'însele, au nu lăsându pre cele
 nouă-deci și nouă, merge în munți
 13 și caută pre cea rătăcită. Și de i se
 va întempla să o găsească, adevăru
 țicu voui, că se bucură de d'insa mai
 multu de câtu de cele nouă-deci și
 14 nouă, ce nu s'au rătăcitu. Așa nu
 este voia Părintelui vostru celui din
 ceriuri, ca să se părădă unulu dintr'
 acesti mici.

15 Și de va păcătui contra ta fratele
 teu, mergi, muștră pre d'insulu între
 tine și elu singuru; de te va asculta,
 16 ai dobânditu pre fratele teu. Éru de
 nu te va asculta, *atunci* mai ie îm-
 preună cu tine pre unulu séu duoi,
 ca prin gura a duoi séu a trei martori
 17 să se întărescă totu cuvântulu. Éru
 de nu va asculta de d'înșii, spune-*lu*
 besericei; și de nu va asculta nici de
 beserică, să-ți fie ca unu păgănu și
 18 vameșu. Adevăru țicu voui: Ori-ce
 veți lega pe pământu, voru fi legate
 și în ceriu; și ori-ce veți deslega pe
 pământu, voru fi deslegate și în ceriu.
 19 Érași țicu voui, că dacă duoi din
 voi se voru uni pe pământu pentru
 ori-ce lucru ce voru cere, se va da loru
 de la Părintele meu care este în ce-
 20 riuri. Că unde sânt duoi séu trei
 adunați întru numele meu, acolo sânt
 eu în meșilocolu loru.

21 Atunci apropiindu-se cătră d'insulu
 Petru, a țisu: Dómne, de câte ori
 'mi va greși fratele meu și-i voi
 22 țisu-i-a Iisusu: Eu nu-ți țicu pêne
 de șapte ori, ci pêne de șapte-deci de
 23 ori câte șapte. Dreptu aceea împē-
 răția ceriurilor este asemenea unui
 rege, cărele a voitu să cēră socótélă
 24 de la servii sei. Și începēdu să cēră
 socotélă, au adusu la d'insulu pre
 unulu, ce detoria țece mii de talenti.
 25 Și neavēdu elu cu ce plăti, domnulu
 seu a ordinaru să vēndă pre elu și pre
 femeea lui, și pre copii, și tóte câte
 26 avea; și așa să se plătescă. Deci
 prosternēdu-se servulu acela, i s'a
 închinatu, țicēdu: Dómne, mai în-
 găduesce-me, și-ți voi plăti totu.

27 Atunci domnulu servului acelaia în-

durându-se, l'a eliberatu, și i-a ertatu
 și detoria. Éru eșīndu servulu acela, 28
 a aflatu pre unulu din soții lui, care
 'i era detoru o sută de denari; și apu-
 cādu-lu, 'lu strīngea de gūtu, ți-
 cēdu: Plătesce-mi ce-mi esci de-
 29 toru. Deci cādēdu soțulu acela la
 peciórele lui, 'lu ruga, țicēdu: Mai
 îngăduesce-me, și-ți voi plăti totu.
 Éru elu nu a voitu; ci mergēdu l'a 30
 pusu în închisóre, pēne cându va plăti
 detoria. Soții lui vēdēdu cele ce s'au 31
 făcutu, s'au întristatu fórte, și venindu
 au spusu domnului loru tóte cele
 petrecute. Atunci chiāmādu-lu dom- 32
 nulu lui, i-a țisu: Servu nelegiuitu!
 eu ți-amu ertatu tótă detoria aceea,
 pentru că m'ai rugatu; nu se cădea 33
 și ție să aibi milă de soțulu teu, cumu
 și eu amu avutu milă de tine? Și 34
 mâniādu-se domnulu lui, l'a datu
 chinuitoriloru pēne cându va plăti
 tótă detoria lui. Așa și părintele meu 35
 celu cerescu va face voui, de nu veti
 erta din ānimă fie-care fratelui seu
 greșelele sale.

CAP. 19. 20.

Învătătura lui Iisusu asupra despărteniei. Pericolulu
 bogățiilor. Parabola de lucrătorii viei, tocmiți la
 osebite ore. Cererea fiiloru lui Zebedeiu. Iisusu vin-
 decă duoi orbi.

1 Și a fostu, după ce sfârși Iisusu cu-
 vintele acestea, că a trecut din Gali-
 leea, și a venitu în părțile Iudeei, din-
 2 colo de Iordanu. Și a urmatu lui mul-
 țime mare; și elu i-a vindecatu acolo.

3 Și au venitu la d'insulu Fariseii,
 ispītindu-lu și țicēdu-i: Óre se cade
 omului să lase femeea sa pentru ori-ce
 4 causă? Rspundēdu elu, țisu-li-a:
 Au nu ați cititu, că celu ce i-a făcutu
 din începutu, i-a făcutu bărbatu și
 5 femeu? Și a țisu: Pentru acēsta va
 lăsa omulu pre părinte și pre mumă,
 și se va lipi de femeea sa, și voru fi
 amīnduoi unu corpu; Dreptu aceea
 nu mai sânt duoi, ci unu corpu. Deci 6
 ce a împreunatu Dumnețu să nu
 despartă omulu.

7 Și au ei: Pentru ce dară a
 ordinaru Moisi, să se dee cartea de
 despărțire, și să o lase? Și au ei: 8
 Moisi dupre împetrirea ānimei
 vóstre v'a învoitu să vē lăsați femeele
 vóstre; éru din începutu nu a fostu

9 așa. Și eu ȃicu voui: Celu ce va lăsa femeea sa de cātu pentru causa desfrânării, și va lua alta, comite adulteriu, și celu ce va lua pre cea lăsată comite adulteriu.

10 ȃisu-i-au discipulii sei: Dacă toc-mirea omului cu femeea este așa, nu este de folosu a se însura! Éru elu li-a ȃisu: Nu toți cuprindu cuvântulu acesta, ci numai *accia*, căroru li s'a datu. Că sânt eunuchi, cari s'au născutu așa din mătricele numei *loru*; și sânt eunuchi, cari s'au făcutu eunuchi de ómeni; și sânt eunuchi, cari s'au făcutu însi-și eunuchi pentru împărăția ceriurilor. Celu ce pôte cuprinde, să cuprindă!

13 Atuncia s'au adusu la d'însulu copii, ca să pună mânele preste ei, și să se róge; și discipulii i-au certatu pre ei. Éru Iisusu a ȃisu: Lăsați pre copii să vie la mine, și nu-i opriti; că a unora ca acestora este împărăția ceriurilor. Și și-a pusu mânele preste ei, și s'a dusu de acolo.

16 Și éccé unulu venindu *la elu*, i-a ȃisu; Învătătorule bune, ce bine să facu, ca să amu viéța eternă? Elu ȃisu-i-a: Pentru ce mă numesci bunu? nimenea nu *este* bunu, fără numai unulu, Dumneȃu; éru de voiesci să întri în viéța, păzesce ordinele.

18 Elu ȃisu-i-a: Cari? Éru Iisusu a ȃisu: Șă nu uciȃi; să nu comiți adulteriu; să nu furi; să nu mărturisesci mărturiă mincinosă; Onóra pre părintele teu și pre muma *ta*; și să iubesci pre aprópele teu ca însu-ți pre tine. ȃise lui ténérulu: Tóte acestea amu păzitu din tinerețele mele, ce-mi mai lipsesce? ȃisu-i-a Iisusu: De voiesci să fii desevarșitu, mergi, și vinde averile tale, și *le* dă saraciloru, și vei ave tesauru în ceriu; și vino, urméză-mi. Éru ténérulu, auȃindu cuvântulu acesta, s'a dusu întristatu; că avea multe averi.

23 Atunci a ȃisu Iisusu discipuliloru sei: Adevéru ȃicu voui, că cu *anvoia* va întra bogatulu în împărăția ceriurilor. Și éráși ȃicu voui: *că* mai lesne este să trecă funia prin urechia acului, de cātu bogatulu să între în împărăția lui Dumneȃu. Auȃindu *acésta* discipulii sei, s'au uimitu fórté,

și au ȃisu: Cine dară pôte să se mântuéscă? Éru Iisusu căutându *spre* 26 *d'înșii*, li-a ȃisu: La ómeni este acésta cu neputință, éru la Dumneȃu sânt tóte cu putință.

Atunci Petru, luându cuvântulu, 27 i-a ȃisu: Éccé noi amu lăsatu tóte, și amu urmatu ție; Óre ce ni va fi? ȃisu-li-a Iisusu: Adevéru ȃicu voui, 28 că voi, cari ați urmatu mie, în *ȃiua* renașcerii, cându Fiiulu omului va ședé pe tronulu măririi lui, veți ședé și voi pe duoé-spre-ȃece tronuri, judecându pre cele duoé-spre-ȃece seminții ale lui Israelu. Și totu celu ce a 29 lăsatu case, séu frați, séu surori, séu părinte, séu mumă, séu femeie, séu copii, séu tărâne, pentru numele meu, va primi însuțitu, și va mósceni viéța eternă. Éru mulți din cei d'ântéiu 30 voru fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai d'ântéiu.

Că împărăția ceriurilor este aseme- 1 nea unui omu stépănu alu casei, care a eșitu de demănétă să tocméscă lucrători la via sa. Și învoindu-se cu 2 lucrătorii câte unu denariu pe ȃi, i-a trămesu în via sa. Și eșindu la a treia 3 órá, a vėȃutu pre alții stându în piață fără de lucru. Și a ȃisu acelora: Mergeți și voi în viă, și eu vı voui da ce va fi cu dreptu. Și ei au mersu. Érá- 5 și eșindu la a șesea și la a noua órá, a făcutu asemenea. Éru la a unu- 6 spre-ȃecea órá eșindu, a aflatu pre alții stându fără de lucru, și li-a ȃisu: Pentru ce stați aici tótă ȃiua fără de lucru? ȃisu-i-au ei: Pentru că ni- 7 menea nu ne-a tocmitu. ȃisu-li-a elu: Mergeți și voi în viă, și veți primi ce va fi cu dreptu. Éru dacă 8 s'a făcutu séră, a ȃisu domnulu viei îngrijitorului seu: Chiamă pre lucrători, și dă-li plata, începėndu de la cei de pe urmă pėné la cei d'ântéiu. Deci cându au venitu cei de 9 la a unu-spre-ȃecea órá, au primitu câte unu denariu. Éru cându au ve- 10 nitu cei d'ântéiu au socotitu, că voru primi mai multu; dară și ei au primitu câte unu denariu. Éru după ce 11 l'au primitu, murmurau contra stépănului casei, ȃicėndu: Acesti de pe 12 urmă au lucratu *numai* o órá, și ai

făcutu pre d'înșii asemenea cu noi, cari amu purtatu greutatea și arsura
 13 ȃilei. Éru elu a respunsu unuia din ei, și a ȃisu: Amice, eu nu-ȃi facu nedreptate; au nu te-ai învoitu cu
 14 mine câte unu denariu? Ia-ȃi alu teu, și mergi! eu voiu să dau și acestuia
 15 de pe urmă ca și ȃie. Au dóră nu-mi este ertatu să facu cu ale mele ce voiescu? Au este ochiulu teu reu,
 16 pentru că eu sânt bunu? Așa voru fi cei de pe urmă ântéiu, și cei d'ântéiu mai pe urmă; că mulȃi sânt chiamaȃi, dară puȃini aleși.
 17 Și suindu-se Iisusu la Ierusalimu, a luat u la o parte pe cale pre cei doi-spre-dece discipuli, și li-a ȃisu:
 18 Éccé ne suimu la Ierusalimu, și Fiiulu omului se va da archiereiloru și cãrturariloru, și-lu voru oséndi la
 19 mórte; Și-lu voru da pãgãnilorú să-lu batjocoréscã, și să-lu biciuiéscã, și să-lu crucifice; și a treia ȃi va învia.
 20 Atunci s'a apropiatú cãtrã d'însulú muma fiiloru lui Zebedeiu împreună cu fiii sei, închinându-se, și ceréndu
 21 ceva de la d'însulu. Éru elu i-a ȃisu: Ce voiesci? Ea i-a ȃisu: Promite că voru ședé acesti doi fii ai mei, unulu d'a drépta ta, și altulu d'a
 22 stânga ta în împéráția ta. Éru Iisusu respundédu a ȃisu: Nu sciȃi ce cereȃi. Puteȃi să beȃi potirulu care eu voiu să béu, și să vé botezãȃi cu botezulu cu care eu mé botezú?
 23 Ei i-au ȃisu: Putemu. Și elu li-a ȃisu: Adevéru veȃi bé potirulu meu, și vé veȃi boteza cu botezulu, cu care eu mé botezú; éru a ședé d'a drépta mea și d'a stânga mea nu pot u eu să dau, ci
 24 se va da celora pentru cari este pregãtitu de Pãrintele meu.
 25 Și auȃindu cei ȃece acésta, s'au mâniatu asupra aceloru doi fraȃi. Éru Iisusu chiãmãndu pre d'însii, a ȃisu: Sciȃi, că domnii pãgãnilorú domnescu pre ei, și cei mari stépãnescu pre d'înșii.
 26 Éru între voi să nu fie așa; ci celu ce între voi va să fie mai mare,
 27 să fie voui servu; Și celu ce între voi va voi să fie ântéiu, să fie voui servu;
 28 Precumu și Fiiulu omului nu a venitú să i se servéscã, ci să servéscã, și a-și da viéȃa sa rescumpérrare pentru mulȃi.

Și eșindu ei din Ierichonu, li-a urmatu mulȃime mare. Și éccé doi orbi ce ședeau lîngã cale, auȃindu că trece Iisusu, au strigatu, ȃicéndu: Miluesce-ne, Dómne, Fiiulu lui Davidu! Éru mulȃimea a certatu pre
 31 d'înșii, *ordinându-li* să tacã; éru ei strigau mai tare, ȃicéndu: Miluesce-ne Dómne, Fiiulu lui Davidu! Și
 32 stându Iisusu, i-a chiãmatu, și a ȃisu: Ce voiȃi să vî facu? ȃisu-i-au ei: 33 Dómne! să se dischiȃ ochii nostri. Și făcéndu-se milã lui Iisusu, s'a
 34 atinsu de ochii lorú; și îndatã au véȃutu ochii lorú, și i-au urmatu.

CAP. 21. 22.

Întrarea lui Iisusu în Ierusalimu. Alungarea vândătoriloru din templu. Parabola celoru doi fi, și de lucrãtorii viei. Parabola nunȃei. Fariseii și Saduceii cautã a prinde pre Iisusu.

Și cându s'au apropiatu de Ierusalimu și au venitú în Bethfage, la muntele Oliviloru, atunci a trãmesu Iisusu doi discipuli, ȃicéndu-li: Mergeȃi în satulu care este înainte vóstrã, și îndatã veȃi afla o asinã legatã, și unu mânzu cu d'însa; deslegaȃi-le, și aduceȃi-le la mine. Și de vî va ȃice cineva ceva, ȃiceȃi: Domnului trebuescu aceste; și îndatã elu le va trãmete. Acestea tóte s'au făcutu, ca să se împlinéscã ceea ce s'a ȃisu prin profetulu, ce ȃice: Spuneȃi fiecei Sionului: Éccé regele teu vine la tine, blãndu și calare pe asinã, și pe unu mânzu, fiulu celei de suptu jugu. Discipulii s'au dusu, și au făcutu precumu li-a ordinaru Iisusu: Au adusu asina și mânzulu, și au pusu d'asupra lorú vestmintele lorú, și l'au pusu d'asupra acestora. Și mulȃime mare fórte și-au asternutu vestmintele lorú pe cale; alȃii tăiau ramuri din arbori, și le asterneau pe cale. Éru mulȃimea care mergea înainte, și care urma, striga, ȃicéndu: Osanna Fiiului lui Davidu; bine-cuvéntatu este celu ce vine în numele Domnului; Osanna în înãlȃtimi.

Și întrãndu elu în Ierusalimu, s'a cutremuratu tótã cetatea, ȃicéndu: Cine este acesta? Éru poporulu ȃicea: Acesta este Iisusu, profetulu celu din Nazaretulu Galileei.

Și întrãndu Iisusu în templulu lui

Dumnezeu, a scosu pre toți cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnatu mesele schimbătoriloru de bani, și scaunele celoru ce vindeau porumbi.

- 13 Și li-a ȑisu : Scrisu este : Casa mea se va chiăma casă de rugăciune ; ȑru voi o ați făcutu pesceră de tălhari.
- 14 Și au venitu la d'însulu orbi și schiopi
- 15 în templu, și elu i-a vindecatu. ȑru cându archiereii și cărturarii au vȑdutu minunile ce a făcutu, și pre copii strigându în templu, și ȑicȑndu : Osanna Fiiului lui Davidu, s'au mâniatu, Și i-au ȑisu : Auȑi ce ȑicu acestia ? Iisusu li-a ȑisu : Da ; nu ați cetitu nȑi odată : Din gura prunciloru și a celoru ce sugu ai pregătitu
- 17 laudă ? Și lăsându-i, a eșitu afară din cetate la Bethania, și a masu acolo.
- 18 ȑru a doua ȑi, întorcȑndu-se în cetate, a flămânditu. Și vȑdȑndu unu smochinu lȑngă cale, a venitu la d'însulu, dară nu a afluu nimicu într'însulu de cătu numai frunȑe, și i-a ȑisu : De acumu să nu se mai facă fruptu din tine în eternu. Și îndată
- 20 s'a uscatu smochinulu. Și vȑdȑndu acȑsta discipulii, s'au minunatu, ȑicȑndu : Cătu de curȑndu s'a uscatu
- 21 smochinulu. Și respunȑndu Iisusu li-a ȑisu : Adevȑru ȑicu voui, de veți avȑ credinȑă, și nu vȑ veți înduoi, nu numai veți face acȑsta *ce s'a făcutu* smochinulu, ci chiaru de veți ȑice muntelui acestuia : Redică-te, și te
- 22 aruncă în mare, se va face. Și tȑte căte veți cere prin rugăciune, creȑndu, veți primi.
- 23 Și venindu elu în templu, s'au apropiatu de d'însulu, cându elu învȑȑa, archiereii și bȑtrâniii poporului, și ȑiceau : Cu ce autoritate faci tu acȑstea, și cine ȑi-a datu autoritatea
- 24 acȑsta ? Respunȑndu Iisusu, li-a ȑisu : Și eu vȑ voiu întreba ceva, pre care de-mi veți spune, și eu vȑ voiu spune cu ce autoritate facu acȑstea :
- 25 Botezulu lui Ioanu, de unde a fostu ? din ceriu, séu de la ómeni ? ȑru ei euȑetau în sine, ȑicȑndu : De vomu ȑice : Din ceriu, elu ni va ȑice : Pentru ce dară nu ați creȑutu lui ? ȑru
- 26 de vomu ȑice : De la ómeni, ne tememu de poporu ; că toți au pre

Ioanu ca pre unu profetu. De aceea 27 respunȑndu lui Iisusu, i-au ȑisu : Nu scimu : ȑisu-li-a elu : Nici eu nu voiu spune voui cu ce autoritate facu acȑstea.

Dară ce vi se pare ? Unu omu avea 28 duoi fii, și venindu la celu d'ântȑiu, i-a ȑisu : Fiiule ! du-te de lucrȑză astă-ȑi în via mea. ȑru elu respunȑndu a ȑisu : Nu voiu ; ȑru mai pe urmă, căindu-se, a mersu. Atunci a 30 venitu la cela-l-altu, și a ȑisu asemenea. Elu respunȑndu, a ȑisu : Eu voiu merge, Dómnne ; dară nu a mersu. Care dintr'acȑsti duoi a făcutu voia pȑrintelui seu ? ȑisu-i-au ei : Celu 31 d'ântȑiu. ȑisu-li-a Iisusu : Adevȑru ȑicu voui, că vameșii și meretricile mergu mai'nainte de cătu voi în împȑrăȑia lui Dumnezeu. Că Ioanu a 32 venitu la voi, în calea dreptăȑei, dară voi nu l'ați creȑutu : ȑru vameșii și meretricile l'au creȑutu, pre cându voi vȑdȑndu *acȑstea*, nu v'ați căitu mai în urmă, ca să-lu creȑeți.

Ascultați altă parabolă : Era unu 33 omu stȑpȑnu alu casei, care a plântatu viă, și o a înȑrăditu cu gardu, și a sepatu tȑscu într'însa, și a ziditu turnu, și o a datu lucrătoriloru, și s'a dusu departe. ȑru cându s'a apro- 34 piatu timpul fruptelor, a trȑmesu pre servii sei la lucrători, ca să iee fruptulu ei. ȑru lucrătorii prinȑndu 35 pre servii sei, pre unulu au bȑtutu, pre altulu au omorȑtu, ȑru pre altulu l'au ucisu cu petre. ȑrași a trȑmesu 36 pre alȑi servi, mai mulȑi de cătu cei d'ântȑiu, și ei li-au făcutu asemenea. Mai pe urmă a trȑmesu la ei pre 37 fiiulu seu, ȑicȑndu : Respectu avevoru de fiulu meu. ȑru cându lucrătorii au vȑdutu pre fiu, au ȑisu între sine : Acesta este moscenitorulu ; veniȑi să-lu omorȑmu, și să ni însușimu moscenirea lui. Și prinȑndu-lu l'au 39 scosu afară din viă, și l'au omorȑtu.

Deci cându vȑ veni domnulu viei, 40 ce va face lucrătoriloru acelora ? ȑisu-i-au ei : *Fiindu ei* rei, elu 'i va 41 perde pre ei cu reu, și va da via altorlu lucrători, cari 'i voru da fruptele la timpul loru. ȑis'a Iisusu loru : 42 Au nici odată nu ați cetitu în scripturi : Pétra pre care o au nesocotitu

ziditorii s'a făcutu capulu unghiului ;
Domnulu a făcutu acestu *lucru*, și
43 este minunatu în ochii nostri ; Dreptu
aceea țicu vouî, că se va lua de la
voi împărăția lui Dumneșeu, și se va
da unui poporu, care va face fruptele
sale.

44 Și celu ce va căde preste acéștă
pétră se va sfărîma, éru preste care
va căde, 'lu va strivi.

45 Și aușindu archiereii și Fariseii
parabolele lui, au cunoscutu că vor-
besce despre d'înșii. Și căutau să-lu
prindă, dară s'au temutu de poporu,
că ei 'lu aveau ca pre unu profetu.

1 Iisusu luându cuvântulu, a urmatu a
vorbi cu d'înșii în parabole, și li-a
2 țisu : Împărăția ceriurilor este ase-
menea unui rege, care a făcutu nuntă
3 pentru fiulu seu. Și a trămesu pre
servii sei să chiamé pre cei chiamați
la nuntă ; éru ei nu voiau să vină.
4 Érași a trămesu pre alți servi, și a
țisu : Spuneți celoru chiamați : Ecce
eu amu gătitu prânșulu meu ; juncii
mei și cele îngrășate *ale mele s'au*
junghiatu, și tóte *sunt* gata ; veniți
5 la nuntă. Éru ei neluându *sémă de*
acéștă s'au dusu, unulu la țérâna sa,
6 altulu la negușitoria sa ; Éru cei-l-
alți prindându pre servii lui, i-au
7 batjocoritu, și i-au omoritu. Și au-
șindu regele *acéștă*, s'a mâniatu, și
trămeșându oștirea lui, a perditu pre
ucigașii aceia, și a arsu cetatea loru.
8 Atunci a țisu serviloru sei : Nunta
este gata, éru cei chiamați vrednici
9 nu au fostu. Deci mergeți la respân-
tiele căiloru, și câți veți afla, chîă-
10 mați-i la nuntă. Și eșindu servii
aceia la căi, au adunatu pre toți câți
au aflatu, și rei și buni : și s'a îm-
11 plutu nunta de óspeți. Și întrându
regele să vedă pre óspeți, a vedutu
acolo unu omu, care nu era îmbră-
12 catu în vestmētu de nuntă : Și i-a
țisu : Amice, cumu ai intratu aici,
neavându vestmētu de nuntă ? Éru
13 elu a remasu mutu. Atunci a țisu
regele serviloru : Legați-i mânele și
peciórele, luați-lu, și-lu aruncați în
întunereculu celu mai din afară ;
acolo va fi plângere și scrișnirea dîn-

țiloru. Că mulți sânt chiamați, dară 14
pușini aleși.

Atunci mergându Fariseii, s'au 15
svătuitu cumu să-lu prindă în cu-
vântu ; Și a trămesu la d'insulu pre 16
discipulii loru împreună cu Erodianii,
cari i-au țisu : Învēțătorule, noi sci-
mu, că esci sinceru, și înveți calea
lui Dumneșeu în adevēru, și nu-ți
pésă de nimenea ; că tu nu cauți în
faça ómeniloru. Deci spune-ni, ce ți 17
se pare ? Se căde a da dare Cesaru-
lui, séu nu ? Éru Iisusu, cunoscendu 18
reutatea loru, a țisu : Pentru ce mă
ispitiți, făcarniciloru ! Aretați-mi ba- 19
nulu darei. Și ei i-au adusu unu de-
nariu. Țisu-li-a elu : Alu cui este 20
acestu chipu și *acéștă* scriptură ?
Țisu-i-au ei : Ale Cesarului. Atunci 21
a țisu loru : Dați Cesarului cele ce
sânt ale Cesarului, și lui Dumneșeu
cele ce sânt ale lui Dumneșeu. Și 22
aușindu *acéștă*, s'au miratu, și lă-
sându-lu s'au dusu.

Într'aceeași Ți au vinitu la d'insulu 23
Sadukeii, cari țicu că nu este înviare,
și l'au întrebatu, țicēdu : Învēțăto- 24
rule, Moisi a țisu : De va muri ci-
neva, neavēdu copii, fratele lui să
iee femeea lui, și să redice semēnță
fratelui seu. Deci erau la noi șapte 25
frați, și celu d'ântēiu însurându-se,
a muritu, și neavēdu semēnță a lă-
satu pre femeea sa fratelui seu. Ase- 26
menea și alu duoilea și alu treilea,
pēnē la alu șeptelea. Éru mai pe 27
urmă de toți a muritu și femeea. Deci 28
la înviare alu căruia dintr'acești șapte
va fi femeea ? că toți o au avutu. Iisusu 29
respundēdu, li-a țisu : Vē rătăciți,
nesciindu scripturele, nici puterea lui
Dumneșeu. Că la înviare nici se în- 30
sóră, nici se mărită, ci sânt ca ange-
rii lui Dumneșeu în ceriu. Éru des- 31
pre înviarea morșiloru, au nu ați
cetitu ceea ce vi s'a țisu de Dumne-
șeu, țicēdu : Eu sânt Dumneșeu 32
lui Abraamu, și Dumneșeu lui
Isaacu, și Dumneșeu lui Iacobu ?
Dumneșeu nu este Dumneșeu alu
morșiloru, ci alu celoru vii. Și aușindu 33
poporulu *aceștea* s'a uimitu de înv-
șătura lui.

Éru Fariseii, aușindu că a amuțitu 34
pre Sadukei, s'au adunatu împreună.

35 Și unulu din ei, legiitoru, l'a între-
 36 batu, ispitindu-lu și dicēdu: Învē-
 37 țătorule, care ordinu este celu mai
 38 mare în lege? Țisu-i-a Iisusu: Să
 39 iubesci pre Domnulu, Dumneđeu
 40 teu, cu tōtă ânima ta, și cu totu su-
 41 fletulu teu, și cu totu cugetulu teu.
 42 Acesta este celu ântēiu și mai mare
 43 ordinu. Éru alu duoilea și asemenea
 44 acestuia este: Să iubesci pre aprō-
 45 pele teu, ca însu-ți pre tine. Într'a-
 46 ceste duoē ordine atârnă tōtă legea
 și profēții.

41 Și fiindu adunați Fariseii, i-a în-
 42 trebātu Iisusu, și a țisu: Ce vi se
 pare de Christosu? alu cui fiu este?
 43 Țisu-i-au ei: Alu lui Davidu, Țisu-
 44 li-a elu: Dară cumu 'lu chiamă Da-
 vidu cu spiritulu Domnu, dicēdu:
 45 Dis'a Domnulu Domnului meu: Șeđi
 d'a drēpta mea, pēnē ce voi punē
 46 pre neamicii tei asternutu peciōre-
 loru tale. Deci dacă Davidu 'lu
 numesce Domnu, cumu este elu fiu
 alu lui? Și nimenea nu putea să-i
 respundă nici unu cuvēntu, nici a
 mai îndrăznitu cineva dintr'acea ți
 să-lu mai întrebe.

CAP. 23.

Iisusu muștră făçăria cãrturariloru și a Fariseiloru.

1 Atunci Iisusu a vorbitu poporului și
 2 discipuliloru sei, Și a țisu: Cãrtu-
 3 rarii și Fariseii ședu pe scaunulu lui
 4 Moisi; Deci tōte cãte ei vī voru
 5 dice să păziți, păziți și faceți, éru
 6 dūpre faptele loru nu faceți; cã ei
 7 Țicu, dară nu facu. Cã ei légă sarcini
 8 grele și cu anevoiă de purtatu, și le
 9 punu pe umerele ómeniloru; éru ei
 10 nici cu degetulu loru nu voru să le
 11 misce. Și ei facu tōte lucrurile loru,
 12 ca de ómeni să fie vedūți; ei și
 13 facu filacterile loru late, și-și facu
 14 mari pólele vestmintelor loru; Și
 15 iubescu locurile cele mai ântēiu la
 16 ospēțuri, și scaunele cele mai ântēiu
 17 în sinagogi, Și închinăciunile în tēr-
 18 guri, și a fi chiamăți de ómeni Rabbi,
 19 Rabbi. Éru voi să nu vē numiți
 20 Rabbi; cã unulu este învēțătorulu
 21 vostru, *adecă* Christosu; éru voi
 22 toți sūntēți frați. Și să nu numiți
 23 pre nimene pe pãmēntu pãrinte; cã
 24 unulu este pãrintele vostru, celu în

25 ceriuri. Nici să vē numiți învēțătoru,
 26 cã unulu este învēțătorulu vostru,
 27 *adecă* Christosu. Éru celu ce este
 28 mai mare între voi, să fie voui ser-
 29 vu. Cã celu ce se înalță, se va umili;
 30 și celu ce se umilesce, se va înalță.

31 Dară vai voui, cãrturariloru și Fa-
 32 riseiloru făçarnici! cã voi închideți
 33 împērăția ceriuriloru înainte óme-
 34 niloru; voi nu întrați, și pre cei ce
 35 voru să între nu-i lasați. Vai voui,
 36 cãrturariloru și Fariseiloru făçarnici!
 37 cã voi înghițiți casele veduveloru, și
 38 la aretare faceți rugăciuni lungi;
 39 dreptu aceea veți primi mai mare
 40 osēndă. Vai voui, cãrturariloru și
 41 Fariseiloru făçarnici! cã încunjurăți
 42 marea și uscatulu, ca să faceți unu
 43 proslitu, și cându s'a făcutu, faceți
 44 pre elu fiu gheennei înduoitu mai
 45 multu de cãtu voi. Vai voui, con-
 46 ducētoriloru orbi! cari diceți: Dacă
 47 cineva se jură pe templu, acēsta nu
 48 este nimicu; éru celu ce jură pe
 49 aurulu templului este detoru. Nebu-
 50 niloru și orbiloru! cã ce este mai
 51 mare aurulu séu templulu, care sãn-
 52 țesce aurulu? Și dacă cineva se
 53 jură pe altaru, acēsta nu este nimicu;
 54 éru celu ce se jură pe darulu ce este
 55 d'asupra lui este detoru. Nebuni-
 56 loru și orbiloru! ce *este* mai mare —
 57 darulu séu altarulu, care sãnțesce da-
 58 rulu? Deci celu ce se jură pe altaru,
 59 se jură pe elu și pe tōte cãte *sūnt*
 60 d'asupra lui. Și celu ce se jură pe
 61 templu, se jură pe elu și pe celu ce
 62 locuesce într'însulu; Și celu ce se
 63 jură pe ceriu, se jură pe tronulu lui
 64 Dumneđeu, și pe celu ce șede pe
 65 d'însulu.

66 Vai voui, cãrturariloru și Farisei-
 67 loru făçarnici! cã voi deciuți mintă
 68 și mărariulu și chiminulu, și ați lã-
 69 sату cēle mai grele ale legei—drep-
 70 tatea și mila și credința; acestea se
 71 cădea să le faceți, și acelea să nu le
 72 lasați. Conducētoriloru orbi! cari
 73 strecurăți țintarulu și înghițiți cã-
 74 mila. Vai voui, cãrturariloru și
 75 Fariseiloru făçarnici! cã voi curățiți
 76 partea cea din afară a paharului și a
 77 blidului, éru din întru sūnt pline de
 78 răpire și de nedreptate. Fariseu orbu!
 79 curățesce ântēiu *partea* cea din întru

a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară.

27 Vai vouî, cărturariloru și Fariseiloru făcarnici! că voi vă asemănați mormintelorū celorū vāruite, cari se arētă frumōse pe din afară, ēru pe din lāntru sūnt pline de ōse de

28 morți si de tōtā necurātenia. Așa și voi, pe din afară vă aretați ōmenilorū drepti, ēru pe din lāntru sūnteti plini de făcāriā și de nelegiuire.

29 Vai vouî, cărturariloru și Fariseiloru făcarnici! că voi zidiți mormintele profetilorū, și împodobiți grōpele

30 dreptilorū; Și dicitē: De amu fi fostu în dīlele parințilorū nostri, nu amu fi luatū parte cu d'īnșii la sāngele profetilorū. Dreptu aceea mār-

31 turisiți de voi īnsi-vē, că sūnteti fii ai celorū ce au omorītu pre profeti.

32 Voi deci īmpliniți mēsura pārințilorū

33 vostri. Șerpilorū! pui de viperă! cumu veți scāpa de judecata gheen-

34 nei! Dreptu aceea, ēccē eu trāmetu la voi profeti și īnțelepti și cărturari; și *pre unii* dintr'īnșii veți ucide, și-*i* veți crucifica; și *pre unii* dintr'īnșii veți biciui în sinagogele vōstre, și-*i*

35 veți urmāri din cetate în cetate; Ca să vie asupra vōstrā totu sāngele nevinovatu, care s'a vērsatu pe pāmēntu, de la sāngele dreptului Abelu pēnē la sāngele lui Zacharia, fiulu Barachiei, pre care ați omorītu īntre

36 templu și īntre altaru. Adevēru dīcu vouî, voru veni tōte acestea preste acēstā generațiune.

37 Ierusalime! Ierusalime! celu ce omori pre profeti, și uciđi cu petre pre cei trāmeși la tine; de cāte ori amu voitu să adunu pre fiii tei, precumu adunā găina puii sei subtu

38 aripi, darā nu ați voitu. Éccē vi se

39 lasā casa vōstrā pustia. Cā dīcu vouî: De acumu nu mē veți mai vedē, pēnē cāndu veți dīce: Bine-cuvēntatu *este* celu ce vine în numele Domnului.

CAP. 24. 25.

Predicerea despre dērimarea templului și a națiunei Iudeilorū, și despre a doua venire a lui Iisusu Christosu. Indemnare spre priveghiare. Parabolele celorū dece feciōre și ale talențilorū. Descrierea judecāței la a doua venire.

1 Eșindu Iisusu și depārtāndu-se din templu, s'a apropiatu cātrā *d'īnsulu*

discipulii sei, ca să-i arete zidirile templului. Eru Iisusu li-a dīsu: Vedēți tōte acestea? Adevēru dīcu vouî, *cā* nu va remānē aici pétrā pe pétrā, care nu se va resipi.

Și ședēndu elu pe Muntele Olivilorū, discipulii s'au apropiatu de d'īnsulu deosebi, și au dīsu: Spune noui cāndu voru fi acestea? Și care *este* semnulu venirei tale și alu sfārșitului lumei? Și respundēndu Iisusu, li-a dīsu: Vedēți să nu vă amāgēscā careva. Cā mulți voru veni în numele meu, dīcēndu: Eu sūnt Christosu; și voru amāgi pre mulți. Și veți auzi de resbōie și sciri de resbōie; vedēți să nu vă turburați; că tōte acestea trebue să fie, darā īncā nu este sfārșitulu. Cā se va scula poporu contra

7 poporului și regatu contra regatului, și voru fi fōmete și ciumi și cutremuri pe alocurea. Tōte acestea *sūnt* 8 īnceputulu durerilorū. Atunci ei voru 9 da pre voi la strīmtorare, și vă voru omorī; și veți fi urīți de tōte popōrele pentru numele meu. Și atuncia 10 se voru scandalisa mulți, și se voru vinde unulu pre altulu, și se voru urī unulu pre altulu. Și se voru re- 11 dica mulți profeti mincinoși și voru amāgi pre mlți. Și pentru că fārā- 12 de-legea se va īmmulți, va reci iubire multora. Éru celu ce va rebda 13 pēnē în sfārșitu, acela se va mātui. Și se va predica acēstā Evangeliā a 14 impērației în tōtā lumea, spre mār- turia la tōte popōrele; și atuncia va fi sfārșitulu.

Deci, cāndu veți vedē urīciunea 15 pustierei, cea predisā prin profetulu Danielu, stāndu în loculu celu sāntu (celu ce citește să īnțelēgā); Atuncia 16 cei ce sūnt în Iudeea să fugā în munți, Și celu ce este pe casā, să nu 17 se pogōre să iee ceva din casa sa. Și celu ce este în cāmpu, să nu se 18 întōrcā īnapoi să-și iee vestmintele sale. Éru vai celorū īngreunate și 19 celorū ce alāptēzā īnt'r' acele dīle! Ci rugati-vē, ca să nu fie fuga vōstrā 20 iērna nici sāmăbata. Cā atunci va fi 21 strīmtorare mare, care nu a fostu de la īnceputulu lumei pēnē acumu, nici nu va mai fi. Și de nu s'aru fi 22 scurtatu dīlele acelea, nu s'aru fi

mântuitu nici unu trupu; éru pen-
tru cei aleși se voru scurta ȃilele
acelea.

23 Atunci de vî va ȃice careva :
Éccé aici *este* Christosu seú acolo,
24 să nu credeți. Că se voru redica
Christoși mincinoși, și profeti minci-
noși, și voru areta semne mari și
minuni; ca să amăgescă, de *va fi* cu
25 putință, și pre cei aleși. Éccé amu
26 preȃisu vouî. Deci de vî voru ȃice :
Éccé elu este în pustiu, să nu eșiți ;
27 éccé în cămări, să nu credeți. Că
precumu ese fulgerulu de la resăritu
și se arétă pêně la apusu, așa va fi și
28 venirea Fiiului omului. Că ori unde
va fi stêrvulu, acolo se voru aduna
vulturii.

29 Îndată după strîmtorarea acelu
ȃile se va întuneca sórele, și luna nu
va da lumina sa, și stelele voru căde
din ceriu, și puterile ceriurilor se
30 voru clăti. Și atunci se va areta
semnulu Fiiului omului în ceriu, și
atuncia voru plânge tóte semințiile
pămêntului; și voru vedé pre Fiiulu
omului venindu pe nuorii ceriului cu
31 putere și cu mare mărire. Și va
trămete pre ângerii sei cu mare vóce
de trâmbiță; și ei voru aduna pre cei
aleși ai sei din cele patru vânturi, de
la o margine a ceriurilor pêně la
cea-l-altă margine a loru.

32 Éru de la smochinu vė învêțați
parabolă: Căndu mlădița lui este
móle și înfrunȃesce, sciți că *este*
33 aprópe véra. Așa și voi, cându veți
vedé tóte acestea, să sciți că este
34 aprópe, lîngă uși. Adevéru ȃicu
vouî, că nu va trece acestu nému,
pêně candu nu se voru face tóte ace-
35 stea. Ceriuluși pămêntulu voru trece,
éru cuvintele mele nu voru trece.

36 Éru de ȃiua aceea și de óra aceea
nimenea nu scie, nici ângerii din ce-
riu, fără numai Părintele meu sin-
37 guru. Éru precumu a fostu în ȃilele
lui Noe, așa va fi și *la* venirea Fiiu-
lui omului. Că precumu erau în ȃi-
lele cele mai'nainte de deluviu:
mâncău și beău, se însurău, și se
măritău, pêně în ȃiua în care a în-
39 tratu Noe în arcă; Și nu a sciutu
pêně cându a venitu deluviulu și a
lătu pre toți: așa va fi și venirea

Fiiului omului. Atuncia duoi voru fi 40
în câmpu; unulu se va lua, și altulu
se va lăsa; Duoě măcenându la 41
mórá; una se va lua, și alta se va lăsa.

Deci priveghiați, că nu sciți în 42
care órá va veni Domnulu vostru.
Éru acésta să sciți, că de aru sci 43
stêpânulu casei în care stréjă va veni
furulu, aru priveghia, și nu aru lăsa
să-i sepe casa lui. Pentru acésta și 44
voi fiți gata; că în óra în care nu
gândați va veni Fiiulu omului. Deci 45
care este óre servulu celu credinciosu
și înteleptu, pre care domnulu seu
l'a pusu preste servii sei, ca să li dee
hrana la timpu? Fericitu *este* ser- 46
vulu acela, pre care venindu domnulu
seu 'lu va afla făcêndu așa. Adevéru 47
ȃicu vouî, că'lu va pune preste tóte
averile sale. Éru de *va fi* servu reu, 48
careși va ȃice în ânima sa: Dom-
nulu meu întârȃiă de a veni; Și va 49
începe a bate pre soții *sei*, și a mânca
și a bé cu bețivii: Va veni domnulu 50
servulu aceluia în ȃiua în care nu *lu*
ascéptă, și în óra în care nu scie;
Și-lu va tăia în duoě, și va pune par- 51
tea lui cu făcarnicii; acolo va fi
plângere și scrișnirea dinților.

Atuncia se va asemăna împêrăția 1
ceriurilor cu ȃece fecióre, cari lu-
ându-și candelile loru, au eșitu spre
întimpinarea mirelui. Și cinci din- 2
tr'însele erau întelepte, éru cinci
erau nebune. Cele nebune luându-și 3
candelile loru, nu au lătu oleiu cu
sine. Éru cele întelepte au lătu 4
oleiu în vasele loru cu candelile loru.
Și întârȃiându-se mirele, au dormi- 5
tatu tóte, și au adormitu. Éru la 6
meȃu-noptii s'a făcutu strigare:
Éccé mirele vine! eșiți spre întimpi- 7
narea lui. Atuncia s'au sculatu tóte
feciórele acelea, și și-au pregătitu 8
candelile loru, Éru cele nebune au
ȃisu celoru întelepte: Dați-ni din 9
oleiulu vostru, că candelile nóstre se
stîngu. Éru cele întelepte au res- 9
punsu, ȃicêndu: *Nu așa*, nu cumva
să nu ni ajungă și noui și voui; ci
mai bine mergeți la cei ce vându, și
vî cumpêrați. Éru pre cându au 10
mersu să cumpere, a venitu mirele;
și cele ce erau gata au intratu cu elu

11 la nunță, și s'a închis ușa. Éru mai
pe urmă au venit și cele-l-alte fe-
cióre, și diceau : Dómnne ! Dómnne !
12 deschide nouî. Éru elu respundêndu
a đisu : Adevêru đicu vouî, nu vê cu-
13 noscu. Dreptu aceea priveghiați ; că
nu sciiți điuă nici óra în care va veni
Fiiulu omului.

14 Că *este* ca unu omu, carele, mer-
gêndu departe, a chiămatu servii sei,
15 și li-a datu avuția sa : Și unuia i-a
datu cinci talenți, éru altuia duoi,
éru altuia unulu ; fie-căruia dupre
16 puterea lui, și a plecatu îndată. Deci
mergêndu celu ce luase cinci talenți,
a lucratu cu d'înșii, și a făcutu alți
17 cinci talenți. Asemenea și celu *cu*
duoi ; a câscigatu și acesta alți duoi.
18 Éru celu ce luase unulu, ducêndu-se,
a sepatu în pământu, și a ascunsu
19 argintulu domnului seu. După multu
timpu a venit domnulu serviloru
20 acelora, și li-a cerutu socotélă. Și
venindu celu ce a luat cinci talenți,
a adusu alți cinci talenți, đicêndu :
Dómnne ! cinci talenți mi-ai datu ;
éccé alți cinci talenți amu câscigatu
21 cu ei. Dis'a lui Domnulu seu : Bine,
servu bunu și credinciosu ; întru
puține ai fostu credinciosu, preste
multe te voiu pune ; întră întru bu-
22 curia domnului teu. Și venindu și
celu ce a luat duoi talenți, a đisu :
Dómnne ! duoi talenți mi-ai datu ;
éccé alți duoi talenți amu câscigatu
23 cu ei. Dis'a lui domnulu seu : Bine,
servu bunu și credinciosu ! întru pu-
ține ai fostu credinciosu, preste multe
te voiu pune ; întră întru bucuria
24 domnului teu. Și venindu și celu ce
a luat unu talentu, a đisu : Dómnne !
te-amu sciutu. că esci omu aspru,
secerându unde nu ai semênatu,
și adunându de unde nu ai împra-
25 sciatu ; Și temêndu-mă, m'amu dusu
de amu ascunsu talentulu teu în
26 pământu : éccé alu teu ! Respun-
dêndu domnulu seu, i-a đisu : Servu
reu și leneșu ! ai sciutu, că seceru
unde nu amu semênatu, și adunu de
27 unde nu amu împrașciatu ; Se cădea
deci ca tu să fi datu argintulu meu
schimbătoriloru, și venindu eu, ași fi
28 luat alu meu cu dobêndă. Luați
deci de la elu talentulu, și-lu dați

celui ce are de ce talenți. Că totu
celui ce are, i se va da, și-i va pri-
sosi ; Éru de la celu ce nu are, și 29
ceea ce elu are i se va lua de la d'în-
sulu. Și pre servulu celu netrebnicu, 30
aruncați-lu întru întunereculu celu
mai din afară ; acolo va fi plângere și
scrișnirea dințiloru.

Cându va veni Fiiulu omului în 31
mărirea sa, și toți sânții ângeri cu
d'însulu, atuncia va ședé pe tro-
nulu mării sale ; Și se voru aduna 32
înaintea lui tóte popórele ; și elu va
despărți pre d'înșii unulu de altulu,
precumu desparte păstorulu oile din
capre. Și va pune oile d'a drépta lui, 33
éru caprele d'a stânga.

Atuncia va đice regele celoru d'a 34
drépta lui : Veniți, bine-cuvêntații
părintelui meu ! mosceniți împêrăția
cea gătita vouî de la întemeierea lum-
mei ; Că amu flămânditu, și mi-ați 35.
datu de amu mâncatu ; amu însetatu,
și mi-ați datu de amu beutu ; străinu
amu fostu, și m'ați primitu ; Golu, 36
și m'ați îmbrăcatu ; bolnavu amu
fostu, și m'ati cercetatu ; în închi-
sóre amu fostu, și ați venit la
mine. Atunci 'i voru respunde drep- 37
ții, đicêndu : Dómnne ! cându te-amu
văđutu flămându, și te-amu nutritu ;
séu însetatu, și *ți*-amu datu de ai
beutu ? Cându te-amu văđutu străinu, 38
și te-amu primitu : séu golu, și te-
amu îmbrăcatu ? Séu cându te-amu 39
văđutu bolnavu, séu în închisóre, și
amu venit la tine ? Și respundêndu 40
regele, li va đice : Adevêru đicu vouî,
în câtu ați făcutu *acestea* unuia dintr'
acesti frați ai mei mai mici, mie ați
făcutu.

Atuncia va đice și celoru d'a stânga 41
lui : Duceti-vé de la mine, blăstema-
țiloru, în foculu celu eternu, *care*
este gătitu diabolului și ângeriloru
lui. Că amu flămânditu și nu mi-ați 42
datu să mânâncu : amu însetatu, și
nu mi-ați datu să beu ; Străinu amu 43
fostu, și nu m'ați primitu ; golu, și
nu m'ați îmbrăcatu ; bolnavu și în
închisóre, și nu m'ați cercetatu.
Atunci 'i voru respunde și ei : Dómnne, 44
cându te-amu văđutu flămându séu
însetatu, séu străinu, séu golu, séu
bolnavu, séu în închisóre, și nu amu

45 servitu ție ? Atunci va responde loru, dîcîndu : Adevêru dîcu vouî : În câtu nu ați făcutu *acestea* unuia dintr' acești mai mici, nici mie nu ați fă-

46 cutu. Și voru merge acestia la chinu eternu ; êru dreptii în viêța eternă.

CAP. 26.

Iisusu 'și predîce mórtea sa. O femeie tórănă miru pe capulu seu. Iuda 'lu vinde. Elu face pascele. Înstituesce sânta cină. Suferințele sale în Gethsemane ; Petru se lepêdă de d'însulu.

1 Și după ce a sfârșitu Iisusu tóte cuvintele acesté, a dîsu discipuliloru sei : Sciți, că după duoé zile Pascele voru fi, și Fiiulu omului se va da spre a fi crucificatu.

3 Atuncia s'au adunatu archiereii și cãrturarii și bêtrânii poporului în curtea archiereului, ce se numia Caiafa. Și au ținutu svatu, ca să prindă pre Iisusu cu viclesugu, și să-lu omóre ; Dară dîceau : Nu în serbătóre, ca să nu se facă turburare între poporu.

6 Și fiindu Iisusu în Bethania, în casa lui Simonu leprosulu, Venit'a la d'însulu o femeie, avêndu unu vasu de alabastru cu miru de prețu mare, și l'a turnatu pe capulu lui, ședêndu elu. Êru discipulii sei vedêndu *acêsta* s'au îndignatu, dîcîndu : Pentru ce s'a făcutu *acéstă* resipă ? Că se putea vinde acestu miru dreptu multu, și să se dee saraciloru. Êru Iisusu cunoscêndu *acêsta*, li-a dîsu : De ce supêrați pre femeie ? că bunu lucru a făcutu cu mine. Pre saraci pururea 'i aveți cu voi ; êru pre mine nu mă aveți pururea. Că vêrsându ea acestu miru pe corpulu meu, spre îngroparea mea a făcutu *acêsta*. Adevêru dîcu vouî : Ori unde se va predica *acéstă* evangeliă în tótă lumea, dîcesse-va și ceea ce a făcutu *acêsta*, spre amintirea ei.

14 Atunci unulu din cei duoi-spre-dece, *care* se numia Iuda Iscariotu, a mersu la archierei, și li-a dîsu : Ce-mi veți da, și eu 'lu voi da vouî ? Și ei i-au datu trei-deci de arginți.

16 Și de atunci căuta ocașiune, ca să-lu dee.

17 Êru în *diua* cea d'ântéiu a azimeloru au venitu discipulii la Iisusu dîcîndu-i : Unde voiesci să gătimu ție să mănânci pascele ? Êru elu a dîsu :

Mergeți în cetate la cutare, și dîceți-i : Învêțatorulu dîce : Timpulu meu aprópe este, la tine voi face pascele cu discipulii mei. Și au făcutu discipulii, 19 precumu li-a ordínatu Iisusu, și au gătitu pascele.

Êru făcêndu-se séra a ședutu la 20 mésa cu cei duoi-spre-dece ; Și mân- 21 cându ei, a dîsu : Adevêru dîcu vouî, că unulu din voi mă va vinde. Êru 22 ei întristându-se fórte, au începutu a-i dîce fie-care dintr'înșii : Nu cumva eu sînt, Dómne ? Êru elu respundêndu 23 a dîsu : Celu ce întinge cu mine mâna în blidu, acela mă va vinde. Fiiulu 24 omului se duce, precumu este scrisu despre elu : dară vai de omulu acela, prin care Fiiulu omului se vinde ! mai bine aru fi fostu omului aceluia, de nu s'aru fi născutu. Atuncia Iuda, 25 celu ce-lu vindea, respundêndu a dîsu : Învêțatorule ! nu cumva eu sînt ? dis'a lui : Tu ai dîsu.

Deci mîncându ei, a luat u Iisusu 26 pâne, și bine-cuvêntându, o a frântu și o a datu discipuliloru, și a dîsu : Luați, mîncati ; acesta este corpulu meu. Și *apoi* luându potirulu, a mul- 27 țumitu, și l'a datu loru, dîcîndu : Beți dintr' acesta toți, că acesta este 28 sângele meu alu noului testamentu, care se vêrsă pentru mulți spre erta-rea păcateloru. Și dîcu vouî, *că* de 29 acumu nu voi mai bé dintr' acestu fruptu alu viței, pêně în diua aceea, candu 'lu voi bé nou cu voi în împêrăția Părintelui meu.

Și cîntându psalmi, au eșitu în 30 Muntele Oliviloru. Atunci li-a dîsu 31 Iisusu : Voi toți vê veți scandalisa de mine în *acéstă* nópte ; că scrisu este : Bate-voiu păstorulu, și se voru împărschia oile turmei. Êru după ce voi 32 învia, voi merge mai 'nainte de voi în Galileea. Și respundêndu Petru, 33 i-a dîsu : Chiaru toți, de se voru scandalisa de tine, dară eu nici odată nu mă voi scandalisa. Dis'a Iisusu 34 lui : Adevêru dîcu ție, într' *acéstă* nópte, mai 'nainte de a cînta cocosulu, de trei ori te vei lepêda de mine. Dis'a Petru lui : De aru trebui chiaru 35 a muri cu tine, nu mă voi lepêda de tine. Asemenea au dîsu încă și toți discipulii.

36 Atunci Iisusu a venit cu d'înșii în locul ce se numește Gethsemane, și a ȕisu discipulilor: Ședeți aici pêne voi merge să mă închinu acolo.

37 Și luându cu sine pre Petru și pre cei doi fiii ai lui Zebedeu, a începutu

38 a se întrista, și a se amări. Atunci li-a ȕisu: Întristatu este sufletulu meu pêne la mórte, remâneți aici,

39 și priveghiați cu mine. Și mergendu puçinu mai nainte, a cădu cu faça la pământu rugându-se, și ȕicându: Părintele meu, de este cu puțință, trecă de la mine acestu paharu; dară nu precumu eu voiescu, ci precumu

40 tu *voiesci*. Și a venit cătră discipuli, și i-a aflatu dormindu, și a ȕisu lui Petru: Așa! nu ați pututu o óră priveghia cu mine? Priveghiați și vé rugați, ca să nu cădeți în ispită; *că* spiritulu *este* veghiátoru, éru corpulu

42 neputinciosu. Érași a doua óră mergendu, s'a rugatu, ȕicându: Părintele meu, de nu póte trece de la mine acestu paharu, ca să nu-lu beu, fie

43 voia ta. Și venindu, i-a aflatu érași dormindu, că ochii loru erau îngreuiati. Și lăsându-i, a mersu érași, și s'a rugatu a treia óră, ȕicându ace-

45 leași cuvinte. Atunci a venit la discipulii sei, și li-a ȕisu: Dormiți de acumu, și vé repausați; éccé s'a apropiatu óră, și Fiiulu omului se va da

46 în mânele păcătoșiloru. Sculați-vé să mergemu; éccé s'a apropiatu celu ce m'a vëndutu.

47 Și încă elu vorbindu, éccé Iuda, unulu din cei doi-spre-dece, a venit, și cu elu glótă multă cu sabii și cu fuscei, de la archiereii și de la

48 bētrâni poporului. Éru celu ce-lu vëndusel i-a datu semnu, ȕicându: Pre care voi săruta, acela este; prindeți-lu.

49 Și îndată apropiându-se de Iisusu, a ȕisu: Bucură-te, Învēțătorule! și l'a sărutatu. Éru Iisusu i-a ȕisu: Amice! pentru ce ai venit? Atuncia apropiându-se ei, au pusu mânele pre

51 Iisusu, și l'au prinsu. Și éccé unulu din cei ce erau cu Iisusu, întindēdu și mâna, a scosu sabia sa; și lovindu pre servulu archiereului, a tăiatu urechia lui. Atunci i-a ȕisu Iisusu: În-tórce sabia ta în locul ei; că toți cei ce apucă sabiă, voru peri de sa-

biă. Au ți se pare, că nu potu ruga acumu pre Părintele meu, și să-mi puie înainte mai multu de cătu duoē-spre-dece legiōne de ângeri? Dară cumu se voru împlini scripturele, *cari ȕicu*, că așa trebue să fie?

În aceeași óră a ȕisu Iisusu glótelor: Ca la unu furu ați eșitu cu sabii și cu fuscei să mă prindeți? În tóte ȕilele ședeamu la voi, învēțându în templu, și nu m'ați prinsu. Éru aceste tóte s'au făcutu, ca să se împlinēscă scripturele profēțiloru. Atuncia toți discipulii, lăsându-lu, au fugitu.

Éru ei prindēdu pre Iisusu, l'au adusu la Caiafa, archiereulu, unde cărturarii și bētrâni erau adunați. Éru Petru 'i urma de departe pêne la curtea archiereului; și întrându în intru, ședeu cu servii să vedă sfârșitul. Éru archiereii și bētrâni, și tótă adunarea căutau mărturiă mincinosă asupra lui Iisusu, ca să-lu omóre. Și nu au aflatu; deși mulți martori mincinosi venindu de faça, nu au aflatu; éru mai pe urmă venindu doi martori mincinoși, Au ȕisu: Acesta a ȕisu: Potu să stricu templulu lui Dumneȕeu, și în trei ȕile să-lu redicu. Și sculându-se archiereulu, i-a ȕisu: Nimicu nu respunđi? ce *este aceea* ce mărturisescu acestia asupra ta? Éru Iisusu tăcea. Și respunđēdu archiereulu, i-a ȕisu: Te jur pe Dumneȕeu celu viu, să ni spui, de esci tu Christosulu, Fiiulu lui Dumneȕeu. ȕis'a Iisusu lui: Tu ai ȕisu: dară ȕicu voui; De acumu veți vedé pe Fiiulu omului șēđēdu d'a drēpta puterei, și venindu pre nuorii ceriului. Atunci archiereulu și-a ruptu vestmintele sale, ȕicēdu: Elu a blasfematu; ce ni mai trebuescu martori? éccé acumu ați auditu blasfemia lui. Ce vi se pare? Ei respunđēdu, au ȕisu: Vinovatu este mortii. Atunci au scuiatu în faça lui, și l'au pumnitu; éru alții l'au pământu, ȕicēdu: Profētesce-ni, Chris-tóse, cine este celu ce te-a lovit?

Éru Petru ședeu afară în curte, și a venit la elu o servă, ȕicēdu: Și tu erai cu Iisusu Galilēnulu. Éru elu atăgăduitu înainte tuturoru, ȕicēdu:

71 Nu sciu ce ȃci. Și eșindu elu la pörtă,
l'a vėđutu alta, și a ȃsu celoru de
72 acolo: Și acesta era cu Iisusu Naza-
rinėnulu. Și ęrași a tągăduitu cu ju-
rămėntu: Nu cunosc pre omulu ace-
73 sta. Țru preste pușinu, apropiāndu-se
cei ce stau acolo, au ȃsu lui Petru:
Adevėratu și tu esci dintr'ınșii; cā
graiulu teu te dā.
74 Atunci a ınceputu a se blāstema,
și a se jura: Nu cunbescu pre omulu
75 *acesta*. Și ındatā a cāntatu cocoșulu.
Și și-a adusu aminte Petru de cuvın-
tele lui Iisusu, ce-i ȃsesse: Mai 'na-
inte de a cānta cocoșulu, de trei ori
te vei lepėda de mine. Și eșindu afarā
a plānsu cu amaru.

CAP. 27.

Iisusu Christosu adusu ınaintea lui Pilatu. Iuda se
spāndurā. Iisusu espusu mai multoru chinuri cumplite;
se crucificā. Minușile din ęra morței sale. Immormėn-
tarea sa.

1 Țru cāndu s'a fācutu ȃiua, toți ar-
chiereii și bėtrānii poporului au țin-
2 sātu svatu asupra lui Iisusu, ca
sā-lu omóre. Și legāndu-lu l'au dusu,
și l'au datu guvernātorului, Pontiu
Pilatu.
3 Atunci Iuda, care l'a vėndutu, vė-
ȃndu cā s'a osėnditu, cāindu-se, a
ıntorsu cei trei-ȃeci de arginți archi-
4 ereiloru și bėtrāniloru, ȃicėndu: Pe-
cāțuit-amu vėndėndu sānge nevino-
vatu. Țru ei au ȃsu: *Ce este noui?*
5 tu vei vedė. Și aruncāndu arginții ın
templu, s'a dusu de acolo, și mer-
6 gėndu, s'a spānduratu. Țru archi-
ereii luāndu arginții, au ȃsu: Nu se
7 cuvine a pune pre acestia ın corvanā,
cā prețu de sānge este. Și ținėndu
svatu, au cumpėratu cu ei țėrāna
8 olarului, pentru ımormėntarea strāi-
niloru. Dreptu aceea s'a numitu țė-
rāna aceea: Țėrāna sāngelui pėnė ın
9 ȃiua de astā-ȃi. Atunci s'a ımplinitu
ceea ce s'a ȃsu prin profetulu Ieri-
mia, ce ȃce: Și au luat u cei trei-
ȃeci de arginți, prețulu celui prețuitu,
10 care s'a prețuitu de fii lui Israelu;
Și au datu pre ei pentru țėrāna ola-
rului, dupre cumu mi-a ordınatu
Domnulu.
11 Țru Iisusu sta ınaintea guvernāto-
rului, și-lu ıntreba guvernātorulu,
ȃicėndu: Tu ęsci regele Iudeiloru?

Țru Iisusu i-a ȃsu: Tu ȃci. Și cāndu 12
se acusa de archierei și de bėtrāni,
nimicu nu respunde. Atunci i-a ȃsu 13
Pilatu: Nu auđi, cāte mārțurisescu
asupra ta? Și nu i-a respunsu la nici 14
unu cuvėntu, de se mira fōrte guver-
nātorulu.

Țru la *asemenea* serbātōre era ın- 15
datınatu, ca guvernātorulu să elibe-
reze poporulu unu vinovatu, pre care-
lu vroiau ei. Și avea atunci unu vino- 16
vatu sciutu, ce se numia Barabba.
Deci adunāndu-se ei, li-a ȃsu Pilatu: 17
Pre care voiți să vi-lu eliberezu, pre
Barabba, sėu pre Iisusu, ce se ȃce
Christosu? Cā elu scia cā pentrupismā 18
au datu pre elu.

Și șeȃndu elu la judecatā, a trā- 19
mesu la d'insulu femeea lui, ȃicėndu:
Sā nu faci nimicu dreptulu acestuia!
cā amu suferitu multe astā-ȃi ın visu
pentru d'insulu.

Țru archiereii și bėtrānii au ında- 20
plecatu pre glōte, ca să cėrā pre Ba-
rabba, și să pėrȃ pre Iisusu. Și re- 21
spundėndu guvernātorulu, li-a ȃsu:
Care dintr' amınduoi voiți să vi eli-
berez u? ȃis'au ei: Pre Barabba. ȃis'a 22
loru Pilatu: Darā ce voi u face lui
Iisusu, ce se ȃce Christosu? ȃis'au
lui toți: Sā se crucifice! Țru guver- 23
nātorulu a ȃsu: Darā ce reu a fā-
cutu? Țru ei mai multu strigau: Sā
se crucifice! Deci Pilatu, vėȃndu cā 24
nimicu nu folosesc u, ei mai multā
turburare se face, luāndu apā, și-a
spālatu mānele ınaintea mulțimei,
ȃicėndu: Nevinovatu sūnt de sāngele
dreptulu acestuia; voi veți vedė. Și 25
respundėndu totu poporulu a ȃsu:
Sāngele lui *fi*e asupra nōstrā și asupra
fiiloru nostri. Atunci li-a eliberatu 26
pre Barabba; ęru pre Iisusu bātėndu-
lu l'a datu spre crucificare.

Atunci ostașii guvernātorului, du- 27
cėndu pre Iisusu ın pretoriu, aduna-
t'au la d'insulu tōtā cohorta. Și des- 28
brācāndu-lu l'au ımbrācatu cu
hlamida roșiā. Și ımpletindu cununā 29
de spini, au pus u pe capulu lui, și
trestiā ın drėptal lui; și ıngenunchiāndu
ınaintea lui, și bāteau jocu de elu,
ȃicėndu: Bucurā-te, regele Iudeiloru!
Și scui pāndu asupra lui, au luat u 30
trestia, și-lu bāteau preste capu. Și 31

după ce l'au batjocoritu, l'au desbrăcatu de hlamidă, și l'au îmbrăcatu în vestmintele sale, și l'au dusu să-lu crucifice.

32 Și eșindu afară, au aflatu pre unu omu Chirinenu, a nume Simonu : pre acesta l'au silitu să ducă crucea lui.

33 Și venindu la locul numitu Golgotha, adecă loculul căpăținei, l-au datu să bea oțetu amestecatu cu fiere; éru gustându, nu voi să bee.

35 Éru după ce l'au crucificatu, au împărțitu vestmintele lui, aruncându sorti; ca să se împlinescă ceea ce s'a đisu de profetulu : Împărțit'au loru-și vestmintele mele, și pentru
36 haina mea sorti au aruncatu. Și ședându 'lu păziau acolo. Și au pusu d'asupra capului seu acusațiunea lui scrisă : ACESTA ESTE IISUSU
38 REGELE IUDEILORU. Atunci au crucificatu împreună cu d'însulu doi hoți; unulu d'a drepta și altulu d'a stânga.

39 Éru cei ce treceau 'lu insultau, clătindu cu capetele loru, Și dîcându : Tu, care surpi templulu și în trei đile 'lu zidesci, mântuesce-te însu-ți ! De esci Fiiulu lui Dumneđu, pogóre-te de pre cruce. Asemenea încă și archiereii, batjocorindu-lu împreună cu cărturarii și cu bētrânii, dîceau : Pre alții a mântuitu, éru pre sine nu pôte să se mântuescă. De este regele lui Israelu, pogóre-se acumu de pe cruce, și vomu crede
43 într'însulu. A speratu în Dumneđu; libereze-lu acumu, de-lu voiesce; că a đisú : Fiiu alu lui Dumneđu sânt.
44 Asemenea și hoții, ce erau crucificați cu elu, 'lu înjurau.

45 Éru de la óra a șesea s'a făcutu întunerecu preste tótă țera pêne la
46 óra a noua. Éru în óra a noua a strigatu Iisusu cu vóce tare, dîcându : Eli, Eli, lama sabachtani? adeca : Dumneđuulu meu, Dumneđuulu meu,
47 de ce m'ai lăsatu? Éru unii din cei ce stau acolo, auđindu *acēsta*, dîceau : Pre Ilie strigă acesta. Și îndată alergându unulu dintr'însii, și luându unu burete, l'a îmmuiatu în oțetu, și puindu-lu într'o trestia, i-a
49 datu de beutu. Éru cei-l-alti đî-

ceau : Lasă să vedemu de va veni Ilie, ca să-lu mântuescă.

Atunci Iisusu érași strigându cu 50 vóce tare, și-a datu spiritulu.

Și éccē catapetézma templului s'a 51 ruptu în duoē, de susu pêne josu; și pământulu s'a cutremuratu, și petrele s'au despícatu; Și mormintele 52 s'au deschisu; și multe corpuri ale sântiloru ce adormiseră s'au sculatu; Si eșindu din morminte după înviarea 53 lui au venitu în sânta cetate, și s'au aretatu multora.

Éru sutașulu și cei ce păziau împreună cu elu pre Iisusu, vedēdu cutremurulu și cele ce s'au făcutu, s'au înfricoșatu fôrte, dîcēdu : Adeveratu Fiiu alu lui Dumneđu a fostu acesta.

Și erau acolo și multe femei, previndu de departe, cari urmaseră lui Iisusu din Galileea, servindu-i; În- 56 tre cari era Maria Magdalena, și Maria, muma lui Iacobu și a lui Iosie, și muma filorulu lui Zebedeiu.

Éru făcēdu-se séră, a venitu unu 57 omu avutu din Arimathia, anume Iosefu, care și elu fu discipulu alu lui Iisusu. Acesta venindu la Pilatu, 58 a cerutu corpulu lui Iisusu. Și Pilatu a ordínatu să se dee corpulu. Atunci luându Iosefu corpulu, l'a în- 59 fășuratu în giulgiu curatu; Și l'a 60 pusu într'unu mormēntu nou alu seu, pre care-lu sepase în pétră; și prāvā-lindu o pétră mare pe ușa mormēntului s'a dusu. Și era acolo Maria 61 Magdalena, și cea-l-altă Maria, ședēdu în fața mormēntului.

Éru a dua đî, care este după vineri, 62 s'au adunatu archiereii și Fari-seii la Pilatu, Dîcēdu : Dómne, 63 ne-amu adusu aminte, că amăgitorulu acela, încă fiindu viu, a đisu : După trei đile mă voiu scula. Deci ordi- 64 néză să se întărescă mormēntulu pêne a treia đî; ca nu cumva, venindu discipulii lui nóptea, să-lu fure, și să đică poporulu, că s'a sculatu din morți; și va fi rătăcirea cea de apoi mai rea de cătu cea d'ântēiu. Đis'a loru Pilatu : Aveți custodiă; 65 mergeți de întăriți, cumu sciți. Éru ei mergēdu, au întăritu mor- 66

mântului, sigilându pētra și puindu custodia.

CAP. 28.

Inviarea și aretarea lui Iisusu Christosu. Trămeterea Apostoliloru.

- 1 **É**ru Sâmbăta, târziu, pre cându începea diorele celei ântei *dile* a septemânei, au venitu Maria Magdalena și cea-l-altă Mariă, să vedă mormântulu. Și éccē, s'a făcutu cutremuru mare; că ângerulu Domnului, pogorîndu-se din ceriu, a venitu, și a prăvălitu pētra de pe ușă, și ședea d'asupra ei. Și era vederea lui ca fulgerulu, și îmbrăcăminte a lui albă ca zepada. Și de frica lui s'au cutremuratu păzitorii, și s'au făcutu morți. Éru ângerulu luându cuvântulu a đisu femeeloru: Nu vă temeți; că știu că pre Iisusu celu crucificatu căutați. Nu este aici; că s'a sculatu, precumu a đisu. Veniți de vedeți locul unde a jăcutu Domnulu. Și curêndu mergêndu, spuneți discipuliloru lui, că s'a sculatu din morți; și éccē va merge mai'nainte de voi în Galileea: acolo 'lu veți vedé; éccē amu spusu voui. Și depărtându-se curêndu de la mormentu, cu frică și cu mare bucuriă, au alergatu să spuie discipuliloru lui.
- 9 Și cându mergeau ele să spuie discipuliloru lui, éccē Iisusu li-a întâmpinatu, đicêndu: Bucurați-vé!

Éru ele apropiându-se au cuprinsu peciorele lui, și s'au închinatu. Atunci li-a đisu Iisusu: Nu vă temeți; mergeți de spuneți frațiloru mei, ca să mergă în Galileea, și acolo mă voru vedé.

Éru plecându ele, éccē unii din custodia, venindu în cetate, dădură scire archiereiloru de tôte ce s'au făcutu. Și adunându-se împreună cu bētrâniei, și ținêndu svatu, au datu arginți mulți ostașiloru; Dicêndu: Spuneți: Discipulii lui venindu noptea, l'au furatu pre cându noi dormiamu. Și de se va auđi acêsta la guvernătoru, noi 'lu vomu potoli, și vă vomu face fără de grijă. Éru ei luându arginții, au făcutu cumu i-au învățatu, și s'a respânditu acestu cuvêntu între Iudei pēnē astă-đi.

Éru cei unu-spre-đece discipuli au mersu în Galileea, în muntele unde li-a ordinaru Iisusu. Și vedêndu-lu i s'au închinatu; éru unii s'au înduoitu. Și apropiându-se Iisusu, li-a vorbitu, đicêndu: Datu-mi-s'a tótă puterea în ceriu și pepământu. Dreptu aceea mergeți și învățați pre tôte poporele, botezându-le în numele Părintelui și alu Fiiului și alu Sântului Spiritu. Învêțându pre d'inșii să păzescă tôte câte v'amu ordinaru: și éccē eu sânt cu voi în tôte đilele pēnē la sfârșitulu lumei. Amin.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

M A R C U.

CAP. 1.

Ioanu Botezătorulu. Botezulu și ispitirea lui Iisusu. Chiămarea lui Petru, a lui Andreiu, a lui Iacobi și a lui Ioanu. Iisusu vindecă pre bolnavi, pre demonisăți, și pre unu leprosu.

- 1 **Î**nceputulu evangheliei lui Iisusu Christosu, fiulu lui Dumneđeu. Precum s'a scrisu în profeti: Éccē eu trāmetu pre ângerulu meu înainte a feței tale, care va pregăti calea ta înainte a ta; Vócea celui ce strigă în pustiiu:

Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. Ioanu boteza în pustiiu, și predica botezulu pocăinței spre ertarea păcateloru. Și mergeau la d'insulu tótă laturea Iudeei și cei din Ierusalimu, și se botezau toți de d'insulu în rîulu Iordanului, mărturisindu și păcatele lor.

Și era Ioanu îmbrăcatu cu peri de cămilă și avea cingetóre de curea împrejurulu cóspseloru lui, și mânca

7 locuste și miere selbatică. Și a predicatu, dîcîndu: Vine după mine celu mai tare de câtu mine, căruia nu sînt vrednicu, plecîndu-mesă des-
8 legu cureua încalțăminteloru lui. Eu v'amu botezatu cu apă, éru acela vé va boteza cu Spiritu Sântu.

9 Și în acele ȃile a venitu Iisusu din Nazaretulu Galileei, și s'a botezatu de Ioanu în Iordanu. Și îndată eșindu din apă a véđutu ceriurile deschise, și Spiritulu ca unu porumbu
10 pogorîndu-se preste d'însulu. Și vóce a venitu din ceriuri, dîcîndu: Tu esci Fiiulu meu celu iubitulu întru care amu bine-voitu.

12 Și îndată l'a scosu Spiritulu în pustiiu. Și a fostu acolo în pustiiu patru-ȃeci de ȃile, ispitindu-se de Sătana; și era cu férele; și ângerii i serviau.

14 Și după ce Ioanu s'a pusu la închisóre, a venitu Iisusu în Galileea, predicîndu evangelia împărăției lui
15 Dumneđeu. Și dîcîndu: S'a împlinitu timpulu, și s'a apropiatu împărăția lui Dumneđeu; pocăiți-vé, și credeți în evangeliá.

16 Și âmblîndu pe marea Galileei, a véđutu pre Simonu și pre Andreiu, fratele lui, aruncîndu mreja în mare; că erau pescari. Și li-a đisu Iisusu: Urmați-mi, și vé voiú face să fiți
18 pescari de ómeni. Și îndată lăsîndu-și mrejele i-au urmatu. Și de acolo mergîndu puçinu mai 'nainte a véđutu pre Iacobu alu lui Zebedeiu, și pre
19 Ioanu, fratele lui, cari erau și ei în corabiá, dregîndu-și mrejele. Și îndată i-a chiámatu; și ei lăsîndu pre
20 părintele loru Zebedeiu în corabiá cu năimiții, s'au dusu după d'însulu.

21 Și au întratu în Capernaumu; și îndată sâmbăta întrîndu elu în sinagogă, a învățatu. Și s'au uimitu de învățatura lui; că a învățatu pre ei ca celu ce are autoritate, éru nu ca
22 cîrturarii.

23 Și era în sinagoga loru unu omu cu spiritu necuratu, și a strigatu, Dîcîndu: Lasá! ce este între noi și tine, Iisusu Nazarinene? venit'ai să ne perđi? te sciu cine esci — Sântulu
25 lui Dumneđeu. Éru Iisusu l'a certatu, dîcîndu: Taci, și eși dintr'în-

sulu. Și sdruncinîndu-lu spiritulu celu necuratu, și strigîndu cu vóce tare, a eșitu dintr'însulu. Și s'au
27 uimitu toți, de se întrebau între sine, dîcîndu: Ce este acésta? ce este acésta învățatură nouă? că cu autoritate elu ordină și spiriteloru celoru necurate și-lu ascultă. Și îndată s'a
28 respânditu fama lui în tóte împrejuri-mile Galileei.

Și îndată eșindu din sinagogă au venitulu în casa lui Simonu și a lui Andreiu, cu Iacobu și cu Ioanu. Éru
30 sócra lui Simonu jácea cuprinsă de friguri; și îndată i-au spus de d'însa. Și venindu și apucînd'o de mână, o
31 a redicatu; și îndată o au lăsatu frigurile; și i-a servitu.

Éru făcîndu-se séră, cându apunea
32 sórele, aduceau la d'însulu pre toți bolnavii și demonisații. Și tótă ce-
33 tatea era adunată la ușă. Și elu a
34 vindecatu pre mulți, cari pătimeau de multe feliuri de bóle, și a scosu mulți demoni; și nu lása pre demoni să vorbescă, pentru că-lu cunosceau.

Și a dua ȃi de demânéță sculîndu-se a eșitu, și s'a dusu în locu
35 pustiu, și acolo se ruga. Și l'au urmatu Simonu și soçii lui. Și găsîndu-
36 lu, i-au đisu: Toți te caută. Și elu
37 li-a đisu: Șă mergemu în cetățile cele mai aprópe, ca să predicu și
38 acolo; că spre acésta amu venitu. Și predica în sinagogele loru prin tótă
39 Galileea, și scotea demoni.

Și a venitu la d'însulu unu leprosu, 40 rugîndu-lu, și îngenunchiîndu înaintea lui, și dîcîndu-i: Dacă voiesci, poți să mă curățesci. Și făcîndu-i-se
41 milă lui Iisusu, și-a întinsu mîna, s'a atinsu de elu, și i-a đisu: Voiescu, fii curățitu. Și vorbindu elu, îndată
42 a despărutu de la d'însulu lepra, și s'a curățitu. Și oprîndu-lu *de a vorbi*
43 *de acésta* îndată l'a demisu. Și i-a
44 đisu: Veđi să nu spui nimicu nimeni, ci mergi, de te arétă preutului, și du pentru curățirea ta cele ce a ordinatu Moisi, spre mărturiá loru.

Éru elu eșindu, a începutu a vorbi
45 multe și a respândi cuvîntulu; că Iisusu nu mai putea să între pe față în cetate, ci era afară în locuri pustii; și veniau la elu de pretutindenea.

CAP. 2.

Iisusu vindecă pre unu paralticu ; chiamă pre pécătoși la pocăință ; și apără discipulii sei.

- 1 Și éráși a întratu în Capernaumu după *câteva* zile ; și s'a auđitu că
2 este în o casă. Și îndată s'au adunatu mulți, de nu mai puteau începe nici pe lúngă ușă, și elu li predica.
3 Și au venitu la d'insulu, aducându pre unu paralticu, care se purta de patru.
4 Și neputându ei a se apropia de elu pentru mulțime, au descoperitu acoperiméntulu casei unde se afla elu ; și și spărgându-lu au pogorítu patulu
5 în care jăcea paralticulu. Éru Iisusu, vedându credința loru, a đisu paralticulu : Fiiule ! értă-ți-se pécatele tale.
6 Și erau acolo unii din cărturari ședendu și cugetându în ânimele loru : Pentru ce acesta vorbesce astu
7 felu de blăsteme ? cine póte erta pécatele, de câtu numai unulu Dumneđu ?
8 Și îndată cunoscându Iisusu în spiritulu seu, că aceea așa cugetau în sine-și, li-a đisu : De ce cugetați
9 acestea în ânimele vóstre ? Ce este mai lesne — a đice paralticulu : Értă-ți-se pécatele, séu a đice :
10 Scólă-te, redică-ți patulu teu, și âmbă ? Dară ca să sciți, că Fiiulu omului are putere pe pâmémentu a erta pécatele
11 (a đisu paralticulu) : Ție đicu : Scólă-te și redică-ți patulu teu, și
12 mergi la casa ta. Și îndată s'a sculatu, și redicându-și patulu, a eșitu înaintea tuturoru,
de se uimiau toți, și măriau pre Dumneđu, đicându : Nici o dată nu am vedutu așa.
13 Și éráși a eșitu la mare, și tótă mulțimea venia la d'insulu, și elu i
14 învăța. Și trecându, a vedutu pre Levi alu lui Alfeiu ședendu la vamă, și i-a đisu : Urmézá-mi. Și sculându-se
15 i-a urmatu. Și pre cându ședea elu în casa lui, mulți vameși și pécătoși ședeau împreună cu Iisusu și cu discipulii sei ;
că erau mulți, și-i urmau.
16 Éru cărturarii și Fariseii vedându-lu, că mânâncă cu vameșii și cu pécătoșii, điceau discipuliloru lui : Pentru ce cu vameșii și cu pécătoșii, mânâncă
17 și bé ? Și auđindu Iisusu, li-a đisu : Nu au trebuință cei sănătoși de medicu, ci cei bolnavi ; nu amu venitu

să chiamu pre cei drepți, ci pre cei pécătoși, la pocăință.

Éru discipulii lui Ioanu și ai Fariseiloru, cari postiau au venitu și i-au đisu : De ce postescu discipulii lui Ioanu și ai Fariseiloru, éru discipulii tei nu postescu ? Đis'a loru
19 Iisusu : Au dóră potu nuntașii să postescă, pêně cându este mirele cu d'insii ? pe câtu timpu au pre mirele cu ei,
nu potu să postésca. Dară voru
20 veni zile, cându se va lua mirele de la d'insii, și atunci voru posti în acele zile. Și nimenea nu cósse petecu de
21 pânză nouă la unu vestmémentu vechiu ; altmintrelea peteculu celu nou trage din celu vechiu, și ruptura se face
mai rea. Și nimenea nu pune
22 vinu nou în foi vechi ; altmintrelea vinulu celu nou sparge foi, și vinulu se vérsă, și foi se perdu ; ci vinulu
nou trebuie să se pună în foi nuoi.

Și mergendu elu sâmbăta prin ogóre, au începutu discipulii lui, pre cându mergeau, a smulge spice. Éru
24 Fariseii i-au đisu : Veđi, ce facu ei sâmbăta, lucru ce nu se cuvine ! Éru
25 elu li-a đisu : Au nici odată nu ați cetitu ce a făcutu Davidu, cându a avutu lipsă, și a flămânditu, elu și cei
ce erau cu d'insulu ? Cumu a întratu
26 în casa lui Dumneđu în timpul archiereului Abiatharu, și a mâncatu pânile punerei înainte, care nu i se cădea să le
mânânce, de câtu numai preuțiloru ; și a datu și celoru ce erau cu elu. Și li-a đisu : Sâmbăta
27 pentru omu s'a făcutu, éru nu omulu pentru sâmbăta. Dreptu aceea Domnu
28 este Fiiulu omului și alu sâmbetei.

CAP. 3.

Iisusu vindecă pre unu bolnavu în ziua sâmbetei. Chiamarea celoru doi-spre-đece apostoli. Iisusu refutéză pre Farisei, și nu cunósce de ai sei de câtu numai pre cei ce facu voia lui Dumneđu.

Și éráși a întratu în sinagogă ; și
1 era acolo unu omu, care avea mâna uscată. Și pândiau pre Iisusu de va
2 vindeca sâmbăta, ca să-lu pótă acusa. Și elu a đisu omului, care avea mâna
3 uscată : Vino în međilocu ! Atunci
4 li-a đisu : Se cuvine sâmbăta a face bine séu a face reu ? a scăpa vieța séu a ucide ? Éru ei tăceau. Și cău-
5 tându spre ei cu mânia, și întris-

tându-se pentru împetrirea âniei lor, a ȃisu omului : Întinde-ȃi mâna ta. Şi o a întinsu, şî s'a făcutu mâna lui éraşi sânetósă, ca şî cea-l-altă.

6 Şî eşîndu Fariseii, îndatâ s'au svâ-
tuitu cu Erodianii asupra lui, ca să-lu
pérđă.

7 Éru Iisusu s'a trasu cu discipulii
sei cătrâ mare ; şî i-au urmatu mul-
ȃime mare din Galileea şî din Iudeea,

8 Şî din Ierusalimu, şî din Idumeea, şî
de dincolo de Iordanu, şî cei din pre-
jurulu Tirului şî alu Sidonului : mul-
ȃime mare, auđîndu cîte făcea, a

9 venitu la d'însulu. Şî a ȃisu disci-
puliloru sei să-lu ascepte o luntre
pentru mulȃime, ca să nu-lu împre-
sóre. Că pre mulȃi a vindecatu, în

10 câtu se îmbulziau spre elu, ca să se
atingă de d'însulu câȃi aveau chinuri.

11 Şî spiritele cele necurate, cându 'lu
vedeau, se prosterneau înaintea lui, şî
strigau, ȃicêndu : Tu esci Fiiulu lui

12 Dumneȃeu. Şî i-a certatu multu să
nu-lu facă cunoscutu.

13 Şî s'a suitu în munte, şî a chiă-
matu pre cari a voitu, şî au venitu la

14 d'însulu. Şî a orônduitu duoi-spre-
ȃece, ca să fie cu elu, şî ca să tră-
mėtă pre d'înşii să predice, Şî să

15 aibă putere a vindeca bólele, şî a scóte
16 demonii. Şî a pusu lui Simonu nu-
mele Petru ; Şî pre Iacobu alu lui Ze-
bedeiu, şî pre Ioanu, fratele lui Ia-
cobu ; şî li-a pusu numele Boanergesu,

18 adecă : Fiii tunetului ; Şî pre An-
drei, şî pre Filipu, şî pre Bartolomeiu,
şî pre Matheiu, şî pre Thoma,
şî pre Iacobu alu lui Alfeiu, şî pre
Thaddeiu, şî pre Simonu Cananeulu ;

19 Şî pre Iuda Iscariotulu, care l'a şî
vêndutu.

20 Şî au venitu în casă. Şî éraşi
s'a adunatu mulȃimea, de nu puteau

21 ei nici pâne să mânânce. Şî auđîndu
ai lui *de acêsta*, au eşîtu ca să-lu
apuce ; că ȃiceau : Este în uimire.

22 Şî cărturarii cei se se pogorîseră din
Ierusalimu, ȃiceau : Elu are pre
Beelzebulu, şî prin domnulu demo-
niloru scóte demonii. Şî chiâmându-i,

23 li-a vorbitu în parabole : Cumu póte
24 Satana să scóȃă pre Satana ? Şî dacâ
25 póte să stee împêrâȃia aceea. Şî dacâ

o casă se va desbina în sine, nu póte să
stee casa aceea.

Şî dacâ Satana s'a sculatu însu-şî 26
asupra sa, şî s'a desbinatu, nu póte să
stee, ci are sfârşitu. Nimene nu pote 27
să între în casa celui tare să râpescă
vasele lui, de nu va lega mai ântéiu
pre celu tare, şî atuncia va prâda
casa lui. Adevêru ȃicu vouî : Tóte 28
pêcatele se voru erta fililoru ómeni-
loru, şî ori-care blâsteme, cu cari
voru blâstema. Darâ cine va blâs- 29
tema asupra Sântulu Spiritu, nu i se
va erta în eternu : ci este vinovatu
judecâȃii eterne. Pentru că ȃiceau : 30
Spiritu necuratu are.

Deci au venitu fraȃii lui şî muma 31
lui, şî stându afarâ au trâmesu la
elu, chiâmându-lu. Şî şedeau mulȃi- 32
mea împrejurulu seu, şî i-au ȃisu :
Éccê muma ta şî fraȃii tei afarâ te
cautâ. Éru elu li-a respunsu, ȃi- 33
cêndu : Cine este muma mea, séu
fraȃii mei ? Şî căutându la cei ce 34
şedeau împrejurulu seu, a ȃisu : Éccê
muma mea şî fraȃii mei ! Că ori-cine 35
va face voia lui Dumneȃeu, acela 'mi
este frate şî sorâ şî mumâ.

CAP. 4.

Parabola semênătorului, a semênȃii şî a grâuntelui de
muştaru. Iisusu potolesce furtuna.

Şî éraşi a începutu a învăȃa lûngâ 1
mare ; şî s'a adunatu la d'însulu mul-
ȃime mare, în câtu a întratu în cora-
biâ, şî a şedutu pe mare ; şî tótâ mul-
ȃimea sta pe uscatu lûngâ mare. Şî-i 2
învêȃa multu în parabole ; şî în învê-
ȃatura sa li-a ȃisu : Ascultaȃi ! Éccê 3
unu semênătoru a eşîtu să sémêne.
Şî semênându, unele au căȃutu lûngâ 4
cale, şî au venitu paserile ceriului şî
le-au mâncatu. Éru altele au căȃutu 5
pe locuri petróse, unde nu aveau multu
pâmêntu ; şî îndatâ au resârîtu, pen-
tru că nu aveau pâmêntu adûncu. Éru 6
resârîndu sórele, s'au pâlitu ; şî pen-
tru că nu aveau rădicinâ, s'au uscatu.
Éru altele au căȃutu între spini, şî 7
au crescutu spinii, şî le-a înnecatu, şî
nu au făcutu fruptu. Éru altele au 8
căȃutu pe pâmêntu bunu, şî au făcutu
fruptu, înâltându-se şî crescêndu, şî
au produsu unele trei-ȃeci, şî altele
şese-ȃeci, éru altele o sutâ. Şî li ȃi- 9

cea: Celu ce are urechi de auzitu, auză.

10 Éru cându a fostu singuru, cei ce erau lîngă elu împreună cu cei duoispre-dece, l'au întrebatu despre parabolă. Şi li-a đisu: Vouî s'a datu a sci misteriu lu împărăţiei lui Dumneđu, éru celoru de afară se facu tóte în 12 parabole; Ca privindu să privescă, dară să nu cunoscă; şi auzindu să auză, dară să nu înţelégă; ca nu cumva să se întórcă, şi să li se erte 13 păcatele *loru*. Şi li-a đisu: Au nu înţelegeţi acéstă parabolă, cumu dară 14 veţi înţelege tóte parabolele? Semênătorulu sémênă cuvêntulu. Şi acestia sînt cei de lîngă cale, unde se sémênă cuvêntulu; dară cându 'lu 15 audu, îndată vine Satana, şi ia cuvêntulu care este semênatu în ânimele 16 *loru*. Şi acestia sînt asemenea cei ce se sémênă pe locuri petróse, cari cându audu cuvêntulu, îndată 'lu primescu cu bucuriă; Dară nu au rădăcină în sine-şi, ci sînt *numai* pêne la unu timpu, şi apoi redicându-se strîmtorare séu persecuţiune pentru 18 cuvêntu, îndată se scandaliséză. Şi acestia sînt cei ce se sémênă între spini, cari audu cuvêntulu; Dară grijele lumei acesteia, şi amăgirea avuţiei, şi poftetele celor-l-alte întrându, 19 innécă cuvêntulu, şi se face neroditoru. Şi acestia sînt cei semenaţi pe pămêntu bunu; cari audu cuvêntulu, şi 'lu primescu, şi facu fruptu, unii 20 trei-đeci, alţii şese-đeci, şi alţii o sută.

21 Şi li-a đisu: Au dóră se aduce lumină, ca să se pună suptu obrocu, séu suptu patu? au nu ca să se pună 22 în sfecinicu? Că nu este ceva tănuitu, care să nu se vădéscă; nici ascunsu, de câtu ca să vină la aretare. 23 De are cineva urechi de auzitu, să auză! Şi li-a đisu: Vedeţi ce auziţi! cu ce măsură măsuraţi, vi se va măsura; şi vouî celoru ce audu, vi se va mai adăugi. Că celu ce are, i se va da, éru celu ce nu are, chiaru ceea ce are i se va lua.

26 Şi đicea: Aşa este împărăţia lui Dumneđu, ca şi cându aruncă unu 27 omu semênţă în pămêntu. Şi dacă dórme séu dacă se scólă, nóptea şi

điua, semênţa resare şi cresce cumu nu scie elu.

Că pămêntulu produce din sine, 28 ântéiu érbă, apoi spicu, după aceea grâu deplinu în spicu. Éru cându se 29 cóce fruptulu, îndată pune secerea, pentru că a sositu secerişulu.

Şi đicea: Cui vomu aseména împără- 30 ţia lui Dumneđu, séu cu ce parabolă o vomu închipui? *Este* ca grăuntele 31 de muştaru, care, cându se sémênă în pămêntu, este mai micu de câtu tóte seminţele de pe pămêntu; Éru după 32 ce s'a semênatu, cresce şi se face mai mare de câtu tóte legumele, şi produce ramuri mari, de potu să locuescă passerile ceriului suptu umbra lui.

Şi cu multe parabole ca acestea li 33 vorbia cuvêntulu, precumu puteau să auză. Éru fără de parabolă nu li vor- 34 bia; éru cându erau singuri, esplica tóte discipuliloru sei.

Şi în acea đi, facêndu-se séră, li-a 35 đisu: Să trecemu de ceea parte. Şi 36 lăsându mulţimea, l'au luatu în corabiă, precumu era. Şi erau şi alte 37 corábii cu d'însulu. Şi s'a redicatu furtună mare de vêntu, şi valurile năvăliau în corabiă, în câtu ea se 38 împlu. Éru elu era la cârmă, dormindu pe căpêţéiu; şi desceptându-lu i-au đisu: Învêţătorule, au nu-ţi este grijă, că perimu? Şi sculându-se. a 39 certatu vêntulu, şi a đisu mării: Taci, liniscesce-te! Şi a încetatu vêntulu, şi s'a făcutu linisce mare. Şi li-a đisu: 40 De ce sînteţi atātu de fricoşi? cumu nu aveţi credinţă? Şi s'au înfricoşatu 41 cu frică mare, şi điceau unulu cătră altulu: Óre cine este acesta? că şi vêntulu şi marea 'lu ascultă.

CAP. 5.

Iisusu vindecă pre unu demonisatu, şi pre o femeie bolnavă; înviéză pre fia lui Iairu.

Şi au venitu dincolo de mare, în la- 1 tura Gadareniloru. Şi eşindu elu din 2 corabiă, îndată l'a întîmpinatu unu omu din morminte cu spiritu necuratu, Care avea locuinţa *sa* în morminte; şi nimenea nu putea să-lu lege, nici *chiaru* cu lanţuri; Că de 4 multe ori fiindu legatu cu cătuşe şi cu lanţuri, elu rupea lanţurile şi sfărîma cătuşele, şi nimenea nu putea

5 să-lu înfrêneze. Și pururea, nóptea și
 6 și diua, era prin munți și prin morminte,
 7 strigându și lovindu-se cu petre. Éru
 8 vedându pre Iisusu de departe, a
 9 alergatu, și i s'a închinatu. Și stri-
 10 gându cu vóce tare a đisu : Ce este
 11 mie cu tine, Iisuse, Fiiulu lui Dum-
 12 neđeu celui Pré-Înaltu? te juru pe
 13 Dumneđeu, să nu mă chinuesci. Că
 14 i-a đisu : Eși, spirite necuratu, din
 15 omu ! Și l'a întrebatu : Care-ți *este*
 16 numele ? Și a respunsu, đicându :
 17 Legiónă 'mi *este* numele ; că sântemu
 18 mulți. Și-lu ruga multu, să nu-i tră-
 19 métă afară din acea lature. Și era acolo
 20 lîngă munte o turmă mare de porci,
 21 pascându. Și l'au rugatu toți demonii,
 22 đicându : Trămete-ne în porci, ca să
 23 întrămu într'înșii. Și îndată Iisusu
 24 li-a datu voiă. Și eșindu spiritele necur-
 25 atate, au intratu în porci ; și s'a
 26 aruncatu turma din înălțime în mare
 27 (erau ca la două mii) ; și s'au înne-
 28 catu în mare. Éru cei ce pásceau porcii
 29 au fugitu, și au datu scire în cetate
 30 și prin țérâne, și au eșitu, ca să vedă
 31 ce s'a petrecutu. Și au venitu la Ii-
 32 susu, și au vedutu pre celu ce fusese
 33 demonisatu și avusese legióna, șe-
 34 đându și îmbrăcatu și întregula minte ;
 35 și s'au spăimântatu. Și spuneau loru
 36 cei ce veduseră, ce s'a făcutu celui
 37 demonisatu, și *cele* despre porci. Și
 38 au începutu a-lu ruga să éasă din la-
 39 turea loru. Și întrându elu în corabiă,
 40 celu ce fusese demonisatu 'lu ruga,
 41 ca să fie cu d'însulu.
 42 Érá Iisusu nu l'a lăsatu, ci i-a đisu :
 43 Mergi în casa ta la ai tei, și li spune
 44 ce ți-a făcutu Domnulu, și *cātu* te-a
 45 miluitu. Și s'a dusu, și a începutu a
 46 da scire în Decapole ce i-a făcutu
 47 Iisusu, și toți se minunau. Și trecându
 48 Iisusu în corabiă éráși de ceea parte,
 49 s'a adunatu la elu mulțime mare ; și
 50 elu era lîngă mare. Și éccé a venitu
 51 unulu din mai marii sinagogei cu
 52 numele Iairu ; și vedându-lu, a căđutu
 53 la peciórele lui ; Și-lu ruga multu,
 54 đicându : Fiica mea este aprópe de
 55 mórte ; vino, *rogu-mě*, și pune-ți mâ-
 56 nele preste d'însa, ca să se vindece,
 57 și va trăi. Și a mersu *Iisusu* cu d'în-
 58 sulu, și i-a urmatu mulțime mare,
 59 și-lu impresura.

Éru o femea, avendu curgerea sân- 25
 gelui de duoi-spre-đece ani, Și care 26
 multe suferise de la mulți medici,
 și-și cheltuise tóte cele ce avusese
 fără a folosi, ci totu mai reu i se fă-
 cea ; Auđindu despre Iisusu, a venitu 27
 între mulțime din apoi, și s'a atinsu
 de vestmētulu lui. Că đicea : Numai 28
 de mă voiu atinge de vestmintele
 sale, mă voiu vindeca. Și îndată s'a 29
 uscatu isvorulu sângelui ei, și a sim-
 țitu în corpu, că s'a vindecatu de
 chinulu acela. Și îndată Iisusu cunos- 30
 cendu în sine-și puterea ce a eșitu
 din elu, întorcându-se cătră mulțime
 a đisu : Cine s'a atinsu de vestmintele
 mele ? Éru discipulii lui i-au đisu : 31
 Vedi că mulțimea te împresórá, și
 đici : Cine s'a atinsu de mine ? Și 32
 căuta împrejur, ca să vedă pre cea
 ce a făcutu acésta. Éru femeea, înfri- 33
 coșindu-se și tremurându, sciindu ce
 s'a întemplatu cu ea, a venitu și a
 căđutu înaintea lui, și i-a spusu totu
 adevérulu. Éru elu i-a đisu : Fiică, 34
 credința ta te-a însănătoșatu ; mergi
 în pace și fi liberă de chinulu teu.
 Încă vorbindu elu, au venitu *unii* 35
 de la mai marele sinagogei, đicându :
 Fiica ta a muritu ; pentru ce mai su-
 peri pre învățatorulu ? Éru Iisusu în- 36
 dată ce a auđitu cuvētulu, ce se
 vorbia, a đisu mai marelui sinagogei :
 Nu te teme ; crede numai ! Și nu a 37
 lăsatu pre nici unulu să-i urmeze,
 de cătu numai pre Petru și pre Iacobu,
 și pre Ioanu, fratele lui Iacobu. Și a 38
 venitu în casa mai marelui sinagogei,
 și a privitu sgomotulu și pre cei ce
 plângeau și se vaitau multu. Și în- 39
 trându li-a đisu : De ce vă turburați
 și plângeți ? copila nu a muritu, ci
 dórme. Și-și rîdeau de d'însulu. Éru 40
 elu scoțendu afară pre toți, a lătu
 pre părintele și pre muma copilei,
 și pre cei ce erau cu elu, și a intratu
 unde jăcea copila. Și apucându pre 41
 copilă de mână, i-au đisu : Talitha-
 cumi ! adecă : Copilă 'ți đicu scóle-
 te. Și îndată s'a sculatu copila și 42
 âmbla, că era de duoi-spre-đece ani.
 Și s'au uimitu cu uimire mare. Și li-a 43
 ordínatu nimenea să nu sciă acésta ;
 și a đisu să-i dee să mănânce.

CAP. 6.

Iisus deconsideratu în patria sa; elu trâmete discipulii sei în Iudea; se socôte a fi Ioanu Botezătorulu înviatu; satură cu cinei pâni și duoi pesci pre cinci mii de ômeni; âmbă pe mare, și vindecă pre mulți bolnavi

- 1 Și a eșitu de acolo, și a venitu în patria sa; și i-au urmatu discipulii
 2 sei. Și fiindu sâmbătă, a începutu a învăța în sinagogă, și mulți aușindu-lu se mirau, dîcîndu: De unde are acestu omu aceste? Și ce feliu de înțelepciune i s'a datu? în câtu și minuni ca acestea să se facă prin mânele lui? Au nu este acesta teslarulu, fiulu Mariei, și fratele lui Iacobu, și alu lui Iose, și alu lui Iuda, și alu lui Simonu? Si au nu sînt surorele lui aici la noi? Și se scandalisau de d'însulu. Éru Iisusu li-a dîsu: Nu este profetulu neonoratu, de câtu în patria sa, și între rudele sale, și în casa sa. Și acolo nu putea să facă nici o minune, fără de câtu puindu-și mânele sale preste puçini bolnavi, i-a vindecatu. Și se mira de necredința loru. Și âmbă prin satele cele din prejuru, învățându.
- 7 Și a chiămatu pre cei duoi-spredece, și a începutu a-i trâmete câte duoi, și li-a datu putere asupra spiriteloru celoru necurate. Și li-a ordinaru să nu ia nimicu pe cale, de câtu numai toégu; nici traistă, nici pâne, nici bani în cingétóre; Ci numai să fie încălțați cu sandali; și să nu se îmbrace cu duoé vestminte. Și li-a dîsu: Ori unde veți intra în casă, acolo petreceți pêne ce veți eși de
 11 acolo. Și ori câți nu vë voru primi, nici vë voru asculta, eșindu de acolo, scuturați pulberea de suptu peciórele vóstre, spre mărturiă asupra loru. Adevéru dîcu voui: Va fi mai ușoru Sodomei și Gomorreii în ziua judecâtei de câtu cetăței aceleia. Și eșindu predicau, ca să se pocăescă; Și scoteau pre mulți demoni, și ungeau cu oleiu pre mulți bolnavi, și-i vindecău.
- 14 Și a aușitu despre d'însulu regele Erodu (că numele lui se făcuse cunoscutu); și dîcea: Ioanu Botezătorulu s'a sculatu din morți, și pentru acésta lucréză puterile într'însulu.
 15 Alții dîceau: Este Ilie; éru alții dîceau: Este profetu, séu ca unulu din

profeti. Éru Erodu aușindu, a dîsu: 16 Acesta este Ioanu, căruia amu tăiatu capulu; elu s'a sculatu din morți. Că 17 acestu Erodu trâmētēndu a prinsu pre Ioanu, și l'a legatu în închisóre, pentru Erodiada, femeea lui Filipu, fratele seu; că i o luase de femeie. Că 18 Ioanu dîcea lui Erodu: Nu ți se cade să aibi pre femeea fratelui teu. Éru 19 Erodiada 'lu pândia, și vrea să-lu omóre, dară nu putea. Că Erodu re- 20 specta pre Ioanu, sciindu-lu omu dreptu și sântu, și-lu ocrotia; și ascultându-lu, făcea multe, și-lu asculta bucuros. Éru venindu o di potrivită, 21 cându Erodu făcea ospētu la ziua născerei sale domniloru sei, căpitenieloru, și celoru mai mari ai Galileei; Și întrându ficia Erodiadei, și dan- 22 țându, și plăcēndu lui Erodu și celoru ce ședeau la mēsă cu d'însulu, a dîsu regele fetei: Cere de la mine ori-ce voiesci, și-ți voi da. Și s'a juratu ei: 23 Ori-ce vei cere de la mine 'ți voi da, pêne la jumătate din împărăția mea. Éru eșindu a dîsu mumei sale: Ce să 24 ceru? Éru aceea a dîsu: Capulu lui Ioanu, Botezătorulu. Și îndată în- 25 trându cu grăbire la regele a cerutu, dîcēndu: Voiu ca să-mi dai acumu în tîpsia capulu lui Ioanu, Botezătorulu. Și s'a întristatu regele fôrte; dară 26 pentru jurământulu și pentru cei ce ședeau împreună cu d'însulu nu a voitu să-i respingă cererea. Și îndată 27 trâmētēndu regele pre unulu din guarda sa, 'i ordină să aducă capulu lui; éru elu mergēndu i-a tăiatu capulu în închisóre; Și a adusu capulu lui în 28 tîpsia, și l'a datu fetei, și féta l'a datu mumei sale. Și aușindu discipulii lui, 29 au venitu, și au redicatu corpulu lui, și l'au pusu în mormēntu.

Și s'au adunatu apostolii la Iisusu, 30 și i-au spusu tóte câte au făcutu și câte au învățatu. Și elu li-a dîsu: 31 Veniți voi singuri deosebi, în locu pustiiu, și vë repausați puçinu; că erau mulți cari veniau și se duceau, și nu aveau tîmpu nici să mânânce. Și s'au dusu în locu pustiu deosebi, 32 cu corabiă.

Și i-a vedutu mulțimea mergēndu, 33 și mulți l'au cunoscutu, și alergau acolo pe josu din tóte cetățile, și au

venitu mai 'nainte de câtu ei, și s'au
 34 adunatu la d'însulu. Și eșindu Iisusu,
 a văduțu mulțime mare, și i s'a fă-
 cutu milă de ei, pentru că erau ca oile
 ce nu au păstoru; și a începutu a-i
 învăța multe.
 35 Și fiindu óra acuma înaintată, s'au
 apropiatu la d'însulu discipulii lui,
 dicēdu: Loculu este pustiiu, și óra
 36 acuma înaintată; Demite-i, ca mer-
 gēdu în cetățile cele din prejuru și
 în sate, să-și cumpere pâni; că nu au
 37 ce să mânânce. Éru elu respundēdu
 li-a đisu: Dați-li voi să mânânce. Și
 i-au đisu: Au dóră vomu merge și
 vomu cumpēra pâni de duoē sute de
 denari, și li vomu da să mânânce?
 38 Éru elu li-a đisu: Câte pâni aveți?
 mergeți de vedeți. Și cându au aflatu,
 39 au đisu: Cinci, și duoi pesci. Și li-a
 đisu să așede pre toți cete cete pe
 40 érbă verde. Și au ședutu rōnduri, rōn-
 duri câte o sută, și câte cinci-đeci.
 41 Și luādu cele cinci pâni și cei duoi
 pesci, căutādu la ceriu, a bine-cu-
 vēntatu, și a frāntu pânilē, și le-a
 datu discipuliloru sei să le pună în-
 42 aintea loru, și cei duoi pesci i-a împār-
 țitu la toți. Și au māncatu toți și
 43 s'au săturatu. Și au luatu duoē-spre-
 đece paniere pline de fārimături și
 44 din pesci. Și cei ce māncaseră erau
 ca la cinci mii de bărbați.
 45 Și îndată a silitu pre discipulii sei
 să între în corabiă, și să mérgă mai
 'nainte de elu de ceea parte, la Beth-
 46 saida, pēnē ce va demite mulțimea.
 Și dupa ce i-a demisu, s'a dusu în
 munte ca să se róge.
 47 Și făcēdu-se séra, era corabia în
 međiloculu mării, și elu singuru pe
 48 uscatu. Și i-a văduțu că se chinuiau
 vēsindu; că vēntulu li era în potrivă;
 éru într'a patra stréjă a noptii a ven-
 49 nitu la d'înșii, āmblādu pe mare, și
 voia să trecă pe lūngă ei. Éru ei vē-
 đēdu-lu āmblādu pe mare, li s'a
 părutu că este nālucă, și au strigatu.
 50 Că toți l'au văduțu, și s'au turburatu.
 Și îndată a vorbitu cu d'înșii, și li-a
 đisu: Înđrāsniți, eu sūnt; nu vē te-
 51 meți. Și s'a suitu la d'înșii în cora-
 biă, și a încetatu vēntulu; și ei se
 uimiră fōrte între sine, și se minunără.
 52 Că nu au înțelesu ceea ce se făcuse

cu pânilē, pentru că ānima loru era
 învățată.
 Și trecēdu, au venitū în laturea 53
 Ghenesaretului, și au stātutu la țermu.
 Și eșindu ei din corabiă, îndată l'au 54
 cunoscutu; Și alergādu prin tóte 55
 împrejurimile acelea au începutu a
 aduce pre bolnavi *acolo* unde auđiau
 că era elu. Și ori unde intra în sate 56
 séu în cețăți séu în cātune, puneau
 prin tērguri pre cei bolnavi, și-lu ru-
 gau, ca măcaru de pólele vestminte-
 loru lui să se atingă; și cāți se atin-
 geau de elu, se însănētoșau.

CAP. 7.

Iisusu muștră pre Farisei și pre cārturari; condēmnă
 tradițiunea loru; vindecă pre o păgānă demonisată,
 și pre unu surdo-mutu.

Atuncia s'au adunatu la d'însulu Fa- 1
 riseii și unii din cārturari, cari veni-
 seră de la Ierusalimu, Și vēđēdu 2
 pre unii din discipulii lui māncādu
 pâne cu mânele spurcate, adecă nes-
 pālate, i-au muștratu. Că Fariseii și 3
 toți Iudeii, de nu-și spală mânele de
 multe ori, nu māncă; Și 4
 fiindu tradi-
 tiunea bētrānilorū. Și dacā *vinu* din
 tērgu, de nu se spală, nu māncă;
 și altele multe sūnt, cari au primitu
 a le păzi, *precumu* spālarea pahare-
 5 loru, și a ulciórelorū, și a cāldārilor
 și a paturiloru. Atunci l'au întrebatu
 Fariseii și cārturarii: Pentru ce nu
 āmblă discipulii tei dupre tradițiunea
 bētrānilorū, ci māncă pâne cu mâ-
 6 nele nespālate? Elu respundēdu,
 li-a đisu: Bine a profețitu Isaia des-
 pre voi, făcārniceiloru, precumu scrisu
 este: Poporulu acesta cu buzele mē
 onórá, éru ānima loru departe este de
 la mine. Și în zadaru mē adórá, în-
 7 vēțādu învățaturi, ordini omenesci.
 Că lāsādu ordinulu lui Dumneđu, 8
 țineți tradițiunea ómenilorū: spālarea
 ulciórelorū și a pahareloru, și alte
 asemenea ca acestea multe faceți. Și 9
 li đicea: Bine! lepēdați ordinulu lui
 Dumneđu, ca să țineți tradițiunea
 vóstră. Că Moisi a đisu: Onórá pre 10
 părintele teu și pre muma ta; și: Celu
 ce va înjura pre părintele seu, séu pre
 muma *sa*, cu mórte să móră. Éru voi 11
 điceți: De va đice unu omu părintelui
 seu, séu mumei *sale*: Corbanu, adecă
 daru este ceea cu ce te-ai pututu ajuta

12 de la mine: Apoi nu-lu mai lăsați să mai facă ceva pentru parintele seu
13 său pentru muma sa; Desființându
astu feliu cuvântulu lui Dumneđu
prin tradițiunea vóstră, care ați rôn-
druitu; și asemenea ca acestea multe
faceți.

14 Și chiamându, *la sine* pre tótă mul-
țimea, li-a ڏisu: Ascultați-mă toți și
15 înțelegeți. Nimicu nu este din cele ce
sunt afară de omu, care, întrându în-
tr'insulu, póte să-lu spurce, ci cele ce
esu dintr'insulu, acele sânt acele, ce
16 spurcă pre omu. De are cineva urechi
de auzitu, să auză.

17 Și dacă a intratu în casă, *trăgându-
se* de dinaintea mulțimei, l'au între-
batu discipulii lui despre parabolă.

18 Și li-a ڏisu: Sânteți și voi așa de ne-
pricepuți? Au nu înțelegeți, că totu
ce intră în omu de din afară, nu póte
19 să-lu spurce? Pentru că nu intră în
ânuma lui, ci în pântece, și ese în
20 urinaru, curățindu tóte bucatele. Și
đicea: Ceea ce ese din omu, aceea
21 spurcă pre omu; Că din lăintru, din
ânuma ómeniloru, esu cugetări rele,
22 adulterii, fornicățiuni, ucideri; Fur-
turi, lăcomii, viclesugu, încelăciuni,
desfrênări, pismă, blăstemu, trufiă,
23 nebuniă. Tóte aceste rele din întru
esu, și spurcă pre omu.

24 Și sculându-se de acolo, s'a dusu
în laturea Tirului și a Sidonului; și
intrându în casă, voia ca nimenea să
sciă *de d'insulu*; dară nu a pututu fi
25 ascunsu. Că o femee, a căreia fiică
avea spiritu necuratu, auzindu de d'in-
sulu, a venitu și a căđutu la peciórele
26 lui. (Femeea era Ellină, de națiune
Siro-finiciană;) și-lu ruga, ca să
27 scótă demonulu din fiica ei. Éru Iisusu
i-a ڏisu: Lasă să se sature mai ân-
tėiu copiii; că nu este bine a lua pâ-
nea copiiloru, și a o arunca căniloru.
28 Éru ea respundėndu, i-a ڏisu: Ade-
vératu, Dómne: totuși și căni suptu
mésă mânăncă din fărimatele copii-
29 loru. Și i-a ڏisu: Pentru acestu cu-
vėntu mergi; a eșitu demonulu din
30 fiica ta. Și mergėndu la casa sa, a
aflatu demonulu eșitu, și pre fiica
jăcėndu în patu.

31 Și érași eșindu din laturea Tirului
și a Sidonului, a venitu la marea Ga-

lileei, în mediloculu laturei Decapo-
lei. Și au adusu la d'insulu pre unu 32
surdú, ce vorbia cu anevoiă; și l'au
rugatu să-și pună mâna preste d'in-
sulu. Și luându-lu din mulțime deo- 33
sebi, a pusu degetele sale în urechiele
lui, și scuiindu, s'a atinsu de limba
lui; Și căutându la ceriu, a suspi- 34
natu, și i-a ڏisu: Effatha, adecă:
Deschide-te. Și îndată i s'a deschisu 35
auđulu, și i s'a deslegatu legătura
limbei, și vorbia bine. Și li-a ordi- 36
natu să nu spună nimenui; ci cu cătu
elu li ordina, ei mai multu spuneau.
Și se uimiau preste măsură, đicėndu: 37
Tóte le-a făcutu bine: și pre surđi
i-a făcutu să auză, și pre muți să
vorbescă.

CAP. 8. 9.

A duoa înmulțire a pâniloru. Iisusu lepėdă cererea
Fariseiloru de a li face minuni. Muștră pre discipulii
sei; vindecă pre unu orbu; vorbesce de persóna sa și
de suferințele sale; muștră pre ai sei și-i îndėmnă
să se lepede de sine. Transfigurațiunea sa; elu
vindecă pre unu mutu demonisatu, și-și predice mórtea
și înviarea sa.

↑ În acele đile, fiind mulțime mare fórte, 1
și neavėndu ce mânca, a chiamatu
Iisusu pre discipulii sei, și li-a ڏisu:
Milă-mi este de mulțime, că *sunt* trei 2
đile de cându ascėptă lúngă mine, și
nu au ce mânca; și de-i voiu demite 3
flămăndi la casele loru, voru slăbi pe
cale; că unii dintr'înșii au venitu de 4
departe. Și i-au respunsu discipulii
lui: De unde va puté cineva să sa-
ture cu pâne pre acestia aicia în pus- 5
tiu? Și i-a întrebatu: Câte pâni aveți? 6
Đis'au ei: Șepte. Și a ordinatedu mul- 7
țimei să ședă pe pământu; și luându
cele șepte pâni și mulțumindu, a frântu
și a datu discipuliloru, ca să *le* pună
înaintea loru; și *le*-au pusu înaintea
mulțimei. Și aveau și pućini pesci- 8
șori; și bine-cuvėntându, a ڏisu să
pună și pre aceia înaintea *loru*. Și au 9
măncatu, și s'au săturatu; și au
luatu remășițe de fărimatele șepte
paniere. Și cei ce mănăcaseră erau ca
la patru mii; și i-a demisu.

Și îndată întrându în corabiă cu dis- 10
cipulii sei, a venitu în părțile Dalma-
nutei. Și au eșitu Fariseii, și au înce- 11
putu a se întreba cu d'insulu, cerėndu
de la d'insulu semnu din ceriu, ispi-
tindu-lu. Și suspinându în spiritulu 12

seu, a ȃisu : Pentru ce generaȃiunea
 acęsta cere semnu ? adevęru ȃicu voui ;
 Nu se va da generaȃiunei acesteia
 13 semnu. Ői lęsȃndu-i, a intratu ęrași
 ȃn corabiȃ, Ői a trecutu de ceea parte.
 14 Ői discipulii uitaserȃ sȃ iee pȃne, Ői
 nu aveau cu d'ȃnșii ȃn corabie mai
 15 multu de cȃtu o pȃne. Ői li svȃtui, ȃi-
 cęndu : Vedeȃi, pȃziȃi-vę de aluatulu
 Fariseiloru Ői de aluatulu lui Erodu !
 16 Ői vorbiau ȃntre sine, ȃicęndu : Pȃne
 17 nici cȃ avemu. ęrȃ Iisusu cunos-
 cęndu, li-a ȃisu : Pentru ce vorbiȃi
 ȃntre sine-vę, cȃ nu aveȃi pȃne ? ȃncȃ
 nu ȃnȃlegeȃi, nici pricepeȃi ? ȃncȃ ȃn-
 18 vęroșatȃ aveȃi ȃnima vȃstrȃ ? Ochi
 avęndu, nu vedeȃi ? Ői urechi avęndu,
 nu auȃiȃi ? Ői nu vȃ aduceȃi aminte ?
 19 Cȃndu amu frȃntu cele cinci pȃni la
 cele cinci mii, cȃte paniere pline de
 fȃrimȃturi aȃi redicatu ? ȃis'au lui :
 20 Duoę-spre-ȃcece. Ői cȃndu cele șepte
 la cele patru mii, cȃte paniere pline
 de fȃrimȃturi aȃi redicatu ? ȃis'au ei :
 21 Șepte. Ői li-a ȃisu : Cumu ȃre ȃncȃ
 nu ȃnȃlegeȃi ?
 22 Ői a venitu la Bethsaida ; Ői i-au
 adusu unu orbu, Ői l'au rugatu sȃ se
 23 atingȃ de d'ȃnsulu. Ői apucȃndu pre
 orbu de mȃnȃ, l'a scosu afarȃ din
 satu ; Ői scupindu pe ochii lui, Ői
 puindu-șȃ mȃnele sale preste d'ȃnsulu,
 24 l'a ȃntrebatu de vede ceva. Ői cȃu-
 tȃndu, ȃicea : Vęȃu ȃmenii ca arborii
 25 ȃmblȃndu. Dupȃ acęsta ęrași Ői-a
 pusu mȃnele pe ochii lui, Ői l'a fȃcutu
 de a vęȃutu ; Ői s'a ȃndreptatu, Ői a
 26 vęȃutu lȃmuritu pre toȃi. Ői l'a trȃ-
 mesu la casa sa, ȃicęndu : Nici ȃn satu
 sȃ ȃntri, nici sȃ spui cuiva ȃn satu.
 27 Ői a ęșitu Iisusu Ői discipulii sei ȃn
 satele de lȃngȃ Cesareea lui Filipu ; Ői
 pe cale a ȃntrebatu pre discipulii sei,
 28 ȃicęndu-li : Cine ȃicu ȃmenii, cȃ sȃnt
 eu ? ęru ei au respnsu : Ioanu Bo-
 tezȃtorulu ; alȃii : Ilie ; ęru alȃii : Unulu
 29 din profeȃi. ȃis'a elu loru : Darȃ voi,
 cine ȃiceȃi cȃ sȃnt eu ? Ői respunȃndu
 Petru, i-a ȃisu : Tu ęsci Christosulu.
 30 Ői li-a ordinaru, ca sȃ nu spue nimenui
 despre d'ȃnsulu.
 31 Ői a ȃnceputu a-i ȃnvęȃa, cȃ Fiiulu
 omului trebue multe sȃ suferu, Ői sȃ
 se lepede de bętrȃni Ői de archierei Ői
 de cȃrturari, Ői sȃ se ȃmore, Ői dupȃ

trei ȃile a ȃnvȃ. Ői de faȃȃ vorbia 32
 acestu cuvęntu ; Ői apucȃndu-lu Petru,
 ȃncepu a-lu certa. ęru elu ȃntor- 33
 cęndu-se, Ői cȃutȃndu spre discipulii
 sei, a certatu pre Petru, ȃicęndu : Lip-
 sesce, Satano ! cȃ nu cugeȃi cele ce
 sȃnt ale lui Dumneȃeu, ci cele ce sȃnt
 ale ȃmeniloru.

Ői cȃiȃmȃndu la sine mulȃimea ȃm- 34
 preunȃ cu discipulii sei, li-a ȃisu :
 Ori-cine voiesce sȃ vinȃ dupȃ mine,
 sȃ se lepede de sine, Ői sȃ-șȃ iee cru-
 cea sa, Ői sȃ-mi urmeze. Cȃ celu ce 35
 va voi sȃ-șȃ mȃntue vięȃa sa o va perde :
 ęru celu ce va perde vięȃa sa pentru
 mine Ői pentru evangeliȃ, acela o va
 mȃntui. Cȃ ce va folosi omului, de 36
 aru cȃsciga lumea tȃtȃ, Ői-șȃ va perde
 sufletulu seu ? Sęu ce va da omulu 37
 schimbu pentru sufletulu seu ? Deci 38
 celu ce se va rușina de mine Ői de cu-
 vintele mele ȃntȃ acestu nęmu desfrę-
 natu Ői pęcȃtosu, de acela Ői Fiiulu
 omului se va rușina, cȃndu va veni
 ȃntȃ mȃrirea Pȃrintelului seu cu sȃnȃii
 ȃngeri.

Ői elu li ȃicea : Adevęru ȃicu voui, 1
 cȃ sȃnt unii din cei ce stau aici, cari
 nu voru gusta mȃrte, pęnę cȃndu nu
 voru vedę ȃmpęrȃȃia lui Dumneȃeu
 venindu ȃntȃ putere.

Ői dupȃ șese ȃile a lȃtu Iisusu pre 2
 Petru Ői pre Iacobu Ői pre Ioanu, Ői
 i-a suitu ȃn munte ȃnaltu deosebi sin-
 guri, Ői s'a schimbatu la faȃȃ ȃnaintea 3
 loru : Ői vestmintele lui se fȃcurȃ
 strȃlucitȃre, albe fȃrte ca zepada, ȃn
 ce chipu nȃlbitorulu pe pȃmęntu nu
 pȃte sȃ nȃlbęscȃ. Ői li s'a aretatu Ilie 4
 ȃmpreunȃ cu Moisi, Ői vorbiau cu Iisusu.
 Ői respunȃndu Petru a ȃisului Iisusu : 5
 ȃnvęȃȃtorule, bine este noui a fi aici !
 sȃ facemu trei colibi : ȃie una, lui Moisi
 una, Ői lui Ilie una. Cȃ nu scia ce sȃ 6
 vorbęscȃ, cȃ erau ȃnfricoșȃȃi. Ői s'a
 7 fȃcutu nuoru, umbrindu-i ; Ői a venitu
 vȃce din nuoru, ȃicęndu : Acesta este
 Fiiulu meu celu iubitulu ; pre acesta
 ascultaȃi. Ői pe datȃ cȃutȃndu ei 8
 ȃmprejuru, nu mai vęȃurȃ pre ni-
 menea, de cȃtu pre Iisusu singuru cu
 d'ȃnșii.

ęru pogorȃndu-se ei din munte, li-a 9
 ordinaru, sȃ nu spunȃ nimenui cele

ce au vădutu, pênă cându Fiiulu omu-
 10 lui va învia din morți. Și au ținutu
 cuvântulu între sine, întrebându unulu
 pre altulu, ce este aceea — a învia
 11 din morți. Și l'au întrebatu, dîcîndu :
 Pentru ce dîcu cîrturarii, că Ilie tre-
 12 bue să vină mai 'nainte? Éru elu re-
 spundîndu, li-a dîsu: Ilie, venindu mai
 'nainte, va restatornici tóte; și cumu
 este scrisu de Fiiulu omului, ca să su-
 13 fere multe și să se defaime. Ci dîcu
 voui, că Ilie a și venitu, (și i-au făcutu
 câte au voitu) cumu este scrisu de-
 spre elu.

14 Și venindu la discipulii *sei* a vî-
 dutu mulțime mare împrejuru loru,
 și cîrturarii întrebându-se cu d'însii.
 15 Și îndată totu poporulu vîdîndu-lu,
 s'a uimitu, și alergîndu l'a salutatu.
 16 Și elu a întrebatu pre cîrturari: Ce
 17 vîntrebați cu d'însii? Și respundîndu
 unulu din mulțime, a dîsu: Învîțăto-
 rule, amu adusu la tine pre fiulu meu,
 18 care are spiritu mutu; Și ori unde
 'lu apucă, 'lu sdrobesce, și spuméză,
 și scrișnesce cu dinții sei, și se usucă;
 și amu rugatu pre discipulii tei ca
 19 să-lu scóță, dară nu au pututu. Éru
 elu respundîndu li-a dîsu: Generați-
 unenecrediciósă! pênă cându voi fi cu
 voi? pênă cându voi suferi pre voi?
 20 aduceți-lu la mine. Și l'au adusu la
 d'însulu; și vîdîndu-lu, îndată l'a
 21 sdruncinatu demonulu, și cădîndu la
 pămîntu se tãvălia spumîndu. Și a
 întrebatu pre părintele lui: Cãtu timpu
 este de cându i s'a făcutu acésta? Dîs'a
 22 elu: Din copilăria. Și de multe ori
 l'a aruncatu în focu și în apă, ca să-lu
 pérđă; ci dacã poți ceva, miluesce-ne,
 23 și ajută-ne. Iisusu i-a dîsu: Dacã
 poți crede, tóte *sînt* cu putință celui
 24 ce crede. Și îndată părintele copi-
 lului strigîndu cu lacrimi, a dîsu:
 Credu, Dómne, ajută necredinței mele.
 25 Éru vîdîndu Iisusu, că nãvălesce po-
 porulu, a ordinaru spiritului celui
 necuratu, dîcîndu-i: Spiritu mutu
 și surdu, eu 'ți dîcu: eși dintr'însulu,
 26 și de acumu să nu mai întri în elu. Și
 strigîndu, și multu sdruncinîndu-lu,
 a eșitu; și elu s'a făcutu ca unu mortu;
 27 în cãtu mulți dîceau, că a muritu. Éru
 Iisusu, apucîndu-lu de mână, l'a redi-
 catu; și s'a sculat.

Și întrîndu elu în casă, l'au între- 28
 batu discipulii sei deosebi: Pentru ce
 noi nu amu pututu să-lu scótemu? Elu 29
 li-a dîsu: Acestu soiu cu nimicu nu
 póte eși, de cãtu prin rugăciune și prin
 postu.

Și de acolo eșindu, mergeau prin 30
 Galileea, și elu nu voia să-lu scîia
 cineva. Că-i învîța pre discipulii 31
 sei, și li dîcea: Fiiulu omului se va
 da în mînile ómeniloru, și-lu voru
 omorî; și după ce-lu voru omorî, va
 învia a treia dî. Éru ei nu înțelegeau 32
 cuvîntulu acela, și se temeau să-lu
 întrebe.

Și a venitu la Capernaumu; și 33
 fiindu în casă, i-a întrebatu: De ce
 ați convorbitu între sine-vé pe cale?
 Éru ei au tăcutu; că se pricise pe 34
 cale, unulu cu altulu, că cine *aru fi*
 mai mare *între ei*. Și ședîndu, a chiã- 35
 matu pre cei duoi-spre-dece, și li-a
 dîsu: Celu ce va să fie ântéiu, *acesta*
 să fie mai pe urmă de toți, și servu
 tuturoru. Și luîndu unu copilu, l'a 36
 pusu în meșiloculu loru; apoi lu-
 ându-lu în brațele lui, li-a dîsu: Celu 37
 ce va primi pre unulu dintr'acesti
 copii în numele meu, primesce pre
 mine; și celu ce primesce pre mine,
 nu primesce pre mine, ci pre celu ce
 m'a trãmesu.

Atunci Ioanu, luîndu cuvîntulu i-a 38
 dîsu: Învîțătorule, amu vîdutu pre
 unulu scóțîndu demoni, în numele
 teu, și elu nu ni urméză; și l'amu
 opritu, căci nu ni urméză. Éru Iisusu 39
 a dîsu: Nu-lu oprîți; că nimenea nu
 este, care făcîndu minuni în numele
 meu, să pótã lesne a mē vorbi de
 reu. Că celu ce nu este contra nóstrã 40
 este pentru noi. Și ori-cine vî va da 41
 de beutu unu pacharu de apă în numele
 meu, pentru că sunteți ai lui Chris-
 tosu, adevéru dîcu voui, nu-și va perde
 plata sa.

Și ori-cine va scandalisa pre unulu 42
 dintr'*acesti* mici, cari credu în mine,
 mai bine aru fi lui, dacã i s'aru lega
 o pétrã de mórã de grumazulu
 seu, și s'aru arunca în mare. Și 43
 de-ți va fi de pedicã mîna ta,
 taie-o; mai bine este ciungu să întri
 în viețã, de cãtu douē mîni avîndu
 să întri în gheenna, în foculu nestînsu;

44 Unde viermele loru nu móre, și foculu
45 nu se stînge. Și de-ți va fi de pedică
peciorulu teu, taie-lu; mai bine 'ți
este schiopu să întri în vieță, de cătu
duoë pecióre avendu să fii aruncatu în
46 gheenna, în foculu nestînsu. Unde
viermele loru nu móre, și foculu nu
47 se stînge. Și de-ți va fi de pedică
ochiulu teu, scóte-lu; mai bine 'ți
este cu unu ochiu să întri în împe-
răția lui Dumneđu, de cătu duoi ochi
avendu, să fii aruncatu în foculu gheen-
48 nei. Unde viermele loru nu móre,
49 și foculu nu se stînge. Că fie-care
cu focu se va săra; și totu sacrifi-
ciulu cu sare se va săra.
50 Bună *este* sarea; dară făcendu-se
sarea nesărată, cu ce o veți drege?
Aveți sare în voi, și fiți în pace unulu
cu altulu.

CAP. 10.

Învătătura lui Iisusu asupra despărțeniei. Elu bine-
cuvinteză pre prunci, vorbește de periclulu avuției,
predice suferințele sale și mórtea sa; mustără pre fiii
lui Zebedeiu, și vindecă pre orbulu Bartimeiu.

1 Și sculându-se de acolo, a venitu în
hotarele Iudeei, dincolo de Iordanu;
și érași s'au adunatu glótele la d'în-
sulu, și precumu avea datină, érași
'i învăța.
2 Și apropiându-se Fariseii, l'au în-
trebatu: Óre este ertatu bărbatulu
3 să-și lase femeea? ispitindu-lu. Elu
respundendu, li-a đisu: Ce v'a ordi-
4 natu Moisi? Đis'au ei: Moisi a la-
satu să-i scriă carte de despărțenia,
5 și să o lase. Și respondendu Iisusu,
li-a đisu: Dupre împetrirea ânimei
6 vóstre v'a scrisu acestu ordinu. Éru
de la începutulu facerei i-a făcutu
7 Dumneđu bărbatu și femee. Pentru
acéstă va lăsa omulu pre părintele
seu, și pre muma *sa*, și se va lipi de
8 femeea sa; Și amînduoi voru fi unu
corpu; dreptu aceea nu mai sînt duoi,
9 ci unu corpu. Deci ce a împreunatu
Dumneđu, să nu despartă omulu.
10 Și în casă érași l'au întrebatu dis-
11 cipulii sei de acésta. Și li-a đisu:
Ori-cine 'și va lăsa femeea sa, și va
lua alta, comite adulteriu asupra ei.
12 Și femeea, de-și va lăsa barbatulu, și
se va mărita după altulu, comite
adulteriu.
13 Și aduceau prunci la d'însulu, ca să

se atingă de ei; éru discipulii *sei* mu-
strau pre cei ce-*i* aduceau. Éru Iisusu 14
vedendu *acésta*, s'a mâniatu, și li-a
đisu: Lăsați pruncii să vină la mine,
și nu-i opriti; că a unora ca acestora
este împărăția lui Dumneđu. Ade- 15
véru đicu voui: Ori-cine nu va primi
împărăția lui Dumneđu ca unu prun-
cu, nu va întra într'însa. Și luându-i 16
în brațe, și-a pusu mânele preste ei,
și i-a bine-cuvéntatu.

Și eșindu elu în cale, alergându 17
óre-cine și îngenunchiându înaintea
lui, 'lu întreba: Învătătorule bune, ce
să facu, ca să moscenescu vieța eter-
nă? Đisu-i-a Iisusu: Pentru ce'mi 18
đici bunu? nimenea nu *este* bunu, de
cătu numai unulu, Dumneđu. Tu 19
scii ordinele: Șă nu comiți adulteriu;
să nu uciđi; să nu furi; să nu mă-
turisesci mărturiă mincinosă; să nu
răpesci; onóra pre părintele teu, și
pre muma *ta*. Elu respondendu, i-a 20
đisu: Învătătorule, tóte acestea le-
amu păzitu din tinerețele mele.
Atunci Iisusu, căutându spre elu, l'a 21
iubitu, și i-a đisu: Încă una 'ți lip-
sesce; mergi, vinde-ți câte ai, și *le*
dă saraciloru, și vei ave tesauru în
ceriu; și vino, ia crucea, și urméză-mi.
Éru elu supărându-se de acestu cu- 22
ventu, s'a dusu întristatu; că avea
avuții multe.

Și căutându Iisusu împrejuru, a 23
đisu discipuliloru sei: Cătu de ane-
voia voru întra în împărăția lui Dum-
neđu cei ce au avuții! Și discipulii 24
s'au miratu de cuvintele lui. Éru
Iisusu érași respondendu, li-a đisu:
Fiiloru! cătu de anevoia este să între
în împărăția lui Dumneđu cei ce se
încREDU în avuții! Mai lesne este ca 25
funia să trecă prin urechia acului,
de cătu avutulu să între în împărăția
lui Dumneđu. Éru ei mai multu 26
s'au miratu, đicendu unulu cătră al-
tulu: Și cine pote să se mântuéscă?
Éru căutându Iisusu la d'înșii, *li-a* 27
đisu: La ómeni *este* cu neputință, éru
nu la Dumneđu; că la Dumneđu
sînt tóte cu putință.

Atunci Petru a începutu a-i dice: 28
Éccé noi amu lăsatu tóte, și amu ur-
matu ție. Și respondendu Iisusu, *i-a* 29
đisu: Adevéru đicu voui, nimenea nu

este care și-a lasatu casă, séu frați, séu surori, séu părinte, séu mumă, séu femeie, séu copii, séu țărâne, pen-
 30 tru mine și pentru evangeliă, Care nu va primi însutite, acumu în acestu timpu: case, și frați, și surori, și mume, și copii, și țărâne, cu persecuțiuni; și în lumea cea viitoare, viața
 31 eternă. Dară mulți dintre cei anteu voru vi pe urmă; și dintre cei de pe urmă anteu.

32 Și erau pe cale, suindu-se la Ierusalimu, și mergea Iisusu înaintea lor; éru ei se spăimântau, și urmându-i, li era frică. Și luându érași pre cei duoi-spre-dece, a începutu a li vorbi despre cele ce erau să i se întemple;
 33 *Dicându:* Éccé ne suimu la Ierusalimu, și Fiiulu omului se va da archiereilor și cărturarilor, și-lu voru condamna la mórte, și-lu voru da păgânilor;
 34 Și-lu voru batjocori, și-lu voru biciui, și-lu voru scuipa, și-lu voru omori; și a treia di va învia.

35 Atunci veniră la elu Iacobu și Ioanu, fiii lui Zebedeu, dicându; Învețătorule, voimu ca să ni faci ce vomu
 36 cere. Éru elu li-a đisu: Ce voiți ca să ví facu? Đis'au ei: Dă-ni, ca să ședemu, unulu d'a drépta ta, și altulu d'a stânga ta, în mărirea ta.
 38 Đis'a loru Iisusu: Nu sciți ce cereți; puteți să beți pacharulu care eu beu? și să vă botezați cu botezulu, cu care mă botezu?
 39 Đisu-i-au ei: Putemu. Đis'a loru Iisusu: Pacharulu, pre care eu beu, cu adevératu 'lu veți bé; și cu botezulu, cu care eu mă botezu,
 40 vă veți boteza; Dară a sedé d'a drépta și d'a stânga mea nu potu să dau; ci se va da celoru pentru cari s'a gătitu.

41 Și auđindu acésta cei dece, au începutu a se mânia pre Iacobu și pre Ioanu. Éru Iisusu, chiámându-i *la sine*, li-a đisu: Sciți, că cei ce guvernéză asupra popóreloru le domnescu, și cei mai mari ai loru le stépânescu.
 43 Éru între voi să nu fie așa; ci celu ce voiesce să fie mare între voi, să fie voui servu, și celu care din voi voiesce să fie anteu, să fie tuturoru servu.
 45 Că și Fiiulu omului nu a venit să fie servitu, ci să servescă, și să-și dea viața sa rescumpérare pentru mulți.

Și au venit la Ierichonu; și eșindu 46 elu din Ierichonu cu discipulii sei, și cu poporu multu, orbulu Bartimeiu, fiulu lui Timeiu, ședea lîngă cale cerșindu: Și auđindu, că este Iisusu 47 Nazarinénulu, a începutu a striga, și a dice: Iisuse, fiulu lui Davidu, miluesce-mé! Și-lu certau mulți ca să 48 tacă; éru elu mai virtosu striga: Fiiulu lui Davidu miluesce-mé! Și 49 stându Iisusu, a đisu să-lu chiamo. Și au chiámatu pre orbu, dicându-i: Îndrâznesce! scólă, elu te chiamă. Éru elu, lepedându-și vestmântulu 50 seu, s'a sculatu, și a venit la Iisusu. Și respundendu Iisusu, i-a đisu: Ce 51 voiesci, să-ți facu? Orbulu i-a đisu: Învețătorule! ca să vedu. Éru Iisusu 52 i-a đisu: Mergi, credința ta te-a mântuitu; și îndată a vedutu, și a urmatu lui Iisusu în cale.

CAP. 11.

Întrearea lui Iisusu în Ierusalimu. Smochinulu blăstematu. Vênđetorii alungați din templu. Tăria credinței și a rugăciunei.

Și apropiindu-se de Ierusalimu, în 1 Bethfage și Bethania, cătră Muntele Oliviloru, a trămesu duoi din discipulii sei; Și li-a đisu: Mergeți în 2 satulu care este înaintea vóstră; și îndată intrându într'insulu, veți afla unu mânzu legatu, pe care nici unu omu nu a ședutu; deslegându-lu, aduceți-lu. Și de ví va dice cineva; 3 Pentru ce faceți acésta? diceți, că Domnului trebuesce; și îndată 'lu va trámete aicia. Și au mersu, și au 4 aflatu mánzulu legatu lîngă ușă, afară la respântiă; și l'au deslegatu. Éru 5 unii din cei ce sta acolo, li-au đisu: Ce faceți, de deslegați mánzulu? Éru 6 ei li-au đisu, precumu a ordínatu loru Iisusu; și i-au lăsatu. Și au adusu 7 mánzulu la Iisusu, și și-au pusu vestmintele loru pe elu; și a ședutu pe dînsulu. Și mulți asterneau vestmin- 8 tele loru pe cale; éru alții tăiau stêlpări din arbori, și le asterneau pe cale. Și cei ce mergeau înainte, și cei ce 9 urmau, strigau, dicendu: Osanna! bine-cuvântatu *fie* celu ce vine în numele Domnului; Bine-cuvântată *fie* 10 împărăția părintelui nostru Davidu, carea vine în numele Domnului; Osanna întru înălțimi.

11 Și a intratu Iisusu în Ierusalimu și în templu; și după ce a văduțu tóte, fiindu óra înaintată, a eșitu la Bethania cu cei duoi-spre-đece.

12 Și a dua o ți eșindu elu din Bethania, a flămânditu; Și vedēdu unu smochinu de departe avēdu frunđe, a venitu, că dóră va afla ceva într'insulu; dară venindu la elu nu a afluțu nimicu de cătu numai frunđe; că încă nu era timpul smochineloru. Și Iisusu luându cuvēntulu, i-a țișu: De acumu înainte nimenea să nu mai mânânce fruptu din tine în eternu. Și auđiau discipulii sei.

15 Și au venitu la Ierusalimu; și intrându Iisusu în templu, a începutu a scóte pre cei ce vindeau și cumpērau în templu, și a resturnatu mesele schimbătoriloru de bani, și scaunele celoru ce vindeau porumbi; Și nu lăsa să porțe cineva vasu prin templu; Și-i învăța, țiicēdu: Au nu este scrisu: Casa mea se va chiăma casă de rugăciune pentru tóte popórele? dară voi o ați făcutu pesceră de tálhari. Și au auđitu cărturarii și archiereii, și căutau cumu să-lu pérđă; căci se temeau de d'insulu, pentru că totu poporulu se mira de învățatura lui. Și făcēdu-se séră a eșitu afară din cetate.

20 Și a dua o ți trecēdu a văduțu smochinulu uscatu din rădicină. Și aducēdu-și aminte Petru, i-a țișu: Învēțătorule, veđi smochinulu, pre care l'ai blăstematu, s'a uscatu. Și respundēdu Iisusu, li-a țișu: Aveți credință în Dumneđu. Că, adevēru țiicu voui, ori-cine va țiice muntelui acestuia: Redică-te, și te aruncă în mare; și nu se va înduoi în ânima sa, ci va crede că cele ce va țiice voru fi: 'i va fi ori-ce va țiice. Dreptu aceea țiicu voui: că tóte căte cereți, rugându-vē, credeți că veți primi, și se va face voui. Și cându stați de vē rugați, erteți ori-ce aveți asupra cui-va; ca și Părintele vostru celu din ceriuri să vî erte greșelele vóstre. Éru dacă voi nu veți erta, nici Părintele vostru celu din ceriuri nu vî va erta greșelele vóstre.

27 Și au venitu éráși la Ierusalimu; și âmbându elu în templu, au venitu

la d'insulu archiereii și cărturarii și bētrâni; Și i-au țișu: Cu ce putere faci aceste și cine ți-a datu acéstă putere, ca să faci aceste? Éru Iisusu respundēdu, li-a țișu: întreba-voiu și eu pre voi unu cuvēntu, și să-mi respondeți; și voiu spune și eu voui cu ce putere facu aceste. Botezulu lui Ioanu, din ceriu a fostu, séu de la ómeni? respundeți-mi. Și ei vorbiau între sine, țiicēdu: de vomu țiice: din ceriu, va țiice: Pentru ce nu ați cređutu lui? Éru de vomu țiice: de la ómeni, se temeau de poporu; că toți socotiau pre Ioanu, că în adevēru a fostu profetu. Și respundēdu au țișu lui Iisusu: Nu scimu. Și respundēdu Iisusu a țișu loru: Nici eu nu voiu spune voui cu ce putere facu aceste.

CAP. 12.

Parabola lucrătoriloru viei; pétra deconsiderată de ziditori; tributulu Cesarului; cērtă Sadukeiloru despre înviare; despre ordinulu celu mai mare; Christosu Fiuu și Domnu alu lui Davidu; věduva care pune pućini bani în corbană.

Și a începutu a li vorbi în parabole: Unu omu a plântatu viă, și a îngrădit'o împrejuru cu gardu, și a sepatu tēscu într'insa, și a ziditu turnu, și a dat'o lucrătoriloru, și s'a dusu departe. Și la timpu a trămesu unu servu la lucrători, ca să iee de la d'înșii din fruptulu viei. Éru ei apucându-lu, l'au bătutu, și l'au trămesu deșertu. Și éráși a trămesu cătră d'înșii pre altu servu; și pre acela, aruncându cu petre în elu, i-au rānitu capulu, și l'au trămesu batjocoritu. Și éráși a trămesu pre altulu; și pre acela l'au omoritu; și mulți alții, pre unii bātându-i, și pre alții omorindu-i. Deci, avēdu încă unu fiuu, iubitulu seu, a trămesu și pre acela mai pe urmă la ei, țiicēdu: Voru respecta pre fiulu meu. Éru lucrătorii aceia au țișu între sine: Acesta este moscenitorulu: veniți să-lu ucidemu, și moscenirea va fi a nóstră. Și apucându-lu, l'au omoritu, și l'au scosu afară din viă. Deci ce va face stēpānulu viei? veni-va, și va perde pre acei lucrători, și va da via altora. Au nu ați cetitu acéstă scriptură: Pétra, pre care au nesocotit'o ziditorii, s'a

11 făcutu capulu unghiului; Domnulu a făcutu acestu lucru, și este minunatu în ochii nostri?

12 Și căutau să-lu prindă; dară se temeau de poporu; că au cunoscutu, că a ȃisu parabola asupra loru; și lăsându-lu, s'au dusu.

13 Apoi au trămesu cătră d'insulu pre unii din Farisei și din Erodiani, ca să-lu prindă în cuvântu. Éru ei venindu i-au ȃisu: Învătătorule, scimu că esci sinceru, și nu-ți pêsă de fimenea; că nu cauți în fața ómeniloru, ci înveți calea lui Dumneȃeu în adevéru: Se cade a da tributú Cesarului, séu nu? Să dămu, séu să nu dămu?

15 Éru elu cunoscéndu făcarnicia loru, li-a ȃisu: Pentru ce mă ispițiți? aduceți-mi unu denaru, ca să-*lu* vedu.

16 Éru ei i-au adusu. Și li-a ȃisu: Alu cui este acestu chipú și scriptura? Ei i-au ȃisu: Ale Cesarului. Și respundéndu Iisusu, li-a ȃisu: Dați Cesarului cele ce sânt ale Cesarului; și lui Dumneȃeu cele ce sânt ale lui Dumneȃeu. Și s'au miratu de d'insulu.

18 Și au venitu la d'insulu Sadukeii, cari ȃicu că nu este înviare, și l'au întrebatu, ȃicéndu: Învătătorule, Moisi ni-a scrisu: De va muri fratele cui-va, și-i va remáné femeea *sa*, și nu va lăsa copii, să iee fratele seu pre femeea lui, și să redice seméntă fratelui seu. Deci au fostu șapte frați; și celu d'ântéiu a luatú femee, și murindu

21 nu a lăsatu seméntă. Și alu duoilea a luat'o, și a muritu; și nici acela nu a lăsatu seméntă; și alu treilea asemenea. Și a luat'o *toți* șapte, și nu au lăsatu seméntă; mai pe urmă de

23 *toți* a muritu și femeea. Deci la înviare, cându voru învia, alu căruia dintr'înșii va fi femeea? că *toți* șapte au avut'o de femee. Și respundéndu Iisusu, li-a ȃisu: Vě rătăciți, pentru că nu sciți scripturile, nici puterea lui Dumneȃeu. Căci cându voru învia din morți, nici se voru însura, nici se voru mărita; ci voru fi ca

26 ângerii în ceriuri. Éru despre morți, că se voru scula, au nu ați cetitu în cartea lui Moisi, cumu i-a vorbitu Dumneȃeu în rugu, ȃicéndu: Eu *sânt* Dumneȃeulu lui Abraamu, și Dumneȃeulu lui Isaacu, și Dumneȃeulu lui

Iacobu. Elu nu este Dumneȃeu alu 27 morțiloru, ci Dumneȃeu alu viiloru; deci, voi multu vě rătăciți.

Și apropiându-se unulu din cărtu- 28 rari, carele auȃise pre ei întrebându-se, pricepéndu că li-a respunsu bine. l'a întrebatu: Care ordinu este celu mai ântéiu din tóte. Éru Iisusu i-a 29 respunsu: Celu mai ântéiu de tóte ordinele *este*: Auȃi, Israele, Domnulu, Dumneȃeulu nostru, unulu este Domnu. Și să iubesci pre Domnulu, Dumneȃeulu teu din tótă ânima ta, și din totu sufletulu teu, și din totu cugetulu teu, și din tótă puterea ta; acesta *este* celu ântéiu ordinu. Éru alu duo- 31 ilea, asemenea *aceľuia este* acesta: Să iubesci pre aprópele teu, ca însu-ți pre tine. Altu mai mare ordinu de câtu acesta nu este. Și i-a ȃisu cărturarulu: Bine, învățatorule! adevératu ai ȃisu: că unulu este Dumneȃeu, și nu este altulu afară de d'insulu; Și 33 a-lu iubi din tótă ânima, și din totu cugetulu, și din totu sufletulu, și din tótă puterea; și a iubi pre aprópele ca însu-și pre sine, este mai multu de câtu tote olocaustele și sacrificiele. Éru Iisusu vedéndu că a respunsu cu 34 înțelepciune, i-a ȃisu: Nu esci departe de împărăția lui Dumneȃeu. Și nimenea nu mai îndrăznia să-lu întrebe mai multu.

Și Iisusu învățându în templu, a 35 luatú cuvântulu, ȃicéndu: Cumu ȃicu cărturarii, că Christosu este fiu alu lui Davidu? Că însu-și Davidu a ȃisu 36 prin Spiritulu Sântu: Dis'a Domnulu Domnului meu: Șeȃi d'a drépta mea, péné ce voiú pune pre neamicii tei asternutu pecióreloru tale. Deci însu- 37 și Davidu 'lu numesce Domnu; de unde *dară* este fiu alu lui? Și poporulu 'lu asculta bucurosu. Și li vorbia 38 în învățătura sa: Păziți-vé de cărturarii, căroru li place a âmbra în vestminte lungi, și *iubescu* închinaciuni în téguri, Și scaunele cele mai de 39 susu în sinagogi, și locurile cele mai ântéiu la ospete; Cari înghitu casele 40 veduveloru, și la aretare facu rugăciuni lungi, acestia voru primi mai mare condamnare.

Și șeȃéndu Iisusu în fața corbanei, 41 privia cumu arunca poporulu bani în

corbană; și mulți avuți aruncau multe.
 42 Și venindu o văduvă saracă a aruncatu duoi fileri, ce facu cincii bani.
 43 Și chiamându pre discipulii sei, li-a ȑisu: Adevėru ȑicu voui, cā acēsta văduvă saracă a aruncatu mai multu de cātu toți cei ce au aruncatu în corbană.
 44 Cā toți din prisosulu loru au aruncatu; ėru acēsta din lipsa sa a aruncatu tóte cāte a avutu, totu avutulu seu.

CAP. 13.

Preȑicer-a dārimarei templului și a Ierusalimului. Semnele înainte a ace-ței întēplări și a venirei a duoa a lui Iisusu Christu-u. Indemnare la privighiare.

1 Și eșindu elu din templu, i-a ȑisu unulu din discipulii sei: Învețatorule, veȑi ce feliu de petre și ce feliu de zidiri! Și respundēdu Iisusu, i-a ȑisu: Veȑi aceste zidiri mari? nu va remāné pėtrā pe pėtrā, care nu se va resipi.
 3 Și ședēdu elu pe Muntele Oliviloru în fața templului, l'au întrebatu deosebi Petru și Iacobu și Ioanu și Andreiu: Spune noui, cāndu voru fi aceste? și prin care semnu se va cunósce, cā se voru ȑndeplini tóte aceste? Ȕru Iisusu, respundēdu-li, a ȑnceputu a ȑice: Cāutați sā nu vė amāgėscā cineva. Cā mulți voru veni în numele meu, ȑicēdu: Eu sūnt Christosu; și voru amāgi pre mulți.
 7 Ȕru cāndu veȑi auȑi de resbóie și de sciri de resbóie, sā nu vė spāimēntați; cā trebue sā fie *acestea*; darā ȑncā nu va fi sfārșitul. Cā se va scula poporu asupra poporului, și regatu asupra regatului; și voru fi cutremuri pe alocurea, și voru fi fómete și turburări.
 9 Acestea sūnt ȑnceputulu dureriloru. Deci pāziți-vė; cā vė voru da la diregėtorii; și veȑi fi bātuți în sinagogi; și veȑi fi duși ȑnainte a guvernātoriloru și regiloru pentru mine, spre mārțuriā loru. Și mai ȑntėiu trebue sā se predice evangelia ȑntre tóte popórele. Ȕru cāndu vė voru duce, și vė voru da, sā nu vė ȑngriȑiți mai ȑnainte ce veȑi vorbi, nici sā vė gāndiți; ci ori-ce vi se va da ȑntr'acea órā, aceea sā vorbiți: cā nu voi sūnteȑi cei ce vorbiți, ci Spiritulu Sāntu.

Și va da frate pre frate spre mórte, 12 și pārinte pre fiu; și se voru scula copii asupra pārințiloru, și-i voru lāsa sā-i omóre. Și veȑi fi urīți de toți 13 pentru numele meu; ėru celu ce va rebda pēnė la sfārșitu, acela se va māntui.

Ȕru cāndu veȑi vedė urīciunea 14 pustiirei, cea preȑisā de profetulu Danielu, stāndu unde nu se cade (celu ce cetesce sā ȑnțelėgā), atuncia cei ce sūnt în Iudeea, sā fugā la munți; Și 15 celu ce este pe casā sā nu se pogóre ȑn casā, nici sā ȑntre sā iee ceva din casa sa; Și celu ce este ȑn cāmpu sā 16 nu se ȑntorcā ȑnapoi sā-șii iee vestmēntulu seu. Și vai de cele ȑngreunate, 17 și de cele ce voru alāpta ȑn ȑilele acelea. Și rugați-vė, cā sā nu fie fuga 18 vóstrā ėrna. Cā va fi ȑn ȑilele acelea 19 strȑmtorare, asemene cāreia nu a fostu de la ȑnceputulu facereii pēnė acumu, și nici va mai fi. Și de nu aru fi scur- 20 tātu Domnulu ȑilele acelea, nu aru scāpa ori-ce corpu; ėru pentru aleșii lui va scurta ȑilele acelea. Atuncia 21 de vȑ va ȑice cineva: Ȕccė aicia este Christosu! séu, ȑccė acolo! nu credeți. Cā se voru scula Christoși mincinoși, 22 și profeți mincinoși, și voru areta semne și minuni, cā sā amāgėscā, de aru fi cu putință, și pre cei aleși. Ȕru 23 voi pāziți-vė; ȑccė mai'nainte v'amu spusu tóte.

Ȕn ȑilele acelea, dupā strȑmtorarea 24 aceea, sórele se va ȑntuneca, și luna nu-șii va da lumina sa; Și stelele 25 ceriului voru cādė, și puterile cele din ceriuri se voru clāti. Și atunci voru 26 vedė pre Fiiulu omului venindu pe nuori cu mare putere și mārire. Și 27 atunci va trāmete pre āngerii sei, și va aduna pre cei aleși ai sei de la cele patru vėnturi, de la maginea pāmēntului pēnė la marginea ceriului.

Ȕru de la smochinu ȑnvețati-vė 28 parabolā: Cāndu mlādița lui este móle, și ȑnfrunđesce, sciți cā este aprópe vėra. Așa și voi, cāndu veȑi 29 vedė aceste ȑcēndu-se, sā sciți cā este aprópe, lūngā uși. Adevėru ȑicu 30 voui, cā nu va trece némulu acesta, pēnė cāndu nu se voru ȑntēpla tóte aceste. Ceriulu și pāmēntulu voru 31

trece; dară cuvintele mele nu voru trece.

32 Éru de ziua aceea și de óra aceea nimenea nu scie, nici ângerii cari sînt în ceriu, nici Fiiulu, ci numai Părintele.

33 Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți cându va fi acelu timpu.

34 Că *este* ca și *cându* unu omu, ducându-se departe, și lăsându-și casa sa, dă putere serviloru sei, și fie-căruia lucrulu seu, și dăce portarului să priveghieze. Deci priveghiați; că nu știți

35 cându va veni stăpânulu casei, séra séu la mieđulu nopții, séu la cântutul cocoșiloru, séu demănătă. Ca nu

36 venindu fără de scire, să vă afle dormindu. Éru cele ce dăce voui, dăce tuturoru: Priveghiați.

CAP. 14.

O femeie tórna miru pe capulu lui Iisusu; elu serbăză pascele; predăce vânđarea lui Iuda: înstituesce sânta cină; suferi țele sale în Gethsemane; elu se duce înaintea arhierelui. Petru se lepădă de d'insulu.

1 După duoă zile erau pascele și azimele; și archiereii și cărturarii căutau cumu să-lu prinđă cu vicleșugu, și să-lu omóre. Dară dăceau: Nu în serbătóre, ca să nu fie turburare în poporu.

3 Și fiindu elu în Bethania, în casa lui Simonu leprosulu, și seděndu elu, a venitu o femeie avěndu un vasu de alabastru cu miru de nardu adevěratu, de multu prețu, și făcěndu spărtură în vasu, l'a turnatu pe capulu lui.

4 Și erau unii, cari s'au mâniatu întru sine, și dăceau: Pentru ce se făcu acéstă resipă de miru? Că se putea vinde acesta dreptu mai multu de cătu

6 trei sute de denari, și să se dee saraciloru. Și murmurau asupra ei. Éru Iisusu a dăsu: Lăsați-o: pentru ce o supěratu? ea a făcětu lucru bunu

7 cătră mine. Că pre saraci pururea 'i aveți cu voi, și cându vreți, puteți a li face bine; éru pre mine nu mă

8 aveți pururea. Acésta a făcětu ce a pututu; a venitu mai 'nainte de a unsu corpulu meu spre îngropare.

9 Adevěru dăce voui: Ori unde se va predica acéstă evangeliă în tótă lumea, se va spune și *ceea* ce a făcětu ea, spre amintirea ei.

Și Iuda Iscariotulu, unulu din cei 10 duoi-spre-dece, a mersu la archierei, ca să-lu vânđă loru. Éru ei auđindu 11 acésta, s'au bucuratu, și i-au făgăduitu să-i dee bani. Și elu căuta cumu l'aru da loru mai la bunu timpu.

Éru în ziua cea d'ântěiu a azime- 12 loru, cându sacrificau pascele, au dăsu cătră d'insulu discipulii sei; Unde voiesci să mergemu să gătimu, ca să mânânci pascele? Și a trămesu duoi 13 din discipulii sei, și li-a dăsu: Mergeți în cetate, și vă va întimpina unu omu purtându unu vasu cu apă; urmați-i. Și ori unde va întra, dăceți 14 stăpânulu casei: Învetătorulu dăce: Unde este loculu, în care să mânâncu pascele cu discipulii mei? Și elu vî 15 va areta unu foișoru mare, asternutu și gătitu; acolo gătiți pentru noi. Și 16 eșindu discipulii lui, au venitu în cetate, și au aflatu precumu li dăsesu; și au gătitu pascele.

Și făcěndu-se séra, a venitu cu cei 17 duoi-spre-dece. Și seděndu ei și mân- 18 cându, a dăsu Iisusu: Adevěru dăce voui: Unulu din voi, ce mânâncă-cu mine, mă va vinde. Éru ei au înce- 19 putu a se întrista, și a-i dăce unulu câte unulu: Nu cumva eu *sînt*? și altulu: Nu cumva eu *sînt*? Éru 20 elu respunděndu, li-a dăsu: *Este* unulu din duoi-spre-dece, care întinge cu mine în blidu. Fiiulu omului în 21 adevěru merge, precumu este scrisu despre d'insulu; dară vai de omulu acela prin care Fiiulu omului se vinde! mai bine aru fi fostu acelu omu, de nu s'aru fi născutu.

Și mănăcěndu ei, a luatu Iisusu pâne, 22 și bine-cuvěntând'o, a frântu, și li-a datu, și a dăsu: Luați, măncați; acesta este corpulu meu. Și luându pa- 23 harulu, și mulțumindu, li-a datu; și au beutu, toți dintr'insulu. Și li-a 24 dăsu: Acesta este sângele meu alu noului testamentu, care se vėrsă pentru mulți. Adevěru dăce voui: De 25 acumu nu voiu mai bé din fruptulu viței, pěně în ziua aceea, cându 'lu voiu bé nou în împěrația lui Dumneđeu.

Și cěntăndu psalmi, au eșitu în 26 Muntele Oliviloru. Și li-a dăsu Ii- 27 susu: Toți vă veți lepădă de mine în

acéstă nópte; că este scrisu: Lovi-
voiu păstorulu, și se voru resipi oile.
28 Éru după ce voiú învia, voiú merge
29 mai 'nainte de voiú în Galileea. Și Petru
i-a đisu: Chiaru dacă toți se voru
30 lepêda, eu nu *mě voiú lepêda*. Și i-a
đisu Iisusu: Adevêru đicu ție, că astă-
đi, în nóptea acéstă, mai 'nainte de
a cânta cocoșulu de duoé ori, te vei
31 lepêda de mine de trei ori. Éru elu
cu multu mai vîrtosu asigura: De va
trebui să moru cu tine, nu *mě voiú*
lepêda de tine. Asemenea asigurau
și toți.
32 Și au venitu în loculu care se nu-
mesce Gethsemane; și elu a đisu dis-
cipuliloru sei: Ședeți aici, pêně *mě*
33 voiú ruga. Și a luatu cu sine pre
Petru și pre Iacobu și pre Ioanu, și
a începutu a se uimi și a se amări.
34 Și li-a đisu: Întristatu pêně la mórte
este sufletulu meu; remâneți aici și
35 priveghiați. Și mergêndu puçinu mai
'nainte, a căđutu la pămêntu și se
ruga, ca, de este cu puțință, să trecă
36 de la d'însulu acea óră. Și đicea: Abba,
Părinte! tóte 'ți *sînt* cu puțință; treci
de la mine acestu paharu; înse nu
după cumu voiescu eu, ci *după cumu*
37 *voiesci* tu. Și a venitu și i-a găsitu
dormindu; și a đisu lui Petru: Si-
mone! dormi? nu putuși să priveghi-
ezi o óră? Priveghiați și vê rugați,
38 ca să nu întrați în ispită. Spiritulu
este veghiátoru, dar corpulu neputin-
39 ciosu. Și érași mergêndu, s'a rugatu,
40 đicêndu aceleași cuvinte. Și întor-
cêndu-se i-a afluatu érași dormindu,
(că ochii loru erau îngreuiati), și nu
41 sciau ce să-i răspundă. Și a venitu a
treia óră, și li-a đisu: Dormiți de acu-
mu, și vê repausați; destulu este, a
venitu óra; éccě se dă Fiiulu omului
42 în mânele păcătoșiloru. Sculați-vě să
mergemu; éccě celu ce m'a vëndutu
s'a apropiatu.
43 Și îndată, încă vorbindu elu, a ve-
nitu Iuda, unulu din cei duoî-spre-
dece, și cu elu glótă multă, cu săbii
și cu fuscei, de la archierei și cărtu-
44 rari și bētrâni. Și celu ce l'a vëndutu
li dăduse semnu, đicêndu: Pre care-
lu voiú săruta, acela este; prindeți-
45 lu, și-lu duceți suptu pază. Și venindu,
îndată s'a apropiatu de elu, și i-a đisu:

Învēțătorule! Învēțătorule! și l'a să-
rutatu. Éru ei și-au pusu mânele pre 46
elu, și l'au prinsu.
Éru unulu din cei ce sta lîngă elu, 47
scotêndu sabia, a lovitu pre servulu
archiereului, și i-a tăiatu urechia lui.
Și respundêndu Iisusu li-a đisu: Ca 48
la unu talharu ați eșitu cu săbii și *cu*
fuscei, să *mě* prindeți? În tóte đilele 49
amu fostu la voiú în templu, învêțându,
și nu m'ați prinsu; dară *trebuie* să se
împliněscă scripturele. Și lăsându-lu 50
toți, au fugitu. Éru unu tēnêru urma 51
după elu, îmbrăcatu cu giulgiu pe
corpulu golu; și l'au prinsu tinerii;
Éru elu lăsându giulgiulu a fugitu de 52
la ei golu.
Și au adusu pre Iisusu la archiereu, 53
și s'au adunatu la d'însulu toți archi-
ereii și bētrâni și cărturarii. Éru Petru 54
'i urma de departe, pêně în întru în
curtea archiereului; și ședea împre-
ună cu servii și se încaldia la focu.
Éru archiereii și tótă adunarea căntau 55
mărturiă asupra lui Iisusu ca să-lu
omóre, dară nu aflau. Că mulți mă- 56
turisiau mărturiă mincinósă asupra
lui, éru mărturiile loru nu erau ase-
menea. Și unii sculându-se, au mă- 57
turisitu mărturiă mincinósă asupra
lui, đicêndu: Noi l'amu ađitu đic- 58
cêndu: Eu voiú strica acestu templu
făcutu de mâni, și în trei đile voiú
zidi altulu nefăcutu de mâni. Și nici 59
așa nu era mărturia loru asemenea.
Și sculându-se archiereulu în medi- 60
locu, a întrebatu pre Iisusu, đicêndu:
Nimicu nu răspunđi? ce mărturisescu
acestia asupra ta? Éru elu tăcea, și 61
nimicu nu răspundea. Érași l'a între-
batu archiereulu, și i-a đisu: Au tu
esci Christosulu, Fiiulu celui bine-
cuvêntatu? Éru Iisusu a đisu: Eu 62
sînt; și veți vedé pre Fiiulu omului
ședêndu d'a drépta puterei, și venindu
pe nuorii ceriului. Éru archiereulu 63
rupêndu-și vestmintele sale, a đisu:
Ce ni mai trebuescu mărturii? Ați
ađitu blăstemulu; ce vi se pare?
Éru ei toți l'au condamnatu ca vino-
vatu morții. Și au începutu unii a-lu 64
scuipa, și a-i acoperi fața lui, și a-lu
pumni, și a-i đice: Profētesce-*ni*. Și 65
servii 'lu palmuiau.
Și fiindu Petru josu în curte, a ve- 66

67 nitu una, din servele archiereului. Și
vedându pre Petru încăldîndu-se, și
căutându la elu, a ȃisu: Și tu erai cu
68 Iisusu Nazarinénulu. Éru elu a tăgă-
duitu, ȃicēdu: Nu sciu, nici înțelegu
ce vorbesci. Și a eșitu afară în sală; și a
69 cântatu cocoșulu. Éru serva érași vė-
ȃēdu-lu, a începutu a ȃice celoru ceta
70 acolo: Acesta este dintr'înșii. Éru elu
érašii a tăgăduitu. Și preste puçinu
érašii cei ce sta acolo au ȃisu lui
Petru: Adevératu tu esci dintr'înșii;
că esci Galileeanu, și graiulu teu sé-
71 mēnă. Éru elu a începutu a se blăste-
ma și a se jura, ȃicēdu: Nu cunosc
72 pre acestu omu, de care vorbiți. Și a
duoa óră a cântatu cocoșulu. Și și-a
adusu aminte Petru de cuvintulu,
care i-a ȃisu Iisusu: Mai 'nainte de
a cânta cocoșulu de duoé ori, te vei
lepėda de mine de trei ori. Și gān-
dindu-se *la acēsta*, a începutu a plānge.

CAP. 15.

Iisusu înaintea lui Pilatu. Barabba eliberatu. Con-
demnarea lui Iisusu Christosu. Mórtea și immormen-
tarea sa.

1 Și îndatā demānéța ținēdu svatu
archireii cu bėtrānii și cu cārturarii
și cu totu sinodulu, și legāndu pre
Iisusu, l'au dusu, și l'au datu lui Pi-
2 latu. Și l'au întrebatu Pilatu: Tu esci
regele Iudeiloru? Elu respundēdu,
3 i-a ȃisu: Tu dici. Și-lu acusau archi-
ereii de multe, darā elu nu a respunsu
4 nimicu. Éru Pilatu érašii l'a întrebatu,
ȃicēdu: Nimicu nu respunđi? Vėđi
5 cāte mărturisescu asupra ta. Éru Ii-
susu nu a respunsu nimicu, încātu se
mira Pilatu.
6 Éru la serbătórea aceea li elibera
cāte unu vinovatu, pre care ei 'lu ce-
7 reau. Și era *unulu*, ce se numia Ba-
rabba, prinsu cu soçii sei, și care
8 într'o rescólă făcuse unu omoru. Și
strigāndu mulțimea, a începutu a cėre
să-i *facă*, precumu li făcea pururea.
9 Éru Pilatu li-a respunsu, ȃicēdu:
Voiți ca să vī eliberezu pre regele
10 Iudeiloru? Că scia că l'au datu ar-
chireii din pismă. Éru archireii au
induplecatu pre poporu, ca mai bine
12 să li elibereze pre Barabba. Pilatu
respundēdu érašii li-a ȃisu: Darā ce
voiți ca să facu *acēstui*a, pre care-lu

ȃicēți rege alu Iudeiloru? Éru ei érašii 13
au strigatu: Crucifică-lu. Éru Pilatu 14
li-a ȃisu: Darā ce reu a făcutu? Și
ei mai multu strigau: Crucifică-lu.
Deci Pilatu vrēdu să mulțumescă 15
glóta, li-a eliberatu pre Barabba; și
bătēdu pre Iisusu l'a trādatu să se
crucifice.

Atunci ostașii l'au adusu în întrulu 16
curții, ce se ȃice pretoriu; și au adu-
natu tótă cohorta. Și l'au îmbrăcatu 17
în purpură, și împletindu cunună de
spini i-au pusu pe *capu*. Și au înce- 18
putu a i se închina: Bucură-te, Rege
alu Iudeiloru; Și-lu loviau preste 19
capu cu trestia, și-lu scupiau, și ple-
cāndu-și genunchiele, i se închinau.
Și după ce l'au batjocoritu, l'au des- 20
brăcatu de purpură, și l'au îmbrăcatu
în vestmintele sale, și l'au dusu, ca
să se crucifice.

Și au silitu pre unu óre-care, Si- 21
monu, Chirineanu, părintele lui Ale-
sandru și a lui Rufu, care venindu
din țērānă, trecea pe acolo, ca să ducă
crucea lui. Și l'au adusu la locul 22
Golgotha, ce însemnēză: Loculu că-
pēținei. Și i-au datu să bee vinu 23
amestecatu cu smirnă; éru elu nu a
luatu. Și crucificāndu-lu, au împār- 24
țitu vestmintele lui, aruncādu sorți
pe d'însele, cine să le iee. Și era óra 25
a treia, și l'au crucificatu. Și era în- 26
scrierea vinei lui scrisă d'asupra:
REGELE IUDEILORU. Și împre- 27
ună cu d'însulu au crucificatu duoi
hoți; unulu d'a drėpta lui, și altulu
d'a stānga lui. Și s'a împlinitu scrip- 28
tura, care ȃice: Și s'a socotitu cu
cei fără-de-lege. Și cei ce treceau 'lu 29
batjocoriau, clătindu cu capetele loru,
și ȃicēdu: Uă! tu celu ce strici tem- 30
plulu și-lu zidesci în trei ȃile, Mān-
tuesce-te însu-ți, și te pogórá de pe
cruce! Asemenea și archireii cu cār- 31
turarii bătēdu-și jocu, ȃiceau unulu
cātră altulu: Pre alții a mântuitu;
éru pre sine nu póte să se mântuescă.
Christosu, regele lui Israelu, pogóre- 32
se acumu de pe cruce, ca să vedemu
și să credemu. Și cei ce erau crucifi-
cați cu elu 'lu batjocoriau.

Éru în óra a șesea s'a făcutu întu- 33
nerecu preste totu pāmēntulu, pēnē
la óra a noua. Éru în óra a noua a 34

strigatu Iisusu cu vóce tare, dicându: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnézá: Dumneđeulu meu, Dumneđeulu meu, pentru ce m'ai lăsatu? 5
 35 Éru unii din cei ce sta acolo, auđindu, 6
 36 điceau: Éccě elu chiamă pre Ilie. Şi alergându unulu, şi implēndu unu burete cu oęetu, şi puindu-lu într'o trestia, 'i da de bėutu, dicēdu: Lăsați, să vedemu au va veni Elie să-lu pogóre. 7
 37 Éru Iisusu, strigându cu vóce tare, 8
 38 şi-a datu sufletulu. Şi catapetézma templului s'a ruptu în duoé de susu 9
 39 pēnē josu. Şi vėđēdu sutaşulu, celu ce sta în faća lui, că aşa strigându şi-a datu sufletulu, a đisu: Adevėratu, omulu acesta fiu alu lui Dumneđe u a 10
 40 fostu. Şi era acolo şi femei privindu de departe; între cari era Maria Magdalena, şi Maria, muma lui Iacobu celui micu şi a lui Iose şi Salome; 11
 41 (Cari şi, cându era elu în Galileea, 'i urmau şi-i serviau); şi altele multe, cari se suiseră cu elu în Ierusalimu. 12
 42 Şi făcēdu-se acumu séră, fiindu că era vineri, care este điuă de dinainte 13
 43 a sâmbetei; A venitu Iosefu din Arimathia, consiliaru însemnatu, care şi elu accepta împėrăția lui Dumneđe u, şi îndrăznindu a întratu la Pilatu, şi 14
 44 a cerutu corpulu lui Iisusu. Éru Pilatu s'a miratu, că a muritu aşa curēdu; şi chiamādu pre sutaşu, l'a 15
 45 întrebatu de a muritu de multu. Şi întelegēdu de la sutaşulu a dăruiu 16
 46 lui Iosefu corpulu. Şi cumpėrādu giulgiu, şi pogorīndu-lu, l'a înfăşuratu cu giulgiu, şi l'a pusu în mormēntu, care era sepatu în pétră; şi a prāvālitu o pétră pe uşa mormēntului. Éru Maria Magdalena şi Maria a lui Iosefu priviau unde-lu punu. 17

CAP. 16.

Inviarea lui Iisusu. Elu se arėtă la mulți discipuli.
 Înălțarea lui Iisusu.

1 Şi trecēdu sâmbăta, Maria Magdalena, şi Maria lui Iosefu, şi Salome, au cumpėratu miresme, ca să mėrgă 2
 2 să-lu ungă. Şi fórte de demānéță în 3
 3 antěia đi a septēmānei au venitu la 4
 4 mormēntu, resărindu sórele. Şi điceau una cătră alta: Cine ne va prāvāli 5
 pétră de pe uşa mormēntului? Şi 6
 căutādu, au vėđutu pétră prāvālită; 7
 că era mare fórte. Şi întrādu în mormēntu, au vėđutu pre unu tēneru şedēdu d'a drépta, îmbrăcatu în vestmēntu albu; şi s'au spāimēntatu. Éru 8
 elu li-a đisu: Nu vė spāimēntați; 9
 căutați pre Iisusu Nazarinēnu celu crucificatu; elu s'a sculatu, nu este aicia; éccě loculu unde l'au pusu. Ci 10
 mergeți de spuneți discipuliloru sei şi lui Petru, că va merge mai 'nainte de voi în Galileea; acolo 'lu veți vedé, precumu elu v'a đisu. Şi eşindu curēdu, au fugitu de la mormēntu, că erau cuprinse de cutremuru şi de spaimă; şi nimenui nimicu nu au spusu; că se temeau. 11
 Éru după ce a înviatu Iisusu demānéța în antěia đi a septēmānei, s'a aretatu mai antěiu Mariei Magdalenei, din care scosese şapte demoni. Acea mergēdu, a datu scire celoru ce fuseseră cu elu, cari se plāngeau şi tānguiu. Şi aceia, auđindu că este viu şi a fostu 12
 vėđutu de d'insa, nu i-au cređutu. 13
 După aceea s'a aretatu într'altu chipu la duoi dintr'înşii pe cale, cându mergeau la țėrānă. Şi aceia mergēdu 14
 au spusu celor-l-alti; şi nici pre aceia nu au cređutu. 15
 După aceea s'a aretatu celoru unu spre-đece, cându şedeau la mėsă; şi i-a muştratu pentru necredința loru, şi învėrtoşarea ânimei loru, că nu au cređutu celoru ce l'au vėđutu după ce a înviatu. 16
 Şi li-a đisu: Mergeți în tótă lumea, să predicați evangelia la tótă făptura. Celu ce va crede, şi se va boteza, se 17
 va mântui; éru celu ce nu va crede, se va condamna. Şi celoru ce voru 18
 crede, voru urma aceste semne: În numele meu voru scóte demoni; în limbi noue voru vorbi; Şerpi voru 19
 lua; şi de voru bé ceva de mórte, nu-i va vătēma; şi-şi voru pune mânele preste bolnavi, şi li va fi bine. 20
 Deci Domnulu, după ce a vorbitu cu d'înşii, s'a înălțatu la ceriu, şi a şedutu d'a drépta lui Dumneđe u. Éru ei eşindu, au predicatu pretutindinea, Domnulu împreună lucrādu, şi adevėrindu cuvēntulu prin semnele ce urmau. Amin. 21

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

L U C A.

CAP. 1.

Unu ângeru anunță Zachariei nascerea lui Ioanu Botezătorulu, și Mariei pre cea a lui Iisus. Cântarea Mariei; nascerea lui Ioanu; cântarea Zachariei.

- 1 De ôre ce mulți s'au pusu a face
istoria lucrurilor petrecute între noi,
2 Precumu ni le-au trădatu cei ce au
fostu de la începutu marturi oculari,
3 și ministri ai Cuvântului; Mi-amu
propusu și eu, urmărindu cu de amănuntulu
tôte de la începutu, a-ți scrie
4 pe rîndu, prea destinsule Theofile, Ca
să fii convinsu despre cele întru cari
te-ai învățatu.
- 5 Fost'a în zilele lui Erodu, regele
Iudeei, unu preutu, a nume Zacharia,
din rînduêla lui Abia; și femea lui
din fetele lui Aronu, și numele ei *era*
6 Elisabeta. Și erau amînduoi drepti
înaintea lui Dumneșeu, amblându în
tôte ordinele și aședămintele Domnu-
lui fără prihană. Și ei nu aveau copii;
7 că Elisabeta era stêrpă, și amînduoi
înaintați în vrêștă.
- 8 Și pre cându preuția elu înaintea
lui Dumneșeu, în șirulu rînduelei sale,
9 Și dupre datina servirei preuției, i se
sorti să tãmăieze, întrându în templulu
10 Domnului, Și *pre cându* tótă mulți-
mea poporului era afară, rugându-se
11 în timpulu tãmăierei, I s'a aretatu
ângerulu Domnului, stându d'a drépta
12 altarului tãmăierei. Și vedêndu-*lu*
Zacharia s'a turburatu, și frică a că-
13 đutu preste d'însulu. Êru ângerulu a
đisu cătră d'însulu: Nu te teme, Za-
chariă! că s'a ađitu rugăciunea ta,
și femea ta Elisabeta 'ți va nasce fiu,
14 și vei chiăma numele lui Ioanu. Și
vei avea bucuriă și veseliă; și mulți
15 se voru bucura de nascerea lui. Că
va fi mare înaintea lui Dumneșeu, și
nu va bé nici vinu nici beutură îmbê-
tătóre; și se va împlé de Spiritu Sântu
încă din matricea mumei sale.
- 16 Și pre mulți din fiii lui Îsraelu va
întôrce la Domnulu, Dumneșeuulu lor.

Și elu va merge înaintea lui în Spiri- 17
tulu și puterea lui Ilie, să întôrca
ânimelê părințiloru spre copii, și pre
cei neascultători spre înțelepciunea
dreptiloru; să gătêșcă poporu pregă-
titu Domnului. Și a đisu Zacharia 18
cătră ângeru: În ce voiú cunósce acé-
sta? că eu bêtrânu sînt, și femea
mea înaintatã în vrêștă. Și respun- 19
đêndu ângerulu, i-a đisu: Eu sînt
Gabrielu, celu ce stau înaintea lui
Dumneșeu, și sînt trămesu a vorbi
cătră tine, și a da în scire ție acésta.
Și éccê vei fi mutu, neputêndu vorbi, 20
pênê în điuu aceea în care voru fi
acestea; pentru că nu ai cređutu cu-
vintelorú mele, cari se voru împlini
în timpulu lorú.

Și accepta poporulu pre Zacharia, 21
și se mira, că întrăđia în templu. Și 22
eșindu elu, nu putea să li vorbêșcă;
și au cunoscutu ei, că a vedutu vedere
în templu; și li făcea semnu, și a
remasu mutu.

Și dacă s'au împlinitu zilele servi- 23
ciului lui, s'a dusu la casa sa. Êru 24
după acele zile a conceputu Elisabeta,
femea lui, și s'a ascunsu cinci luni,
đicêndu: Așa mi-a făcutu Domnulu 25
în zilele în cari a căutatu să redice
rușinea mea dintre ómeni.

Êru în a șesea lună a fostu trămesu 26
ângerulu Gabrielu de la Dumneșeu
în cetatea Galileei, alu careia nume
era Nazaretu. La o fecióră logodită 27
cu bărbatu, alu căruia nume era Io-
sefu, din casa lui Davidu; și numele
feciórei *era* Maria. Și întrându ânge- 28
rulu la d'însa, a đisu: Bucură-te! cea
plină de charu; Domnulu *este* cu
tine; bine-cuvântatã *esci* tu între fe-
mei. Êru ea vedêndu-*lu* s'a turburatu 29
de cuvântulu lui, și cugeta în sine, ce
feliu de închinare să fie acésta. Și 30
i-a đisu ângerulu: Nu te teme, Ma-
riă; că ai aflatu charu la Dumneșeu;
Și éccê vei concepe, și vei nasce fiu, 31

32 și vei chiâma numele lui IISUS. Ace-
sta va fi mare, și Fiiu alu celui Pré-
înaltu se va chiâma, și-i va da Dom-
33 nulu Dumneșeu tronulu lui Davidu,
părintele lui; și va domni preste casa
lui Jacobu în eternu, și împărăția lui
34 nu va ave sfârșitu. Atunci a șisu Ma-
ria cătră ângeru: Cumu va fi acêsta,
35 de ôre ce nu cunoscû bărbatu? Și re-
spundêndu ângerulu, i-a șisu: Șpiri-
tulu Sântu se va pogorî preste tine,
și puterea celui Pré-înaltu te va um-
bri; pentru acêsta și Sântulu ce se
va nasce din tine se va chiâma Fiiu
36 alu lui Dumneșeu. Și éccê Elisabeta,
ruda ta, și aceea a conceputu fiu
la bêtrânețele ei; și acêsta, ce se
chiâmase stêrpă, este în a șesea lună.
37 Că la Dumneșeu nimicu nu este cu
38 neputință. Și a șisu Maria: Éccê serva
Domnului, fie mie duple cuvêntulu
teu. Și s'a dusu ângerulu de la d'însa.
39 Și sculându-se Maria în șilele ace-
lea a mersu degrabă la munte, în o
40 cetate numită Iuda; Și a întratu în
casa Zachariei, și s'a închinatu Elisa-
41 betei. Și cându a aușitu Elisabeta în-
chinăciunea Mariei, a săltatu prun-
culu în matricea ei; și Elisabeta s'a
42 împlutu de Spiritu Sântu; Și a stri-
gatu cu vóce tare, și a șisu: Bine-
cuvêntată *esci* tu între femei, Și bine-
cuvêntatu *este* fruptulu matricei tale.
43 Și de unde 'mi *este* acêsta, ca să vină
44 muma Domnului meu la mine? Că
éccê, cumu s'a aușitu vócea închină-
ciunei tale în urechile mele, a săltatu
prunculu în matricea mea de bucuriă.

45 Și fericită *este* ceea ce a creșutu, că
va fi împlinirea celoru șise ei de la
Domnulu.
46 Și a șisu Mariamu:
Măresce suflete alu meu pre Dom-
47 nulu, Și s'a bucuratu spiritulu meu
de Dumneșeu, Mântuitorulu meu;
48 Că a căutatu spre starea cea umi-
lită a servei sale; Că éccê de acumu
49 mă voru ferici tóte némurile; Că
mi-a facutu lucruri mari Celu Pu-
ternicu, Și sântu *este* numele lui;
50 Și mila lui din nému în nému spre
51 cei ce se temu de d'însulu; Făcut'a
tăriă cu brașulu seu; Resipit'a pre cei
52 mândri în cușetulu ânimei loru; Po-
gorit'a pre cei puternici de pe scaune,

și a înălțatu pre cei umiliți; Pre cei 53
flămânđi i-a împlutu de bunătăti, și
pre cei avuți i-a trămesu deșerți; A- 54
jutat'a pre Israelu, servulu seu, amin-
tindu-și de îndurarea *sa*; Precum a 55
promisu părinților nostri, lui Abra-
amu și seminției lui, în eternu.

Și a remasû Maria cu d'îns'a ca la 56
trei luni, și s'a întorsu la casa sa.

Éru Elisabetei i s'a împlinitu tim- 57
pulu să nască, și a născutu fiu. Și 58
au aușitu vicinii și rudele ei, că a
măritu Domnulu mila sa cu d'însa;
și se bucurau împreuna cu ea.

Și în șiua a opta au venitu să cir- 59
cumciđă prunculu; și-i puneau nu-
mele duple numele parintele seu,
Zacharia. Éru luându cuvêntulu mu- 60
ma lui a șisu: Nu *așă*; ci se va chia-
ma Ioanu. Și au șisu cătră d'însa: 61
Nimenea nu este în rudenia ta, care
se chiamă cu numele acesta. Și au 62
facutu semnu parintelui seu, ce nume
să-i dea. Și cerêndu elu o tablă, a 63
scrisu, șicêndu: Ioanu este numele
lui. Și s'au miratu toți. Și i s'a des- 64
chisu gura lui îndată, și i s'a *des-*
legatu limba lui, și vorbea, laudându
pre Dumneșeu. Și a cuprinsu frică 65
pre toți vicinii loru, și s'au respân-
ditu tóte aceste cuvinte în totu pă-
mentulu Iudeei de pe lîngă munte.
Și toți cei ce au aușitu, cușetau în 66
ânama loru, șicêndu: Ce va fi acestu
pruncu! Și mâna Domnului era cu
d'însulu.

Și Zacharia, părintele lui, s'a îm- 67
plutu de Spiritu Sântu, și a profeșitu,
șicêndu: Bine-cuvêntatu *fi* Domnulu 68
Dumneșeuulu lui Israelu, că a cerce-
tatu și a rescumpêratu poporulu seu;
Și ni-a redicatu cornu de mântuire, 69
în casa lui Davidu, servulu seu.

Precum a vorbitu prin gura sânti- 70
loru profeși ai sei, celoru din vechime;
Mântuire de neamicii nostri, și din 71
mâna tuturoru celoru ce ne urescu;
Să facă îndurare cu părinții nostri, și 72
să-si aducă aminte de legămêntulu
seu celu sântu; De jurămêntulu ce a 73
făcutu lui Abraamu, părintelui nostru;
Că ni va da, scăpându-ne din mâna 74
neamiciloru nostri, șă-i servimu fără
frică, în sânteniă și în dreptate îna- 75
intea lui, în tóte șilele vieței nóstre.

76 Și tu, pruncule! Profetu celui Pré-
înaltu te vei chiâma, că vei merge
înaintea feței Domnului, să gătesci
calea lui.

77 Ca să dai cunoscința mântuirii po-
porului seu, în ertarea păcatelor loru;

78 Prin îndurarea de inimă a Dumne-
deului nostru; prin care ne-a cerce-

79 tatu resăritulu celu din înalțimi; Să
lumineze celoru ce ședeau în întu-
nerecu și în umbra morții, să îndrep-
teze peciórele nóstre în calea păcii.

80 Éru prunculu crescea, și se întăria
în spiritu; și a fostu în pustiiu pêne
în ziua aretării lui cătră Israelu.

CAP. 2.

Nascerea lui Iisusu Ducerea lui în templu. Cântarea
lui Simeonu. Iisusu în vrêta de duoi-spre-dece ani
stă în templu cu învățatii.

1 În zilele acelea a eșitu edictu de la
Cesarulu Augustu, să se înscriă tótă
2 lumea. (Acéstă înscriere s'a făcutu
mai ântéiu, cându Cirineu era guver-
3 nătorulu Siriei.) Și mergeau toți să se
4 înscriă, fie-care în cetatea sa. Și s'a
suiu și Iosifu din Galileea, din cetă-
tea Nazaretu, la Iudeea, în cetatea lui
Davidu, care se chiamă Bethlehemu;
(că elu era din casa și din semênția
5 lui Davidu;) Să se înscriă cu Maria,
femeea cea logodită lui, fiindu îngreu-
nată.

6 Și cându erau ei acolo, s'au împli-
7 nitu zilele ca să nască ea. Și a năs-
cutu pre fiulu seu celu ântéiu-năs-
cutu, și l'a înfășatu, și l'a cul-
catu în esle, pentru că ei nu aveau
locu în ospetăria.

8 Și erau păstori în acea lature, pe-
trecându pe câmpu, și păzindu nóptea
9 împrejurulu turmei loru: Și éccé, ân-
gerulu Domnului a stătutu înaintea
loru, și mărirea Domnului a strălu-
citu împrejurulu loru; și s'au înfri-
10 coșatu cu frică mare. Și li-a ăisu ân-
gerulu: Nu vă temeti; că éccé vî dau
în scire bucuriă mare, care va fi la
totu poporulu.

11 Că astă-đi vi s'a născutu Mântui-
toru, care este Christosu Domnulu,
12 în cetatea lui Davidu. Și acesta
vî va fi semnu: Veți afla unu
pruncu înfășatu, culcatu în esle.
13 Și îndată împreună cu ângerulu mul-
țime de óste cerésca lăuda pre Dum-

neđeu, și ăicea: Mărire lui Dumne- 14
deu în înalțimi, și pace pe pămêntu,
și buna învoire între ómeni. Și cându 15
s'au dusu ângerii de la d'insii la ce-

riu, au ăisu păstorii unii cătră altii:

Să mergemu dară pêne la Bethle-
hemu, și să vedemu ceea ce s'a în-

têmplatu, despre care Domnulu ni-a 16
facutu cunoscutu. Și au venitu de gra-

bă, și au aflatu pre Maria și pre Iosefu
și prunculu în esle. Și vedându-lu au 17
făcutu cunoscutu cuvêntulu ce li se

vorbise despre acestu pruncu. Și toți 18
cei ce au ađitu, s'au miratu de cele

ce li s'a ăisu de păstori. Éra Maria 19
păzia tóte acele cuvinte, cugetându-

le în ânima sa. Și s'au întorsu păstorii, 20
mărindu și lăudându pre Dumneđeu

pentru tóte cele ce au ađitu și au
vedutu, precumu li s'a vorbitu.

Și împlinindu-se optu ăile pentru 21
circumciderea pruncului, s'a chiămatu
numele lui Iisusu, care s'a numitu de
ângeru mai 'nainte de a se concepe în
pântece.

Și împlinindu-se ăilele curățirei ei 22
dupre legea lui Moisi, l'au adusu la

Ierusalimu, spre a-lu pune înaintea
Domnului. (Precumu scrisu este în 23
legea Domnului: Tótă partea bărbă-

tésca ce deschide matricea, se va
chiăma sântu Domnului); Și să aducă 24
sacrificiu, dupre ceea ce s'a ăisu în

legea Domnului, o păreche de turtu-
rele, séu duoi pui de porumbu. Și éccé, 25
era unu omu în Ierusalimu, a nume

Simeonu; și acelu omu era dreptu și
temétoru de Dumneđeu, asceptându

mângăierea lui Israelu; și Spiritulu
Sântu era preste d'insulu. Și elu era 26
însciințatu de la Spiritulu Sântu, că

nu va vedé mórtea, pêne ce va vedé
pre Christosulu Domnului. Și a ve- 27
nitu în Spiritu la templu; și cându

părinții au adusu în lăintru pre prun-
culu Iisusu, să facă pentru elu dupre

datina legeri, Atunci l'a luatu în bra- 28
țele sale, și a bine-cuvêntatu pre

Dumneđeu, și a ăisu:

Stépâne, acumu lasă pre servulu teu 29
în pace, dupre cuvêntulu teu; Că ochii 30
mei vedúra mântuirea ta, Care ai gă-

titu înaintea feței tuturoru poporeloru,
Lumină pentru descoperire națiuni- 32
loru, și marire poporului teu Israelu.

33 Și Iosefu și muma lui se mirau de
 34 cele ce se diceau despre d'însulu. Și
 i-a bine-cuvântatu Simeonu, și a ȃisu
 cãtrã Maria, muma lui : Éccé, acesta
 este pusu spre cãderea și sculara
 multora în Israelu, și spre semnu
 35 contra cãruia se va vorbi; (Da, prin
 însu-și sufletulu teu va trece sabiã),
 ca să descopere cugetãrile din multe
 ânimi.
 36 Și era Anna, profetesa, feta lui Fa-
 nuelu, din sementa lui Aseru; acesta
 trãise cu bãrbatu șapte ani de la fe-
 cioria sa, și era acumu înaintatã în
 37 vrêsta, Și vëduvã, ca la optu-deci și
 patru de ani, care nu se depãrta de
 la templu, ci servia lui Dumneȃeu
 cu posturi și cu rugãciuni ȃiuã și nãp-
 38 tea. Și aceea venindu într'acea óra,
 lãuda pre Domnulu, și vorbea despre
 d'însulu tuturoru celoru ce aseptau
 mãntuirea în Ierusalimu.
 39 Și dupre ce au sfãrșitu tóte dupã le-
 gea Domnului, s'au întorsu în Galile-
 40 ea, în cetatea loru Nazaretu. Éru prun-
 culu creșcea, și se întãria în spiritu,
 împlându-se de înțelepciune; și cha-
 rulu lui Dumneȃeu era preste d'în-
 sulu.
 41 Și se duceau pãrinții sei în fie-care
 anu la Ierusalimu la serbãtorea pa-
 42 scelor. Și cându elu a fostu de duoi-
 spre-dece ani, suindu-se ei la Ierusa-
 43 limu dupre datina serbãtorei, Și sfãr-
 șindu-se ȃilele, cându s'au întorsu ei,
 a remasu prunculu Iisusu în Ierusa-
 salimu, fãrã ca Iosefu și muma lui să
 44 sciã. Și socotindu cã este elu cu cei-
 l-alti soçi, au venitu cale de o ȃi, și
 l'au cãutatu între rudele și cunoscuții
 45 loru. Și neaflându-lu s'au întorsu la
 Ierusalimu, cãutându-lu.
 46 Și dupã trei ȃile l'au aflatu în tem-
 plu, ședendu în meȃiloculu învetați-
 47 loru, ascultându-i și întrebându-i. Și
 se mirau toți cei ce-lu auȃiau de pri-
 48 ceperea și de respunsurile lui. Și ve-
 dendu-lu, s'au uimitu; și a ȃisu cãtrã
 elu muma lui : Fiiule, de ce ni-ai fã-
 cutu așa? éccé, pãrintele teu și eu,
 49 îngrijiți fiindu, te cãutam. Și a ȃisu
 cãtrã d'însii : Pentru ce mē cãutați?
 au nu ați sciutu, cã mi se cade să fiu
 în cele ce sunt ale pãrintelui meu?
 50 Darã ei nu au înțelesu graiulu, care

li-a vorbitu. Și s'a pogoritu cu d'înșii 51
 și a venitu la Nazaretu, și se supunea
 loru; și muma lui pãzia tóte aceste
 cuvinte în ânima sa.

Și Iisusu creșcea în înțelepciune și 52
 în vrêstã și în charu'naintea lui Dum-
 neȃeu și a ómeniloru.

CAP. 3.

Predicarea lui Ioanu Botezãtorulu. Botezulu lui
 Iisusu Christosu și generațiunea sa.

Éru în anulu alu cinci-spre-decelea alu 1
 împãrãției Cesarului Tiberiu, Ponțiu
 Pilatu fiindu guvernatorulu Iudeei, și
 Erodu fiindu tetrarchu în Galileea, și
 Filipu, fratele lui, tetrarchu în Itureea
 și în laturea Trachonie; și Lisaniu,
 tetrarchu în Abilena; În ȃilele archie- 2
 reiloru Anna și Caiafa, a fostu cuvên-
 tulu lui Dumneȃeu cãtrã Ioanu, fiulu
 Zachariei, în pustiiu.

Și elu a venitu în tóte împrejurimele 3
 Iordanului, predicându botezulu po- 4
 cãinței, spre ertarea pecatelor. Pre-
 cum este scrisu în cartea cuvintelor
 profetului Isaia, care ȃice: Vócea ce- 5
 lui ce strigã în pustiiu: Gãtiți calea
 Domnului, drepte faceți cãrãrile lui;
 Tótã valea se va împlé, și totu mun- 6
 tele și dëlulu se va înjosi; și cele
 strimbe se voru face drepte, și cele 7
 aspre, cãi netede. Și va vedé totu cor-
 pulu mãntuirea lui Dumneȃeu. Atunci 8
 ȃicea mulțime, celoru ce vîneau să se
 boteze de la elu : Pui de viperã ! cine
 v'a datu scire să fugiți de mãnia ce
 va să fie ? Deci faceți frupte vrednice 9
 de pocãință, și nu începeți a ȃice în
 voi înși-vé : Pãrinte avemu pre
 Abraamu; cã ȃicu voui, cã póte Dum-
 neȃeu și din petrele acestea să redice
 fii lui Abraamu. Și acumu jace se- 10
 curea la rãdicina pomiloru ! deci totu
 pomulu, care nu face fruptu bunu, se
 taiã, și se arunca în focu.

Și-lu întréba poporulu, ȃicendu : 10
 Dara ce să facemu ? Elu respundendu, 11
 li-a ȃisu : Celu ce are duoé vestminte,
 să deé celui ce nu are nici unulu; și
 celu ce are bucate să faca asemenea.
 Atunci au venitu și vameșii să se bo- 12
 teze, și i-au ȃisu : Învetãtorule, ce să
 facemu. Elu a ȃisu cãtrã d'însii : Nu 13
 luați nimicu mai multu de cãtu vî
 este rãnduitu. Și-lu întrebau și osta- 14

șii, dicându: Și noi ce să facemu? Elu li-a ȃsisu: Nu asupriți pre nimeni, nici nu aȃsutați strĩmbu *pre nimenea*; și ve mulțumiți cu lefele vȃstre.

15 Ȕru poporulu aseptȃndu, și cuge-
tȃndu toți ĩn ȃnimele loru de Ioanu,
16 nu cumva sȃ fie elu Christosu, A re-
spunsu Ioanu și a ȃsisu tuturoru: Eu
vȃ botezu cu apa; darȃ vine celu mai
tare de cȃtu mine. cȃruia eu nu sunt
vrednicu a-i deslega cureua ĩncȃlțȃ-
minteloru lui; acesta vȃ va boteza cu
17 Spiritulu Sȃntu și cu focu; A cȃruia
vȃnturȃtore *este* ĩn mȃna lui, și va
curȃți aria sa, și va aduna grȃulu ĩn
grȃnarulu seu; ȃru plevete le va arde
18 cu focu nestinsu. Și multe altele pre-
dica poporulu, ĩndemnȃndu-*lu*.

19 Ȕru Erodu tetrarchulu, mustratu
fiindu de elu pentru Erodiada, femeea
lui Filipu, fratele seu, și pentru tȃte
20 relele cari a fȃcutu Erodu, A adausu
și acȃsta preste tȃte, de a ĩnchisu pre
Ioanu ĩn ĩnchisȃre.

21 Dupa ce s'a botezatu totu poporulu,
și Iisusu botezȃndu-se, și rugȃndu-se,
22 s'a deschisu ceriulu. Și s'a pogorĩtu
Spiritulu Sȃntu ĩn chipu trupescu, ca
unu porumbu, preste d'ĩnsulu, și s'a
audĩtu vȃce dĩn ceriu, dicȃndu: Tu
esci Fiiulu meu celu iubit; ĩn tine
amu bine-voitu.

23 Și Iisusu ĩncepu-se a fi ca de trei-
ȃeci de ani, fiindu (precum se socotia)
24 fiiulu lui Iosefu, alu lui Eli, Alu lui Ma-
thatu, alu lui Levi, alu lui Melchi, alu
25 lui Ianna, alu lui Iosefu, Alu lui Matta-
thia, alu lui Amosu, alu lui Naumu, alu
26 lui Esli, alu lui Nagge, Alu lui Maathu,
alu lui Mattathia, alu lui Semei, alu
27 lui Iosefu, alu lui Iuda, Alu lui Ioan-
na, alu lui Rhesa, alu lui Zorobabelu,
28 alu lui Salathielu, alu lui Neri, Alu
lui Melchi, alu lui Addi, alu lui Co-
samu, alu lui Elmodamu, alu lui Eru,
29 Alu lui Iose, alu lui Eliezeru, alu lui
Iorimu, alu lui Mathatu, alu lui Levi,
30 Alu lui Simeonu, alu lui Iuda, alu lui
Iosefu, alu lui Ionanu, alu lui Elia-
kimu, Alu lui Melea, alu lui Menanu,
31 alu lui Mattatha, alu lui Nathanu,
32 alu lui Davidu, Alu lui Ișai, alu lui
Obedu, alu lui Boozu, alu lui Sal-
monu, alu lui Naassonu, Alu lui Ami-
nadabu, alu lui Aramu, alu lui Es-

ronu, alu lui Faresu, alu lui Iuda, Alu 34
lui Iacobu, alu lui Isaacu, alu lui
Abraamu, alu lui Thara, alu lui Na-
horu, Alu lui Saruchu, alu lui Ragavu, 35
alu lui Falecu, alu lui Eberu, alu lui
Sala, Alu lui Cainanu, alu lui Arfac- 36
sadu, alu lui Semu, alu lui Noe, alu
lui Lamechu, Alu lui Mathusela, alu 37
lui Enochu, alu lui Iaredu, alu lui Ma-
leleelu, alu lui Cainanu, Alu lui Enosu, 38
alu lui Setu, alu lui Adamu, alu lui
Dumneȃeu.

CAP. 4.

Iisusu ispititu de diabolulu; alungatu dĩn Nazaretu;
vindecȃ ĩn Capernaum pre mai mulți bolnavi și
demonisați.

Ȕru Iisusu plinu de Spiritu Sȃntu s'a 1
ĩntorsu de la Iordanu, și s'a dusu de
spiritu ĩn pustiiu, patru-ȃeci de ȃile
ispitindu-se de diabolulu. Și nimicu 2
nu a mȃncatu ĩn acele ȃile; și sfȃr-
șĩndu-se ele, mai pe urma a flamȃn-
ȃĩtu. Și i-a ȃsisu diabolulu: De esci tu 3
fiiu alu lui Dumneȃeu, ȃi petrei ace-
steia sȃ se faca pȃne. Și i-a respunsu 4
Iisusu, dicȃndu: Scrisu este: Nu nu-
mai cu pȃne va trȃi omulu, ci cu totu
cuvȃntulu lui Dumneȃeu. Și suindu 5
lu diabolulu ĩntr'unu munte ĩnaltu,
i-a aretatu tȃte regatele lumei ĩntr'-
unu momentu. Și i-a ȃsisu diabolulu: 6
Ȕie voiu da puterea acȃsta tȃtȃ, și
mȃrirea loru, cȃ datȃ 'mi este; și ori-
cȃruia voiescu o dau. Deci tu, de te 7
vei ĩnchina mie, voru fi tȃte ale tale.
Și respunȃndu Iisusu, i-a ȃsisu: Lip- 8
sesce, Satano! cȃ scrisu este: Domnu-
lui, Dumneȃeului teu, sȃ te ĩnchini, și
numai pre elu sȃ servesci. Și l'a dusu 9
la Ierusalimu, și l'a pusu pe aripa
templului, și i-a ȃsisu: De esci tu Fiiu
alu lui Dumneȃeu, aruncȃ-te josu de
aicia; Cȃ scrisu este: Ȕice-va ȃnge- 10
riloru sei despre tine, sȃ te pazȃscȃ,
Și pe mȃni te voru purta, ca sȃ nu 11
ĩovesci de pȃtrȃ peciorulu teu. Și re- 12
spunȃndu Iisusu i-a ȃsisu: S'a ȃsisu:
Sȃ nu ispitesci pre Domnulu, Dum-
neȃeulu teu. Și sfȃrșĩndu diabolulu 13
tȃtȃ ispita, s'a depȃrtatu de la d'ĩn-
sulu pe unu timpu.

Și s'a ĩntorsu Iisusu ĩn puterea Spi- 14
ritului la Galileea, și a eșitu scirea
despre d'ĩnsulu ĩn tȃte ĩmprejurimile.

15 Și elu învăța în sinagogele lor, fiindu laudatu de toți.

16 Și a venitu la Nazaretu, unde era crescutu, și a întratu duple datina sa în ziua sâmbătei în sinagogă, și s'a sculatu să cetesca. Și i s'a datu cartea profetului Isaia. Și deschidându cartea, a aflatu locul unde era scrisu:

18 Spiritulu Domnului *este* preste mine, pentru care m'a unsu a predica evangelia săracilor; m'a tramesu a vindeca pre cei frânți cu ânima, a anunța scăpare celoru prinși, și vedere orbiloru, și a pune în libertate pre cei apesați; a anunța anulu favorabilu

19 alu Domnului. Și inchiidându cartea o a datu servului, și a ședutu. Și ochii tuturoru celoru din sinagogă erau ațintiți spre elu. Și a începutu a dice cătră d'însii: Astă-ți s'a împlinitu a

22 cęsta scriptură în urechile vostre. Și toți 'lu mărturisiau, și se mirau de cuvintele charului, cari eșiau din gura lui. Și diceau: Au nu este acesta fiulu lui Iosefu? Și elu a ȃisu cătră ei: Cu adevęratu 'mi veți dice acestu proverbu: Medice, vindecă-te însu-ți; cęte amu aȃditu că s'au facutu în Capernaumu, fă și aici în patria ta. Și a ȃisu: adevęratu ȃicu voui: Nici unu profetu nu este primitu în patria sa.

25 Și adevęru ȃicu voui, *că* multe vęduve erau în Israelu în ȃilele lui Ilie, cęndu s'a închuiatu ceriulu trei ani și șese luni, făcęndu-se fomete mare preste

26 tótă țera; Dara cătră nici una dintr'acelea nu a fostu tramesu Ilie, de cętu numai la o femee vęduvă din Sarepta

27 Sidonului. Și mulți leproși erau în Israelu în ȃilele profetului Eliseiu; dara nici unulu dintr'însii nu s'a curățitu, ci numai Neamanu Sirięnulu.

28 Și toți cei din Sinagogă aȃdinu acestea, s'au împlutu de mâniă; Și sculându-se l'au scosu afara din cetate, și l'au dusu pęnē în vęrfulu muntelui, pe care era zidită cetatea loru, ca să-lu arunce josu. Țru elu, trecęndu prin meȃiloculu loru s'a dusu.

31 Și s'a pogoritu la Capernaumu, cetate a Galileei, și-i învăța sâmbăta.

32 Și se uimiau de învățatura lui; că cuvęntulu lui era cu putere. Și în sinagogă era unu omu, care avea spiritu de demonu necuratu, și a stri-

gatu cu vóce tare, ȃicęndu: Lasă; ce este noui cu tine, Iisuse Nazarinene? venit'ai să ne perȃi? te sciu cine esci — Sântulu lui Dumneȃeu. Și l'a certatu Iisusu, ȃicęndu: Taci, și eși dintr'însulu. Și aruncându-lu demonulu în meȃilócu, a eșitu dintr'însulu, nevătēmându-lu de locu. Și s'a făcutu spaimă preste toți, și vorbiau între sine, ȃicęndu: Ce feliu de cuvęntu *este* acesta! că cu autoritate și putere ȃice spiriteloru celoru necurate, și esu. Și se respândia scirea despre d'însulu în totu locul dimprejuru.

Și sculându-se din sinagogă a întratu în casa lui Simonu. Țru sócra lui Simonu era tare cuprinsă de friguri, și l'au rugatu pentru d'însa. Și stându lunga ea a certatu frigurile și o au lăsatu; și îndată sculându-se, li servia.

Și apuindu sórele, toți cęți aveau pre bolnavi de diferite bóle i-au adusu la d'însulu; ȃru elu puindu-și mânele pe fie-care din ei i-a vindecatu. Și eșiau și demoni din mulți, strigându și ȃicęndu: Tu esci Christosu, Fiulu lui Dumneȃeu. Țru elu certându-i, nu-i lása să vorbėsca; că-lu sciau că este Christosu.

Țru făcęndu-se ȃiuă, eșindu s'a dusu în pustiiu, și poporulu 'lu căuta, și a venitu pęnē la d'însulu, și-lu ținea, ca să nu se duca de la d'însii. Țra elu li-a ȃisu: Eu trebue să predicu împęrătia lui Dumneȃeu și în alte cetăți; că spre acęsta suntu tramesu. Și predica în sinagogele Galileei.

CAP. 5.

Chiămarea lui Petru, a lui Iacobi și a lui Ioanu. Vindecarea unui leprosu și a unui paralticu. Iisusu justifică urmarea sa și a discipuliloru cătră Farisei.

Și cęndu 'lu împresura poporulu să audă cuvęntulu lui Dumneȃeu, și elu sta lunga laculu Ghenesaretului: A vęȃutu duoę corábii stându lunga lacu; ȃru pescarii eșindu dintr'însele, spălau mrejele. Și întrându într'una din corábii, care era a lui Simonu, l'a rugatu să o depărteze puçinu de la pământu. Și ședęndu, învăța poporulu din corabiă.

Țru cęndu a încetatu a vorbi, a ȃișu cătră Simonu: Depărteză-o la adęncu, și aruncați mrejele vostre spre pes-

5 cuire. Și răspunzându Simonu i-a
 6 ȃșu: Învețatorule, ne-amu ostenitu
 7 ȃtă nópțea, și nimicu nu amu prinsu;
 8 ȃră după cuvântulu teu voiu arunca
 9 mreja. Și făcându acésta, au prinsu
 10 mulțime mare de pesci, de se rupea
 11 mreja lor. Și au făcutu semnu soçi-
 12 loru din cea-l-altă corabiă, ca să vină
 13 să li ajute. Și au venitu și au împlutu
 14 amînduoă corăbiele, de se afundau.
 15 Éru Simonu Petru, vedându acésta,
 16 a căđutu la genunchiele lui Iisusu, ȃ-
 17 cîndu: Eși de la mine, că omu pęcă-
 18 tosu sînt, Dómne! Că-lu cuprinsese
 19 spaimă, și pre toți cei ce erau cu d'în-
 20 sulu, pentru pescuirea ce făcuse. Ase-
 21 menea și pre Iacobu, și pre Ioanu, fiii
 lui Zebedeiu, cari erau soçii lui Si-
 monu. Și a ȃșu Iisusu cătră Simonu:
 Nu te teme; de acumu vei prinde ómeni.
 Și scoțendu corăbiele loru la pămîntu,
 și lăsându tóte i-au urmatu.
 Și cându era elu în una din cetăți,
 éccé unu omu plin de lepră, vedându
 pre Iisusu, a căđutu cu fața la pămîntu,
 și l'a rugatu, ȃcîndu: Dómne
 de voiesci, poți să mă curățesci. Și
 tindîndu mâna, s'a atinsu de d'însulu,
 ȃcîndu: Voiescu, fii curățitu. Și în-
 data l'a părăsitu lepra. Și elu i-a ȃșu
 să nu spuna nimenui; ci mergi, și te
 aréta preutulu, și du pentru curățirea
 ta, precum a ordinatedu Moisi, spre
 mărturiă loru. Éru scirea despre d'în-
 sulu se respândia din ce în ce mai
 multu; și se aduna mulțime mare să
 audă, și să se vindece de d'însulu de
 bólele loru. Éru elu se ducea în pu-
 stiiu, și se ruga.
 Și într'una din ȃșile, pre cându în-
 vĕța, ședeau Fariseii și învețatorii de
 lege, cari veniseră din tóte cetățile
 Galileei și ale Iudeei și din Ierusalimu;
 și puterea Domnului lucra spre
 vindecarea loru. Și éccé nisce bărbați
 purtau în patu pre unu omu care era
 paralicu; și căutau să-lu ducă în
 întru, și să-lu pună înaintea lui. Éru
 neaflîndu pe unde să-lu ducă în în-
 tru, pentru mulțime, suindu-se pe
 acoperimîntu, l'au coborîtu printre
 cărămiȃi cu patulu în meȃilocu în-
 aintea lui Iisusu. Și vedîndu credința
 loru, i-a ȃșu: Omule, értă-ți-se pęcă-
 catele tale. Și au începutu cãrturarii

și Fariseii a vorbi între sine-și, ȃ-
 cîndu: Cine este acesta de vorbesce
 blăsteme? Cine póte să erte pęcatele
 de cătu numai Dumneȃu. Éru Iisusu,
 22 cunoscîndu gândurile lor, respun-
 zîndu, li-a ȃșu: Ce gândiți în âni-
 mele vóstre? Ce este mai lesne — a
 23 ȃce: Értă-ți-se pęcatele tale, séu a
 ȃce: Scolă și âmbă? Dară ca să sciți,
 24 că Fiiulu omului are putere pe pămîntu
 a erta pęcatele, (a ȃșu paraliculu)
 'ți ȃcu: Scólă, și luându patulu teu,
 mergi la casa ta! Și îndată
 25 sculându-se înaintea loru, a luat
 patulu pe care jăcea, și s'a dusu la
 casa sa, mărindu pre Dumneȃu. Și
 spaimă a cuprinsu pre toți, și măriau
 pre Dumneȃu, și s'au împlutu de frică,
 ȃcîndu: Lucruri minunate amu ve-
 ȃutu astă-ȃi.

Și după acestea a eșitu, și a vĕ-
 27 ȃutu unu vameșu, anume Levi, șe-
 ȃndu la vamă, și i-a ȃșu: Urmé-
 ză-mi. Și lăsându tóte, s'a sculatu,
 și i-a urmatu. Și i-a făcutu Levi ospĕtu
 29 mare în casa sa; și era mulțime mare
 de vameși și de alții, cari ședeau la
 mésză cu d'înșii. Și murmurau cãrtu-
 30 rarii loru și Fariseii cătră discipulii
 lui, ȃcîndu: Pentru ce mâncați și
 beți cu vameși și cu pęcatoși? Și
 31 respunzîndu Iisusu, li-a ȃșu: Nu au
 trebuința de medicu cei sănĕtoși, ci
 32 cei bolnavi. Nu amu venitu să chiă-
 mu pre cei drepti, ci pre cei pęcatoși
 la pocăința.

Éru ei i-au ȃșu: Pentru ce disci-
 33 pulii lui Ioanu postescu adeseori, și
 facu rugăciuni, asemenea și ai Fari-
 seiloru; éru ai tei mănâncă și béu?
 Elu li-a ȃșu: Au dóra puteți face să
 34 postésca nuntașii, pre cătu tîmpu mi-
 rele este cu d'înșii? Dară voru veni
 35 ȃșile, cându se va lua mirele de la
 d'înșii, și atunci voru posti într'acele
 ȃșile. Și ȃcea și parabolă cătră d'înșii:
 36 Nimenea nu pune petecu de vest-
 mîntu nou la *vestmîntu* vechiu; alt-
 mintrelea și pre celu nou rupe, și pe-
 teculu celu nou nu se potrivește cu
 celu vechiu. Și nimenea nu pune vinu
 37 nou în foi vechi; altmintrelea va
 sparge vinulu celu nou foi, și elu
 se va vĕrsa, și foi se voru perde. Ci
 38 vinulu nou trebuie pusu în foi noi,

39 și amînduoë se voru păstra. Și nimenia, carele bea *vinu* vechiu, voiesce îndată nou; că ȳice: Celu vechiu este mai bunu.

CAP. 6.

Iisusu justifică pre discipulii sei, cari smulgu spice în ziua sâmbătei; vindecă pre unu omu cu mână uscată; alege pre cei doi-spre-ȳece apostoli.

1 Și în sâmbăta, *ce se numesce* a dua-
 2 ȳntȳiu, trecea elu prin ogóre; și discipulii sei smulgeau spice, și mâncau,
 3 frecându-*le* cu mânele. Éru unii din Farisei li-au ȳisu: Pentru ce faceți
 4 ce nu se cade sâmbăta? Respundȳendu Iisusu, li-a ȳisu: Nu ați cetitu ce a
 5 făcutu Davidu, cându a flămânȳitu elu și cei ce erau cu d'insulu; Cumu
 6 a întratu în casa lui Dumneȳeu, și a luatu pânele punerei - înainte, și a
 7 mâncatu, și a datu și celoru ce erau cu elu; cari nu se cădea să *le* manânce, de
 8 câtu numai preuții? Și li ȳicea: Domnu este Fiiulu omului și alu sâmbătei.
 9 Și în altă sâmbătă a întratu în sinagogă, și învȳeta; și era acolo unu
 10 omu, a căruia mână cea drȳpta era uscata. Și-lu pândiau cărturarii și Fariseii, de-lu va vindeca sâmbăta, ca
 11 să afle pȳră asupra lui. Éru elu scia gândurile loru, și a ȳisu omului, care
 12 avea mână uscată: Scólă-te și stăi în meȳilocu. Éru elu sculându-se, a stă-
 13 tutu. Atunci Iisusu li-a ȳisu: Voiu întreba și pre voi: Ce se cuvine sâmbăta, a
 14 face bine séu a face reu? a scăpa vieța séu a perde-*o*? Și căutându spre toți, a ȳisu omului: În-
 15 tinde-ți mână ta; și elu a făcutu așa; și s'a făcutu mână lui sănȳtósă, ca și
 16 cea-l-altă. Éru ei s'au implutu de furiă pȳnȳ la nebuniă; și vorbiau unulu cătră
 17 altulu, ce aru fi de făcutu lui Iisusu.
 18 Și în acele ȳile elu a eșitu la munte, să se rȳge, și a petrecutu tȳtă nȳpȳea
 19 în rugaciune cătră Dumneȳeu. Și făcȳendu-se ȳiuă, a chiămatu la *sine* pre
 20 discipulii sei; și a alesu dintr'insii duoi-spre-ȳece, pre cari i-a numitu
 21 și apostoli: Pre Simonu (pre care l'a numitu Petru), și pre Andreiu, fratele
 22 lui; pre Iacobu, și pre Ioanu; pre Filipu și pre Bartolomeiu; Pre Matheiu
 23 și pre Thoma; pre Iacobu alu lui Alfeiu și pre Simonu, ce se chia-
 24 mă Zelotu; Pre Iuda alu lui Iacobu

și pre Iuda Iscariotu, care s'a făcutu și vȳndȳetoriu. Și pogorȳindu-se cu d'insii a stătu în locu șesu, și mulțimea
 17 discipuliloru sei, și multu poporu din tȳtă Iudeea și din Ierusalimu și de pe
 18 lȳngă țermulu Tirului și alu Sidonului, cari veniseră să-lu asculte, și să
 19 se vindece de bólele loru; Și cei ce se chinuiau de spirite necurate; și se
 20 vindecau. Și totu poporulu căuta să se atingă de elu; că eșia dintr'insulu
 21 putere, și vindeca pre toți.

Și elu redicȳendu-și ochii sei spre discipulii lui, ȳicea: Fericiti *sȳnteti*,
 22 saraciloru; că a vȳstră este împȳrăția lui Dumneȳeu. Fericiti *sȳnteti* cari
 23 flămânȳiți acumu; că vȳ veți satura. Fericiti *sȳnteti* cari plȳngeți acumu;
 24 că veți rȳde.

Fericiti sȳnteti, cându ómenii vȳ voru urȳ și cându vȳ voru alunga, și
 25 vȳ voru batjocuri, și voru scȳte numele vȳstru ca reu, pentru Fiiulu omului.
 26 Bucurați-vȳ într'acea ȳi, și saltați; că éccȳ plata vȳstru mare este în ceriuri;
 27 că într'acestu chipu faceau pȳrinții loru profețiloru. Dară vai vouȳ,
 28 bogațiloru! că v'ati și luatu mȳngăierea vȳstru. Vai vouȳ celoru
 29 ce sȳnteti sȳtui! că veți flămânȳi. Vai vouȳ celoru ce rȳdeți acumu!
 30 că veți plȳnge, și vȳ veți tȳngui. Vai vouȳ, cându vȳ voru ȳice bine toți ómenii!
 31 că într'acestu chipu faceau pȳrinții loru profețiloru celoru mincinoși.

Ci vouȳ celoru ce auȳiți vȳ ȳicu: Ci Iubiți pre neamicii vȳstri, faceți bine
 32 celoru ce vȳ urescu, Bine-cuvȳntați pre cei ce vȳ blastemă, și vȳ rugați
 33 pentru cei ce vȳ asuprescu. Celui ce te bate preste *o* falcă, întȳrce-i și
 34 cea-l-altă; și celui ce-ți iea mantia nu-lu opri a-ți *lua* și vestmȳntulu.
 35 Fie-cȳruia ce cere de la tine, dȳ-i; și de la celu ce-ți iea ale tale nu cere
 36 înapoi. Și precumu voiți ca să vȳ facă ómenii, asemenea li faceți și voi.
 37 Dară de iubiți pre cei ce vȳ iubescu, ce charu aveți? că și pȳcȳtoșii iubescu
 38 pre cei cari-i iubescu. Și de faceți bine celoru ce vȳ facu bine, ce charu
 39 aveți? că și pȳcȳtoșii facu aceeași. Și de dați împrumutu *celoru*, de la cari
 40 sperați a lua, ce charu aveți? că și pȳcȳtoșii dau împrumutu pȳcȳtoșiloru

35 să iea întocma. Ci iubiți pre neamicii
 vostri, și faceți bine, și dați împru-
 mutu, nimicu sperându; și va fi plata
 voastră mare; și veți fi fiii celui
 Pré-înaltu; că elu este bunu cătră cei
 36 nemulțumitori și rei. Deci fiți milo-
 stivi, precum și Părintele vostru este
 37 milostivu. Nu judecați, și nu veți fi
 judecați; nu condamnați, și nu veți fi
 condamnați; ertați, și vi se va erta;
 38 Dați, și vi se va da: măsură bună,
 îndesată, și scuturată, și vërsându-se,
 voru da în sînu vostru. Că cu ace-
 eași măsură cu care măsurați, se va
 măsura și voui.

39 Și li-a đisu parabolă: Au dóră póte
 să condúcă orbu pre obu? au nu voru
 40 căde amînduoi în grópă? Nu este
 discipulu mai pe susu de învățăto-
 rulu seu; éru totu celu desevărsitu
 va fi ca învățătorulu seu.

41 Și pentru ce veđi paiulu ce este în
 ochiulu fratelui teu, éru bîrna care
 este în ochiulu teu nu o bagi în séma?

42 Séu cumu poți đice fratelui teu: Frate,
 lasă să scotu paiulu, care este în
 ochiulu teu, însu-ți nevedëndu bîrna,
 care este în ochiulu teu? Făçarnice!
 scóte ântéiu bîrna din ochiulu teu, și
 atunci vei vedé să scoți paiulu, care
 43 este în ochiulu fratelui teu. Că nu este
 pomu bunu, care să facă fruptu reu,
 nici pomu putredu, care să facă fruptu
 44 bunu. Că totu pomulu se cunósce din
 fruptulu seu. Nu se adunu smochine
 din spini, nici nu se culegu struguri
 45 din rugu. Omulu celu bunu scóte cele
 bune din tesaurulu celu bunu alu âni-
 mei sale; și omulu celu reu, din te-
 saurulu celu reu alu ânimei sale scóte
 cele rele; că din prisosința ânimei
 vorbesce gura lui.

46 Și pentru ce mă chiămați Dómnne,
 Dómnne; și nu faceți cele ce đicu?

47 Totu celu ce vine cătră mine, și aude
 cuvintele mele, și le face, vî voiu
 48 areta cui este asemenea: Asemenea
 este unui omu ce-și zidesce casă, care
 a sepatu adîncu, și a pusu temelia
 pe pétră; și făcëndu-se inundare de
 apă, a lovitu rîulu în acea casa, dară
 nu o a potutu clăti; că era înteme-
 49 iată pe pétră. Éru celu ce a ađitu,
 și nu a facutu, este asemenea unui
 omu, care și-a ziditu casa sa pe pă-

mêntu fără temeliă, în care a lovitu
 rîulu, și îndată a căđutu, și mare a
 fostu ruina casei aceleia.

CAP. 7.

Iisusu vindeca pre servulu unui sutașu; învieza pre
 fiulu unei vëduve; respunde trămeșiloru lui Ioanu
 Botezătorulu, și ertă pre femeea cea păcătósă.

Și sfârșindu tóte cuvintele sale în 1
 ađulu poporului, a întratu în Caper- 2
 naumu. Éru servulu unui sutașu, care
 'i era prețiosu, era bolnavu de mórte. 3
 Și ađindu de Iisusu, a trămesu la
 d'însulu bētrâni Iudeiloru, rugân- 4
 du-lu, ca să vină să vindece pre ser-
 vulu lui. Éru ei venindu cătră Iisusu, 5
 'lu rugau cu dinadinsulu, đicëndu: 6
 că vrednicu este acela căruia se va
 face acésta; Că iubesce poporulu no-
 stru, și ni-a ziditu sinagoga. Și Iisusu
 mergea cu d'înșii.

Și nefiindu elu încă departe de casă,
 a trămesu sutașulu amici la d'însulu,
 đicëndu-i: Dómnne, nu te osteni; că
 nu sînt vrednicu, ca să întri suptu
 acoperimēntulu meu. Dreptu aceea 7
 nici pre mine nu m'amu socotitu a fi
 vrednicu a veni la tine; ci đi unu
 cuvēntu, și se va vindeca servulu meu.
 Că și eu sînt omu supt putere, avēndu 8
 suptu mine ostași; și đicu acestuia:
 Mergi, și merge; și altuia: Vino, și
 vine; și servului meu: Fă acésta, și
 face. Éru Iisusu, ađindu acestea, s'a 9
 minunatu de elu; și întorcëndu-se, a
 đisu poporului ce-i urma: Đicu voui,
 nici în Israelu nu amu aflatu atâta
 credință. Și întorcëndu-se trămeșii a 10
 casă, au aflatu pre servulu celu bol-
 navu sánētosu.

Și a duoa đi mergea într'o cetate 11
 ce se chiamă Nainu; și cu d'însulu
 mergeau mulți din discipulii sei
 și multu poporu. Éru apropiāndu-se 12
 cătră pórtă cetăței, éccē scoteau pre
 unu mortu, fiu unulu născutu alu
 mumei sale, și aceea era vëduvă; și
 multu poporu din cetate era cu d'însa.
 Și vedëndu-o Domnulu, i s'a facutu 13
 milă de ea, și i-a đisu: Nu plānge.
 Și apropiāndu-se, s'a atinsu de patu: 14
 éru cei ce-lu duceau, au stătutu. Și
 elu a đisu: Tēnērule, 'ti đicu: Scó-
 15 lă-te! Și mortulu a șeđutu dreptu, și
 a începutu a vorbi. Și l'a datu mu-
 mei sale. Și a cuprinsu frică pre toți; 16

și măriau pre Dumneșu, ȑicȑendu: S'au sculatu profetu mare ȑntre noi, și Dumneșu a cercetatu pre popo-
 17 rulu seu. Și s'a respȑnditu acestu cu-
 vȑntu despre elu prin tȑta Iudeea, și
 și prin tȑtȑ laturea dimprejuru.
 18 Și au datu scire lui Ioanu discipulii
 19 sei de tȑte acestea. Și chiȑmȑndu
 Ioanu pre duoi din discipulii sei, i-a
 trȑmesu cȑtrȑ Iisusu, ȑicȑendu: Tu
 esci celu ce are sȑ vinȑ, sȑu sȑ ascep-
 20 tȑmu pre altulu? Și venindu cȑtrȑ
 elu barbaȑii aceia, au ȑisu: Ioanu Bo-
 tezȑtorulu ne-a trȑmesu cȑtrȑ tine,
 sȑ ȑntrebȑmu: Tu esci celu ce vine,
 21 sȑu sȑ asceptȑmu pre altulu? Și ȑn-
 tr'aceea ȑra a vindecatu pre mulȑi de
 bȑle, și de chinuri, și de spiritele rele,
 22 și a datu vedere multoru orbi. Și re-
 spȑndȑndu Iisusu li-a ȑisu: Mȑrgeȑi
 de spȑneȑi lui Ioanu cele ce aȑi ve-
 ȑutu, și aȑi auȑitu; cumu cȑ orbii
 vȑdu, schiopii ȑmblȑ, leproșii se cu-
 rȑtescu, surȑii audu, mortȑii ȑnviȑza,
 23 și saraciloru se predicȑ evangelia. Și
 fericitu este celu ce nu se va scan-
 dalisa de mine.
 24 ȑru ducȑndu-se trȑmeșii lui Ioanu,
 a ȑnceputu *Iisusu* a vorbi cȑtrȑ po-
 poru despre Ioanu: Ce aȑi eșitu ȑn
 pustiiu sȑ priviȑi? Au trestia clȑtitȑ
 de vȑntu? Darȑ ce aȑi eșitu sȑ pri-
 25 viȑi? Au unu omu ȑmbrȑcatu ȑn vest-
 mȑnte moi? ȑccȑ cei ce sȑnt frumosu
 ȑmbrȑcaȑi și petrecu ȑn desfȑtare, sȑnt
 26 ȑn casele regiloru. Darȑ ce aȑi eșitu
 sȑ priviȑi? Au profetu? adevȑru ȑicu
 vouȑ, și mai multu de cȑtu profetu.
 27 Acesta este de care s'a scris: ȑccȑ,
 eu trȑmetu ȑngerulu meu ȑnaintea
 feȑei tale, care va gȑti calea ta ȑn-
 28 aintea ta. Cȑ ȑicu vouȑ: ȑntre cei nȑ-
 scuȑi din femei nu este mai mare
 profetu de cȑtu Ioanu Botezȑtorulu,
 ȑru celu mai micu ȑn ȑmpȑrȑȑia lui
 Dumneșu este mai mare de cȑtu elu.
 29 Și totu poporulu și vameșii, au
 ȑindu-*lu*, au ȑndreptȑțitu pre Dum-
 neșu, botezȑndu-se cu botezulu lui
 30 Ioanu. ȑru Fariseii și ȑnvȑȑȑii ȑn legi
 au lepȑdatu de la sine svatulu lui
 Dumneșu, nebotezȑndu-se de la
 d'ȑnsulu.
 31 ȑru Domnulu a ȑisu: Cu cine darȑ
 vouȑ asemenea pre ȑmenii acestui

nȑmu? și cu cine sȑnt asemenea? Ase- 32
 menea sȑnt cu copii ce șȑdu ȑn tȑrgu
 și strigȑ unii cȑtrȑ alȑii, ȑicȑendu:
 V'amu flueratu, și nu aȑi danȑatu;
 v'amu cȑntatu de jale, și nu aȑi plȑnsu.
 Cȑ Ioanu Botezȑtorulu a venitu nici 33
 pȑne mȑncȑndu, nici vinu bȑndu; și
 ȑicȑȑi: Are demonu. Fiiulu omulu a 34
 venitu mȑncȑndu și bȑndu; și ȑicȑȑi:
 ȑccȑ omu mȑncȑtoru și beutoru de
 vinu, amicu vameșiloru și pȑcȑtoșiloru.
 Darȑ ȑnȑlepciunea s'a ȑndreptatu 35
 de cȑtrȑ tȑȑi fii sei.
 Și-lu ruga unulu din Farisei, ca sȑ 36
 mȑnȑnce cu elu. Și ȑntrȑndu ȑn casa
 Fariseulu, a șȑȑutu la mȑsȑ.
 Și ȑccȑ o femeu din cetate, care 37
 ȑra pȑcȑtȑsȑ, ȑnȑlegȑndu cȑ șȑde la
 mȑsȑ ȑn casa Fariseulu, aducȑndu unu
 vasu de alabastru cu miru, Și stȑndu 38
 la pȑciȑrele lui dinapȑi plȑngȑndu,
 a ȑnceputu a uda pȑciȑrele lui cu la-
 crimi, și a *le* sterge cu perii capulu
 seu; și sȑruta pȑciȑrele lui, și *le* un-
 gea cu miru. ȑru vȑȑȑndu Fariseulu 39
 care-lu chiȑmȑse, a vorbitu ȑn sine,
 ȑicȑȑdu: Acesta, de ar fi profetu, aru
 sci cine și ce felu de femeu *este cȑea*
 ce se atinge de elu, cȑ este pȑcȑtȑsȑ.
 Atunci luȑndu cuvȑntulu Iisusu 40
 i-a ȑisu: Simone, amu ȑre-ce sȑ-ȑi
 ȑicu. ȑis'a elu: ȑnvȑȑȑtorule, ȑi. Unu 41
 creditoru avea duoi detornici; unulu
 era detoru cu cinci sute de denari, ȑru
 cel-l-altu cu cinci-ȑeci. Și neavȑndu 42
 ei cu ce plȑti, pre amȑnduoi a ȑrtatu.
 Deci spȑne-mi, care dintr'ȑnșii 'lu va
 iubi mai multu. Simonu, respȑndȑndu, 43
 a ȑisu: Socotescu cȑ *acȑla* care a
 fostu mai multu ȑrtatu. ȑru elu i-a 44
 ȑisu: Dreptu ai judecatu. Și ȑntȑr-
 cȑndu-se cȑtrȑ femeu, a ȑisu lui Si-
 monu: Veȑi acȑtȑ femeu? Amu ȑn-
 tratu ȑn casa ta: apȑ pe pȑciȑrele
 mele nu ai datu; ȑru acȑsta cu la-
 crimi mi-a udatu pȑciȑrele mele, și
le-a stersu cu pȑrulu capulu seu. Sȑ- 45
 rutare nu mi-ai datu, ȑru acȑsta, de
 cȑndu amu ȑntratu, nu a ȑncetatu de
 a-mi sȑruta pȑciȑrele mele; Cu oleu 46
 nu ai unsu capulu meu: ȑru acȑsta
 cu miru mi-a unsu pȑciȑrele mele.
 Dreptu aceea ȑicu ȑie: ȑrtȑ-se pȑca- 47
 tele ei cele multe, cȑ a iubitu multu;
 ȑru cui se ȑrta puȑinu, iubescu puȑinu.

48 Și a ȃisu ei : Țrtă-ȃi-se pecatele tale.
 49 Și au începutu cei ce ședeau la mėsă
 cu elu a ȃice între sine-și : Cine este
 50 acesta, care ȃrtă pȃcatele ? Și a ȃisu
 cătră femeu : Credinȃta ta te-a mântu-
 tuitu ? mergi în pace.

CAP. 8.

Parabola semănătorului. Iisusu liniscece o fortună ;
 vindecă pre unu demonisatu, și pre o femeu bolnavă ;
 și învieza pre fiia lui Iairu.

1 Și după aceste âmbლა elu prin cetăți
 și prin sate, predicându și dându în
 scire evangelia împărăției lui Dum-
 neȃeu ; și cei duoi-spre-ȃece erau cu
 2 d'însulu. Și nisce femeu, cari erau vin-
 decate de spirite rele, și de bóle :
 Maria ce se chiămă Magdalena, din
 3 care eșiseră șapte demoni ; Și Ioanna,
 femeu lui Husa, îngrijitorulu lui E-
 rodu ; și Susanna, și altele multe, cari-
 lu serviau din averea loru.
 4 Și adunându-se multu poporu, ve-
 nindu la d'însulu din tóte cetățile, a
 5 ȃisu în parabolă : A eșitu semănăto-
 rulu să semene semênȃta sa ; și semên-
 nȃdu, unele au căȃutu lînga cale,
 și s'au călcatu, și paserile ceriuriloru
 6 le-au mântu. Și altele au căȃutu
 pe pȃtră ; și cându au resăritu, s'au
 7 uscatu, că nu aveau umeȃela. Și al-
 tele au căȃutu între spini ; și cre-
 8 scȃdu spinii le-au înecat. Țru al-
 tele au căȃutu pe pământu bunu, si
 resărindu, au făcutu fruptu însutitu.
 Acestea ȃicȃdu, a strigatu : Celu ce
 are urechi de aȃditu să aȃȃ.
 9 Și l'au întrebatu discipulii sei, ȃi-
 cȃdu : Ce însemnăză acȃsta parabo-
 10 lă ? ȃis'a elu : Vouî este datu a sci
 misteriele împărăției lui Dumneȃeu ;
 dară celor-l-alti în parabole ; ca vȃ-
 ȃȃdu să nu vȃȃ, și, aȃȃdu să nu
 11 înȃelȃga. Parabola este acȃsta : Sem-
 mȃnȃta este cuvȃntulu lui Dumneȃeu.
 12 Cele de lîngă cale sânt cei ce aȃdu ;
 apoi vine diabolulu, și iea cuvȃntulu
 din ânima loru, ca nu cumva cre-
 13 ȃȃdu, să se mântuȃcă. Cele de pe
 pȃtră sânt cei cari, cându aȃdu, pri-
 mescu cuvȃntulu cu bucuriă ; dară
 acestia nu au rădicină, ci creȃu pȃnȃ
 la unu timpu, și în timpu de ispită
 14 se lȃpădă. Țru cele ce au căȃutu în
 spini, sânt acestia, cari, după ce au
 aȃditu, âmbლându după griji, după

averi, și desfătările vieȃei, se înȃcă,
 și nu facu fruptu. Țru cele de pe 15
 pământu bunu sânt aceia, cari cu
 ânimă bună și curată, aȃȃdu cu-
 vȃntulu, 'lu ținu, și facu fruptu întru
 rebȃare.

Nimenea aprinȃdu lumină nu o 16
 acopere cu vasu, șeu nu o pune suȃtu
 patu ; ci o pune în sfecinicu, ca cei
 ce înȃră să vȃȃ lumină. Că nimicu 17
 nu este ascunsu, care să nu se arete ;
 nici acoperitu, care să nu se facă cu-
 noscutu, și să nu vie la aretare. Deci 18
 vedeȃi cumu aȃȃȃ ; că celu ce are,
 i se va da ; și celu ce nu are, și ceea
 ce i se pare că are, i se va lua.

Atunci au venitu la d'însulu muma 19
 și fraȃii lui, și nu puteau să se înȃl-
 nȃcă cu d'însulu pentru multime. Și 20
 i-a spusu cineva, ȃicȃdu : Muma
 ta și fraȃii tei stau afară, vrȃdu să
 te vȃȃ. Țru elu, respunȃdu, li-a 21
 ȃisu : Muma mea și fraȃii mei sânt
 acestia, cari aȃdu cuvȃntulu lui Dum-
 neȃeu, și-lu facu.

Și într'una din ȃile a înȃratu în 22
 corabiă cu discipulii sei ; și li-a ȃisu :
 Să trecemu dincolo de lacu. Și au
 plecatu. Țru plutindu ei, a adormitu ; 23
 și s'a redicatu furtună de vȃntu pe
 lacu ; și corabiă se âmplea de apă ;
 și erau în pericolu. Și apropiindu-se 24
 l'a desȃptatu, ȃicȃdu : Înȃȃtorule,
 Înȃȃtorule, ne perdemu ! Atunci
 sculându-se, a certatu vȃntulu și fur-
 tuna apei ; și au încetatu, și s'a fă-
 cutu linisce. Și a ȃisu loru : Unde 25
 este credinȃta vȃstră. Țru ei, spăi-
 mȃnȃȃȃ, s'au minunatu ȃicȃdu unu-
 lu cătră altulu : Cine este acesta ? că
 ȃice și vȃnturiloru și apei ; și-lu a-
 scultă.

Și au venitu în laturea Gadare- 26
 niloru, care este din colo de Galileea.
 Și eșindu elu la uscatu, l'a întimpi- 27
 natu unu omu din cetate, care avea
 de mulȃi ani demoni, și nu se îmbră-
 ca în vestmȃntu, nici nu mântu în
 vre-o casă, ci prin morminte. Țru 28
 vȃȃdu pre Iisusu, și strigându, a
 căȃutu înaintea lui, și a ȃisu cu vȃce
 tare : Ce este mie cu tine, Iisuse, Fiiu-
 lu lui Dumneȃeu celui Pré-înaltu ; ro-
 gu-te nu mȃ chinui. (Că ȃise spiri- 29
 tului celui necuratu să ȃsa din acelu

omu. Că de multe ori 'lu apucase; și de și se păzia, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, elu sfărîma legăturile și se gonia de demoni în pustiiu.) Și l'a întrebatu Iisus; dîcîndu: cum te chiâmi? Dîs'a elu: Legiônă; că întraseră demoni mulți într'însulu. Și-lu rugau ca să nu li dîcă să mîrgă în adîncu.

Și era acolo o turmă de porci mulți, ce se păceau în munte, și-lu rugau, ca să li dee voiă să între într'însii. Și li-a datu voiă. Atunci au eșitu demonii din omu, și au intratu în porci; și s'a aruncatu turma din înalțime în lacu, și s'a înecat. Éru păstorii vîdîndu ce se făcuse, au fugitu, și au spusu în cetate și în țêrâne. Atunci au eșitu să vîdă ce s'a făcutu; și au venitu la Iisusu, și au aflatu pre omulu, din care eșiseră demonii, ședîndu la peciôrele lui Isusu, îmbrăcatu și întregu la minte; și s'au temutu. Și cei ce vîduseră li-au spusu, cumu s'a vindecatu celu demonisatu.

Atunci totu poporulu laturei Gadareniloru l'a rugatu, să se ducă de la d'însii; că erau cuprinsi de frică mare; éru elu întrîndu în corabiă s'a întorsu. Și bărbatulu, din care eșiră demonii, 'lu rugă, ca să fie cu d'însulu; dară Iisusu l'a lăsatu, dîcîndu: Întôrce-te în casa ta, și spune câte țî-a făcutu Dumneșeu. Și s'a dusu, dându scire prin tótă cetatea câte i-a făcutu Iisusu.

Și dacă s'a întorsu Iisusu, l'a primitu poporulu; că toți 'lu asceptau. Și éccé a venitu unu omu, alu căruia nume era Iairu, și acesta era mai marele sinagogei; și cădîndu la peciôrele lui Isusu, 'lu rugă ca să între în casa lui. Că avea o fiică una-nascută, ca de duoi-spre-ședece ani, și aceea era să móra. Éru mergîndu elu, 'lu împresura mulțimea.

Și o femeie avîndu curgerea sîngelui de duoi-spre-ședece ani, care chieltuise tótă averea sa la medici, și nici de la unulu nu a pututu să se vindece; Apropiîndu-se dinapoi, s'a atinsu de póla vestmîntului lui; și îndată a stătutu curgerea sîngelui ei.

Și a dîsu Iisusu: Cine s'a atinsu de mine? Éru toți tăgăduîndu, a dîsu

Petru și cei ce erau cu elu: Învêțătorule, mulțimea te îmbulzesc, și te împresură, și dîci: Cine s'a atinsu de mine. Éru Iisusu a dîsu: S'a atinsu de mine careva; că am simțitu puterea care a eșitu din mine. Éru femeea, vîdîndu că nu a remasu ascunsă, a venitu tremurîndu; și cădîndu înaintea lui, i-a spusu înaintea a totu poporulu, pentru ce s'a atinsu de elu, și cumu s'a vindecatu îndată. Éru elu i-a dîsu: Îndrăznesce, fiică, credința ta te-a vindecatu; mergi în pace.

Încă vorbindu elu, vine unulu de la mai marele sinagogei, dîcîndu-i: Fiica ta este *acumu* mórta, nu supêra pre Învêțătorulu. Éru Iisusu, auđîndu, i-a respunsu, dîcîndu: Nu te teme; crede numai, și se va mîntui. Éru elu întrîndu în casă, pre nimenea nu a lăsatu să între, de cătu pre Petru și pre Iacobu și Ioanu, și pre părintele și muma copilei. Și plîngeau toți, și se tînguiau de d'însa; éru elu a dîsu: Nu plîngeți; nu a muritu, ci dórme. Și-și rîdeau de d'însulu, sciîndu că a muritu. Éru elu scoțîndu pre toți afară, și apucîndu-o de mână, a strigatu, dîcîndu: Copilă, scólă-te. Și s'a întorsu sufletulu ei, și a înviatu îndată; și elu a dîsu să-i dee să mînânce. Și s'au uimitu părinții ei; éru elu li-a dîsu să nu spună nimenui ceea ce se făcuse.

CAP. 9.

Iisusu trâmète pre apostolii sei să predice și să vindece; elu satură cinci mii de ômeni cu cinci pâni, vorbesce de suferințele sale și de lepêdarea de sine. Transfigurațiunea sa; elu vindecă pre unu demonisatu, și muștră zelulu nesocotitu alu lui Iacobu și alu lui Ioanu.

Atunci chiâmîndu pre cei duoi-spre-ședece discipuli, li-a datu putere și autoritate preste toți demonii, și a vindeca bólele. Și i-a trâmesu să predice împêrăția lui Dumneșeu, și să vindece pre cei bolnavi. Și li-a dîsu: Nimicu să nu luați pre cale: nici toégu, nici traistă, nici pâue, nici argintu; nici să aveți câte duoé vestminte. Și în ori-ce casă veți între, acolo să petreceți, și de acolo să eșiți. Și ori-căți nu vê voru primi, eșîndu din acea cetate scuturați și pulberea de pe peciôrele vóstre, spre mărturiă asupra loru. Și eșîndu, âmblau prin sate,

predicându evangelia, și vindecându pretutindenea.

7 Éru tetrarchulu Erodu a auđitu tóte cele ce se făceau de elu, și nu se
8 pricepea, pentru că unii ȃiceau, că Ioanu s'a sculatu din morți. Éru alții,
9 că Ilie s'a aretatu; éru alții, că unu profetu din cei de demultu a înviatu. Și a ȃisu Erodu: Lui Ioanu eu amu
10 ȃiaiatu capulu; dară acesta cine este, de care audu unele ca acestea? Și ȃautu să-lu vedă.

Și întorcându - se apostolii, i-au istorisitu tóte ȃate au făcutu. Și lu-
11 ândui, s'a dusu deosebi, în locu pustiiu, lîngă cetatea ce se chiamă Bethsaida. Éru poporulu aflându acésta, i-a urmatu; și primindu-i li vorbia de împărăția lui Dumneđeu, și vindeca
12 pre cei ce aveau trebuința de vindecare.

Éru ȃiua încependu a se pleca, venindu cei duoi-spre-ȃece, i-au ȃisu: Trămete mulțimea, ca mergendu în satele si în cetățile dimprejuru, să găzduéscă, și să-și afle bucate; că aici sîntem în locu pustiiu. Éru elu li-a ȃisu: Dați-li voi să mânânce. Éru ei au ȃisu: Nu avemu mai multu de ȃātu cinci pâni și duoi pesci; fără numai de nu ne vomu duce și să cum-
14 părămu bucate pentru totu poporulu acesta. Că erau ca la cinci mii de
15 bărbați. Și a ȃisu discipuliloru sei: Puneți-i cete ȃate cinci-ȃeci. Și au făcutu așa, și au aședatu pre toți. Atunci luându cele cinci pâni și cei duoi pesci, și ȃăutându la ceriu, le-a binecuvântatu, și le-a frântu, și le-a datu
17 discipuliloru să le pună înaintea poporulu. Și au mâncatu și s'au săturatu toți, și au luatu ceea ce prisosise loru duoé-spre-ȃece paniere de fărimateuri.

18 Și fiindu elu singuru, rugându-se, și numai discipulii sei cu d'însulu, i-a întrebatu, ȃicendu: Cine-mi ȃicu ómenii că sînt? Ei respundendu, au ȃisu: Ioanu Botezătorulu; éru alții, Ilie; éru alții, că unu profetu din cei de demultu a înviatu. ȃisu-li-a: Dară voi, cine-mi ȃiceți că sînt? Petru respundendu a ȃisu: Christosulu lui
21 Dumneđeu. Éru elu oprindu-i, li-a ordinaru să nu spună acésta nimenui; ȃicendu: Fiiulu omului trebue a suferi multe, și a fi lepédatu de bētrâni,

și de archierei și de ȃărturari, și a fi omorîtu, și a învia a treia ȃi.

Și vorbia ȃătră toți: Ori-cine voie-
23 sce să vină după mine, să se lepede de sine, și să-și iee crucea sa în tóte ȃilele, și să-mi urmeze. Că celu ce
24 voiesce să scape vieța sa, o va perde; éru celu ce-și va perde vieța sa pentru mine, acesta o va scăpa. Că ce
25 folosesce omului, de va dobândi tótă lumea, éru însu-și se va perde, séu se va păgubi? Că celu ce se va rușina
26 de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiiulu omului, cându va veni în mărirea sa, și a Părintelui, și a sântiloru ângeri. Și adevéru ȃicu
27 voui, sînt unii din cei ce stau aici, cari nu voru gusta mórte, pēnē cându voru vedé împărăția lui Dumneđeu.

Și ca la optu ȃile după aceste cuvinte, a luatu pre Petru și pre Ioanu și pre Iacobu, și s'a suitu în munte, să se róge. Și rugându-se, s'a schimbatu chipulu feței lui, și îmbrăcăminte
29 lui s'a făcutu albă și strălucindu. Și éccē, vorbiau cu d'însulu duoi bărbați, cari erau Moisi și Ilie; Cari
31 aretându-se în mărire, vorbiau de eșirea lui, care era să o împlinésca în Ierusalimu. Éru Petru și cei cu d'însulu erau îngreuiăți de somnu; și de-
32 seceptându-se au veđutu mărirea lui, și pre cei duoi bărbați stându împreună cu d'însulu. Și depărtându-se ei
33 de la d'însulu, a ȃisu Petru ȃătră Iisusu: Învēțătorule, bine ni este a fi aici, și să facemu trei colibi; ȃie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una; nesciindu ce vorbia. Éru acestea vor-
34 bindu elu, s'a făcutu nuoru și i-a umbritu; și s'au spăimēntatu, cându au intratu în nuoru, Și s'a auđitu vóce
35 din nuoru, ȃicendu: Acesta este Fiiulu meu celu iubit, ascultați-lu. Și după ce s'a auđitu vócea, s'a aflatu Iisusu singuru. Și ei au tăcutu, și nimenui nu au spusu în acele ȃile nimicū din céle ce veduseră.

Éru a dua ȃi, pogorîndu-se ei din
37 munte, l'a întimpinatu poporu multu. Și éccē unu bărbatu din mulțime a strigatu, ȃicendu: Învēțătorule, rogu-te, ȃaută spre fiiulu meu; că este uniculu meu. Și éccē spiritu 'lu apucă,
39 și de odata strigă, și-lu struncină cu

spumă, și sfărîmându-lu, abia se duce
40 de la d'însulu. Și m'amu rugatu de
discipulii tei, să-lu scôtă; dară nu au
41 pututu. Éru Iisusu respundêndu, a
șisu: O nému necredinciosu și în-
reutățitu, pêne cându voiu fi cu voi,
și voiu suferi pre voi? Adă pre fiulu
42 teu aici. Și încă apropiându-se elu,
l'a trântitu demonulu, și l'a strunci-
natu. Éru Iisusu a certatu pre spi-
ritulu celu necuratu, și a vindecatu
43 copilulu, și l'a datu părintelui seu.
Și se uimiau toți de mărirea lui
Dumneșeu.

44 Și mirându-se toți de tôte cari a
făcutu Iisusu, a șisu discipuliloru
sei: Puneți aceste cuvinte în urechile
vóstre; că Fiiulu omului se va trăda
45 în mânele ómeniloru. Éru ei nu înțe-
legeau acestu cuvêntu, și era ascunsu
de d'însii, ca să nu-lu pricépă; și se
temeau să-lu întrebe de acestu cu-
vêntu.

46 Și s'a născutu dispută între ei, care
47 dintr'însii aru fi mai mare. Éru Iisusu,
sciindu gândulu ânimei loru, a luat
unu pruncu, și l'a pusu lîngă sine.
48 Și li-a șisu: Celu ce va primi acestu
pruncu în numele meu, primesce pre
mine, și celu ce va primi pre mine,
primesce pre celu ce m'a trămesu;
că celu ce este mai micu între voi
toți, acesta va fi mare.

49 Éru Ioanu, luându cuvêntulu, a
șisu: Învêțătorule, noi amu veșutu
pre unu óre-care scoțêndu demoni în
numele teu; și l'amu opritu, pentru
50 că nu urméză cu noi. Șis'a Iisusu lui:
Nu-lu opriti; că celu ce nu este con-
tra nostră, este pentru noi.

51 Și cându s'au împlinitu șilele înăl-
țării lui, elu s'a otărîtu să mérga la
52 Ierusalimu. Și a trămesu vestitori
înaintea sa; și mergêndu au întratu
într'o cetate de a Samariteniloru să-i
53 gătéscă. Dară nu l'au primitu pentru
că făca lui erá îndreptată cătră Ieru-
54 salimu. Și vedêndu discipulii sei, Ia-
cobu și Ioanu, au șisu: Dómnne, vo-
iesci ca să șicemu să se pogóre focu
din ceriu, și să-i mistuéscă, precumu
55 și Ilie a făcutu? Éru Iisusu, întorcên-
du-se, i-a certatu, și a șisu: Nu sciți
56 ai cărui spiritu sînteți voi. Că Fiiulu
omului nu a venitu să pérđă suflete

de ómeni, ci să le scape. Și au mersu
în altu satu.

Și mergêndu ei pe cale, a șisu óre- 57
cine lui: Dómnne, 'ți voiu urma ori
unde vei merge. Șis'a Iisusu lui: 58
Vulpile au vizunii, și paserile ceriu-
lui cuiburi; éru Fiiulu omului nu are
unde să-și plece capulu. Și a șisu 59
cătră altulu: Urméză-mi. Éru elu a
șisu: Dómnne, dă-mi voiă ântéiu să
mergu să îngropu pre părintele meu.
Éru Iisusu i-a șisu: Lasă morții să- 60
și îngrópe pre morții loru; éru tu
mergi de vestesce împêrăția lui Dum-
neșeu. Și a șisu altulu: Dómnne, 'ți 61
voiu urma; dară ântéiu dă-mi voiă
să mă regulezu cu cei din casa mea.
Éru Iisusu i-a șisu: Nimenea puin- 62
du-și mâna sa pe plugu, și căutându
înapoi, nu este potrivitu pentru îm-
pêrăția lui Dumneșeu.

CAP. 10.

Iisusu trămete șapte-deci de discipuli să predice
evangelia. Întórcerea și bucuria loru. Parabola Sa-
maritênelui. Iisusu în casa Marthei și a Mariei.

După acestea a rînduitu Domnulu 1
și pre alți șapte-deci, și i-a trămesu
câte duoi înaintea sa, în cetatea și
loculu, unde vrea elu să vină.

Și șicea cătră d'însii: 2

Șecerîșulu este mare, éru lucrători 3
sînt pușini; deci rugați pre Domnulu
șecerîșulu, ca să scóța lucrători la
șecerîșulu seu. Mergeți; éccé, eu vê 4
trămetu ca mnei în meșiloculu lupi-
loru. Să nu purtați pungă, nici traistă, 5
nici încălțăminte; și nimenui nu vê
închinați pre cale. Și în ori-ce casă 6
veți întra, ântéiu șiceți: Pace casei
acesteia. Și de va fi acolo fiulu păcei, 7
se va repausa preste d'însulu pacea
vóstră; éru de nu, se va întórcé la voi.
Și într'aceeași casă remâneți, mân- 8
cându și bêndu cele ce au; că lucră-
torulu este vrednicu de plata sa. Să
nu vê mutați din casă în casă. Și în 9
ori-ce cetate veți întra, și vê voru
primi, mâncați cele ce voru pune îna-
întea vóstră. Și vindecați bolnavii cari 10
sînt într'însa, și șiceți-li: S'a apro-
piatu spre voi împêrăția lui Dumne-
șeu. Și în ori-ce cetate veți întra, și 11
nu vê voru primi, eșindu la ulițele
sale, șiceți: Și pulberea ce s'a lipitu

de noi din cetatea vóstră, o scutu-
rămu spre voi; dară acésta să scii,
că s'a apropiatu spre voi împărăția
12 lui Dumneșeu. Éru dîcu vouî, că mai
ușoru va fi Sodomei în acea țî, de
13 câtu acelei cetăți. Vai ție, Chorazine!
vai ție, Bethsaido! că de s'aru fi fă-
cutu în Tiru și în Sidonu lucrurile
minunate, cari s'au făcutu întru voi,
de demultu s'aru fi pocăitu, ședîndu
14 în sacu și în cenușă. Înse mai ușoru
va fi Tirului și Sidonului la judecată,
15 de câtu vouî. Și tu, Capernaume! care
te-ai înălțatu pêně la ceriu, pêně la
16 iadu te vei pogorî. Celu ce ascultă
pre voi, ascultă pre mine; și celu ce
nesocotesce pre voi, nesocotesce pre
mine; éru celu ce nesocotesce pre
mine, nesocotesce pre celu ce m'a
trămesu.

17 Și s'au întorsu cei șapte-șeci cu
bucuriă, dîcîndu: Dómne, și demonii
18 ni se supunu în numele teu. Elu li-a
dîsu: Amu vedutu pre Satana că-
19 dîndu din ceriu ca unu fulgeru. Éccě,
eu vî dau putere să călcați preste
șerpi, și preste scorpîi și preste tótă
puterea neamicului; și nimicu nu vė
20 va vătěma. Înse nu vė bucurați pen-
tru acésta, că spiritele vî se supunu;
ci vė bucurați mai vîrtosu, că numile
vóstre s'au scrisu în ceriu.

21 Într'acea óră s'a bucuratu Iisusu
în spiritu, și a dîsu: Mulțumescu ție,
Părinte, Dómne alu ceriului și alu
păměntului, că ai ascunsu aceștea de
cei înțelepți și pricepuți, și le-ai de-
scoperitu prunciloru; adevěratu, Pă-
rinte; că așa a fostu bună-voința în-
aintea ta.

22 Tóte 'mi sînt date de la Părintele
meu; și nimenea nu scie cine este Fi-
iulu, de câtu numai Părintele; și cine
este Părintele, de câtu numai Fiiulu, și
cărui voiesce Fiiulu să-lu descopere.

23 Și întorcîndu-se cătră discipuli de-
osebi a dîsu: Fericiți sînt ochii cari
24 vedu cele ce vedeți voi; Că dîcu vouî,
că mulți profeti și regi au voitu să
vedă cele ce vedeți voi, și nu au vė-
dutu; și să audă cele ce auđiți, și nu
au auđitu.

25 Și éccě unu învățatu în legi s'a
sculatu, ispitindu-lu, și dîcîndu: În-
vėtătorule, ce să facu să moscenescu

vięta eternă? Elu i-a dîsu: Ce este 26
scrisu în lege? cumu cetesci? Elu 27
respondîndu, a dîsu: Să iubesci pre
Domnulu Dumneșeu tu din tótă
ânima ta, și din totu sufletulu teu,
și din tótă puterea ta, și din totu cu-
getulu teu; și pre aprópele teu ca
însu-ți pre tine. Și i-a dîsu: Dreptu 28
ai respunsu; acésta fă, și vei trăi.
Éru elu, vrîndu să se îndrepte, a dîsu 29
lui Iisusu: Și care este aprópele
meu?

Éru Iisusu respondîndu, a dîsu: 30
Unu omu se ducea din Ierusalimu
la Ierichonu, și a cădutu între tál-
hari, cari desbrăcîndu-lu și rîndu-
lu, s'au dusu, lăsîndu-lu abia viu.
Și din întěmplare se ducea unu pre- 31
utu pe acea cale; și vedîndu-lu, a
trecutu pe alătura. Asemenea și 32
unu Levitu venindu la acelu locu,
și vedîndu-lu, a trecutu pe alātu-
rea. Éru unu Samaritěnu, mergěndu 33
pe cale, a venitu la elu, și veděndu-
lu, i s'a făcutu milă. Și apro- 34
piîndu-se, a legatu ranele lui, tur-
nîndu oleiu și vinu; și puindu-lu pe
animalulu seu, l'a dusu la o casă de
óspeți, și a purtatu grijă de elu. Și 35
a dua dî, plecîndu, scoțěndu doi
denari a datu gazdei, și i-a dîsu:
Pórtă grijă de d'însulu; și ori-ce vei
mai cheltui, eu, cîndu mē voiu în-
tórce, voiu da ție înapoi. Deci care 36
dintr'acei trei țî se pare a fi aprópele
celui ce căduse între tálhari? Elu a 37
dîsu: Celu ce a făcutu milă cu d'in-
sulu. Atunci i-a dîsu Iisusu: Mergi
de fă și tu asemenea.

Și ducěndu-se ei, elu a întratu în- 38
tr'unu satu; éru o femee, a nume
Martha, l'a primitu în casa sa. Și 39
aceea avea o soră, ce se chiăma Ma-
ria, care și ședîndu la peciórele lui
Iisusu asculta cuvintele lui. Éru Mar- 40
tha era distrasă de multu serviciu, și
venindu la d'însulu a dîsu: Dómne, au
nu-ți pėsă, că sora mea singură m'a
lăsatu să servescu? deci dî ei, ca să-
mi ajute. Și responděndu Iisusu, i-a 41
dîsu: Martho, Martho, te îngrijesci,
și de multe te silesci. Ci unu lucru 42
trebuesce; și Maria partea cea bună
și-a alesu, care nu se va lua de la
d'însa.

CAP. 11.

Iisus învăță pre discipulii sei cumu trebuie să se rōge; vîndecă pre unu demonisatu, și refutetză pre Farisei, cari însușescu acetză minune lui Beelzebulu. I mustă pentru deprinderile lor rele, și făcăria lor.

- 1 Și cîndu elu era într'unu locu, rugându-se, după ce a încetatu, a ȃisu unulu din discipulii sei cătră d'însulu: Dōmne, învăță-ne să ne rugămu, precum și Ioanu a învățatu pre discipulii
- 2 sei. Și li-a ȃisu: Cîndu vȃ rugați, ȃiceți: Părintele nostru, carele esci în ceriuri, sântescă-se numele teu. Vie împărăția ta. Facă-se voia ta, precum
- 3 cumu în ceriu, și pe pămēntu. Pānea noastră cea de tōte ȃilele dă-ni-o astă-ȃi. Și ni ertă peccatele nōstre, precum
- 4 și noi ertămu tuturoru celoru ce ni sūnt detori. Și nu ne duce în ispită, ci ne scapă de celu reu.
- 5 Și li-a ȃisu: dacă cineva dintre voi aru ave unu amicu, și aru veni la d'însulu la mieȃulu noptii, și i-aru ȃice:
- 6 Amice, dă-mi împrumutu trei pāni; Că a venitu din cale unu amicu la mine,
- 7 și nu amu ce pune înaintea lui; Și acela din întru, respunȃendu, aru ȃice: Nu mă supȃra; acumu s'a încuiatu ușa,
- 8 și copiii mei sūnt în asternutu cu mine; nu potu să mă scolu să-ȃi dau. ȃicu voui: Măcaru de nu se va scula să-i de
- 9 pentru că este amiculu seu, dară pentru stăruința lui se va scula să-i de cāte 'i trebuie.
- 10 Și ȃicu voui: Cereți, și vi se va da; cāutați, și veți afla; bateți, și vi se va deschide. Că totu celu ce cere, ia;
- 11 și celu ce caută, află; și celui ce bate, i se va deschide.
- 12 De va cere fiulu pāne de la unulu dintre voi, care este părinte, au dōră 'i va da pȃtră?
- 13 sȃu de va cere pesce, au dōră 'i va da șerpe în locu de pesce? Sȃu de va cere ou, au 'i va da scorpia?
- 14 Deci dacă voi, fiindu rei, sciți să dați daruri bune copiiloru vōstri: cu cātu mai multu Părintele vōstru celu din ceriu va da Spiritu Sāntu celoru ce ceru de la d'însulu.
- 15 Și scotea unu demonu, și acela era mut. Și după ce a eșitu demonulu, a vorbitu mutulu;
- 16 și s'a miratu mulțimea. Eru unii dintr'însii ȃiceau: Elu scōte demonii prin Beelzebulu, domnulu demonilor. Alȃii is-

pitindu-lu cereau de la d'însulu semnu din ceriu. Eru elu sciindu gāndurile 17 lor, li-a ȃisu: Tōtă împărăția ce se desbină între sine, se pustiesce; și casă care se desbină asupra-și cade. Dacă chiaru Satana s'a desbinatu de 18 sine, cumu va sta împărăția lui? pentru că ȃiceți, că eu scotu demonii prin Beelzebulu. Eru dacă eu scotu 19 demonii prin Beelzebulu, prin cine-i scotu fiii vōstri? pentru acetză ei vȃ voru fi judecatori. Eru dacă eu scotu 20 demonii prin degetulu lui Dumneȃeu, ecce a ajunsu la voi împărăția lui Dumneȃeu. Cāndu celu tare înarmatu 21 pāzesce curtea sa, este în pace averea lui. Eru cāndu vine unulu mai tare 22 de cātu elu, și-lu biruesce, ia tōte armele lui, în cari se încredea, și împarte prăȃile lui. Celu ce nu este cu 23 mine este asupra mea, și celu ce nu adună cu mine resipesce.

Cāndu spiritulu celu necuratu ese 24 din omu, āmblă *acesta* prin locuri seci, cāutāndu-și repausu; dară neafāndu, ȃice: Mȃ voiu întorce în casa mea, de unde amu eșitu. Și venindu, 25 o află māturată și înfrumșetată. Atunci merge, și mai ia alte șapte spirite, mai rele de cātu sine; și ei 26 întrāndu locuescu acolo; și se facu cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de cātu cele d'āntēiu.

Vorbindu elu acestea, o femeie redicāndu-și vōce din poporu, i-a ȃisu: 27 Fericitu *este* pāntecelē care te-a purtat, și țȃtele cari tu ai suptu. Eru 28 elu a ȃisu: Da, fericiti *sūnt* cei ce ascultă cuvēntulu lui Dumneȃeu și-lu pāzesce.

Eru adunāndu-se glōtele, a în- 29 ceputu a ȃice: Acetză generațiune este rea; cere semnu; și semnu nu i se va da, de cātu numai sem- 30 nulu profetului Iona. Că precumu Iona a fostu semnu pentru Niniviți, așa va fi și Fiiulu omului pentru generațiunea acetză. Regina de la mé- 31 ȃă-ȃi se va scula la judecată cu bărbații acestei generațiuni, și-i va con- 32 demna; că a venitu de la marginile pāmēntului să audă înțelepciunea lui Solomonu; și ecce mai multu de cātu Solomonu aici. Bărbații de la Ninive se voru scula la judecată cu acetză

generațiune, și o voru condamna; că ei s'au pocăitu la predicarea lui Iona; și ecccă mai multu de câtu Iona aici.

33 Nimenea aprindându lumină o pune în locu ascunsu, nici suptu obrocu, ci în sfecinicu, ca cei ce întră să vedă

34 lumina. Luminătorulu corpului este ochiulu; deci de este ochiulu teu curatu, totu corpulu teu este luminatu; éru de este reu, și totu corpulu teu

35 va fi întunecatu. Dreptu aceea caută, ca lumina care este în tine să nu fie

36 întunerecu. Deci, dacă corpulu teu este totu luminatu, neavându vre o parte întunecósă, totulu va fi luminatu, ca și cându luminătorulu te-aru lumina cu strălucirea *lui*.

37 Éru vorbindu elu, 'lu ruga unu Fariseu să prândească la elu; și întrându

38 a ședutu la mėsă. Éru Fariseulu vedându, că nu s'a spălatu ântéiu, mai

39 'nainte de prânđu, s'a miratu. Dară Domnulu i-a đisu: Acumu voi Fariseii curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului; dară cea din întrulu vostru este plină de răpire și

40 de reutate. Nebuniloru! au nu celu ce a făcutu cea din afară, a făcutu și

41 cea din întru? Înse dați milosteniă din cele ce aveți; și ecccă tóte vî sânt curate. Dară vai voui, Fariseiloru!

42 că deciuiți izma și ruta și tóte legumele, și dați uitării dreptatea și iubirea lui Dumneđu; acestea să cădea să le faceți, și acelea să nu le lăsați.

43 Vai voui, Fariseiloru! că iubiți scaunele cele mai de susu în sinagogi, și

44 închinăciunile în tērguri. Vai voui, cărturariloru și Fariseiloru făcarnici! că sânteți ca mormintele ce nu se vedu, și ómenii, ce âmblă d'asupra loru, nu le sciu.

45 Atunci respunđendu unulu din învętații în legi, i-a đisu: Învētătorule, acestea đicēndu, și pre noi batjocuresci. Đis'a elu: Vai și voui, învētațiloru în legi! că însărcinați pre ómeni cu sarcini cu anevoiă de purtatu, éru voi nici cu unu degetu alu vostru nu

47 vă atingeți de sarcini. Vai voui! că zidiți mormintele profetiloru, pre cari

48 părinții vostri i-au ucisu. Deci mărturisiți, că partași sânteți la faptele părințiloru vostri; că aceia i-au ucisu,

49 éru voi zidiți mormintele loru. Pen-

tru acēsta și înțelepciunea lui Dumneđu a đisu: Trămite-voiu cătră ei profeti și apostoli; și *pre unii* dintr'insii voru ucide, și-*i* voru persecuta; Ca să se cēra de la acestu nēmu sângele tuturoru profetiloru, ce s'a vęrsatu de la întemeierea lumei: De la sângele lui Abelu pēnē la sângele Zachariei, care s'a omoritu între altaru și între templu; adevęru đicu voui: Se va cere de la acestu nēmu. Vai voui, învētațiloru în legi! pentru că ați luat cheea cunoscinței; voi nu ați întratu, și pre cei ce vreau să între i-ați opritu.

Și đicēndu-li elu acestea, au începutu cărturarii și Fariseii a se mânia tare, și a-lu ademni să li vorbėsca despre mai multe; Pândindu-lu, și căutându să scótă ceva din gura lui, ca să-lu pótă pērî.

CAP. 12.

Iisusu învētă pre discipulii sei a se păzi de făcăriă și de lăcomiă. Că nu trebue să se témă de câtu numai de Dumneđu. Blăsteme contra Sântului Spiritu. Priveghierea. Impăcarea cu neamicii.

Și fiindu adunate mai multe mii ce poporu, de se călcau unii pre alții, a începutu a đice discipuliloru sei: Mai ântéiu păziți-vę de aluatulu Fariseiloru, care este făcăriă. Că nimicu nu este acoperitu, care nu se va descoperi; nici ascunsu care nu se va cunósce. Deci ori-ce veți đice la întunerecu, se va ađi la lumină; și ceea ce veți vorbi la urechie în cămări, se va da în scire de d'asupra caselor.

Și đicu voui, amicii mei: Nu vę temeți de cei ce ucidu corpulu, și după aceea nu mai au nimicu de făcutu. Ci vî voiu areta de cine să ve temeți: Temeți-vę de celu ce are putere, după ce a ucisu, să arunce în gheenna; adevęru đicu voui: Temeți-vę de acela. Au nu se vęndu cincii vrábii dreptu duoi bani? și nici una dintr'insele nu este uitată înaintea lui Dumneđu. Înse și perii capului vostru toți sânt numerați. Deci nu vę temeți; că voi sânteți de mai multu prețu de câtu multe vrábii.

Și đicu voui: Totu celu ce mă va mărturisi înaintea ómeniloru, și Fi-

iulu omului va mărturisi pentru d'insu-
 9 sulu înaintea ângerilor lui Dumnezeu. Éru celu ce se va lepêda de mine
 înaintea ómeniloru, va fi lepêdatu în-
 10 tea ângerilor lui Dumnezeu. Și totu celu ce va ñice cuvêntu împo-
 triva Fiiului omului, i se va erta; éru
 celui ce va blăstema împotriva Sân-
 11 tului Spiritu, nu i se va erta. Éru
 cându vê voru aduce la sinagogi, și la
 tribunale si diregători, nu vê îngrijiți
 cumu și ce veți respunde, séu ce veți
 12 ñice; Că Spiritulu Sântu vê va învăța
 într'acea óră, ce vi se cuvine a ñice.
 13 Și i-a ñisu unulu din mulțime: În-
 vătătoriule, ñi fratelui meu ca să îm-
 14 partă cu mine moscenirea. Éru elu
 i-a ñisu: Omule, cine m'a pusu ju-
 decătoru séu împărțitoru preste voi?
 15 Și li-a ñisu: Vedeți să vê feriți de
 lăcomiă; că vieța cuiva nu stă în
 prisosința averei sale.
 16 Și a spusu loru parabolă, ñicêndu:
 Unui omu bogatu i-a roditu țerâna.
 17 Și acesta cugeta în sine, ñicêndu: Ce
 voi face? că nu amu unde aduna
 18 fruptele mele. Și a ñisu: Acésta voi
 face: Voiu strica grânarele mele, și
 le voiu zidi mai mari; și acolo voiu
 strînge tóte fruptele mele și bunurile
 19 mele; Și voiu ñice sufletului meu:
 Suflete, ai multe bunuri strînse spre
 mulți ani; repausă-te, mânâncă,
 20 bea, și veselesce-te. Éru Dumnezeu
 i-a ñisu: Nebune, într'acéstă nópte
 va fi cerutu de la tine sufletulu teu;
 atunci cele ce ai gătitu, ale cui voru
 21 fi? Așa este celu ce strînge lui-și te-
 sauru, dară nu este bogatu în Dum-
 neđeu.
 22 Și a ñisu discipuliloru sei: Pentru
 acésta vî ñicu: Nu vê îngrijiți de vie-
 23 țta vóstra, ce veți mânca; nici de
 corpu, cu ce vê veți îmbrăca. Vieța
 mai multu este de câtu hrana, și cor-
 24 pulu de câtu vestmêntulu. Căutați la
 corbi; că nu sémênă, nici seceră; nu
 au cămări, nici grânarie; și Dumne-
 25 đeu 'i nutresce; cu câtu mai buni
 sânteți voi de câtu paserile? Și cine
 26 dintre voi prin grija sa póte să adau-
 gă staturei sale unu cotu? Deci, dacá
 nu puteți face nici ce este mai micu,
 de ce mai îngrijiți de cele-l-alte?
 27 Priviți crinii, cumu crescú; nu se o-

stenescu, nici torcu; éru ñicu voui,
 că nici Solomonu în tótă mărirea sa
 nu s'a îmbrăcatu ca unulu dintr'ace-
 28 stia. Deci, dacá Dumnezeu așa îm-
 bracă érba, care este astă-ñi în câmpu,
 și mâne se aruncă în cuptoru, cu câtu
 mai multu pre voi, puçinu-credincio-
 șiloru?

Deci să nu întrebați ce veți mânca, 29
 séu ce veți bé, nici nu vê luptați cu
 gândulu. Că tóte acestea le caută 30
 popórele lumei acesteia; și Părintele
 vostru scie că vî trebuescu acestea.
 Dară căutați împărăția lui Dumne- 31
 đeu? și acestea tóte vî se voru adăugi.
 Nu te teme, turmă mică; că a bine- 32
 voitu Părintele vostru să vî dee îm-
 părăția. Vindeți averea vóstră și dați 33
 milosteniă; faceți-vê pungi, cari nu
 se învechiescu, tesauru în ceriu, care
 nu se împuçinéză, unde furulu nu se
 apropiă, nici molia nu strică. Că unde 34
 este tesaurulu vostru, acolo va fi și
 ânima vóstră.

Și fie cópsele vóstre încinse și fă- 35
 cliele aprinse; Și voi înși-vê aseme- 36
 nea cu ómenii, cari ascéptă pre dom-
 nulu loru, cându se va întórce de la
 nuntă; ca venindu și bătêndu îndată
 să-i deschidă. Fericiti sânt servii a- 37
 ceia, pre cari venindu domnulu, 'i va
 afla priveghiându, adevêru ñicu voui,
 că se va încinge, și-i va pune să ședă
 la mésză, și venindu, li va servi. Și 38
 de va veni la a duoa strajă, séu de
 va veni la a treia strajă, și-i va afla
 așa, fericiti sânt servii aceia. Dară 39
 acésta să sciți, că de aru sci stêpâ-
 nulu casei în care óră vine furulu,
 aru priveghia, și nu aru lăsa să-i sepe
 casa lui. Deci și voi fiți gata; că în 40
 óra în care nu gândiți, Fiiulu omului
 va veni.

Éru Petru i-a ñisu: Dómne, cătră 41
 noi ñici acéstă parabolă, séu și cătră
 42 toți? Și Domnulu a ñisu: Cine este
 óre îngrijitorulu celu credinciosu și
 înțeleptu, pre care-lu va pune Dom-
 nulu seu preste servii sei, să li dee
 la timpu partea loru? Fericitu este 43
 acelu servu, pre care venindu dom-
 nulu seu 'lu va afla așa făcêndu. Ade- 44
 vêru ñicu voui, că-lu va pune preste
 tóte averile sale. Dară de va ñice a- 45
 celu servu în ânima sa: Domnulu

meu întârziă a veni, și va începe a bate pre servi și pre serve, și a mânca și a bé și a se îmbêta, Va veni domuulu servului aceluia în ziua în care nu ascéptă, și în óra în care nu scie, și-lu va despica, și-i va pune partea lui cu necredincioșii. Și servulu, celu ce a sciutu voia domnului seu, și nu a gátitu, nici a făcutu du-pre voia lui, se va bate multu: Éru celu ce nu a sciutu, și a făcutu cele vrednice de bătăi, se va bate pușinu. Că ori-căruia s'a datu multu, multu se va cere de la d'însulu; și căruia i s'a încredințatu multu, mai multu voru cere de la d'însulu.

49 Focu amu venitu se aruncu pe pământu, și ce voiescu, dacă s'a și aprinsu! Éru cu botezu amu să mă botezu; și cum mă strimtorezu pêne ce se va îndeplini! Au vi se pare, că amu venitu să dau pace pe pământu?

52 Nu, đicu voui; ci desbinare. Că de acumu înainte cinci într'o casă voru fi desbinați, trei asupra a duoi, și duoi asupra a trei. Se va desbina părintele asupra fiiului, și fiulu asupra părintelui; muma asupra fiecei, și fia asupra mumei; sócra asupra noră-sa, și nora asupra sócră-sa.

54 Și đicea și poporului: Cându vedeți nuorulu redicându-se de la apusu, îndată điceți: vine plóiă mare; și este așa, Și cându vedeți austrulu suflându, điceți: Va să fie arșiță, și se face. Făçarniciloru! faça ceriului și a pământului sciți a cerca, dară acestu timpu, cumu nu-lu cercați?

57 Da, pentru ce nu judecați și de la sine ceea ce este dreptu? Cându mergi cu pârșulu teu la judecătóriu, silescete-te pe cale a te desface de elu; ca nu cumva să te tragă la judecătóriu și judecătóriu să te dea servului; și servulu să te arunce în închisóre. Đicu ție; nu vei eși de acolo pêne ce nu vei plăti și banulu celu mai de pe urmă.

CAP. 13.

Iisusu cu ocasiunea Galileeniloru uciși chiamă la pocăință. Parabola smochinului uscatu. Iisusu vindecă o femeie bolnavă în ziua sâmbătei. Parabola grăuntelui de muștaru. Indemnuare a intra pe pórta cea strîmă. Predicere de dărímarea Ierusalimului.

1 În acelu timpu erau de față unii, cari

i-au spusu despre Galileenii, alu cărorora sânge l'a amestecatu Pilatu cu sacrificiele loru. Și respundendu Iisusu, li-a đisu: Au vi se pare, că Galileenii acestia au fostu mai păcătoși de câtu toți Galileenii, pentru că au suferitu acestea? Nu, đicu voui; ci de nu vă veți pocăi, toți vă veți perde așa. Séu acei optu-spre-dece, preste cari a căđutu turnulu în Siloamu, și i-a omorítu, vi se pare, că acestia au fostu mai păcătoși de câtu toți ómenii, cari locuiau în Ierusalimu? Nu, đicu voui; ci de nu vă veți pocăi, toți vă veți perde așa.

Și vorbia acéstă parabolă: Óre-cine avea unu smochinu plântatu în via lui, și a venitu căutându fructu într'însulu, și nu a aflatu. Atunci a đisu cătră vieru: Éccé, trei ani sânt de cându vinu căutându fructu în acestu smochinu, și nu aflu; taie-lu; de ce zădărnicesce pământulu? Elu respundendu i-a đisu: Dómnne, lasă-lu și într'acestu anu, pêne ce-lu voiu sepa împrejuru, și voiu pune gunoiu. Și de va face fructu, bine; éru de nu, după aceea 'lu vei tăia.

Și învăța în una din sinagogi sâmbăta. Și éccé, era o femeie, care avea spiritulu neputinței de optu-spre-dece ani, și era gîrbovă, și nu putea să se redice în susu nici de cumu; Éru Iisusu, vedendu-o, o a chiamatu, și i-a đisu: Femeie, esci scăpată de bóla ta. Și și-a pusu mânele pe d'insa, și îndată s'a îndreptatu, și măria pre Dumneđu.

Éru mai marele sinagogei mâniându-se, pentru că o vindecase Iisusu sâmbăta, a respunsu și a đisu poporului: Șese đile sânt în care se cade a lucra; deci într'acestea venindu vă vindecati, dară nu în ziua sâmbătei. Atunci domnulu i-a respunsu, și a đisu: Făçarnice! fie-care din voi sâmbăta au nu-și deslégă boulu séu asinulu de la esle, și-lu duce de-lu adapă? Dară acésta, care este fiică a lui Abraamu, și pre care o a legatu Satana de optu-spre-dece ani, au nu se cădea a se deslega de acéstă legătură în ziua sâmbătei? Și acestea đicendu, se rușinau toți împrotivitorii lui; și totu poporulu se bucura de

tóte cele minunate, ce se făceau de d'însulu.

- 18 Atunci ȕicea : Cui este asemenea împărația lui Dumneȕeu ? și cu ce o
 19 voi asemăna ? Asemenea este grăuntelui de muștaru, pre care luându-lu unu omu l'a aruncatu în grădina sa ; și a crescutu, și s'a făcutu arbore mare, și paserile ceriului au locuitu în ramurile lui.
- 20 Érași a ȕisu : Cu ce voi asemăna
 21 împărația lui Dumneȕeu ? Asemenea este aluatului, care luându-lu o femee, l'a ascunsu în trei măsuri de făină pêne ce s'a dospitu tótă.
- 22 Și âmbla prin cetăți și prin sate, învățându și călătorindu la Ierusalimu.
- 23 Éru unulu i-a ȕisu : Dómnne, au pu-
 24 ȕini sânt cei ce se mântuiescu ? Éru elu li-a ȕisu : Stăruiți a întra prin pórta cea strîmtă ; că mulți, ȕicu voui, voru căuta să între, și nu voru
 25 puté. Cându se va fi sculatu stêpânulu casei, și va fi închisu ușa, și voi veți începe a sta afară și a bate în ușa, ȕicându : Dómnne, Dómnne, deschide-ni ; și răspundându-vi va ȕice : Nu
 26 vă cunosc de unde sânteti ; Atunci veți începe a ȕice : Amu mâncatu și amu bėutu înaintea ta, și tu ai învățatu
 27 în tēgurile nóstre. Dară elu va ȕice : ȕicu voui : Nu vă cunosc de unde sânteti ; depărtați-vē de la mine toți lucrătorii nedreptății. Acolo va fi plân-
 28 gere și scrisnirea dinților, cându veți vedé pre Abraamu, și pre Isaacu, și pre Iacobu, și pre toți profetii în împărația lui Dumneȕeu, éru pre voi
 29 înși-vē scoși afara. Da, voru veni de la resăritu, și de la apusu, și de la mēȕa-nópte, și de la mēȕă-ȕi, și voru ședé la mēsă în împărația lui Dumneȕeu. Și éccē sânt cei mai din urmă,
 30 cari voru fi ântēiu ; și sânt ântēiu, cari voru fi cei mai din urmă.
- 31 Într'acea ȕi s'au apropiatu unii Farisei, ȕicându-i : Eși și te du de aici ;
 32 că Erodu va să te omóre. Éru elu li-a ȕisu : Merȕeți de spuneți vulpei aceleia : Éccē, eu scotu demoni și facu vindecări astă-ȕi și mâne, și a treia
 33 ȕi voi sfērși. Dară mi se cade a merge astă-ȕi și mâne și poimâne ; că nu este cu putință să se pērdă

profetu afară din Ierusalimu. Ierusalime, Ierusalime ! celu ce omori profetii, și uȕiȕi cu petre pre cei trameși la tine ; de câte ori am vrutu să adunu pre fiii tei, cumu *adună* găina puii sei suptu aripi, dară nu ați voitu. Éccē, vi se lasa casa vóstră
 34 pustia ; că în adevēru ȕicu voui : Nu
 35 mē veți vedé, pēnē va veni *timpulu* cându veți ȕice : Bine-cuvēntatu este celu ce vine în numele Domnului.

CAP. 14.

Iisusu vindecă pre unu idropicu în ȕiua sâmbătei ; elu recomandă umilința și facerea de bine. Parabola despre cina cea mare. Lepēdarea de sine.

1 Întrându Iisusu în casa unuia din mai
 2 marii Fariseiloru, casă mânânce pâne
 3 sâmbăta, acestia 'lu pândiau. Și éccē
 4 unu *omu* bolnavu de idropică era în-
 5 aintea lui. Și Iisusu luându cuvēntulu, a vorbitu cătră învățatii în legi
 6 și cătră Farisei, ȕicându : Óre se cade sâmbăta a vindeca ? Éru ei au tăcutu. Și apucându-lu, l'a vindecatu, și l'a
 7 lasatu. Și răspundându-li a ȕisu : Alu
 8 căruia dintre voi asinu séu bou, de va căde în puțu, au nu îndata 'lu va scóte în ȕiua sâmbătei ? Și nu au pu-
 9 tutu să-i răspundă la acestea.

10 Și ȕicea parabolă cătră cei chiămați, vedēdu elu cumu 'și alegeau șederile mai susu, ȕicându-li : Cându vei fi chiămatu de cineva la
 11 nuntă, nu ședé la loculu celu mai de susu ; ca nu cumva să fie chiămatu de d'însulu altulu mai onoratu de
 12 cătu tine ; Și venindu celu ce te-a
 13 chiămatu pre tine, și pre acela, 'ti va ȕice : Dă acestuia loculu ; și atunci vei începe cu rușine a lua pe rōndu
 14 loculu celu mai de josu. Ci cându
 15 vei fi chiămatu, mergi de șeȕi la loculu celu mai de josu ; pentru ca, de va veni celu ce te-a chiămatu, să-ți ȕică : Amice, sue-te mai susu ; atunci vei ave onóre înaintea celoru ce voru ședé împreună cu tine. Că
 16 totu celu ce se înalță pre sine, se va umili ; și celu ce se umilește se va înalță.

17 Și ȕicea și celui ce-lu chiămase :
 18 Cându faci prânȕu séu cină, nu chiă-

ma pre amicii tei, nici frații tei, nici rudele tale, nici vecini bogați, ca nu cumva și ei să te chame pre tine, și să ți se facă respălăire. Ci cându faci ospetu, chiamă săraci, nevoiași, schiopi, și orbi. Și fericitu vei fi; că ei nu pot să-ți întorcă; ci ți se va întorce la învierea dreptiloru.

15 Și auđindu acestea unulu din cei ce ședeau le mėsă cu elu, a ăisu: Fericitu *este* celu ce va prândi în împărăția lui Dumneđeu. Elu i-a ăisu: Unu omu a făcutu cină mare, și a chiamatu pre mulți; Și a trămesu pre servulu seu în óra cinei, să dică celoru chiamați: Veniți, că tóte sânt acum gata. Și au începutu toți de o dată a se scusa. Celu d'ântéiu i-a ăisu: Amu cumpératu térână, și amu nevoiă să esu, și să o vedu; rogu-te să mă erți. Altulu a ăisu: Amu cumpératu cinci parechi de boi, și mergu să-i cercu; rogu-te să mă erți. Și altulu a ăisu: Mi-amu luat femee, și pentru acésta nu pot veni. Deci întorcându-se acelu servu, a spusu domnului seu acestea. Atunci măriându-se stěpănuulu casei, a ăisu servului seu: Eși curěndu în těrğurile și ulițele cetăței, și adă aicia săracii și nevoiașii, și schiopii, și orbii. Și a ăisu servulu: Dómne, s'a făcutu cumu ai ăisu, și încă mai este locu. Și a ăisu domnulu cătră servu: Eși la drumuri și la garduri, și-i silesce să între, ca să se împle casa mea. Că ăicu voui: Nici unulu din acei bărbați, ce erau chiamați, nu va gusta din cina mea.

25 Și mergea cu d'insulu poporu multu; și elu întorcěndu-se li-a ăisu: Cându cineva vine cătră mine, și nu uresce pre părintele seu și pre mumă, și pre femee, și pre copii, și pre frați, și pre surori, și chiaru vieța sa, nu-mi póte fi discipulu. Și celu ce nu-și pórtă crucea sa, și nu vine dupa mine, nu-mi póte fi discipulu. Că cine dintre voi vrěndu să zidescă unu turnu, au nu ántéiu se pune să-și socotescă chieltuéla, de are *cu ce* să sfărșescă. Ca nu cumva puněndu temelia, și neputěndu sfărși, toți cei ce-*lu* voru vedé să începă a-lu lua în rısu, Dicěndu: Acestu omu a înce-

putu a zidi, dară nu a pututu sfărși. Séu care rege, mergěndu spre a purta resboiu asupra altui rege, au nu se pune mai ántéiu să se svátuescă, de va puté cu ăece mii să întimpine pre celu ce vine asupra lui cu duoé-ăeci de mii? Éru de nu, încă fiindu acesta departe, trămețěndu solia, se rógă de pace. Așa dară fie-care dintre voi, care nu se lépědă de tóte averile sale nu-mi póte fi discipulu.

Bună *este* sarea; éru dacă sarea se va strica, cu ce se va drege? Nici în pământu nici în gunoiu nu este trebnică; *ci* se aruncă afară. Celu ce are urechi de auđitu, să auđă.

CAP. 15.

Iisusu justifică purtarea sa cu pécătoșii prin parabolele despre óie, drahme, și fiulu resipitoru.

Atunci s'au apropiatu de d'insulu toți vameșii și pécătoșii, ca să-lu asculte. Și murmurau Fariseii și cărturarii, ăicěndu: Acesta primesce pre pécătoși, și mânâncă cu d'inșii. Și li-a vorbitu acéstă parabolă ăicěndu: Care omu dintre voi avěndu o sută de oi, și perđěndu una dintr'insele, au nu lasă pre cele nouě-ăeci și nouě în pustiiu, și merge după cea perdută, pěně cându o află? Și aflându-o, o pune pe umerii sei, bucurându-se. Și venindu a casă, chiamă amicii și vecinii, ăicěndu-li: Bucurați-vě cu mine, că amugăsitu óea cea rătăcită. ăicu voui, că așa va fi bucuriă în ceriu de unu pécátosu ce se pocăesce, mai multu de cătu de nouě-ăeci și nouě de drepti, căroru nu li trebue pocăință.

Séu care femee, avěndu ăece drahme, de perde o drahmă, au nu aprinde lumină, și mătura casa, și caută cu din adinsulu, pěně o află. Și aflându-o, chiamă amicele și vecinele, ăicěndu: Bucurați-vě cu mine, că amu găsitu drahma, care o amu perdutu. Așa ăicu voui, se face bucuriă înaintea ángeriloru lui Dumneđeu de unu pécátosu ce se pocăesce.

Și a ăisu: Unu omu avea duoi fi; Și a ăisu celu mai těneru din ei părintelui *seu*: Părinte, dă-mi partea de avere ce *mi* se cade. Și li-a împăr-

13 țitu averea. Și după puține zile, adunându toate fiului celu mai tîneru, s'a dusu într'o țeră departe, și acolo a resipitu averea sa, viețuindu în
 14 desfrînări. Și chieltuindu elu toate, s'a făcutu fómete mare într'acea țeră; și elu a începutu a suferi de
 15 lipsă. Și mergîndu s'a lipitu de unulu din cetățenii țerei aceia; și l'a trămesu la tērânele sale să pască
 16 porcii. Și doria să-și sature pântecelul seu de roșcovele ce mâncau porcii; înse nimenea nu-i da. Și venindu-și în sine, a ȓisu: Căți argați ai părintelui meu au prisosință de
 17 pâne, éru eu peru de fôme! Mă voiu scula, și mă voiu duce la părintele meu, și-i voiu ȓice: Părinte, păcătuit'amu la ceriu și înaintea ta; Și nu
 18 mai sînt vrednicu a mă chiâma fiulu teu; fă-mă ca pre unulu din argații tei. Și sculându-se a venitu la părintele seu. Éru încă fiindu departe, l'a vedutu părintele seu, și i s'a făcutu milă; și alergându au căduțu
 21 pe grumazulu lui, și l'a sărutatu. Și i-a ȓisu fiulu: Părinte, păcătuit'amu la ceriu și înaintea ta, și nu mai sunt
 22 vrednicu a mă chiâma fiulu teu. Și a ȓisu părintele cătră servii sei: Aduceți îmbrăcăminte ce mai bună, și-lu îmbrăcați pre elu, și dați ânelu în mâna lui, și încălțăminte în peciôrele
 23 lui. Și aduceți vițelulu celu mai îngrășatu, și-lu junghiați; și să mâncămu, și să ne veselimu. Că acestu fiu alu meu mortu era, și a înviatu; perdutu era, și s'a aflatu.
 25 Și au începutu a se veseli. Dară fiulu lui celu mai mare era la țerănă; și venindu, și apropiându-se de casă, a
 26 auditu musică și jocuri; Și chiâmându pre unulu din servi, l'a întrebatu ce sînt acestea? Elu i-a ȓisu: Fratele teu a venitu, și părintele teu a junghiatu vițelulu celu îngrășatu,
 28 pentru că l'a primitu sănătosu. Éru elu s'a mâniatu, și nu vrea să între. De aceea părintele lui eșindu 'lu ruga. Éru elu respundîndu a ȓisu părintelui seu: Éccă de atâția ani 'ți servescu, și nici o dată nu amu călcatu ȓisa ta, și nici o dată nu mi-ai datu macaru unu iedu, ca să
 30 mă veselescu cu amicii mei. Éru

cîndu veni acestu fiu alu teu, care a mâncatu averea ta cu meretricile, 'i junghiași vițelulu celu îngrășatu. Și elu i-a ȓisu: Fiiule, tu esci cu mine în totu timpul, și toate ale mele sînt ale tale; Se cădea a ne veseli și a ne bucura; că acestu frate alu teu mortu era, și a înviatu; perdutu era, și s'a aflatu.

CAP. 16.

Parabola despre îngrijitorulu necredinciosu. Nime-nea nu pôte servi la duoi domni. Parabola despre bogatulu și despre Lazaru.

Și ȓicea și discipuliloru sei: Era unu omu bogatu, care avea unu îngrijitoru; și acesta a fostu pēritu la elu că resipesce averea lui. Deci chiâmându-lu i-a ȓisu: Ce audu despre tine? dă socotělă de însărcinarea ta; că nu mai poți fi îngrijitoru. Éru îngrijitorulu a ȓisu în sine: Ce voiu face? că domnulu meu iea de la mine însărcinarea; a sepa nu potu, a cere 'mi este rușine. Sciu ce voiu face, de voiu fi scosu din însărcinarea mea, să mă primescă în casele loru. Și chiâmându pre fie-care din detornicii domnului seu, a ȓisu celui ântēiu: Cu câtu esci detoru domnului meu? Elu a ȓisu: Cu o sută de mēsuri de oleiu. Și i-a ȓisu: Ia-ți înscrisulu, și șeȓi curêndu, și șcrie cinci ȓeci. Atunci a ȓisu altuia: Dară tu cu câtu esci detoru? Elu a ȓisu: Cu o sută de mēsuri de grâu. Și i-a ȓisu: Ia-ți înscrisulu, și șcrie optu-ȓeci. Și a lăudatu domnulu pre îngrijitorulu nedreptu, pentru că a făcutu înțelepțesce; că fii lunei acesteia sînt mai înțelepți de câtu fii luminei în generațiunea loru.

Și ȓicu voui: Faceți-vî amici din mamonulu nedreptăței; ca, dacă veți fi în lipsă, să vă primescă în corturile cele eterne. Celu ce este credinciosu în puține, este credinciosu și în multe; și celu ce este nedreptu în puține, este nedreptu și în multe. Deci dacă nu ați fostu credinciosi în mamonulu celu nedreptu, cine vî va încredința cele adevărate.

Și dacă nu ați fostu credincioși în celu străinu, cine vî va da ce este alu vostru? Nici unu servu nu pôte servi la duoi domni; că séu pre unulu

va urî și pre altulu va iubi; séu de unulu se va alipi și pre altulu va desprețui. Nu puteți servi lui Dumneșeu și lui Mamonu.

14 Și audiau tóte acestea și Fariseii, cari erau iubitori de argintu, și-și
15 rîdeau de d'însulu. Și li-a đisu: Voi sînteți cei ce vë faceți drepti înaintea ómeniloru; dară Dumneșeu cunosce ânimele vóstre; și ceea ce este între ómeni prețiosu, uríciune este
16 înaintea lui Dumneșeu. Legea și profetii erau pêně la Ioanu; din acestu timpu se predică împărăția lui Dumneșeu, și fie-care se silesce
17 spre aceea. Și mai lesne este să trecă ceriulu și pămēntulu, de câtu să
18 cađă o cirtă din lege. Totu celu ce-și lasă femeea sa, și iea alta, comite adulteriu; și totu celu ce iea pre cea lăsată de bărbatu, comite adulteriu.

19 Era unu omu bogatu, ce se îmbrăca în purpură și în mătasă, veselindu-se în strălucire în tóte đilele;
20 Și era unu săracu, anume Lazaru, care era aruncatu înaintea ușei lui,
21 plinu de bube; Și doria să se sature de fărîmăturile, cari cădeau din mēsa bogatului, și câinii venindu lingeau bubele lui. Și a muritu săraculu, și s'a dusu de ângeru în sinulu lui Abraamu; și a muritu și bogatulu,
23 și s'a îngropatu. Și în iadu redicându-și ochii sei, fiindu în chinuri, vede pre Abraamu de departe, și
24 pre Lazaru în sinulu seu. Și elu, strigându, a đisu: Părinte Abraame, miluesce-mě, și trāmete pre Lazaru, să-și întingă vērfulu degetului seu în apă, ca să-mi recorēscă limba; că
25 mă chinuescu în acēstă vāpae. Éru Abraamu a đisu: Fiiule, adu-ți aminte, că tu ai primitu cele bune ale tale în viēța ta, și Lazaru asemenea cele rele; dară acumu elu se
26 mângăe, și tu te chinuesci. Și pe lîngă tóte acestea între noi și între voi este unu mare adūncu, că cei ce voru să trecă de aici cătră voi nu potu; nici cei de acolo nu potu să
27 trecă la noi. Atunci a đisu: Rogu-te dară, părinte, ca să-lu trāmeți în
8 casa părintelui meu; Că amu cinci frați; căroru să li mărturisēscă des-

pre acēsta, ca nu cumva să vină și ei la acestu locu de chinu. I-a đisu 29
Abraamu: Au pre Moisi și pre profeti; să-i asculte. Éru elu a đisu: 30
Nu, părinte Abraame; ci de va merge la d'înșii cineva din morți, se voru
pocăi. Și i-a đisu: Dacă nu ascultă 31
de Moisi și de profeti, măcaru de aru și învia cineva din morți, nu voru crede.

CAP. 17.

Iisusu vorbesce despre scandale, despre ertarea greșelilor, și despre puterea credinței; elu vindecă dece leproși; vorbesce despre întemeierea împărăției lui Dumneșeu, și despre venirea Fiului omului.

Atunci a đisu discipuliloru sei: Este 1
cu neputință să nu vină scandale; dară vai de omulu acela, prin carele
vinu. Mai de iolosu i-aru fi, ca să i 2
se spândure o pétră de móră de grumazulu lui, și să se arunce în mare, de câtu a scandalisa pre unulu dintr'acești mici. Păziți-vě: De-ți va 3
greși fratele teu, cértă-lu; și de se va pocăi, ertă-i. Și măcaru de șapte 4
ori în đu de-ți va greși, și de șapte ori în đu se va întórce la tine đicēdu: Mě căescu; să-i erti.

Și au đisu apostolii cătră Domnulu: 5
Adaage-ni credință. Éru Domnulu a 6
đisu: De ați ave credință ca unu grăunte de muștaru, ați đice dudului acestuia: Desrădicinēză-te și te plântēză în mare, și v'aru asculta.

Éru cine dintre voi, dacă aru ave 7
servu arându, séu pascēdu vite, i-aru đice îndată, după ce a venitu de la câmpu: Du-te și te pune la mēsă? Au nu mai vîrtosu 'i va đice: 8
Gătesce-mi cina, și încingēdu-te servesce-mi, pêně voiu mânca și voiu bé eu; și după aceea vei mânca și vei bé și tu? Au dóră va mulțumi 9
servului aceluia, pentru că a făcutu cele ce i s'a ordinaru? Nu, mi se pare. Așa și voi, cându veți fi făcutu 10
tóte cele ce vi s'a ordinaru, điceți: Sîntemu servi netrebnici; făcurāmu ce amu fostu detori a face.

Éru mergēdu elu la Ierusalimu, 11
a trecutu prin Samaria și Galileea. Și întrāndu într'unu satu, l'au întim- 12
pinatu dece barbați leproși, cari au stātutu de departe; Și aceia au re- 13
dicatu vóce, đicēdu: Iisuse, Învē-

14 țătorule, miluesce-ne. Și vedându-i
li-a ȕisu : Mergeți și vă arețați preo-
țiloru. Și s'a întemplantu pre cându
15 mergeau, s'au curățitu. Eru unulu
dintr'înșii vedându că s'a vindecatu,
s'a întorsu, mărindu pre Dumneȕeu
16 cu vóce tare ; Și a căȕutu cu faȕa
la peciórele lui, mulțumindu-i ; și
17 acela era Samariténu. Iisusu, luându
cuventulu, a ȕisu : Au nu ȕece s'au
curățitu, dară cei nouē unde sânt ?
18 Nu s'au aflatu să se întórcă să dee
mărire lui Dumneȕeu de cătu numai
19 acestu străinu. Și i-a ȕisu : Scólă-te
și mergi ; credința ta te-a mântuitu.
20 Și fiindu întrebatu de Farisei,
cându va veni împărăția lui Dumne-
ȕeu, li-a respunsu, și a ȕisu : Împē-
răția lui Dumneȕeu nu vine vedându
21 cu ochii. Nici voru ȕice : Éccē
aici ! séu éccē acolo ! că éccē îm-
părăția lui Dumneȕeu este deja între
voi.
22 Și a ȕisu discipuliloru : Voru veni
ȕile, cându veți dori să vedeți una
din ȕilele Fiiului omului, și nu veți
23 vedé. Și vî voru ȕice : Éccē aici !
séu éccē acolo ! nu mergeți, nici nu
24 urmați. Că precumu fulgerulu, ful-
gerându din o parte a ceriului, lu-
minéză pēnē la alta ; așa va fi și
25 Fiiulu omului în ȕiua sa. Dară mai
ântēiu trebuie a suferi multe, și a fi
26 lepēdatu de acéstă generațiune. Și
precumu a fostu în ȕilele lui Noe,
așa va fi și în ȕilele Fiiului omului :
27 Mâncau, beau, se însurau, se mări-
tau, pēnē la ȕiua în care a întratu
Noe în arcă, și a venitu deluviulu, și
28 a perdutu pre toți. Asemenea și pre-
cumu a fostu în ȕilele lui Lotu :
mâncau, beau, cumpērau, vindeau,
29 săȕiau, zidiau ; Dară în ȕiua în care
a eșitu Lotu din Sodoma, a plouatu
focu și și puciósă din ceriu, și a per-
30 dutu pre toți. Așa va fi în ȕiua, în
31 care Fiiulu omului se va areta. În-
tr'acea ȕi celu ce va fi d'asupra casei
și vasele lui în casă, să nu se pogóre
să le iee ; și celu din câmpu, aseme-
32 nea să nu se întórcă înapoi. Adu-
ceți-vē aminte de femeea lui Lotu.
33 Celu ce va căuta să scape vieța sa, o
va perde ; și celu ce o va perde, o
34 va păstra. ȕicu voui : Într'acea

nópte voru fi duoi într'unu patu :
unulu se va lua, și altulu se va lăsa.
Duoē voru măcina împreună : una se 35
va lua, și alta se va lăsa. Duoi voru 36
fi în câmpu : unulu se va lua, și al-
tulu se va lăsa. Și respundēdu, i-au 37
ȕisu : Unde Dómnē ? Elu li-a ȕisu :
Unde este trupulu , acolo se voru
aduna vulturii.

CAP. 18.

Parabolele despre judecatorulu nedreptu și despre
Fariseu și vameșu. Iisusu bine-cuvēntă pre prunci.
Pericolulu bogățiiloru. Iisusu și predice suferințele
sale, și vindecă pre unu orbu.

Și li ȕicea parabolă cu acestu scopu 1
că se cade a se ruga totu-de-una, și
a nu se descuragia ; ȕicēdu : Într'o 2
cetate era unu judecatoru, care nu se
temea de Dumneȕeu, nici nu-i pēsa de
omu. Și era o veduvă într'acea ce- 3
tate, și venia la d'însulu, ȕicēdu :
Scapă-mē de neamiculu meu. Și nu 4
vroia multu timpu ; éru după aceea
a ȕisu în sine : De și nu mă temu de
Dumneȕeu, nici nu-mi pēsă de omu,
Dară, fiindu că acéstă veduvă mă 5
supēră, o voiu scāpa, ca să nu mă
chinuiescă, venindu necontentitu. Și 6
a ȕisu Domnulu : Auȕiți ce ȕice ju-
decatorulu celu nedreptu. Și Dum- 7
neȕeu au nu va face scāpare aleșiloru
sei, cari strigă cătră d'însulu ȕiua și
nóptea, de și îndelungu rabdă pre
neamici loru ? ȕicu voui, că-i va 8
scāpa curēdu. Dară cându va veni
Fiiulu omului, óre va afla credința pe
pāmēntu ?

Éru cătră unii ce se încredeau în 9
sine, că sânt drepti, și desprețuiau
pre cei-l-alți, ȕicea acéstă parabolă :
Duoí ómeni s'au suitu în templu, ca 10
să se róge ; unulu Fariseu, și altulu
vameșu. Fariseulu stāndu se ruga în 11
sine așa : Dumneȕeule, 'ți mulțu-
mescu, că nu sânt ca cei-l-alți ómeni :
răpitori, nedrepti, adulteri, séu și ca
acestu vameșu. Postescu de duoē 12
ori în septēmână ; dau ȕeciuélă din
tóte câte căștigu. Éru vameșulu, 13
stāndu de departe, nu vroia nici
ochii să redice spre ceriu, ci-și bătea
peptulu seu, ȕicēdu : Dumneȕeule,
fi milosu mie pēcātosului. ȕicu 14
voui, acesta s'a dusu la casa sa mai

îndreptatu de câtu acela ; că totu celu
ce se înalță însu-și, se va umili ; éru
celu ce se umilește, se va înalța.

15 Și aduceau la elu și prunci, ca să
se atingă de ei ; dară discipulii vë-
16 dându, i-au certatu. Éru Iisusu,
chiamându-i *la sine*, a đisu : Lăsați
pre prunci să vină la mine, și nu-i
opriți ; că a unoru ca acestia este
17 împărăția lui Dumneđeu. Adevéru
đicu voui : Celu ce nu va primi împé-
răția lui Dumneđeu ca unu copilu,
nu va întra într'însa.

18 Și l'a întrebatu unu diregétoru,
đicédu : Învețătorule bune, ce să
facu să moscenescu viéța eternă ?
19 Iisusu i-a đisu : Pentru ce mă nu-
mesci bunu ? nimenea nu *este* bunu,
20 fără numai unulu, Dumneđeu. Or-
dinele scii : Să nu comiți adulteriu ;
să nu uciđi ; să nu furi ; să nu mărtu-
risesci mărturiă mincinósă ; onóra
pre părintele teu și pre muma ta.

21 Acela a đisu : Tóte acestea le-amu
22 păzitu din tinerețele mele. Iisusu
auđindu acestea, i-a đisu : Încă una
ți lipsesce ; vinde totu ce ai, și îm-
parte săraciloru ; și vei ave tesauru
23 în ceriu ; și vino, urmeză-mi. Dară
elu, auđindu acestea, s'a întristatu ;
că era avutu fórte.

24 Și vedédu-lu Iisusu, că s'a întris-
tatu, a đisu : Cātu de anevoiă voru
întra în împărăția lui Dumneđeu cei
25 ce au avuții. Că mai lesne este să
trécă funia prin urechia acului, de
cātu bogatulu să între în împărăția
26 lui Dumneđeu. Éru ei auđindu *aces-*
tea au đisu : Cine dară póte să se
27 mântuéscă ? Dis'a elu : Cele ce sânt
cu neputință la ómeni, la Dumneđeu
sânt cu putință.

28 Atunci a đisu Petru : Éccé noi
amu lăsatu tóte, și ți-amu urmatu.

29 Elu li-a đisu : Adevéru đicu voui ;
Nimenea nu este, care și-a lăsatu
casă, séu părinți, séu frați, séu femeu,
séu copii pentru împărăția lui Dum-
30 neđeu, Care să nu iee înmulțite în
acestu timpu, și în lumea cea viitóre
viéța eternă.

31 Atunci luându *cu sine* pre cei duoi-
spre-dece, a đisu : Éccé ne suimu
la Ierusalimu, și se voru împlini tóte
cele scrise prin profeti despre Fiiulu

omului. Că se va da păgâniloru, și 32
va fi batjocoritu, și va fi insultatu, și
va fi scuipatu. Și biciuinđu-lu, 'lu 33
voru omorî ; și a treia đi va învia.
Éru ei nimicu nu au înțelesu din 34
acestea ; și era ascunsu cuvântulu
acesta pentru d'înșii, fiindu că nu în-
țelegeau cele đise.

Și apropiându-se elu de Ierichonu, 35
ședea unu orbu lîngă cale, cerșinđu ;
Și auđindu mulțimea trecédu, a în- 36
trebatu ce este acésta. Și i-au đisu : 37
că trece Iisusu Nazarinénulu. Atunci 38
a strigatu, đicédu : Iisuse, Fiiulu
lui Davidu, miluesce-mé. Éru cei ce 39
mergeau înainte 'lu certau, đicédu-i
să tacă ; dară elu cu multu mai vîr-
tosu striga ; Fiiule alu lui Davidu,
miluesce-mé. Și stându Iisusu a 40
đisu să-lu aducă la sine ; și apro-
piându-se elu *de d'însulu* l'a între-
batu, Đicédu : Ce voesci să-ți facu ? 41
Dis'a elu : Dómne, să vedu érași.
Și Iisusu i-a đisu : Veđi ; credința ta 42
te-a mântuitu. Și îndată a vedutu, 43
și-i urma, mărindu pre Dumneđeu ;
și totu poporulu, vedédu, a laudatu
pre Dumneđeu.

CAP. 19.

Iisusu chiamă pre Zaccheu. Parabola celoru dece
mnale. Intrarea lui Iisusu în Ierusalimu, căruia 'i
pređice dărimarea ; elu alungă din templu pre cei
ce-lu pângăriau.

Și întrându, trecea *Iisusu* prin Ieri- 1
chonou. Și éccé unu omu, anume 2
Zaccheu, care era mai marele vame-
șiloru, și bogatu, Căuta să vedă pre 3
Iisusu cine este ; dară nu putea pen-
tru mulțime, pentru că era micu de
statură. Și alergându înainte, s'a 4
suiu într'unu dudu să-lu vedă, că
era să trécă pe acolo. Și veninđu 5
Iisusu la acelu locu, căuta, și l'a vë-
đutu, și a đisu cătră d'însulu : Zac-
chee, grăbesce de te pogoră ; că astă-
đi trebue să petrecu în casa ta. Și 6
grăbindu-se s'a pogoritu, și l'a pri-
mitu bucurosu. Și toți cari vedeau 7
acésta murmurau, đicédu : A întratu
la unu omu păcătosu să găsduéscă.
Éru Zaccheu stându, a đisu cătră 8
Domnulu : Éccé, Dómne, jumătate
din averea mea o dau saraciloru, și
de amu încelatu pre cineva cu ceva,
întorcu împătritu. Dis'a Iisusu lui : 9

Astă-*di* s'a făcutu mântuire casei acesteia, că și acesta este fiu alu lui
 10 Abraamu. Că Fiiulu omului a venitu să caute și să mântuască aceea ce este perdutu.
 11 Și ascultându ei acestea, elu a adaosu și a vorbitu o parabolă, pentru că era aprópe de Ierusalimu, și pentru că li se părea, că îndată va să se arete împărăția lui Dumne^{de}u.
 12 Deci a *disu*:
 Unu omu nobilu s'a dusu într'o țeră departe, să-și iee regatu, și să se întórcă. Și chiámându *dece* servitori ai sei, li-a datu *dece* mnale *de argintu* și li-a *disu*: Neguțătorii pêne voi veni. Dară cetățenii lui 'lu uriau, și au tramesu solia după elu, *dicându*: Nu voimu pre acesta să domnescă preste noi. Dară, luându regatulu, s'a întorsu, și a *disu* să se chiasse la d'însulu pre servii aceia, cărora li dăduse argintulu, ca să afle ce fie-care a câștigatu. Atunci a venitu celu d'ântéiu, *dicându*: Dómnne, mnaua ta a adusu *dece* mnale. *Disu-i-a*: Bine, servule bunu; pentru că ai fostu credinciosu preste puçinu, să aibi putere preste *dece* cetăți. Și a venitu celu alu duoilea, *dicându*: Dómnne, mnaua ta a adusu cinci mnale. Și a *disu* acestuia: Și tu fii preste cinci cetăți. Și altulu a venitu, *dicându*: Dómnne, *éccé* mnaua ta, care o amu ținutu legată în maframă; Că m'amu temutu de tine, pentru că esci omu aspru; iai ce nu ai pusu, și seceri ce nu ai semēnatu. Și i-a *disu*: Din gura ta te voiu judeca, servule reu. Ai sciutu că eu sânt omu aspru, luându ce nu amu pusu, și secerându ce nu amu semēnatu. Deci, pentru ce nu ai datu argintulu meu schimbătoriloru, și eu venindu, așu fi luatulu meu cu dobândă. Și celoru ce sta înainte a *disu*: Luați de la elu mnaua, și o dați celui ce are *dece* mnale. (Ei i-au *disu*: Dómnne, acela *mai* are *dece* mnale.) Că *dicu* voui, că totu celui ce are, i se va da; éru de la celu ce nu are, și ceea ce are, i se va lua.
 27 Dară pre neamicii mei aceia, cari nu au voitu să domnescu preste d'însii, aduceți-i aici, și-i sfășiați înaintea

mea. Și acestea *dicându*, mergea 28 înainte, suindu-se la Ierusalimu.

Éru apropiându-se de Bethfage și 29 Bethania, cătră muntele ce se chiamă alu Oliviloru, a tramesu pre duoi din discipulii sei, *dicându*: Mergeți 30 în satulu care este înaintea *vóstră*, în care întrându veți afla unu mánzu legatu, pe care nici unu omu nici o dată nu a ședutu; deslegați-lu, și-lu aduceți. Și de vă va întreba ci- 31 neva; Pentru ce-lu deslegați? i veți *dice* așa: Pentru că Domnului trebuesce.

Și mergēdu cei trameși, au aflatu 32 precumu elu li *disese*. Și deslegādu ei mánzulu, li-au *disu* stēpanii lui; Pentru ce deslegați mánzulu? Ei au 34 *disu*: Domnului trebuesce. Și l'au 35 adusu la Iisusu; și aruncādu-și vestmintele loru pe mánzu, au pusu pre Iisusu d'asupra. Și mergēdu ei, 36 asterneau vestmintele loru pe cale. Și apropiādu-se elu la pólele mun- 37 telui Oliviloru, a începutu tótă mulțimea discipuliloru, bucurādu-se, a lāuda pre Dumne^{de}u cu vóce tare, pentru tóte cele minunate cari vėduseră; *Dicēdu*: Bine-cuvēntatu 38 *fi*e regele, celu ce vine în numele Domnului; pace în ceriu și mārire în înălțimi. Și unii Farisei din mulțime 39 i-au *disu*: Invēțātorule, cėrtā-ți discipulii tei. Éru elu, respundēdu, a 40 *disu*: *Dicu* voui, că de voru tăce acestia, petrele voru striga.

Éru apropiādu-se, a vėdutu ce- 41 tatea și a plānsu de d'însa, *Dicēdu*: 42 De ai fi cunoscutu și tu, măcaru în acéstă *di* a ta, cele ce *sânt* spre pacea ta! Daru acumu s'au ascunsu de la ochii tei. Că voru veni *di*le asu- 43 pra ta, cându neamicii tei voru face unu valu împrejurulu teu, și te voru împresura, și te voru îmbulzi de tóte părțile; Și te voru face întocmai cu 44 pāmēntulu, și pre fiii tei în tine; și nu voru lāsa în tine pētră pe pētră; pentru că nu ai cunoscutu timpulu cercetārei tale.

Și întrādu în templu, a începutu 45 a scóte pre cei ce vindeau într'însulu, și pre cei ce cumpērau; *Dicēdu-li*: 46 Scrisu este: Casa mea casă de rugă-

ciune este ; dară voi o ați făcutu pe-
scerea tâlhariloru.

- 47 Și învăța în templu în toate zilele.
Eru archiereii și cărturarii și bătrânii
48 poporului căutau să-lu pérđă. Dară
nu puteau afla ce să-i facă ; că totu po-
porulu se ținea de elu, ascultându-lu.

CAP. 20.

Puterea lui Iisusu Christosu. Parabola lucrătoriloru
viei. Tributul detoritu Cesarului. Christosu fiulu
și Domnulu lui Davidu.

- 1 Și într'una din zilele acelea, învă-
țându elu poporulu în templu, și pre-
dicându evangelia, au venitu archie-
2 reii și cărturarii cu bătrânii ; Și au
vorbitu cătră elu, dîcîndu : Spune-ni,
cu ce putere faci acestea ? séu cine
este care ți-a datu acéstă putere ?
3 Elu, respundîndu, li-a dîsu : Vă voi
întreba și eu de unu cuvîntu, și re-
4 spundeți-mi. Botezulu lui Ioanu, din
5 ceriu a fostu, séu de la ómeni ? Eru
ei vorbiau între sine, dîcîndu : De
vomu dîce : Din ceriu, va dîce : De ce
6 dară nu ați cređutu lui ? Eru de vomu
dîce : De la ómeni ; totu poporulu ne
va ucide cu petre ; că este încredințatu
7 că Ioanu a fostu profetu. Și au re-
8 spunsu, că nu sciu de unde. Și Iisusu
li-a dîsu : Nici eu nu voi spune voui
cu ce putere facu acestea.
9 Atunci a începutu a dîce cătră po-
poru acéstă parabolă : Unu omu a
plântatu viă, și a dat'o lucrătoriloru,
10 și s'a dusu departe multu tîmpu. Și
la tîmpu a trămesu unu servu cătră
lucrători, ca să-i dee din fruptulu
viei ; dară lucrătorii, bătîndu-lu, l-au
11 trămesu deșertu. Și érași a mai tră-
mesu altu servu ; dară ei, bătîndu și
pre acela și batjocorindu-lu, l-au tră-
12 mesu deșertu. Și érași a trămesu și
alu treilea ; éru ei rânindu și pre ace-
13 la, l'au scosu afară. Atunci a dîsu
domnulu viei : Ce voi face ? voi tră-
mete pre fiulu meu celu iubitu ; dóră,
14 vedîndu-lu, 'lu voru *respecta*. Eru lu-
crătorii vedîndu-lu, vorbiau între si-
ne, dîcîndu : Acesta este moscenito-
rulu ; veniți să-lu ucidemu, ca să fie
15 moscenirea a nóstră. Și scoțîndu-lu
16 afară din viă, l'au omoritu. Deci, ce
li va face domnulu viei ? Va veni, și

va perde pre acesti lucrători, și va
da via altora.

Eru ei auđindu *acésta*, au dîsu : 17
Feréscă Dumneđeu ! Eru elu cău-
tându spre ei, a dîsu : Dară ce este
acésta ce este scrisu : Pétra pre care
o au nesocotitu ziditorii, acésta s'a
făcutu capulu unghiului ? Celu ce va 18
căde pre acea pétra, se va sfărîma ;
éru preste care va căde 'lu va strivi.
Într'acea óra căutau archiereii și căr- 19
turarii, ca să-și pună mânele pe elu ;
dară s'au temutu de poporu ; că în-
țeleseră că a dîsu acéstă parabolă a-
supra loru.

Și pândindu-lu, au trămesu iscóde, 20
cari se prefăceau a fi drepți, ca să-
lu prindă în cuvîntu, și să-lu pó-
tă da puterei și autorităței guver-
natorului. Și l'au întrebatu, dîcîndu : 21
Învățătorule, scimu că vorbești și în-
veți dreptu, și nu cauți la față, ci
înveți calea lui Dumneđeu în adevéru :
Ni se cade a da tributulu Cesarului séu 22
nu ? Eru elu pricepîndu viclenia loru, 23
li-a dîsu : Pentru ce mă ispititi ? Are- 24
tați-mi unu denaru ; Alu cui chipu și
scriptură are ? Ei respundîndu, au 25
dîsu : Ale Cesarului. Elu li-a dîsu :
Dați dară Cesarului, cele ce sînt ale
Cesarului, și lui Dumneđeu cele ce
sînt ale lui Dumneđeu. Și nu l'au pu- 26
tutu prinde în cuvîntu înaintea po-
porului ; și minunându-se de respun-
sulu lui, au tăcutu.

Atunci apropiându-se unii din Sa- 27
dukei, cari dîcu că nu este înviare,
l'au întrebatu dîcîndu : Învățătorule, 28
Moisi ni-a scrisu : De va muri fratele
cuiva avîndu femeu, și acesta va
muri fără copii, să iee fratele seu pre
femea lui, și să redice semîntă frate-
lui seu. Deci au fostu șapte frați ; și 29
celu d'ântéiu luându femeu, a muritu
fără copii. Și a luat alu duoilea pre 30
femea aceea, și acela a muritu fără
copii. Și alu treilea o au luat, și 31
asemenea toți șapte ; și nu au lă-
satu copii, și au muritu. Eru mai 32
pe urmă de toți a muritu și femea.
Deci, la înviare, alu căruia dintr'înșii 33
va fi femea ? că toți șapte o au avutu
de femeu. Și respundîndu Iisusu, li-a 34
dîsu : Fiii lúmei acesteia se însórá și
se mărită ; Dară cei vrednici de lu- 35

mea aceea și de înviarea cea din morți
 36 nici se însoră nici se mărită; Nici
 voru mai puté muri; că sânt asemenea
 ângeriloru, și sunt fii ai lui Dumneșeu,
 37 fiindu fii ai învierii. Dară cumu că
 voru învia morții a aretatu și Moisi
 la rugu, cându numesce pre Domnulu
 Dumneșeu lui Abraamu, și Dumneșeu
 38 lui Iacobu. Dară elu nu este Dumneșeu
 alu morțiloru, ci alu viiloru, că
 39 toți sânt vii înaintea lui. Atunci unii
 din cărturari, respunđendu au đisu:
 40 Învățătorule, bine ai vorbitu. Și de
 atunci nu mai îndrăsneau să-lu mai
 întrebe *nimicu*.

41 Și li-a đisu: Cumu đicu, că Chri-
 42 stosu este fiulu lui Davidu? Și însu-
 și Davidu đice în cartea psalmiloru:
 Đis'a Domnulu Domnului meu; Șeđi
 43 d'a drépta mea, Pêne voiu pune pre
 neamicii tei asternutu pecióreloru tale.
 44 Deci dacă Davidu 'lu chiamă Domnu,
 cumu dară este fiu alu lui?

45 Atunci a đisu discipuliloru sei în
 46 auđulu a totu poporului: Păziți-vé
 de cărturari, căroru li place a âmbra
 în vestminte lungi, și iubescu închi-
 năciunile în téguri, și scaunele cele
 mai de susu în sinagogi, și șederile
 47 cele mai ântéiu la ospețe; Cari mân-
 năncă casele veduveloru, și la aretare
 facu rugăciuni lungi; acestia voru lua
 mai mare condamnare.

CAP. 21.

Darulu veduvei sarace. Iisusu predice persecuțiunea
 ce astéptă pre discipulii sei, și dărîmarea Ierusalimulu-
 lui. Îndemnare spre a priveghia și a se ruga.

1 Și căutându, a vedutu pre cei bogăți
 aruncându darurile loru în corbană.
 2 Și a vedutu și pre o veduvă saracă
 3 aruncându acolo duoi bani. Și a đisu:
 Adevéru đicu voui, că acéstă veduvă
 saracă a aruncatu mai multu de cătu
 4 toți. Că toți acestia din prisosința
 loru au aruncatu la darurile lui Dum-
 neșeu; éru acéstă din lipsa sa a arun-
 catu tótă averea sa, care a avutu.

5 Și unii đicendu despre templu, că
 este împodobitu cu petre frumóse și
 6 cu daruri sânte, đis'a elu: *Cātu pen-*
tru acestea, cari vedeți, voru veni
 đile în cari nu va remăné pétră pe
 7 pétră, care nu se va respi. Și l'a în-

trebatu, đicendu: Învățătorule, dară
 cându voru fi acestea? și ce semnu
va fi, cându se voru întempla ace-
 stea? Đis'a elu: Vedeți să nu vé a- 8
 măgiți; că mulți voru veni în numele
 meu, đicendu: Eu sânt *Christosu*;
 și s'a apropiatu timpulu; dară să nu
 mergeți după ei. Și cându veți auđi 9
 de resbóie și de nerôndueli, să nu vé
 spăimêntați; că acestea trebuie să aibă
 locu ântéiu; dară nu *va fi* pe dată
 sfârșitul. Atunci li đicea: Se va scula 10
 poporu asupra poporului, și regatu
 asupra regatului; Și voru fi cutre- 11
 mure mari pe alocurea, și fόμεți și
 ciumi și spaime, și semne mari voru
 fi din ceriu.

Éru mai 'nainte de tóte acestea 12
 voru pune mânele loru preste voi, și
 vé voru persecuta, dându-vé la sina-
 gogi și în închisori, ducendu-vé îna-
 intea regiloru și guvernatoriloru pen-
 tru numele meu. Și vi se va întempla 13
 să mărturisiți. Deci puneți în âni- 14
 mele vóstre, să nu gândiți ce veți re-
 spunde. Că eu vi voiu da gură și în- 15
 țelepciune, contra căreia nu voru puté
 vorbi nici a se opune toți neamicii
 vostri. Și veți fi dați și de părinți și 16
 de frați, și de rude, și de amici; și *pre*
unii dintre voi voru omorî. Și veți 17
 fi urîți de toți pentru numele meu.
 Dară nici unu pėru din capulu vostru 18
 nu va peri. Întru răbdarea vóstră câ- 19
 stigați sufletele vóstre.

Éru cându veți vedé Ierusalimulu 20
 încunjurându-se de osti, atunci să
 sciti, că s'a apropiatu pustiirea lui.
 Atunci cei ce sânt în Iudeea să fugă 21
 la munți; și cei ce sânt în međilo-
 culu *Ierusalimului* să ésa, și cei ce
 sânt în țerâne să nu între într'însulu.
 Că acestea sânt đilele resbunărei, ca 22
 să se împliněscă tóte cele scrise. Și 23
 vai de cele ce *sunt* îngreunate, și de
 cele ce alăptéză într'acele đile! că va
 fi nevoiă mare în țeră și mânia asupra
 acestui poporu. Și voru căde de ascu- 24
 țitulu sabiei, și se voru duce prinși
 la tóte popórele; și Ierusalimulu va
 fi călcatu de Ginte, pêne se voru îm-
 plini timpurile Ginteloru.

Și voru fi semne în sóre și în lună 25
 și în stele; și pe pământu strîmtorare
 popóreloru cu nedumerire; mugindu

26 marea de sguuirea valurilor: *Așa,*
că ómenii mai 'și voru da sufletulu
de frică și de asceptarea celoru ce
voru să fie pre pământu; căci pute-
 27 *rile ceriurilor se voru clăti. Și atunci*
voru vedé pre Fiiulu omului venindu
pre nuori cu putere și cu mărire mare.
 28 *Deci, începédu aceste a se face,*
căutați în susu, și redicați capetele
vóstre; că se apropia rescumpérea
vóstră.
 29 *Și li-a đisu parabolă: Vedeți smo-*
 30 *chinulu și toți arborii; Cându începu*
a da, vedédu, voi și cunósceți de la
 31 *sine, că este aprópe véra. Așa și voi,*
cându veți vedé aceste făcédu-se,
să sciți, că este aprópe împérația lui
 32 *Dumneđu. Adevéru đicu voui: Nu*
va trece acestu nému, péné cându nu
 33 *se voru face tóte aceste. Ceriulu și*
pământulu voru trece, dară cuvintele
mele nu voru trece.
 34 *Dară luați aminte de voi însi-vé,*
ca să nu se îngreue ânimele vóstre
cu sațiulu mănécerei și cu beția, și cu
 35 *grijele lumei, și fără de scire să vină*
acea đi asupra vóstră. Că ca o cursă
 36 *va veni preste toți cei ce locuescu pe*
fața a totu pământulu. Deci, prive-
ghiați și ve rugați în totu timpulu,
ca să fiți vrednici a scăpa de tóte
cele ce au să se întéple, și a sta
 37 *înaintea Fiiului omului.*
 38 *Și învăța điua în templu; éru nóp-*
tea, eșindu, petrecea în muntele ce se
chiamă alu Oliviloru. Și totu popo-
rulu vinea de demánéța la d'ínsulu în
templu, ca să-lu asculte.

CAP. 22.

Iuda se învoiesce să trădee pre Iisusu. Pascele. Înstituirea sântei cini. Suferințele lui Iisusu în Gethsemane; elu este dusu înaintea archiereului; Petru se lepădă de d'ínsulu; elu este dusu înaintea consiliului Iudeiloru.

1 *Și se apropia serbătórea azimelor,*
 2 *care se chiamă pascele. Și căutau ar-*
chiereii și cărturarii, cumu l'aru omo-
 3 *rî; că se temeau de poporu.*
 4 *Éru Satana a întratu în Iuda, ce*
 5 *se chiama Iscariotu, care era din nu-*
 6 *merulu celoru duoi-spre-đece. Și mer-*
gédu a vorbitu cu archiereii și cu
căpeteniele, cumu li l'aru da. Și s'au
bucuratu, și s'au învoitu să-i dee bani.
 6 *Și elu s'a făgăduitu, și căuta timpu*

potrivitu să li-lu dee în lipsa poporului.

7 *Și a venitu điua azimelor, în care*
 8 *se cădea să se sacrifice pascele. Și a*
 9 *trămesu pre Petru și pre Ioanu, đicé-*
 10 *cédu: Mergeți de ni gătiți pascele,*
 11 *ca să mănécamu. Ei i-au đisu: Unde*
 12 *voiesci casă gătimu? Elu li-a đisu: Éc-*
 13 *cé întrându voi în cetate vé va întim-*
 14 *pina unu omu ducédu unu vasu cu*
 15 *apă: urmați-i în casa unde va întra.*
 16 *Și să điceți stépânului casei: Învéța-*
 17 *torulu đice ție: Unde este locul, unde*
 18 *se mănécu pascele cu discipulii mei?*
 19 *Și elu ví va areta unu foisoru mare,*
 20 *asternutu; acolo gătiți. Și mergédu*
 21 *au aflațu precum elu li đisese; și au*
 22 *gătitu pascele.*

23 *Și cându a venitu óra, a ședutu la*
 24 *mésă, și cei duoi-spre-đece discipuli*
 25 *cu elu. Și li-a đisu: Cu dorința amu*
 26 *doritu să mănécu cu voi aceste pasci*
 27 *mai 'nainte de patima mea. Că đicu*
 28 *voui: De acum nu voi mai mânca din-*
 29 *tr'acestea, péné cându se voru împli-*
 30 *ni în împérația lui Dumneđu. Și lu-*
 31 *ându paharulu și mulțumindu, a đisu:*
 32 *Luați acesta și-lu împărțiți între voi.*
 33 *Că đicu voui: Nu voi mai bé đin frup-*
 34 *tulu viei, péné cându va veni împé-*
 35 *răția lui Dumneđu.*

36 *Și luându pânea și mulțumindu, o*
 37 *a frântu, și o a datu loru, đicédu:*
 38 *Acesta este corpulu meu, care se dá*
 39 *pentru voi; acésta faceți întru amin-*
 40 *tirea mea. Asemenea și paharulu după*
 41 *ce au cinatu, đicédu: Acestu paharu*
 42 *este noulu testamentu întru sângele*
 43 *meu, care se vérsă pentru voi.*

44 *Dară éccé mâna vëndetóruului meu*
 45 *este cu mine pe mésă. Și Fiiulu omu-*
 46 *lui merge, precum este otărítu; dară*
 47 *vai de omulu acela prin care se vinde.*
 48 *Și au începutu a se întreba între sine,*
 49 *care dintr'înșii aru fi celu ce vre să*
 50 *facă acésta.*

51 *Și s'a născutu cértă între d'înșii,*
 52 *care dintre ei s'aru păre a fi mai mare.*
 53 *Și elu li-a đisu: Regii popóreloru le*
 54 *domnescu, și cei ce le stépânescu se*
 55 *chiamă făcétori de bine. Dară voi să*
 56 *nu fiți așa; ci celu ce este mai mare*
 57 *între voi, să fie ca celu mai micu; și*
 58 *celu ce este mai ântéiu, ca servulu.*
 59 *Că cine este mai mare, celu ce șede la*

mésă, séu celu ce servesce? au nu *este* celu ce șede la mésă? éru eu sînt în meșiloculu vostru ca celu ce servesce. Voi sînteți acei ce ați remasu 28 cu mine în ispitele mele. Și eu vî 29 rînduescu împărăția, precumu mi-a 30 rînduitu Părintele meu; Ca să mâncați și să beți la mésă mea în împărăția mea, și să ședeți pe scaune, judecându cele duoă-spre-șede seminții ale lui Israelu.

31 Și a șisu Domnulu: Simone, Simone, éccé, Satana v'a cerutu, ca să 32 vé cernă ca grăulu. Dară eu m'amu rugatu pentru tine, ca să nu péră credința ta, și tu, cându te vei întorce, 33 întăresce pre frații tei. Elu i-a șisu: Dómnne, sînt gata a merge cu tine și 34 în închisóre și la mórte. Éru elu a șisu: Dicu ție, Petre, nu va cânta astă-și cocoșulu, mai 'nainte pêne ce de trei ori vei tăgădui, că nu mă scii.

35 Și li-a șisu: Cându v'amu trămesu fără de pungă, și fără de traistă, și fără de încălțăminte, au ați avutu lipsă de ceva? Ei au șisu: De nimicu.

36 Atunci li-a șisu: Dară acumu celu ce are pungă să o iee, asemenea și traistă; éru celu ce nu are sabiă, șă-și vîndă vestmîntulu seu, și să-și 37 cumpere. Că dîcu voui: că încă și acésta ce este scrisu trebue să se împlinésca cu mine, *care dîce*: Și cu cei fără-de-lege s'a socotitu; că cele despre mine au sfârșitu. Dîs'au ei: 38 Dómnne, éccé aici duoă sabii. Și elu, li-a șisu: Destulu este.

39 Și eșindu a mersu dupre datina *sa* în Muntele Oliviloru; și i-au urmatu 40 și discipulii lui. Și sosindu la locu, li-a șisu: Rugați-vé, ca să nu întrați 41 în ispită. Și elu s'a departatu de d'înșii ca la o aruncătură de pétră, și îngenunchiându se ruga, Dîcendu: Părinte, de voiesci, să trecă de la mine acestu paharu; dară nu voia mea, ci a ta să se facă. Și i s'a aretatu ângeru din ceriu, întărindu-lu. Și fiindu în agoniă mai cu dinadinsulu se ruga; și s'a făcutu sudórea lui ca picături rele de sânge picându la pămîntu.

45 Și sculându-se de la rugăciune, și venindu la discipulii lui, i-au aflatu 46 dormindu de întristare. Și li-a șisu:

Ce dormiți? sculați-vé și vé rugați, ca să nu întrați în ispită.

Éru încă vorbindu elu, *éccé venia* 47 mulțime, și celu ce se chiăma Iuda, unulu din cei duoi-spre-șede, mergea înaintea loru, și s'a apropiatu de Iisusu, să-lu sărute. Éru Iisusu i-a 48 șisu: Iudo, cu sărutare vinđi pre Fiulu omului. Éru cei ce erau lîngă 49 elu, veděndu ce era să fie, i-au șisu: Dómnne, să lovimu cu sabia? Și unulu 50 dintr'înșii au lovit pre servulu archiereului, și i-a taiatu urechia cea dréptă. Éru Iisusu, luându cuvîntulu, 51 a șisu: Lăsați, pêne aici. Și atingěndu-se de urechia lui, l'a vindecatu. Atunci a șisu Iisusu archiereiloru și 52 căpeteniiloru templului, și bētrâniloru, cari veniseră la d'însulu: Ați eșitu ca la unu tálharu cu sabii și cu fuscei? În tóte șilele fiindu eu cu voi 53 în templu, nu ați întinsu mânelé asupra mea; dară acésta este óra vóstră și stēpânirea întunerecului. A- 54 tunci prinđendu-lu, l'au adusu, și l'au dusu, în casa archiereului.

Éru Petru urma de departe. Și făcěndu ei focu în meșiloculu curții, și ședěndu împreună, ședeau și Petru între ei.

Atunci veděndu-lu o servă ședěndu 56 la focu, și căutându la elu, a șisu: Și acesta era cu elu. Dară elu s'a 57 lepědatu de d'însulu, dîcendu: Femee, nu-lu cunosc. Și după pușinu altulu 58 veděndu-lu, a șisu: Și tu esci dintr'înșii. Dară Petru a șisu: Omule, nu sînt. Și trecěndu ca o óră, altulu 59 întăria, dîcendu: În adevěru și acesta a fostu cu d'însulu, că este Galileeanu. Dară Petru a șisu: Omule, nu sciu ce dîci. Și îndată, încă vorbindu elu, a 60 cântatu cocoșulu. Și întorcěndu-se 61 Domnulu, a căutatu spre Petru; și Petru și-a adusu aminte de cuvîntulu Domnului, cum 'i dîsesse: Mai 'nainte de a cânta cocoșulu, de trei ori te vei lepěda de mine. Și eșindu Petru, a 62 plânsu cu amaru.

Éru ómenii cei ce țineau pre Iisusu 63 'lu batjocuriau, bătěndu-lu, Și aco- 64 perindu-lu 'lu loviau preste față, și-lu întrebau, dîcendu: Profetesce cine este celu ce te-a lovit. Și multe alte 65 batjocuri dîceau asupra lui.

66 Și făcându-se ziua, s'au adunatu
bătrânii poporului, și archiereii și
cărturarii, și l'au dusu la adunarea
loru, dîcîndu: Óre tu esci Christo-
67 sulu? spune-mi. Țisu-li-a elu: De
68 vî voiu spune, nu veți crede; Și de
vê voiu întreba, nu-mi veți răspunde,
69 nici nu mă veți elibera. Dară de
acumu va ședé Fiiulu omului d'a
70 drépta puterei lui Dumneșeu. Atunci
toți au țisu: Dară tu esci Fiiulu
lui Dumneșeu? Țisu-li-a elu: Voi
71 dîceți, că sînt. Atunci dîceau: Ce
ni mai trebuie mărturiă? că noi
înși-ne amu auđitu din gura lui.

CAP. 23.

Iisusu înaintea lui Pilatu și a lui Erodu; elu se
condamnă și se crucifică. Mórtea sa și immormen-
tarea sa.

1 Și sculându-se tótă mulțimea lor,
2 l'au dusu la Pilatu. Și au începutu
a-lu pîrî, dîcîndu: Pre acesta l'amu
aflatu resvrătindu poporulu, și oprindu
a da tributulu Cesarului, dîcîndu că
3 elu este Christosu rege. Éru Pilatu
l'a întrebatu, dîcîndu: Tu esci regele
Iudeiloru? Elu răspundîndu, i-a
4 țisu: Tu dîci. Și Pilatu a țisu cătră
archiereii și cătră poporu: Nici o vină
5 nu aflu în omulu acesta. Éru ei
stăruiau, dîcîndu: Elu întărită po-
porulu, învățându preste tótă Iudeea,
6 începîndu din Galileea pînă aici. Éru
Pilatu auđindu de Galileea, a între-
7 batu, dacă omulu este Galileeanu? Și
înțelegîndu că este din ținutul lui
Erodu, l'a tramesu la Erodu, fiindu
și elu în Ierusalimu într'acele țile.
8 Éru Erodu vedîndu pre Iisusu, s'a
bucuratu fórte; că doria de demultu
să-lu vedă, pentru că auđia multe
de elu; și spera să vedă vre unu
9 semnu făcîndu-se de elu. Și l'a în-
trebatu cu multe cuvinte; dară elu
10 nimicu nu i-a răspunsu. Éru archie-
reii și cărturarii sta, tare pîrîndu-lu.
11 Éru Erodu cu ostașii sei despre-
țuîndu-lu, și batjocorîndu-lu, l'a îm-
brăcatu într'unu vestmîntu strălu-
citu, și l'a tramesu érași la Pilatu.
12 Și într'aceeași Ți Pilatu și Erodu s'au
făcutu amici; că mai'nainte era nea-
micîțiă între d'înșii.
13 Éru Pilatu chiamîndu pre archie-

rei și pre cei mai mari și pre poporu,
Li-a țisu: Mi-ați adusu pre acestu 14
omu, ca unu resvrătitoru de poporu,
și éccé eu înaintea vóstră între-
bîndu-lu, nici o vină nu amu aflu
în omulu acesta de acele de cari-lu
pîrîți; Și nici Erodu; că v'amu tră- 15
mesu la elu; și éccé nimicu vrednicu
de mórte nu este făcutu de d'însulu.
Deci, pedepsîndu-lu, 'lu voiu libera. 16
(Că trebuia să li libereze pre unu 17
vinovatu la acea serbătóre.) Și a 18
strigatu tótă mulțimea, dîcîndu: Ia
pre acesta, și ni liberéză pre Barabba;
(Care era aruncatu în închisóre pen- 19
tru o rescólă și pentru o ucidere ce
se făcuse în cetate). Deci Pilatu, 20
voîndu să libereze pre Iisusu, a vor-
bitu érași cătră d'înșii. Dară ei 21
strigau, dîcîndu: Crucifică-lu, Cru-
cifică-lu. Elu a treia óră a țisu cătră 22
ei: Dară ce reu a făcutu acesta? nici
o vină de mórte nu amu aflu într'in-
sulu; deci pedepsîndu-lu, 'lu voiu
libera. Dară ei stăruiau cu vóce tare, 23
cerîndu să-lu crucifice. Și vocile
loru și ale archiereiloru învingeau.
Deci Pilatu a hotărîtu, ca să se facă 24
cererea loru. Atunci li-a liberatu 25
pre celu aruncatu în închisóre pen-
tru rescólă și ucidere, pre care-lu
cereau ei; dară pre Iisusu l'a datu
după voia loru.

Și pe cîndu 'lu duceau, prinđîndu 26
pre unu Simonu Chirinénu, ce venia
din țérănă, a pusu pe elu crucea, ca
să o ducă după Iisusu. Și-i urma 27
mulțime mare de poporu și de femei,
cari se vaitau și se tânguiau pentru
d'însulu. Dară Iisusu, întorcîndu-se 28
cătră ele li-a țisu: Fiicele Ierusalim-
mului, nu mă plângeti pre mine, ci
vê plângeți pre voi înși-vê și pre co-
pii vostri. Că éccé, vinu țile în cari 29
voru dîce: Fericite sînt cele sterpe,
și matricile cari nu au născutu, și
țîtele care nu au alăptatu. Atunci 30
voru începe a dîce muntiloru: Cădeți
preste noi; și deluriloru: Acope-
riți-ne. Că de facu acestea cu 31
lemnulu celu verde, ce se va face cu
celu uscatu.

Și aduceau împreună cu elu și 32
pre alți duoi făcători de rele, spre a-i
crucifica. Și venîndu la locul ce se 33

chiamă alu căpăținei, acolo l'au crucificatu, și pre făcătorii de rele; unulu d'a drepta și altulu d'a stânga.

34 Éru Iisusu ȕicea : Părinte, értă-li, că nu sciu ce facu. Și împărțindu vestmintele lui, au aruncatu sorți. Și

35 poporul sta privindu. Și cei mai mari împreună cu d'înșii 'și făceau rîsu *de d'însulu*, ȕicēndu : Pre alții a mântuitu ; mântuéscă-se pre sine, de este Christosulu, alesulu lui Dumneȕeu. Și-și băteau jocu de d'însulu și ostașii, apropiându-se de elu,

37 și aducēndu-i oȕetu ; Și ȕicēndu : De esci tu regele Iudeiloru, mântuesce-te

38 pre tine-ți ! Și era și scriptură scrisă d'asupra lui cu litere elline și latine și evreesce : **ACESTA ESTE REGELE IUDEILORU.**

39 Și unulu din făcătorii de rele cei crucificați, 'lu batjocoria, ȕicēndu : De esci tu Christosulu, mântuesce-te

40 pre tine-ți și pre noi. Dară cela-l-altu respundēndu, 'lu certa, ȕicēndu : Óre nu te temi tu de Dumneȕeu, pre cându esci într'aceeași condem-

41 nare. Și noi *suferîmu* ȕupre drep-tate ; că noi primimu cele cuvenite fapteloru nóstre ; éru acesta nici unu

42 reu nu a făcutu. Și ȕicea lui Iisusu : Pomenesce-mě, Dómne, cându vei

43 veni în împărăția ta. ȕis'a Iisusu lui : Adevėru ȕicu ție : Astă-ȕi vei fi cu mine în raiu.

44 Și era la a șesea óră, și s'a făcutu întunerecu preste totu pămēntulu

45 pēnē la a noua óră. Și s'a întunecatu sórele, și s'a ruptu cătapitésma templului prin meȕilocu. Și strigāndu Iisusu cu vóce tare, a ȕisu : Părinte, în mânele tale încredințezu spiritulu meu ; și acestea ȕicēndu, și-a datu spiritulu.

47 Și sutașulu vedēndu ce se facuse, măria pre Dumneȕeu, ȕicēndu : Cu adevėratu dreptu a fostu acestu omu.

48 Și totu poporul, ce se adunase la acea privire, vedēndu cele ce se făcuseră, bătāndu-și pepturile loru, se

49 întórceau. Éru toți cunoscuții lui, și femeele, cari 'i urmau din Galileea sta de departe, privindu acestea.

50 Și éccē unu bărbatu, anume Iosefu din Arimathia, cetate a Iudeiloru, consiliaru, bărbatu bunu și dreptu ;

Care nu s'a învoitu la svatulu și fapta 51 loru, care și ascepta împărăția lui Dumneȕeu ; Acesta venindu la Pi- 52 latu, a cerutu corpulu lui Iisusu. Și 53 pogorīndu-lu, l'a înfășuratu în giulgiu, și l'a pusu în mormēntu, ce era sepatu în pétră, în care nimene nu fusese încă pusu. Și era ȕiua vineri, 54 și sâmbăta se apropia.

Dară și femeele, cari veniseră cu 55 d'însulu din Galileea, au umatu, și priviau mormēntulu și cumu s'a pusu corpulu lui. Și întorcēndu-se au gătitu 56 mirezme și miruri ; și sâmbăta s'au repausatu ȕupre lege.

CAP. 24.

Învierea lui Iisusu. Elu se arėtă discipuliloru sei. Înălțarea sa la ceriu.

Éru în ântēia *ȕi* a septēmānei, de 1 demānētă fórte, au venitu la mormēntu, aducēndu mirezmele cele ce gătiseră, și altele óre-cari împreună 2 cu ele. Și au aflatu pétra resturnată de pe mormēntu. Și întrāndu nu au 3 aflatu corpulu Domnului Iisusu. Și 4 mirāndu-se ele de acestea, éccē duoi bărbați în vestminte strălucite sta înaintea loru. Și înfricoșindu-se ele, 5 și plecāndu-și feȕele la pāmēntu, ȕiceau cătră ele : Pentru ce căutați pre celu viu între cei morți ? Nu este 6 aici, ci s'a sculatu ; aduceți-vě aminte cumu elu v'a vorbitu, încă fiindu în Galileea, ȕicēndu : Fiiulu omului tre- 7 bue să se dee în mânele ómeniloru pęcătoși, și să se crucifice, și a treia ȕi să învieze. Și și-au adusu aminte 8 de cuvintele lui.

Și întorcēndu-se de la mormēntu, 9 au spusu acestea tóte celoru unu-spre-dece, și tuturoru celor-l-alti. Și erau Maria Magdalena, și Ioanna, 10 și Maria lui Iacobu, și cele-l-alte cu d'însele, cari ȕiceau acestea cătră apostoli. Și li s'au părutu cuvintele 11 loru că cuvinte deșerte, și nu le credeau. Éru Petru sculāndu-se, a aler- 12 gatu la mormēntu, și plecāndu-se, a vedutu giulgiurile jăcēndu singure ; și s'a dusu de acolo, mirāndu-se în sine de cele ce se făcuseră.

Și éccē duoi dintre ei mergeau 13 într'aceeași ȕi la unu satu, numitu Emmaus, care era departe de Ierusa-

14 limu *ca la șese-deci* de stadii. Și ei vorbiau între sine de toate cele ce se
 15 întempleră. Și vorbindu ei și disputându, însuși Iisusu apropiându-se,
 16 mergea cu d'înșii. Dară ochii lor se țineau, ca să nu-lu cunoscă. Și
 17 li-a ȳisu: Ce felu de vorbe sânt acestea, cu cari vorbiți pe cale, și
 18 sânteți triști? Și respundându unulu dintr'înșii, alu căruia nume era
 Kleopa, i-a ȳisu: Óre tu singuru esci așa străinu în Ierusalimu, în cătu nu
 19 scii cele ce s'au făcutu într'însulu în aceste ȳile? Și li-a ȳisu: Cari? ȳisu-
 i-au ei: Celé despre Iisusu Nazari-nénulu, care era profetu puternicu
 în lucru și în cuvētu înaintea lui Dumneȳeu și a totu poporulu; Și
 20 cumu l'au datu archiereii și mai mării nostri spre condempnare la mórte,
 21 și l'au crucificatu. Dară noi speramu, că acela este celu ce avea să rescum-
 pere pre Israelu; ci cumtóté acestea este astă-ȳi a treia ȳi de cându s'au
 22 făcutu acestea. Da, și nisce femei dintr'ale nóstre ne-au spăiméntatu,
 cari au fostu de demânéȳă fórte la morméntu; Și neaflându corpulu
 23 lui, au venitu, ȳicéndu că vȳduseră și vedere de ângeru, cari ȳiceau că
 24 elu este viu. Și s'au dusu unii dintre noi la morméntu, și au aflatu așa,
 precumu au ȳisu și femeele; dară pre elu nu l'au vȳdu. Atunci elu
 25 li-a ȳisu: O nepricepuților și târȳii la ânimă a crede tóte căte au vorbitu
 26 profetii! Au nu trebuia Christosu a suferi acestea, și a intra în mărirea
 27 sa? Și începéndu de la Moisi, și urmându prin toți profetii, li esplica
 28 tóte scripturele cele despre sine. Și s'au apropiatu de satulu la care mergeau;
 și elu se făcea a merge mai departé. Dară ei l'au îndemnatu, ȳi-
 29 céndu: Remâi cu noi, că este cătră séră și s'a plecatu ȳiua. Și a intratu
 30 să remână cu d'înșii. Și ședéndu elu cu ei, a luat u pâne și a bine-cuvén-
 31 tatu, și frângându li-a datu. Atuncia li s'au deschisu ochii lor și l'au
 cunoscutu; și elu s'a făcutu nevȳdu de d'înșii. Și ȳiceau unulu cătră
 32 altulu: Au nu era ânima nóstră ardéndu în noi, cându ni vorbia pe cale,
 și cându ni esplica scripturele?

Și sculându-se într'acea óră s'au întorsu la Ierusalimu, și au aflatu
 adunați pre cei unu-spre-dece și pre cei ce erau cu d'înșii; Cari ȳiceau: 34
 S'a sculatu Domnulu în adevéru, și s'a aretatu lui Simonu. Și ei spuneau 35
 cele ce *se făcuseră* pe cale, și cumu s'a cunoscutu de d'înșii în frângerea pânei.

Și vorbindu ei acestea însuși Iisusu a stătutu în meȳiloculu lor, și li-a
 ȳisu: Pace voui. Éru ei spăimé- 37
 tându-se și înfricoșându-se, li se părea că vȳdu unu spiritu. Dară elu 38
 li-a ȳisu: Pentru ce sânteți turburați? și pentru ce se sue gânduri în
 ânimele vóstre? Vedeți mânele și 39
 peciórele mele, că însu-mi eu sânt, pipăiți-mé, și vedeți; că spiritulu nu
 are carne și óse, precumu vedeți că eu amu. Și acestea ȳicéndu, li-a 40
 aretatu mânele și peciórele. Și încă 41
 necredéndu ei de bucuriă, și mirându-se, li ȳicea: Aveți aicia ceva de
 mâncare? Éru ei i-au datu o parte 42
 de pesce friptu, și dintr'unu faguru de miere. Și luându-*le* a mâncatu 43
 înaintea lor.

Și li-a ȳisu: Acestea sânt cuvintele cari v'amu vorbitu, încă fiindu
 cu voi, că trebue a se împlini tóte cele scrise despre mine în legea lui
 Moisi și în profetii și în psalmi. Atuncia li-a deschisu mintea lor, ca 45
 să întelégă scripturele. Și li-a ȳisu: 46
 Așa este scrisu, și așa trebuia să suferé Christosu, și să învieze din
 mórți a treia ȳi; Și ca să se predice 47
 în numele lui pocăinȳa și ertarea pecatelor la tóte popórele, începéndu
 de la Ierusalimu. Éru voi sânteți 48
 marturi acestora. Și éccé eu vî trămetu acea ce Părintele meu v'a
 promis; Éru voi ședeți în cetatea 49
 Ierusalimului, péné ce vȳ veți îmbrăca cu putere de susu.

Și ducéndu-i afară péné la Bethania, și redicându-și mânele sale, i-a
 bine-cuventatu. Și s'a întemplat 51
 pre cându i-a bine-cuvéntatu, s'a depărtatu de la d'înșii, și se înălȳa la
 ceriu. Éru ei, închinându-se lui, s'au 52
 întorsu la Ierusalimu cu bucuriă mare; Și erau totu-de-una în templu, lău- 53
 dându și bine-cuvéntându pre Dumneȳeu. Aminu.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

I O A N U.

CAP. 1.

Iisusu Christosu este cuvântulu lui Dumneđu în trupatu. Ioanu Botezătorulu 'lu mărturisece; elu se face cunoscutu lui Andrein, lui Petru, lui Filipu și lui Nathanaelu.

- 1 La începutu era cuvântulu, și cuvântulu era la Dumneđu, și Dumneđu era cuvântulu. Acesta era întru începutu la Dumneđu. Tóte printr'insulu s'au făcutu; și fără de d'insulu nimicu s'a făcutu, ce s'a făcutu.
- 2 Într'insulu era vieța, și vieța era lumina ómeniloru. Și lumina luminézá întru întunerecu, și întunereculu nu o a cuprinsu.
- 3 Fost'a unu omu tramesu dela Dumneđu, alu căruia nume *era* Ioanu.
- 4 Acesta a venitu spre mărturiá, ca să mărturiséscá pentru luminá, ca toți să crédá prin elu. Nu era elu lumina, ci *fost'a elu tramesu* ca să mărturiséscá pentru luminá.
- 5 Era lumina cea adevératá, care luminézá pre totu omulu, ce vine în
- 6 lume. În lume era, și lumea printr'insulu s'a făcutu, și lumea nu l'a cunoscutu. Într'ale sale a venitu,
- 7 și ai sei nu l'au primitu. Éru câți l'au primitu, acelora dreptulu li-a datu să se facá fii ai lui Dumneđu, *adecá*, celoru ce credu în numele
- 8 lui. Cari nu din sânge, nici din poftá trupéscá, nici din poftá bărbátéscá, ci de la Dumneđu s'au născutu. Și cuvântulu trupu s'a făcutu, și s'a sălășluitu între noi, (și amu vėđutu mărirea lui, mărirea ca a unui-născutu de la Părintele), plinu de charu și de adevéru.
- 9 Ioanu mărturisia despre d'insulu, și striga, dicédu: Acesta era pentru carele amu đisu: Celu ce vine după mine, mai'nainte de mine a fostu; că mai mare de cătu mine era.
- 10 Și din plinitatea lui noi toți amu primitu, și charu preste charu. Că legea prin Moisi s'a datu; *éru* charulu și adevéru prin Iisusu Chris-

tosu a venitu. Nimenea nici odatá nu a vėđutu pre Dumneđu; celu unulu-născutu Fiiulu, care este în sínulu Părintelui, acela a spusu.

11 Și acésta este mărturia lui Ioanu, cându au tramesu Iudeii preuți și Leviți din Ierusalimu să-lu întrebe: Cine esci? Si a mărturisu, și nu a tăgăduitu, ci a mărturisu: Nu sânt eu Christosulu. Și l'au întrebatu: Ce dará? Esci Ilie? Și a đisu: Nu sânt. Esci profetulu? și a respunsu: Nu. Atunci i-au đisu: Cine esci? ca să dămu respunsu celoru ce ne-au tramesu. Ce đici despre tine însu-ți? Đis'a elu: Eu *sânt* vócea celui ce strigá în pustiiu: Îndreptați calea Domnului, cumu a đisu profetulu Isaia. Și trameșii erau din Farisei. Și l'au întrebatu, și i-au đisu: Pentru ce dará botezi, dacă nu esci Christosulu, nici Ilie, nici profetulu? Respunsu-li-a Ioanu, dicédu: Eu botezu cu apă; éru în međiloculu vostru stá *acela*, pre care nu-lu cunósceți; Acela este carele vine după mine, și carele a fostu mai'nainte de mine, căruia nu sânt vrednicu să-i deslegu cureua încălțámintei lui. Acestea s'au făcutu în Bethabara, dincolo de Iordanu, unde Ioanu boteza.

12 A duoa đi veđu Ioanu pre Iisusu venindu cătrá d'insulu, și đise: Éccé Mnelulu lui Dumneđu, care redicá păcatulu lumei. Acesta este pentru care amu đisu: După mine vine unu bărbatu, care mai'nainte de mine a fostu; că era mai mare de cătu mine. Și eu nu-lu sciamu; ci ca să fie cunoscutu în Israelu, pentru acésta amu venitu botezându cu apă. Și a mărturisu Ioanu, dicédu: Amu vėđutu Spiritulu ca unu porumbu pogrínđu-se din ceriu, și a remasu preste d'insulu; Și nu-lu sciamu; ci celu ce m'a tramesu să botezu cu

apă, acela mi-a ȃisu : Preste care vei vedé Spiritulu pogorîndu-se, și remânendu preste d'însulu, acela este care
34 botéză cu Spiritu Sântu. Și amu vèdutu, și amu mărturisu, că acesta este Fiiulu lui Dumneȃeu.

35 A duaȃ ȃi éráși sta Ioanu, și duoi
36 din discipulii sei; Și căutându la Iisusu, care âmbla, ȃise : Éccé Mnelulu lui Dumneȃeu ! Și l'au aȃditu
37 cei duoi discipuli vorbindu, și au
38 urmatu lui Iisusu. Éru Iisusu întorcându-se, și vedându-i după d'însulu, li-a ȃisu : Ce căutați ? ȃisu-i-au ei :
Rabbi, adecă, Învétatorule, unde locuesci : ȃisu-li-a : Veniți de vedeți.
39 Au venitú și au vedutu unde locuesce, și au remasu la elu în acea ȃi; că
40 era pe la óra ȃece. Unulu din cei duoi, cari aȃdiseră de la Ioanu și-i urmaseră era Andreiu, fratele lui
41 Simonu Petru. Acesta a afluatu ântéiu pre Simonu, fratele seu, și i-a ȃisu : Noi amu afluatu pre Mesia, adecă pre Christosu. Și l'a adusu la
42 Iisusu. Și căutându la elu Iisusu, a ȃisu : Tu esci Simonu, fiiulu lui Íóna ; tu te vei chiâma Kefa, adecă Petru.

43 A duaȃ ȃi a vrutu Iisusu să mérgă în Galileea, și a afluatu pre Filipu, și
44 i-a ȃisu : Urméză-mé. Și Filipu era din Bethsaida, cetatea lui Andreiu și
45 alu lui Petru. Filipu a afluatu pre Nathanaelu, și-i ȃise : Noi amu afluatu pre acela, de carele a scrisu Moisi în lege, și profétii ; pre Iisusu Nazarinénulu, fiiulu lui Iosefu. ȃis'a
46 Nathanaelu lui : Din Nazaretu póte fi ceva bunu ? ȃis'a Filipu lui : Vîno, și veȃi. Vèdutu a Iisusu pre Nathanaelu venindu cătră d'însulu, și a ȃisu despre elu : Éccé cu adevératu unu Israelitu, în care nu este vicleșugu ! Nathanaelu ȃis'a lui : De unde mé cunosci ? respuns'a Iisusu, și i-a ȃisu : Mai'nainte de a te chiâma Filipu, fiindu tu suptu smochinu,
49 te-amu vèdutu. Nathanaelu a respunsu, și i-a ȃisu : Rabbi, tu esci Fiiulu lui Dumneȃeu ; tu esci regele
50 lui Israelu. Iisusu a respunsu, și i-a ȃisu : Pentru că ȃi-amu ȃisu, că te-amu vèdutu suptu smochinu, creȃi ? mai mari de câtu acestea vei vedé.

Și éráși i-a ȃisu : Adevéru, adevéru, 51 ȃicu voui : De acumu veȃi vedé ceriulu deschidându-se și pe ângerii lui Dumneȃeu suindu-se și pogorîndu-se preste Fiiulu omului.

CAP. 2.

Iisusu preface apa în vinu la nunta din Cana ; elu alungă din templu pre cei ce vindeau, și preȃice inviarea sa.

A treia ȃi s'a făcutu nuntă în Cana 1 Galileei ; și muma lui Iisusu era acolo ; Și au fostu chiâmați la nuntă 2 și Iisusu și discipulii lui. Și lipsindu 3 vinulu, ȃise muma lui Iisusu cătră d'însulu : Nu au vinu. Éru Iisusu 4 i-a ȃisu : Femee ce este mie și ȃie ? óra mea încă nu a venitú. ȃis'a 5 muma lui serviloru : Ori-ce vî va ȃice, faceți. Și erau acolo șese vase 6 de pétră, puse după *datina* curățirei a Iudeiloru, cari cuprindeau câte duoé séu trei mészuri. Și Iisusu a ȃisu loru : 7 Împleți vasele cu apă. Și le-au împlitu pêné susu. Și a ȃisu loru : 8 Scóteți acumu, și ȃuceți nunului. Și au dusu. Și după ce a gustatu nunulu 9 apa ce se făcuse vinu, și nu scia de unde este, (dară servii cari scoseseră apa, sciau), a chiâmatu nunulu pre mire, Și-i ȃise : Totu omulu pune 10 ântéiu vinulu celu bunu ; și după ce s'au îmbétatu, atuncia pre celu mai prostu : éru tu ai ȃinutu vinulu celu bunu pêné acumu. Acestu începutu 11 alu minuniloru l'a făcutu Iisusu în Cana Galileei, și și-a are tatu mărirea lui ; și au creȃutu într'însulu discipulii lui.

După acésta s'a pogoritu la Capernaumu, elu și muma lui, și fraȃii lui, și discipulii lui ; și nu au remasu acolo multe ȃile.

Și erau aprópe pascele Iudeiloru, și 13 s'a suitu Iisusu la Ierusalimu. Și a afluatu 14 în templu pre cei ce vindeau boi și oi, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședându. Și făcându biciu de funii, 15 pre toȃi i-a scosu afară din templu, și oile și boii ; și a vèrsatu banii schimbătoriloru, resturnândumesele ; Și a ȃisu celoru ce vindeau porumbi : 16 Luați acestea de aicea, nu faceți casa Părintelui meu casă de negoȃu. Éru discipulii și-au adusu aminte că 17

este scrisu : Rêvna casei tale m'a mâncatu pre mine:

- 18 Atuncea luându cuvântulu Iudeii, i-au ȑisu : Ce semnu ni areți, că faci
19 acestea. Iisusu a respunsu și li-a ȑisu : Stricați acestu templu, și în
20 trei ȑile 'lu voi redica. Atunci au ȑisu Iudeii : În patru-ȑeci și șese de
21 ani s'a redicatu acestu templu, și tu 'lu vei redica în trei ȑile ? Êru elu
22 vorbia despre templulu corpului seu. Pentru acêsta cându s'a sculatu din
23 mortî, și-au adusu aminte discipulii lui, că li ȑicea acêsta ; și au creduțu
24 scripturei și cuvântului, care ȑisese Iisusu.
25 Êru fiindu elu în Ierusalimu la serbătorea Pasceloru , au creduțu mulți în numele lui, vedêndu semnele
26 lui, ce făcea. Êru Iisusu nu se încredea loru, că cunoscea pre toți ;
27 Și nu avea trebuință ca să mărturisescă cineva despre omu ; că elu scia
28 ce era în omu.

CAP. 3.

Iisusu vorbesce cu Nicodimu despre renaștere și mântuire. Ioanu Botezătorulu 'lu mărturisesce din nou.

- 1 Êra unu omu dintre Farisei, anume Nicodimu, diregătoru alu Iudeiloru.
2 Acesta a venitu la Iisusu nóptea, și i-a ȑisu : Rabbi, scimu că ai venitu de la Dumneȑeu învêțătoru ; că nimenea nu pôte face aceste semne,
3 cari tu faci, de nu va fi Dumneȑeu cu d'însulu. Iisusu respunȑêndu, i-a ȑisu : Adevêru, ȑicu ție : De nu se va nasce cineva de susu nu va putê să vedă împêrăția lui Dumneȑeu.
4 Nicodimu ȑisu-i-a : Cumu pôte omulu să se nască, fiindu bêtrânu ? Au dóră pôte a duoa óră să între în pântecelumei sale, și să se nască ?
5 Respuns'a Iisusu : Adevêru, adevêru ȑicu ție : De nu se va nasce cineva din apă și din spiritu, nu va putê să între în împêrăția lui Dumneȑeu. Ce este născutu din trupu,
6 trupu este, și ce este născutu din Spiritu, spiritu este. Nu te minuna,
7 că ți-amu ȑisu : Vî se cade a vê nasce de susu. Vêntulu suflă unde
8 voiesce, și auȑi sunetulu lui, dară nu scii de unde vine, și unde merge ;

asa este totu celu născutu din Spiritu.

Respuns'a Nicodimu, și i-a ȑisu : 9 Cumu potu să fie acestea ?

Respuns'a Iisusu și i-a ȑisu : Tu 10 esci învêțătoru alu lui Israelu, și nu scii acestea ! Adevêru, adevêru ȑicu 11 ție : Noi vorbimu ce scimu, și mărturisimu ce amu vedutu ; dară voi nu primiți mărturia nóstră. Dacă 12 v'amu spusu cele pămêntesci, și nu credeți, cumu veți crede, de vî voi spune cele ceresci ? Și nimenea nu 13 s'a suitu în ceriu, de câtu numai celu ce s'a pogorîtu din ceriu, *adecă* Fiiulu omului, care este în ceriu. Și pre- 14 cumu Moisi a înălțatu șerpele în pustiiu, așa trebue a se înălța Fiiulu omului : Ca totu celu ce crede în elu 15 să nu se pêrȑă, ci să aibă viêță eternă. Că așa a iubitu Dumneȑeu lumea, 16 în câtu a datu pre Fiiulu seu celu unulu-născutu, ca totu celu ce crede în elu, să nu se pêrȑă, ci să aibă viêță eternă. Că nu a trâmesu Dum- 17 neȑeu pre Fiiulu seu în lume, ca să condamne lumea ; ci ca să se mântuêscă lumea prin elu. Celu ce 18 crede în elu, nu se condêmnă ; êru celu ce nu crede, este deja condemnatu, pentru că nu a creduțu în numele unui-născutu Fiiu alu lui Dumneȑeu. Și acêsta este condemna- 19 rea, că lumina a venitu în lume, și ómenii au iubitu întunereculu mai multu de câtu lumina, că faptele loru rele erau. Că totu celu ce face rele, 20 uresce lumina, și nu vine la lumină, ca să nu se vedêscă faptele lui. Êru 21 celu ce face adevêrulu, vine la lumină, ca să se arete lucrurile lui, că sânt lucrute cu Dumneȑeu.

După acestea a venitu Iisusu cu 22 discipulii lui în laturea Iudeei ; și acolo petrecea cu ei, și boteza. Și 23 boteza și Ioanu în Enonu, aprópe de Salemu, pentru că erau acolo ape multe ; și veniau și se botezau. Că 24 Ioanu încă nu era pusu în închisóre.

Atuncea s'a născutu cêrtă între 25 discipulii lui Ioanu și între Iudei, despre curățeniă. Și au venitu cătră 26 Ioanu, și i-au ȑisu : Rabbi, celu ce era cu tine dincolo de Iordanu,

despre care tu ai mărturisitu, éccé, elu botéză, și toți mergu la d'insulu.

- 27 **R**espundându Ioanu a ȕisu: N-
micu nu pôte lua omulu, de nu-i va
28 fi datu din ceriu. Voi înși-vé 'mi
dați mărturiă, că amu ȕisu: Nu sânt
eu Christosulu, ci sânt trămesu
29 înaintea acestuia. Celu ce are mi-
résă, mire este; éru amicului mire-
lui, care stă și-lu ascultă, se bucură
fôrte de vócea mirelui; deci acéstă
30 bucuriă a mea s'a împlinitu. Acela
trebue să créscă, éru eu să mă mic-
31 șorezu. Celu ce vine de susu, este
d'asupra tuturoru; celu ce este din
pământu, este pământescu, și vorbesce
cele pământesci; celu ce vine din ceriu
32 este d'asupra tuturoru. Și ce a vedutu
și a auȕitu, aceea mărturisesce; dară nu
33 primesce nimenea mărturia lui. Celu
ce primesce mărturia lui, a adevéritu
34 că Dumneȕeu este adevératu. Că pre
care l'a trămesu Dumneȕeu, vor-
besce cuvintele lui Dumneȕeu; că
Dumneȕeu nu dă Spiritulu cu măsură.
35 Părintele iubesc pre Fiiulu, și a datu
36 tóte în mâna lui. Celu ce crede în
Fiiulu, are viéță eternă; éru celu ce
nu ascultă pre Fiiulu, nu va vedé
viéță, ci mânia lui Dumneȕeu remâne
preste elu.

CAP. 4.

Convorbirea lui Iisusu cu Samaritena. Mai mulți
credu într'insulu. Elu vindecă pre Ftiulu uni nobilu
din Capernaumu.

- 1 **D**eci, înțelegându Domnulu, că au
auȕitu Făriseii, că Iisusu face și
botéză mai mulți discipuli de câtu
2 Ioanu, (Măcaru că însu-și Iisusu nu
3 boteza, ci discipulii lui), A lăsatu
Iudeea, și s'a dusu éráși la Galileea.
4 Éru elu trebuia să trecă prin Samaria.
5 Atunci a venitu într'o cetate de ale
Samariei, ce se chiamă Sicharu,
aprópe de locul care a datu Iacobu
6 Fiiului seu Iosefu. Éru acolo era
puțulu lui Iacobu. Deci Iisusu fiindu
ostenitu de cale, ședea așa la puțu,
și era ca la a șesea órá.
7 **Ș**i venindu o femeu din Samaria
să scóță apă, Iisusu i-a ȕisu: Dă-mi
8 să beu. (Că discipulii sei se duseseră
9 în cetate să cumpere hrană). Atunci
i-a ȕisu femeea Samariténă: Cumu tu,

fiindu Iudeu, ceri de la mine să
bei, care sânt femeu Samariténă?
că Iudeii nu au a face cu Samari-
tenii.

Respuns'a Iisusu, și i-a ȕisu: De 10
ai fi sciutu darulu lui Dumneȕeu, și
cine este celu ce-ți ȕice: Dă-mi să
beu, tu ai fi cerutu de la d'insulu, și
ți-aru fi datu apă viă. ȕis'a lui fe- 11
meea: Dómne, nici gălétă ai, și puțulu
este adâncu; de unde dară ai apa
cea viă?

Au dóră esci mai mare de câtu 12
părintele nostru Iacobu, care ni-a
datu puțulu, și a bētu dintr'insulu
ínsu-și, și copiii lui, și vitele lui?
Respuns'a Iisusu, și i-a ȕisu: Totu 13
celu ce bea din acéstă apă, va înseta
éráși. Dară celu ce va bé din apa 14
care eu 'i voiu da, nu va înseta în
eternu; ci apa, care eu 'i voiu da, se
va face într'insulu isvoru de apă
sbucnitóriă în viéta eternă. — ȕis'a 15
lui femeea: Dómne, dă-mi acéstă apă,
ca să nu însetezu, nici să nu viu aicea
să scotu.

ȕis'a ei Iisusu: Mergi chiamă pre 16
bărbatulu teu, și vino aicea. **R**espuns'a 17
femeea, și a ȕisu: N' amu bărbatu.
ȕis'a ei Iisusu: Bine ai ȕisu: N'-
amu bărbatu; Că cinci bărbați ai 18
avutu; și pre care ai acumu nu-ți
este bărbatu; adevératu ai ȕisu
acéstă. **ȕ**is'a lui femeea: Dómne, 19
vedu că tu esci profetu. **P**ărinții 20
nostri s'au închinatu în acestu munte,
și voi ȕiceți că în Ierusalimu este
loculu unde se cuvine a se închina.
ȕis'a ei Iisusu: Femeu, crede mie, 21
va veni timpulu, cându nici în acestu
munte, nici în Ierusalimu vă veți
închina Părintelui. Voi vé închinați 22
cărui nu sciți; noi ne închinămu
cărui scimu; că mântuirea este din
Iudei. **I**nse vine timpulu, și acumu 23
este, cându închinătorii cei adevérați
se voru închina Părintelui în spiritu
și în adevéru; că Părintele caută pre
unii ca acestia să i se închine. Dum- 24
neȕeu este spiritu; și celu ce i se
închină, trebue să se închine în spi-
ritu și în adevéru. **ȕ**is'a lui femeea: 25
Sci tu că vine Mesia, care se chiamă
Christosu; cându va veni acela, ni va
spune tóte.

26 Dis'a ei Iisusu : Eu sînt, cela ce
 27 vorbesce cu tine. Atunci au venitu
 discipulii, și se mirau că elu vorbia
 cu femeea ; dară nimenea nu i-a ȑisu :
 Ce cauți ? séu ce vorbesce cu d'insa ?
 28 Éru lăsându-și femeea vasulu seu de
 apă, a mersu în cetate, și a ȑisu
 29 ómeniloru : Veniți de vedeți unu
 omu, care mi-a spusu tóte câte amu
 făcutu ; nu cumva acesta este
 30 Christosulu ? Atunci au eșitu din ce-
 tate, și veniau la d'ínsulu.
 31 Între acestea 'lu rugau discipulii,
 32 ȑicēdu : Rabbi, mânâncă ; Éru elu
 li-a ȑisu : Eu amu de a mânca mân-
 33 care, de care voi nu sciți. Deci dis-
 cipulii vorbiau între sine : Nu cum-
 va i-a adusu cineva să mânânce ?
 34 ȑisu-li-a Iisusu : Mîncarea mea este,
 să facu voia celui ce m'a trâmesu, și
 35 să sfârșescu lucrulu lui. Au nu ȑi-
 ceți, că încă patru luni sînt, și vine
 secerișulu ? Éccē ȑicu voui : Redi-
 cați ochii vostri, și priviți ogórele ;
 că sînt deja albe și gata de secerișu.
 36 Și celu ce seceră iea plată, și adună
 fruptu spre vieța eternă ; ca și celu ce
 37 sémēnă, și celu ce seceră să se bucure
 împreună. Căci într'acēsta este cuvēn-
 38 tulu adevēratu : Altulu este celu ce sé-
 mēnă, și altulu celu ce seceră. Eu v'amu
 trâmesu să secerati, unde nu v'ați
 ostenitu ; alții s'au ostenitu, și voi
 ați întratu în ostenēla loru.
 39 Éru mulți din Samaritenii acelei
 cetăți au cređutu într'ínsulu pentru
 cuvēntulu femeei, care mărturisia :
 Elu mi-a spusu tóte câte amu fă-
 40 cutu. Deci venindu la d'ínsulu Sa-
 maritenii 'lu rugau ca să remână la
 d'înșii ; și au remasu acolo duoē ȑile.
 41 Și multu mai mulți au cređutu pen-
 42 tru cuvēntulu lui ; Și ȑiceau femeii :
 Nu mai credemu numai pentru vorba
 ta ; că înși-ne amu auđitu, și scimu
 că acesta este Christosulu, Mântui-
 torulu lumei.
 43 Éru după duoē ȑile, eșindu de
 44 acolo, a mersu în Galileea. Că însu-și
 Iisusu a mărturisu, că profetulu în
 45 patria sa onoratu nu este. Atuncea
 venindu elu în Galileea, l'au primitu
 Galileenii, pentru că au fostu vedutu
 tóte câte a făcutu în Ierusalimu la
 serbătóre ; că și ei fuseseră la serbă-

tóre. Și a venitu Iisusu éráși în 46
 Cana Galileei, unde a făcutu apa
 vinu.

Și era în Capernaumu unu omu
 nobilu, alu căruia fiu era bolnavu ;
 Acesta auđindu că a venitu Iisusu 47
 din Iudeea în Galileea, a mersu la elu :
 și-lu ruga, ca să vină și să vindece
 pre fiulu seu ; că era să móră. Éru 48
 Iisusu i-a ȑisu : De nu veți vedé
 semne si minuni, nu veți crede.
 Omulu celu nobilu i-a ȑisu : Dómne, 49
 vino mai'nainte pēnē a nu muri fiulu
 meu. ȑis'a Iisusu lui : Du-te, fiulu
 teu trâesce. Și a cređutu omulu cu- 50
 vēntulu care i-a ȑisu Iisusu, și s'a
 dusu. Și éccē ducēdu-se elu, servii 51
 lui l'au întimpinatu, și i-au spusu,
 ȑicēdu : Fiiulu teu trâesce ! Atunci 52
 i întreba de óra în care i-a fostu
 mai bine. Și i-au ȑisu : Eri în óra
 a șesea l'au lăsatu frigurile. Atunci 53
 a cunoscutu părintele, că era acea
 óră, în care i-a ȑisu Iisusu : Fiiulu
 teu trâesce ; și a cređutu elu și tótă
 casa lui.

Acesta este éráși alu duoilea 54
 semnu ce a făcutu Iisusu, după ce a
 venitu din Iudeea în Galileea.

CAP. 5.

Iisusu vindecă pre unu omu paralicu în ȑiua Sám-
 bâtei. Persecuțiunea lui de cătră Iudei. Cuvēntulu
 lui Iisusu la acēstă ocașiune.

După acestea era serbătórea Iudei- 1
 loru, și s'a suitu Iisusu la Ierusalimu,
 Éru în Ierusalimu este scaldătórea 2
 oiloru, care se chiamă evreesce Be-
 thesda, avēdu cinci portice. În 3
 acelea jăcea mulțime mare de bol-
 navi ; orbi, schiopí, uscați asceptādu
 mișcarea apei. Că āngeru se pogoria 4
 la unu timpu în scaldătóre, și tur-
 bura apa ; și celu ce intra āntēiu
 după turburarea apei, se făcea sănē-
 5 tosu, ori de ce bólă era ținutu. Deci
 era acolo unu omu, ce era bolnavu
 de trei-ȑeci și optu de ani. Pre ace- 6
 sta vedēdu-lu Iisusu jácēdu, și
 cunoscēdu că era deja de multu
 timpu în acēstă stare, i-a ȑisu :
 Voiesci să fii sănētosu ? Respuns'a 7
 lui bolnavulu : Dómne, eu nu amu
 pre nimenea, să mă bage în scaldă-
 tóre, cāndu se turbură apa ; deci

8 pênă cându mergu eu, altulu se po-
 górá înaintea mea. Dis'a Iisusu lui:
 Scóla-te, iea-ți patulu teu, și âmbă.
 9 Și îndată omulu s'a făcutu sănétosu,
 și și-a luatu patulu seu, și âmbă; și
 era într'acea di sâmbătă.
 10 Deci Iudeii diceau celui vindecatu:
 Este sâmbătă; nu ți se cade a-ți
 11 purta patulu. Elu li-a respunsu:
 Celu ce m'a făcutu sănétosu, acela
 mi-a đisu: Iea-ți patulu teu și
 12 âmbă. Atuncea l'au întrebatu: Cine
 este acelu omu, ce ți-a đisu: Iea-ți
 13 patulu teu și âmbă? Éru celu vin-
 decatu nu scia cine este; că Iisusu
 se dăduse la o parte, fiindu multime
 14 într'acelu locu. După aceea l'a aflatu
 Iisusu în templu, și i-a đisu: Éccē
 te-ai făcutu sănétosu; de acumu să
 nu mai păcătuesci, ca să nu ți se în-
 15 tēple ceva mai reu. Atunci a
 mersu omulu, și a spusu Iudeiloru,
 că Iisusu este celu ce l'a făcutu să-
 16 nétosu. De aceea urmăriau Iudeii
 pre Iisusu, și căutau să-lu omóre,
 pentru că facea acestea sâmbătă.
 17 Éru Iisusu li-a respunsu: Părin-
 tele meu lucréză pênă acumu, și eu
 18 lucrezu. Pentru acésta mai vîrtosu
 căutau Iudeii să-lu omóre, pentru că
 nu numai călca sâmbăta, ci și dicea
 că Dumneđu este Părinte alu seu,
 făcēndu-se întocmai cu Dumneđu.
 19 Atunci a respunsu Iisusu, și li-a
 đisu: Adevėru, adevėru đicu voui:
 Fiiulu nu póte să facă de la sine ni-
 micu, de nu vede pre Părintele fă-
 cēndu; că cele ce face elu, acelea și
 20 Fiiulu face asemenea. Că Părintele
 iubescē pre Fiiulu, și-i arétă tóte cele
 ce elu face; și-i va areta mai mari
 lucruri de cătu acestea, ca voi să vă
 21 mirați. Că precumu Părintele scóla
 pre morți, și-i înviéză; așa și Fiiulu
 22 înviéză pre cari voiesce. Că Părin-
 tele nu judecă pre nimenea, ci a datu
 23 tótă judecata Fiiului; Ca toți să
 onóre pre Fiiulu, precumu onórá pre
 Părintele. Celu ce nu onórá pre
 Fiiulu, nu onórá pre Părintele care
 24 l'a trămesu. Adevėru, adevėru đicu
 voui: Celu ce ascultă cuvintele mele,
 și crede celui ce m'a trămesu, are
 viétă eternă, și nu va veni la con-
 demnare; ci a trecutu din mórte la
 viétă. Adevėru, adevėru đicu voui: 25
 Vine óra, și acumu este, cându mor-
 ții voru auđi vócea Fiiului lui Dum-
 neđu, și cari voru auđi, voru trăi.
 Că precumu Părintele are viétă în 26
 sine, așa a datu și Fiiului să aibă
 viétă în sine. Și i-a datu putere să 27
 facă și judecată, pentru că este Fiiulu
 omului. Nu vă mirați de acésta; că 28
 vine óra, în care toți cei din mor-
 minte voru auđi vócea lui; Și voru 29
 eși, cei ce au făcutu cele bune, spre
 înviarea vieței, éru cei ce au făcutu
 cele rele spre înviarea condamnării.
 Eu de la mine însu-mi nu potu să 30
 facu nimicu; precumu audu, judecu,
 și judecata mea este dréptă; pentru
 că nu cautu voia mea, ci voia Părin-
 telui meu celui ce m'a trămesu. De 31
 mărturisescu eu despre mine, mărtu-
 ria mea nu este adevėrată. Altulu 32
 este celu ce mărturisesce despre mine,
 și sciu, că mărturia ce face despre
 mine este adevėrată. Voi ați trămesu 33
 cătră Ioanu, și elu a mărturisu adev-
 vėrulu. Éru eu nu iéu mărturiă de 34
 la omu; ci acestea đicu, ca să vă
 mântuiți. Acela era lumină, care 35
 ardea și lumină, și voi ați voitu să
 vă veseliți unu timpu în lumina lui.
 Éru eu amu mărturiă mai mare de 36
 cătu a lui Ioanu; că lucrările cari
 mi-a datu Părintele să le împlinescu,
 aceste lucrări, cari eu facu, mărturi-
 sescu despre mine, că Părintele m'a
 37 trămesu. Și Părintele, care m'a tră-
 mesu, a mărturisu despre mine.
 Nici vócea lui nu ați auđitu vre-o-
 dată, nici chipulu lui nu ați vėđutu.
 Și cuvēntulu lui nu-lu aveți remă- 38
 nēndu între voi; că pre care elu a
 trămesu, acestuia nu credeți. Cer- 39
 cați scripturele; că vi se pare a ave
 într'insele viétă eternă; și acelea
 sânt cele ce mărturisescu despre
 mine. Și nu voiți să veniți la mine, 40
 ca să aveți viétă. Eu nu primescu 41
 onóre de la ómeni. Dară vă cunoscu, 42
 că nu aveți dragostea lui Dumneđu
 cu voi. Eu amu venitu în numele 43
 Părintelui meu, și nu mă primiți; de
 va veni altulu în numele seu, pre
 acela veți primi. Cumu puteți voi 44
 să credeți, cari primiți onóre unulu
 de la altulu, și nu căutați onórea cea

45 de la unulu Dumneșeu. Și nu gândiți,
că eu vă voiu pârî la Părintele; este
cine să vă pârască, Moisi, în care voi
46 vă încredeți. Că de ați fi creșutu lui
Moisi, ați fi creșutu și mie; că elu a
47 scrisu despre mine. Êru dacă nu cre-
deți scriptureloru lui, cumu veți cre-
de cuvinteloru mele ?

CAP. 6.

Iisusu satură cinci mii de ômeni cu cinci pâni; elu
âmbă pre apă. Elu este pânea adevărată, care s'a
pogoritu din ceriu.

1 După acestea s'a dusu Iisusu dincolo
de marea Galileei, care este a Tibe-
2 riadei. Și-i urma multime mare, pen-
tru că vedeau semnele lui, cari facea
3 la bolnavi. Êru Iisusu s'a suitu în
munte, și a ședutu acolo cu discipulii
4 sei. Și erau aprópe pascele, serbătóre
5 a judeiloru. Deci, redicându-și Iisusu
ochii, și vedându că multu poporu
vine la d'însulu, șise lui Filipu: De
unde vomu cumpéra pâni, ca să
6 mânânce acestia? Êru acesta șicea,
ispitindu-lu, că elu însu-și scia ce vrea
7 să facă. Respons'a Filipu lui: De
duoș sute de lei pâni nu li va ajunge,
ca fie-care dintr'înșii să iee câte pu-
8 çinu. Unulu din discipulii lui, An-
drieu, fratele lui Simonu Petru, i-a
9 șisu: Este unu copilu aicea, care are
cinci pâni de orșu, și duoș pesci; dară
10 ce sânt acestea la atâția? Și a șisu
Iisusu: Faceți pre ômeni să ședă; și
era erbă multă într'acelu locu; deci
11 au ședutu bărbații cu numerulu ca la
cinci mii. Êru Iisusu luându pânilu,
și mulțumindu, a împărțitu discipu-
liloru, êru discipulii celoru ce ședeau;
12 asemenea și din pesci câtu au cerutu
ei. Êru ei săturându-se, elu a șisu
discipuliloru sei: Adunați fărimate-
13 rele ce au prisositu, ca să nu se pér-
dă ceva. Deci au adunatu, și au îm-
plutu duoș-spre-dece paniere de făr-
imateuri din cinci pâni de orșu cari
au remasu de la cei ce au mâncatu.
14 Êru ômenii vedându semnulu, care
a făcutu Iisusu, șiceau: Acesta cu
adeveratu este profetulu celu ce va
15 să vină în lume. Deci Iisusu sciindu,
că voru să vină și să-lu apuce să-lu
facă rege, s'a dusu érași în munte
elu singuru.

Și făcându-se séră, s'au pogoritu 16
discipulii lui la mare. Și întrându în 17
corabiă, mergeau dincolo de mare la
Capernaumu. Și éccé s'a făcutu întu-
nerecu, și nu venise la ei Iisusu. Și 18
marea s'a redicatu, vântu tare su-
flându. Deci venindu ei ca la duoș- 19
zeci și cinci séu trei-deci de stadii,
vedură pre Iisusu âmbându pe mare,
și apropiându-se de corabiă; și s'au
înfrișatu. Êru elu li-a șisu: Eu 20
sânt, nu ve temeți. Deci voiau să-lu 21
iee în corabiă; și îndată a sositu co-
rabiă la pământulu la care ei mer-
geau.

A duoș și poporulu, care sta din- 22
colo de mare, vedându că nu era
acolo altă corabiă, de câtu numai una,
în care întraseră discipulii sei, și că
Iisusu nu a întratu în corabiă împre-
ună cu discipulii sei, ci că discipulii
sei s'au dusu singuri; (Êru alte co- 23
răbii au venitu de la Tiberiada, apró-
pe de locul unde au mâncatu pânea,
mulțumindu Domnului); Deci vè- 24
dându, șicu, poporulu, că Iisusu nu
este acolo, nici discipulii sei, au în-
tratu și ei în corăbii, și au venitu la
Capernaumu, căutându pre Iisusu.

Și aflându-lu dincolo de mare, i-au 25
șisu: Rabbi, cându ai venitu aicea?
Și a responsu Iisusu, și a șisu: Ade- 26
vréu, adéveru șicu voui: Me căutați,
nu pentru că ați vedutu semne, ci
17 pentru că ați mâncatu din pâni, și
v'ați săturatu. Lucrați, nu pentru
mâncarea cea peritóre, ci pentru mân-
carea care remâne spre vieța eternă,
care vî va da-o Fiiulu omului; că
pre acesta l'a adevéritu Dumneșeu,
Părintele. Atunci i-au șisu: Ce vomu 28
face, ca să facemu lucrările lui Dum-
neșeu? Respons'a Iisusu și li-a șisu: 29
Acesta este lucrulu lui Dumneșeu,
ca să credeți în acela pre care elu a
trâmesu. Dreptu aceea i-au șisu: 30
Dară ce semnu faci tu, ca să vedemu,
și să credemu în tine? ce lucrezi?
Părinții nostri au mâncatu mană în 31
pustiuu, precumu este scrisu: Pâne
din ceriu li-a datu să mânânce.

Decili-a șisu Iisusu: Adevéru, ade- 32
vréu șicu voui: Nu Moisi v'a datu pâ-
nea din ceriu; ci Părintele meu vî dă pâ-
nea cea adevărată din ceriu. Că pânea 33

lui Dumnezeu este ceea ce se pogorâ
 34 din ceriu și dă viață lumii. Atunci
 i-au spus: Dă-mi această pâine
 35 totu-de-una. Era Iisus li-a spus:
 Eu sunt pâinea vieții; celu ce vine
 către mine nu va flămândi, și celu ce
 crede în mine nu va înseta nici odata.
 36 Dară v'amu spus, că m'ați vădutu, și
 37 nu credeți. Totu ce-mi dă Părintele
 va veni la mine, și pre celu ce vine
 38 la mine, nu-lu voi scote afară. Că
 m'amu pogoritu din ceriu, nu ca să
 facu voia mea, ci voia celui ce m'a
 39 tramesu. Și acesta este voia Părin-
 telui, care m'a tramesu, ca din totu
 ce mi-a datu, să nu perdu nimicu,
 40 ci să-lu înviezu în ziua cea de pe
 urmă. Și acesta este voia celui ce m'a
 tramesu, ca totu cine vede pre Fiulu,
 și crede în elu, să aibă viață eternă; și
 eu 'lu voi învia în ziua cea de pe urmă.
 41 Deci murmurau Iudeii asupra lui,
 pentru că a spus: Eu sunt pâinea ce
 42 s'a pogoritu din ceriu; Și diceau: Au
 nu este acesta Iisus, Fiulu lui Io-
 sefu, alu căruia părinte și mamă cu-
 noscemu? deci cumu dice elu: M'amu
 43 pogoritu din ceriu? Și a respunsu
 Iisus, și li-a spus: Nu murmurăți
 44 între voi. Nimene nu poate să vină
 către mine, de nu-lu va trage Părin-
 tele ce m'a tramesu: și eu 'lu voi
 45 învia în ziua cea de pe urmă. În
 profeti scrisu este: Și voru fi toți în-
 vetați de Dumnezeu. Deci totu celu
 ce aude și se înveta de la Părintele,
 46 vine către mine. Nu că a vădutu ci-
 neva pre Părintele, de câtu numai
 celu ce este de la Dumnezeu, acela
 47 a vădutu pre Părintele. Adevăru, a-
 devăru dăcu voui: Celu ce crede în
 48 mine, are viață eternă; Eu sunt pâinea
 49 vieții. Părinții vostri au mâncatu
 50 mană în pustiu, și au muritu. Ace-
 sta este pâinea care se pogorî din
 ceriu, ca să mănânce cineva dintr'-
 51 însa, și să nu moră. Eu sunt pâinea
 cea via, care s'a pogoritu din ceriu;
 de va mânca cineva din această pâine,
 va trăi în eternu, și pâinea care eu
 voi da, corpulu meu este, pre care
 'lu dau pentru viața lumii.

52 Deci Iudeii disputau între sine,
 dicându: Cumu poate acesta să-si dee
 noui corpulu seu să-lu mănămu?

Atunci li-a spus Iisus: Adevăru, a- 53
 devăru dăcu voui: De nu veți mânca
 corpulu Fiului omului, și nu veți be
 sângele lui, nu veți ave viață în voi.
 Celu ce mănâncă corpulu meu și bea 54
 sângele meu, are viață eternă; și eu
 'lu voi învia în ziua cea de pe urmă.
 Că corpulu meu cu adevăratu mân- 55
 care este, și sângele meu cu adevă-
 ratu beatură este. Celu ce mănâncă 56
 corpulu meu și bea sângele meu, re-
 mâne în mine, și eu în elu. Precumu 57
 m'a tramesu Părintele celu viu, și eu
 viezu prin Părintele; așa și celu ce
 mă mănâncă, va trăi prin mine. Ace- 58
 sta este pâinea care s'a pogoritu din
 ceriu; nu precumu părinții vostri au
 mâncatu mană, și au muritu; celu
 ce va mânca pâinea acesta va trăi în
 eternu. Acestea a spus în sinagogă, 59
 învetându în Capernaumu.

Deci mulți din discipulii lui au- 60
 dindu acestea, au spus: Greu este
 acestu cuvântu; cine poate să-lu au-
 61 dă? Era Iisus sciindu în sine, că
 discipulii lui murmurau despre ace-
 stea, li-a spus: Acesta vă scandalis-
 ză? Dară de veți vedé pre Fiulu o- 62
 mului suindu-se unde era mai 'na-
 inte? Spiritulu este, care face viu; 63
 corpulu nu folosesce nimicu; cuvîn-
 tele cari eu vî vorbescu sunt spiritu
 și viață. Dară sunt unii din voi, cari 64
 nu credu, că Iisus scia din începutu
 cari sunt cei ce nu credu, și care este
 celu ce era să-lu vîndă. Și dicea: 65
 Pentru acesta v'amu spus, că nimenea
 nu poate să vină la mine, de nu-i va
 fi datu de la Părintele meu. Dintr'- 66
 acelu timpu mulți din discipulii lui
 s'au întorsu înapoi, și nu mai âmbrau
 cu d'însulu. Atunci a spus Iisus ce- 67
 loro duoi-spre-dece: Au doră și voi
 voiți să vă duceți? Atunci a respunsu 68
 Simonu Petru: Dă-mne, la cine ne
 vomu duce? Tu ai cuvintele vieții
 eterne. Și noi credemu și cunoscemu, 69
 că tu esci Christosulu, Fiulu lui
 Dumnezeu celui viu. Responsu'a Ii- 70
 susu loro: Au nu v'amu alesu pre
 voi duoi-spre-dece? Și unulu din voi 71
 este diabolulu. De Iuda Isariotu alu
 lui Simonu vorbea, că acela era să-lu
 vîndă, fiindu unulu din cei duoi-spre-
 dece.

CAP. 7.

Iisusu se duce într'ascunsu la serbarea corturilor ; elu dispută cu Iudeii asupra persoanei și învețătorei sale.

- 1 După acestea âmbლა Iisusu în Galileea ; că nu voia să âmbლა în Iudeea, pentru că Iudeii căutau să-lu omóre.
- 2 Și era aprópe serbătórea Iudeiloru, înfigerea corturilor. Deci i-au 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
- disu frații sei: Treci de aicea, și mergi în Iudeea, ca și discipulii tei să vedă lucrările ce faci. Că nimene face ceva în ascunsu, cându caută însu-și să se facă cunoscutu. De faci acestea, aré-tă-te lumiei. Că nici frații sei nu credeau într'însulu. Atuncea li-a disu Iisusu: Timpulu meu încă nu a venit ; éru timpulu vostru este gata totu-de-una. Nu póte lumea să vé uréscă, éru pre mine mă uresce, pentru că eu mărturisescu de d'însa, că lucrările ei sânt rele. Voi suiți-vé la acéstă serbătóre ; eu încă nu mă sui la acéstă serbătóre ; că timpulu meu încă nu s'a împlinitu. Și acestea 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
- dicédu-li a remasu în Galileea. Éru suindu-se frații lui, atuncea și elu s'a suitu la serbătóre, nu de față, ci ca pe ascunsu.
- Atuncea Iudeii 'lu căutau la serbătóre, și diceau: Unde este acela ? Și murmuru multu era între poporu despre d'însulu ; că unii diceau: Bunu este ; alții diceau: Nu, ci amăgesce poporulu. Dară nimenea nu vorbia pe față de d'însulu de frica Iudeiloru.
- Éru fiindu la jumătatea serbătórei, s'a suitu Iisusu în templu, și învêța. Și se mirau Iudeii, dicédu: Cumu scie 16 17 18 19 20
- acesta carte, nefindu învêțatu. Respuns'a loru Iisusu, și a disu: A mea învêțătură nu este a mea, ci a celui ce m'a trămesu. De voiesce cineva să facă voia lui, va cunósce din acéstă învêțătură, óre este de la Dumneđeu, séu óre eu vorbescu de la mine. Celu ce vorbesce de la sine, caută onórea sa ; éru celu ce caută onórea celui ce l'a trămesu, acesta este adevératu, și nedreptate nu este într'însulu. Au nu Moisi v'a datu legea ? și nimenea din voi nu ține legea. De ce căutați să mă omorîți ? Respuns'a poporulu, și a disu: Demonu ai ; cine caută să te omóre ?

21 22 23 24

Respundédu Iisusu, li-a disu: Unu lucru amu făcutu, și toți vé mirați despre acesta. Deci Moisi v'a datu circumcisiunea ; (nu că este de la Moisi, ci de la părinți) ; și sâmbăta circumcideți pre omu. Dacă omulu 23 24

primesce circumcisiune sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi, vé mâniati pre mine, pentru că amu făcutu omu întregu sânetosu sâmbăta ? Nu judecați dupre față, ci judecați 24

dupre dréptă judecată.

25 26 27

Atuncea diceau unii din Ierusalimiteni: Au nu este acesta, pre care-lu caută să-lu omóre ? Dară éccé elu 26 27

vorbesce pe față, și nimicu nu-i dicu ; cunoscut'au cu adevératu diregétorii, că acesta este în adevéru Christosu ? Dară noi scimu pre acesta de unde 27

este ; éru cându va veni Christosu, nimenea nu scie de unde este.

28 29 30 31

Atuncea striga Iisusu în templu, 28 29 30 31

învețându și dicédu: Și pre mine sciți, și de unde sânt sciți ; și nu amu venit de la mine însu-mi, ci celu ce m'a trămesu este adevératu, pre care voi nu-lu cunósceți ; Éru eu 'lu cunoscu ; că de la d'însulu sânt, și acela m'a trămesu. Atuncea căutau să-lu 30 31

prindă ; dară nimenea nu și-a pusu mânele pe d'însulu, că óra lui încă nu venise. Și mulți din poporu au 31

cređutu într'însulu, și diceau: Cându va veni Christosu, au dóră va face mai multe semne de cătu acestea, cari au făcutu acesta ?

32 33 34 35 36 37

Audit'au Fariseii pre poporu murmurându acestea despre d'însulu, și Fariseii și archiereii au trămesu servi să-lu prindă. Atuncea li-a disu 33 34 35 36 37

Iisusu: Încă puçinu timpu sânt cu voi, și apoi mergu la celu ce m'a trămesu. Mă veți căuta, și nu mă veți 34 35 36 37

afla ; și unde sânt eu, voi nu puteți veni. Atunci au disu Iudeii între sine: 35 36 37

Unde va să mérgă acesta, că noi nu-lu vomu afla ? nu cumva să mérgă la cei împrâsciați printre păgâni, și să învețe pre pagâni ? Ce este cuvêntulu acesta, care a disu: Mă veți căuta, și nu mă veți afla, și unde sânt eu, voi nu puteți veni ?

Éru în ziua cea de pe urmă, cea 37

mare a serbătórei, a stătutu Iisusu, și a strigatu, dicédu: De însetéză

cineva, să vină la mine și să bea.
 38 Celu ce crede în mine, precumu a
 39 ȃșu scriptura, din pântecelul lui voru
 ȃșu elu despre Spiritulu, pre care era
 să-lu primescă cei ce credu într'în-
 sulu; că Spiritu Sântu încă nu era,
 pentru că Iisusu încă nu se mârise.]
 40 Deci mulți din poporu, auȃndu a-
 cestu cuvântu, ȃceau: Acesta este
 41 în adevêru profetulu. Alții ȃceau:
 Acesta este Christosulu. Êru alții
 ȃceau: Au dóră va să vină Christosu
 42 din Galileea? Au nu a ȃșu sriptura,
 că va veni Christosu din semênța lui
 Davidu, și din cetatea Bethlehemu,
 43 unde a fostu Davidu? Deci s'a făcutu
 desbinare între poporu despre d'în-
 44 sulu. Êru unii dintr'înșii voiau să-lu
 prinȃă; dară nimenea nu și-a pusu
 mânele pe d'însulu.
 45 Deci au venitu servii cătră archierei
 și cătră Farisei, și acestia li-au ȃșu:
 46 De ce nu l'ați adusu? Respuns'au
 servii: Nici odată nu a vorbitu omu
 47 așa, ca acestu omu. Atunci li-au
 respunsu Fariseii: Au dóră și voi v'ați
 48 amăgitu? Au dóră a creȃutu într'-
 însulu cineva din direȃtori séu din
 49 Farisei? Dară acestu poporu, care
 50 nu scie legea, este blăstematu. ȃș'a
 loru Nicodimu, [care venise la d'în-
 sulu nóptea, fiindu unulu dintr'înșii],
 51 Au dóră legea nóstră judecă pre omu,
 de nu va auȃi de la elu mai'nainte,
 52 și va cunósce ce face? Respuns'au și
 i-au ȃșu: Au dóră și tu esci din Ga-
 lileea? Cércă și veȃi; că din Galileea
 53 nu s'a sculatu profetu. Și a mersu
 fie-care la casa sa.

CAP. 8.

Iisusu ertă pre femeea cea pécătósă. Elu se silesce a
 convinge pre Iudei de generațiunea sa, și de chiăma-
 rea sa Dumneȃescă.

1 Êru Iisusu s'a dusu în Muntele Oli-
 2 viloru. Și fórte de demânétă a venitu
 érași în templu, și totu poporulu a
 venitu la d'însulu, și ședêndu elu 'i
 3 învêța. Și au adusu la d'însulu cār-
 turarii și Fariseii pre o femea prinsă
 în adulteriu; și puind'o în meȃilocu,
 4 I-au ȃșu: Înveȃătorule, pre acéstă
 femea o amu prinsu asupra faptului,
 5 comiȃndu adulteriu. Deci Moisi în
 lege ni-a ordinaru, ca să se uciȃ cu

petre unele ca acestea; dară tu ce
 ȃci? Acésta ȃceau, ispitindu-lu; ca
 6 să aibă cu ce să-lu pêrescă. Êru Ii-
 7 susu, plecându-se josu, scria cu de-
 getulu pe pâmêntu. Și urmându ei
 a-lu întreba, s'a redicatu, și li-a ȃșu:
 Celu ce este fără pécatu între voi,
 acela ântéiu să arunce pétra asupra
 ei. Și érași plecându-se josu, scria
 8 pe pâmêntu. Êru ei auȃndu și mu-
 9 strati fiindu de consciința loru eșiau
 unulu după altulu, începêndu de la
 cei mai bêtrâni pênê la cei mai de
 josu; și a remasu Iisusu singuru, și
 femeea stându în meȃilocu. Și redi-
 10 cându-se Iisusu, și nevêdêndu pre
 nimene de cătu numai pre femea, i-a
 ȃșu: Femea, unde-ȃi sânt pêrișii
 tei? au nimenea nu te-a condemnatu?
 Êru ea a ȃșu? Nimenea, Dómne.
 ȃș'a Iisusu ei: Nici eu nu te con-
 11 demnu; du-te, și de acumu să nu mai
 pécătuesci.

Atunci érași li-a vorbitu Iisusu, 12
 ȃcêndu: Eu sânt lumina lunei; celu
 ce-mi urméză, nu va âmbra în întu-
 nerecu, ci va ave lumina vieȃei. Deci 13
 i-au ȃșu Fariseii: Tu mărturisesci
 despre tine însu-ȃi; mărturia ta nu
 14 este adevêrată. Respuns'a Iisusu și
 li-a ȃșu: De și eu mărturisescu de-
 spre mine însu-mi, *totuși* mărturia
 mea este adevêrată; că sciu de unde
 amu venitu, și unde mergu; éru voi
 nu sciȃi de unde vinu și unde mergu.
 Voi judecaȃi dupre corpu, eu nu ju- 15
 decu pre nimene. Și de voi și judeca 16
 eu, judecata mea este dréptă; că nu
 sânt singuru, ci eu, și Părintele ce m'a
 trămesu. Și în legea vóstră este scrisu, 17
 că mărturia a duoi ómeni este ade-
 vêrată. Eu sânt unulu ce mărturi- 18
 sescu despre mine însu-mi; și mărtu-
 risescu despre mine și Părintele ce
 m'a trămesu. Atunci 'i ȃceau: Unde 19
 este Părintele teu? Respuns'a Iisusu:
 Voi nu sciȃi nici pre mine, nici pre
 Părintele meu; de m'ați sci pre mine,
 aȃi sci și pre Părintele meu.

Aceste cuvinte a vorbitu Iisusu în 20
 vistieria, învêȃându în templu; dară
 nimenea nu l'a prinsu; că încă nu
 venise óra lui.

Atunci érași li-a ȃșu Iisusu: Eu 21
 mergu, și mé veȃi căuta, și veȃi muri

în păcatulu vostru ; unde mergu eu, voi nu puteți veni. Atuncea 22
 Iudeii : Au dóră va să se omóre însu-și, că 23
 dice : Unde mergu eu, voi nu puteți veni ? Și li-a 24
 đisu : Voi sânteti de josu, eu sânt de susu ; voi sânteti 25
 din lumea acésta, eu nu sânt din lumea acésta. Deci v'amu 26
 đisu, că veți muri în păcatele vóstre ; că de nu veți crede, 27
 că eu sânt, veți muri în păcatele vóstre. Atunci i-au 28
 đisu : Tu cine esci ? Đis'a loru Iisusu : Ceea ce amu 29
 đisu voui de la începutu. Multe amu a vorbi și a judeca 30
 despre voi ; dară celu ce m'a tramesu este adevératu ; și eu 31
 vorbescu lumei cele ce amu ađitu de la d'insulu. Éru ei nu au 32
 înțelesu, că li vorbia despre Părintele. Atuncia li-a 33
 đisu Iisusu : Cându veți înălța pre Fiiulu omului, atunci 34
 veți cunoște, că eu sânt ; și că nu facu nimicu de la mine 35
 însu-mi ; ci precumu m'a învățatu Părintele meu, acestea 36
 vorbescu. Și celu ce m'a tramesu este cu mine ; Părintele nu 37
 m'a lăsatu singuru ; că eu facu totu-de-una cele ce-i sânt 38
 plăcute. Acestea vorbindu elu, mulți au cređutu 39
 într'insulu. Atuncea đicea Iisusu acelu Iudei, ce cređuseră
 într'insulu : Dacă remâneți în cuvântulu meu, atuncea
 discipuli ai mei în adevéru sânteti ; și veți cunoște adevéru,
 și adevéru vă va face liberi. Respuns'au lui : Noi sântem
 seménță a lui Abraamu, și nimenui nu amu fostu servi nici o
 dată ; cumu đici tu *dară* : veți fi liberi ? Respuns'a Iisusu
 loru : Adevéru, adevéru đicu voui : Totu celu ce face
 păcatulu, servulu păcatulu este. Éru servulu nu remâne în
 casă pururea ; *dară* Fiiulu remâne pururea. Deci, dacă vă
 va face liberi Fiiulu, veți fi liberi în adevéru. Sciu că
 sânteti seménță a lui Abraamu ; dară căutați să mă omorîți,
 pentru că cuvântulu meu nu încape în voi. Eu vorbescu
 ceea ce amu vedutu la Părintele meu ; și voi faceți ceea
 se ați vedutu la părintele vostru. Respuns'au, și i-au đisu :
 Abraamu este părintele nostru. Đis'a loru Iisusu : De ați
 fi fii ai lui Abraamu, ați face

faptele lui Abraamu. Éru acumu 40
 căutați să mă omorîți pre mine, omulu carele v'amu vorbitu
 adevéru, ce de la Dumneđu amu ađitu ; acésta nu a făcutu
 Abraamu. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci i-au 41
 đisu : Noi nu sântem născuți din desfrénare, ună părinte
 avemu, pre Dumneđu.

Đis'a loru Iisusu : De era Dumneđu 42
 părintele vostru, m'ați fi iubit pre mine ; că eu amu eșitu,
 și amu venitu de la Dumneđu ; nu amu venitu de la mine
 însu-mi, ci acela m'a tramesu. Pentru ce nu înțelegeți 43
 cuvântulu meu ? pentru că nu puteți să ađiți cuvântulu
 meu. Voi sânteti de la părintele vostru diabolulu, și 44
 poștele părintelui vostru voiți a face. Acela a fostu
 ucidétoru de ómeni de la începutu, și nu a remasu în
 adevéru, pentru că nu este adevéru într'insulu. Cându
 vorbesce minciună, vorbesce dintr'ale sale ; că minciosu
 este și părinte alu minciunei. Éru mie nu-mi credeți,
 pentru că vorbescu adevéru. Cine dintre voi mă înfruntă
 de păcatu ? Éru dacă vorbescu adevéru, de ce nu-mi
 credeți ? Celu ce este de la Dumneđu, ascultă cuvintele
 lui Dumneđu ; pentru acésta voi nu ascultați, pentru că
 nu sânteti de la Dumneđu.

Atunci au respunsu Iudeii, și i-au 48
 đisu : Óre nu đicemu bine, că esci Samaritenu și ai
 demonu ? Respuns'a Iisusu : Nu amu demonu, ci onorezu
 pre Părintele meu, și voi mă desonorati. Éru eu nu
 cautu onórea mea ; este celu ce caută și judecă. Adevéru,
 adevéru đicu voui : De va păzi cineva cuvântulu meu,
 nu va vedé mórtea în eternu. Atunci i-au đisu Iudeii :
 Acumu cunoscuramu că ai demonu ; Abraamu a muritu,
 și profetii ; și tu đici : De va păzi cineva cuvântulu
 meu, nu va gusta mórtea în eternu. Au dóră tu esci
 mai mare de cătu părintele nostru Abraamu, care a muritu ?
 și de cătu profetii, cari au muritu ? cine te faci tu
 pre tine ? Respuns'a Iisusu : De mă onorezu însu-mi,
 onórea mea nimicu nu este ; este Părintele meu, care
 mă onórá, despre care voi điceți, că

55 este Dumnezeuul vostru. Dară nu-lu
cunósceți; éru eu 'lu sciu; și de
voiu dice, că nu-lu sciu, voiu fi ase-
menea voui mincinosu; dară 'lu sciu,
56 și păzescu cuvântulu lui. Abraamu,
părintele vostru a fostu bucuros să
vedă ziua mea; a vedutu, și s'a bu-
curatu.

57 Atunci i-au disu Iudeii: Cinci-
zeci de ani încă nu ai, și ai vedutu
58 pre Abraamu. Dis'a loru Iisusu:
Adevéru, adevéru dicitu voui: Mai
'nainte de a fi Abraamu, sânt eu.
59 Atunci au redicatu petre să arunce
asupra lui; éru Iisusu s'a ascunsu,
și a esitu din templu, mergéndu
prin mediloculu loru, și așa a tre-
cutu.

CAP. 9. 10.

Vindecarea unui orbu din nascere. Iisusu declară
că este păstorulu celu bunu; că-și va da viața
pentru oile sale. Elu arătă la lucrările sale, spre a
dovedi dumnezeirea sa.

1 Și trecéndu a vedutu pre unu omu
2 orbu din nascere. Și l'au întrebatu
discipulii lui, diciténdu: Rabbi, cine a
pécătuitu, acesta séu părinții lui, de
3 s'a nascutu orbu? Respuns'a Iisusu:
Nici acesta nu a pécătuitu, nici
părinții lui; ci ca să se arete lucră-
4 rile lui Dumnezeu într'însulu. Eu
trebuie să lucrezu lucrările celui ce
m'a trămesu, péné este ziua; vine
5 nóptea, cându nimenea nu pote lucra.
6 Péné cându sânt în lume, sânt lu-
mina lumii. Acestea diciténdu, a
scuipatu josu, și a făcutu tină din
scuipatu, și a unsu ochii orbului cu
7 tină; Și i-a disu: Mergi de te spală
în scaldătórea Siloamului, (adeacă
trămesu). Deci s'a dusu, și s'a spă-
latu, și a venițu vedéndu.

8 Éru vecinii, și cei ce-lu veduseră
mai'nainte, că era orbu, diceau: Au
nu este acesta celu ce ședea și cerși-
9 toria. Unii diceau: Acesta este;
éru alții: Séménă cu elu; éru acela
10 dicea: Eu sânt. Deci 'i diceau:
Cumú țî s'au deschisu ochii? Re-
11 spuns'a acela și a disu: Unu omu, ce
se numesce Iisusu, a făcutu tină, și
a unsu ochii mei, și mi-a disu:
Mergi la scaldătórea Siloamului, și
te spală; și mergéndu și spalându-

mé, amu vedutu. Atunci i-au disu: 12
Unde este acela? Dis'a: Nu sciu.

Adus'au la Farisei pre celu ce óre- 13
cându a fostu orbu. Și era sâmbătă, 14
cându Iisusu a făcutu tină, și i-a des-
chisu ochii lui. Atunci érași l'au 15
întrebatu și Farișeii, cumu a primitu
vedere. Dis'a elu: Tină a pusu pe
ochii mei, și m'amu spălatu, și vedu.
Deci diceau unii din Farisei: Acestu 16
omu nu este de la Dumnezeu; că nu
păzescu sâmbăta. Alții diceau: Cumu
póte omu pécátosu să facă semne ca
acestea? Și era desbinare între ei.
Dis'au orbului érași: Tu, ce dicitu 17
despre d'însulu, că a deschisu ochii
tei? Dis'a elu: Este profetu. Éru 18
Iudeii nu au cređutu despre d'însulu,
că a fostu orbu, și a primitu vedere,
péné ce au chiămatu pre părinții
acestui ce a primitu vedere. Și i-au 19
întrebatu, diciténdu: Acesta este fiulu
vostru, care voi dicitéți, că s'a nascutu
orbu? cumu dară acumu vede?
Respuns'au loru părinții lui, și au 20
disu: Scimu că acesta este fiulu
nostru, și că s'a nascutu orbu; Dară 21
cumu acumu vede, nu scimu; séu
cine i-a deschisu ochii lui nu scimu;
el este în vréstă, întrebați-lu; elu
va vorbi pentru sine-și. Acestea au 22
disu părinții lui, pentru că se temeau
de Iudei; că deja s'au înțeleșu
Iudeii, că de-lu va mărturisi cineva
a fi Christosu, să fie scosu din sina-
23 gogă. Pentru aceea au disu părin-
ții lui: Elu este în vréstă, între-
bați-lu.

Atunci au chiămatu a duoa óră 24
pre omulu care fusese orbu, și i-au
disu: Dă mărire lui Dumnezeu; noi
scimu, că acestu omu este pécátosu.
Éru acela a respunsu și a disu: De 25
este pécátosu, nu sciu; una sciu: că
amu fostu orbu, și acumu vedu.
Atunci i-au disu érași: Ce țî-a fă- 26
cutu? cumu țî-a deschisu ochii?
Respuns'a loru: V'amu disu deja, și 27
nu ați auditu; pentru ce érași voiți
să auditi? au dóră și voi voiți să vé
faceți discipuli ai lui? Atuncea l'au 28
înjuratu, și i-au disu: Tu esci disci-
pulu alu aceluia; éru noi sântemu
discipuli ai lui Moisi. Scimu că cu 29
Moisi a vorbitu Dumnezeu; éru pre

30 acesta nu scimu de unde este. Res-
puns'a omulu, și li-a ȑisu: Într'acésta
este minunea, că voi nu sciți de unde
31 este, și elu a deschisu ochii mei. Éru
scimu, că Dumneȑeu nu ascultă pre
pécătoși; ci de se închină cineva
lui Dumneȑeu și face voia lui, pre
32 acesta 'lu ascultă. Din eternu nu s'a
auȑitu, că să fi deschisu cineva ochii
33 vre-unui orbu din nascere. De nu
aru fi acesta de la Dumneȑeu, nu aru
34 puté face nimicu. Respons'au și i-au
ȑisu: În pécate tu te-ai născutu cu
totulu, și tu ne înveți pre noi! și l'au
scosu afară.

35 Auȑit'a Iisusu, că l'au scosu afară;
și aflându-lu, i-a ȑisu: Creȑi în
36 Fiiulu lui Dumneȑeu? Respons'a
acela și a ȑisu: Cine este, Dómne,
37 ca să credu într'insulu? ȑis'a Iisusu
lui: L'ai vȑȑutu, și celu ce vorbesce
38 cu tine, acela este. Éru elu a ȑisu:
Credu, Dómne; si i s'a închinatu.

39 Și a ȑisu Iisusu: Spre judecată amu
venitu într'acéstă lume, ca cei ce nu
vȑdu, să vȑdă, și cei ce vȑdu, să fie orbi.
40 Și au auȑitu acestea *unii* din Fa-
risei, cari erau cu d'insulu, și i-au
ȑisu: Au dóră și noi sântemu orbi?
41 ȑis'a loru Iisusu: De aȑi fi orbi,
nu aȑi ave pécatu; éru acumu ȑiceți:
Vedemu; pentru acésta remâne pécata-
tulu vostru.

1 Adevȑeru, adevȑeru ȑicu voui: Celu
ce nu întră prin ușă în staululu
oiloru, ci sare pe aiurea, acela este
2 furu și hoȑu. Éru celu ce întră prin
3 ușă este păstorulu oiloru. Aceluia
'i deschide portarulu; și oile as-
cultă vócea lui, și oile sale le chia-
4 mă pe nume, și le scóte. Și cându
scote oile sale, merge înaintea loru,
și oile 'i urméză; că cunosc vócea
5 lui. Éru unui străinu nu-i urméză,
ci fugu de la d'insulu; că nu cunosc
6 vócea străiniloru. Acéstă parabolă
li-a ȑisu Iisusu; éru ei nu au înȑe-
lesu, ce erau acelea ce li vorbia.

7 Atunci éráși li-a ȑisu Iisusu: A-
devȑeru, adevȑeru ȑicu voui: Eu sânt
8 ușa oiloru. Toȑi căȑi au venitu mai
'nainte de mine, sânt furi și hoȑi;
9 dară nu i-au ascultatu oile. Eu sânt
ușa; prin mine de va întră cineva,

și va mântui, și va întră, și va eși,
și va afla pășiune. Furulu nu vine 10
de cătu numai să fure, și să junghie,
și să pérđă; eu amu venitu, ca să
aibă viéȑă și cu prisosinȑă. Eu sânt 11
păstorulu celu bunu; păstorulu celu
bunu 'și pune viéȑă sa pentru oi.
Dară năimitulu și care nu este pás- 12
toru, căruia nu sânt oile ale lui, vede
lupulu venindu, și lasă oile, și fuge;
și lupulu le răpesce, și resipesce oile.
Năimitulu fuge, pentru că este năi- 13
mitu, și nu are grijă de oi. Eu sânt 14
păstorulu celu bunu, și cunosc pre
ale mele, și sânt cunoscutu de ale
mele. Precumu Părintele mă cu- 15
nósce, și eu cunosc pre Părintele;
și-mi puiu viéȑă mea pentru oi. Și 16
alte oi amu, cari nu sânt din staululu
acesta; și pre acelea trebuie să le
aducu, și voru auȑi vócea mea; și va
fi o turmă și unu păstoru. Pentru 17
acésta mă iubesce Părintele meu,
pentru că eu 'mi punu viéȑă mea, ca
éráși să o iau. Nimene nu o iea de 18
la mine, ci eu o punu însu-mi. Amu
putere să o punu, și amu putere éráși
să o iau. Acestu ordinu amu primitu
de la Părintele meu.

Deci éráși s'a făcutu desbinare 19
între Iudei pentru aceste cuvinte.
Și ȑiceau mulȑi dintr'inșii: Are de- 20
monu, și este nebunu; de ce-lu
ascultați? Alȑii ȑiceau: Aceste cu- 21
vinte nu sânt de demonisatu; póte
demonu să deschidă ochii orbiloru?

Și se serba atuncia serbătorea în- 22
noirei în Ierusalimu, și era érnă. Și 23
âmbându Iisusu în templu, în por-
ticulu lui Solomonu, L'au încunjuratu 24
Iudeii, și i-au ȑisu: Péně cându ne
ȑii în înduoiélă? De esci tu Christo-
sulu, spune-ni de față. Respons'a 25
loru Iisusu: Eu ȑisu-v'amu, și nu
credeți; lucrările cari eu facu în nu-
mele Părintelui meu, acelea mărtu-
risescu pentru mine. Dară voi nu 26
credeți, pentru că nu sânteți din oile
mele, precumu v'amu ȑisu. Oile 27
mele ascultă vócea mea, și eu le cu-
nosc, și ele 'mi urméză. Și li dau 28
viéȑă eternă, și nu se voru perde în
eternu; și nimenea nu le va răpi din
mâna mea. Părintele meu, care mi 29
le-a datu, este mai mare de cătu toȑi;

și nimenea nu le p^ote răpi din mâna
 30 Părintelui meu. Eu și Părintele s^un-
 temu una.
 31 Atuncia Iudeii éráși au redicatu
 32 petre, ca să arunce asupra lui. Res-
 p^un^s'a loru Iisusu: Multe lucrări
 bune v'amu aretatu de la Părintele
 meu; pentru care lucru din acestea
 33 aruncați cu petre asupra mea? Res-
 p^un^s'au lui Iudeii: Pentru lucru bunu
 nu aruncămu cu petre asupra ta, ci
 pentru blăstemu, și pentru că tu,
 fiindu omu, te faci însu-ți Dumneđu.
 34 Resp^un^s'a loru Iisusu: Au nu este
 scrisu în legea v^ostră: Eu amu đisu,
 35 đei s^unteți? Dacă pre aceia i-a nu-
 mitu đei, cătră cari a fostu cuv^untulu
 lui Dumneđu, (și nu se p^ote strica
 36 scriptura); Pre acela ce Părintele a
 s^unțitu, și l'a trămesu în lume, voi
 diceți că blastemă, pentru că a đisu,
 37 că este Fiiu alu lui Dumneđu? De
 nu facu lucrările Părintelui meu, să
 38 nu-mi credeți. Dară de facu, dacă nu
 credeți în mine, credeți lucrărilor;
 ca să înțelegeți și să credeți, că
 Părintele *este* în mine, și eu în elu.
 39 Deci căutau éráși să-lu prindă;
 éru elu a scăpatu din mâna loru;
 40 Și a mersu éráși dincolo de Iordanu,
 în locul unde Ioanu boteza ânt^uiu,
 41 și a remasu acolo. Și mulți veniau
 la d'însulu, și diceau: Ioanu nici unu
 semnu nu a făcutu, éru t^ote câte a
 đisu Ioanu despre acesta erau ade-
 42 v^orate. Și mulți au cređutu acolo în-
 tr'însulu.

CAP. 11.

Iisusu înviază pre Lazaru. Iudeii caută să-lu prindă.

1 Și era bolnavu unu omu, *anume* La-
 zaru, din Bethania, satulu Mariei și
 2 alu Marthei, sora ei. (Era *aceea* Ma-
 ria, ce a unsu pre Domnulu cu miru,
 și a stersu peci^orele lui cu p^orulu *ca-*
 3 *pului* ei, alu căreia frate Lazaru era
 bolnavu). Deci au trămesu surorile
 cătră elu, đic^undu: D^omne, éccé
 acela pre care iubesci este bolnavu.
 4 Éru Iisusu ađindu, a đisu: Acéstă
 b^olă nu este spre m^orte, ci spre mă-
 rirea lui Dumneđu, ca să se m^orască
 5 printr'însa Fiiulu lui Dumneđu. Și
 iubia Iisusu pre Martha, și pre sora
 6 ei, și pre Lazaru. Deci ađindu că

este bolnavu, a remasu duoé đile în
 loculu în care era. Și apoi a đisu 7
 discipuliloru: Să mergemu éráși în
 Iudeea. Đis'au lui discipulii: Rabbi, 8
 acumu te căutau Iudeii să te uciđă cu
 petre, și éráși mergi acolo? Res- 9
 p^un^s'a Iisusu: Au nu s^unt duoé-spre-
 đece óre în đ^ui? De va âmb^la cineva
 điu^ua, nu se va potecni, pentru că
 vede lumina lumei acesteia. Éru de 10
 va âmb^la cineva n^optea, se va potecni,
 pentru că nu are lumină. Acestea 11
 vorbindu, apoi li-a đisu: Eazaru,
 amiculu nostru, a adormitu; dară
 mergu ca să-lu desceptu. Atunci 12
 au đisu discipulii lui: D^omne, de a
 adormitu 'i va fi bine. Dară Iisusu 13
 vorbia despre m^ortea lui; éru loru li
 se p^orea că vorbesce despre dormirea
 somnului. Atuncia li-a đisu Iisusu 14
 pe față: Lazaru a muritu; Si mă 15
 bucuru pentru voi, că nu amu fostu
 acolo, ca să credeți; dară să mergemu
 la elu. Deci a đisu Thoma, care se 16
 numesce gém^unu, condiscipuliloru
sei: Să mergemu și noi, ca să murimu
 cu elu.

Atuncia venindu Iisusu, a aflatu, 17
 că era de patru đile acumu în mor-
 m^untu. Și era Bethania apr^op^oe de 18
 Ierusalimu, ca la cinci-spre-đece
 stadii. Și mulți din Iudei veniseră la 19
 Martha și la Maria, să le m^ongăe
 pentru fratele loru. Atuncia Martha, 20
 ađindu că venise Iisusu, a eșitu
 spre întimpinarea lui; éru Maria
 ședea în casă. Atuncia a đisu Mar- 21
 tha cătră Iisusu: D^omne, de ai fi
 fostu aicea, fratele meu nu aru fi
 muritu; Dară și acumu știu, că ori- 22
 câte vei cere de la D^umneđu, 'ți va
 da Dumneđu. Đis'a ei Iisusu: Fra- 23
 tele teu va învia. Đis'a Martha lui: 24
 Știu că va învia la înviare, în điu^ua
 cea de pe urmă. Đis'a ei Iisusu: Eu 25
 s^unt înviarea și vi^oța; celu ce crede
 în mine, de va și muri, va trăi; Și 26
 totu celu ce trăesce și crede în mine
 nu va muri în eternu; Cređi ac^osta?
 Đis'a lui: Da, D^omne; cređu, că tu 27
 esci Christosulu, Fiiulu lui Dumne-
 đeu, celu ce ai venitu în lume.

Și acestea đic^undu, s'a dusu și a 28
 chiămatu pre Maria, sora sa, într'as-
 cunsu, đic^undu: Înv^oțătorulu a ve-

29 nitu, și te chiamă. Aceea, cumu a
 30 auditu, s'a sculatu iute, și a mersu
 la d'însulu. Dară Iisusu încă nu ve-
 nise în satu, cí era în loculu unde l'a
 31 întimpinatu Martha. Éru Iudeii, cari
 erau cu d'însa în casă și o mângăiau.
 vedându pre Maria, că s'a sculatu
 iute și a eşitu, i-au urmatu, dicendu:
 Merge la mormentu, ca să plângă
 32 acolo. Atuncia Maria, venindu unde
 era Iisusu, și vedându-lu, a cădutu la
 peciórele lui, dicendu-i: Dómnne, de
 ai fi fostu aicea, fratele meu nu aru
 33 fi muritu. Deci Iisusu, cându o a
 vedutu plângendu, și pre Iudeii, cari
 veniseră cu d'însa plângendu, a sus-
 pinatu în spiritu, și s'a turburatu;
 34 Și a đisu: Unde l'ați pusu? Đis'au
 35 lui: Dómnne, vino, și veđi. Și a plânsu
 36 Iisusu. Atuncia diceau Iudeii: Éccé
 37 cumu 'lu iubia! Éru unii dintr'înșii
 au đisu: Au nu putea acesta, care a
 deschisu ochii orbului, să facă ca și
 38 acesta să nu móră? Atuncia Iisusu,
 suspinându în sine, a mersu la mor-
 mentu. Era pescere, și pétra era
 39 preste d'însa. Đis'a Iisusu: Redicați
 pétra. Đis'a lui Martha, sora mor-
 tului: Dómnne, pute deja; că este
 40 mortu de patru đile. Đis'a ei Iisusu:
 Au nu ți-amu spusu că, de vei crede,
 41 vei vedé mărirea lui Dumneđu? Și
 au redicatu pétra *de* unde jăcea mor-
 tulu; Éru Iisusu și-a redicatu ochii
 sei în susu, și a đisu: Părinte, 'ți
 42 mulțumescu, că m'ai ascultatu. Și
 sciamu, că totu-de-una mă ascuți;
 înse pentru poporulu care stă împre-
 juru amu vorbitu; ca să cređă, că tu
 43 m'ai tramesu. Și acestea dicendu, a
 strigatu cu vóce tare: Lazare, vino
 44 afară! Și a eşitu celu mortu înfă-
 șuratu la mâni, și la pecióre cu fa-
 șe, și fața lui era legată cu măhramă.
 Đis'a loru Iisusu: Deslegați-lu și-lu
 lăsați să mérgă!

45 Atuncia mulți din Iudeii, cari ve-
 niseră la Maria, și au vedutu cele ce
 a făcutu Iisusu, au cređutu într'în-
 46 sulu. Éru unii din ei au mersu la
 Farisei, și li-au spusu cele ce a făcutu
 Iisusu.

47 Atunci archiereii și Fariseii au
 adunatu svatu, și diceau: Ce făcemu

noi? că omulu acesta face multe
 semne; De-lu vomu lăsa așa, toți 48
 voru crede într'însulu; și voru veni
 Romanii, și voru lua și loculu și po-
 porulu nostru. Éru unulu dintr'înșii, 49
anume Caiafa, fiindu archiereu în
 anulu acela, li-a đisu: Voi nu sciți
 nimicu; Nici cugetați, că ni este de 50
 folosu, ca să móră unu omu pentru
 poporu, și ca să nu se pérđă poporulu
 întregu. Éru acésta nu o a đisu de 51
 la sine; ci, fiindu archiereu în anulu
 acela, a profetitu că era să móră
 Iisusu pentru poporu. Și nu numai 52
 pentru poporulu acesta, ci și ca să
 adune într'una fiii lui Dumneđu cei
 împrăsciați.

Și dintr'acea đi s'au svătuitu, ca 53
 să-lu omóre. Deci Iisusu nu mai 54
 âmbra de față între Iudei, ci s'a
 dusu de acolo într'unu locu aprópe
 de pustiiu, într'o cetate, ce se chiamă
 Efraimu; și acolo petrecea cu disci-
 pulii sei.

Și erau aprópe pascele Iudeiloru; 55
 și s'au suitu mulți din țeră la Ieru-
 salimu mai'nainte de pasci, să se cu-
 rățescă. Atuncia căutau pre Iisusu, 56
 și stându în templu vorbiau între
 sine: Ce vi se pare? că nu va veni
 la serbătóre? Éru archiereii și Fa- 57
 riseii dăduseră ordinu, ca, de va sci
 cineva unde este, să spună, ca să-lu
 prindă.

CAP. 12.

Maria unge peciórele lui Iisusu; elu întră în Ierusa-
 limu; predice mórtea sa, și face a se simți trebuința
 de a crede într'însulu.

Éru cu șese đile mai'nainte de pasci 1
 a venitu Iisusu la Bethania, unde era
 Lazaru celu ce fusese mortu, pre
 care l'a înviatu din morți. Și i-au 2
 făcutu acolo cină, și Martha servia;
 éru Lazaru era unulu din cei ce șe-
 deau la mésză împreună cu d'însulu.

Atuncia Maria luându o litră cu 3
 miru de nardu adevératu, de mare
 prețu, a unsu peciórele lui Iisusu, și
 a stersu peciórele lui cu pèrulu seu;
 eru casa s'a împlutu de mirosulu
 mirului. Atuncia dicea unulu din 4
 discipulii lui, Iuda Iscariotu alu lui
 Simonu, care era să-lu vëndă: De ce 5
 nu s'a vëndutu acestu miru dreptu

trei sute de denari, și să se fi datu
6 saracilor? Éru acésta a ȃisu, nu
pentru că era îngrijitu pentru saraci,
ci pentru că era furu, și avea punga,
7 și purta ce se punea într'însa. Atunci
a ȃisu Iisusu: Lasă-o; spre ȃiua în-
8 gropărei mele a păzitu acesta. Că pre
saraci puruea 'i aveți cu voi; éru pre
mine nu m'aveți puruea.

9 Deci mulțime mare din Iudei sci-
indu că este acolo, a venitu, nu nu-
mai pentru Iisusu, ci ca să vedă și
pre Lazaru, pre care l'a sculatu din
10 morți. Éru archiereii s'au svătuitu ca
11 să omóre și pre Lazaru; Căci pentru
elu mulți din Iudei mergeau, și cre-
deau în Iisusu.

12 Éru a dua ȃi mulțime mare, care
venise la serbătore auȃindu că vine
13 Iisusu la Ierusalimu, A luatu ramuri
de finicu, și a eșitu spre întimpinarea
lui, și striga: Osanna, bine-cuvên-
tatu *fie* regele lui Israelu, care vine
14 în numele Domnului. Și aflându Ii-
susu unu asinu, a ședutu pe elu, pre-
15 cumu este scrisu: Nu te teme, fiica
Sionului; éccé regele teu vine la tine,
16 ședêndu pre mânzulu asinei. Éru pre
acestea nu le-au înțelesu discipulii
lui mai 'nainte; dară după ce s'a
măritu Iisusu, atuncea și-au adusu a-
minte că acestea erau scrise despre
elu, și că acestea i-au făcutu.

17 Deci mărturisia poporulu, care era
cu elu cându a strigatu pre Lazaru
din mormêntu, și l'a sculatu din
18 morți. Pentru aceea l'a și întimpinatu
poporulu; căci a auȃitu că elu a fă-
19 cutu acéstă minune. Deci au ȃisu
Fariseii între sine: Vedeti, că nimicu
nu folosiți? éccé lumea merge după
d'însulu.

20 Și erau óre-cari Ellini, din cei ce
se suiseră să se închine la serbătore.
21 Deci acestia s'au apropiatu la Filipu,
care era din Bethsaida Galileei, și
l'au rugatu, ȃicêndu: Domnule, vo-
22 imu să vedemu pre Iisusu. Venit'a
Filipu și a spusu lui Andreiu, și érași
Andreiu și Filipu au spusu lui Iisusu.
23 Éru Iisusu li-a respunsu, ȃicêndu: A
venitu óra, ca să se mărescă Fiiulu
24 omului. Adevêru, adevêru ȃicu voui:
Grăuntele de grâu, cădêndu pe pă-
mêntu, de nu va muri, elu remâne

singuru; éru de va muri, aduce multu
fruptu. Celu ce-și iubescé vieța sa, o 25
va perde; și celu ce-și urescé vieța
sa în acéstă lume, o va păstra pentru
vieța cea eternă. De-mi servescé ci- 26
ne-va, să-mi urmeze; și unde voiu fi
eu, acolo va fi și servulu meu; și de-
mi va servi cineva, 'lu va onora Pă-
rintele *meu*.

Acumu sufletulu meu s'a turburatu; 27
și ce voiu ȃice? Părinte, mântuescé-
mă de óra acéstă; dară pentru acéstă
amu venitu la óra acéstă. Părinte, 28
mărescé numele teu. Atunci a venitu
vóce din ceriu, *ȃicêndu*: Și l'amu mă-
ritu, și érași 'lu voiu mări. Éru po- 29
porulu, care sta, și auȃia, ȃicea: Tu-
netu se făcu. Alții ȃiceau: Ángeru
vorbi lui. Respuns'a Iisusu și a ȃisu: 30
Acéstă vóce nu s'a făcutu pentru mi-
ne, ci pentru voi. Acumu este jude- 31
cata acestei lumi; acumu se va alunga
stêpânitorulu acestei lumi. Și eu de 32
mă voiu înălța de la pămêntu, voiu
tragela mine pre toți. Éru acéstă ȃicea, 33
însemnându cu ce mórte era să móră.

Respuns'a lui poporulu: Noi amu 34
auȃitu din lege, că Christosu remâne
în eternu; și tu cumu ȃici: Fiiulu
omului trebue să se înalțe? cine este
acestu Fiiu alu omului? Atuncea Ii- 35
susu li-a ȃisu: Încă puȃinu timpu este
lumina cu voi. Ámblați pêné cându
aveți lumina, ca să nu vê cuprinȃ
întunereculu; că celu ce ámblă în în-
tunerecu nu scie unde merge. Pêné 36
cându aveți lumina, credeți în lu-
mină, ca să fiți fii ai luminei. Acestea
a vorbitu Iisusu, și mergêndu s'a a-
scunsu de d'însii.

Éru de și făcea atâtea semne ina- 37
intea loru, totu nu credeau într'însulu;
Ca să se împlinescă cuvêntulu profet- 38
ului Isaia pre care l'a ȃisu: Dómne,
cine a creȃutu cuvêntulu nostru? și
braȃiulu Domnului, cui s'a descoperi-
ritu? Pentru acéstă nu puteau să cré- 39
ȃă; căci érași a ȃisu Isaia: Elu a 40
orbitu ochii loru, și a împetritu âni-
ma loru; ca să nu vedă cu ochii *loru*,
nici să înțelégă cu ânima, și să se
întórcă, ca să-i vindecu. Acestea a 41
ȃisu Isaia, cându a vedutu mărirea
lui, și a vorbitu despre d'însulu. Înse 42
și din diregători mulți au creȃutu în-

tr'insulu; dară pentru Farisei nu-lu
mărturisiau, ca să nu fie scoși din
43 sinagogă. Că ei au iubit onórea ó-
meniloru mai multu de câtu onórea
lui Dumneđeu.

44 Éru Iisusu a strigatu și a ȃisu :
Celu ce crede în mine, nu crede în
45 mine, ci în acela ce m'a trămesu. Și
celu ce mă vede pre mine, vede pre
46 celu ce m'a trămesu. Eu amu venitu
lumină în lume, ca totu celu ce crede
în mine, să nu remână în întunerecu.
47 Și de aude cineva cuvintele mele, și
nu crede, eu nu-lu judecu; că n'amu
venitu să judecu lumea, ci să mântu-
48 escu lumea. Celu ce se lepědă de
mine, și nu primesce cuvintele mele,
are pre celu ce-lu judecă; cuvěntulu
care amu vorbitu, acela 'lu va judeca
49 în ȃiua cea de pe urmă. Că eu nu
amu vorbitu de la mine însu-mi, ci
Părintele ce m'a trămesu, acela mi-a
datu ordinu ce să ȃicu și ce să vor-
50 bescu. Și sciu că ordinulu lui este
viěță eternă; deci cele ce vorbescu
eu, precumu a ȃisu Părintele, așa
vorbescu.

CAP. 13—16.

Iisusu spală peciórelé discipuliloru sei, și-i înděmnă
la umilită; elu predice că Iuda 'lu va vinde, și că
Petru se va lepěda de d'insulu. Elu arětă discipuliloru
sei persecuțiunile ce-i ascěptă; promite ajutorulu
Sântulu Spíritu și-i înděmnă a se ruga în numele seu.

1 Éru mai 'nainte de serbătórea pasce-
loru, sciindu Iisusu, că i-a venitu óra,
ca să trecă dintr'acěstă lume cătră
Părintele, iubindu pre ai sei, pre cei
din lume, i-a iubit pēnē în sfârșitu.
2 Și sfârșindu-se cina, cându diabolulu
acumu pusese în ânima lui Iuda Isca-
riotu alu lui Simonu, ca să-lu vėndă;
3 Sciindu Iisusu, că Părintele i-a datu
tóte în mâni, și că a eșitu de la Dumne-
4 đeu, și merge la Dumneđeu; S'a scu-
latu de la cină, și și-a pusu vestmin-
tele; și luându stergaru s'a încinsu.
5 După aceea a turnatu apă în spală-
tóre, și a începutu a spală peciórele
discipuliloru, și a le sterge cu ster-
6 garulu, cu care era încinsu. Atunci
a venitu la Simonu Petru, și i-a ȃisu
acesta: Dómne, au tu vei să-mi spăli
7 peciórele? Respuns'a Iisusu; și i-a
ȃisu: Ceea ce facu eu, tu nu scii a-
cumu; dară vei cunósce după acestea.

ȃis'a Petru lui: Nu vei spală peció- 8
rele mele nici odata. Respuns'a Ii-
susu lui: De nu te voi spală, nu ai
parte cu mine. ȃis'a Simonu Petru 9
lui: Dómne, nu numai peciórele mele,
ci și mânele și capulu. ȃis'a Iisusu 10
lui: Celu spalatu nu are trebuință
a-și spală de câtu numai peciórele; fi-
indu că este curatu totu; și voi sún-
teți curați, dară nu toți. Că elu sciea 11
pre celu ce era să-lu vėndă; pentru
aceea a ȃisu: Nu toți súnteți curați.

Deci după ce a spalatu peciórele 12
loru, și și-a luatu vestmintele sale,
ședěndu éráși, li-a ȃisu: Înțelegeți
ce v'amu făcutu? Voi mă chiămați 13
Învěțătorulu și Domnulu; și bine ȃi-
ceți, căci suntu. Deci dacă eu, Dom- 14
nulu și Învěțătorulu *vostru*, v'amu
spalatu peciórele vóstre; súnteți de-
tori și voi a spală unulu altuia peció-
rele. Că v'amu datu esemplu, ca să 15
faceți precumu eu amu făcutu voui.
Adevěru, adevěru ȃicu voui: Servulu 16
nu este mai mare de câtu domnulu
seu, nici celu trămesu mai mare de
câtu celu ce l'a trămesu. De sciți 17
acestea, fericiți súnteți, de le veți
face. Nu despre voi toți vorbescu; 18
sciu pre cari i-amu alesu; ci ca să se
împliněscă sciptura: Celu ce mănăncă
cu mine pâne, a redicatu contra mea
călcăiulu seu. Acumu vı ȃicu mai 19
'nainte de a se face, ca *atuncea* cându
se va face, să credeți că eu suntu. A- 20
devěru, adevěru ȃicu voui: Celu ce
primesce pre care eu voiu trămete,
primesce pre mine; éru celu ce pri-
mesce pre mine, primesce pre celu ce
m'a trămesu.

Acestea ȃicěndu Iisusu, s'a turbu- 21
ratu în spiritu, și a vorbitu lámuri-
ritu; Adevěru, adevěru, ȃicu voui:
Că unulu din voi va să mă vėndă.
Atuncea discipulii căutau unulu la 22
altulu, neînțelegěndu despre cine vor-
besce. Éru unulu din discipulii sei, 23
pre care-lu iubia Iisusu, era culcatu
pe sínulu seu. Deci Simonu Petru a 24
făcutu semnu acestuia să întrebe, cine
aru fi de care vorbesce. Și acela re- 25
ȃimăndu-se pe peptulu lui Iisusu, i-a
ȃisu: Dómne, cine este? Respuns'a 26
Iisusu: Acela este căruia eu întin-
gěndu bucata, o voi da. Și întingěndu

bucata, o a datu lui Iuda Iscariotulu, 27 alu lui Simonu. Și după ce a luatu bucată, a intratu într'însulu Satana. Atunci i-a ȃisu Iisusu: Ce ai să faci, 28 fă mai iute. Éru acésta nimenea din cei ce ședeau la mésză nu a înțelesu 29 pentru ce i-a ȃis'o. Că unii socoteau, fiindu că Iuda avea punga, că-i ȃice Iisusu: Cumpără cele ce ni trebuescu la serbătóre, séu ca să dee ceva saraciloru.

30 Atunci elu, după ce a luatu bucată, îndata a eşitu; și era acumu nópțe. 31 Deci eşindu elu, a ȃisu Iisusu: Acumu s'a măritu Fiiulu omului, și Dumne- 32 ȃeu s'a măritu prin elu. Dacă Dumneȃeu s'a măritu prin elu, 'lu va mări Dumneȃeu în sine, și îndată-lu va 33 mări. Copiiloru, încă puçinu sânt cu voi; mă veți căuta; și precumu amu ȃisu Iudeiloru: Unde eu mergu, voi nu puteți veni; așa acumu ȃicu voui. 34 Ordinu nou dau voui: Ca să vă iubiți unulu pre altulu, precumu eu v'amu iubit, ca și voi să vă iubiți unulu 35 pre altulu. Într'acésta voru cunósce toți, că sânteti discipuli ai mei, de veți ave dragoste între voi.

36 ȃis'a Simonu Petru lui: Dómne, unde mergi? respuns'a Iisusu lui: Unde mergu eu, nu-mi poți urma acumu, éru mai pe urmă 'mi vei 37 urma. ȃis'a Petru lui: Dómne, de ce nu-ți potu urma acumu? viéta mea 38 'mi voi pune pentru tine. Respuns'a Iisusu lui: Viéta ta o vei pune pentru mine? Adevéru, adevéru 'ți ȃicu: Nu va cânta cocoșulu, péné ce de trei ori te vei lepéda de mine.

1 Să nu se turbure ânima vóstră; credeți în Dumneȃeu, credeți și în 2 mine. În casa Părintelui meu sânt multe locașuri; éru de nu, așa fi ȃisu voui: Eu mergu să vî gătescu locu.

3 Și de mergu să vî gătescu locu, érași voi veni, și vă voi lua la mine, ca unde sânt eu, acolo să fiți și voi. 4 Și unde mergu eu, sciți, și calea sciți. 5 ȃis'a Thoma lui: Dómne, nu scimu unde mergi; și cumu putemu să scimu 6 calea? ȃis'a Iisusu lui: Eu sânt calea, adevéru și viéta; nimenea nu vine la Părintele, de câtu numai prin 7 mine. De m'ați fi cunoscutu pre mine,

ați fi cunoscutu și pre Părintele meu; și de acumu 'lu cunósceți, și l'ați vėȃutu. ȃis'a Filipu lui: Dómne, arėta-ni pre Părintele, și ni ajunge. ȃis'a 8 Iisusu lui: Atăta timpu sânt cu voi, și nu m'ai cunoscutu, Filipe? celu ce m'a vėȃutu pre mine a vėȃutu pre Părintele, și cumu ȃici: Arėta-ni pre Părintele? Au nu creȃi, că eu în Pă- 10 rintele, și Părintele în mine este? cuvintele cari eu vî vorbescu nu le vorbescu de la mine; éru Părintele celu ce locuesce în mine, acela face lucrările.

Credeți mie, că eu în Părintele și 11 Părintele în mine este; éru de nu, credeți mie pentru înse-și lucrările.

Adevéru, adevéru ȃicu voui: Celu 12 ce crede în mine, și acela va face lucrările, cari eu facu; da, va face mai mari de câtu acestea; că eu mergu la Părintele meu. Și ori-ce veți cere 13 în numele meu, aceea voi face; ca să se mărésză Părintele în Fiiulu. Ori-ce veți cere în numele meu, eu 14 voi face.

De mă iubiți, păziți ordinele mele. 15 Și eu voi ruga pre Părintele, și altu 16 Mângăitoru va da voui, ca să remână cu voi în eternu: Spiritulu adevéru- 17 lui, pre care lumea nu-lu póte primi, pentru că nu-lu vede, nici nu-lu cunósce; éru voi 'lu cunósceți; că petrece cu voi, și va fi în voi. Nu vė 18 voi lăsa orfani; voi veni la voi. Încă puçinu, și lumea nu mă va mai 19 vedé; éru voi mă veți vedé; fiindu că eu trăescu și voi veți trăi. Într'- 20 acea ȃi veți cunósce voi, că eu sânt în Părintele meu, și voi în mine, și eu în voi. Celu ce are ordinele mele 21 și le păzesce, acela este care mă iubesc, și celu ce mă iubesc va fi iubit de Părintele meu, și eu 'lu voi iubi, și mă voi face cunoscutu lui.

ȃis'a cătră d'însulu Iuda (nu Iscariotu): Dómne, de unde vine, că noui vei să te areți, și nu lumiei? Respuns'a Iisusu și i-a ȃisu: De mă iubesc cineva, va păzi cuvėntulu meu; și Părintele meu 'lu va iubi, și vomu veni la elu, și vomu face locașu la d'însulu. Celu ce nu mă iubesc, nu 24 păzesce cuvėntele mele; și cuvėntulu, care auȃiți nu este alu meu, ci alu

25 Părintelui, ce m'a trămesu. Acestea
 26 vî ȃicu, *incă* fiindu la voi. Éru Mân-
 găitorulu, Spiritulu celu Sântu, pre
 care 'lu va trămete Părintele în nu-
 mele meu, acela vë va învăța tôte, și
 vî va aduce aminte tôte cele ce amu
 27 vorbitu vouî. Pace lasu vouî, pacea
 mea dau vouî; nu precumu lumea dă,
 eu dau vouî; să nu se turbure ânima
 28 vóstră, nici să se înfricoșeze. Ați
 auditu că v'amu ȃisu: Eu mergu, și
 vinu érași la voi. De m'ați iubi, v'ați
 fi bucuratu, că amu ȃisu: Mergu la
 Părintele; că Părintele meu mai mare
 29 de câtu mine este. Și acumu v'amu
 ȃisu mai'nainte, pêne a nu se întem-
 pla, ca, *atuncea* cându se va întem-
 30 pla, să credeți. Nu voiu mai vorbi
 multe cu voi; că vine stëpânitorulu
 acestei lumi, dară nu are nimicu în
 31 mine. Dară să cunóscă lumea, că
 iubescu pre Părintele, și *că* așa facu
 precumu mi-a ordinaru Părintele.
 Sculați-vë să mergemu de aicea.

1 Eu sînt via cea adevărată, și vie-
 2 rulu este Părintele meu. Tótă vița
 din mine, care nu face fruptu o scóte;
 si tótă care face fruptu o curătesce,
 3 ca să facă mai multu fruptu. Voi
 sînteți acumu curați în privința cu-
 4 vëntului, care v'am vorbitu. Remâ-
 neți în mine, si eu în voi. Precumu
 vița nu póte să facă fruptu din sine,
 de nu va remâné în viă, așa nici voi,
 5 de nu veți remâné în mine. Eu sînt
 via, voi vițele. Celu ce remâne în
 mine și eu într'insulu, acela aduce
 multu fruptu; că fără de mine nu
 6 puteți face nimicu. De nu remâne
 cineva în mine, se scóte afară ca vița,
 și se usucă; și o adună, și o aruncă
 7 în focu, și arde. De remâneți în
 mine, și cuvintele mele remânu în
 voi, ori-ce veți vré, veți cere, și vi se
 8 va face. Într'acésta se măresce Pă-
 rintele meu, ca să aduceți multu
 fruptu, și *ca* să fiți discipuli ai mei.
 9 Precumu m'a iubit u Părintele pre
 mine, așa eu v'amu iubit u pre voi;
 10 remâneți în dragostea mea. De veți
 păzi ordinele mele, veți remâne în
 dragostea mea, precumu eu amu pă-
 zitu ordinele Părintelui meu, și re-
 11 mâiu în dragostea lui. Acestea amu

vorbitu vouî, ca bucuria mea să re-
 mână în voi, și bucuria vóstră să fie
 plină.

Acesta este ordinulu meu, ca să 12
 vë iubiti unulu pre altulu, precumu
 eu v'amu iubit u pre voi. Mai mare 13
 dragoste de câtu acésta nimenea nu
 are, ca să-și pună cineva viéta sa
 pentru amicii sei. Voi sînteți amicii 14
 mei, de faceți câte eu vî ȃicu. De 15
 acumu nu vë mai ȃicu servi; că ser-
 vulu nu scie ce face Domnulu seu; ci
 v'amu ȃisu amici; că tôte câte amu
 auditu de la Părintele meu amu are-
 16 tatu și vouî. Nu voi m'ați alesu pre
 mine; ci eu v'amu alesu pre voi; și
 v'amu rînduitu, ca să mergeți, și să
 aduceți fruptu, și *ca* să remână frup-
 17 tulu vostru; ca ori-ce veți cere de la
 Părintele în numele meu, să vî dee.
 Acestea vî ȃicu, ca să vë iubiți unulu
 pre altulu.

De vë uresce lumea, sciți că m'a 18
 urítu pre mine mai'nainte de câtu pre
 voi. De ați fi din lume, lumea aru 19
 iubi pre alu seu; éru pentru că nu
 sînteți din lume, ci eu v'amu alesu
 din lume, pentru acésta vë uresce
 lumea.

Aduceți-vë aminte de cuvëntulu 20
 care v'amu ȃisu: Servulu nu este
 mai mare de câtu domnulu seu. De
 m'au persecutatu pre mine, vë voru
 persecuta și pre voi; de au păzitu
 cuvëntulu meu, voru păzi și alu vo-
 21 stru. Dară tôte acestea vî voru face
 pentru numele meu, pentru că ei nu
 sciu pre celu ce m'a trămesu.

De nu așu fi venitu și nu li-așu fi 22
 vorbitu nu aru ave păcatu; éru acumu
 nu au cuvëntu pentru păcatulu loru.
 Celu ce mă uresce, uresce și pre 23
 Părintele meu. De nu așu fi făcutu 24
 lucrări între ei, cari nimenea altulu
 nu a făcutu, nu aru ave păcatu; éru
 acumu au și vedutu, și m'au urítu și
 pre mine și pre Părintele meu. Dară 25
 așa se va împlini cuvëntulu celu
 scrisu în legea loru: M'au urítu fără
 cuvëntu

Éru cându va veni Mângăitorulu, 26
 pre care eu voiu trămete de la Părin-
 tele, adecă Spiritulu adevărului, care
 purcede de la Părintele, acela va

27 mărturisi despre mine. Încă și voi veți mărturisi, fiindu că sunteți cu mine de la începutu.

1 Acestea v'amu vorbitu, ca să nu vă scandalisați. Ei vă voru scöte din
2 sinagogi; și vine timpul, ca totu celu ce vă va ucide, să i se pară că
3 face unu serviciu lui Dumneđu. Și acestea vi voru face, pentru că nu au cunoscutu pre Părintele, nici pre
4 mine. Înse acestea v'amu vorbitu, ca dacă va veni timpul, să vi aduceți aminte de ele, că eu v'amu spusu. Și acestea nu v'amu spusu de la începutu, pentru că eramu cu voi.
5 Dară acumu mergu la celu ce m'a tramesu, și nimenea, din voi nu mă întreabă: Unde mergi? Ci pentru că v'amu vorbitu acestea, întristarea a implutu ânima vöstră.

7 Dară eu vi dicu adevëru: Vi este de folosu, ca să mă ducu; că de nu mă voi duce, Mângăitorulu nu va veni la voi; éru de mă voi duce, 'lu voi trâmète la voi. Și venindu acela, va mustra lumea de păcatu, și de dreptate și de judecată. De păcatu,
9 pentru că nu credu în mine; De dreptate, pentru că mergu la Părintele meu, și nu mă mai vedeți; De judecată, pentru că stëpânitorulu
12 aceștei lumi s'a judecatu. Încă multe amu a vi dice, dară nu puteți a le purta acumu. Éru cându va veni acela, Spiritulu adevëruului, vă va conduce la totu adevëru; că elu nu va vorbi de la sine; ci câte va auzi va vorbi, și vi va vesti cele viitoare.
14 Acela mă va mări; că va lua dintr'alu meu, și vi va da în scire. Töte câte are Părintele, sânt ale mele; pentru
16 acésta amu disu, că va lua dintr'alu meu, și vi va da în scire. Puçinu, și nu mă veți vedé; și érași puçinu, și mă veți vedé, că mergu la Părintele
17 meu. Atuncia unii din discipulii lui au disu între sine: Ce este acésta ce ni dice: Puçinu, și nu mă veți vedé; si érași puçinu, și mă veți vedé; și
18 mergu la Părintele meu? Deci diceau: Ce este acésta ce dice: Puçinu? nu scimu ce vorbesce. Éru cunoscëndu Iisusu că voiau să-lu întrebe, li-a
19 disu: De acésta vă întrebați între

voi, că amu disu: Puçinu, și nu mă veți vedé, și érași puçinu, si mă veți vedé? Adevëru, adevëru dicu voui: 20
Voi veți plânge și vă veți tângui; éru lumea se va bucura; și voi vă veți întrista, dară întristarea vöstră se va prefăce în bucuriă. Femeea, cându
21 nasce, are întristare, pentru că a sositu óra ei; éru dacă nasce copilulu, nu-și măi aduce aminte de dureri pentru bucuria, că s'a născutu omu în lume. Deci și voi aveți întristare
22 acumu; dară érași vă voi vedé, și se va bucura ânima vöstră, și bucuria vöstră nimenea nu o va lua de la voi. Și într'acea di nu mă veți întreba ni-
23 micu. Adevëru, adevëru dicu voui: Ori-ce veți cere de la Părintele în numele meu, vi va da. Pënë acumu
24 nu ați cerutu nimicu în numle meu; cereți, și veți lua, ca bucuria vöstră să fie deplină. Acestea v'amu disu în
25 parabole; dară va veni óra, cându nu vi voi mai vorbi în parabole, ci vi voi da în scire lămuritu despre Părintele. Într'acea di veți cere în
26 numele meu, și nu vi dicu că eu voi ruga pre Părintele pentru voi; Că
27 însu-și Părintele vă iubescce, pentru că m'ați iubit, și ați cređutu, că amu eșitu de la Dumneđu. Eșit'amu
28 de la Părintele si amu venitu în lume; érași lasu lumea, și mergu la Părintele.

Dis'au lui discipulii: Éccé acumu 29 vorbesci lămuritu, și nu vorbesci în parabole. Acumu cunöscemu că scii 30 töte, și nu-ți trebue, ca să te întrebe cineva; prin acésta credemu, că ai eșitu de la Dumneđu. Respons'ă 31 loru Iisusu: Acumu credeți? Éccé, 32 vine óra, si acumu a sositu, ca să vă resipiți fie-care la ale sale, și să mă lăsați singuru; dară nu sânt singuru; că Părintele este cu mine. Acestea 33 v'amu vorbitu, ca în mine să aveți pace. În lume strîmtorare veți ave; dară îndrăsniți; eu amu biruitu lumea.

CAP. 17.

Rugăciunea lui Iisusu.

1 Acestea vorbindu Iisusu, și-a redicatu ochii sei la ceriu, și a disu: Părinte, a venitu óra; măresce pre

2 Fiiulu teu, ca și Fiiulu teu să te mărescă; Precumu i-ai datu putere preste totu corpulu; că să dee viéță eternă tuturoru celoru ce i-ai datu.

3 Și acésta este viéța cea eternă, ca să te cunóscă pre tine, pre unulu adevératulu Dumneđeu, și pre Iisusu Christosu, pre care ai trămesu. Eu te-amu măritu pe pământu; amu sfârșitu lucrulu, care mi-ai datu să-lu facu.

4 Și acumu, Părinte, măresce-mé tu la tine însu-ți cu mărirea care amu avutu la tine, mai'nainte de a fi lumea.

6 Eu amu aretatu numele teu ómeniloru pre cari mi-ai datu din lume; ai tei erau, și mi-ai datu și au păzitu cuvântulu teu. Acumu au cunoscutu, că tóte câte mi-ai datu sânt de la tine. Că cuvintele, cari mi-ai datu, le-amu datu lor; și ei le-au primitu; și au cunoscutu în adevéru, că amu eșitu de la tine, și au cređutu, că tu m'ai trămesu. Pentru acestia mă rogu, nu pentru lume mă rogu; ci pentru acestia, pre cari

10 mi-ai datu, că sânt ai tei. Și tóte ale mele sânt ale tale, și ale tale sânt ale mele; si m'amu măritu într'inșii; Și eu nu mai sânt în lume; éru acestia sânt în lume, și eu vinu la tine. Părinte sante, păzesce-i în numele teu, pre cari mi-ai datu, ca să fie una, precumu și noi. Cându eramu cu ei în lume, eu 'i păziamu în numele teu; pre cari mi-ai datu, i-amu păzitu, și nimenea dintr'inșii nu s'a perdutu, de câtu numai fiulu perđărei; ca să se împlinéscă scriptura. Éru acumu vinu la tine, și acestea vorbescu în lume, ca să aibă bucuria mea deplină întru ei

14 Eu li-amu datu cuvântulu teu; și lumea i-a urítu, pentru că ei nu sânt din lume, precumu eu nu sânt din lume. Nu mă rogu, ca să-i iéi din lume, ci ca să-i păzesci de celu reu. Ei nu sânt din lume, precumu

17 niçi eu nu sânt din lume. Sântesce-i în adevérulu teu; cuvântulu teu este adevéru. Precumu m'ai trămesu în lume, așa și eu i-amu trămesu pre

19 ei în lume. Și pentru d'inșii eu mă sântescu, ca și ei să fie sântiți într'adevéri. Și nu numai pentru

acestia mă rogu, ci și pentru cei ce voru crede în mine prin cuvântulu lor; Ca toți să fie una, precumu

21 tu Părinte în mine și eu în tine, ca și acestia să fie una în noi: ca să cređă lumea, că tu m'ai trămesu. Încă și mărirea, care mi-ai datu, amu

22 dat'o lor; ca să fie una precumu noi sântemu una. Eu întru ei, și

23 tu în mine, ca ei să fie desevrșiți într'una, și ca să cunóscă lumea, că tu m'ai trămesu și i-ai iubit pre ei, precumu ai iubit pre mine.

Părinte, voiescu ca acei, pre cari

24 mi-ai datu, unde sânt eu să fie și ei cu mine, ca să vedă mărirea mea, care tu mi-ai datu; că tu m'ai iubit mai'nainte de întemeierea lumii. Părinte drepte, lumea nu te-a cu-

25 noscutu, éru eu te-amu cunoscutu, și acestia au cunoscutu, că tu m'ai trămesu. Și li-amu făcutu cunoscutu

26 numele teu, și-lu voiu face cunoscutu, că dragostea, cu care m'ai iubit, să fie într'inșii, și eu întru ei.

CAP. 18.

Iisusu se prinde și se duce la Anna și la Caiafa. Petru se lepédă de d'insulu. Iisusu înaintea lui Pilatu

1 Acestea vorbindu Iisusu, a eșitu cu discipulii sei dincolo de pârîulu Kedronu, unde era o grădină, în care a

2 intratu cu discipulii sei. Și scia și Iuda, celu ce l'a vëndutu, loculu; că de multe ori se aduna Iisusu acolo cu discipulii sei. Atuncea Iuda luându

3 cohorta și servii de la archirei și de la Farisei, a venitu acolo cu felinare și cu făclii si cu arme.

4 Éru Iisusu sciindu tóte cele ce erau să vină asupra lui, eșindu li-a

5 đisu: Pre cine căutați? Respuns'au lui: Pre Iisusu Nazarinénu. Đis'a

6 loru Iisusu: Eu sânt. Și era și Iuda celu ce-lu vindea cu d'inșii. Deci după ce li-a đisu: Eu sânt, s'au întorsu înapoi, și a cađutu josu. Și

7 érași i-a întrebatu: Pre cine căutați? Đis'au ei: Pre Iisusu Nazarinénu. Respuns'a Iisusu: V'amu spusu, că

8 eu sânt; deci de mă căutați pre mine, lăsați pre acestia să se ducă: Ca să

9 se împlinéscă cuvântulu, ce elu a

9 ȃisu : Pre care i-ai datu mie, nu amu
 perdutu dintr'insii nici pre unulu.
 10 Atuncea Simonu Petru, avendu
 sabiã, a scos'o, și a lovit pre ser-
 vulu archiereului, și i-a tăiatu ure-
 chea lui cea dréptã. Numele servului
 11 era Malchu. Atunci a ȃisu Iisusu lui
 Petru : Bagã sabia ta în tãcã, paha-
 rulu care mi-a datu Pãrintele, au
 nu-lu voiu bé ?
 12 Atunci cohorta și cãpitenia și servii
 Iudeiloru au prinsu pre Iisusu și l'au
 13 legatu ; Și l'au dusu mai ântãiu la
 Anna ; cã era socru lui Caiifa, care
 14 era archiereu în anulu acela. Și era
 Caiifa celu ce a svãtuitu pre Iudei, cã
 este de folosu sã mórã unu omu pen-
 tru poporu.
 15 Éru Simonu Petru urma lui Iisusu,
 și cela-l-altu discipulu ; acelu dis-
 cipulu era cunoscutu archiereului, și
 a intratu împreunã cu Iisusu în cur-
 16 tea archiereului. Éru Petru a stãtutu
 la ușã, afarã. Atunci a eșitu cela-l-
 altu discipulu, care era cunoscutu
 archiereului, și a vorbitu cu portã-
 résa, și a dusu în intru pre Petru.
 17 Atuncea serva portãrésã a ȃisu lui
 Petru : Nu cumva și tu esci din
 discipulii acestui omu : Elu ȃicea :
 18 Nu sũnt. Și sta servii și cei cari fãcu-
 serã focu, cã era frigu, și se încãl-
 ȃiau ; si Petru sta cu d'insii încãl-
 ȃindu-se.
 19 Într'acestea archiereulu a întrebatu
 pre Iisusu de discipulii lui și de în-
 20 vãțatura lui. Respuns'a Iisusu lui :
 Eu amu vorbitu lumii în fațã ; eu
 totu-de-una amu învãțatu în sinagogã
 și în templu, unde toți Iudeii se
 adunã ; și într'ascunsu nu amu vor-
 21 bitu nimicu. Ce mẽ întrebi ? întrebã
 pre cei ce au auȃitu ce li-amu vor-
 bitu ; éccẽ acestia sciu cele ce amu
 22 vorbitu eu. Și acestea ȃicẽdu elu,
 unulu din servii ce sta înainte, a pãl-
 muitu pre Iisusu, ȃicẽdu : Așa res-
 23 pundi archiereului ? Respuns'a Iisusu
 lui : De amu vorbitu reu, mãrturise-
 sce de reu, éru de amu vorbitu bine,
 24 pentru ce mẽ bați ? Éru Anna l'a
 trãmesu legatu la Caiifa, archie-
 reulu.
 25 Éru Simonu Petru sta și se încãl-
 ȃia. Deci ȃiserã lui : Nu cumva și

tu esci din discipulii lui ? Éru elu a
 tãgãduitu, ȃicẽdu : Nu sũnt. Dar 26
 unulu din servii archiereului, fiindu
 rudã a celui ce i-a tãiatu Petru ure-
 chia, a ȃisu : Au nu te-amu veȃutu
 eu în grãdinã cu d'insulu ? Atuncea 27
 Petru éráși a tãgãduitu ; și îndatã a
 cãntatu cocoșulu.

Atuncea aduserã pre Iisusu de la 28
 Caiifa în pretoriu, și era demãnéțã ;
 darã ei nu au intratu în pretoriu, ca
 sã nu se spurce, fiindu cã aveau sã
 mânãnce pascele. Dreptu aceea Pilatu 29
 a eșitu la ei, și a ȃisu : Ce pãrã adu-
 ceți asupra omului acestuia ? Res-
 30 puns'au, și i-au ȃisu : De nu aru fi
 fostu acesta fãcãtoru de rele, nu
 l'amu fi datu ție. Atuncea Pilatu 31
 li-a ȃisu : Luați-lu voi, și judecați-lu
 dupre legea vóstrã. Deci i-au ȃisu
 Iudeii : Nu ni este ertatu sã omo-
 32 rĩmu pre nimenea. Ca sã se împli-
 néscã cuvẽntulu lui Iisusu, carele a
 ȃisu, însemnãdu cu ce mórte era sã
 mórã.

Atuncea Pilatu erãși a intratu în 33
 pretoriu, și a chiãmatu pre Iisusu, și
 i-a ȃisu : Tu esci regele Iudeiloru ?
 Respuns'a Iisusu lui : De la tine ȃici 34
 acãsta, séu ți-au spusu alții despre
 mine ? Respuns'a Pilatu : Au dórã 35
 sũnt Iudeu ? Poporulu teu și ar-
 chiereii te-au datu mie ; ce ai fã-
 cutu ? Respuns'a Iisusu : Împãrãția 36
 mea nu este dintr'acãstã lume ; dacã
 împãrãția mea aru fi dintr'acãstã lume,
 apoi servii mei s'aru lupta, ca sã nu
 fiu datu Iudeiloru ; éru acumu împãrã-
 ȃia mea nu este de aicea. Deci i-a 37
 ȃisu Pilatu : Au rege esci tu ? Res-
 puns'a Iisusu : Tu ȃici, cã rege
 sũnt eu. Spre acãsta m'amu nãscutu,
 și spre acãsta amu venitu în lume, ca
 sã mãrturisescu adevãrulu. Totu
 celu ce este din adevãru, ascultã vó-
 cea mea. ȃis'a Pilatu lui : Ce este 38
 adevãrulu ?

Și acãsta ȃicẽdu éráși a eșitu la
 Iudei, si li-a ȃisu : Eu nu aflu nici o
 vinã într'insulu. Darã aveți datinã, 39
 ca sã vĩ eliberezu pre unulu la pasci ;
 deci voiți sã vĩ eliberezu pre regele
 Iudeiloru ? Atuncea toți éráși au stri- 40
 gatu, ȃicẽdu : Nu pre acesta, ci pre
 Barabba. Éru Barabba era hoțu.

CAP. 19.

Iisusu biciuitu, încununatu de spini, și crucificatu.
Mórtea și îmormântarea sa.

- 1 Atuncea luându Pilatu pre Iisusu,
2 l'a biciuitu. Și ostașii împletindu
cunună de spini, au pusu pe capulu
lui și l'au îmbrăcatu în vestmântu de
3 purpură, Și diceau : Bucură-te, Re-
gele Iudeiloru ! Și-lu pâlmuiau.
4 Atunci Pilatu éráși a eșitu afară, și
li-a đisu : Éccé 'lu aducu vouî afară,
ca să cunósceți că nu aflu nici o vină
5 într'insulu. Atuncea Iisusu a eșitu
afară, purtându cununa de spini și
vestmântulu de purpură. Și Pilatu
6 li-a đisu : Éccé omulu ! Éru archiereii
și servii, vėđėndu-lu au strigatu, đic-
cėndu : Crucifică - lu, crucifică - lu.
Đis'a loru Pilatu : Luați-lu voi, și-lu
crucificați ; că eu nu aflu nici o vină
7 într'insulu. Respuns'au Iudeii lui :
Lege avemu, și dupre legea nóstră i
se cuvine să móră, pentru că s'a fă-
cutu însu-și Fiiu alu lui Dumneđeu.
8 Deci Pilatu, auđindu acestu cu-
9 vėntu, mai multu s'a temutu. Și
éráși întrāndu în pretoriu, a đisu lui
Iisusu : De unde esci tu ? Éru Iisusu
10 nu i-a respunsu. Atuncea Pilatu i-a
đisu : Mie nu-mi vorbești ? au nu
scii, că amu putere să te crucificu,
11 și amu putere să te eliberezu ? Res-
puns'a Iisusu : Nu ai ave nici o pu-
tere asupra mea, de nu ti-aru fi
fostu datu de susu : de aceea celu ce
m'a datu ție, mai mare păcatu áre.
12 Din acelu *timpu* căuta Pilatu să-lu
elibereze ; éru Iudeii strigau, đicėndu :
De veî elibera pre acesta, nu esci
amicu Cesarului ; totu celu ce se face
ínsu-și rege, se rescólă asupra Cesa-
13 rului. Éru Pilatu auđindu acestu cu-
vėntu, a scosu afară pre Iisusu, și a
ședutu pe scaunu de judecată, în lo-
culu ce se chiamă Lithostratonu, éru
14 evreesce Gabbatha. Și era điuva cea
de dinaintea pascelor, și óra ca la
a șesea, și a đisu Iudeiloru : Éccé
15 regele vostru ! Éru ei au strigatu :
iea-lu, iea-lu, crucifică-lu ! Đis'a
loru Pilatu : Să crucificu pre regele
vostru ? Respuns'au archiereii : Nu
avemu rege de cătu numai pre Cesa-
16 rulu. Deci l'a datu loru la crucifi-

care. Și au luat pre Iisusu, și l'au
dusu.

Și ducėndu-și crucea sa, a eșitu la 17
loculu ce se chiamă alu Căpăține-
nei, care se đice evreesce Golgotha ;
Aicea l'au crucificatu, și împreună cu 18
elu alți duoi, de o parte și de alta,
și în međilocu pre Iisusu.

Éru Pilatu a scrisu titlu, și l'a 19
pusu pe cruce. Și era scrisu : IISUSU
NAZARINÉNU LU REGELE IUDE-
ILORU. Deci mulți din Iudei au cetitu 20
acestu titlu ; că loculu unde s'a crucifi-
catu Iisusu era aprópe de cetate, și era
scrisu evreesce, ellinesce și latinesce.
Atunci archiereii Iudeiloru au đisu lui 21
Pilatu : Nu scrie : Regele Iudeiloru ; ci
că elu a đisu : Eu sânt Regele Iudei-
loru. Respuns'a Pilatu : Ceea ce amu 22
scrisu, amu scrisu.

Éru ostașii, cându au crucificatu 23
pre Iisusu, au luat vestmintele lui,
și le-au făcutu patru părți, fie-căruia
ostașu parte ; au luat și chitonulu.
Și chitonulu era necusutu, țesutu de 24
susu preste totu ; Deci au đisu între
d'ínsii : Să nu-lu sfășiāmu, ci să
aruncāmu sorți pentru d'ínsulu, alu
căruia va fi ; ca să se împlinească
scriptura, ce đice : Împărțit' au vest-
mintele mele loru-și, și pentru chito-
nulu meu au aruncatu sorți. Acestea
au făcutu ostașii.

Éru lūngă crucea lui Iisusu sta 25
muma lui și sora mumei lui, Maria
a lui Cleopa, și Maria Magdalena.
Și Iisusu vėđėndu pre muma sa, și 26
pre discipululu stāndu pre care iubia,
a đisu mumei sale : Feme, éccé
fiulu teu ! Apoi a đisu discipulului : 27
Éccé muma ta ! Și dintr'aceea óra a
luat'o discipululu într'ale sale.

După aceea, sciindu Iisusu, că tóte 28
s'au sfărșitu, ca să se împlinească
scriptura, a đisu : 'Mi e sete. Și era 29
acolo unu vasu plinu de oțetu ; éru ei
împlėndu unu burete de oțetu, și
puindu-lu în issopu, l'au adusu la
gura lui. Deci Iisusu, cându a luat 30
oțetulu, a đisu : S'a sfărșitu ; și ple-
cāndu-și capulu și-a datu sufletulu.

Éru Iudeii, ca să nu remānă pe 31
cruce trupurile sāmăbata, fiindu că
era vineri, (că điuva sāmăbatei aceleia
era mare) au rugatu pre Pilatu să li

se sdrobescă fluerile, și să se redice.
 32 Deci au venit ostașii, și au sdrobitu
 fluerile celui d'ântăiu, și celui-l-altu
 33 ce s'a crucificatu cu elu. Éru ve-
 nindu la Iisusu, și vedându că murise
 34 deja, nu i-au sdrobitu fluerile; Ci
 unulu din ostași a împunsu cu sulița
 cōsta lui; și îndată a eșitu sânge și
 apă.
 35 Și celu ce a vedutu, a mărturisu,
 și mărturia lui este adevărată; și
 acela scie, că dīcea adevărate, ca și
 36 voi să credeți. Că acestea s'au făcutu,
 ca să se împlinescă scriptura. Osu
 37 nu se va sdrobi dintr'insulu. Și érași
 altă scriptură dīce: Voru vedé pre
 38 care l-au împunsu. Éru după acestea
 Iosefu din Arimathia, fiindu și elu
 discipulu alu lui Iisusu, dară într'-
 ascunsu pentru frica Iudeiloru, a ru-
 gatu pre Pilatu, ca să iee trupulu lui
 Iisusu; și a datu voiă Pilatu. Deci
 a venit și a luat trupulu lui Iisusu.
 39 A venit și Nicodimu, celu ce mai
 'nainte venise la Iisusu nóptea adu-
 cēdu amestecatură de smirnă, și de
 40 aloe, ca o sută de litre. Atunci au
 luat trupulu lui Iisusu, și l'au înfă-
 șuratu în giulgiuri cu miresme, pre-
 cumu este datina Iudeiloru a îngropa.
 41 Éru în loculu unde s'a crucificatu era
 grădină, și în grădină mormēntu nou,
 în care nimenea nici o dată nu a fostu
 42 pusu. Deci acolo au pusu pre Iisusu,
 pentru că era vinerea Iudeiloru, și
apropo mormēntulu.

CAP. 20..

învierea lui Iisusu Christosu. Elu se arētă disci-
 puliloru sei. Necredința Thomei.

1 În *diua* d'ântăiu a septēmānei de de-
 mănētă, încă fiindu întunerecu, a
 venit Maria Magdalena la mormēntu,
 și a vedutu pétra luată de la mor-
 2 mēntu. Atunci ea a alergatu, și a ve-
 nitu la Simonu Petru, și la cela-l-altu
 discipulu, pre care 'lu iubia Iisusu, și
 li-a dīsu: Au luat pre Domnulu din
 mormēntu, și nu scimu unde l'au
 3 pusu. Deci a eșitu Petru și cela-l-
 altu discipulu, și veniau la mormēntu.
 4 Éru amînduoi alergau împreună, și
 cela-l-altu discipulu a alergatu înainte
 mai curēdu de câtu Petru, și a venit
 5 mai întăiu la mormēntu. Și ple-

cându-se, a vedutu giulgiurile jăcēdu,
 dară nu a întratu. Atunci a venit 6
 și Simonu Petru urmādu-i, și a în-
 tratu în mormēntu, și a vedutu giul-
 giurile jăcēdu; Și pânza, care a 7
 fostu pe capulu lui, nu jăcēdu cu
 giulgiurile, ci deosebi învélātucită
 într'unu locu. Atunci a întratu și cela- 8
 l-altu discipulu, care venise întăiu la
 mormēntu, și a vedutu, și a cređutu.
 Că încă nu sciau scriptura, că elu tre- 9
 buia să se scōle din morți. Atuncea 10
 discipulii s'au dusu érași la ai sei.

Éru Maria sta afară la mormēntu 11
 plângēdu; și plângēdu s'a plecatu,
 și a căutat în mormēntu; Și a vē- 12
 đutu duoi āngeri în *vestminte* albe,
 ședēdu unulu de cătră capu și al-
 tulu de cătră peciōre, unde jăcuse
 corpulu lui Iisusu. Și i-au dīsu aceia: 13
 Femee, de ce plāngi? Dis'a loru:
 Au luat pre Domnulu meu, și nu
 sciu unde l'au pusu. Și acestea dī- 14
 cēdu, s'a întorsu înapoi, și a vedutu
 pre Iisusu stādu; și nu scia, că este
 Iisusu. Dis'a ei Iisusu: Femee, de 15
 ce plāngi? pre cine cauți? Éru ei,
 părēdu-i-se, că este grădinarulu, i-a
 dīsu: Domnule, de l'ai luat tu,
 spune-mi unde l'ai pusu, și eu 'lu voi
 lua. Dis'a ei Iisusu: Marie! Ea în- 16
 torcēdu-se, i-a dīsu: Rabbuni! ce
 se dīce, Învēțatorule. Dis'a ei Iisusu: 17
 Nu te atinge din mine că încă nu
 m'amu suitu la Părintele meu; ci
 mergi la frații mei, și li spune, Mē
 suiu la Părintele meu, și Părintele
 vostru, și la Dumneđeulu meu, și
 Dumneđeulu vostru. A venit Maria 18
 Magdalena, dādu în scire discipuli-
 loru, că a vedutu pre Domnulu, și că
 a dīsu ei acestea.

Apoi într'acea séră, adecă în *diua* 19
 întăia a septēmānei, cându ușele
 erau închise, fiindu discipulii adunați,
 pentru frica Iudeiloru, venit'a Iisusu,
 și a stātutu în međilocu, și li-a dīsu:
 Pace voui. Și acēsta dīcēdu, li-a 20
 aretatu mânele, și cōsta sa; atuncea
 s'au bucuratu discipulii, vedēdu pre
 Domnulu. Éru Iisusu érași li-a dīsu: 21
 Pace voui: precumu m'a trāmesu
 Părintele, așa eu trāmetu pre voi.
 Și acēsta dīcēdu, a suflatu asupra 22
 loru, și li-a dīsu: Luați Spiritu

23 Sântu ; Cârora veți erta păcatele, li se voru erta ; și cârora li veți ține, voru fi ținute.

24 Éru Thoma, unulu din cei duoi-spredece, care se dice gêmânu, nu era cu

25 d'înșii, cându a venitu Iisusu. Deci cei-l-alti discipuli i-au ȑisu : Vêdura-mu pre Domnulu. Éru elu li-a ȑisu : De nu voiu vedé în mânele lui sem-nulu cucloru, și de nu voiu pune degetulu meu în sem-nulu cucloru, și de nu voiu pune mâna mea în cósta lui, nu voiu crede.

26 Și după optu ȑile éráși erau în lă-întru discipulii lui, și Thoma cu d'înșii ; venit'a Iisusu, fiindu ușele încuete, și a stătutu în meȑilocu, și a

27 ȑisu : Pace voui. Atunci a ȑisu lui Thoma : Adă-ți încóce degetulu teu, și veȑi mânele mele ; și adă mâna ta, și o pune în cósta mea ; și nu fii ne-credinciosu, ci credinciosu. Și a respunsu Thoma, și i-a ȑisu : Domnulu

28 meu și Dumneȑeu ! ȑis'a Iisusu lui : Thoma, pentru că m'ai vêdutu, ai creȑutu ; fericiți sânt cei ce nu au vêdutu, și au creȑutu.

30 Și multe alte semne a făcutu Iisusu înainte discipuliloru sei, cari

31 nu sânt scrise în acésta carte. Éru acestea s'au scrisu, ca să credeți, că Iisusu este Christosulu, Fiiulu lui Dumneȑeu ; și creȑendu să aveți viețã în numele lui.

CAP. 21.

Iisusu se arétã din nou discipuliloru sei. Elu preȑice lui Petru ceea ce-lu ascéptã, și-lu întrébã de trei ori de-lu iubescu.

1 După acésta Iisusu éráși s'a aretatu discipuliloru sei, la marea Thiberiadei, și așa s'a aretatu. Erau împreună

2 Simonu Petru și Thoma, ce se dice gêmânu, și Nathanaelu din Cana Galileei și fiii lui Zebedeu, și alti duoi discipuli ai lui. ȑis'a loru Simonu Petru : Mě ducu să prindu pesce. ȑis'au ei lui : Mergemu și noi cu tine. Și au eșitu, și s'au suitu în corabiã îndatã ; și într'acea nópte nu au prinsu nimicu.

4 Éru făcându-se demânétã a stătutu Iisusu la țermu, darã discipulii nu sciau că este Iisusu. Atuncea Iisusu li-a ȑisu : Copiiloru, nu cumva aveți ceva de mâncare ? Respuns'au

lui : Nu. Éru elu li-a ȑisu : Aruncați mreja despre drépta corabiei, și veți afla. Deci au aruncatu, și nu mai puteau să o tragã de multimea pesciloru. Atuncea discipululu acela, pre care-lu iubia Iisusu, a ȑisu lui Petru : Domnulu este. Éru Simonu Petru aȑindulu că este Domnulu, s'a încinsu cu fótã, (cã era golu,) și s'a aruncatu în mare. Éru cei-l-alti discipuli au venitu cu luntrea, (cã nu erau de parte de pãmentu, ci ca la duoé sute de coți,) trãgându mreja cu pesci. Deci eșindu la pãmentu, au vêdutu jãratecu și pesce pusu d'asupra, și pâne. ȑis'a loru Iisusu : Aduceți din pescii cari ați prinsu acum. S'a suitu Simonu Petru, și a trasu mreja la uscatu, plinã de pesci mari, o sutã cincideci și trei ; și de și erau atãția, nu s'a ruptu mreja. ȑis'a loru Iisusu : Veniți de prãnditi. Și nimenea din discipuli nu cuteza să-lu întrebe : Cine esci ? sciindu că este Domnulu. Și a venitu Iisusu și a luatu pânea, și li-a datu, și pescele asemenea. Cu acésta a treia órã s'a aretatu Iisusu discipuliloru sei, după ce s'a sculatu din morți. Éru cându au prãnditu, a ȑisu Iisusu lui Simonu Petru : Simone alu lui Iona, mă iubesci mai multu de câtu acestia ? ȑis'a lui : Da, Dómne, scii, că te iubescu. ȑis'a lui : Pasce mieii mei. ȑis'a lui érası a doua órã : Simone, alu lui Iona, mă iubesci ? Respuns'a lui : Da, Dómne, scii că te iubescu. ȑis'a lui : Pasce oile mele. ȑis'a lui a treia órã : Simone alu lui Iona, mă iubesci ? Și s'a întristatu Petru, pentru că i-a ȑisu a treia órã, mă iubesci ? și i-a ȑisu : Dómne, tóte scii ; scii, că eu te iubescu. ȑis'a Iisusu lui : Pasce oile mele. Adevéru, adevéru ȑicu ție : Cându erai mai ténéru, te încingeai însu-ți, și âmblai unde voiai ; éru după ce vei îmbétrâni, vei întinde mânele tale, și altulu te va încinge, și te va duce unde nu voiesci. Éru acésta a ȑisu, însemnându cu ce mórte va mări pre Dumneȑeu. Și acésta vorbindu i-a ȑisu : Urmézã-mě.

Éru Petru întorcându-se, a vêdutu pre discipululu, pre care iubia Iisusu, urmându ; care s'a și reȑimatu la

cină pe peptulu lui, și a ȃisu : Dómn-
 21 ne, cine este celu ce te vinde? Ve-
 ȃndu-lu Petru, a ȃisu lui Iisusu :
 Dómnne, dară acestuia, ce *i se va în-*
 22 *têmpla*? ȃisu-i-a Iisusu: De voi
 . voi, ca să remână acesta pêne voi
 23 veni, ce-ȃi este? tu urméză-mé. Deci
 s'a respânditu acestu cuvêntu între
 fraȃi, că acestu discipulu nu va muri;
 dară Iisusu nu i-a ȃisu, că nu va

muri; ci: De voi voi, ca să remână
 acesta pêne voi veni, ce-ȃi este?

Acesta este discipululu care măr- 24
 turisesce despre acestea, și a scrisu
 aceste, și scimu, că marturia lui este
 adevêrata. Și sânt și multe altele, 25
 câte a făcutu Iisusu, cari, de s'aru fi
 scrisu câte una, mi se pare, că nici
 în lumea acésta nu aru încápe cârȃile
 ce s'aru fi scrisu. Aminu.

FAPTELE APOSTOLILORU.

CAP. 1.

Înălțarea lui Iisusu Christosu, Mathia alesu apostolu
 în locul lui Iuda.

1 Prin espunerea cea d'ântéiu te-amu
 informatu, o Theofile, de tóte câte a
 făcutu și a învățatu Iisusu de la în-
 2 ceputu. Pêne în ȃiua în care s'a înăl-
 țatu, după ce prin Spiritulu Sântu a
 datu ordine apostoliloru, pre cari i-a
 3 alesu; Cărora viu s'a și aretatu după
 patima sa, dându-li *despre acésta*
 multe doveȃi în curgere de patru-ȃeci
 de ȃile, și vorbindu-li despre împê-
 4 răȃia lui Dumneȃeu. Și adunându-i
împrejurulu seu, li-a ordínatu să nu
 se depărteze de la Ierusalimu, ci să
 ascepte *acólo* făgăduinȃa Părintelui,
 care, *ȃise elu*, aȃi audit'o de la mine.
 5 Că Ioanu a botezatu cu apă, éru voi
 vē veȃi boteza cu Spiritu Sântu după
 puȃine ȃile.
 6 Deci fiindu adunaȃi l'au întrebatu,
 ȃicêndu: Dómnne, au într'acestu timpu
 vei restatornici împêrăȃia lui Israelu?
 7 Éru elu li-a ȃisu: Nu vi se cuvine a
 sci timpii séu anotimpii, cari i-a pă-
 8 stratu Părintele în a sa putere. Ci
 veȃi primi putere, venindu Spiritulu
 Sântu preste voi, și-mi veȃi fi mar-
 turi în Ierusalimu, și în tótă Iudea
 și Samaria, și pêne la marginele pă-
 mântului.
 9 Și acestea vorbindu, s'a înălțatu
 la privirea loru, și nuoru l'a luatu
 10 de la ochii loru. Și căutându ei cu
 privire aȃintită la ceriu pre cându
 elu se suia, éccé duoi bărbaȃi în vest-
 minte albe au statu înaintea loru;
 11 Cari au și ȃisu: Bărbaȃi Galileeni, de
 ce staȃi cu privirea aȃintită la ceriu?

Acestu Iisusu, care s'a înălțatu de la
 voi la ceriu, va reveni așa, precumu
 l'aȃi vēȃutu mergêndu la ceriu.

Atuncea s'au întorsu apostolii în 12
 Ierusalimu de la muntele ce se chia-
 mă alu Oliviloru, care este aprópe
 de Ierusalimu, o cale de sâmbătă.
 Și întrându, s'au scitu în foisoru unde 13
 locuiau; *adecă* Petru și Iacobu și
 Ioanu și Andreiu, Filipu și Thoma,
 Bartolomeiu și Matheiu, Iacobu alu
 lui Alfeiu, și Simonu Zelotesu, și Iuda,
fratele lui Iacobu. Acestia toȃi stă- 14
 ruiau cu unu cugetu în rugăciune și
 în cerere, cu femeele și cu Maria,
 muma lui Iisusu, și cu fraȃii lui.

Și într'acele ȃile, sculându-se Pe- 15
 tru în meȃiloculu discipuliloru, a ȃisu:
 (era mulȃime de nume împreună ca
 la o sută și duoé-ȃeci;) Bărbaȃi, fraȃi, 16
 se cădea a se împlini scriptura acé-
 sta, care a ȃisu mai 'nainte Spiritulu
 Sântu prin gura lui Davidu despre
 Iuda, care au fostu conducêtoru ce-
 loru ce au prinsu pre Iisusu. Că elu 17
 era număratu împreună cu noi, și
 luase parte în serviciulu acesta. Deci 18
 acesta și-a câstigatu țérână din plata
 nedreptăȃei, și căȃndu la pământu,
 a plesnitu prin meȃilocu, și s'au vēr-
 satsu tóte mênuntaele lui. Și s'a fă- 19
 cutu acésta cunoscutu la toȃi cei ce
 locuiau în Ierusalimu, în cătu s'a
 chiămatu acea țérână în limba loru
 Acheldama, *adeca*: *Țérâna Sângelui*.
 Că scrisu este în Cartea Psalmiloru: 20
Facă-se curtea lui pustiiu, ca să nu
 fie cine să locuéscă într'insa, și dire-
 gêtoria lui să o iee altulu. Deci din- 21
 tr'acesti bărbaȃi, cari se adunau cu

noi în totu timpul, în care Domnulu
22 Iisusu a petrecutu între noi, Începându
de la botezulu lui Ioanu pênă în ziua,
în care s'a înălțatu de la noi, trebuie
să fie rônduitu unulu spre a fi cu noi
marturu învierii lui.

23 Și au pusu pre duoi: pre Iosefu,
ce se chiamă Barsaba, care s'a și nu-
24 mitu Iustu; și pre Mathia. Și rugân-
du-se au ȕisu: Tu, Dómnne, care scii
ânimele tuturoru, arétă pre care din-
25 tr'acesti duoi ai alesu; Ca să iee parte
în serviciulu și apostolia acésta, din
care a căđutu Iuda, ca să mérgă în
26 loculu lui. Și au datu sorți; și a că-
đutu sorțulu pe Mathia; și s'a nu-
mêratu cu cei unu-spre-dece apostoli.

CAP. 2.

Pogorîrea Spiritului Sântu; predicarea lui Petru, și
venirea la credință a trei mii de suflete. Unirea și
pietatea celoru d'ântéiu Creștini.

1 Éru sosindu ziua cincidecimeii, erau
2 toți cu unu cugetu la unu locu. Și
fără de scire s'a făcutu sunetu din
ceriu, ca de unu vântu ce vine cu
viforu, și a împlutu tótă casa unde
3 ședeau. Și li s'au aretatu limbi îm-
părțite ca de focu; și a ședutu pe
4 fie-care din ei. Și s'au împlutu toți de
Spiritu Sântu, și au începutu a vorbi
într'alte limbi, precumu li da Spiri-
tulu a vorbi.

5 Și petreceau în Ierusalimu Iudei,
bărbați cucernici din totu poporulu
6 ce este suptu ceriu. Deci făcându-se
sunetulu acela, s'a adunatu mulțimea,
și s'a turburatu, că-i auđia fie-care
7 vorbindu în limba sa. Éru toți se ui-
miau și se minunau, ȕicându unulu
cătră altulu: Au toți acestia ce vor-
8 bescu nu sânt Galileeni? Cumu dară
auđimu fiecare în limba nóstră, în
9 care ne-amu născutu? Parții și Me-
dii și Elamiții, și locuitorii Mesopo-
tamiei, ai Iudeei și ai Capadochiei,
10 ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și
ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai părți-
loru Libiei celei de lîngă Cirena, și
străinii din Roma, atātu Iudei cătu și
11 proseliți; Criterii și Arabii, 'i auđimu
vorbindu în limbele nóstre măririle
12 lui Dumneđu. Și toți se uimiau și
nu se înțelegeau, ȕicându unulu că-
13 tră altulu: Ce va să fie acésta? Éru

alții batjocorindu ȕiceau: Sântu plini
de mustu.

Éru Petru, sculându-se cu cei unu- 14
spre-dece, și-a redicatu vócea sa, și
li-a ȕisu: Bărbați din Iudeea, și toți
cari petreceți în Ierusalimu, acésta
să vi fie sciută, și ascultați cuvintele
mele. Că acestia nu sânt beți, pre- 15
cumu vi se pare, fiindu că este a treia
órá din ȕi. Ci acésta este ceea ce s'a 16
ȕisu prin profetulu Ioelu: Și se va 17
întêmpla în ȕilele cele de pe urmă, ȕice
Dumneđu; voiu turna din Spiritulu
meu preste totu corpulu; și fiii vo-
stri și fetele vóstre voru profeti, și
tinerii vostri voru vedé visiuni, și bé-
trâniii vostri voru visa visuri. Încă și 18
preste servii mei și preste servele
mele voiu turna într'acele ȕile din
Spiritulu meu, și voru profeti. Și voiu 19
areta minuni în ceriu susu, și semne
pe pămêntu josu, sânge și focu și
fumegare de fum. Sórele se va pre- 20
face în întunerecu, și luna în sânge,
mai 'nainte de a veni ziua Domnului
cea mare și însemnată. Și va fi, că 21
totu celu ce va chiâma numele Dom-
nului se va mântui.

Bărbați Israeliiți, ascultați cuvin- 22
tele aceste; Iisusu Nazarinénulu, bār-
batu adevéritu de la Dumneđu între
voi cu puteri și cu minuni și cu sem-
ne, pre cari le-a făcutu Dumneđu
printr'însulu în međiloculu vostru, pre-
cumu și voi sciți; Pre acesta, fiindu 23
datu duple svatulu otărítu, și duple
presciința lui Dumneđu, luându-lu
și prin mânele celoru fără-de-lege
cruccificându-lu, l'ați omorítu. Pre 24
care Dumneđu l'a înviatu, deslegându
durerile morții, fiindu că nu era cu
putință ca să fie elu ținutu de d'însa.
Că Davídu ȕice despre d'însulu: Vê- 25
ȕut'amu pre Domnulu înainte mea
pururea; că este d'a drépta mea, ca
să nu mă clătescu. Pentru acésta s'a 26
veselitu ânima mea, și s'a bucuratu
limba mea, chiaru și corpulu meu se
va repausa în speranță; Că nu vei 27
lăsa sufletulu meu în înfern, nici vei
lăsa ca celu cucernicu alu teu să vedă
stricăciune. Tu mi-ai făcutu cuno- 28
scutu căile vieței; tu mă vei împlé
de veselie cu fața ta.

Bărbați, frați, să-mi fie ertatu a 29

și alu lui Iacobu, Dumneșeu părinților nostri a măritu pre copilulu seu Iisusu, pre care l'ați datu, și v'ați lepădatu de d'insulu înaintea lui Pilatu, judecându elu să-lu libereze.

14 Éru voi v'ați lepădatu de celu Sântu și Dreptu, și ați cerutu a vi se dărui

15 unu bărbatu ucigașu. Éru pre începătorulu vieței l'ați omorîtu, pre care Dumneșeu l'a sculatu din morți; că-

16 ruia noi sântemu marturi. Și numele lui prin credința în numele lui a întăritu pre acesta, pre care-lu vedeți și-lu cunoșteți; da, credința ce avemu în elu i-a datu întregimea acésta înaintea vóstră a tuturoru.

17 Și acumu, frațiloru, sciu că din nesciință o ați făcutu, ca și diregătorii vostri. Ci Dumneșeu, cele ce mai 'nainte a datu în scire prin gura tuturoru profețiloru lui, că le va suferi

19 Christosu, le-a împlinitu așa. Deci pocăiți-vé, și vé întorceți, ca să se stergă păcatele vóstre, și ca să vină timpu de resuflare de la fața Domnului; Și să retrămătă pre Iisusu Christosu, care vî este mai 'nainte

21 preșisu; Pre care cerulu trebuie să-lu priméscă, pêně la timpii restatornicirei tuturoru, despre care a vorbitu Dumneșeu prin gura tuturoru sântiloru sei profeți din vechime.

22 Că Moisi a đisu cătră părinți: Profetu va redica vouî Domnulu Dumneșeu vostru dintre frații vostri, ca pre mine; pre elu să-lu ascultați

23 în tóte ori câte vî va đice. Și va fi, că totu sufletulu, care nu va asculta de acelu profetu, se va stérpi din poporu. Da, toți profeții de la Samuelu înainte, și cei ce i-au urmatu, câți au vorbitu, au preșisu acele đile.

25 Voi sunteți fii ai profețiloru, și ai legământulu, care a făcutu Dumneșeu cu părinții nostri, đicēdu lui Abram: Și în semēnța ta se voru binecuvēnta tóte semințiile pământulu.

26 Vouî ântéiu, Dumneșeu, inviādu pre copilulu seu Iisusu, l'a trāmesu a vé binecuvēnta, întorcēdu-vé pre fiecare de la violenirea vóstră.

CAP. 4, 5.

Persecuțiunea apostoliloru; unirea și iubirea credincioșiloru. Mórtea lui Anania și a Safirei; minunile apostoliloru; ei sânt aruncați în închisóre; unu āngeru 'i eliberéză; ei se bucură de suferințele loru.

Și vorbindu ei cătră poporu, au venitulu la d'înșii preuții și căpitenia templulu și Sadukeii; Supērādu-se, că învățau pre poporu, și prediceau întru Iisusu înviarea cea din morți. Și i-au prinsu pre d'înșii, și i-au pusu subu pază pêně a duoa đi, că era acuma séra. Éru mulți din cei ce au auđitu cuvēntulu au cređutu, și era numărulu bărbațiloru ca la cinci mii.

Éru a duoa đi s'au adunatu diregătorii, și bētrānii, și cărturarii în Ierusalimu; Și Anna archiereulu și Caiafa, și Ioanu, și Alessandru, și câți erau din némulu archierescu; Și puindu-i în međilocu, i-au întrebatu: Cu ce putere, séu în ce nume ați făcutu voi acésta? Atuncea Petru, împlēdu-se de Spiritu Sântu, li-a đisu: Diregători ai poporulu, și bētrāni ai lui Israelu. De óre ce noi astă-đi sântemu cercetați pentru o facere de bine cătră unu omu bolnavu, prin carea s'a mântuitu; Să fie cunoscutu vouî tuturoru și la totu poporulu lui Israelu, că în numele lui Iisusu Christosu Nazarinēnulu, pre care voi l'ați crucificatu, pre care Dumneșeu l'a sculatu din morți, prin acela stă acésta aicea, înaintea vóstră sântosu. Acésta este pétra care s'a nesocotitu de cătră voi ziditorii, care s'a făcutu capulu unghiulu. Nici nu este mântuire în nimenea altulu; că nici nu este altu nume subu ceriu datu între ómeni în care trebuie să ne mântuimu.

Éru vedēdu îndrāznēla lui Petru și a lui Ioanu, și sciindu că sânt ómeni neînvēțați și de rōndu, se mirau; și-i cunoșeură că fusese cu Iisusu. Și vedēdu pre omulu celu vindecatu stāndu cu ei, nu aveau nimicu a đice în contra. Éru ordinādu-li să éśă afară din sinedriu, se svātuiau între sine, Đicēdu: Ce vomu face ómeniloru acestora? căci cumu că s'a făcutu printr'înșii semnu vederatu, este cunoscutu tuturoru celoru ce locuescu în Ierusalimu, și noi nu putemu tăgādui.

17 Dară ca să nu se respândescă mai
multu între poporu, să-i amenințăm
aspru, ca să nu mai vorbescă într'a-
18 cestu nume nimenui. Și chiamându-i
li-au opritu, ca nici de cumu să nu
mai vorbescă nici să învețe în numele
lui Iisusu.

19 Éru Petru și Ioanu răspundându
li-au ȑisu: De este dreptu înaintea lui
Dumneȑeu a asculta pre voi mai multu
20 de câtu pre Dumneȑeu, judecați voi. Că
nu putemu să nu vorbimu despre cele
21 ce amu vȑduțu și amu auȑitu. Éru
ei, amenințându-i, i-au lăsatu, nimicu
aflându cumu i-aru pedepsi, pentru
poporu; că toți măriau pre Dumne-
22 ȑeu pentru ceea ce s'a făcutu. Că
acelu omu era mai multu de câtu de
patru-ȑeci de ani, în care se făcuse
semnulu acela alu vindecărei.

23 Éru lasați fiindu, au venitu la ai
sei, și li-au spusu câte au ȑisu archi-
24 ereii și bȑtrânii. Éru ei auȑindu, toți
împreună au redicatu vȑce cătră Dum-
neȑeu, și au ȑisu: Dȑmne, tu Dum-
neȑeule, celu ce ai făcutu ceriulu și
pământulu și marea și tȑte cele din-
25 tr'însele; Care ai ȑisu prin gura lui
Davidu, servulu teu: Pentru ce s'au
înfuriatu națiunile, și popȑrele au cu-
26 getatu cele deșerte? Sculatu-s'au re-
gii pământulu, și direȑetorii s'au a-
dunatu împreună, asupra Domnulu
27 și asupra Unsului seu. Că în adevȑru
asupra sântulu copilu alu teu Ii-
susu, pre care tu l'ai unsu, s'au adu-
28 natu Erodu și Ponțiu Pilatu cu pă-
gânii și cu poporulu lui Israelu. Ca
să facă câte mâna ta și svatulu teu
29 mai 'nainte a otăritu să fie. Și acumu,
Dȑmne, caută spre amenințările loru,
și dă serviloru tei ca să vorbescă cu-
30 vȑntulu teu cu tȑtă îndrăznȑla; În-
tinȑndu mâna ta spre vindecare, și
ca să se facă semne și minuni prin
numele sântulu copilu alu teu Iisusu.

31 Și rugându-se ei, s'a clătitu loculu
unde erau adunați; și s'au împlutu
toți de Spiritu Sântu, și vorbeiau cu-
vȑntulu lui Dumneȑeu cu îndrăznȑlă.

32 Éru mulțimea celoru ce au cre-
ȑutu avea o ânimă și unu sufletu; și
nici unulu nu ȑicea de averea lui, că
33 este a sa; ci li erau tȑte comune. Și
cu mare putere dădeau apostolii măr-

turiă de înviarea Domnulu Iisusu, și
mare charu era preste ei toți. Și nu 34
era nimenea între ei lipsitu; că toți
cari aveau țȑrâne séu case, vȑndȑn-
du-le, aduceau preȑurile celoru vȑn-
dute; Și le puneau la peciȑrele apo- 35
stoliloru, și se împărtăia fie-căruia
dupre cumu elu avea trebuință. Éru 36
Iose, supranumitu de apostoli Bar-
naba, adeca Fiiulu mângăierei, Le-
vitu, și de națiune Ciprianu, Avȑndu 37
țȑrână, a vȑndut'o, și aducȑndu pre-
ȑulu, l'a pusu la peciȑrele apostoli-
loru.

Éru unu omu, anume Anania, îm- 1
preună cu Safira femeea sa, și-a
vȑndutu țȑrâna; Și a opritu *o parte* 2
din preȑu, sciindu și femeea lui; și
aducȑndu *o parte*, a pus'o la peciȑrele
apostoliloru. Éru Petru a ȑisu: Ana- 3
nia, de ce a împlutu Satana ânima
ta, să minți Spiritulu Sântu, și să
opresci *parte* din preȑulu țȑrânei?
Nevȑndută fiindu, au nu era a ta? și 4
vȑndută fiindu, au nu era în a ta
stȑpânire? de ce ai pusu acestu lucru
în ânima ta? nu ai mințitu ômeni- 5
loru, ci lui Dumneȑeu. Éru Anania,
auȑindu cuvintele acestea, căȑndu
și-a datu sufletulu; și a venitu frică
mare preste toți cei ce auȑiau acestea.
Și sculându-se cei mai tineri, l'au 6
înfășuratu, și scoțȑndu-lu, l'au îng-
ropatu.

Și trecȑndu ca trei ôre, femeea 7
lui, nesciindu ceea ce se întȑmplase,
a întratu. Éru Petru i-a ȑisu: Spu- 8
ne-mi, de ați vȑndutu țȑrâna dreptu
atâta? Ea a ȑisu: Da, dreptu atâta.
Atuncea Petru i-a ȑisu: Cumu de 9
v'ați înțȑlesu între voi a ispiti Spi-
ritulu lui Dumneȑeu? éccȑ peciȑrele
celoru ce au îngropatu pre bărbatulu
teu *sunt* lȑngă ușă și te voru scȑte
pre tine. Atunci îndată a căȑutu la 10
peciȑrele lui, și și-a datu sufletulu;
și întrȑndu tinerii, au aflat'o mȑrtă,
și scoțȑndu-o au îngropat'o lȑngă
bărbatulu ei. Și a venitu frică mare 11
preste tȑtă biserică, și preste toți cei
ce auȑiau acestea.

Éru prin mânele apostoliloru se 12
făceau multe semne și minuni între
poporu; (și erau toți cu unu cuȑetu

13 în porticulu lui Solomonu. Éru din
cei-l-alti nimenea nu cuteza să se
lipescă de ei; dară poporulu 'i lăuda
14 fórte. Și mai multu se adăugiau cei
cari credeau în Domnulu, mulțime
15 de bărbați și de femei); În câtu sco-
teau pre cei bolnavi pe uliți, și-i pu-
neau pe paturi și pe culcători, ca ve-
nindu Petru măcaru umbra lui să
16 umbreze pre vre-unulu din ei. Și se
aduna în Ierusalimu și mulțimea din
cetațile dimprejuru, aducându pre cei
bolnavi și pre cei chinuiți de spiritele
cele necurate; și se vindecau toți.

17 Atuncea sculându-se archiereulu
și toți cei ce erau cu d'insulu, (care
era secta Sadukeiloru,) s'au împlutu
18 de pismă; Și și-au pusu mânele loru
pe apostoli, și i-au pusu în închisórea
19 comună. Éru ângerulu Domnului nóp-
tea a deschisu ușele închisórei, și sco-
20 țându-i, a đisu: Mergeți, și stându
în templu vorbiți poporulu tóte cu-
21 vintele vieței acesteia. Și auđindu
acésta, au întratu de demânéță în
templu, și învățau. Éru venindu ar-
chiereulu și cei ce erau cu elu, au
adunatu sinedriulu și pre toți bétrânii
filoru lui Israelu, și au trâmesu la
22 închisóre să-i aducă. Éru servii, mer-
gându nu i-au aflatu în închisóre; și
23 întorcându-se, au spusu, Đicându:
închisórea o amu găsitu încuiată cu
tótă siguranța, și pre păzitori stându
înaintea ușelor; éru deschidându,
în întru nu amu aflatu pre nimenea.

24 Éru archiereulu și căpitenia templu-
lui auđindu aceste cuvinte, nu se
dumeriau de d'înșii ce aru fi acésta.

25 Éru venindu óre-cine li-a datu în
scire, đicându: Éccé bărbații pre cari
i-ați pusu în închisóre stau în templu
și învăță pre poporu.

26 Atuncea mergându căpitenia cu
servii i-a adusu, *dară* nu cu sila; că
se temeau de poporu, ca să nu-i uci-
27 dă cu petre. Și aducându-i i-au pusu
în sinedriu; și i-a întrebatu archie-
28 reulu, Đicându: Au nu v'amu opritu
aspru, ca să nu învățați într'acestu
nume? și éccé, ați împlutu Ierusalimu
cu învățătura vóstră, și veți să
aduceți asupra nóstră sângele acestui
omu.

29 Atuncea Petru și *cei-l-alti* apostoli,

respundându au đisu: Trebuie a asculta
pre Dumneđu mai multu de câtu
pre ómeni. Dumneđuulu părințiloru 30
a sculatu pre Iisusu, pre care voi
l'ați omoritu, spéndurându - *lu* pe
lemn. Pre acesta l'a înălțatu Dum- 31
neđu cu drépta sa, *să fie* Domnu și
Mântuitoru, și să dee pocăință lui
Israelu și ertare păcatelor. Și noi 'i 32
sântemu marturi de lucrurile acestea,
precumu și Spiritulu Sântu, pre care
l'a datu Dumneđu celoru ce-lu a-
scultă.

Éru ei auđindu *acésta*, se înfuria- 33
ră, și se svătuiu să-i omóre. Atun- 34
cea sculându-se unu Fariseu în sine-
driu, a nume Gamalielu, învățatoru
de lege, onoratu de totu poporulu, a
ordinatu ca să dee pre apostoli pu-
țin u timpu afară. Și li-a đisu: Băr- 35
bați Israeliți, luați-vé de sémă în
privirea acestoru ómeni ce vreți să
faceți; Că mai 'nainte de aceste đile 36
s'a sculatu Theuda, đicându că ar fi
ceva; lîngă care s'a lipitu unu nu-
mêru de bărbați ca la patru-sute;
care s'a omoritu, și toți câți 'lu ascultau
s'au împrăsciatu, și s'au făcutu în
nimicu. După acesta s'a sculatu Iuda 37
Galileulu în đilele înscrierei, și a
trasu poporu multu după d'insulu;
și acela a muritu, și toți câți 'lu a-
scultau s'au împrăsciatu. Și acumu 38
đicu voui: Feriți-vé de acesti ómeni,
și să-i lăsați; că acestu planu séu
acestu lucru, de va fi de la ómeni,
se va nimici; Dară de este de la 39
Dumneđu, nu-lu veți puté resturna;
feriți-vé dară, ca nu cumva să vé
aflați și luptatori contra lui Dum-
neđu.

Și s'au învoitu; și chiamându pre 40
apostoli, și biciuindu-*i*, li-au opritu
să nu vorbescă în numele lui Iisusu,
și i-au lăsatu. Deci ei se duceau de 41
dinaintea sinedrului, bucurându-se că
s'au socotitu vrednici a fi defaimați
pentru numele lui. Și tótă ziua în 42
templu și prin case nu încetau a în-
văța și a predica pre Christosu.

CAP. 6, 7.

Alegerea a șapte diaconi ; Stefanu este pèritu înainte sinedriului ; elu este ucisu cu petre, și mòre rugându-se pentru ucigașii sei.

1 Și într'acele zile, înmulțindu-se discipulii, s'a născutu murmuru din partea Ellinilor asupra Evreilor, pentru că veduvele loru se treceau cu vederea în împărțirea cea de tôte zilele. Atuncea cei duoi-spre-șapte, chiamându pre mulțimea discipulilor, au 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

1 și într'acele zile, înmulțindu-se discipulii, s'a născutu murmuru din partea Ellinilor asupra Evreilor, pentru că veduvele loru se treceau cu vederea în împărțirea cea de tôte zilele. Atuncea cei duoi-spre-șapte, chiamându pre mulțimea discipulilor, au 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

2 și i-a spus: Nu este cu minte, ca lăsându cuvântulu lui Dumneșeu să servimu meselor. Dreptu aceea, fraților, căutați dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Spiritu Sântu și de înțelepciune, pre cari să-i rînduimu la acestu serviciu. 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

3 Și a plăcutu cuvântulu acesta înaintea a tótă mulțimea ; și au alesu pre Stefanu, bărbatu plinu de credință și de Spiritu Sântu ; și pre Filipu, și pre Prochoru, și pre Nicanoru, și pre Timonu, și pre Parmena, și pre Nicolae proslitul din Antiochia. Pre acestia i-au pusu înaintea apostolilor, cari rugându-se și-au pusu mânele preste d'înșii.

4 Și cuvântulu lui Dumneșeu creștea, și se înmulția fòrte numărulu discipulilor în Ierusalimu ; și mare mulțime de preuți se supuneau la credință.

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

6 7 8 9 10 11 12 13 14

7 8 9 10 11 12 13 14

8 9 10 11 12 13 14

9 10 11 12 13 14

10 11 12 13 14

11 12 13 14

12 13 14

13 14

14

15 locu, și va schimba datinele, cari ni-a datu Moisi. Și cautându spre elu toți cei ce ședeau în sinedriu, au vedutu fața lui ca o față de ângeru.

1 Atunci a șisu archiereulu : Óre așa sînt acestea ? 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

7 8 9 10 11 12 13 14 15

8 9 10 11 12 13 14 15

9 10 11 12 13 14 15

10 11 12 13 14 15

11 12 13 14 15

12 13 14 15

13 14 15

14 15

15

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

17 18 19 20 21 22 23 24 25

18 19 20 21 22 23 24 25

19 20 21 22 23 24 25

20 21 22 23 24 25

21 22 23 24 25

22 23 24 25

23 24 25

24 25

25

- s'a pogorîtu Iacobu în Egiptu, și a
 16 muritu, elu și părinții nostri. Și s'au
 mutatu în Sichemu, și s'au pusu în
 mormântulu, care a cumpăratu Abra-
 amu cu prețu de argintu de la fiii lui
 Emoru alu lui Sichemu.
- 17 Éru apropiându-se timpul pentru
 împlinirea promisiunei, pentru care
 s'a juratu Dumneșeu lui Abraamu, a
 crescutu poporulu, și s'a înmulțitu
 18 în Egiptu; Pênă ce s'a sculatu altu
 19 rege, care nu scia pre Iosefu. Acesta
 purtându-se cu vicleniă asupra popo-
 lui nostru, a chinuitu pre părinții
 nostri, *ordinându-li* să lepede prun-
 cii loru, ca să nu vieze.
- 20 În acestu timpu s'a născutu Moisi,
 care era plăcutu lui Dumneșeu; și
 s'a nutritu trei luni în casa părinte-
 lui seu. Éru fiindu elu lepădatu, l'a
 21 luatu fiiu lui Faraonu, și l'a crescutu
 ca pre fiulu seu. Și s'a învățatu Moisi
 22 în tótă înțelepciunea Egipteniloru; și
 era puternicu în cuvinte și în fapte.
- 23 Éru împlinindu-se patru-șeci de ani,
 s'a suitu în ânima lui, ca să cerceteze
 24 pre frații sei, fiii lui Israelu; Și vê-
 dându pre unulu *dintr'înșii* suferindu
 nedreptate, l'a apăratu, și a resbu-
 natu pre celu ce era asupritu, uci-
 25 dându pre Egipténu. Că gândia, că
 se pricepu frații lui, cumcă Dum-
 neșeu prin mâna lui li va da mântuire;
 26 înse ei nu au înțelesu. Și a duoa și
 elu s'a aretatu loru, cându se certau,
 și i-a îndemnatu spre pace, dîcendu:
 Bărbați, voi sînteți frați; de ce faceți
 27 nedreptate unulu altuia? Éru celu ce
 făcea nedreptate aprópelui, l'a res-
 pinsu, dîcendu: Cine te-a pusu domnu
 28 și judecătoru preste noi? Au voiesci
 tu să mă omori precumu ai omorîtu
 29 eri pre Egipténu? La acestu cuvîntu a
 fugitu Moisi, și a petrecutu *ca* străinu
 în țera Madiamu, unde a născutu
 doi fii.
- 30 Éru împlinindu-se patru-șeci de
 ani, i s'a aretatu în pustiiulu munte-
 lui Sinai ângerulu Domnului în para-
 31 focului din rugu. Éru Moisi vîdându
 s'a minunatu de vedere; și apropiân-
 du-se elu să vîdă, i-a venitu vócea
 32 Domnului, *Dîcendu*: Eu sînt Dum-
 neșeu lu părințiloru tei, Dumneșeu lu
 lui Abraamu, și Dumneșeu lu Isa-
- acu, și Dumneșeu lu Iacobu. Și
 tremurându Moisi nu cuteza să caute.
 Atuncea Domnulu i-a dîsu: Deslégă 33
 încălțăminte pe picioare tale, că lo-
 culu în care stai sântu este. Vêdu 34
 t'amu asuprirea poporului meu celui
 din Egiptu și suspinulu loru amu au-
 dîtu, și m'amu pogorîtu să-i scotu.
 Și acum vino, te voiu trâmete în
 Égiptu.
- Pre acestu Moisi, de care s'au le- 35
 pėdatu dîcendu: Cine te-apusu domnu
 și judecătoru? pre acesta li-a trãmesu
 Dumneșeu *a fi* Domnu și liberatoru
 prin mâna ângerului celui ce i s'a
 aretatu în rugu. Acesta i-a scosu, fă- 36
 cendu minuni și semne în pãmîntulu
 Egiptului și la Marea Roșîă, și în
 pustiiu, patru-șeci de ani. Acesta este 37
 Moisi celu ce a dîsu fiiloru lui Isra-
 elu: Profetu ca mine vî va redica
 Domnulu Dumneșeu vostru dintre
 frații vostri; de elu să ascultați. Ace- 38
 sta este celu ce a fostu în adunare
 în pustiiu cu ângerulu, care-i vorbia
 în muntele Sinai, și cu părinții nostri,
 carele a și primitu cuvinte vii, spre
 a ni le da; Pre care nu au vrutu pă- 39
 rinții nostri să-lu asculte, ci l'au re-
 spînsu, și cu ânima loru s'au întorsu
 în Egiptu; Dîcendu lui Aaronu: Fă- 40
 ni șei, cari voru merge înainte no-
 stră; că acestu Moisi, care ne-a scosu
 din pãmîntulu Egiptului, nu scimu,
 ce i s'a întemplat. Da au făcutu vi- 41
 țelu într'acele șile, și au adusu sa-
 crificiu idolului, și se veseliau de lu-
 crările mâneloru loru. Dreptu aceea 42
 s'a întorsu Dumneșeu, și i-a datu să
 servescă ostirei ceriului, precumu este
 scrisu în cartea profetiloru: Casă a
 lui Israelu, au dóră mi-ați adusu vite
 junghiate și sacrificii patru-șeci de
 ani în pustiiu? Da, ați redicatu cor- 43
 tulu lui Molochu, și steua șeului vo-
 stru Remfamu: chipuri, cari le-ați fă-
 cutu, ca să vê închinați loru; și eu
 vê voiu strãmuta dincolo de Babilonu.
- Părinții nostri aveau cortulu măr- 44
 turiei în pustiiu, precumu a orîndu-
 itu celu ce vorbia lui Moisi, ca să-lu
 facă dupre chipulu care a vîdutu.
 Pre acesta luându-lu părinții nostri, 45
 l'au adusu cu Iosua în pãmîntulu pă-
 gâniloru, pre care i-a alungatu Dum-

neșeu de dinaintea părinților nostri
 46 pînă în zilele lui Davidu; Care a
 aflatu charu înaintea lui Dumneșeu,
 și a cerutu să afle locașu pentru Dum-
 47 neșeu lui Iacobu. Și Solomonu i-a
 48 ziditu casă. Dară celu Pre'naltu nu
 locuesce în temple făcute de mâni,
 49 precumu șice profetulu: Ceriulu 'mi
 este tronulu, și pămîntulu asternu-
 tulu peciôreloru mele; ce casă 'mi
 veți zidi, șice Domnulu, șeu care este
 50 loculu meu de repausu? Au nu mâna
 mea a făcutu tôte acestea?
 51 Voi cei tari la cerbice, și necir-
 cumciși la ânimă și la urechi, totu-
 de-una vè opuneți Spiritulu Sântu,
 precumu părinții vostri, așa și voi.
 52 Pre care din profeți nu au persecu-
 tatu părinții vostri? și au omorîtu
 pre cei ce au preșisu venirea celui
 Dreptu, căruia acumu voi v'ăți făcutu
 53 vîndători și ucișători; Cari ați pri-
 mitu legea prin ordini de ângeri, și
 nu ați păzit'o.
 54 Și aușindu ei acestea s'au înfuriatu,
 55 și scrisniau cu dinții asupra lui. Éru
 elu, plinu fiindu de Spiritu Sântu,
 uitându-se la ceriu, a vèdu mărirea
 lui Dumneșeu și pre Iisusu stându
 56 d'a drepta lui Dumneșeu, Și a șisu:
 Éccè vèdu ceriurile deschise, și pre
 Fiiulu omului stându d'a drepta lui
 57 Dumneșeu. Atunci ei strigându cu
 vóce tare, și-au astupatu urechiele
 lor, și au năvălitu asupra lui toți cu
 58 unu cugetu: Și scoțendu-lu afară din
 cetate 'lu ucideau cu petre; și marturii
 și-au pusu vestmintele lor la peciôrele
 59 unui tîneru, ce se chiâma Saulu. Așa
 aruncau cu petre asupra lui Stefanu,
 carele se ruga, și șicea: Dómne Ii-
 60 suse, primesce spiritulu meu. Și în-
 genunchiându, a strigatu cu vóce tare:
 Dómne, nu li împuta acestu păcatu.
 Și acésta șicendu, a adormitu.

CAP. 8.

Saulu persecută pre cei credincioși. Venirea la cre-
 dință a Samariteniloru, a lui Simonu și a eunuchu-
 lui Ethiopénu.

1 Éru Saulu se învoi la uciderea lui.
 Și s'a născutu într'acelu timpu per-
 secuțiune mare asupra bisericei cei
 din Ierusalimu; și toți s'au împră-
 sciatu prin părțile Iudeei și ale Sa-

mariei, afară de apostoli. Éru bărbați 2
 pioși au îngropatu pre Stefanu, și au
 făcutu plângere mare pentru d'însulu.
 Éru Saulu pustiî beserica, mergendu 3
 prin case; și, trăgendu bărbați și fe-
 mei, 'i da la închisóre. Deci ei împră- 4
 sciându-se, trecură *din locu în locu*
 predicându cuvîntulu.

Éru Filipu pogorîndu-se în cetatea 5
 Samariei, predica loru pre Christosu.
 Și poporulu lua aminte cu unu cu- 6
 getu la cele ce se vorbiau de Filipu,
 aușindu și vèdu semnele cari le 7
 făcea. Că spirite necurate, strigendu
 cu vóce tare, eșiau din mulți cari le 8
 aveau; și mulți paralitici și schiopi
 s'au vindecatu. Și era bucuria mare
 într'acea cetate.

Dară unu bărbatu, anume Simonu, 9
 era mai 'nainte în cetate, fârmecându,
 și amăgindu pre poporulu Samariei,
 șicendu cumcă elu aru fi ceva mare.
 La acesta luau aminte toți de la micu 10
 pînă la mare, șicendu: Acestă este
 puterea lui Dumneșeu cea mare. Și 11
 luau aminte la elu, pentru că de
 multu timpu i-a fostu amăgitu cu
 farmece. Dară cându au creșutu lui 12
 Filipu predicându de împărăția lui
 Dumneșeu, și de numele lui Iisusu
 Christosu, s'au botezatu bărbați și
 femei. Încă și acelu Simonu a creșutu, 13
 și botezându-se, petrecea cu Filipu;
 și vèdu minunele și semnele cele
 mari ce se făceau, se mira.

Éru apostolii cari erau în Ierusa- 14
 limu, aușindu că a primitu Samaria
 cuvîntulu lui Dumneșeu, li-au tră-
 mesu pre Petru și pre Ioanu; Cari 15
 pogorîndu-se, s'au rugatu pentru ei,
 să primescă Spiritulu Sântu. [Că încă 16
 nici preste unulu dintre ei nu se po-
 gorise, ci erau numai botezați în nu-
 mele Domnului Iisusu.] Atuncea pu- 17
 neau mânele preste ei, și primiau
 Spiritu Sântu.

Și vèdu Simonu, că prin pune- 18
 rea mâneloru apostoliloru se împărția
 Spiritu Sântu, li-a datu bani, șicendu: 19
 Dați și mie acésta putere, ca ori pe
 care voiu pune mânele să primescă
 Spiritu Sântu. Éru Petru i-a șisu: 20
 Argintulu teu péră cu tine! Că ai 21
 socotitu că darulu lui Dumneșeu se
 câștigă cu bani! Tu nu ai parte, nici

sortu într'acestu cuvântu; că ânima ta nu este dréptă înaintea lui Dumne-
 22 neđu. Pocăesce-te dreptu aceea de reutatea acésta a ta, și te rógă lui Dumneđu, dóră ți se va erta cugetu-
 23 tulu ânimei tale. Că vėdu că esci încă în amărăciunea fierei, și în lanțurile nedreptăței. Éru Simonu re-
 24 spundėndu a đisu: Rugați-vė voi pentru mine cătră Domnulu, ca nimicu dintr'acestea cari ați đisu să nu vină asupra mea.

25 Deci ei mărturisindu și vorbindu cuvėntulu Domnului, s'au întorsu la Ierusalimu, și au predicatu evangelia în multe sate de ale Samariteniloru.

26 Și ângerulu Domnului a vorbitu cătră Filipu, đicėndu: Scólă-te, și mergi spre méđă-đi, la calea ce pogóră din Ierusalimu în Gaza, ce este pustiiu. Și sculându-se a mersu; și éccė unu bărbatu Ethiopėnu, eunuchu, cu mare putere subu Cadacia, regina Ethiopieniloru, care avea priveghiere preste tóte tesauarele ei, și a fostu venitulu la Ierusalimu să se închine;

28 Întorcėndu-se, și ședėndu în trăsura sa, cetia pre profetulu Isaia. Éru Spiritulu a đisu lui Filipu; Apropia-te, și te lipesce de acéstă trásură. Și alergându Filipu: l'a auđitu cetindu pre profetulu Isaia, și i-a đisu: Óre
 31 înțelegi cele ce cetesci? Éru elu a đisu: Cum voiu puté, de nu mă va conduce cineva? Și a rugatu pre Filipu de s'a suitu și a ședutu cu elu.

32 Loculu scripturei, care cetia era acésta: Elu s'a adusu ca o óie spre junghiare, și ca unu mielulu mutulu înaintea tundėtorului, așa nu-și deschidea gura sa; În înjosirea lui s'a luatulu judecata lui; și cine va spune némululu lui? că viéța lui se iea de pe
 34 pământulu. Și luându cuvėntulu eunuchulu, a đisu lui Filipu: Rogu-te, despre cine đice profetulu acésta? despre sine, séu despre altulu cineva?

35 Atuncì Filipu, deschidėndu gura sa, și începėndu de la scriptura acésta, i-a predicatu pre Iisusu.

36 Și mergėndu ei pe cale, au venitulu la o apă; și a đisu eunuchulu: Éccė aici este apă; ce mă opresce a mă boteza? Éru Filipu a đisu: De cređi din tótă ânima ta, se póte. Elu re-

spundėndu a đisu: Credu că Iisusu Christosu este Fiiulu lui Dumneđu. Și a đisu să stee trăsura; și s'au pogoritu amėnduoi în apă, și Filipu și eunuchulu; și l'a botezatu. Éru eșindu
 38 ei din apă, Spiritulu Domnului a răpitu pre Filipu, și nu l'a mai vėđutu eunuchulu; și mergea în calea sa, bucurându-se. Éru Filipu s'a aflatulu
 40 în Azotu, și trecėndu prin cetăți predica acolo, pėnė a venitu la Cesareea.

CAP. 9.

Venirea la credință a lui Saulu. Petru vindecă pre unu paralticu, și învieza pre Tobitha.

Éru Saulu, respirându amenințare și
 1 ucidere asupra discipuliloru Domnului, a mersu la archiereu; Și a cerutu
 2 de la elu cărți pentru Damasculu la sinagogi, ca, de va afla pre vre unii, cari să fie din calea acésta să-i aducă, și pre bărbați și pre femei, legați la Ierusalimu. Și cându mergea, fiindu
 3 aprópe de Damasculu fără de scire a strălucitu împrejuru lui lumină din ceriu. Și căđėndu pe pământulu, a
 4 auđitu vóce đicėndu-i: Saule, Saule, de ce mă persecuti? Éru elu a đisu:
 5 Cine esci, Dómne? Đis'a Domnulu: Eu suntu Iisusu, pre care tu-lu persecuți; greu ți este a lovi cu peciorulu asupra bolduriloru. Atunci tremurându și spăimėntatu a đisu: Dómne, ce voiesci ca să facu? Și Domnulu i-a đisu: Scólă-te, și întră în
 6 cetate, și ți se va spune ce trebue să faci. Éru bărbații, cari mergeau pe
 7 cale cu elu, sta uimiți, auđindu vócea, dară pre nimenea vėđėndu. Și
 8 s'a sculatu Saulu de la pământulu, și deschidėndu-și ochii sei, nu vedea pre nimenea; și ducėndu-lu de mâni l-au băgatu în Damasculu. Și trei đile
 9 nu a vėđutu, nici a mâncatu, nici a bėutu.

Éru în Damasculu era unu discipulu,
 10 anume Anania; acestuia a đisu Domnulu în visiune: Anania! Éru elu a đisu: Éccė aicea suntu, Dómne. Éru
 11 Domnulu i-a đisu: Școlă și mergi pe ulița ce se chiamă Drépta, și caută în casa lui Iuda pre unulu numitu Saulu Tarsėnulu; că éccė se rógă; Și a vėđutu în visiune pre unu bār- 12

batu numitu' Anania întrându, și pu-
 13 indu-și mâna pe elu, ca érási să vé-
 14 ă. Atuncea Anania a respunsu: Dóme,
 15 ne, amu auđitu de la mulți despre
 16 acestu bărbatu, câte rele a făcutu
 17 sântiloru tei în Ierusalimu. Încă și
 18 aici are putere de la archierei, să lege
 19 pre toți cari chiamă numele teu. Éru
 20 Domnulu i-a ăisu: Mergi, că acesta
 21 'mi este vasu alesu să pórte numele
 22 meu înaintea Ginților și a regiloru
 23 și a fiiloru lui Israelu. Că eu 'i voi
 24 areta câte trebue elu să sufere pen-
 25 tru numele meu.

17 Și a mersu Anania și a intratu în
 18 casă; și puindu-și mânele pe elu a
 19 ăisu: Frate Saule, Domnulu Iisusu
 20 care ți s'a aretatu pe calea pe care
 21 veniai, m'a trămesu, ca să-ți prime-
 22 sci vederea, și să te împli de Spiritu
 23 Sântu. Și îndată a căđutu de pe o-
 24 chii lui ca nisce solđi, și a vedutu în-
 25 dată; și sculându-se, s'a botezatu.
 26 Atuncea luându mâncare, s'a întăritu.
 27 Éru Saulu a fostu câteva ăile cu
 28 discipulii cari erau în Damascu. Și
 29 îndată a predicatu pre Christosu în
 30 sinagogi, că acesta este Fiiulu lui
 31 Dumneđeu. Éru toți cari 'lu audiau
 32 se mirau, și diceau: Au nu este ace-
 33 sta celu ce a cutropitu în Ierusalimu
 34 pre cei ce chiamau numele acesta, și
 35 aicea venise pentru accea, ca să-i du-
 36 că legați la archierei? Éru Saulu se
 37 întăria de ce în ce mai multu; și ru-
 38 șina pre Iudeii ce locuiau în Damas-
 39 cu, dovedindu că acesta este Christo-
 40 su. Și împlenindu-se multe ăile, s'au
 41 svătuitu Iudeii să-lu omóre. Éru vi-
 42 clenia loru s'a făcutu cunoscută lui
 43 Saulu. Și ei păziau porțile ăiua și
 44 nóptea, că să-lu amóre. Atuncea dis-
 45 cipulii luându-lu nóptea, l'au cobo-
 46 rítu preste zidu într'o coșniță.

26 Și mergându Saulu la Ierusalimu,
 27 se încerca să se lipescă de discipuli,
 28 dară toți se temeau de elu, necredên-
 29 du că este discipulu. Éru Barnaba
 30 luându-lu l'a dusu la apostoli, și li-a
 31 spusu cumu a vedutu pre Domnulu
 32 pe cale, și că i-a vorbitu, și cumu
 33 cu îndrăznělă a predicatu în Damascu
 34 în numele lui Iisusu. Așa întra și e-
 35 șia cu d'însii în Ierusalimu; Și cu în-
 36 drăznělă vorbia în numele Domnului

Iisusu; și vorbia și disputa cu Ellinii;
 30 éru ei căutau să-lu omóre. Dară a-
 31 flându *acésta* frații, l'au dusu în Ce-
 32 sareea, și l'au trămesu în Tarsu.

Atuncea besericele aveau pace prin
 31 tótă Iudeea și Galileea și Samaria, și
 32 se edificau; și âmblându în frica Dom-
 33 nului și în mângăerea Spiritului Sân-
 34 tu, se îmmultiau.

Și Petru trecându pe la toți, a ve-
 32 nitu și la sântii ce locuiau în Lidda;
 33 Și a aflatu acolo pre unu omu anume
 34 Énea, de optu ani jăcându în patu,
 35 care era paralticu. Și i-a ăisu Petru:
 36 Énea, te vindecă Iisusu Christosu; scól-
 37 lă-te, și-ți asterne. Și îndată s'a scu-
 38 latu. Și l'au vedutu toți cei ce locu-
 39 iau în Lidda și în Saronu, cari s'au
 40 și întorsu la Domnulu.

Éru în Ioppe era o discipulă a nu-
 36 me Tabitha, adecă Căprióră; acésta
 37 era plină de fapte bune și de milă ce
 38 făcea. Și într'acele ăile bolnăvindu-se
 39 ea, a muritu, și scăldându-o, au pu-
 40 s-o în foisoru. Și fiindu că Lidda era
 41 aprópe de Ioppe, discipulii auđindu
 42 că Petru este într'însa, au trămesu
 43 pre doi bărbați la d'însulu, rugându-
 44 lu să nu pregete a veni la ei. Atuncea
 45 Petru sculându-se, a mersu cu d'însii.
 46 Și cându a venitu, l'au dusu în foi-
 47 șoru; și au stătutu înaintea lui tóte
 48 veduvele plângându, și aretându vest-
 49 mintele și îmbrăcămintele câte făcea
 50 Căprióră, cându era cu d'înselu. Éru
 51 Petru scoțendu afară pre toți, inge-
 52 nunchiându, s'arugatu, și întorcându-
 53 se cătră trupu, a ăisu: Tabitha, scólă.
 54 Éru ea și-a deschisu ochii sei; si vē-
 55 ăendu pre Petru, a ședutu. Și dându-i
 56 mâna, a redicat 'o, și chiamându pre
 57 sânti și pre veduve, a dat'o viă. Și
 58 s'a făcutu cunoscutu acésta prin tótă
 59 Ioppe; și mulți au cređutu în Dom-
 60 nulu. Și elu a remasu multe ăile în
 61 Ioppe la unu Simonu curelarulu.

CAP. 10.

Venirea la credință a lui Corneliu și a altoru păgâni
 prin predicarea lui Petru.

Éru în Cesareea era unu bărbatu, a-
 1 nume Corneliu, sutașu din cohorta ce
 2 se chiamă Italică. Piosu și temétoru
 3 de Dumneđeu cu tótă casa lui, și fă-

cându milosteniă multă poporului, și rugându-se lui Dumnezeu totu-
 3 de-una. Acela a văduțu în visiune
 lămuritu, pe la óra a noua din ȃi,
 pre ângerulu Domnului întrându
 4 la elu, și ȃicându-i: Corneliu! Éru
 elu uitându-se la d'ínsulu, și înfrico-
 șându-se, a ȃisu: Ce este, Dómnue?
 Și i-a ȃisu: Rugăciunile tale și mila
 ta s'au suitu spre aducere aminte îna-
 5 intea lui Dumnezeu. Și acumu tră-
 mete bărbați la Ioppe, și chiamă pre
 unu Simonu, ce se numesce Petru.
 6 Acesta găzduesce la unu Simonu cu-
 relarulu, a căruia casă este lîngă ma-
 re; acesta 'ti va spune ce trebuie tu
 7 să faci. Și cându s'a dusu ângerulu,
 care vorbia cu Corneliu, chiamându
 pre duoi din servii sei, și pre unu su-
 8 tașu piosu din cei ce-i serviau, Și
 spunădu-li tóte, i-a trămesu la Ioppe.
 9 Éru a duoa ȃi, mergendu ei pe ca-
 le, și apropiându-se de cetate s'a
 suitu Petru în casa de susu să se ró-
 10 ge, pe la óra a șesea. Și fórtu flămân-
 ȃindu, voia să guste, și pregătindu
 11 aceia, a căduțu într'o uimire; Și a
 văduțu ceriulu deschisu, și pogorîn-
 du-se preste elu unu vasu ca o pânză
 mare, legatu de patru colțuri, și lă-
 12 sându-se josu pe pămêntu. În care
 erau tóte patrupelele pămêntului, și
 férele și têrêtórele, și paserile ceriu-
 13 lui. Și a venitu vóce cătră elu: Scólă-
 14 te, Petre, junghia și mânâncă. Éru
 Petru a ȃisu: Nici decumu, Dómnue;
 că nici o-dată nu amu mâncațu totu
 15 ce este spurcatu séu necuratu. Și vó-
 cea éráși a duoa óră *vorbia* cătră elu:
 Cele ce Dumnezeu a curățitu, tu nu
 16 le numi spurcate. Și acésta s'a făcutu
 de trei ori; și éráși s'a redicatu vasu-
 lu la ceriu.
 17 Éru pre cându Petru nu se dume-
 ria ce aru însemna visiunea, care a
 văduțu, éccé bărbații cei trămeși de
 la Corneliu întrebându de casa lui
 Simonu, au stătutu înaintea porții.
 18 Și strigându, întrebau de găzduesce
 aicea Simonu ce se numesce Petru.
 19 Éru Petru cugetându asupra visiunei,
 i-a ȃisu Spiritulu: Éccé trei bărbați
 20 te caută. Deci scólă-te și te pogórá,
 mergi cu ei, nimicu înduoindu-te;
 21 că eu i-amu trămesu. Atuncea Petru

pogorîndu-se cătră bărbații cei tră-
 meși de la Corneliu cătră elu, a ȃisu:
 Éccé, eu sînt pre care căutați; pen-
 22 tru ce ați venitu? Éi i-au ȃisu: Cor-
 nelie sutașulu, bărbatu dreptu și tem-
 mătoru de Dumnezeu, și cercatu de
 totu poporulu Iudeiloru, a fostu în-
 demnatu de ângeru sântu, să te chia-
 me la casa lui, și să audă cuvinte de
 la tine. Atuncea elu chiamându-i în
 23 întru i-a ospétatu.

Éru a duoa ȃi Petru a eșitu cu ei, 24
 și unii din frații cei din Ioppe au mer-
 su cu d'ínsulu. Și în cea-l-altă ȃi au
 întratu în Cesareea. Éru Corneliu, *care*
 accepta pre d'înșii, chiamase deja îm-
 preună rudeniile sale și amicii cei
 iubiți. Și cându éra să între Petru, 25
 l'a întimpinatu Corneliu, și cădendu
 la peciórele lui, i s'a închinatu. Éru 26
 Petru l'a redicatu, ȃicendu: Scólă;
 și eu însu-mi sînt omu. Și vorbindu 27
 cu elu, a întratu, și a aflatu pre mulți
 cari se adunaseră.

Și a ȃisu loru! Voi sciți cumcă 28
 nu este ertatu unui bărbatu Iudeu să
 se lipescă séu să se apropiă cătră u-
 nu străinu; dară Dumnezeu mi-a a-
 retatu, ca să nu ȃicu pre nici unu
 omu spurcatu séu necuratu. Dreptu 29
 aceea fiindu chiamatu, amu venitu
 la voi fără pregetare. Deci vé întrebu, 30
 pentru ce m'ați chiamatu? Dis'a Cor-
 nelie: Din ȃiua a patra pênê într' 'a-
 céstă óră postiamu, și într'a noua óră
 mă rugamu în casa mea, și éccé unu
 bărbatu a stătutu înaintea mea în
 vestmêntu strălucitoru; Și a ȃisu: 31
 Corneliu, rugăciunea ta ȃi s'a auțitu,
 și milosteniele tale s'au amintitu îna-
 32 intea lui Dumnezeu. Deci trămete
 la Ioppe, și chiamă pre Simonu, ce
 se numesce Petru; acesta găzduesce
 în casa lui Simonu curelarulu lîngă
 mare; care venindu va vorbi cu tine.
 Deci îndatá amu trămesu la tine; și 33
 tu bine ai făcutu, că ai venitu. Acu-
 mu dară noi toți stămu înaintea lui
 Dumnezeu, și ascultămu tóte câte 'ți
 sînt ȃise de la Dumnezeu.

Atuncea Petru, deschidendu gura 34
 sa, a ȃisu: Cu adevératu precepu, că
 Dumnezeu nu este căutátoru la față;
 Ci în totu poporulu, celu ce se teme 35
 de elu și face dreptate, este primitu

36 lui. *Acesta este* cuvântulu, care l'a trămesu *Dumneḃeu* fiiloru lui Israelu, predicându pace prin Iisusu Christosu; (acesta este Domnu alu tuturoru.)

37 Voi sciți lucrurile ce s'au întemplatu prin tótă Iudeea, încependu din Galileea, după botezulu care l'a predicatu

38 Ioanu; Cumu *Dumneḃeu* a unsu pre Iisusu Nazarinénulu cu Spiritulu Sântu și cu putere; care a âmblatu bine-făcendu, și vindecându pre toți cei asupriți de diabolulu; că *Dumneḃeu* era cu d'însulu. Și noi sântemu marturi tuturoru lucruriloru ce a făcutu și în pământulu Iudeiloru și în Ierusalimu; pre care l'au omorîtu,

40 spândurându-lu pe lemnu. Pre acesta l'a înviatu *Dumneḃeu* a treia di, și l'a făcutu să fie aretatu; Nu la totu poporulu, ci noui marturiloru celoru mai nainte aleși de la *Dumneḃeu*, cari amu mâncatu și amu bētu împreună cu elu, după ce a înviatu din morți. Și ni-a ordinaru să predicămu poporului, și să mărturisimu, că elu este celu otărîtu de la *Dumneḃeu* a fi judecătorulu viiloru și alu morțiloru. De acesta mărturisescu toți profetii, că prin numele lui totu celu ce va crede într'însulu va lua ertare păcatelor.

44 Încă vorbindu Petru aceste cuvinte, a căḃutu Spiritulu Sântu preste

45 toți cei ce auḃiau cuvântulu. Și s'au uimitu credincioșii cei circumciși, câți veniseră cu Petru, că și preste Gînți s'a vërsatu darulu Spiritului

46 Sântu. Că-i auḃiau vorbindu în limbi și mărindu pre *Dumneḃeu*. Atunci a luatu cuvântulu Petru: Au dóră pôte cineva opri apa, ca să nu se boteze acestia, cari au primitu Spiritulu

48 Sântu, ca și noi? Și li-a ordinaru să se boteze în numele Domnului. Atuncea l'au rugatu să petrécă la d'înșii câteva dîle.

CAP. 11.

Petru liniscesce pre Iudei pentru petrecerea sa la Gînți. Barnaba și Saulu predică în Antiochia.

1 Éru apostolii și frații, cari erau în Iudeea, auḃiau, că și Gînțile au primitu cuvântulu lui *Dumneḃeu*. Și suindu-se Petru la Ierusalimu, se certau cu elu cei circumciși, ḃicându:

Tu ai întratu la bărbați necircumciși, și ai mâncatu cu ei.

Éru Petru a începutu a li spune 4 *tôte cele ce se întemplaseră* pe rîndu, ḃicendu: Eu eramu în cetatea Ioppe 5 rugându-mă, și amu vëḃutu întru uimirea minții visiune: Unu vasu pogorîndu-se ca o pânză mare în patru colțuri, lăsându-se josu din ceriu; și a venitu pënë la mine; La care căutându, luamu sémă, și amu vëḃutu patrupelele pământului, și férele, și tērétórele, și paserile ceriului; Și amu auḃitu vóce ḃicendu-mi: Scólă-te, Petre, 7 junghiă și mânâncă. Éru eu amu ḃisu: Nici decumu, Dómne; că totu ce este spurcatu séu necuratu nici odată nu a întratu în gura mea. Éru 9 vócea mi-a respunsu alu duoilea rîndu din ceriu: Cele ce *Dumneḃeu* a curățitu, tu nu le numi spurcate. Și 10 acésta s'a făcutu de trei ori; și érași s'au redicatu tôte la ceriu. Și éccé, 11 îndată trei ómeni veniseră la casa în care eramu, trămeși de la Cesareea la mine. Și mi-a ḃisu Spiritulu să mergu cu ei, nimicu înduoindu-mă. Éru 12 acesti șese frați au venitu cu mine, și amu întratu în casa bărbatului. Și 13 mi-a datu în scire cumu a vëḃutu pre ângeru în casa lui, stându, și ḃicendu-i: Trămete bărbați la Ioppe, și chiamă pre Simonu, ce se numesce Petru; Care-ți va vorbi cuvinte prin 14 cari te vei mântuî, tu și tótă casa ta. Și încependu eu a vorbi, a căḃutu 15 Spiritu Sântu preste ei, ca și preste noi la începutu. Atuncia mi-amu adusu aminte de cuvântulu Domnului, cumu a ḃisu: Ioanu a botezatu cu apă, éru voi vë veți boteza cu Spiritu Sântu. Deci dacă *Dumneḃeu* li-a datu 17 asemenea daru ca și noui, pentru că au creḃutu în Domnulu Iisusu Christosu, cine eramu eu, ca să potu opri pre *Dumneḃeu*. Și auḃindu ei a 18 cestea, s'au astemperatu, și măriau pre *Dumneḃeu*, ḃicendu: Deci și Gînțiloru a datu *Dumneḃeu* pocăință spre viétă.

Într'acestea cei ce s'au împrașciatu la persecuțiunea ce s'a născutu pentru Stefanu, au trecut pënë la Finicia și la Cipru și la Antiochia, nimeni vorbindu cuvântulu de cătu

20 numai Iudeiloru. Éru unii dintr' în-
șii erau bărbați din Cipru și din Ci-
rene, cari întrându în Antiochia, vor-
biau cătră Ellini, predicându pre Dom-
21 nulu Iisusu. Și era mâna Domnului
cu ei; și număr mare credându s'au
22 întorsu la Domnulu. Atuncea scirea
despre acestea a venitu în urechile
besericei din Ierusalimu; și au tră-
mesu pre Barnaba să mergă pêne la
23 Antiochia; Care mergendu și vedându
charulu lui Dumneșeu, s'a bucuratu,
și îndemna pre toți, ca cu animă otă-
24 rîță să staruască în Domnulu. Că era
bărbatu bunu si plinu de Spiritu Sântu
și de credință; și s'a adăugitu multu
poporu la Domnulu.

25 Atunci a mersu Barnaba la Tarsu,
să caute pre Saulu. Și aflându-lu l'a
26 adusu la Antiochia. Și a petrecutu
acolo unu anu întregu, adunându-se în
beserică, și învățându poporu multu.
Și s'au numitu discipulii Creștini
mai întéiu în Atiochia.

27 Éru într' acele țile s'au pogorîtu
profeți din Ierusalimu la Antiochia.
28 Și sculându-se unulu dintr'inșii, a-
nume Agabu, însemna prin Spiritulu,
că va fi fómete mare în tótă lumea;
care s'a și întemplatu în țilele lui
29 Claudiu Césarulu. Éru discipulii, fie-
care dupre averea lui, au otărîtu a
trămete ajutoru frațiloru ce locuiau
30 în Iudeea: Ceea ce au și făcutu, tră-
mețendu la cei bétrâni prin mâna lui
Barnaba și a lui Saulu.

CAP. 12.

Iacobu fratele lui Ioanu este ucisu. Petru pusu în în-
chisóre; unu ângeru 'lu eliberă. Mórtea lui Erodu.

1 Într' acelu timpu regele Erodu a pusu
mânele, să chinuască pre unii din be-
2 serică, Și a ucisu pre Iacobu, fratele
3 lui Ioanu, cu sabia. Și vedându că
place Iudeiloru, a adaosu a prinde
și pre Petru; (Și erau țilele azime-
4 loru;) Pre care și prindendu-lu, l'a
pusu în închisóre, dându-lu la patru
străji de câte patru ostași, să-lu pă-
zescă, voindu după pasci să-lu scótă
5 la poporu. Deci Petru se păzia în în-
chisóre; éru rugăciune se facea neîn-
cetat de la beserică cătră Dumneșeu
pentru d'însulu.

6 Și voindu să-lu scótă Erodu, într'

aceea nópte Pétru dormia între duoi
ostași, legatu cu duoé lanțuri; și pă-
zitori înaintea ușei păziau închisórea.
Și éccé ângerulu Domnului a stătutu 7
acolo, și lumină a strălucitu în închi-
sóre, și lovindu în cóstă pre Petru,
l'a desceptatu, dîcendu: Scólă-te cu-
rêndu! Și au căđutu lanțurile din mâ-
nele lui. Și i-a đisu ângerulu: Încin- 8
ge-te, și te încalță cu încalțămintele
tale; și a făcutu așa. Și i-a đisu:
Îmbracă-te în vestmêntulu teu, și
urmézá-mé. Și eșindu 'i urmá; și nu 9
scia că este adevératu aceea ce se fă-
cea prin ângeru; ci i se părea că ve-
de visiune. Și trecêndu straja cea d' 10
ântéia și cea a duoa, au venitu la pórta
cea de feru, ce duce în cetate, care
li s'a deschisu de sine-și; și eșindu,
au trecutu o stradă, și îndată s'a dusu
ângerulu de la elu. Și Petru venin- 11
du-și în sine, a đisu: Acumu sciu cu
adevératu, că a trămesu Domnulu
pre ângerulu seu, și m'a scosu din
mâna lui Erodu, și din tótă ascepta-
rea poporului Iudeiloru. Și luându a 12
minte, a venitu la casa Mariei, muma
lui Ioanu, ce se chiamă Marcu, unde
erau mulți adunați, rugându-se. Și 13
bătêndu Petru în ușa porței, a mersu
o servă să asculte, anume Rode. Și 14
cunoscêndu vócea lui Petru, de bu-
curiă nu a deschisu ușa; ci alergându
în intru, a spusu că Petru stă înain-
tea porței. Éru ei au đisu cătră d'in- 15
sa: Esci nebună; éru ea stăruia, că
este așa. Éru ei điceau: Este ânge-
rulu lui. Éru Petru urmă bătêndu. Și 16
deschidêndu-i, l'au vedutu și s'au ui-
mitu. Éru elu făcêndu-li cu mâna să 17
tacă, li-a spusu în ce chipu Domnulu
l'a scosu din închisóre. Și a đisu:
Spuneți acestea lui Iacobu și frațiloru.
Și eșindu, s'a dusu într'altu locu.

Și făcêndu-se điuă, nu puțină tur- 18
burare era între ostași óre ce să se
fi făcutu Petru. Éru Erodu căutându- 19
lu, și neaflându-lu, a cercetat pre
păzitori, și a ordinaru să-i omóre. Și
pogorîndu-se de la Iudeea la Cesareea,
petrecea *acolo*.

Și era Erodu întărîtatu asupra ce- 20
loru din Tiru si din Sidonu; éru toți
dimpună veniseră la elu, și plecân-
du pre Blastu, care era cămarașulu

regelui, cereau pace, pentru că țera
 21 loru se nutria din țera regelui. Éru
 într'o ȃi otărită Erodu îmbrăcându-
 se în vestmētu regalu, și ședendu
 22 pe tron, cuvēta cătră d'insii. Éru
 poporul striga: Vóce dumneđeescă,
 23 și nu omenescă este! Și îndată l'a lo-
 vitu ângerulu Domnului, pentru că
 nu a datu lui Dumneȃeu mărirea, și
 mâncatu fiindu de viermi, a muritu.
 24 Și cuvēntulu lui Dumneȃeu cres-
 25 cea și se îmultia. Éru Barnaba și
 Saulu împlinindu serviciulu, s'au în-
 torsu de la Ierusalimu, luându cu
 dînșii pre Ioanu, ce se chiâma Marcu.

CAP. 13.

Baraba și Pavelu trămeși să predice evangelia. E-
 limă orbitu. Necredința Iudeiloru. Pavelu predică
 Gînțiloru.

1 Dară la beserica cea din Antiochia
 erau óre-cari profeți și învățatori!
 Baraba și Simeonu ce se chiâma Ni-
 geru, și Lucie, Cirenénulu, și Mana-
 inu, căre era crescutu împreună cu
 tetrarchulu Erodu, și Saulu.
 2 Și împlinindu ei serviciulu Dom-
 nului și postindu a ȃisu Spiritulu
 Sântu: Osebiți-mi pre Barnaba și pre
 Saulu spre lucrulu, la care i-amu chiă-
 3 matu. Atuncea postindu și rugându-
 se, și puindu-și mânele, i-au demisu.
 4 Deci acestia, trămeși fiindu de Spi-
 ritulu Sântu, s'au pogoritu în Selev-
 cia; și de acolo au plutitu la Cipru.
 5 Și venindu la Salamina, predicau cu-
 vēntulu lui Dumneȃeu în sinagogele
 Iudeiloru; și aveau și pre Ioanu aju-
 6 tătoru. Și străbătēndu insula pēnē la
 Pafu, au aflatu pre unu fărmeătoru,
 profetu mincinosu, Iudeu, alu căruia
 7 nume era Bar-lisusu; Care era cu
 guvernătorulu Sergiu Pavelu, bărbatu
 înțeleptu; acesta chiâmându pre Bar-
 naba și pre Saulu, poftia să auda cu-
 8 vēntulu lui Dumneȃeu. Dară Elima,
 fărmeătorulu, (că așa însemnăză nu-
 mele lui,) li se opunea, căutându să
 întórcă pre guvernătorulu de la cre-
 9 dință. Éru Saulu, celu ce se ȃice și
 Pavelu, împlēndu-se de Spiritu Sântu,
 10 și ațintindu la d'insulu, A ȃisu: O
 plinule de tótă violenția și de tótă în-
 celăciunea, fiulu diabolului, neamicu
 a tótă dreptatea, nu vei înceta de a

resvrēti căile Domnului cele drepte?
 Și acumu éccē mâna Domnului este 11
 preste tine, și vei fi orbu, nevedēndu
 sórele pēnē la unu timpu. Și îndată
 a căȃutu preste elu cēță și întunere-
 cu; și âmbându împrejuru căuta con-
 12 ducători. Atuncea proconsululu vē-
 ȃēndu ceea ce s'a făcutu a creȃutu,
 mirându-se de învățatura Domnului.
 Éru Pavelu și cei ce erau cu d'in- 13
 sulu pornidu de la Pafu, au venitu la
 Perga Pamfiliei; éru Ioanu despăr-
 țindu-se de d'înșii, s'a întorsu la Ie-
 rusalimu.

Éru ei trecēndu din Perga, au ve- 14
 nitu la Antiochia Pisidiei; și întrându
 în sinagogă în ȃiua sâmbătei, au șe-
 ȃutu. Și după citirea legeri și a pro- 15
 fețiloru, au trămesu mai mării sina-
 gogei la ei, ȃicēndu-li: Bărbați frați,
 de aveți cuvēntu de mângăiere cătră
 poporu, vorbiți. Atuncea Pavelu scu- 16
 lându-se, și făcēndu-li cu mâna, a
 ȃisu: Bărbați Israeliți, și cei ce vē
 temeți de Dumneȃeu, ascultați. Dum- 17
 neȃeulu acestui poporu alu lui Isra-
 elu a alesu pre părinții nostri, și a
 înălțatu pre poporu, care era străinu
 în pământulu Egiptului, și cu brațiu
 înaltu i-a scosu dintr'insulu. Și ca 18
 la timpu de patru-ȃeci de ani a reb-
 datu deprinderile loru în pustiu; Și 19
 perȃēndu șapte popóre în pământulu
 Canaanu, li-a datu pământulu loru
 spre moscenire. Și după acestea în 20
 curgere aprópe de patru sute cinc-
 ȃeci de ani li-a datu judecători, pēnē
 la profetulu Samuelu. Și după aceea 21
 au cerutu rege; si li-a datu Dumne-
 ȃeu pre Saulu, fiulu lui Kisu, bār-
 batu din seminția lui Beniaminu, ca
 la patru-ȃeci de ani. Și înlăturându 22
 lu, li-a redicatu pre Davidu să li fie
 rege; despre care a și mărturisu, ȃi-
 cēndu: Amu aflatu pre Davidu alu
 lui Iesse, bărbatu dupre ânima mea,
 care va face tóte voiele mele. Din 23
 seminția acestuia Dumneȃeu dupre fă-
 găduința a redicatu lui Israelu Mân-
 tuitoru, pre Iisusu; După ce Ioanu 24
 a predicatu înainte venirei lui bote-
 zulu pocăinței la totu poporul lui
 Israelu. Éru împlinindu-și Ioanu mi- 25
 siunea ȃicea: Cine mă socotiți că
 sânt? nu sânt eu; ci éccē vine după

mine, caruia nu sînt vrednicu a-i deslega încãlțăminte pe cióreloru.

26 Bãrbați, frați, fiii nẽmului lui Abraamu, și cei ce între voi v`e temeți de Dumneșeu, voui s'a trãmesu cu-

27 v`entulu mãntuirei acesteia. Cã cei ce locuescu în Ierusalimu și direg`etorii loru, necunoscẽndu - lu, nici *întelegẽndu* vocile profetiloru cari se cetescu în t`otã sãmbãta, *le-au* împlinitu, con-

28 demnãndu-lu. Și mãcaru cã nici o vinã de m`orte nu au aflatu într'însulu, au cerutu de la Pilatu sã-lu omóre.

29 Și dupã ce au împlinitu t`ote ce erau scrise despre elu, pogorîndu-*lu* de pe lemnu, *l'au* pusu în morm`entu. Èru

30 Dumneșeu l'a sculatu din mort`i. Și elu s'a aretatu în multe șile celoru ce s'au suitu cu d'însulu din Galilee la Ierusalimu, cari sînt marturii

32 sei cãtrã poporu. Și noi vestimu voui *despre* promisiunea cea fãcutã pãrinșiloru: Cã Dumneșeu a împlinitu pre

33 ea noui, fiii acelora, inviãndu pre Iisusu; cumu scrisu este și în psalmulu alu duoilea: Tu esci Fiiulu meu, eu

34 astã-đi te-amu nãscutu. Èru cumcã l'a sculatu din mort`i, fãrã a se mai înt`orce spre stricãciune, așã a đisu: Voiu da voui promisiunile sãnte ale

35 lui Davidu, cele sigure. Dreptu aceea și într'altu *locu* đice: Nu vei lãsa pre celu Sãntu alu teu sã v`edã stricãciune.

36 Cã Davidu, servindu generațiunei sale dupre voința lui Dumneșeu, a adormitu, și s'a adaosu la pãrinții sei, și

37 a v`edutu stricãciune. Èru *acela*, pre care Dumneșeu l'a înviatu, nu a v`edutu stricãciune.

38 Deci sã fie cunoscutu voui, bãrbați, frați, cã prin acesta vi se anunțã ertarea p`ecatelor; Și prin acesta totu celu ce crede se îndrept`ezã de la t`ote acele, de la cari nu ați pututu a v`e

40 îndrepta prin legea lui Moisi. Deci pãziți-v`e, ca sã nu vinã asupra v`ostrã c`eeã ce s'a đisu prin profeti: Vedeti, voi despreșuitoriloru! și v`e mirați și v`e perdeți; cã eu lucrezu lucru în đilelele v`ostre, lucru cãruia nu veți crede, de-lu v`i va spune cineva.

42 Èru eșindu Iudeii din sinagogã, *l'au* rugatu Gint`ile, ca sã li vorb`escã aceste cuvinte în sãmbãta urmãtoare. Și

43 împrasciãndu-se sinagogã, mulți din

Iudei și din proseliți au urmatu lui Pavelu și lui Barnaba; cari vorbindu-li, i'îndemna sã remãnã în charulu lui Dumneșeu. Èru în cea-l-altã sãmbãtã mai t`otã cetatea s'a adunatu sã

44 auđã cuv`entulu lui Dumneșeu. Și v`eđẽdu Iudeii pre mulțime, s'au împlutu de pismã, și vorbiau asupra celoru đise de Pavelu, opun`endu-se și blãstem`endu. Èru Pavelu și Barnaba

46 îndrãznindu au đisu: Era de trebuința a se vorbi cuv`entulu lui Dumneșeu voui mai `ant`eu; darã de óre ce-lu lep`edați, și v`e judecați pre voi nevrednici de vi`eța cea eternã, `ecc`e ne înt`orcemu la Gint`i. Cã așã ni-a ordinatu Domnulu, *đic`endu*: Te-amu pusu spre luminã pop`oreloru, ca sã fii spre mãntuire p`en`e la marginile pãm`entulu.

Èru Gint`ile auđindu ac`esta se bucurau, și mãriau cuv`entulu Domnului; și au cređutu cãți erau otãriți spre vi`eța eternã. Și se respãndia cuv`entulu Domnului prin t`otã țera. Èru Iudeii au întãr`itatu pre femeele pióse și însemnate, și pre cei de frunte ai cetãței și au redicatu persecuțiune contra lui Pavelu și a lui Barnaba, și i-au scosu din pãrțile loru. Èru ei scuturãndu pulberea pe cióreloru loru asupra loru, au venitu în Iconia. Èru discipulii se împleau de bucuriã și de Spiritu Sãntu.

CAP. 14.

Petrecerea lui Pavelu și a lui Barnaba în Iconia, în Listra și în Derbe. Înt`orcerea loru la Antiochia.

Și fiindu în Iconia au intratu împreună în sinagoga Iudeiloru, și au vorbitu așã, încãtu au cređutu mulțime mare din Iudei și din Ellini. Èru Iudeii cei necredincioși au întãr`itatu și au amãritu sufletele Gint`iloru asupra frașiloru, Deci au petrecutu multu t`impu, și au vorbitu cu îndrãzn`elã, incređ`endu-se în Domnulu, care adeveri cuv`entulu charului seu, fãc`endu prin m`anile loru semne și minuni. Èru mulțimea cetãței s'a desbinatu, unii fiindu cu Iudeii, eru alții cu apostolli. Și încercãndu-se Gint`ile și Iudeii cu direg`etorii loru, ca sã-i maltrateze și sã-i uciđã cu petre; Aflãndu ei

acésta, au fugitu la cetățile Licaoniei, Lистра și Derbe, și în împrejurimele 7 *loru*; Și acolo predicau evangelia.

8 Și unu bărbatu în Lистра, nepunctiosu la pecióre, ședea, care era schiopu din pântecel mumei sale, și nici 9 o dată nu âmblase; Acesta asculta pre Pavelu vorbindu, carele uitându-se la elu, și vedându că are credință 10 a se vindeca. A đisu cu vóce tare: Scólă dreptu pe peciórele tale! Și a 11 săritu și âmbla. Éru poporulu vedându ceea ce a făcutu Pavelu, au redicatu vócea loru, Licaonesce đicându: Deii aseménându-se ómeni- 12 loru, s'au pogorítu cătră noi, Și numiau pre Barnaba — Joe, éru pre Pavelu — Mercuriu, pentru că era 13 cuvântatoru mai mare. Atuncea preotulu lui Joe, care avea templu înaintea cetăței loru aducându tauri și cununi înaintea porților, voia să li 14 aducă sacrificie cu glótele. Éru apostolii, Barnaba și Pavelu, auđindu *acésta*, și-au ruptu vestmintele loru, și au săritu între mulțime, strigându, 15 Și đicându: Bărbați, de ce faceți aceste? Sântemu și noi ómeni de aceleași patimi ca voi, cari predicămu voui, ca să vă întórceți de la aceste deșérte spre Dumneđeuulu celu viu, carele a făcutu ceriulu și pământulu, marea și tóte cele ce sânt într'însele; 16 Carele în timpii trecuți a lăsatu tóte 17 popórele să âmble în căile loru; Deși nu s'a lăsatu pre sine fără mărturiă, bine-făcendu, dându-ni din ceriu plóia și timpi fruptiferi, *bine-cuvéntându-ne* cu hrană, și impléndu ânimele 18 nóstre de veseliă. Și acestea đicendu, abia au opritu pre poporu ca să nu sacrifice loru.

19 Și de la Antiochia și Iconia au venitulu Iudei, cari înduplecându pre poporu, loviau cu petre pre Pavelu, și l'au trasu afară din cetate, gândindu 20 că a muritu. Éru încunjurându-lu discipulii, elu s'a sculatu și a întratu în cetate. și a duoa đi a eșitu împreună cu Barnaba la Derbe.

21 Și predicându ei evangelia în acea cetate, și învățându pre mulți, s'au întorsu la Lистра și la Iconia și la 22 Antiochia, Întărindu sufletele discipuliloru, și îndemnându-i să remână

în credință, și *aretându-li* cumcă prin multe strîmtorări trebuie să întrămu în împérația lui Dumneđeu. Și rugându-se cu posturi, au rónduitu 23 presbiteri pe la beserici, și i-au încredințatu Domnului, în care au cređutu. Și trecendu prin Pisidia, au venitulu 24 la Pamfilia, Și predicându cuvântulu 25 în Perga, s'au pogorítu în Attalia. Și de acolo au plutitu la Antiochia, 26 de unde erau recomendați charului lui Dumneđeu, spre lucrulu, care l'au implinitu.

Și venindu și adunându beserica, 27 au spusu câte a făcutu Dumneđeu cu ei, și cumcă a deschisu Gințiloru ușa credinței. Și au petrecutu acolo 28 cu discipulii multu timpu.

CAP. 15.

Otărirea apostoliloru asupra ținerei ceremonieloru legeri în privința Gințiloru. Pavelu și Barnaba se despartu.

Într'acestea óre-cari pogorîndu - se 1 din Iudeea învățau pre frați, *dicendu*: De nu vă veți circumcide după dă-tina lui Moisi nu vă puteți mântui. Deci făcendu-se împotrivire și dispută 2 nu puțină din partea lui Pavelu și a lui Barnaba asupra acelora, au otăr-ritu să se ducă Pavelu și Barnaba și ori-cari alții dintre ei la apostoli și la bétrani în Ierusalimu în privirea 3 acestei întrebări. Deci ei trămeși fiindu de Beserică, au trecut prin Finicia și Samaria, spunendu de întór-cerea Gințiloru; și făceau bucuriă mare tuturoru frațiloru. Și venindu la Ie- 4 rusalimu, au fostu primiți de beserică și de apostoli, și de bétrani, și au spusu câte a făcutu Dumneđeu cu d'înșii; *Adăugindu* că s'au sculatu 5 óre-cari din secta Fariseiloru cari cređuseră, đicendu, că trebuie a-i circumcide și a li ordina să păzescă legea lui Moisi.

Deci s'au adunatu apostolii și bétranii să cerceteze acestu lucru. Și 6 făcendu-se multă dispută, s'a sculatu Petru și li-a đisu: Bărbați, frați, voi sciți, că de la începutu Dumneđeu a alesu între noi, ca prin gura mea să 7 audă Gințile cuvântulu evangheliei, și să cređă. Și cunoscătorulu de ânimi, 8 Dumneđeu, li-a mărturisitu, dându-li

9 Spiritulu celu Sântu , ca și nouî. Și nici o osebire nu a făcutu între noi și între ei, curățindu și ânimele loru cu credința. Acumu dară, de ce ispititiți pre Dumneșeu, a pune jugu preste cerbicea discipuliloru, care nici părinții nostri, nici noi nu l'amu pututu purta? Ci credemu că și noi ne vomu mântui ca aceea, *numai* prin charulu Domnului nostru Iisusu Christosu.

12 Atuncea tótă adunarea a tăcutu, și asculta pre Barnaba si pre Pavelu, spunându câte semne și minuni a făcutu Dumneșeu între Ginți printr'înșii.

13 Éru tăcându ei, a luatu cuvântulu Iacobi, dîcându: Bărbați, frați, ascultați-mă! Simonu a spusu, cumu Dumneșeu ântéiu a cercetatu pre Ginți, ca să iee dintr'înșii unu poporu

15 *numitu* dupre numele lui. Și cu această se potrivescu cuvintele profetiiloru, precumu este serisu: După acestea mă voiu întorče, și voiu reedifica cortulu lui Davidu celu căđutu; și voiu rezidi cele derimate ale lui, și-lu voiu redica. Ca să caute cei-lalți din ómeni pre Domnulu, și tóte popórele, cari sînt numite dupre numele meu, dîce Domnulu celu ce face

18 tóte acestea. Cunoscute din eternu sînt lui Dumneșeu tóte lucrările lui. Pentru aceea eu judecu, a nu fi supérați cei ce din Ginți se întorcu la Dumneșeu; Ci trebuie să li se scrie, ca să se ferescă de pângăriturile idoliloru, și de desfrênare, și de *animale*

21 zugrumate și de sânge. Că Moisiare, încă din dîilele cele de demultu, pre cei ce-lu predică în tóte cetățile, citindu-se în sinagogi în tótă sâmbăta.

22 Atunci apostolii și bētrânii cu tótă adunarea au otărítu, ca alegēndu bărbați dintre ei, să-i trâmētă la Antiochia cu Pavelu și cu Barnaba: pre Iuda ce se chiamă Barsaba, și pre

23 Sila, bărbați fruntași între frați. Și au scrisu, și *au trāmesu* prin mânele loru *acestea*: Apostolii și bētrânii și frații cătră frații cei dintre Ginți, ce sînt în Antiochia și în Siria și în Cilicia: De óre ce noi amu auđitu, că óre-cari dintre voi eșindu, v'au turburatu cu cuvintele *loru*, și au re-

sturnatu sufletele vóstre, dîcēndu, că *trebuie* să vē circumcideți, și să păziți legea, ceea ce noi nu li-amu ordinatu; Adunați fiindu cu unu cugețu, amu otărítu ca, alegēndu bărbați, și-i trāmetemu la voi împreună cu iubiții nostri Barnaba și Pavelu: Ómeni cari și-au espusu viéta loru pentru numele Domnului nostru Iisusu Christosu. Dreptu aceea amu trāmesu pre Iuda și pre Sila, cari și ei vî voru spune acesteși cu cuvântulu. Că Spiritulu Sântu și noi amu otărítu, să nu se mai pună preste voi nici o sarcină de cătu acestea de trebuintă: Ca să vē feriți de cele sacrificate idoliloru, și de sânge, și de *animale* zugrumate, și de desfrênare; de cari de vē veți păzi, veți face bine. Fiți sănētoși.

Deci acestia, demitēndu-se, au venitulu la Antiochia; și adunāndu mulțimea *credincioșiloru* au datu epistola; Și cetindu-o, s'au bucuratu pentru mângăere; Și Iuda și Sila, fiindu si ei profeti, au îndemnatu pre frați cu multe cuvinte, și i-au întăritu. Și rămēndu *acolo* cătvă timpu, s'au demisu cu pace de la frați cătră apostoli. Éru Sila s'a otărítu să rămānă *acolo*. Éru Pavelu și Barnaba au remasu în Antiochia, învēțāndu și predicāndu împreună cu mulți alți cuvântulu Domnului.

Éru dupa câteva dîile a đisu Pavelu cătră Barnaba: Întorcēndu-ne, să cercetāmu pre frații nostri prin tóte cetățile, în cari amu predicatu cuvântulu Domnului, *să vedemu* cumu petrecu. Și Barnaba se otărî să iee și pre Ioanu, supra-numitu Marcu. Éru Pavelu nu a gāsitu de cuviință să-lu iee cu d'însii, pentru că se despărțise de ei din Pamfilia, și nu mersese cu d'însii la lucru. Dreptu aceea s'a nāscutu cērtă între d'însii, încātu ei s'au despărțitu unulu de altulu; și Barnaba luāndu pre Marcu, a plutitu în Cipru. Éru Pavelu alegēndu pre Sila, s'a dusu, incredințāndu-se charului lui Dumneșeu de cătră frați. Și trecea prin Siria și Cilicia, întărindu besericele.

CAP. 16.

Pavelu iea cu sine pre Timotheiu. Domnulu 'lu chiamă în Macedonia. Petrecerea sa în Filippi.

1 Atunci a venit elu la Derbe și la
Listra; și éccé era acolo unu disci-
pulu anume Timotheiu, fiu unei fe-
mei Iudee credinciose, éru de părinte
2 Ellinu; Care avea mărturiă bună de
3 la frații din Listra și Iconia. Pre ace-
sta a voitu Pavelu să mérgă impre-
ună cu elu; deci luându-lu, l'a cir-
cumcisu pentru Iudeii ce erau în a-
cele locuri, că toți sciau că părintele
4 lui era Ellinu. Și trecându prin cetăți,
dădură *credincioșiloru* ordinele cele
otărite de apostoli, și de bătrânii cei
5 din Ierusalimu, ca să le urmeze. Deci
besericele se întăriau în credință, și
sporiau la numeru în toate ȕilele.
6 Éru ei trecându prin Frigia și prin
laturea Galatiei, au fostu opriti de
Sântulu Spiritu a vorbi cuvântulu în
7 Asia; Și venindu la Misia, se încar-
cară a merge la Bithinia; dară nu i-a
8 lăsatu Spiritulu. Deci trecându prin
9 Misia, s'au pogoritu la Troada. Și
s'a aretatu lui Pavelu nóptea vedere:
Unu bărbatu Macedonénu sta rugân-
du-lu, și ȕicéndu: Treci în Macedonia
10 și ne ajută. Éru cându a văȕutu ve-
derea, îndată amu cercatu să eșimu
în Macedonia, socotindu că ne chiamă
Domnulu să li predicămu evangelia.
11 Dreptu aceea pornindu de la Troa-
da, amu mersu dreptu la Samotracia,
12 și a dua *ȕi* la Neapoli; Și de acolo
la Filippi, care este cetatea cea d'ân-
tăiu a părții acesteia a Macedoniei,
și coloniă; și într'acea cetate amu
13 petrecutu câteva ȕile. Și în *ȕiua*
sâmbetei amu eșitu afară din cetate,
lângă riu, unde era îndătinatu a se
face rugăciune; și ședédu, vorbiamu
14 cătră femeele ce se adunaseră. Și o
femea, anume Lidia, neguțătorésă de
purpură, din cetatea Thiatiriloru, te-
mătóre de Dumneȕeu, asculta; căreia
Domnulu i-a deschisu ânima, ca să
iee aminte la cele ce se vorbeau de
15 Pavelu. Și botezându-se ea și casa
ei, s'a rugatu, ȕicéndu: De mé soco-
tiți a fi credincioasă Domnului, întrați
în casa mea și remâneți *aicea*. Și ne-a
înduplecatu.

Éru mergédu noi la rugăciune, 16
ne-a întimpinatu o fétă, care avea
spiritu pithonicu, și care aducea câ-
stigu multu stépâniloru ei, vrăjindu.
Acésta urmându lui Pavelu și noui 17
striga, ȕicéndu: Acesti ómeni sânt
servii lui Dumneȕeu celui Pré-înaltu,
cari ni vestescu calea mântuirei. Și 18
acésta făcea în multe ȕile. Éru supé-
rându-se Pavelu, și întorcédu-se,
a ȕisu spiritului: Eu 'ți ordinu în nu-
mele lui Iisusu Christosu, să eși din-
tr'însa. Și a eșitu în aceea óră.

Și văȕédu stépâanii ei, că s'a per- 19
dutu speranța câstigului loru, prin-
ȕédu pre Pavelu și pre Sila, i-au
tăritu în tîrgu la direȕetori. Și du- 20
cédu-i la judecătóri. au ȕisu: Acesti
ómeni, fiindu Iudei, turbură cetatea
nóstră, Și învăță datine, cari nu ni 21
este ertatu a le primi, nici a le face,
findu noi romani. Și multimea s'a 22
redicatu în tumultu asupra loru; și
magistrații, rupédu-și vestmintele,
au ordinaru să-i bată. Și dându-li 23
multe lovituri i-au pusu în închisóre,
ordinându păzitorului închisórei să-i
păzescă cu siguranță. Acesta pri- 24
mindu astu feliu de ordinu, i-a pusu
în închisórea cea din întru, și a bă-
gatu peciórele loru în butucu.

Éru la mieȕulu noȕții Pavelu și 25
Sila rugându-se, au cântatu cântece
de laudă lui Dumneȕeu, încātu 'i au-
ȕiau *cei-l-alti* închiși. Și fără de scire 26
s'a făcutu cutremuru mare, încātu s'a
clătitu temeliele închisórei; și îndată
s'au deschisu toate ușele, și lanțurile
tuturoru s'au deslegatu. Și descep- 27
tându-se păzitorulu închisórei, și vă-
ȕédu deschise ușele închisórei, sco-
ȕédu sabia, voia să se omóre, soco-
tindu că au scăpatu închiși. Éru 28
Pavelu a strigatu cu vóce tare, ȕi-
cédu: Nimicu reu nu-ți face, că toți
sântemu aicea. Atunci elu cerédu 29
luminare, a săritu în întru, și tremu-
rându se prosternea înaintea lui Pa-
velu și a lui Sila; Și scoȕédu-i afară, 30
a ȕisu: Domniloru, ce trebue să facu,
ca să mé mântuescu? Éru ei au ȕisu: 31
Crede în Domnulu Iisusu Christosu,
și te vei mântui, tu și casa ta. Și 32
i-au vorbitu cuvântulu Domnului, lui
și tutóroru celoru din casa lui. Și 33

luându-i într'aceea óră a nopții, li-a spălatu ranele, și s'a botezatu elu și
34 toți ai lui îndată. Și ducându-i în casa sa, li-a pusu mėsă; și s'a bucuratu cu tótă casa sa, că a cređutu în Dumneđu.

35 Și făcându-se đuiă, au trămesu judecătorii pre servi, dicându: Demite
36 pre acei ómeni. Și a spusu pázitorulu închisórei aceste cuvinte lui Pavelu: Judecătorii au trămesu să fiți liberați; acumu dară eșiți, și mergeți în pace.
37 Éru Pavelu li-a đusu: Ei ne-au bătutu înaintea tuturoru fără de judecată, măcaru că sântemu Romani, și ne-au băgatu în închisóre; și acumu ne scotu pe ascunsu; nu așa; ci să
38 vină ei să ne scótă. Și au spusu servii aceste cuvinte judecătoriloru; și acestia s'au temutu, auđindu că sânt
39 Romani. Și venindu li s'au rugatu; și scotendu-i' i poftiau să ésa din cetate.
40 Și eșindu din închisóre au intratu în Lidia; și veděndu pre frați și mângăiându-i, s'au dusu.

CAP. 17.

Petrecerea lui Pavelu în Thessalonicu, în Bereea și în Athena.

1 Și trecěndu prin Amfipoli și Apollonia, au venitu la Thessalonicu, unde
2 era sinagogă a Iudeiloru. Éru Pavelu, dupre datina sa, a intratu la ei, și în trei sâmbăte a disputatu cu ei din
3 scripturi: Dovedindu și aretându, că trebuia Christosu să sufere, și să învieze din morți, și că acestu Iisusu, pre care eu vî predicu, este Christosu.
4 Și unii dintr'înșii au cređutu, și s'au însoțitu cu Pavelu și cu Sila; și multe mare din Ellini pioși, și din femei însemnate nu puține.
5 Éru Iudeii, cari nu credeau, implěndu-se de pismă, și luându cu sine pre nisce ómeni rei din cei proști, și făcěndu glótă, au întăritatu cetatea; și năvălindu asupra casei lui Iasonu, căutau să-i scótă la poporu.
6 Dară neaflându-i, trăgeau pre Iasonu și pre unii din frați la mai mării cetății, strigându: Acestia cari au turburatu tótă lumea au venitu și aici;
7 Iasonu i-a găzduitu pre ei. Acestia toți făptuescu contra ordinelu Cesarului, đuicěndu că este altu rege,

Iisusu. Și au turburatu pre poporu 8 și pre mai mării cetății, cari auđiau aceste. Și luându siguranță de la 9 Iasonu și de la ceia-l-alți, i-au demisu.

Și frații îndată nóptea au trămesu 10 pre Pavelu și pre Sila la Bereea; cari mergěndu, au intratu în sinagoga Iudeiloru. Acestia erau mai nobili de 11 cătu cei din Thessalonicu, primindu cuvěntulu fórte bucuroși, și în tóte đuilele cercăndu scripturele, de sânt aceste așa. Deci mulți dintr'înșii 12 au cređutu, și din Ellini însemnați, și femei și bărbați, nu pućini. Éru 13 aflându Iudeii cei din Thessalonicu, că și în Bereea s'a predicatu de Pavelu cuvěntulu lui Dumneđu, au venitu și acolo, ațițāndu pre poporu. Și îndată 14 au trămesu frații pre Pavelu să mérgă la mare. Éru Sila și Timotheiu asceptau acolo. Éru cei ce în 15 soćiau pre Pavelu, l'au dusu pěně la Athena; și luându ordini cătră Sila și Timotheiu, ca să vină la elu cătu mai curěndu, s'au dusu.

Éru asceptāndu-i Pavelu în Athena, 16 se întărita într'insulu spiritulu lui, veděndu cetatea plină de idoli. Dreptu aceea disputa în sinagogă cu 17 Iudeii și cu proseliții, și în tĳrgu în tóte đuilele cu cei ce se întělnia. A 18 tunci óre-cari filosofi din Epicurei și din Stoici disputau cu elu; și unii đuiceau: Óre ce aru voi acestu bĳrfitoru să đuică? éru alții: Se pare că este predicātoru de đuei străini; pentru că li predicā pre Iisusu și înviarea. Și prinđěndu-lu l'au dusu la Areo- 19 pagu, đuicěndu: Óre putemu sci ce este acéstă invěțātură nouă, despre care tu vorbesci? Că tu bagi în ure- 20 chiele nóstre nisce lucruri străine; dreptu aceea voimu să scimu ce aru fi aceste. (Că toți Athenienii și străi- 21 nii nou veniți nu se ocupau de nimicu alta, de cătu de a vorbi séu a auđi ceva nou.)

Atuncea Pavelu stāndu în međilocu 22 Areopagului a đusu: Bărbați Athenei, în tóte vă vedu, că țineți multu la đuei. Că trecěndu și privindu 23 obiectele de adorațiune ale vóstre, amu aflatu și unu altaru pre care este scrisu: NECUNOSCUȚULUI DUM-

NEDEU. Deci pre care voi 'lu adorați necunoscându-lu, pre acesta eu
 24 vi-lu predica. Dumnețeu, care a făcutu lumea și tóte cele ce sânt într'insa, acesta fiindu Domnulu teriului și alu pământului, nu locuesce în
 25 temple făcute de mâni; Nici de mâni omenesci se servesce, ca *cumu* avându trebuință de ceva, de óre-ce elu dă
 26 tuturor viéță și suflare și tóte; Și a făcutu dintr'unu sânge totu némulu omenescu, să locuéscă pe tótă fața pământului, determinându timpii otărîți și marginile locuinței lor; Ca
 27 să caute pre Domnulu, ca dóră l'aru simți, și l'aru afla, măcaru că nu este departe de fie-care din noi; Că într'însulu viețuimu și ne miscămu și sântemu; precumu óre-cari din poeții vostri au ȕisu: Că și nému alu
 29 lui sântemu. Deci, de óre-ce sântemu nému alu lui Dumnețeu, nu ni se cade a socoti, cumcă Dumnețeirea este asemenea aurului séu argintului séu petrei, care este cioplitură a mestegugului și a gândului omului. Deci
 30 timpii nesciinței acesteia trecându-i Dumnețeu cu vederea, acumu ordină tuturoru ómeniloru pretutindenea să
 31 se pocăéscă; Pentru că elu a otărîtu o ȕi, în care va să judece lumea în dreptate, prin bărbatulu pre care l'a rónduitu, dându tuturoru siguranță *despre acésta* prin înviarea lui din morți.
 32 Éru auȕindu de înviarea morțiloru, unii și băteau jocu; éru alții au ȕisu: Să te auȕimu érași despre acésta.
 33 Așa Pavelu a esitu din meȕiloculu
 34 loru. Éru óre-cari băbați, lipindu-se de elu, au creȕutu, între cari *era* și Dionisie, Areopagitulu, și o femeu, a nume Damaris, și alții cu d'înșii.

CAP. 18.

Pavelu rămâne în Corintu unu anu și jumătate; cercetéză în urmă mai multe beserici. Apolos.

1 După acestea esindu Pavelu din A-
 2 thena, a venitu la Corintu. Și aflându pre óre-care Iudeu, a nume Akila, de nému din Pontu, care de curându venise de la Italia, și pre Priskilla femeea lui, (pentru că Claudiu ordinase să eșă toți Iudeii din Roma,) a
 3 venitu la ei. Și fiindu elu de aceeași

meseriă, a remasu la d'înșii și a lucratu; că erau de meseriă făcători de
 corturi. Și vorbia în sinagogă în tóte
 4 sâmbătele, și convingea și pre Iudei
 și pre Ellini. Éru sosindu de la Ma-
 5 cedonia Sila și Timotheiu, Pavelu
 era cuprinsu de spiritu, mărturisindu
 Iudeiloru că Iisusu *este* Christosu.
 Éru opunându-se ei și hulindu, scu-
 6 turându-și vestmintele, li-a ȕisu:
 Sângele vostru *fi* asupra capului vo-
 stru; eu *sânt* curatu; de acumu mă
 voiu duce la Ginți. Și mutându-se
 7 de acolo, a venitu la casa óre-cărui
omu, a nume Iustu, temétoru de Dum-
 nețeu, a căruia casă era lîngă sina-
 gogă. Éru Crispu, mai marele sina-
 8 gogei, a creȕutu în Domnulu, cu tótă
 casa lui; și mulți din Corintheni au-
 ȕindu, credeau și se botezau. Atun-
 9 cea Domnulu nóptea în visiune a ȕisu
 lui Pavelu: Nu te teme, ci vorbesce
 și nu tăce; Că eu sânt cu tine, și
 10 nimenea nu se va încerca a-ți face
 reu; că amu poporu multu în acésta
 cetate. Și a ședutu *acolo* unu anu și
 11 șese luni, învățându între ei cuvântulu
 lui Dumnețeu.

Și Gallionu fiindu proconsulu în
 12 Achaia, s'au redicatu Iudeii cu unu
 cugetu asupra lui Pavelu, și l'au dusu
 la scaunulu judecătorescu. ȕicându:
 13 Acesta înduplecă pre ómeni să se în-
 chine lui Dumnețeu contra lelei. Și
 14 voindu Pavelu să-și deschidă gura,
 a ȕisu Gallionu cătră Iudei: De aru
 fi fostu vre o nedreptate séu vre o faptă
 rea, o Iudeiloru, dupre cuviință v'ășiu fi
 15 suferitu. Éru fiindu că este întrebare de-
 spre cuvântu și despre nume și despre
 legea vóstră, veți căuta voi că eu nu voiu
 fi judecátoru acestora. Și i-a gonitu
 16 de la scaunulu judecătorescu. Atuncea
 17 toți Ellinii apucându pre Sosthenu,
 mai marele sinagogei, 'lu băteau în-
 18 ainta scaunulu judecătorescu, și lui
 Gallionu nu-i pesa nimicu de aceste.

Éru Pavelu, *după ce* a mai rema-
 18 su încă multe ȕile, despărțindu-se
 de la frați, a plutitu la Sira, și îm-
 preună cu elu Priskilla și Akila, tun-
 ȕându-și capulu în Chencreas; pen-
 19 tru că făgăduise. Și venindu la Efesu,
 i-a lăsatu acolo; éru elu întrându în
 20 sinagogă, disputa cu Iudeii. Și ru-

gându-lu ei ca să remână la d'înșii
 21 mai multu timpu, nu a voitu; Ci s'a
 despărțitu de la ei, dîcîndu: Eu tre-
 bue neapëratu să facu serbătórea vi-
 itore în Ierusalimu; dară éráși mē
 voiu întorce la voi, de va voi Dum-
 22 neđeu. Și a plutitu de la Efesu. Și
 debărcându în Cesareea, s'a suitu *la*
Ierusalimu, și salutândn beserica *de*
 23 *acolo*, s'a pogorîtu la Antiochia. Și
 petrecîndu *acolo* câtva timpu, s'a
 dusu, trecîndu de rîndu prin laturea
 Galateei și a Frigiei, întărindu pre
 toți discipulii.
 24 Într' acestea unu Iudeu, anume
 Apolosu, Alessandrinénu de nému,
 bărbatu elocentu și puternicu în scrip-
 25 turi, a venitu la Efesu. Acesta era
 învățatu în calea Domnului; și fiindu
 ferbinte la spiritu, vorbia și învăța
 cu dinadinsulu cele despre Domnulu,
 deși scia numai botezulu lui Ioanu.
 26 Acesta a începutu a vorbi cu îndrez-
 nělă în sinagogă; și auđindu-lu Akila
 și Priskilla, l'au luatu *la sine*, și mai
 lámuritu i-au esplicatu calea lui Dum-
 27 neđeu. Și voindu elu să trecă în A-
 chaia, frații au scrisu, îndemnându
 pre discipuli să-lu primescă; care
 venindu a ajutat multu celoru ce
 28 prin charu cređuseră; Cá elu înfrun-
 tase și în publicu pre Iudei, aretân-
 du-li din scriptură că Iisusu este Chri-
 stosulu.

CAP. 19.

Predicarea lui Pavelu în Efesu. Rescólă pornită
 asupra lui.

1 Éru cându era Apolosu în Corinthu,
 Pavelu trecîndu prin părțile cele de
 susu, a venitu la Efesu; și aflându
 2 pre óre-cari discipuli, Li-a đisu: Pri-
 mit' ați Spiritu Sântu, după ce ați
 cređutu? Éru ei i-au đisu: Încă nici
 3 nu amu auđitu de este Spiritu Sân-
 tu. Și i-a întrebatu: Dară cu ce bo-
 tezu v'ați botezatu? Đis'au ei: Cu
 4 botezulu lui Ioanu. Éru Pavelu a đis-
 su: Ioanu a botezatu cu botezulu po-
 căinței, dîcîndu poporului, ca să cre-
 5 dă în celu ce vine după d'însulu, a-
 decă în Christosu Iisusu. Și auđindu
 6 *acésta* s'au botezatu în numele Dom-
 nului Iisusu. Și puindu-și Pavelu mâ-
 nele preste ei, a venitu Spiritulu Sân-

tu preste d'înșii; și vorbiau în limbi
 și profetiau. Și erau toți bărbați ca
 la duoi-spre-đece.

Și elu întrându în sinagogă, cu în- 8
 dréznělă vorbia, trei luni, disputându
 spre a-i convinge în cele de împără-
 9 ția lui Dumneđeu. Éru de óre-ce u-
 nii se împetriau, și nu ascultau, vor-
 bindu reu de acéstă cale înaintea
 mulțimei, *Pavelu* depărtându-se de
 la ei, a osebitu pre discipuli; și a
 vorbitu în tóte đilele în scóla unui
 Tiranu. Și acésta s'a făcutu în duoi 10
 ani, încátu toți cei ce locuiau în Asia
 au auđitu cuvîntulu Domnului Iisusu,
 atátu Iudeii câtu și Ellinii. Și făcea 11
 Dumneđeu minuni însemnate prin
 mânele lui Pavelu; Încátu și preste 12
 cei bolnavi se puneau măcrăme séu
 basmale, ce *se atinseseră* de corpulu
 seu, și se depărtau de la ei bólele, și
 spiritele cele rele eșiau dintr'înșii.

Atuncea óre-cari din esorcistii iu- 13
 deesci, cari cutrierau, s'au încercatu
 a chiâma preste cei ce aveau spiritele
 cele rele numele Domnului Iisusu,
 dîcîndu: Vě jurămu cu Iisusu, pre
 care Pavelu predică. Și erau șapte 14
 fii ai *unui* Șeva, arhieru iudeu, cari
 făceau acésta. Și respundîndu spiri- 15
 tulu celu reu, a đisu: Pre Iisusu cu-
 noscu, și pre Pavelu cunoscu; dară
 voi cine sînteți? Și sārindu asupra 16
 loru omulu, în caré era spiritulu celu
 reu, și biruindu-i, i-a maltratatu, în-
 cătu au fugitu dintr' acea casă goli
 și rāniți. Și acésta s'a făcutu cunos- 17
 cutu la toți Iudeii și Ellinii, ce locu-
 iau în Efesu; și a căđutu frică preste
 toți aceia, și se măria numele Dom-
 18 nului Iisusu. Și mulți din cei ce cre-
 đuseră veniau, mărturisindu și spu-
 nîndu ce au făcutu. Mulți și din cei 19
 ce făcuseră vrăjitoria, aducîndu căr-
 țile, le ardeau înaintea tuturoru; și
 socotindu prețurile loru, au aflatu
 cinci-đece de mii de arginți. Așa de 20
 puternicu crescea și se întăria cuvîntu-
 tulu Domnului.

Éru sfârșindu-se acestea, și-a pro- 21
 pusu Pavelu, ca, trecîndu prin Ma-
 cedonia și Achaia, să mērgă la Ieru-
 salimu, dîcîndu: După ce voiu fi a-
 22 colo, trebue să vědu și Roma. Și tră-
 mețîndu la Macedonia duoi din aju-

tătorii sei, pre Timotheiu și pre E-
rastu, elu singuru a remasu în Asia
câtva timpu.

23 Éru într' acelu timpu s'a născutu
nu pușină turburare despre calea
24 *Domnului*. Că óre-care argintaru,
anume Demetriu, făcea pentru Diana
temple de argintu, și da multu căști-
gu mesteriloru.

25 Deci, adunându-și pre acestia și
pre lucrătorii loru, a đisu: Bărbați-
loru, sciți că dintr' acestu lucru este
26 câstigul nostru; Dară vedeți și au-
điti, că nu numai în Efesu, ci mai în
tótă Asia, acestu Pavelu a înduplecatu
și a abătutu multu poporu đicendu,
că nu sânt dumneđei cei ce se facu
27 de mâni; Și nu numai acéstă mese-
riă a nóstră este în pericolu a se ni-
mici; ci și templulu marei đeițe Di-
ana se va desprețui, și se va surpa
măreția ei, pre care tótă Asia și lu-
mea o adoréză.

28 Auđindu *acésta*, și împlându-se de
29 mâniă, au strigatu, đicendu: Mare
este Diana Efeseniloru! Și s'a împlutu
tótă cetatea de turburare; și s'au por-
nitu toți cu unu cugetu la teatru, ră-
pindu *cu sine* pre soții lui Pavelu,
pre Gaiu și pre Aristarchu, Macedo-
30 neni. Éru Pavelu voindu să între în
31 poporu, nu l'au lăsatu discipulii. În-
că și unii din mai marii Asiei, fiindu-i
amici, au trămesu la d'însulu, rugân-
32 du-*lu* să nu se ducă la teatru. Într'
acestea unii strigau una, éru alții al-
ta; că adunarea era în turburare, și
cei mai mulți nu sciau pentru ce se
33 adunaseră. Atunci au făcutu pre Ales-
sandru să ésa din poporu, împingên-
du-lu înainte Iudeii. Éru Alessandru,
făcendu cu mâna, voia să vorbésca
34 cătră poporu. Éru cunoscendu că es-
te Iudeu, toți cu o vóce, care ținu
ca vre o duoé óre, strigau: Mare *este*
Diana Efeseniloru.

35 Dar' cancelarulu a stêmpératu pre
poporu, đicendu: Bărbați Efeseni, ca-
re omu nu scie că cetatea Efeseniloru
este închinátore a marei đeițe Diana
36 și a icónei căđute de la Joe. Deci, fi-
indu acestea fără contradicere, vi se
cuvine să vă astêperați, și să nu
37 faceți nimicu cu pripélă. Că ați adu-
su pre acesti bărbați, cari nu sânt

nici furi de cele sante, nici blăstemă-
tori de đeița vóstra. Deci dacă De- 38
metriu, și mesterii ce sânt cu elu, au
ceva împrotiva cuiva, đile de jude-
cată se ținu, și proconsuli sânt: pê-
récă-se unulu pre altulu. Éru dacă 39
aveți altu ceva de cerutu, se va o-
târi în adunare legiuită. Că sântemu 40
în pericolu a fi pârțiți pentru rescóla
de astă-đi, fiindu că nici unu cuvên-
tu nu este, duple care amu puté să
dămu sémă pentru acéstă turburare.
Și acésta đicendu, a demisu adunarea. 41

CAP. 20.

Pavelu se duce în Macedonia. Învierea lui Evtichu.
Pavelu trece la Miletu, unde salută a despărțire
pre bêtânii besericei din Efesu.

Éru după ce a încetatu turburarea, 1
Pavelu chiămându *la sine* pre disci-
puli, și luându-și điua buna *de la*
d'însii, a eșitu să méréga în Macedo-
nia. Și trecendu prin părțile acelea, 2
și îndemnându-i cu cuvinte multe,
a venitu în Grecia; Și a remasu *a-* 3
colo trei luni. Éru pândindu-lu Iu-
deii, cându era să se sue în Siria,
și-a propusu să se întórcă prin Ma- 4
cedonia. Și mers'a cu elu pêné în A-
sia Sopoteru Bereeanulu; și din Thes-
saloniceni Aristarchu și Secundu, și
Gaiu, Derbeanulu, și Timotheiu; éru 5
din Asia, Tichicu și Trofimu. Ace-
stia mergendu înainte, ne-au ascep-
tatu în Troada. Éru noi, după đilele 6
azimeloru, amu plutitu de la Filippi,
și în cincii đile amu venitu la ei în
Troada, unde amu remasu șapte đile.

Éru la ântéia đii a septémânei, fi- 7
indu adunați discipulii să frângă pâ-
ne, Pavelu avendu a purcede a dua
đi, vorbia cu d'însii; și și-a prelun-
gitu cuvêntulu pêné la mieđulu nop-
ții. Și erau multe luminări în foșo- 8
rulu unde erau adunați. Și ședendu 9
unu ténêru anume Evtichu la feréstră,
fiindu cuprinsu de somnu greu; și
vorbindu Pavelu multu timpu, biru-
itu de somnu a căđutu josu din rôn-
dulu alu treilea, și l'au redicatu mor-
tu. Éru Pavelu, pogorîndu-se, a că- 10
đutu preste elu, și îmbrăciășindu-*lu*,
a đisu: Nu vă turburați; că sufletulu
lui este într' însulu. Atuncea suindu- 11
se, și frângendu pâne, și mâncându

și vorbindu în-de-ajunsu pêne la di-
 12 uă, apoi a pornitu. Éru pre tēneru
 l'au adusu viu, și s'au mângaiatu nu
 puçinu.
 13 Éru noi mai 'nainte mergēndu cu
 corabia, amu plutitu la Assosu, a-
 vēndu a lua de acolo pre Pavelu; că
 așa era rōnduitu, voindu elu să mērg-
 14 gă pe josu. Și întēlnindu-se elu cu
 noi la Assosu, l'amu luatu și amu
 15 venitu la Mitilena. Și de acolo plu-
 tindu, a dua *di*, amu sositu în faça
 Chiului, éru în cea-l-altă *di* amu a-
 junsu la Samosu; și remānēndu în
 Trogiliu, a dua *di* amu venitu la
 16 Miletu. Că Pavelu se otārīse să trecā
 alătore Efesulu, ca să nu i se întēmp-
 le să întārđiā în Asia; că se grābia,
 de aru puté, să fie în Ierusalimu în
 diua Cincidecimei.
 17 Și din Miletu trāmetēndu la Efesu,
 18 a chiāmatu pre bētrānii besericei. Și
 venindu ei la elu, li-a dișu: Voi sciți
 cumu amu fostu cu voi în totu tim-
 pulu, din diua cea d'āntēia în care
 19 amu intratu în Asia; Servindu Dom-
 nului cu tōtā umilința, și cu multe
 lacrimi și ispite, cari mi s'au întēmp-
 20 platu prin pāndirile Iudeiloru; Și că
 nu amu ascunsu *de la voi* nimicu
 dintre cele de folosu, predicāndu-vī
 21 și prin case; Predicāndu și ludeiloru
 și Elliniloru pocāința cātrā Dumne-
 deū, și credința în Domnulu nostru
 22 Iisusu Christosu. Și acumu éccē eu,
 împinsu de spiritu, mergu la Ierusa-
 limu, nesciindu cele ce mi se voru
 23 întēmpla acolo; De cātu numai că
 Spiritulu celu Sāntu mărturisesce în
 tōte cetāțile, diçēndu că lanțuri și
 24 strīmtorāri mē ascēptā. Înse nu mē
 ocupu de acēsta, nici viēța mea nu
 mi-o socotescu mai prețiosā, de cātu
 a sfārși mersulu meu cu bucuriā, și
 serviciulu ce amu luatu de la Dom-
 nulu Iisusu, a mărturisi evangelia
 25 charului lui Dumneđeu. Și acumu,
 éccē sciu că nu veți mai vedé faça
 mea voi toți, printre cari am petrecu-
 tutu predicāndu împērāția lui Dum-
 26 neđeu. Pentru aceea vī mărturisescu
 în diua de astā-đi, că curatu sūnt eu
 27 de sāngele tuturoru. Că nu m'amu
 feritu de a vī anunța totu svatulu lui

Dumneđeu. Dreptu aceea luați aminte 28
 de voi și de tōtā turma, în care Spi-
 ritulu Sāntu v'a pusu episcopi, să
 păstoriți beserica lui Dumneđeu, care
 a cāstīgat'o cu sāngele seu. Că sciu 29
 acēsta, că după plecarea mea voru
 intra între voi lupi grei, cari nu voru
 cruța turma; Și dintre voi chiaru se 30
 voru scula bărbați, vorbindu cele în-
 reutāțite, ca să tragă pre discipuli
 după d'înșii. Pentru aceea priveghiați, 31
 aducēndu-vī aminte, că trei ani nōp-
 tea și diua nu amu încetatu cu la-
 crimi de a svātui pre fie-care *din voi*.
 Și acumu, frațiloru, vē încredințezu 32
 lui Dumneđeu, și cuvēntului charului
 seu, care pōte a vē întāri și a vī da
 moscenire între toți cei sānțiți. Argin- 33
 tulu, séu aurulu, séu vestmēntulu nici
 a unuia nu amu pōfitu. Voi înși-vē 34
 sciți, că aceste māni au lucratu pen-
 tru trebuințele mele și ale soçiloru
 mei. În tōte v'amu aretatu, cumcă 35
 lucrāndu se cade să ajutați celoru
 slabi; aducēndu-vī aminte de cuvēn-
 tulu Domnului Iisusu, că elu a dișu:
 Mai fericitu este a da de cātu a lua.
 Și acestea diçēndu, plecāndu-și 36
 genunchiele sale, s'a rugatu cu ei
 toți; Și au plānsu toți multu, și ca- 37
 đēndu pe grumazulu lui Pavelu 'lu
 sārutau; Amārīndu-se cu deosebire
 pentru cuvēntulu ce *li* dișese, că nu
 voru mai vedé faça lui. Și-lu petre-
 curā la corabiā.

CAP. 21—23.

Agabu. Pavelu vine la Ierusalimu. Iudeii 'lu maltra-
 tēzā. Vorbirea lui Pavelu cātrā Iudei; acestia ceru
 mōrtea lui; elu este pusu în închisōre; Pavelu se a-
 pērā înaintea sinediului Iudeiloru. Unii Iudei voiescu
 să-lu omōre. Guvernatorulu 'lu trāmete la Cesareea.

Éru despārțindu-ne cu greu de d'în- 1
 șii, și îmbārcāndu-ne amu venitu
 dreptu la Cosu, și a dua *di* la Rho-
 dosu, și de acolo la Patara. Și aflāndu 2
 o corabiā trecēndu la Finicia, suin-
 du-ne într'īnsa amu plutitu. Și ivin- 3
 du-se Cipru, și lāsāndu-lu în stānga,
 plutiamu la Siria, și ne-amu debār-
 catu în Tiru; că acolo era să fie des- 4
 cārcatā corabia de povōrā. Și aflāndu
 discipuli, amu remasu acolo șapte 5
 diule; acestia diçeau lui Pavelu prin
 Spiritulu, ca să nu se sue la Ierusa-
 limu. Éru după ce au trecutu aceste

5 dîle, amu plecatu să mergemu, pe-
 trecuți fiindu de toți cu femei și cu
 copii, pînă afară din cetate; unde
 plecându genunchiele pe țermu, ne-
 6 amu rugatu. Și luându-ni diua bună
 unii de la alții, ne-amu suitu în co-
 rabiă; éru aceia s'au întorsu a casă.
 7 Éru sfârșindu noi călătoria pe apă
 de la Tiru, amu venitu la Ptolemaida,
 și salutându pre frați amu remasu o
 8 di la ei. Éru a dua di eșindu noi,
 cari eramu cu Pavelu, amu venitu în
 Cesareea; și întrându în casa lui Fi-
 lipu, evangelistulu, care era din cei
 9 șapte, amu remasu la elu; Și acesta
 avea patru fete feciore, cari profe-
 10 țiau. Și petrecendu noi *acolo* multe
 dîle, a venitu din Iudeea unu profetu
 11 anume Agabu. Acesta venindu cătră
 noi, și luându brîulu lui Pavelu, și
 legându-și mânele și peciôrele, a di-
 su: Așa vorbesce Spiritulu Sântu! Astu-
 feliu voru lega Iudeii în Ierusalimu
 pre bărbatul, alu căruia este acestu
 brîu, și-lu voru da în mânele Ginți-
 12 loru. Și auđindu acestea, 'lu rugamu
 noi și cei de locu de acolo, ca să nu
 13 se sue elu la Ierusalimu. Dară Pavelu
 a respunsu: Ce faceți, de plângeți,
 și-miîntristați ânima? că eu sînt gata
 nu numai a fi legatu, ci și a muri în
 Ierusalimu pentru numele Domnului
 14 Iisusu. Așa, neputendu noi a-lu îndu-
 pleca, amu încetatu, dîcendu: Voia
 Domnului să fie.
 15 După câteva dîle, gătindu-ne, ne
 16 suiamu la Ierusalimu. Și împreună
 cu noi au venitu și *unii* discipuli de
 la Cesareea, ducendu-ne la ôre-care
 Mnasonu, Ciprienu, discipulu vechiu,
 la care și găzduiamu.
 17 Și sosindu noi în Ierusalimu, frații
 18 ne-au primitu bucurosu. Éru a dua
 di a intratu Pavelu împreună cu noi
 la Iacobu, și toți bētrânii s'au adu-
 19 natu *acolo*. Și salutându-i, spunea
 câte una pe rōndu cele ce a făcutu
 Dumneđu între Ginți prin serviciulu
 20 lui. Și ei auđindu măriau pre Dom-
 nulu, și i-au di-su: Veđi, frate, câte
 miriade de Iudei sînt, cari au cre-
 dutu și toți sînt zeloși pentru lege.
 21 Și au auđitu de tine, că înveți pre
 toți Iudeii cei dintre Ginți, să se le-
 pede de Moisi, dîcendu ca să nu-și

circumcidă pre copiii *loru*, nici să
 âmble dupre datine. Ce dară este? 22
 Neapēratu se va aduna mulțime, că
 voru auđi că ai venitu. Deci fă acé- 23
 sta, care-ți dîcemu: Sînt la noi pa-
 tru bărbați, cari au făgăduință asu-
 pra-li. Pre acestia luându-i, curățe- 24
 sce-te împreună cu ei, și chieltuesce
 pentru ei, ca să-și radă capulu; așa
 voru cunósce toți, că din cele de cari
 au auđitu de tine nimicu nu este
adevēratu; ci că tu urmezi a păzi
 legea. Éru cătu pentru Ginți cari au 25
 cređutu, noi amu scrisu, otărîndu,
 ca ei nimicu să nu păzescă de acestu
 feliu, de cătu numai, ca să se ferescă
 de cele sacrificate idoliloru, și de
 sânge, și de cele zugrumate, și de
 desfrēnare.

Atuncea Pavelu luându pre bār- 26
 bați, și a dua di curățindu-se cu ei,
 a intratu în templu, și anunța, că vă
 împlini dîlele curățeniei, pînă ce se
 va aduce sacrificiu pentru fie-care
 dintr'însii.

Dară aprôpe de sfârșitul *celoru* 27
 șapte dîle, Iudeii cei din Asia vedēn-
 du-lu în templu, au întăritatu totu
 poporulu, și au pusu mânele pe elu,
 strigādu: Bărbați Israeliți, ajutați! 28
 Acesta este omulu care învêță pre
 toți în totu locul contra poporului
 și a lezei și a locului acestuia; încă
 și Ellini a vērîtu în templu, și a
 spurcatu acestu sântu locu. (Că vē- 29
 đuseră pre Trofinu Efesēnulu în ce-
 tate cu elu, pre care socotiau, că l'a
 vērîtu Pavelu în templu). Și se mișca 30
 tōtă cetatea, și a alergatu împreună
 poporulu, și prindēdu pre Pavelu
 'lu trăgeau afară din templu; și în-
 dată s'au închisu ușele. Și căutādu 31
 ei să-lu omóre, a venitu scire la că-
 pitenia cohortei, cumcă s'a turbu-
 ratu totu Ierusalimulu; Care îndată 32
 luādu ostași și sutāși, a alergatu
 cătră ei; éru ei vedēdu pre căpiteni-
 niă și pre ostași, au încetatu de a
 bate pre Pavelu. Atuncea căpitenia 33
 apropiādu-se, l'a apucatu, și a or-
 dinatu să-lu lege cu duoé lanțuri; și
 întreba cine este și ce a făcutu. Și 34
 unii strigau una, alții alta între mul-
 țime; și neputendu să înțelégă ade-
 vērulu pentru gilcēvă, a ordinaru să-

35 lu ducă în cetățue. Și ajungându la trepte, a trebuitu să fie purtatu de
36 ostași pentru silnicia poporului. Că mulțimea poporului mergea după elu, strigându: Ia-lu.

37 Și voindu să-lu bage în cetățue, Pavelu a ȃisu căpiteniei: Este-mi ertatu a ȃice ceva cătră tine? Elu a
38 ȃisu: Scii Ellinesce? Óre nu esci tu Egipténulu, celu ce mai 'nainte de ȃilele ácestea te-ai resculatu, și ai scosu în pustiu pre cei patru mii de
39 brigandși? Éru Pavelu a ȃisu: Eu sânt omu Iudeu Tarsénu, din Cilicia, cetățénu alu unei cetăți, care nu este neînsemnată; și rogu-te, dă-mi voia
40 să vorbescu cătră poporu. Și dându-i voia, Pavelu stându pe trepte a făcutu cu mâna poporului. Deci făcându-se mare tăcere, a vorbitu în limba ebreescă, ȃicându:

1 Bărbăți, frați și părinți auȃiți acumu cuvântulu meu de apărare cătră voi.
2 (Și auȃindu, că li vorbesce în limba ebreescă, au făcutu mai mare tăcere.)
3 Și elu a ȃisu: Eu sânt bărbatu Iudeu, născutu în Tarsulu Ciliciei, și crescutu în acéstă cetate la peciórele lui Gamalielu, învêtatu cu aménuntulu în legea părintescă, fiindu zelosu cătră Dumneȃeu, precumu voi toți sânteți asta-ȃi; Și amu persecutatu acéstă învêtatură péné la mórte, legându și dându la închisóre și bărbăți și femei. Precumu și archiereulu și tótă bêtânimea póte mărturisi de mine, de la carele luându și epistole cătră frați, mergeamu la Damascu, ca și pre cei ce erau acolo să-i aducu legați în Ierusalimu, că să se pedepsească. Și mergendu eu și apropiându-mé de Damascu, într' améȃă-ȃi fără de scire a strălncitu din ceriu lumină mare împrejurulu meu. Și amu căȃduțu la pământu, și amu auȃitu vóce ȃicându-mi: Saule, Saule, de ce mé persecuți? Éru eu amu respunsu: Cine esci, Dóme? și a ȃisu cătră mine: Eu sânt Iisusu Nazarinénulu, pre care tu-lu persecuți. Éru cei ce erau cu mine au vėȃutu lumina, și s'au înfricoșatu; dară vócea celuí ce-mi vorbia nu au auȃit'o. Și amu ȃisu: Ce voiu face, Dóme? Éru Domnulu

a ȃisu cătră mine: Scólă-te și mergi în Damascu, și acolo ȃi se va vorbi despre tóte cele ce ȃi s'au rőnduitu să le faci. Și fiindu că nu puteamu
11 vedé de strălucirea luminei aceleia, dusu fiindu de mână, de cătră cei ce erau cu mine, amu venitu în Damascu. Éru óre-care Anania, bărbatu pi-
12 osu dupre lege, cercatu de toți Iudeii ce locuiau acolo, Venindu la mine, și
13 stându înainte, mi-a ȃisu: Frate Saulu, veȃi érası. Și într' acea óră amu căutatu la elu. Éru elu a ȃisu:
14 Dumneȃeu lu părințiloru nostri te-a alesu, ca să cunoscí voia lui, și să veȃi pre celu Dreptu, și să auȃi vóce din gura lui. Că vei fi martorulu lui
15 cătră toți omenii de cele ce ai vėȃutu și ai auȃitu. Și acumu ce întărȃii? 16 scólă-te, și botéză-te, și-ȃi spală pécatele tale, chiámându numele Domnului. Si s'a întemplatu, cându m'a-
17 mu întorsu la Ierusalimu și mé rugamu în templu, m'amu aflatu în uimire; Și l'amu vėȃutu ȃicându-mi:
18 Grăbesce, și eși curėndu din Ierusalimu; că nu voru primi mărturia ta despre mine. Și amu ȃisu: Dóme,
19 ei sciu că eu amu pusu în închisóre, și amu bătutu în sinagogi pre cei ce credeau în tine; Și cându se vėrsa
20 sângele lui Stefanu, marturulu teu, eramu și eu de față, și m'amu învóitu la omorírea lui, păzindu vestmintele celoru ce-lu omoriau. Și mi-a
21 ȃisu: Mergi; că eu te voiu trámete departe la Gintși.

Și l'au ascultatu péné la acestu cuvėntu, dară *atunci* au redicatu vócele loru, ȃicėndu: Ia-lu de pe pământu pre unulu ca acesta, că nu se cade ca elu să trăescă. Și strigându ei, și
23 rupėndu vestmintele, și aruncėndu pulbere în aeru; A ordínatu căpitenia
24 să-lu ducă în cetățue, ȃicėndu ca elu să se cerceteze cu bătăi; spre a se cunosce, pentru ce strigau așa asupra lui. Éru pre cându 'lu legau cu cu-
25 rele, a ȃisu Pavelu cătră sutașulu celu ce sta de față: Óre ví este ertatu a bate omu Romanu, și fără de judecată? Și auȃindu sutașulu, a mer-
26 su de a spusu căpiteniei, ȃicėndu: Caută ce vei să faci; că acestu omu este Romanu. Atncea venindu căpi-
27

tenia, i-a ȃisu: Spune-mi, de esci tu
 28 Romanu. Țru elu a ȃisu: Da. Ți a
 respunsu cȃpitenia: Cu mulȃi bani a-
 mu dobȃnditu cetȃtenia acȃsta. Țru
 Pavelu a ȃisu: Eu chiaru sȃnt nȃscu-
 29 tu *ȃntru acȃsta*. Atunci ȃndatȃ s'au
 depȃrtatu de la elu cei ce voiau sȃ-
 lu batȃ; ȃi cȃpitenia s'a infricoȃtu,
 dupȃ ce a ȃnȃlesu cȃ este Romanu, ȃi
 pentru cȃ-lu legase.

30 Ți a dua ȃi vroindu sȃ cunoȃscȃ
 adevȃrul, pentru ce este pȃritu de
 Iudei, l'a liberatu din lanȃuri, ȃi a
 ordinaru sȃ vinȃ archiereii ȃi totu si-
 nedriulu loru; ȃi aducȃndu pre Pave-
 lu, l'a pusu ȃn meȃiloculu loru.

1 Țru Pavelu privindu la sinedriu, a
 ȃisu: Bȃrbaȃi, fraȃi, eu cu tȃtȃ buna
 consciinȃȃ amu vieȃuitu ȃnainte lui
 2 Dumneȃeu, pȃnȃ ȃntr'acȃstȃ ȃi. Țru
 archiereulu Anania a ordinaru celoru
 ce-i sta ȃnainte, sȃ-lu batȃ preste
 3 gurȃ. Atuncea Pavelu i-a ȃisu: Te va
 bate Dumneȃeu, pȃrete vȃruiu, cȃ
 ȃeȃi sȃ mȃ judeci dupre lege, ȃi or-
 dinezȃi sȃ mȃ batȃ ȃmpotriva legeri?
 4 Țru cei ce stȃteau ȃnainte au ȃisu:
 Darȃ tu batȃjocuresci pre archiereulu
 5 lui Dumneȃeu? Țru Pavelu a ȃisu:
 Nu amu sciutu, fraȃiloru, cȃ este ar-
 chiereu; cȃ este scrisu: Pre mai ma-
 rele poporulu teu sȃ nu-lu vorbesci
 de reu.

6 Ți cunoscȃndu Pavelu, cȃ o parte
 sȃnt Sadukei, ȃru alta Farisei, a
 strigatu ȃn sinedriu: Bȃrbaȃi, fraȃi,
 eu sȃnt Fariseu, fiu de Fariseu; pen-
 7 tru credinȃȃ ȃn ȃnviarea morȃiloru eu
 sȃnt trasu ȃn judecatȃ. Ți vorbindu
 elu acȃsta, s'a fȃcutu cȃrtȃ ȃntre Fa-
 risei ȃi ȃntre Sadukei, ȃi s'a despȃr-
 8 ȃtitu adunarea. Cȃ Sadukeii ȃicu, cȃ
 nu este ȃnviare, nici ȃngeru, nici spi-
 ritu; ȃru Fariseii le marturisescu a-
 9 mȃnduoȃ. Ți s'a nȃscutu strigare ma-
 re; ȃi sculȃndu-se cȃrturarii din par-
 tea Fariseiloru, se certau ȃicȃndu:
 Nici unu reu nu aflȃmu ȃntr' acȃstu
 omu; ȃru de i-a vorbitu spiritu sȃu
 ȃngeru, sȃ nu ne opunemu lui Dum-
 10 neȃeu. Ți nȃscȃndu-se cȃrtȃ mare, ȃi
 temȃndu-se cȃpitenia, ca sȃ nu fie
 sfȃȃiatu Pavelu de d'ȃnȃii, a ordinaru
 ostaȃiloru sȃ vinȃ, ȃi sȃ-lu rȃpȃscȃ

din meȃiloculu loru, ȃi sȃ-lu ducȃ ȃn
 cetȃȃue. Țru ȃn nȃpȃtea urmȃtoȃre stȃn- 11
 du-i Domnulu ȃnainte, i-a ȃisu: Țn-
 drȃznesce, Pavele! cȃ precumu ai
 mȃrturisu de mine ȃn Ierusalimu,
 aȃa ȃi se cade sȃ mȃ mȃrturisesci ȃi
 ȃn Roma.

. Ți fȃcȃndu-se ȃiuȃ, s'au adunatu 12
 unii Iudei, ȃi s'a anatematisatu, ȃi-
 cȃndu, cȃ nici voru mȃnca nici voru
 bȃ, pȃnȃ nu voru omorȃi pre Pavelu.
 Ți erau mai mulȃi de patru-ȃeci cei 13
 ce fȃcuserȃ acȃstu jurȃmȃntu. Ace- 14
 stia mergȃndu la archierei ȃi la bȃtrȃ-
 ni, au ȃisu: Cu anatema ne-am ana-
 tematisatu, cȃ nimicu nu vomu gu-
 sta, pȃnȃ nu vomu omorȃi pre Pavelu.
 Acumu darȃ voi ȃmpreunȃ cu sine- 15
 driulu faceȃi cunoscutu cȃpiteniei, ca
 mȃne sȃ-lu pogȃre la voi, ca cumu
 aȃi voi sȃ cercaȃi mai cu amȃnuntulu
 despre elu; ȃru noi, mai 'nainte de
 a se apropia elu, sȃntemu gata sȃ-lu
 omorȃmu.

Ți auȃndu fiulu surorii lui Pavelu 16
de acȃstȃ urȃelȃ, mergȃndu a ȃntratu
 ȃn cetȃȃue, ȃi a spusu lui Pavelu. A- 17
 tuncea Pavelu chȃmȃndu la sine pre
 unulu din sutȃȃi, a ȃisu: Du pre a-
 cȃstu tȃnȃru la cȃpiteniȃ; cȃ are ceva
 sȃ-i spunȃ. Deci acela luȃndu-lu, l'a 18
 dusu la cȃpiteniȃ, ȃi i-a ȃisu: Pavelu
 ȃnchisulu, chȃmȃndu-mȃ la sine, s'a
 rugatu sȃ aducu pre acȃstu tȃnȃru la
 tine, cȃ are ceva sȃ-ȃi spunȃ. Țru 19
 cȃpitenia luȃndu-lu de mȃnȃ, ȃi du-
 cȃndu-se la o parte, l'a ȃntrebatu: Ce
 este aceea ce ai sȃ-mi spui? Țis'a 20
 elu: Iudeii s'au svȃtuitu sȃ te rȃge,
 ca mȃne sȃ aduci pre Pavelu la sine-
 driu, ca cumu aru voi ceva mai cu
 amȃnuntulu sȃ ȃntrebe despre d'ȃn-
 sulu. Deci tu sȃ nu-i ascultȃi; cȃ-lu 21
 pȃndescu bȃrbaȃi mai mulȃi de patru-
 ȃeci, cari s'au anatematisatu, ca nici
 sȃ mȃnȃnce, nici sȃ bee, pȃnȃ nu-lu
 voru omorȃi; ȃi acumu sȃnt gata, a-
 sȃceptȃndu fȃgȃduinȃȃ de la tine. Deci 22
 cȃpitenia a demisu pre tȃnȃrulu, o-
 prindu-i sȃ nu spunȃ nimenui, cȃ i-a
 aretatu acȃstea.

Ți chȃmȃndu pre duoi din sutȃȃi, 23
 a ȃisu: Gatȃi duȃ sute de ostaȃi, ȃi
 duȃ sute de lanceri, ȃi ȃepte-ȃeci de
 cȃlȃreȃi, sȃ mergȃ pȃnȃ la Cesareea, la

24 a treia oră din noapte. Și aduceți do-
bitóce, ca să pună pre Pavelu, spre
a-lu duce la Felicsu guvernătorulu.
25 Și a scrisu o epistolă de cuprinsulu
26 acesta: Claudiu Lisia lui Felicsu,
pré-puterniculu guvernatoru, salu-
27 tare. Acestu bărbatu era prinsu de
Iudei, și era să fie omorítu de d'în-
șii; atunci amu venitu eu cu óste, și
l'amu scăpatu, înțelegându că este
28 Romanu. Și voindu să înțelegu pen-
tru ce-lu pêrescu, l'amu pogorítu la
29 sinedriulu loru. Și l'amu aflatu pê-
rítu în cestiuni de legea loru, éru
neavându nici o vină vrednică de
30 mórte séu de lanțuri. Și spunându-
mi-se, cumcă Iudeii pândescu pre
acestu bărbatu, de îndată l'amu tră-
mesu la tine; ordinându și pêrișiloru
să spună cele ce au asupra lui în-
aintea ta. Fii sănétosu.
31 Atuncea ostașii luându pre Pavelu,
dupre cumu li se ordinase, l'au adu-
32 su nóptea la Antipatrida. Éru a dua
đi, lăsându pre călăreți să mérgă cu
33 elu, s'au întorsu în cetățue. Acestia
întrându în Cesareea, și dându guver-
nătorulu epistola, au pusu și pre Pa-
34 velu înaintea lui. Și cetind'o guver-
nătorulu, a întrebatu *pre Pavelu* din
cari părți este: și aflându că *este* de
35 la Cilicia, A đisu: Te voi auđi pre
tine, cându și pêrișii tei voru veni.
Și a ordínatu ca elu să fie păzitu în
palatulu lui Erodu.

CAP. 24.

Acusațiunea și apărarea lui Pavelu. Pavelu înaintea
guvernătorulu Felicsu.

1 Éru după cincii đile s'a pogorítu ar-
chiereulu Anania cu bêtrâni și cu
unu retoru *anume* Tertilu, cari au
înformatu pre guvernatoru asupra lui
2 Pavelu. Și chiamatu fiindu elu, Ter-
tilu a începutu a-lu pêri đicându:
Că multă pace amu câstigatu prin
tine, și că mai bune aședăminte s'au
3 făcutu pentru poporulu acesta prin a
ta prevedere, Noi, pré-puternice Fe-
licse, o recunóscemu în totu timpulu
și în totu loculu, cu tótă mulțumita.
4 Dară ca să nu te mai ostenescu, rogu-
te să ne auđi în scurtu cu a ta îndul-
5 gență! Că amu aflatu pre omulu a-
cesta molepsitoru, și ațitându rescólă

între toți Iudeii ce sânt în tótă lu-
mea, și *care este* mai marele sectei
Nazarineniloru; Care a și încercatu 6
a spurca templulu; pre care l'amu
și prinsu, și amu voitu să-lu judecă-
mu dupre legea nóstră. Dară căpi- 7
tenia Lisie venindu, cu mare silă l'a
luatu din mânele nóstre; Ordinându 8
pêrișiloru lui să vină la tine; de la
care însu-ți cercetându, vei puté să
cunosci *adevêrulu* tuturoru acestora,
de cari noi 'lu pêrimu. Și s'au învoitu 9
și Iudeii, đicându cumcă acestea
sânt așa.

Atuncea Pavelu, după ce guvernă- 10
torulu i-a făcutu semnu să vorbescă,
a respunsu: Sciindu-te, că de mulți
ani esci judecatoru acestui poporu,
mai cu plăcere respundu pentru sine- 11
mi. Că tu poți cunósce, că nu sânt
mai multu de câtu duoé-spre-dece
đile, de cându m'amu suitu să mé în- 12
chinu în Ierusalimu: Și nici în tem-
plu nu m'au aflatu disputându cu
cineva, nici ațitându pre poporu la
rescólă nici în sinagogi, nici în ce- 13
tate; Nici potu dovedi acésta de ca-
re acumu mă pêrescu. Dară acésta 14
mărturisescu fie, că dupre învățatura
pre care ei o đicu eresu așa servescu
Dumneđeulu părințiloru mei, cre- 15
đendu tóte cele scrise în lege și în
profeți; Avându *acéstă* speranță în
Dumneđeu, carea și însu-și acestia au,
că va să fie înviarea morțiloru, și
dreptiloru și nedreptiloru. De aceea 16
eu mă deprindu, să amu totu-de-
una o consciință nevinovată cătră
Dumneđeu și cătră ómeni. Éru după 17
mulți ani amu venitu să facu milă la
poporulu meu, și sacrificie. *Ocupân-* 18
du-mă cu acésta, unii Iudei din Asia
m'au aflatu curățindu-mă în templu,
nici cu glótă, nici cu gîlcévă. Aceia 19
trebuia să fie de față înaintea ta, și
să mă pêrescă, de au ceva asupra
mea. Séu acestia singuri să spună, 20
de au aflatu ceva nelegiuitu în mine,
stându eu înaintea sinedrulu. De câtu 21
numai în privința acestei unei vóce,
cu care amu strigatu, stându între
ei: Pentru înviarea morțiloru eu mă
judecu astă-đi de voi.

Éru Felicsu, auđindu acestea, și 22
sciindu mai cu de aménuntulu de-

- spre *acéstă* cale, i-a mânatu, ȃicȃndu: Cȃndu va veni cȃpitenia Lisie, voi u otȃrȃ asupra celoru privitȃre la voi.
- 23 Ői a ordinau sutaőuluu sȃ pȃzȃscȃ pre Pavelu, ői őa-lu ȃinȃ în ore-care libertate, ői pre nimenea sȃ nu oprȃscȃ dintr'ai lui de a-i servȃ, őeu a veni la elu.
- 24 ȃru dupȃ cȃteva ȃile venindu Felicesu cu Drusilla, femeea lui, carea era iudeicȃ, a cȃiȃmatu pre Pavelu, ői l'a auȃditu despre credinȃa cea în
- 25 Christosu. Ői vorbindu elu despre dreptate, înfrȃnare ői judecata ce va őa fie, cutremurȃndu-se Felicesu, a
- 26 ȃisu: Pentru astȃ datȃ mergi; ői cȃndu voi u afla timpu, te voi u mai cȃiȃma.
- 27 În cȃ ői őpera, cȃ i se voru da bani de la Pavelu, ca őa-lu elibereze; pentru aceea ői mai adese ori cȃiȃmȃndu-lu vorbȃ cu elu.
- 28 ȃru înplinindu-se duoi ani, a venit u Porciu Festu în locul u Felicesu; eru Felicesu voindu sȃ facȃ placere Iudeiloru, a lȃsatu pre Pavelu legatu.

CAP. 25, 26.

Pavelu se apȃrȃ înaintea lui Festu. ői apelȃzȃ la Cesarulu Elu se apȃrȃ înaintea regel u Agrippa.

- 1 Deci Festu întrȃndu în provinciȃ, dupȃ trei ȃile s'a suitu de la Cesareea
- 2 la Ierusalimu. Atunci archiereulu ői cei mai însemnaȃi ai Iudeiloru l'au înformatu asupra lui Pavelu, ői-lu rugau; Cerȃndu gratiȃ *loru-ő*i contra lui Pavelu, ca őa-lu trȃmȃtȃ la Ierusalimu. (ȃru ei plȃnuiserȃ őa-lu ucidȃ pe drumu.) Darȃ Festu a respunsu, cȃ Pavelu este subu pazȃ în Cesareea, ői cȃ elu degrabȃ va őa mȃrgȃ
- 5 acolo. Deci a ȃisu elu: Cei dintre voi cari pot u, őa se pogȃre împreunȃ, ői őa pȃrȃscȃ pre acestu bȃrbatu, de au ceva contra lui.
- 6 Ői petrecȃndu la ei nu mai multu de cȃtu ȃece ȃile, s'a pogorȃtu în Cesareea; ői a duoa ȃi őeȃȃndu pe scaunulu de judecatȃ, a ordinau sȃ se aducȃ Pavelu. Ői venindu elu, au stȃtutu împrejurulu lui Iudeii, cari veniserȃ din Ierusalimu, multe ői grele pȃre aducȃndu contra lui Pavelu, cari
- 8 nu le puteau dovedi. ȃru Pavelu a

pȃrȃndu-se a respunsu: Nici contra legei Iudeiloru nici contra templulu, nici contra Cesarulu nu am u greőitu ceva. ȃru Festu voindu sȃ facȃ plȃcere Iudeiloru, respundȃndu, a ȃisu lui Pavelu: Voiesci őa te sui la Ierusalimu, ői őa te judeci acolo pentru acestea înaintea mea? ȃru Pavelu a

10 ȃisu: Eu stau înaintea scaunulu de judecatȃ a Cesarulu, unde trebue őa mȃ judecu; Iudeiloru nici o nedreptate nu am u fȃcutu, precumu ői tu mai bine cunosci. Cȃ de am u fȃcutu

11 nedreptate, ői de am u lucratu ceva vrednicu de mȃrte, nu mȃ ferescu de mȃrte; darȃ dacȃ nimicu nu este *adevȃratu* din cele cu cari ei mȃ pȃrȃscu, nimenea nu pȃte őa mȃ dȃruőcȃ lor u. ȃu apelezu la Cesarulu. Atuncea Festu conferindu cu svatulu,

12 a respunsu: Ai apelatu la Cesarulu? la Cesarulu vei merge.

ȃru dupȃ cȃteva ȃile regele Agrippa ői Bernica s'au pogorȃtu în Cesareea, őa salute pre Festu. Ői petrecȃndu ȃile multe acolo, Festu a înformatu pre rege despre Pavelu ȃicȃndu: Este unu bȃrbatu, lȃsatu legatu de Felicesu; Despre care, fiindu

15 eu în Ierusalimu, mi-au spus u archiereei ői bȃtrȃnii Iudeiloru, cerȃndu condamnarea lui. *Darȃ* li-am u respunsu: Nu este datinȃ la Romani, őa dee pre vre unu om u la perȃdere, pȃnȃ ce celu pȃrȃtu nu are de fȃȃ pre pȃrȃőii lui, ői őa-ői iee locu de respunsu pentru pȃra *sa*. Deci ei adu-

17 nȃndu-se aicea, nu am u fȃcutu amȃnare, ci a duoa ȃi őeȃȃndu în scaunulu de judecatȃ am u ordinau sȃ se aducȃ bȃrbatulu. Contra cȃruia scu-

18 lȃndu-se pȃrȃőii, nici o vinȃ aduceau dintr' acelea cari eu presupuneam u; Ci numai nisce întrebȃri despre a lo-

19 ru superőitiőii aveau contra lui, ői despre unu Iisusu óre-care mortu, pre care ȃicea Pavelu cȃ este viu. Ői

20 nedumerindu-mȃ eu în cestiunea acȃsta, l'am u întrebatu de voiesce őa mȃrgȃ la Ierusalimu, ői acolo őa se judece despre acestea. ȃru Pavelu a-

21 pelȃndu őa fie pȃstratu pentru judecata împȃratulu, am u ordinau őa fie pȃzȃtu pȃnȃ ce-lu voi u trȃmete la Cesarulu. ȃru Agrippa a ȃisu lui Festu: 22

Așiu voi și eu să audu pre acelu omu. Éru elu a ȕisu: Mâne 'lu vei auȕi.

23 Deci a ȕua ȕi venindu Agrippa și Bernica cu mare pompă, și întrându în auditoriu cu căpiteniele cele mai mari și cu cei mai însemnați ai cetăței, a ordinațu Festu, și s'a adu-

24 su Pavelu. Și a ȕisu Festu: Rege Agrippu, și toți bărbații cei ce sânteti cu noi, vedeți pre acesta, despre care tótă mulțimea Iudeiloru mi s'a rugatu și în Ierusalimu și aicea, strigându că elu nu trebue să mai tră-

25 escă. Éru eu cunoscându că elu nimicu vrednicu de mórte nu a făcutu, și elu însu-și apelându la Cesarulu,

26 amu ótarítu să-lu trâmétă. *Dară* nu amu nimicu siguru a scrie despre elu domnitorului meu. Pentru aceea l'amu adusu, înaintea vóstră, și mai cu sémă înaintea ta, rege Agrippu, ca, făcându-se cercetare, să amu ce scrie.

27 Că mi se pare neînțelesu să trămetu unu închisu, fără a însemna pêrele aduse asupra lui.

1 Atunci Agrippa a ȕisu lui Pavelu: Voia ți se dă ca să vorbești pentru

2 tine însu-ți. Éru Pavelu întindându mâna, a respunsu: Mă socotescu fericitu, rege Agrippu, că astă-ȕi potu respunde pentru mine înaintea ta despre tóte cele de cari mă pîrescu Iudeii; Mai cu sémă *findu că te cunoscu* că scii tóte datinele și întrebările Iudeiloru: de aceea rogu-te, ca

3 să mă ascuți cu îndulgență. Viéța mea din tinerețe, care din începutu a fostu între poporulu meu în Ierusalimu, o sciu toți Iudeii; Cari mă cunosceau mai dinainte, (de voru voi să mărturisescă,) că dupre secta cea mai esactă a legeri nóstre amu trăitu

4 ca Fariseu. Și acumu stau judécându-mă pentru că mă încREDU în făgăduința care a dat'o Dumneȕeu părințiloru nostri; La *implinirea* căreia cele duoă-spre-ȕece seminții ale nóstre, neîncetatu ȕiua și nóptea servindu *lui Dumneȕeu*, speră să ajungă. Pentru acéstă speranță, rege Agrippu,

5 sânt pêrítu de Iudei. — Ce? lucru de necredință se pare voui, că Dumneȕeu înviéză pre morți? Și eu amu

6

7

8

9

gânditu, că trebuia să facu multe contra numelui lui Iisusu Nazariné-nulu. Ceea ce amu și făcutu în Ierusalimu; că luându putere de la archierei, amu închisu în închisóre pre mulți din sânti; și cându erau să se omóre ei, amu datu votulu meu contra loru. Și în tóte sinagogele de

10 multe ori muncindu-i, 'i siliamu să huléscă; și fórte înfuriându-mă asupra loru 'i goniamu pêné și prin cetățile cele din afară. Cu acestu *scopu*

11 amu mersu la Damascu cu putere și cu ordinu de la archierei; Și la améȕă-

12 ȕi, rege, amu vedutu pe cale lumină din ceriu, mai strălucitóre de cătu sórele, strălucindu împrejurulu meu și a celoru ce mergeau cu mine. Éru

13 noi toți căȕându la pământu, amu auȕitu eu vóce ȕicându cătră mine, și vorbindu în limba ebreescă: Saule, Saule, de ce mă persecuți? greu 'ți

14 *este* a lovi cu peciorulu asupra bolduriloru. Éru eu amu ȕisu: Cine esci,

15 Dómne? Éru elu a ȕisu: Eu sânt Iisusu pre care tu-lu persecuți; Ci te

16 scólă, și stăi pe peciórele tale! că spre acéstă m' amu aretatu ție, ca să te rónduescu servu și marturu a celoru ce ai vedutu, și a celoru pentru cari mă voiu areta ție; Scotându-te

17 din acestu poporu și de la Gintți, la cari acumu te trămetu; Să deschȕi

18 ochii loru, ca să se întórcă de la întunerecu la lumină, și de la puterea Satanei la Dumneȕeu, ca ei să iee ertare păcateloru și moscenire între cei sântiți prin credința cea în mine.

Pentru aceea, rege Agrippu, nu

19 amu fostu neascultătoru vederei ceresci; Ci amu mărturisitu atâtieu celoru din Damascu și în Ierusalimu, și prin tótă țera Iudeii, și *atuncea* Gintțiloru, ca să se pocăiescă, și să se întórcă la Dumneȕeu, făcendu lucruri vrednice de pocăință. Pentru

20 acestea Iudeii prindându-mă în templu, se încercară să mă omóre. Dară

21 dobêndindu ajutoru de la Dumneȕeu, stau pêné într'acéstă ȕi, mărturisindu la micu și la mare, nimicu vorbindu afară de cele ce și profetii și Moisi au profetitu, că voru să fie; Că va

22 suferi Christosu, și că elu va fi întâiulu, care se va scula din morți, și

23

va da lumină poporului acestuia și
Ginților.

- 24 Éru elu acestea ȃicȃndu, Festu cu
tare vóce a ȃisu: Pavele, ai nebunitu;
cartea cea multă te aduce spre ne-
25 buniă. Dară elu a ȃisu: Nu sânt ne-
bunu, puternice Feste, ci vorbescu
cuvinte ale adevérului și ale minței
26 sănétóse; Că regele scie de acestea,
cătră care și cu îndrěsnělă vorbescu;
nu credu că-i va fi ceva dintr'acestea
nesciutu; că acestea nu s'au făcutu
27 în unghiu. Creȃi, rege Agrippu, pre
28 profeti? sciu că creȃi. Éru Agrippa
a ȃisu cătră Pavelu: Cătu pe ce să
29 mă înduplici a deveni Creștinu. ȃis'a
Pavelu: Așiu dori de la Dumneȃeu, ca
și în puȃinu și în multu nu numai tu,
ci și toți cėi ce mă audu astă-ȃi, să
fiți astu-felu precumu și eu sânt,
afără de lanțurile acestea.
- 30 Și acestea ȃicȃndu elu, s'a sculatu
regele, și guvernătorulu, și Bernica,
31 și cei ce ședeau cu ei; Și depărtându-
se, vorbia unulu cătră altulu, ȃicȃndu:
Acestu omu nu face nimicü vrednicu
32 de mórte séu de lanțuri. Éru Agrippa
a ȃisu lui Festu: Acestu omu se pu-
tea libera, de nu aru fi apelatu la
Cesarulu.

CAP. 27, 28.

Plutirea lui Pavelu și spargerea corăbiei. Petrece-
rea lui în insula Melita, venirea sa la Roma.

- 1 Éru otărîndu-se ca să mergemu noi
în Italia, s'au datu Pavelu și óre-cari
alți închiși unui sutașu anume Iulie,
2 din cohorta Augustă. Și întrându într'o
corabiă de la Adramitu, avēndu
a pluti pe lūngă țermurile Asiei, amu
pornitu, fiindu cu noi Aristarchu, Ma-
3 cedonėnu din Thessalonicu. Și a dua
ȃi amu venitu în Sidonu; și trătându
umanu Iuliu pre Pavelu, i-a datu voiă
să mergă pe la amici să fie îngrijitu.
- 4 Și de acolo pornindu, amu plutitu pe
lūngă Cipru, pentru că vėnturile erau
5 în potrivă. Și trecēndu marea Ciliciei
și a Pamfiliei, amu venitu la Mira
6 Liciei. Și acolo aflāndu sutașulu o
corabiă din Alessandria plutindu la
7 Italia, ne-a înbărcatu într'insa. Și
în multe ȃile plutindu încetu, și abia
sosindu lūngă Cnidu, nelăsāndu-ne
vėntulu, amu plutitu pe lūngă Creta,
8 față de Salmona. Și de abia trecēndu,

amu venitu la unu locu ce se chiăma:
Limanuri bune, de care era aprópe
cetatea Lasea.

Éru multu timpu trecēndu, și fi- 9
indu plutirea periculósă, pentru că și
postulu trecuse acumu, 'i îndemna
Pavelu, ȃicȃndu-li: Bărbați, vėdu că 10
acéstă plutire va să fie cu necazu și
cu multă pagubă nu numai a povării
și a corăbiei, ci și a vieței nóstre.
Éru sutașulu asculta mai multu pre 11
cārmaciu și pre căpitanulu corăbiei,
de cătu cele cė vorbia Pavelu. Și ne- 12
fiindu limanulu bunu de ernatu, cei
mai mulți svātuiau să se ducă de
acolo, ca, dacă se va puté, să ajungă
la Finica, să erneze, care este limanu
alu Cretei, jăcēndu despresudu-vestu,
și despre nordu-vestu.

Și suffāndu vėntulu de mēȃă-ȃi, 13
părēndu-li că voru isbuti în propu-
nerea loru, au redicatu *ancora*, și au
plutitu pe lūngă marginile Cretei. Éru 14
nu după multu timpu s'a redicatu
asupra însulei unu vėntu viforosu, ce
se chiamă Evroclidonu. Așa răpită 15
fiindu corabia, și neputēndu a se îm-
potrivi, ne purtamu, lāsāndu-*ne* du-
pre vėntu. Și trecēndu pe lūngă o 16
insulă ce se chiamă Clauda, abia amu
pututu prinde luntrea, Și trăgēndu-o, 17
marinari întrebuințau tóte meȃiló-
cele, încingēndu corabia *cu frāmbii*;
și temēndu-se să nu caȃă preste unu
scruntaru, au lāsātu pānzele, și așa
se purtau. Și fórte învāluindu-ne, a 18
dua ȃi au aruncatu povóra *din co-
rabiă în mare*. Și a treia ȃi noi cu 19
mānele nóstre amu lepėdatu tóte lu-
cururile corăbiei. Dară nearetāndu-se 20
nici sórele nici stelele mai multe ȃile,
și viforu nu pucinu fiindu asupra *nó-
stră*, s'a lūatu tótă speranța de a ne
māntui.

Éru după ce nu au māncatu multu 21
timpu, Pavelu stāndu în meȃiloculu
loru a ȃisu: Bărbați, se cădea să mă
ascultați, și să nu plecați de la Creta,
ca să fi fostu scutiți de acestu necasu
și pagubă. Și acumu vė îndemnu să 22
indrāzniți; că nu se va perde nici unu
suffletu dintre voi, ci numai corabia;
Că mi-a stātutu înainte într'acéstă 23
nópte āngerulu lui Dumneȃeu, alu
cāruia sânt eu, și căruia servescu,

24 Dîcîndu: Nu te teme, Pavele, tu tre-
bue să stai înaintea Cesarului ; și
éccé ți-a dăruitu Dumneđu pre toți
25 cei ce plutescu cu tine. Dreptu aceea,
bărbați, fiți îndrăzneți ; că credu lui
Dumneđu, că așa va fi precumu mi
26 s'a vorbitu. Dară într'o insulă óre-
care este să cădemu noi.
27 Éru cându a sositu nóptea a patru-
spre-decea, învăluindu-ne în marea
Adriatică, pe la mieđulu nopții, li
părea marinariloru că se apropiă de
28 unu pămîntu ; Și pogorîndu măsura,
au aflatu stânjini duoé-deci ; și tre-
cîndu puçinu de acolo, și éráși mē-
surîndu, au aflatu stânjini cinci-spre-
29 dece. Atuncea temîndu-se ca nu cumva
șâ cădemu în locuri petróse, arun-
cîndu patru ancóre despre cîrma co-
răbiei, asceptau a veni ziua.
30 Éru marinarii căutîndu să fugă
din corabiă, și liberîndu luntrea în
mare, suptu cuvîntu ca cumu aru
voi să arunce ancóre despre partea
31 de dinainte , Dîs'a Pavelu sutașului
și ostașiloru : De nu voru remăné
acestia în corabiă, voi nu vė veți puté
32 mîntui. Atuncea ostașii tăiîndu fu-
niele luntrei, au lăsat'o să cadă.
33 Éru cându era să se facă ziua,
Pavelu ruga pre toți să mînânce bu-
cate, dîcîndu : Patru-spre-dece đile
sînt astă-đi, de cându nu ați mîn-
catu, asceptîndu și nimicu gustîndu :
34 Pentru aceea vė rogu să mîncăți ; că
acésta este de nevoiă pentru păstra-
rea vóstră ; că nici unuia din voi pėru
35 din capu nu va căde. Și acestea đî-
cîndu, și luîndu pîne, a mulțumitu
lui Dumneđu înaintea tuturoru, și
36 frîngîndu, a începutu a mîncă. A-
tunci încurăgîndu-se cu toții au luat
37 și ei de au mîncatu. Și eramu în co-
rabiă preste totu duoé sute și șapte-
38 deci și șese de suflète. Și săturîndu-se
de bucate, au ușuratu corabia, arun-
cîndu grăulu în mare.
39 Și făcîndu-se ziua, nu cunosceau
pămîntulu, éru vedeau de departe
unu sînu ce avea țermuri, la care se
svătuiiau, de aru fi cu putință, să
40 scóță corabia. Și redicîndu ancórele,
s'au lăsatu pe mare ; în același timpu
au slăbitu funiele cîrmelor, și redi-
cîndu pânza cea mică dupre *vîntulu*

care sufla , trăgea spre termuri. Și 41
căđîndu într'unu locu dintre duoé
mări, s'a înfiptu corabia ; și partea
de dinainte s'a împlîntatu, și sta ne-
clătítă ; éru partea dinapoi se rupea
de puterea valuriloru. Éru ostașii sfă- 42
tuiră să omóre pre închiși, ca să nu
scape cineva în notu. Dară sutașulu 43
voindu să scape pre Pavelu, i-a opritu
de la cugetulu *loru* ; și a ordínatu,
ca cei ce voru puté, să înóte, să se
arunce *în apă* mai întéiu, și să éșă
la pămîntu. Éru cei-l-alți, unii pe 44
scânduri, alții pe sfărímături din co-
rabiă.

Astu-feliu au scăpatu toți la u-
scatu.

Și cându au scăpatu, atunci au cu- 1
noscutu, că insula se chiăma Melita.
Éru barbarii au făcutu nu puçină 2
milă cu noi ; că facîndu focu, ne-au
primitu pre toți, din cauza plóiei și
frigului ce era.

Și strîngîndu Pavelu multe gâteje, 3
și puindu-le pe focu, a éșitu o viperă
din căldură , și s'a apucatu de mîna
lui. Și vėđîndu barbarii féra spēndu- 4
rîndu de mîna lui, điceau unulu că-
tră altulu : De siguru acestu omu este
ucigașu, pre care scăpîndu din mare,
dreptatea nu l'a lăsatu să trăéscă.
Dară elu scuturîndu féra în focu, nici 5
unu reu nu a suferitu. Éru ei ascep- 6
tau să se umfle elu , séu să cadă de
odată mortu ; dară asceptîndu ei
multu, și vėđîndu că nu i se făcuse
nici unu reu, schimbîndu gîndulu, đî-
ceau că este đeu.

Și împrejurulu acelu locu erau 7
moșiele mai marelui insulei, anume
Publiu ; care primîndu-ne, ne-a ospe-
tatu cu bună-voință trei đile. Și ja- 8
cea părintele lui Publiu suferîndu de
friguri și de vîntre ; la acesta întrîndu
Pavelu, și rugîndu-se, și puindu-
și mînele pe elu, l'a vindecatu. Ace- 9
stea făcîndu-se , si cei-l-alți cari a-
veau bóle în insulă, veniau și se vin-
decau. Acestia cu multă onóre ne-au 10
onoratu, și pornîndu noi, *ni*-au adusu
cele de trebuință.

După trei luni ne-amu pornitu cu 11
o corabiă Alessandrină ce ernase în
insulă, alu căreia semnu era Castorú

12 și Pollucsu. Și sosindu în Siracusa,
 13 amu remasu acolo trei zile. Și de a-
 acolo încunjurându, amu venitu în Re-
 giu; și preste o zi suflându vântu de
 14 mēdă-di, a dua o zi amu venitu la
 Potioli; Aici aflându frați, ei ne-au
 rugatu să petrecemu la ei șapte zile;
 15 apoi amu venitu la Roma. Éru frații
 auđindu cele despre noi, au eșitu de
 acolo spre întimpinarea noastră, pēnē
 la forulu lui Appiu și la Trei Taver-
 ne; pre cari vedēdu-i Pavelu, și
 mulțumindu lui Dumneđu, a luat
 îndrăznēlă.
 16 Éru venindu noi la Roma, sutașulu
 a datu pre cei închiși căpiteniei ó-
 stei; éru lui Pavelu i s'á datu voia să
 petrecă deosebitu cu sutașulu ce-lu
 17 păzia. Éru după trei zile a chiámatu
 Pavelu pre mai marii Iudeiloru; și
 adunându-se ei, li-a đisu: Bărbați,
 frați, eu nimicu făcēdu contra po-
 porului, séu datineloru părințesci, a-
 mu fostu legatu în Ierusalimu, și datu
 18 în mânele Romaniloru; Cari judecân-
 du-mē voiau să mă libereze, fiindu
 că nici o vină de mórte nu era în
 19 mine; Éru opunēdu-se Iudeii, amu
 fostu silitu a apela la Cesarulu; nu
 că așiu ave în ceva a pēri pre poporulu
 20 meu. Pentru acéstă v'amu chiámatu,
 să vē vedu și să vorbescu cu voi; că
 pentru speranța lui Israelu sânt le-
 21 gatu cu acestu lanțu. Éru ei i-au đis-
 su: Noi nici cărți amu luat din Iu-
 deea despre tine, nici venindu cineva
 din frați ni-a spusu, séu a vorbitu
 22 ceva reu despre tine. Dară ne rugămu

să auđimu de la tine părerea ce ai;
 că de secta acésta scimu că în totu
 loculu i se đice de reu.

Și rōnduindu-li zi, au venitu mulți 23
 la d'insulu unde găzduia; căroro mărturisindu, li spunea de împărăția lui
 Dumneđu, dovedindu-li cele despre
 Iisusu din legea lui Moisi și din profeți,
 de demănēta pēnē séra. Și unii 24
 credeau cele ce se điceau, éru alții
 nu credeau. Și împărechianđu-se între
 d'înșii, s'au dusu, đicēdu Pavelu
 unu cuvētu: Bine a vorbitu Spiritulu
 Sântu prin profetulu Isaia cătră
 părinții nostri, Đicēdu: Mergi la a-
 cestu poporu, și zi: Auđindu veți
 25 ađi, și nu veți înțelege; și privindu
 veți privi și nu veți vedē; Că anima
 26 acestui poporu s'a îngroșatu, și ure-
 chiele loru sânt grele de auđitu, și
 ochii loru și-au închisu; ca nu cum-
 va să vedă cu ochii, și să ađă cu u-
 rechiele, și să înțelēgă cu anima, și
 să se întórcă, și eu să-i vindecu.
 Dreptu aceea să vî fie cunoscutu,
 27 că mântuirea lui Dumneđu s'a tră-
 mesu Gințiloru, și ei o voru asculta.
 Și acestea elu đicēdu, au eșitu Iu-
 28 deii, avēdu multă dispută între
 d'înșii.

Éru Pavelu a petrecutu doi ani 30
 deplini în casa sa închiriată, și pri-
 mia pre toți cari veniau la d'insulu.
 Predicându împărăția lui Dumneđu, 31
 și învățându cele despre Domnulu Ii-
 susu Christosu cu tótă îndrăznēla, și
 fără oprēlă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

R O M A N I .

CAP. 1.

Necesitatea evangheliei probată prin starea morală
 a Gințiloru.

1 Pavelu servulu lui Iisusu Christosu,
 chiámatu a fi apostolu, consacratu
 2 evangheliei lui Dumneđu, (Pre care
 elu mai 'nainte a făgăduit'o prin pro-

feții sei în sântele scripturi,) Despre 3
 Fiulu seu Iisusu Christosu, Domnulu
 nostru, care dupre corpu s'a născutu
 din semēnța lui Davidu; Éru dupre 4
 spiritulu sânteniei s'a declarat cu
 putere Fiiu alu lui Dumneđu prin
 înviarea din morți; Prin care amu 5
 primitu charulu și apostolia, spre a

6 *aduce* toate popoarele la ascultarea
 credinței, pentru numele lui; Între
 cari sânteți și voi, chemați ai lui Ii-
 7 susu Christosu; *Vouă* tuturor, ce-
 loru din Roma, iubiți ai lui Dumne-
 8 deu, și chemați *a fi* sânti: Charu
fi voui și pace de la Dumneșeu, Pă-
 rintele nostru, și de la Domnulu Ii-
 susu Christosu.
 8 Mai ântăiu mulțumescu Dumne-
 șeului meu prin Iisusu Christosu de-
 spre voi toți, că credința vóstră se
 9 vestesce în totă lumea. Că Dumne-
 șeu căruia servescu cu spiritulu meu
 în evangelia Fiiului seu, 'mi este mar-
 10 turu, cumcă neîncetatu facu amin-
 tire de voi. Totu-de-una în rugăciu-
 nile mele rugându-mă, că de m'ășiu
 înlesni vre-o-dată, voindu Dumneșeu,
 11 să vinu la voi; Că dorescu să vă vă-
 du, ca să vî comunicu daru spiritualu
 12 spre întărirea vóstră; Adecă ca să
 mă mângăiu împreună cu voi prin
 credința cea mutuală a vóstră și a
 mea.
 13 Deci voi să sciți, fraților, că de
 multe ori mi-amu propusu să vinu
 la voi, ca să amu fruptu și între voi,
 precumu și între cele-l-alte Gintî;
 14 dară amu fostu opritu pêne acumu.
 Eu sânt detoru și Elliniloru și Neel-
 15 liniloru, și înțelepților și neînțelep-
 țiloru. Așa dară în câtu atîrnă de mi-
 ne, sânt gata a predica evangelia și
 voui celoru din Roma.
 16 Că nu mă rușinezu de evangelia
 lui Christosu; că este puterea lui
 Dumneșeu spre mântuirea a totu ce-
 lui ce crede: a Iudeului mai ântăiu,
 17 și a Ellinului. Că într'înșu se desco-
 pere dreptatea lui Dumneșeu din
 credință spre credință; precumu este
 scrisu: Dreptulu va trăi prin credință.
 18 Că mânia lui Dumneșeu se desco-
 pere din ceriu asupra a totă nepieta-
 tea și nedreptatea ómeniloru, cari
 silnicescu adevărulu cu nedreptate.
 19 Că ceea ce se pôte cunósce din ale
 lui Dumneșeu este visibilu într'înșii;
 20 că Dumneșeu li-a aretatu. Că cele
 nevisibile ale lui, *adecă* eterna lui
 putere și dumneșeire, se vedu lă-
 muritu de la crearea lumii, înțele-
 gându-se din fãpturi; încâtu ei sânt
 21 fără de răspunsu; De óre-ce cunos-

cându pre Dumneșeu, nu l'au măritu
 ca pre Dumneșeu, nici i-au mulțu-
 mitu; ci s'au făcutu deșerți în păre-
 rile loru, și s'a întunecatu ânima loru
 cea neînțelegătoriă. Dicându-se că 22
 sânt înțelepți s'au făcutu nebuni; Și 23
 au schimbatu mărirea nesticăciosu-
 lui Dumneșeu în închipuirea omului
 stricăciosu, și a paseriloru, și a pa-
 trupedelor, și a têtétóreloru. Pentru 24
 aceea i-a datu Dumneșeu în poftele
 ânimiloru loru spre necurăția, ca să
 desonoreze corpurile loru în sine;
 Acei cari au schimbatu adevărulu lui 25
 Dumneșeu în minciună; și au măritu
 și au servitu fãpturei mai multu de
 câtu Făcătorulu, care este bine cu-
 vântatu în eternu. Aminu. Pentru a- 26
 ceea i-a datu Dumneșeu la poftes în-
 jositóre; că și femeele loru și-au
 schimbatu usulu naturalu în celu ce
 este în potriua naturei. Asemenea și 27
 bărbații pãrășindu usulu naturalu alu
 femeelor, s'au aprinsu în poftes
 loru unulu spre altulu; bărbați cu
 bărbați făptuindu rușinea, au primitu
 în sine resplătirea, ce *li* se cădea,
 pentru rătăcirea loru. Și fiindu că nu 28
 au voitu a ave pre Dumneșeu în cu-
 noscintă, i-a datu Dumneșeu în minte
 reprobata, spre a face cele ce nu se
 cadu; Plini fiindu de totă nedrepta- 29
 tea, de desfrênare, de neleguire, de
 lâcomiă, de reutate; plini de pismă,
 de ucidere, de cértă, de viclesugu,
 de viții, șoptitori; Calomniători, u- 30
 rîtori de Dumneșeu, vêtămători, în-
 gâmfați, trufași, născocitori de rele,
 neascultători de părinți; Neînțeleg- 31
 tori, călcători de învoiele, fără iubire
 naturală, neîmpăcați, nemiloși; Cari 32
 sciindu dreptatea lui Dumneșeu, că
 cei ce facu unele ca acestea sânt
 vrednici de mórte, nu numai facu a-
 cestea, ci încă se bucură de cei ce *le*
 facu.

CAP. 2, 3.

Iudeii sânt vinovați ca și Gintile, și păcătuescu
 contra lui Dumneșeu și a legii lui. Omulu se în-
 dreptă prin credință, éru nu prin fapte.

Pentru aceea esci fără de răspunsu, 1
 O omule, veri-cine ai fi, carele judeci;
 că în ce judeci pre altulu, însu-ți te
 condemni; că tu, carele judeci, faci
 aceleași. Éru noi scimu, că judecata 2

lui Dumnezeu este după adevăru a-
supra celor ce facu unele ca acestea.
3 Și óre socotesci acésta, O omule, celu
ce judeci pre cei ce facu unele ca a-
cestea, și tu însu-ți faci aceleași, că
vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?
4 Séu desprețuesci tu bogăția bunătă-
ței lui, și a îngăduinței și a îndelun-
gei lui răbdări neluându séma, că bu-
nătatea lui Dumnezeu te aduce la
5 pocăință? Ci după anima ta cea îm-
petrită și nepocăită, 'ți aduni mânia
pentru ziua mâniei și a descoperirii
6 dreptei judecări a lui Dumnezeu; Ca-
re va resplăti fie-căruia după faptele
7 lui: Celoru ce prin răbdare în fapte
bune caută mărire și onóre și nemu-
8 rire, vieța eternă; Éru celoru prigo-
nitori, cari nu se supunu adevărului,
ci se supunu nedreptăței — mâniă și
9 urgiă, Necazu și strîmtorare preste
totu sufletulu omului ce lucréză reu:
10 alu Iudeului mai întéiu, și alu Elli-
nului; Dară mărire și onóre și pace
totu celui ce face binele: Iudeului
11 mai întéiu, și Ellinului. La Dumne-
12 deșu nu este căutare în față. Căci căți
au păcătuitu fără lege, se voru și per-
de fără lege; și căți au păcătuitu suptu
13 lege, voru fi judecați după lege, (Că
nu auđitorii legéi *sunt* drepti înaintea
lui Dumnezeu, ci făcătorii legéi se
14 voru îndrepta. Căci, cându Gințile,
ce nu au lege; facu din fire cele ale
legéi, aceia neavându lege, ei singuri
15 'și sunt lege; Cari arétă că cererile
legéi *sunt* scrise în ânimele loru, fi-
indu că consciințele loru li dau mărtu-
16 riă, și gândurile *loru séu* se pères-
cu séu se apără între sine.) În ziua
cându va judeca Dumnezeu cele as-
cunse ale ómeniloru prin Iisusu Chri-
stosu după evangelia mea.
17 Éccé, tu te numesci Iudeu și te
redemi pe lege, și te laudi în Dum-
18 neșu. Și cunosci voia *lui*, și apre-
țuesci cele mai bune, fiindu învățatu
19 din lege; Și te încređi a fi conducé-
toru orbiloru, lumine celoru în întu-
20 nerecu; Îndreptătoru celoru fără de
minte; învățatoru prunciloru, avându
forma sciinței și a adevărului în lege.
21 Deci tu, carele înveți pre altulu, pre
tine nu te înveți? tu, carele predici:
22 să nu furi, furi? Tu, carele đici: să

nu comiți adulteriu, comiți adulteriu?
Tu, carele urėsci idolii, furi cele sân-
te? Tu, carele te laudi culegea, prin
23 călcarea legéi desonori pre Dumne-
deșu? Că numele lui Dumnezeu se
24 blastemă între ginți prin voi, cum
đice scriptura.

Că circumcisiunea folosesce, dacă
25 faci legea; éru dacă esci călcătoru de
lege, a ta circumcisiune s'a făcutu
necircumcisiune. Dreptu aceea de va
26 păzi necircumcisiunea prescrierea le-
gei, au nu se va socoti necircumcisi-
unea *sa* dreptu circumcisiune? Și
27 necircumcisiunea cea naturală, dacă
împlinesce legea, au nu te va con-
demna pre tine, care avându scriptura
și circumcisiunea, esci călcătoru de
28 lege? Că nu celu din afară este Iu-
deu, nici cea din afară, în corpu, e-
ste circumcisiune; Ci acela este Iu-
29 deu celu din întru, și circumcisiune
este cea a ânimei, în spiritu, éru nu
în literă: a căruia laudă nu *este* de
la ómeni, ci de la Dumnezeu.

Care deci este prerogativa Iudeului?
1 séu care *este* folosulu circumcisiunei?
Este mare din tóte punctele de ve-
2 dere; mai întéiu, că loru s'au încre-
dintatu cuvintele lui Dumnezeu. Că
3 ce *este*, dacă unii nu au cređutu? nu
cumva necredința loru va nimici
4 credința lui Dumnezeu? Nici de cu-
mu; ci fie Dumnezeu adevératu, și
totu omulu mincinosu, precumu este
scrisu: Ca să te îndreptezi în cuvín-
tele tale, și să biruesci cându vei ju-
deca.

Dacă nedreptatea nóstră pune în
5 vedere dreptatea lui Dumnezeu, ce
vomu đice? au dóră nedreptu *este*
Dumnezeu, care se mâniă? (vorbescu
6 omenesce.) Nici de cumu; că atuncea
cumu va judeca Dumnezeu lumea?
7 Și *erăși*, dacă adevérulu lui Dumne-
deșu prin minciuna mea a prisositu
mai multu spre mărirea lui: de ce
dară și eu mă mai judecu ca unu pă-
cátosu? Și *de ce* să nu facemu cele
8 rele, ca să vină cele bune? precumu
sântemu huliți, đicându unii că vor-
bimu *asa*; a căroră condamnare este
dréptă.

Deci ce? sântemu noi mai buni 9

de câtu Gintile? Nu, nici de cumu; că mai 'nainte amu doveditu că toți, și Iudeii și Ellinii sânt subu păcatu; 10 Precumu este scrisu: Nu este dreptu 11 nici unulu; Nu este nimene care se înțelégă, nu este nimene care să caute 12 pre Dumneđu; Toți s'au abătutu, s'au făcutu împreună netrebnci; nu este nimene care să facă binele, u- 13 nulu macaru; Gûtlejulu loru *este* grópă deschisă; cu limbele loru vilenescu; veninu de aspidă *este* subu 14 buzele loru; Gura loru *este* plină de 15 blăstemu și de amărăciune; Grabnice *sânt* peciórele loru a vërsa sânge; 16 Stricăciunea și miseria *este* în căile loru; 17 Și calea păcei nu au cunoscutu. 18 Nu este frică de Dumneđu înaintea ochiloru loru. 19 Éru scimu, că cele ce dice legea, le dice celoru ce sânt subu lege; ca tótă gura să se astupe, și tótă lumea să fie vinovată înaintea lui Dumneđu. 20 Dreptu aceea prin fapte de ale legei nu se va îndrepta nici unu corpu înaintea lui; că prin lege este cunoscînța păcatulu. 21 Éru acumu afară de lege dreptatea lui Dumneđu s'a aretatu, fiindu mărturisită de lege și de profeti; 22 Adecă dreptatea lui Dumneđu, *care vine* prin credința în Iisusu Christosu la toți și preste toți cei ce credu; că 23 nu este osebire; Că toți au păcătuitu, și se lipsescu de mărirea lui Dumneđu; 24 Îndreptați fiindu în daru cu charulu lui prin rescumpërarea lui Christosu Iisusu; Pre care l'a rînduitu Dumneđu a fi sacrificiu de împăcare prin credința în sângele lui, spre aretarea dreptăței sale, pentru lăsarea păcateloru de mai 'nainte făcute dupre îngăduirea lui Dumneđu. 25 Spre aretarea dreptăței lui în timpululu de acumu, ca elu să fie dreptu, și îndreptătoru celui ce crede în Iisusu. 26 Deci unde *este* fala? S'a scosu afară. Prin care lege? a fapteloru? Nu; ci 27 prin legea credinței. Socotimu deci că prin credință se îndreptă omulu, 28 fără fapte de ale legei. Au dóră Dumneđu *este* numai alu Iudeiloru? au nu *este* și alu Gintiloru? Da, și alu 29 Gintiloru. Că unulu *este* Dumneđu, care va îndrepta pre cei circumciși

prin credință și pre cei necircumciși *érase* prin credință. Deci au dóră des- 31 ființamu legea prin credință? Nici de cumu, ci întărimu legea.

CAP. 4.

Îndreptarea prin credință se dovedesce prin esemplulu lui Abraamu.

Ce vomu dice deci că Abraamu, părintele nostru, a găsitu dupre corpu? 1 Că de s'a îndreptatu Abraamu prin 2 fapte, are laudă, dară nu la Dumneđu. Că ce dice scriptura? Abraamu 3 a cređutu lui Dumneđu, și i s'a socotitu spre dreptate. Dară celui ce 4 lucréză, plata nu i se socotesce ca charu, ci ca detoriă; Éru celui ce nu 5 lucréză, ci crede în celu ce îndreptéză pre celu nepiosu, i se socotesce credința lui spre dreptate.

Precumu și Davidu vorbesce despre fericirea omului, căruia Dumneđu i socotesce dreptate fără fapte; 6 Dicēndu: Fericiti *sânt* acei căroru s'au 7 ertatu fără-de-legile, și căroru s'au acoperitu păcatele; Fericitu *este* omulu, căruia Domnulu nu-i va socoti 8 păcatulu.

Deci acéstă fericire *este* numai 9 pentru cricumciși, séu și pentru necircumciși? că dicemu că s'a socotitu lui Abraamu credința spre dreptate. Dară cum i s'a socotitu? circumcisu 10 fiindu séu necircumcisu? Nu circumcisu fiindu, ci necircumcisu; Apoi a 11 primitu semnulu circumcisiunei, sigilulu dreptăței credinței ce *avea* fiindu necircumcisu, ca să fie elu părinte tuturoru celoru ce credu, necircumciși fiindu, ca să se socotéscă și loru 12 dreptate; Și *ca să fie* și părinte celoru circumciși cari nu numai sânt circumciși, ci și âmbă în urmele credinței, pre care părintele nostru Abraamu o *avea*, necircumcisu fiindu.

Că făgăduința, ca elu să fie mo- 13 scenitorulu lumei, nu *era dată* lui Abraamu séu semēței sale prin lege, ci prin dreptatea credinței. Că de *sânt* 14 cei din lege moscenitori, în deșertu s'a făcutu credința, și s'a desființatu făgăduința, Că legea lucréza mânia; 15 că unde nu este lege, *acolo* nici nu *este* călcare de lege, De aceea din 16 credință *sântemu* moscenitori, ca să

fie prin charu, și pentru ca să fie sigură făgăduința la totă semënța; nu numai celor cu legea, ci și celor cu credința lui Abraamu, care este părinte nouî tuturor; [Precumu este scrisu: Te-amu pusu părinte alu multoru națiuni;] Înaintea lui Dumneșeu, căruia a creșutu, și care învieză pre morți, și chiamă cele ce nu sânt, ca cumu aru fi. Care preste acceptare a creșutu în speranță, că va fi părinte alu multoru popóre, duple cumu i s'a đisu: Așa va fi semënța ta. Și nefiindu slabu în credință, nu s'a uitatu la corpulu seu celu omorîtu, mai de o sută de ani fiindu, nici la sterpiciunea pântecelui Sarei. În făgăduința lui Dumneșeu nu s'a înduoitu prin necredință, ci fu tare în credință, dându mărire lui Dumneșeu; Și încredințatu fiindu, că ceea ce i-a făgăduitu Elu pôte să și facă. Pentru aceea i s'a socotitu spre dreptate.

Éru nu numai pentru d'însulu s'a scrisu, că i s'a socotitu; Ci și pentru noi, căroru ni se va socoti, de credem într'acela ce a sculatu din morți pre Iisusu Domnulu nostru; Care s'a datu pentru păcatele nostre, și s'a sculatu pentru îndreptarea noastră.

CAP. 5.

Fruptulu îndreptării prin credință. Asemănarea și deosebirea între Iisusu Christosu și Adamu.

1 Deci îndreptați fiindu prin credință, avemu pace cu Dumneșeu prin Domnulu nostru Iisusu Christosu; Prin care avemu și apropiare prin credință la acestu charu în care stămu, și ne lăudămu în speranța mării lui Dumneșeu. Pe lîngă acesta ne lăudămu și de necasuri, sciindu că necasulu lucră răbdare; Éru răbdarea încercare, éru încercarea speranță; Éru speranța nu rușinează; pentru că iubirea de Dumneșeu s'a versatu în ânimelile noastre prin Spiritulu Sântu, care ni s'a datu.

2 Că încă fiindu noi neputincioși, a muritu Christosu la timpu pentru nepioși. Că pentru unu dreptu abia va muri cineva; dară pentru unu bunu pôte să și îndresnescă cineva a muri.

3 Dară Dumneșeu aretă iubirea sa spre

noi, căci noi păcătoși încă fiindu Christosu a muritu pentru noi. Cu multu mai vîrtosu dară acumu, fiindu îndreptați prin sângele lui, ne vomu mîntui printr'însulu de mîniă. Că dacă fiindu noi neamici ne-amu împăcatu cu Dumneșeu prin mortea Fiiului seu, cu multu mai vîrtosu fiindu împăcați ne vomu mîntui prin vieța lui.

Pe lîngă acesta ne și lăudămu întru Dumneșeu, prin Domnulu nostru Iisusu Christosu, prin care acumu amu primitu împăcarea.

Pentru aceea precumu printr'unu omu a întratu păcatulu în lume, și prin păcatu mórtea; și așa mórtea a trecut la toți omenii, pentru că toți au păcătuitu; Că pêne la lege păcatulu era în lume; dară păcatu nu se socotesce nefiindu lege; Cu tóte acestea a domnitu mórtea de la Adamu pêne la Moisi și preste cei ce nu au păcătuitu duple asemănarea calcării lui Adamu, care este tipulu celui ce era să vină. Dară nu precumu abateră, așa și darulu; că de au muritu prin abaterea unuia cei mulți, cu multu mai vîrtosu charulu lui Dumneșeu și darulu prin charulu unui omu, Iisusu Christosu, a prisositu la mulți. Nici nu este darulu ca abaterea sevârșită prin unulu; căci judecata spre condamnare a fostu pentru o abatere, éru darulu este spre îndreptare de multe abateri. Că dacă prin abaterea unuia mórtea a domnitu prin acestu unulu; cu multu mai vîrtosu cei ce au primitu prisosința charului și a darului dreptăței voru domni în vieța prin unulu, Iisusu Christosu. Deci, precumu prin abaterea unuia preste toți omenii a venit condamnarea, așa prin dreptatea unuia preste toți omenii a venit îndreptarea spre vieța. Că, precumu prin neascultarea unui omu mulți s'au făcutu păcătoși, așa și prin ascultarea unuia mulți se voru face drepti.

Éru legea a întratu ca să se îm-mulțescă abaterea; dară unde s'a îm-mulțitu păcatulu, acolo a pré-prisositu charulu; Ca, precumu a domnitu păcatulu spre mórte, așa și charulu să stăpânescă prin dreptate spre vieța

eternă, prin Iisusu Christosu Domnulu nostru.

CAP. 6.

Îndreptarea prin credință nu dă dreptulu de a păcătui, ci din contra ea produce sântenia.

- 1 Ce vomu dice dară? Vomu rămâne în păcatu, ca să se îmulțescă charulu?
- 2 Nici de cumu! Noi, cari amu muritu păcatului, cumu încă să mai trăimu într'insulu? Au nu cunoșteți că acei ce ne-amu botezatu în Iisusu Christosu, în mórtea lui ne-amu botezatu? Deci ne-amu îngropatu împreună cu elu prin botezu în mórte; ca, precumu s'a sculatu Christosu din morți prin mărirea Părintelui, așa și noi să âmblămu în înnoirea vieței. Că dacă ne-amu plântatu împreună cu elu în asemănarea morței lui, ne vomu plântă și în asemănarea înviarei lui; Acésta sciindu, că omulu nostru celu vechiu s'a crucificatu împreună cu d'însulu, ca să se nimicéscă corpulu păcatului, ca să nu mai servimu păcatului. Că, celu ce a muritu *păcatului* este îndreptatu de păcatu,
- 8 Éru de amu muritu împreună cu Christosu, credemu că vomu și viá împreună cu d'însulu; Sciindu, că Christosu, sculatu fiindu din morți, nu mai móre; mórtea nu mai are putere asupra lui.
- 10 Căci, de a muritu, a muritu păcatului odată; éru de viéză, viéză lui Dumneđu. Așa și voi socotiți-vé a fi morți păcatului, dară vii lui Dumneđu în Christosu Iisusu, Domnulu nostru.
- 12 Deci să nu domnescă păcatulu în corpulu vostru celu muritoru, ca să-lu ascultați în poftetele lui; Nici nu oferiți membrele vóstre păcatului ca arme de nedreptate; ci înfăcișați-vé lui Dumneđu ca nisce vii din morți, éru membrele vóstre lui Dumneđu ca arme de dreptate. Că păcatulu nu vé va domní; că nu sînteți subu lege, ci subu charu.
- 15 Ce dară? óre vomu păcătui, pentru că nu sîntemu subu lege, ci suptu charu? nici de cumu. Au nu știți, că dacă vé faceți cuiiva sclavi, spre a-lu asculta, servi sunteți aceluia pre care-lu ascultați, séu păcatului spre mórte, séu ascultării spre dreptate? Dară mulțumită lui Dumneđu, că *desi* ați

fostu servi păcatului, v'ați supusu din ânimă chipului învătăturei, căruia v'ați dedatu. Acumu liberându-vé de păcatu, v'ați făcutu servi ai dreptăței. Omenesce vorbescu pentru slăbiciunea corpului vostru; precumu dară v'ați făcutu membrele vóstre serve ale necurăției și ale fără-delegei spre fără-de-lege; așa acumu faceți membrele vóstre serve ale dreptăței spre sântenia. Căci, cându erați servi ai păcatului, erați fără dreptate. Dară ce fruptu aveți atunci de la acelea, de cari acumu vé rușinați? căci, sfârșitul aceluia *este* mórtea. Éru acumu liberați fiindu de păcatu și făcuți *fiindu* servi ai lui Dumneđu, aveți fruptulu vostru spre sântenia, éru de sfârșitu vieța eternă. Căci plata păcatului *este* mórtea; éru darulu lui Dumneđu *este* vieța eternă prin Christosu Iisusu, Domnulu nostru.

CAP. 7.

Scutirea de lege. Supunerea la Christosu. Sântenia legi. Lupta firei contra Spiritului.

Au nu știți, fraților, [că celoru ce știu legea vorbescu], cumcă legea are putere asupra unui omu în câtu tîmpu trăesce; Că femeea, care are bărbatu, este legată prin lege de bărbatu, câtu trăesce; éru de móre bărbatulu, este liberă de la legea *care o legă* cu bărbatulu *ei*? Dreptu aceea de va fi cu altu bărbatu, trăindu bărbatulu *ei*, se va chiâma adulteră; éru de va muri bărbatulu *ei*, este liberă de lege, încâtu nu este adulteră, fiindu cu altu bărbatu. Pentru aceea, frații mei, și voi ați muritu legi prin corpulu lui Christosu; ca să fiți voi ai altuia, ai celui ce a înviatu din morți, ca să facemu fruptu lui Dumneđu. Căci, cându trăiamu trupesce, patimele păcatelor cele vederate de lege erau lucrátore în membrele nóstre, să producă fruptu morței. Éru acumu sîntemu scutiți de lege, morți fiindu aceleia în care eramu ținuti; ca să servimu *lui Dumneđu* cu spiritu înnoitu, éru nu în litera cea vechiă.

Ce vomu dice dară? Au dóră legea *este* păcatu? Nici de cumu. Din contra, nu amu cunoscutu păcatulu, de

câtu numai prin lege; că nu așiu fi
sciutu pofta, de nu aru fi ȃisu legea:
8 Să nu poftesci. Dară păcatulu luându
ocasiune prin ordinulu legēi, a lu-
cratu în mine totu feliulu de poftă.
9 Căci fără lege păcatulu *era* mortu.
Și ôre-cându *fiindu* fără lege, tră-
iamu; éru venindu ordinulu, păcatulu
10 a înviatu, éru eu amu muritu. Și ordi-
nulu, care *era* spre viétă, mi-a fo-
11 stu spre mórte. Că păcatulu luându
ocasiune prin ordinu, m'a amăgitu, și
12 prin elu m'a omorîtu. Dreptu aceea
legea *este* sântă, și ordinulu sântu și
dreptu și bunu.
13 Deci ôre ceea ce era bunu, mi s'a
făcutu mórte? Nici de cumu. Ci păca-
tulu, ca să se arete păcatu, mi-a lu-
cratu mórte prin ceea ce era bunu;
ca păcatulu prin ordinu să se facă
14 preste măsură păcătosu. Căci scimu,
că legea este spirituală; éru eu sânt
15 trupescu, vëndutu subu păcatu. Căci
ceea ce facu, nu sciu, pentru că nu
facu aceea ce voiescu; ci ceea ce
16 urėscu, aceea facu. Éru de facu acé-
sta, care nu voiescu, recunoscū legea
17 că *este* bună. Deci nu eu sânt celu ce
facu aceea, ci păcatulu care locuesce
18 în mine. Că sciu că în mine, adecă
în corpulu meu, nu locuesce ce este
bunu; că a voi se află în mine, éru a
19 face binele nu affu. Că binele care
voiescu, nu facu; ci reulu care nu
20 voiescu; acela facu. Éru de facu aceea
ce nu voiescu, nu facu eu acésta, ci
21 păcatulu care locuesce în mine. Deci
eu affu legea, că voindu eu a face bi-
22 nele, reulu se află la mine. Că mă
veselescu în legea lui Dumneđeu duple
23 omulu celu din întru; Dară vėdu altă
lege în membrele mele, luptându-se
în potriua legēi minței mele, și fă-
cēndu-mė servu legēi păcatulu, care
24 este în membrele mele. Ticălosu omu
sânt eu? cine mă va libera din ace-
25 stu corpū de mórte? Mulțumescū lui
Dumneđeu prin Iisusu Christosu,
Domnulu nostru. Așa dară cu mintea
mea servescū legēi lui Dumneđeu,
éru cu corpulu legēi păcatulu.

CAP. 8.

Despre spiritulu libertăței; despre suferinți, și despre
mângâierea Crestinulu.

Dreptu aceea nu *este* acumu nici o 1
condemnare celor ce sânt în Chris-
tosu Iisusu, cari nu âmbă duple trupu, 2
ci duple spiritu. Căci legea spiritulu
vieței în Christosu Iisusu, m'a libe- 3
ratu de legea păcatulu și a mortii.
Căci ceea ce era cu neputință în lege, 3
pentru că era slabă prin trupu, a fă-
cutu Dumneđeu, tramețēndu pre Fi-
iulu seu în asemēnarea trupulu pă- 4
cătosu și pentru păcatu, condemnādu
păcatulu în trupu; Ca dreptatea legēi 4
să se împlinēscă întru noi, cari âm-
blāmu nu duple trupu, ci duple spi- 5
ritu. Căci, cei ce sânt duple trupu,
cugetă cele ale trupulu; éru cei ce 5
sânt duple spiritu, cele ale spiritu-
lui. Căci, cugetarea trupescă *este* 6
mórte; éru cugetarea spirituală *este*
viétă și pace. Căci cugetarea trupescă 7
este neamiciă cătră Dumneđeu; căci
nu se supune legēi lui Dumneđeu, și 8
nici nu pôte. Deci cei ce trăescū tru-
pesce, nu potu să placă lui Dum-
neđeu.

Éru voi nu trăiți trupesce, ci spi- 9
ritualminte, dacă spiritulu lui Dum-
neđeu locuesce în voi. Éru de nu are
cineva spiritulu lui Christosu, acela
nu este alu lui. Éru de *este* Christosu 10
în voi, trupulu *este* mortu în privința
păcatulu, dară spiritulu *este* viu în
privința dreptăței. Éru de locuesce în 11
voi spiritulu celui ce a sculatu pre
Iisusu din morți; acela ce a sculatu
pre Christosu din morți, va viu-face
și corpurile vóstre cele muritóre, pen-
tru Spiritulu lui ce locuesce în voi.

Dreptu aceea, fraților, sântemu 12
deteri, nu trupulu, ca să trăimū tru-
pesce; Căci de trăiți trupesce, veți 13
muri; éru de veți omori prin Spiritu
faptele trupulu, veți trăi. Căci câți 14
sânt conduși de Spiritulu lui Dumne-
đeu, acestia sânt fii ai lui Dumneđeu.
Căci nu ați primitu érași spiritulu 15
servituții spre temere; ci ați primitu
spiritulu înfierēi, prin care strigāmu:
Abba, Părinte. Înșu-și spiritulu mă- 16
turisesce împreună cu spiritulu no-
stru, că sântemu fii ai lui Dumneđeu.
Éru de sântemu fii, sântemu și mo- 17

scentori, *adecă* moscentori ai lui Dumneḃeu, și împreună moscentori ai lui Christosu; dacă suferimu împreună, ca să ne și mărimu împreună *cu d'însulu*.

- 18 Căci socotescu, că nu *sînt* vrednice suferințele timpului de acumu, de *a se asemëna* cu mărirea care va să se descopere în noi. Căci făptura ascéptă cu nerăbdare descoperirea fiiloru lui Dumneḃeu. Căci făptura s'a supusu deșertăciunei, (nu de voiă, ci pentru celu ce a supus'o,) în speranță; 21 Că și însa-și făptura se va libera din servitutea stricăciunei spre libertatea măreță a fiiloru lui Dumneḃeu. Căci scimu, că *tótă* făptura suspină și se chinuesce împreună *cu noi* pêné acumu. 23 Pe lîngă acésta și noi înși-ne, cari avemu prinósele Spiritului, suspinamu și noi, asceptându înfierea, *adecă* rescumpărarea corpului nostru. Căci prin speranță ne mântuim; dară speranța, care se vede, nu este speranță; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o 25 și speră? Dară dacă sperămu ceea ce nu vedemu, *atunci* o asceptămu cu răbdare.
- 26 Asemenea și Spiritulu ne ajută în neputințele nóstre; căci nu scimu a ne ruga precumu se cade; dară însu-și Spiritulu se pune pentru noi cu suspinuri ce nu se potu spune. Éru celu ce *cércă* ânimele, scie ce *este* cugetulu Spiritului; că acesta se pune pentru sânti duple *voia* lui Dumneḃeu.
- 28 Și scimu, că celoru ce iubescu pre Dumneḃeu, *tóte* li se lucréză spre bine; acelora *adecă* cari sînt chiămați duple rînduirea *lui Dumneḃeu*. Căci, pre cari mai 'nainte i-a cunoscutu, mai 'nainte i-a și hotărîtu *să fie* conformi chipului Fiiului seu, ca să fie elu *ântëiu-născutu* între mulți frați. 30 Éru pre cari mai 'nainte i-a hotărîtu, pre acestia i-a și chiămatu; și pre cari i-a chiămatu, pre acestia i-a și îndreptatu; éru pre cari i-a îndreptatu, pre acestia i-a și măritu.
- 31 Deci ce vomu *dice* la acestea? Dacă Dumneḃeu pentru noi *este*, cine 32 *va fi* contra nóstră? Celu ce nu a cruțatu pre Fiiulu seu, ci l'a datu pentru noi *toți*, cumu nu ni va dărui

împreună cu elu și *tóte*? Cine va pèrî 33 pre aleșii lui Dumneḃeu? Óre Dumneḃeu, celu ce-*i* îndreptéză? Cine va 34 condemna? Óre Christosu, celu ce a muritu, mai multu încă celu ce a înviatu, care și șede d'a drépta lui Dumneḃeu, și meḃilocesce pentru noi? Cine ne va despărți de iubirea lui Christosu? Óre necasulu, séu 35 strîmtorarea, séu persecutiunea, séu fómetea, séu golétatea, séu pericolulu, séu sabia? Precumu este scri- 36 su: Pentru tine sîntemu omoriți *tótă* ȃiua; ne-amu socotitu ca oi de junghiare. Ba în *tóte* acestea sîntemu 37 mai multu de câtu biruitori prin celu ce ne-a iubit. Căci sînt încredințatu, 38 că nici mórtea, nici viéta, nici ângërii, nici stépâniurile, nici puterile, nici cele de acumu, nici cele viitoare, Nici 39 înălțimea, nici adînculu, nici ori-ce făptură alta nu ne va puté despărți de iubirea lui Dumneḃeu, care este în Christosu Iisusu Domnulu nostru.

CAP. 9.

Alegerea nu atêrnă de avantajiele esterióre, ci de mila lui Dumneḃeu.

Eu *dicu* adevêrulu în Christosu, și 1 nu mintu, dându-mi consciința mea mărturiă în Spiritulu Sântu. Că amu 2 mare întristare și neîncetată durere în ânima mea. Căci așiu fi doritu eu 3 însu-mi a fi blăstematu de Christosu pentru frații mei, rudele mele duple 4 corpu; Cari sînt Israeliți; a căroră *este* înfierea și mărirea și aședămintele, și legislațiunea, și cultulu, și 5 promisiunile; Ai căroră *sînt* părinții, și din cari *a venit* Christosu duple 6 corpu, care este preste *tóte*, Dumneḃeu bine-cuvântatu în eternu. Aminu.

Nu se póte ca *cuvântulu* lui Dumneḃeu să fie desființatu. Căci nu *toți* 7 *sînt* Israelu, cari sînt din Israelu; Nici nu *sînt* *toți* fii, pentru că sînt 8 semênța lui Abraamu; ci: În Isaacuți se va numi semênța; *Adecă* nu cei 9 ce sînt copii duple corpu, nu acestia *sînt* fii ai lui Dumneḃeu; ci fiii promisiunei se socotescu în semênța. Căci acesta *este* *cuvântulu* promisi- 9 unei: Într' acestu timpu voi veni, și Sara va ave fiu. Pe lîngă acésta, și 10

Rebecca, concepându din unulu, din
 11 Isaaçu, părintele nostru; (Căci *copiii*
 încă nefiindu născuți, nici făcându
 ceva bine séu reu, ca să remână rôn-
 duirea lui Dumneđu dupre alegere);
 12 Nu pentru fapte, ci din *voia* celui ce
 chiamă, i s'a đisu: Celu mai mare va
 13 servi celui mai micu; Precumu este
 scrisu: Pre Iacobu amu iubit, éru
 pre Esau amu urítu.

14 Ce vomu đice dară? Au dóră *este*
 nedreptate la Dumneđu? Nici de
 15 cumu. Căci đice lui Moisi: Voiu mi-
 lui pre care voiescu a milui, și mă
 voiu îndura de care voiescu a mă în-
 16 dura. Așa dară nu *este* nici a celui ce
 voiesce, nici a celui ce alérgă, ci a
 lui Dumneđu, celui ce miluesce.
 17 Căci scriptura đice lui Faraonu: Chi-
 aru pentru acésta te-amu redicatu,
 ca să aretu în tine puterea mea, și
 ca să se dee în scire numele meu în
 18 totu pământulu. Deci pre care voies-
 ce, miluesce; și pre care voiesce, îm-
 petresce.

19 'Mi vei đice dară. Ce *mă* mai în-
 fruntă? Căci cine se opune voiei lui?
 20 O omule! cine esci tu care respunđi
 lui Dumneđu? Au dóră va đice făp-
 tura celui ce o a făcutu: De ce m'ai
 21 făcutu așa? Au nu are putere olarulu
 preste lutu, ca dintr'aceeași frământ-
 tatură să facă unu vasu de onóre,
 22 éru altulu de desonóre? Éru dacă
 Dumneđu voindu să-și arete mânia,
 și să-și descopere puterea sa, a su-
 feritu cu multă răbdare vasele mâ-
 23 niei gătite spre peire; Și ca să-și a-
 rete bogăția mărirei sale spre vasele
 milei, cari le-a gătitu de mai 'nainte
 24 spre mărire; *Adecă* pre noi, pre cari
 ne-a și chiamatu, nu numai din Iu-
 dei, ci și din Gintji.

25 Precumu đice și Osia: Voiu chiă-
 ma poporu alu meu pre celu ce nu
 este poporul meu, și iubită pre ceea
 26 ce nu era iubită. Și va fi, *că* în loculu
 unde li s'a đisu: Voi nu *sânteti* po-
 porulu meu, acolo se voru chiăma fi
 ai lui Dumneđu celui viu. Éru Isaia
 27 strigă despre Israelu: De va fi numé-
 rulu filoru lui Israelu ca nésipulu
 28 mărei, remășița se va mântui. Căci
Domnulu va sfârși lucrulu, și-lu va
 scurta cu dreptate; da, lucru scurtu

va face Domnulu pe pământu. Și pre- 29
 cumu a đisu mai 'nainte Isaia: De
 nu ni-aru fi lăsatu Domnulu Saba-
 othu semênță, ca Sodoma ne-amu fi
 făcutu, și cu Gomorra ne-amu fi a-
 semênatu.

Ce vomu đice dară? Că Gintjile 30
 cari nu âmblau după dreptate, au a-
 ajunsu dreptatea, dară dreptatea care
 este prin credință; Éru Israelu, âm- 31
 blându după legea dreptăței, nu a a-
 ajunsu la legea dreptăței. Pentru ce? 32
 Pentru că nu o *căutau* prin credință,
 ci prin faptele legei. Căci s'au împe- 33
 decatu de pétra de împedecare; pre-
 cumu este scrisu: Éccé punu în Si-
 onu pétră de împedecare; și stâncă
 de struncinare; și totu celu ce va
 crede în elu, nu se va rușina.

CAP. 10.

Îndreptarea prin credință asemênată cu dreptatea
 prin lege.

Fraților, dorința ânimei mele și ru- 1
 găciunea *mea* cătră Dumneđu pen-
 tru Israelu este, să se mântuésă.
 Căci mărturisescu loru, că au zelu 2
 pentru Dumneđu, dară nu dupre cu-
 noscință. Că nesciindu dreptatea lui 3
 Dumneđu, și căutându să-și stabi-
 léscă dreptatea loru, nu s'au supusu
 dreptăței lui Dumneđu. Căci Chri- 4
 stosu *este* sfârșitul legei spre îndrep-
 tarea a totu celui ce crede.

Căci Moisi descrie dreptatea care 5
 este din lege, că omulu care face a-
 celea va trăi printr' însele. Éru drep- 6
 tatea cea din credință așa đice: Să
 nu đici în ânima ta: Cine se va sui
 în ceriu? (adecă să pogóre pre Chri- 7
 stosu); Séu: Cine se va pogorî în a-
 dâncu? (adecă să redice pre Christosu
 din morți). Dară ce đice *scriptura*? 8
 Aprópe este de tine cuvântulu, în
 gura ta și în ânima ta; adecă cuvên- 9
 tulu credinței care predicămu. Că de
 vei mărturisi cu gura ta pre Dom-
 nulu Iisusu, și vei crede în ânima ta,
 că Dumneđu l'a sculatu din morți,
 te vei mântui. Căci cu ânima se cre- 10
 de spre dreptate, éru cu gura se mărt-
 urisesece spre mântuire. Căci đice 11
 scriptura: Totu celu ce crede într'
 însulu nu se va rușina.

12 Nu este deosebire între Iudeu și între Ellinu; căci același este Domnu alu tuturoru, care avutu este cătră
13 toți cei ce-lu chiamă. Căci ori-cine va chiama numele Domnului, se va mântui.
14 Cumu dară voru chiama pre acela, în care nu au cređutu? și cumu voru crede în acela de care nu au auđitu? și cumu voru auđi fără de predică-
15 toru? Și cumu voru predica, de nu se voru trâmete? precumu este scrisu: Cătu sânt de frumóse peciórele celoru ce predica evangelia păcei, ale celoru ce bine-vestescu cele bune!
16 Dară nu toți au ascultatu evangelia; căci Isaia đice: Dómnne! cine a cređutu vestirea nóstră? Așa dară vine credința din auđu, éru auđulu prin
17 cuvântulu lui Dumneđu. Dară eu đicu: Au dóră nu au auđitu? Da, în adeveru în totu pământulu a eșitu resunetulu loru, și cuvintele loru la
18 marginile lumei. Érași întrebu: Au nu a cunoscutu Israelu? Ântéiu Moisi đice: Eu vė voiu întăríta spre pismă prin unu poporu ce nu *este alu meu*, și prin poporu neînțelegėtoru vė voiu
19 mânia pre voi. Éru Isaia îndrėznesce și đice: Sânt aflatu de cei ce nu mă caută, m'amu făcutu cunoscutu celoru ce nu întrébă de mine. Éru cătră
20 Israelu đice: Tótă điuu amu întinsu mânele mele cătră unu poporu nesupusu și împotrivotoru.

CAP. 11.

Iudeii nu sânt lepėdați toți și nici pentru totu-de-una.

1 Dreptu aceea întrebu: Au dóră a lepėdatu Dumneđu pre poporulu seu? Nici de cumu, Căci și eu sânt Israelitu, din semėnța lui Abraamu, din
2 semėnța lui Beniaminu. Nu a lepėdatu Dumneđu pre poporulu seu, pre care l'a cunoscutu mai 'nainte. Au nu sciți ce đice scriptura despre Ilic? cumu a vorbitu lui Dumneđu
3 asupra lui Israelu; Đicėndu: Dómnne, pre profetii tei au omorítu, și altarele tale au surpatu, și eu amu ramasu singuru, și caută sufletulu meu.
4 Dară ce i-a respunsu Dumneđu? Mi-amu păstratu șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecatu genunchiulu
5 înaintea lui Baalu. Așa dară și într'

acestu timpu este remășiță dupre alegerea charului. Și de *este* dupre
6 charu, atuncea nu mai *este* dupre fapte; altmintrelea charulu nu mai este charu. Éru de *este* dupre fapte, atuncea nu mai este charu; altmintrelea fapta nu mai este faptă.

Ce *vomu đice* dară? Israelu nu a
7 câstigatu ceea ce căuta; éru cei aleși au câstigatu, și cei-l-alti s'au împetritu: (Precumu este scrisu: Dumneđu li-a datu spiritulu de adormire, ochi, ca să nu vėđă, și urechi, ca să nu auđă), pėnė în điuu de astă-đi. Și Davidu đice: Să se facă mėsă loru
8 spre cursă și spre lațu și spre pedecă, și spre resplătire loru; Să se întunece
9 ochii loru ca să nu vėđă, și spinarea loru de totu să o gırbovesci.

Dreptu aceea întrebu: Au dóră s'au
11 potecnit, încātu să cađa? Nici de cumu, ci *mai vırtosu* prin potecnirea loru mântuire a *venitu* Gınțiloru, ca să-i întăríte spre gelosiă. Și dacă potecnirea loru *este* bogăția lumei, și micșorarea loru bogăția Gınțiloru: cu cătu mai multu plinitudinea loru? Căci voui Gınțiloru vorbescu; încātu
12 sânt eu apostolulu Gınțiloru, laudu diregėtoriamă; Ca dóră așiu provoca
13 la gelosiă *pre cei de némulu* meu, și să mântuescu pre vre unii dintr'ınșii. Căci de *este* lepėdarea loru împăcarea
14 lumei, ce alta *va fi* reprimirea *loru* de cătu viėtă din morți?

Căci de *sınt* prinósele sante, *este*
16 și frământătura; și de *este* rădicina sântă, *sınt* și ramurele. Éru de s'au
17 frântu unele din ramuri; tu înse fiindu olivu selbaticu, te-ai altuitu în ele, și te-ai făcutu părtașu rădicinei și sucului olivului; Nu te lăuda asu-
18 pra ramureloru. Éru de te lauđi, nu porți tu rădicină, ci rădicină pre tine. Vei đice: Ramurele s'au frântu, ca
19 să mă altuescu eu. Bine; pentru ne-
20 credința s'au frântu ele, și tu stai prin credință. Nu te înalța cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumneđu nu a
21 cruțatu ramurele cele firesci, nici pre tine nu te va cruța.

Veđi dară bunėtatea și asprimea
22 lui Dumneđu! spre cei ce au căđutu asprime; éru spre tine bunėtate, de vei remăné în bunėtate; altmintrelea

23 și tu te vei tăia. Și aceia, de nu voru
remâne în necredință, érași se voru
altuí ; căci pôte Dumneđu érași a-i
24 altuí. Căci dacă tu te-ai tăiatu prin
olivulu celu naturalminte selbaticu,
și afară de natură te-ai altuitu în
olivu bunu ; cu câtu mai multu ace-
stia, cari sânt *ramure* firesci, se voru
altuí într'alu loru olivu ?

25 Căci eu nu voiescu, frațiloru, ca
voi să nu sciți acestu misteriu, ca să
nu fiți înțelepți în sine-vé : că împe-
trire din parte s'a făcutu lui Israelu,
pêně ce va intra numărulu deplinu
26 alu Gințiloru, și așa totu Israelulu se
vamântui ; precumu este scrisu : Veni-
va din Sionu Mântuitorulu, și va în-
27 tórce nepietatea de la Iacobu. Căci
acesta *este* aședământulu meu cu d'in-
28 șii, cându voi lua păcatele loru. Ade-
véru *sânt* în privința evangheliei ne-
amici pentru voi ; dară în privința
29 alegerei iubiți pentru părinți. Căci
darurile și chiamarea lui Dumneđu
30 *sânt* nerevocabili. Că precumu și voi
óre-cându nu ați cređutu în Dumne-
đu, éru acumu ați aflatu milă prin
31 neascultarea acestora : Așa și acestia
acumu nu au ascultat, ca prin mila
32 vóstra să se miluéscă și ei. Căci Dum-
neđu a închisu pre toți în necredință,
ca să miluéscă pre toți.

33 O adůncu alu bogăției, și alu înțe-
lepciunei și alu sciinței lui Dumneđu !
cātu *sânt* de nepătrunse judecățele lui,
34 și neurmărite căile lui. Căci cine a
cunoscutu gândulu Domnului ? séu
35 cine i s'a făcutu svătuitoaru ? Séu cine
i-a datu mai 'nainte, ca să i se redee ?
36 Căci dintr'insulu, și printr'insulu, și
pentru d'insulu *sânt* tóte ; aceluia *fie*
mărirea în eternu. Aminu.

CAP. 12.

Despre adorarea lui Dumneđu rațională, și despre
regulele vieței Crestine.

1 Vě rogu dară, frațiloru, prin îndu-
rările lui Dumneđu, ca să aduceți
corpurile vóstre sacrificiu viu, sântu,
bine-plăcutu lui Dumneđu, ce *este*
2 serviciulu vostru celu raționalu. Și să
nu vě conformați cu acéstă lume ; ci
prefaceți-vě prin înnoirea minței vó-
stre, ca să cercați care *este* voia lui Dum-
neđu cea bună și plăcută și deplină.

Căci eu đicu, prin charulu ce mi 3
s'a datu, fie-căruiu din voi, a nu cu-
geta în *sine* mai multu de câtu se cu-
vine a cugeta ; ci să cugetați mode-
stu, precumu Dumneđu a împărțitu
fie-căruiu măsura credinței. Căci pre 4
cumu într'unu corpu avemu multe
membre, și membrele nu au tóte o
funcțiune ; Așa noi, *findu* mulți, sântem 5
temu unu corpu în Christosu, éru fie-
care unulu altuia membré. Deci a- 6
vëndu daruri de multe feliori după
charulu care ni este datu, ori profet-
ția, *să profetimu* după măsura cre- 7
dinței ; Ori diaconiă, *să căutăm* de
diaconiă ; ori celu ce învăță, de în- 8
vătătură ; Ori celu ce îndémná, de
îndemnare ; celu ce împarte, *să îm-*
partă cu simplitate, celu ce stă în-
ainte, *să fie* cu sirguintă ; celu ce mi-
luesce, *să o facă* cu bună-voință.

Iubirea să fie nefăcarnică. Urůndu 9
reulu, lipiți-vě de ce este bunu. Cu 10
iubire frățescă iubiți unulu pre al-
tulu ; cu onóre întimpinați-vě unulu
pre altulu ; Nu *fiti* leneși în afaceri, 11
ci ferbinți în spiritu, servindu Dom-
nului ; Bucurându-vě în speranță ; 12
răbdându în necasu ; stărůndu în ru-
găciune ; Luându parte în trebuin- 13
țele sântiloru ; urmându ospitalitatea.
Bine-cuvęntați pre cei ce vě perse- 14
cută ; bine-cuvęntați, și nu blăste-
mați. Bucurați-vě cu cei ce se bucură, 15
și plângeți cu cei ce plângu. *Fiti* cu 16
același cugetu unulu cătră altulu.
Nu cugetați cele înalte, ci âmblați cu
cei umiliți. Nu fiți înțelepți în sine-vě.

Nu resplătiți nimenui reu pentru 17
reu. Îngrijiți-vě de cele bune înainte
tuturoru ómeniloru. De este cu pu- 18
tință câtu atěrnă de la voi, aveți pace
cu toți ómenii. Iubițiloru, nu vě res- 19
bunați înși-vě, ci *mai bine* dați locu
măniei ; căci este scrisu : Resbunarea
este a mea ; eu voi resplăti, đice
Domnulu. Dreptu aceea, de flămân- 20
desce neamiculu teu, nătresce-lu ; de
îsetéză, dă-i de bėtu ; că acéstă fă-
cēndu, vei grămădi cărbuni de focu
pe capulu lui. Nu te birui de reu, ci 21
biruesce reulu cu binele.

CAP. 13.

Despre detoria cãtrã autoritãti, cãtrã aprõpele, și cãtrã sine însu-și.

- 1 Totu sufletulu să se supună autori-
tãtiloru celoru mai înalte. Cãci nu
este autoritate de câtu numai de la
Dumneþeu: autoritãtile cari esistã
2 sânt rõnduite de Dumneþeu. Pentru
aceea celu ce se opune autoritãtei, se
opune ordinului lui Dumneþeu; și cei
ce se opunu 'și voru trage condem-
3 nare. Cãci diregëtorii nu sânt fricã
fapteloru celoru bune, ci celoru rele.
Deci, voiesci să nu-ți fie fricã de au-
toritate? fă binele, și vei ave laudã
4 de la d'însa. Cãci ea 'ți este servã a
lui Dumneþeu spre bine. Éru de faci
reu, teme-te; cãci nu pórtã sabia în
zãdaru; ci este servu alu lui Dumne-
þeu, resbunãtoru spre pedépsã celui
5 ce face reulu. Pentru aceea trebue să
vë supuneți, nu numai pentru urgiã,
6 ci și pentru consciință. Cãci pentru
acésta plãtiți și dãri; și ei sânt servi
ai lui Dumneþeu, stãruindu întru acé-
7 sta totu-de-una. Dați deci tuturoru
ceea ce se cuvine; celui cu darea, dare;
celui cu împositulu, împositu; celui
cu frica, fricã; celui cu onórea, onóre.
8 Nimenui cu nimicu nu fiți detori,
de câtu numai cu a iubi unulu pre al-
tulu; cãci celu ce iubescce pre altulu
9 a împlinitu legea. Cãci aceea: Sã nu
comiți adulteriu; Sã nu uciði; Sã nu
furi; Sã nu mãrturisesce mãrturiã
mincinósã; Sã nu poftesci; și ori-
care altu ordinu, se cuprinde într'-
10 acestu cuvëntu, adecã, Sã iubescce pre
aprõpele teu ca însu-ți pre tine. Iubi-
rea nu lucrézã reu aprõpelui; de
aceea iubirea este îndeplinirea legei.
11 Și acésta *faceți*, sciindu timpulu,
cã *acumu* este óra a ne scula din
somnu; fiindu cã acumu *este* mãntu-
irea nóstrã mai aprõpe de câtu cându
12 amu creðutu. Nóptea a trecutu, ðiua
s'a apropiatu; sã lepédãmu darã lu-
crurile întunerecului, și sã ne îmbrã-
13 cãmu în armele luminei. Sã âmblãmu
cu cuviință ca în timpu de ðiua; nu
în ospete și în beții; nu în fornicãti-
une și în desfrênãri; nu în cértã și
14 pismã. Ci vë îmbrãcați în Domnulu
nostru Iisusu Christosu, și nu îngri-
jiți de corpu, spre a *împlini* poftele lui.

CAP. 14.

Despre suferirea celoru slabi în credință, și despre libertatea care întãresce.

Pre celu slabu în credință, primiți- 1
lu, *darã* nu dupre deosebirea cuge- 2
tãriloru. Cãci unulu crede cã póte
mãnca tóte, éru celu slabu mânãncã 3
legume. Celu ce mânãncã să nu de-
spreþuésã pre celu ce nu mânãncã; 4
și celu ce nu mânãncã să nu judece
pre celu ce mânãncã; cãci Dumneþeu
l'a primitu. Tu cine esci, care judeci 4
pre servulu altuia? domnului séu stã
séu cade. Și va sta; cãci Dumneþeu
póte a-lu face să stee.

Unulu deosebesce o ði de alta; al- 5
tulu socotesce tóte ðilele *asemenea*.
Fie-care să se convingã în mintea sa.
Celu ce socotesce ðiua, Domnului o 6
socotesce; și celu ce nesocotesce ðiua,
Domnului o nesocotesce. Celu ce mân-
nãncã, Domnului mânãncã; cãci mul-
þumesce lui Dumneþeu; și celu ce nu
mãnãncã, Domnului nu mânãncã, și
mulþumesce lui Dumneþeu. Cãci ni- 7
menea din noi nu trãescce pentru sine,
și nimene nu móre pentru sine. De 8
trãimu, Domnului trãimu; și de mu-
rimu, Domnului murimu; deci séu de
trãimu séu de murimu, ai Domnului
sântemu. Cãci pentru acésta Christosu 9
a și muritu, a și înviatu, a și trãitu,
ca să fie Domnu și preste cei morți
și preste cei vii.

Darã tu, de ce judeci pre fratele 10
teu? séu de ce despreþuesce pre fra-
tele teu? Toți vomu sta înaintea ju-
decãtei lui Christosu. Cãci este scrisu: 11
Viu sânt, ðice Domnulu, mie mi se
va pleca totu genunchiulu, și tótã
limba se va mãrturisi lui Dumne-
þeu. Așa darã fie-care din noi 'și va 12
da sémã de sine însu-și înaintea lui
Dumneþeu.

Deci să nu mai judecãmu unulu 13
pre altulu; si acésta mai bine să ju-
decați, ca să nu puneți pedecã séu
scandalu fratelui. Sciu și sânt încre- 14
dintãtu în Domnulu Iisusu, cã nimicu
nu *este* spurcatu prin sine; darã ce-
lui ce i se pare a fi ceva spurcatu,
aceluiia *fi* spurcatu. Éru de te su- 15
peri pre fratele teu pentru bucate, éccé
nu âmbli dupre iubire. Nu perde cu
bucatele tale pre acela, pentru care

16 Christosu a muritu. Să nu se vorbescă de reu lucrulu vostru celu bunu.
 17 Căci împărăția lui Dumneșeu nu este mâncare și băutură; ci dreptate și pace și bucuria în Spiritulu Sântu.
 18 Căci celu ce într'acestea servește lui Christosu, *este* bine-plăcutu lui Dumneșeu și primitu de ómeni.
 19 Deci să urmămu cele ce sânt ale păcei, și cele ce sânt spre întărirea unuia cătră altulu. Pentru mâncare nu strica lucrulu lui Dumneșeu. Tóte *sânt* curate, dară *este* unu reu pentru omulu celu ce mânâncă spre scandalu. Bine *este* a nu mânca carne,
 21 nici a bé vinu, nici *aceea* prin care fratele teu se jignesce, séu se scandaliséză séu suferé. Ai tu credință? în tine însu-ți să *o* aibi înaintea lui Dumneșeu. Fericitu *este* celu ce nu
 23 se condémnă în ceea ce primesce! Éru celu ce se înduoese, cându mânâncă, se condémnă; pentru că nu *mânâncă* în credință; căci totu ce nu *este* din credință este păcatu.

CAP. 15.

Despre detoria de a răbda pre cei slabi dupre esemplulu lui Christosu și alu lui Pavelu.

1 Deci noi, cei tari, sântemu detori să purtămu neputințele celoru slabi, și să nu ni plăcemu noi înși-ne. Fie-care din noi să facă spre plăcere aprópelui în bine spre întărire. Căci și Christosu nu a făcutu spre plăcerea sa; ci, precumu este scrisu: Batjocurile celoru ce te batjocurescu pre tine, au căđutu preste mine. Căci, câte s'au scrisu mai 'nainte, s'au scrisu spre învățatura nóstră, ca prin răbdare și mângăierea scriptureloru să avemu speranță. Éru Dumneșeu răbdărei și alu mângăierii să vî dăruescă să fiți de același gându între voi dupre Iisusu Christosu; Ca toți cu unu cugetu și cu o gură să măriți pre Dumneșeu, și Părintele Domnului nostru Iisusu Christosu. Așa dară primiți-vé unii pre alții, precumu și Christosu v'a primitu pre voi, spre mărirea lui Dumneșeu.
 8 Dară eu đicu, că Iisusu Christosu a fostu servu alu circumcisiunei pentru adevéru lui Dumneșeu, ca să întărescă făgăduințele *date* părintilo-

ru. Și ca să mărescă și Gintile pre Dumneșeu pentru mila *sa*; precumu este scrisu: Pentru acésta mă voiu mărturisi ție între popóre, și voiu cânta numelui teu. Și érași đice: Veseți-vé, popóreloru, cu poporulu lui. Și érași: Lăudați pre Domnulu, tóte popórele, lăudați-lu tóte națiunile. Și érași Isaia đice: Va fi rădicina lui Iesse, și celu ce se va scula să domnescă preste popóre, într' acela voru spera popórele: Éru Dumneșeu speranței să vé împle de tótă bucuria și pacea în credință, ca să prisosiți în speranță prin puterea Spiritului Sântu.

Sânt încredințatu despre voi, frații mei, că sunteți plini de bunătate, plini de tótă sciința, putendu și a vé svătui unii pre alții; Cu tóte acestea, frațilororu, v'amu scrisu mai liberu pe une locuri, ca să vî aducu aminte de charulu care mi s'a datu de la Dumneșeu, Ca să fiu servu alu lui Iisusu Christosu între Gintii, și preutu alu evangeliiei lui Dumneșeu, ca prosforaua Gintiloru să fie bine-primită, sântită prin Spiritulu Sântu. Dreptu *aceea* amu laudă în Christosu Iisusu în cele ce sânt ale lui Dumneșeu. Căci mi-amu învoitu a vî vorbi nu mai despre cele ce a lucratu Christosu prin mine, spre a aduce pre Gintii la ascultare, prin cuventu și prin faptă, Prin puterea semneloru și a minuniloru, prin puterea Spiritului lui Dumneșeu, încātu din Ierusalimu și împrejururu péné la Illiricu amu respânditu evangelia lui Christosu; Sirguindu - mé a predica evangelia așa, nu unde se numise *deja* Christosu, ca să nu zidescu pe temeliă străină; Ci precumu este scrisu: Căroru nu s'a datu în scire despre d'insulu, 'lu voru vedé, și cei ce nu au auditu, voru înțelege.

Pentru *aceea* amu fostu împedatu de multe ori a veni la voi; Éru acumu ne mai avédu locu într'acéste părți, și de mulți ani avédu dorință a veni la voi: Cându voiu merge în Ispania, voiu veni la voi; căci speru, trecédu pe acolo, să vé vedu, și să fiu condusu de voi péné acolo, după ce voiu sătura din parte *dorin-*

25 *ta mea* de a vă *vedé*. Éru acumu mer-
gu la Ierusalimu, spre a servi sânti-
26 loru. Căci a bine-voitu Macedonia și
Achaia a face o contribuțiune pentru
saracii sântiloru, cari sânt în Ierusa-
27 limu. Ei au bine-voitu, și li sânt de-
tori. Căci dacă Gințile s'au împărta-
șitu de cele spirituale ale loru, sânt
detori a li servi și în cele timporale.
28 Acésta dară sfârșindu, și asigurându
loru acestu fruptu, voi merge pe la
29 voi în Ispania. Și sciu, că venindu la
voi, voi veni în plinitatea bine-
cuvântărei evangheliei lui Christosu.
30 Éru rogu-vă, frațiloru, pentru Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu, și pen-
tru iubirea Spiritului, ca să vă lup-
tați cu mine în rugăciuni cătră Dum-
31 neđeu pentru mine; Ca să scapu de
cei cari nu credu în Iudeea; și ca ser-
viciulu meu în Ierusalimu să fie bi-
32 ne-primitu sântiloru; Și ca, voindu
Dumneđeu, să revinu la voi cu bucu-
riă, și să mă repausezu împreună cu
33 voi. Éru Dumneđeulu păcei *fie* cu voi
toți. Aminu.

CAP. 16.

Feliurite salutări. Se recomandă pază contra celoru
ce causéză discordii.

1 Vă recomandă pre Fibi, sora noastră,
diaconésă a besericei din Chencree;
2 Ca să o primiți în Domnulu, cumu se
cuvine sântiloru; și să o ajutați în
totu lucrulu, ori în ce aru ave trebu-
ință de la voi; căci ea a fostu ajută-
tore multora, și chiaru mie.
3 Salutați pre Priskilla și Akila,
conlucrătorii mei în Christosu Iisusu.
4 Cari pentru viéta mea și-au espusu
pre a loru: căroru nu numai eu mul-
țumescu, ci și tóte besericele din
5 Ginți. *Salutați* și beserica din casa
loru. Salutați pre iubitulu meu Epe-
netu, primitulu Achaiei în Christosu.
6 Salutați pre Mariamu, care multu s'a
7 ostenitu pentru noi. Salutați pre An-
dronicu și pre Iunia, rudele mele și
soții mei în închisóre, cari sânt în-
semnați între apostoli, și cari mai
'nainte de mine au fostu în Christo-
8 su. Salutați pre Ampliu, iubitulu meu
9 în Domnulu. Salutați pre Urbanu,
conlucrătorulu meu în Christosu, și

pre iubitulu meu Stachiu. Salutați 10
pre Apellasu, celu alesu în Christosu.
Salutați pre cei cu Aristobulu, Salu- 11
tați pre Erodionu, ruda mea. Salutați
pre cei cu Narcisu, cari sânt în Dom-
nulu. Salutați pre Trifena, și Trifósa, 12
cari s'au ostenitu în Domnulu. Salu-
tați pre iubita Persida, care multu
s'a ostenitu în Domnulu. Salutați pre 13
Rufu, celu alesu în Domnulu, și pre
muma lui și a mea. Salutați pre A- 14
sincritu, pre Flegontu, pre Ermanu,
pre Patroba, pre Erminu, și frații ce
sânt cu ei. Salutați pre Filologu, și 15
Iuliu și Nireu, și pre sora lui, și pre
Olimpu, și pre toți sântii cei ce sânt
cu ei. Salutați-vă unulu pre altulu cu 16
sărutare sântă. Vă salută pre voi be-
sericele lui Christosu.

Éru vă îndemnu, frațiloru, să vă 17
păziți de cei ce facu desbinări și scan-
dale, contra învățătorei care ați pri-
mitu; și vă feriți de d'inșii. Căci u- 18
nii ca acestia nu servescu Domnului
nostru Iisusu Christosu, ci pântece-
lui loru; și prin cuvinte bune și dulci
încélă ânimele celoru simpli. Ascul- 19
tarea vóstră s'a făcutu conoscută la
toți; dreptu aceea mă bucuru de voi;
și voiescu, ca să fiți înțelepți spre
bine, și curați în privința reului. Éru 20
Dumneđeulu păcei să sdrobescă pre
Satana subu peciórele vóstre în cu-
rându. Charulu Domnului nostru Ii-
susu Christosu *fie* cu voi. Aminu.

Vă salută pre voi Timotheiu, con- 21
lucrătorulu meu, și Luciu, și Iasonu
și Sosipatru, rudele mele. Și eu Ter- 22
tiu, care amu scrisu *acéstă* epistolă
vă salutu în Domnulu. Vă salută Ga- 23
iu, gazda mea și a tótă adunarea. Vă
salută Erastu, îngrijitorulu cetăței,
și Quartu, fratele. Charulu domnului 24
nostru Iisusu Christosu *fie* cu voi toți,
Aminu.

Éru celui ce vă póte întări dupre 25
evangelia mea, dupre predicarea lui
Iisusu Christosu, dupre descoperirea
misteriului, care din seculi eterni era
tăcutu, Éru acumu s'a aretatu și s'a 26
făcutu cunoscutu prin scripturele pro-
fețiloru, dupre ordinulu eternului
Dumneđeu, spre ascultarea credinței

între toate națiunile: Unuia înțeleptului Dumneșeu fie mărire prin Iisus Christos în eternu: Aminu.

S'a scrisu cătră Români de la Corintu, și s'a trămesu prin Fibi, diaconésă besericeii din Chencree.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTÉIA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. 1.

Îndemnare la unire. Învătătura despre cruce ruseză înțelepciunea lumii.

- 1 Pavelu chiămatu *a fi* Apostolu alu lui Iisus Christos prin voia lui
- 2 Dumneșeu, și Sostenu, fratele: Besericeii lui Dumneșeu care este în Corintu, celoru sântiți în Christos Iisus, celoru chiămați *a fi* sânti, împreună cu toți cei ce în totu loculu chiamă numele Domnului nostru Iisus Christos, și alu loru și alu nostru. Charu *fie* voui și pace de la Dumneșeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisus Christos.
- 4 Mulțumescu Dumneșeuului meu totu-de-una despre voi, pentru charulu lui Dumneșeu ce vi s'a datu în
- 5 Iisus Christos; Că în toate v'ați îmbogățitu într'insulu în totă învățatura și în totă sciința; Fiindu că mărturisirea lui Christos s'a întăritu
- 7 în voi; Încătu voi nu aveți lipsă de nici unu daru, asceptându aretarea Domnului nostru Iisus Christos;
- 8 Care va și întări pre voi pêne la sfârșitu, *ca să fiți* nevinovati în diua Domnului nostru Iisus Christos.
- 9 Credinciosu *este* Dumneșeu, prin care v'ați chiămatu, spre comuniunea Fiului seu Iisus Christos, Domnulu nostru.
- 10 Éru vē rogu, frațiloru, pentru numele Domnului nostru Iisus Christos, ca toți să vorbiți aceeași, și *ca* să nu fie între voi desbinări; *ci ca* să fiți tare uniți într' unu gându
- 11 și într'o înțelegere. Căci m'amu informatu despre voi, frații mei, de la cei de pe lîngă Chloe, că sînt certe
- 12 între voi. Și acésta dîcu, pentru că fie-care din voi dîce: Eu sînt alu lui Pavelu; éru eu alu lui Apollosu; éru

eu alu lui Chefa; éru eu alu lui Christosu.

Au dóră s'a împărțitu Christos? 13
 au Pavelu s'a crucificatu pentru voi? séu v'ați botezatu în numele lui Pavelu? Mulțumescu lui Dumneșeu, că 14
 nici pre unulu din voi n'amu botezatu, de cătu numai pre Crispu și pre Gaiu; Ca să nu dîcă cineva, că amu bote- 15
 zatu în numele meu; Amu mai bote- 16
 zatu și familia lui Stefana; éru afară de acestia nu sciu să mai fi botezatu pre cineva.

Căci Christos nu m'a trămesu să 17
 botezu, ci să predicu evangelia; nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca să nu se zădărnicescă crucea lui Christos. Căci cuvântulu crucei nebuniă 18
este celoru peritori, éru noui, celoru ce ne mântuimu, este puterea lui Dumneșeu; Căci este scrisu: Perde- 19
 voiu înțelepciunea înțelepților, și mimici-voiu sciința cumișiloru. Un- 20
 de *este* înțeleptulu? unde *este* cărturarulu? unde *este* disputătorulu lumii acesteia? au nu a înnebunitu Dumneșeu înțelepciunea lumii acesteia? Că de ore ce în înțe- 21
 lepciunea lui Dumneșeu, lumea prin înțelepciune nu a cunoscutu pre Dumneșeu, a bine-voitu Dumneșeu prin nebunia predicării a mântui pre cei ce credu. Căci Iudeii 22
 ceru semnu, și Ellinii caută înțelepciune; Éru noi predicămu pre Chri- 23
 stosu celu crucificatu, Iudeiloru smin-teală, éru Elliniloru nebuniă; Éru a- 24
 celora ce sînt chiămați, și Iudeiloru și Elliniloru, pre Christos, puterea lui Dumneșeu și înțelepciunea lui Dumneșeu. Căci ce este nebunu a 25
 lui Dumneșeu, este mai înțeleptu de cătu ómenii; și ce este slabu a lui

Dumnezeu, este mai tare de câtu ómenii.

26 Căci vedeți chiamarea vóstră, fraților, cumcă nu *sunt* mulți înțelepți duple corpu, nu mulți puternici, nu mulți nobili; Ci cele nebune ale lumii a alesu Dumnezeu, ca să rușineze pre cei înțelepți; și cele slabe ale lumii a alesu Dumnezeu, ca să rușineze pre cele tari; Și cele próste și cele desprețuite ale lumii a alesu Dumnezeu, și cele ce nu sânt, ca să desființeze pre cele ce sânt;

29 Ca să nu se laude nici unu corpu înaintea lui. Éru printr' însulu *este*, că sunteți în Christosu Iisusu, care ni s'a făcutu de la Dumnezeu înțelepciune și dreptate și sântire și rescumpărare; Ca precumu este scrisu, celu ce se laudă, în Domnulu să se laude.

CAP. 2.

Evangelia este fără diferență în fața înțelepciunii și a artei ómenilor.

1 Și eu, fraților, venindu la voi, nu amu venitu cu cuvintele alese ale înțelepciunii, vestindu-vî mărturisirea lui Dumnezeu. Căci nu mi-amu propusu a sci ceva între voi, de câtu numai pre Iisusu Christosu, și pre acesta crucificatu. Și amu fostu la voi în slăbiciune, și în frică, și în cutremuru mare. Și cuvântulu meu și predicarea mea nu era cu cuvintele înduplecătoare ale înțelepciunii omenești, ci în vedirea spiritului și a puterei; Ca credința vóstră să nu fie duple înțelepciunea ómenilor, ci duple puterea lui Dumnezeu.

6 Dară între cei-desevărșiți vorbimu înțelepciune; dară nu înțelepciunea lumii acesteia, nici a domniloru lumii acesteia, cari se desființéză; Ci vorbimu înțelepciunea lui Dumnezeu cea misterioasă, cea ascunsă, care a hotărît'o Dumnezeu mai 'nainte de seculi spre mărirea nóstră; Pre care nimenea din domnii lumii acesteia nu a cunoscut'o; căci de o aru fi cunoscutu, nu aru fi crucificatu pre Domnulu măriirei. Ci, precumu este scrisu: cele ce ochiulu nu a vedutu, nici urechia nu a auditu, nici la ânima omului nu s'a suitu, acestea a

pregătitu Dumnezeu pentru cei ce-lu iubescu. Éru noui ni-a descoperitu 10 *aceste* Dumnezeu prin Spiritulu seu; căci Spiritulu cercă tóte, pêne și adâncurile lui Dumnezeu. Căci cine 11 din ómeni scie ale omului, de câtu numai spiritulu omului, care este într' însulu? așa și ale lui Dumnezeu nimenea nu *le* scie, de câtu numai Spiritulu lui Dumnezeu. Éru noi nu 12 amu primitu spiritulu lumii, ci Spiritulu celu de la Dumnezeu; ca să scimu cele ce ni sânt dăruite de la Dumnezeu. Cari le și vorbimu, nu cu 13 cuvintele învățate ale înțelepciunii ómenesci, ci cu cele învățate ale Spiritului Sântu; asemănându cele spirituale cu cele spirituale. Dară omu- 14 lu celu firescu nu primesce cele ce sânt ale Spiritului lui Dumnezeu; căci 'i sânt nebuniă, și nu *le* póte înțelege, pentru că se descernu spiritualmente. Éru celu spiritualu des- 15 cerne tóte, și elu de nimene nu se descerne. Căci cine a cunoscutu min- 16 tea Domnului, că să-lu învețe? Éru noi avemu mintea lui Christosu.

CAP. 3.

Iisusu temelie mântuirii.

Și eu, fraților, nu amu pututu a vî 1 vorbi, ca celoru spirituali, ci ca celoru trupesci, ca unoru prunci în Christosu. V'amu nutritu cu lapte, 2 éru nu cu bucate; că încă nu puteați încăpé; chiaru și acumu nu puteți. Încă sunteți trupesci; căci dacă *este* 3 între voi pismă și cértă și desbinare, au nu sunteți trupesci? și au nu âmbლაți ca ómeni trupesci? Căci dacă 4 dice unulu: Eu sânt alu lui Pavelu; și altulu: Eu *sunt* alu lui Apollosu; au nu sunteți trupesci?

Cine dară este Pavelu, și cine *este* 5 Apollosu de câtu numai servii, prin cari ați cređutu, precumu a datu Domnulu fie-căruia? Eu amu plântatu, 6 Apollosu a udatu, éru Dumnezeu a făcutu să crească. Încătu nici celu ce 7 plântéză, nici celu ce udă este ceva; ci Dumnezeu celu ce face să crească. Éru celu ce plântéză și celu ce udă 8 sânt una; și fie-care va primi plata sa duple ostenéla sa. Căci noi sânt- 9

temu conlucrători ai lui Dumnezeu, *éru* voi sunteți țărână alu lui Dumnezeu, și zidire alu lui Dumnezeu.

10 Dupre charulu lui Dumnezeu, care este datu mie, ca unu architectu înțeleptu amu pusu temeliă, éru altulu zidesce pre ea. Dară fie-care să iee

11 sémă cumu zidesce. Căci altă temeliă nimenea nu pôte pune afară de

12 cea pusă, adecă Iisusu Christosu. Éru de zidesce cineva pe acéstă temeliă auru, argintu, petre scumpe, lemne,

13 fênu, trestiă ; Alu fie-căruia lucru va fi aretatu ; căci ȕiua Domnului 'lu va areta ; prin focu se va descoperi ; foculu va dovedi lucrulu fie-căruia.

14 Dacă lucrulu cuiva, ceea ce a ziditu

15 va remâné, va primi plată ; Éru dacă lucrulu cuiva se va mistui, se va păgubi ; éru elu însu-și se va mântui ; dar' așa ca prin focu.

16 Au nu sciți, că sunteți templulu lui Dumnezeu, și că Spiritulu lui

17 Dumnezeu locuesce în voi ? De va strica cineva templulu lui Dumnezeu, pre acela 'lu va strica Dumnezeu ; că templulu lui Dumnezeu, care sunteți

18 voi, este sântu. Nimenea să nu se încele. De i se pare cuiva între voi că este înțeleptu în lumea acésta, să se facă nebunu, ca să fie înțeleptu.

19 Că înțelepciunea lumei acesteia este nebuniă înaintea lui Dumnezeu. Că este scrisu : Elu prinde pre cei înțelepți în viclenia loru. Și érași : Domnulu cunósce gândurile înțelepțiloru, că sânt deșerte.

21 Dreptu aceea nimenea să nu se

22 laude între ómeni. Că tóte sânt ale vóstre : Óri Pavelu, ori Apollosu, ori Chefa, ori lumea, ori vieța, ori mórtea, ori cele de acumu, ori cele viitoare ; tóte sânt ale vóstre ; Éru voi sunteți ai lui Christosu ; éru Christosu alu lui Dumnezeu.

CAP. 4.

Detoriile serviloru lui Iisusu Christosu dupre esemplulu lui Pavelu. Intristarea și umilința lui Pavelu.

1 Așa să ne socotéscă fie-care ca pre nisce servi ai lui Christosu, și administratori ai misterieloru lui Dumnezeu. Pe lîngă acésta se cere de la administratori, ca ei să fie credincioși.

3 Éru mie pré puçinu 'mi remâne, ca

să mă judecu de voi séu de judecata omenéscă ; da, nici însu-mi nu mă judecu. Că pre mine nu mă sciuvovatu de nimicu ; dară nu printr'acésta sânt îndreptatu, dară celu ce mă judecă este Domnulu. Dreptu aceea

5 mai 'nainte de timpu nimicu să nu judecați, pêně ce va veni Domnulu, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunerecului, și va face cunoscute svaturile ânimeloru ; și atuncea fie-care va ave laudă de la Dumnezeu.

Acestea, frațiloru, le-amu întorsu

6 asupra mea și asupra lui Apollosu pentru voi ; ca în noi să vă învățați, ca să nu gândiți mai multu de câtu ce este scrisu, ca nimenea dintre voi să nu se făléscă cu unulu asupra altuia. Căci cine te deosebecce *de alti* ? și

7 ce ai ce nu ai primitu ? éru dacă ai primitu, de ce te laudi, ca și cumu nu ai fi primitu ?

Acumu sunteți sătui ; acumu sunteți bogăți ; fără de noi domniți ; și măcaru de ați domni, ca și noi împreună cu voi să domnimu. Că mi se

9 pare, că Dumnezeu pre noi Apostolii ne-a lăsatu să fimu aretați ca cei mai de pe urmă, ca hotăriți spre mórte ; căci, amu ajunsu privesce lumei și ângeriloru și ómeniloru. Noi *sântemu*

10 nebuni pentru Christosu, éru voi înțelepți în Christosu ; noi slabi, éru voi tari ; voi însemnați, éru noi desprețuiți. Pêně în óra de acumu și

11 flămândimu, și însetoșămu, și goli sântemu, și palmuiți sântemu, și aședați nu sântemu. Și ostenimu, lu-

12 crându cu mânele nóstre ; batjocoriți fiindu, bine-cuvântămu ; persecutați fiindu, răbdămu ; Huliți fiindu, svătu-

13 imu ; ca nisce gunoiu ne-amu făcutu lumei, și *sântemu* tuturoru lepédatură, pêně acumu.

Nu scriu acestea spre a vă în-

14 frunta, ci ca pre nisce fii ai mei iubiți *vě* îndemnu. Că de ați ave dece

15 mii de învățători în Christosu, totuși nu *aveți* mulți parinți ; căci, eu v'amu născutu în Christosu Iisusu prin evangeliă. Pentru aceea *vě* rogu, să-mi

16 fiți următori.

Pentru acésta amu trămesu la voi

17 pre Timotheiu, care este fiu alu meu iubit, și credinciosu în Domnulu,

care vi va aduce aminte căile mele în Christosu, precumu învățu în totu loculu, în tótă beșerica.

18 Éru unii s'au îngâmfatu, ca și cumu
19 nu așiu veni la voi. Dară curându voi
veni la voi, de va voi Domnulu, și
voiu cunósce nu cuvântulu celoru ce
20 s'au îngâmfatu, ei puterea. Căci împ
părăția lui Dumneđu nu *este* în cu
21 vântu, ci în putere. Ce voiți? cu toégu
să vinu la voi, séu cu iubire și cu
spiritulu blândeței?

CAP. 5, 6.

Despre desfrânătulu trădatu Satanei. Indemnare de a fugi de afaceri cu cei de moravuri rele. Mustrarea celoru ce âmbă în judecări. Indemnare de a preîntimpina necurățiile corpului.

1 Din tóte părțile se aude, că este des
frêu între voi, și astu-feliu de desfrêu,
care nici între păgâni nu se află, ca
să aibă cineva pre femeea părintelui
2 seu. Și voi v'ați îngâmfatu; și nu mai
bine ați plânsu, ca celu ce a făcutu
acéstă faptă să se iee din međiloculu
3 vestru. Éru eu nefiindu la voi cu
corpulu, dară cu spiritulu fiindu de
față, amu judecatu deja ca și cumu
așiu fi de față, pre celu ce a făcutu o
4 așa faptă. Adunându-vé voi și spiri
tulu meu în numele Domnului nostru
Iisusu Christosu și cu puterea Dom
nului nostru Iisusu Christosu, Să dați
5 pre unulu ca acela Satanei spre per
dereu corpului, ca sufletulu să se mân
tuéscă în ziua Domnului Iisusu.

6 Fala vóstră nu *este* întemeiată. Au
nu sciti, că puçinu aluatu dospesce
7 tótă frământătura? Curățiți dară alu
atulu celu vechiu, ca să fiți frămên
tătura nouă, precumu sânteți fără de
aluatu. Căci și Christosu, pascele nó
8 stre, s'a sacrificatu pentru noi; De
aceea să serbătorimu, nu în aluatulu
celu vechiu, nici în aluatulu reutăței
și alu violenței, ci în azimele sinceri
tăței și ale adevărului.

9 V'amu scrisu în epistolă, să nu
10 petreceți cu cei desfrânați. Dară nu
nici de cumu cu desfrânații lumei
acesteia, séu cu lacomii, séu cu ră
pitorii, séu cu idololatrii; căci atunci
11 aru trebui să eșiți din lume. Ci v'amu
scrisu să nu petreceți cu vre-unu frate,
dacă s'aru afla desfrânatu, séu lacomu,
séu idololatra, séu calomniatoru, séu

bețivu, séu răpitoru; cu unulu ca ace
sta nici să mâncați. Căci ce amu eu 12
să judecu și pre cei din afară? au nu
judecați voi pre cei din întru? Éru 13
pre cei din afară Dumneđu 'i va ju
deca. Deci scóteți afară pre celu reu
dintre voi.

Au dóră cutédă cineva din voi, avendu 1
vre o pără contra altuia, a se judeca
înaintea celoru nedreți, și nu înain
tea celoru sânti? Au nu sciti, că sânti 2
ții voru să judece lumea? și de se va
judeca lumea de voi, sânteți nevred
nici de a face judecări pré mici? Au 3
nu sciti, că vomu să judecăm pre
ângeri? cu câtu mai multu cele tem
porale? Deci de aveți judecări tem
porale, puneți să judece pre cei ne
băgați în sémă în adunare. Spre ru
șinarea vóstră đicu acésta: Nu este 5
între voi nici unu înțeleptu, carele să
pótă judeca între frații sei? Ci frate 6
cu frate se judecă, și încă înaintea
necredincioșiloru. Chiaru acésta este 7
unu neajunsu între voi, că aveți ju
decări între sine-vé. De ce mai bine
nu suferiți nedreptate? de ce mai
bine nu suferiți pagube? Dară voi 8
înși-vé faceți nedreptate, și aduceți
pagubă, și încă frațiloru.

Au nu sciti, că nedreții nu voru 9
moscení împărăția lui Dumneđu?
Nu vé rătăciți; nici desfrânații, nici
idololatrii, nici adulterii, nici efemi
nații, nici sodomiții; Nici furii, nici 10
lacomii, nici bețivii, nici calomnia
torii, nici răpitorii, nu voru moscení
împărăția lui Dumneđu. Și astu- 11
feliu au fostu unii dintre voi; dară
v'ați spălatu, dară v'ați sântitu, dară
v'ați îndreptatu prin numele Dom
nului Iisusu și prin Spiritulu Dum
neđuului nostru.

*Tóte 'mi sânt permise, dară nu 12
tóte 'mi sânt de folosu; tóte 'mi sânt
permise, dară eu nu vreu să fiu stē
pânitu de ceva. Bucatele pentru pân
tece, și pântecele pentru bucate: éru 13
Dumneđu va desființa și pre acela
și pre acelea. Éru corpulu nu *este*
pentru desfrânare, ci pentru Dom
nulu; și Domnulu pentru corpu. Éru 14
Dumneđu și pre Domnulu l'a învi
atu, și pre noi ne va învia prin pute

15 rea sa. Au nu știți că corpurile vóstre sînt membre ale lui Christosu? deci voi lua membrele lui Christosu, și le voi face membre ale meretricii? Nici de cumu. S'eu nu știți, că celu ce se lipesc de meretrică este unu corpu *cu d'însa?* căci voru fi, și d'ice, amînduoi unu corpu. Éru celu ce se lipesc de Domnulu este unu spiritu *cu d'însulu*. Feriți-vé de desfrînare; totu păcatulu care face cineva este afară de corpu; éru celu ce comite desfrînare păcătuesce într'alu seu corpu. Au nu știți, că corpulu vostru este templulu Spiritului Sântu, *ce locuesce* în voi, pre care l'ați primitu de la Dumneđu, și că nu sînteți ai vostri? Căci sînteți cumpărați cu prețu; măriți dară pre Dumneđu în corpulu vostru și în spiritulu vostru, cari sînt ale lui Dumneđu.

CAP. 7.

Regule pentru căsătorie, pentru viață singulară, și pentru véduve.

1 *Cātu pentru cele* ce mi-ați scrisu, d'icu, că bine este omului să nu se atingă de femeie. Dară spre *a preintimpina* desfrînarea, fie-care să-și aibă femeia sa, și fie-care femeie să-și aibă bărbatul seu. Bărbatul să arete femeii cuvenita bună-voință; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu este stăpâna corpului seu, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu este stăpânulu corpului seu, ci femeia. Să nu vă lipsiți unulu pre altulu, de cătu numai cu învoire pentru unu tîmpu, ca să aveți tîmpu pentru rugăciune și postu, și érași să vă întruniți; ca să nu vă ispitescă Satana pentru neînfrînarea vóstră. Éru acésta d'icu din svatu, nu din ordinu. Căci așiu voi, că toți ómenii să fie ca mine; dară fie-care are osebitu daru de la Dumneđu, unulu așa, éru altulu altmîntrelea.

8 Éru celoru necăsătoriți și véduveloru d'icu, că bine li este, de voru rămâne precumu și eu. Éru de nu se înfrînază, să se căsătorescă; căci mai bine este a se căsători, de cătu a se aprinde. Éru celoru căsătoriți li d'icu, nu eu, ci Domnulu: Femeia să nu se despartă de bărbatu. Éru de se va despărți, să rămână nemăritată, séu

să se împace cu bărbatul *seu*; și bărbatul să nu lase pre femeie.

Éru celoru-l-alti li d'icu eu, nu Domnulu: De are vre unu frate-femeie necredinciosă, și ea voiesce să trăescă cu elu, să nu o lase. Și femeia, de are bărbatu necredinciosu, și acela voiesce să trăescă cu d'însa, să nu-lu lase. Căci bărbatul necredinciosu se sântesce prin femeia *credinciosă*, și femeia necredinciosă se sântesce prin bărbatul *credinciosu*; altmîntrelea aru fi copiii vostri necurați; éru acumu sînt sânti. Éru de se desparte celu necredinciosu, despartă-se. Frațele séu sora nu *mai* este îndetorită în asemenea *împrejurări*; spre pace ne-a chiămatu Dumneđu. Căci ce scii, femeie, poți să mântuesci pre bărbatu, séu ce scii, bărbate, poți să mântuesci pre femeie? Dară fie-carele cumu i-a împărțitu Dumneđu, fie-carele cumu este chiămatu de Domnulu, așa să amble. Așa rînduescu eu în tóte besericele.

Este cineva chiămatu, circumcisu fiindu? să rămână circumcisu. Este cineva chiămatu, necircumcisu fiindu? să nu se sircumcidă. Circumcisiunea este nimicu; și necircumcisiunea este nimicu, ci paza ordineloru lui Dumneđu. Să rămână fie-care într'aceia stare în care s'a chiămatu. Esci chiămatu, servu *findu*? nu te îngriji; înse dacă poți să fii liberu, întrebuinteză mai bine *libertatea*. Căci celu ce este chiămatu în Domnulu, servu *findu*, este unu emancipatu alu Domnului; asemenea celu ce este chiămatu, liberu *findu*, este servu alu lui Christosu. Cu prețu sunteți cumpărați; nu vă faceți servi ai ómeniloru. Fie-care, frațiloru, în ce este chiămatu, într'aceia să rămână înaintea lui Dumneđu.

Éru despre feciore nu amu ordinu de la Domnulu; dară dau svatulu meu, ca unulu ce a aflatu milă de la Domnulu a fi credinciosu, Socotescu dar', că acésta este bine pentru nevoia de acumu *adecă*, că bine este omului să fie așa: Te-ai legatu cu femeie? nu căuta deslegare. Te-ai desfăcutu de femeie? nu căuta femeie. Éru de te-ai și căsătoritu, nu ai păcătuitu; și

de s'a măritatu fecióră, nu a pęcă-
tuitu. Dară unii ca acestia voru ave
necazu în corpu; eu dară vă cruțu.
29 Și acésta ȃicu, frațiloru, timpul
este scurtu de acumu înainte; deci cei
ce ău femeii, să fie ca și cumu nu aru
30 ave; Și cei ce plāngu, ca și cumu nu
aru plānge; Și cei ce se bucură, ca și
cumu nu s'aru bucura; Și cei ce cum-
31 pără, ca și cumu nu aru stępāni; Și
cei ce se servescu de lumea acésta, ca
și cumu nu s'aru serví; căci chipulu
32 lumei acesteia trece, Dară voiescu să
fiți fără de grijă. Celu neînsuratu în-
grijesce de ale Domnului, cumu să
33 placă Domnului; Éru celu ce s'a în-
suratu îngrijesce de ale lumei, cumu
să placă femeii. Este o deosebire în-
34 tre femee și fecióră: Cea nemăritată
se îngrijesce de ale Domnului, ca să
fie sântă și cu corpu și cu sufletulu;
35 éru cea măritată se îngrijesce de ale
lumei, cumu să placă bărbatului. Și
acésta o ȃicu spre folosulu vostru;
nu ca să ví punu cursă, ci pentru bună
cuvîință și apropiere de Domnulu fără
destragere.
36 Éru de gândesce cineva să se pórte
necuviinciosu în privința fiicei sale,
dacă este trecută în vrěstă, și trebue
a se face așa, să facă ce voiesce, nu
37 pęcătuesce; mărite-se. Éru celu ce
remâne statornicu în ânima sa, nea-
vându nevoiă, ci stępānu este pe vo-
ința sa și otăresce în ânima sa a păzi
38 fiica sa nemăritată, face bine. Așa că
și celu ce o mărită, bine face, éru
celu ce nu o mărită și mai bine face.
39 Femeea este legată de lege în cătu
timpu trăesce bărbatulu ei; dară da-
că va muri bărbatulu ei, este liberă
să se mărite după care voiesce; *dară*
40 numai în Domnulu. Dară *este* mai fe-
ricită duple șocotința mea, de va re-
māné așa; și mi se pare că și eu amu
Spiritulu lui Dumneȃeu.

CAP. 8.

Regule pentru întrebuiințarea cărnurilor ce se ofe-
rescu idoliloru. Despre întrebuiințarea libertății
Crestine.

1 Cātu pentru cele sacrificate idoliloru,
scimu, (că toți avemu cunoscință,
dară cunoscința îngâmfeză, éru iu-
2 birea edifică. Éru de i se pare cuiva,

că scie ceva, încă nimicu nu a cu-
noscutu, precumu se cade a cunósce;
Éru de iubescce cineva pre Dumne- 3
ȃeu, acela este cunoscutu de d'însu-
lu). Deci cătu pentru māncarea ce- 4
loru sacrificate idoliloru, scimu că
idolulu *este* nimicu în lume, și că nu
este altu Dumneȃeu de cătu numai 5
unulu. Căci deși sânt cari se nume-
scu ȃei, séu în ceriu séu pe pāmēntu;
cumu adecă sânt ȃei mulți, și domni 6
mulți; Dară noi *avemu numai* unu
Dumneȃeu, Părinte, din care *sânt*
tôte, și noi într'însulu; și unu Dom-
nu Iisusu Christosu, prin care *sânt*
tôte, și noi într'însulu; Dară nu toți 7
au acésta sciință; căci unii cu con-
sciință *că este* idolu, pēne acumu o
mānāncă ca sacrificate idolului; și
consciințaloru fiindu slabă, se spurcă.

Éru māncarea nu ne recomāndă 8
lui Dumneȃeu, căci nici, de vomu
mānca, nu vomu fi mai buni; nici de
nu vomu mānca, nu ni va lipsi ceva.
Ci vedeți, ca nu cumva libertatea 9
vōstră acésta să fie scandalu celoru
slabi. Căci, de te va vedé cineva pre 10
tine, care ai sciință, șeȃendu în tem-
plulu idoliloru, au nu consciința lui,
fiindu slabă, se va încurăgia să mā-
nānce cele sacrificate idoliloru? Și 11
pentru sciința ta se va perde fratele
teu celu slabu, pentru care Christosu
a muritu. Dară așa pęcātuindu în 12
potriva frațiloru, și jignindu consci-
ința loru cea slabă, pęcātuți în po-
triva lui Christosu. Pentru aceea da- 13
că māncarea este scandalu fratelui
meu, nu voiu mānca carne în eternu,
ca să nu fiu de scandalu fratelui meu.

CAP. 9.

Chiaru cele ce în sine sânt permise, trebue să se
lase din iubire și spre înaintarea în cele bune.

Au nu sânt apostolu? au nu sânt 1
liberu? au nu amu vedutu pre Iisusu
Christosu Domnulu nostru? au nu
sūnteți voi lucrulu meu în Domnulu?
De nu sūnt apostolu altora, dară voui 2
sūntu; căci sigilulu apostoliei mele
sūnteți voi în Domnulu. Respunsulu 3
meu la cei ce mă scrutéză este ace-
sta: Au nu avemu dreptulu a mānca 4
și a bé? Au nu avemu dreptulu a duce *cu* 5
noi pre o soră femee din sororele nōstre,

ca și cei-l-alti apostoli, și frații Dom-
 6 nului și Chefa? Séu numai eu singu-
 ru și Barnaba nu avem dreptulu a
 7 nu lucra? Cine servește în óste vre-
 o-dată cu cheltuéla sa? séu cine
 plântézá viă, si nu mânâncă din frup-
 8 tulu ei? séu cine pasce turmă, și nu
 mânâncă din laptele turmei? Au dó-
 ră dupre *socotinta* ómeniloru đicu a-
 9 cesteá? au nu și legea đice aseme-
 nea. Căci în legea lui Moisi scrisu
 este: Să nu legi gura boului ce tre-
 10 eră. Au dóra de boi se îngrijesce
 Dumneđeu? Séu đice *acésta* de sigu-
 ru pentru noi? Pentru noi s'a scrisu,
 ca celu ce ară să are cu speranță, și
 celu ce treeră cu speranță să aibă
 11 parte de speranța sa. Dacă noi amu
 semênatu voui cele spirituale, au *este*
 mare lucru, de vomu secera noi cele
 12 timporale ale vóstre? Dacă alții se
 folosecu de *acestu* dreptu asupra vó-
 stră, au pentru ce nu mai bine noi?
 Dară n'amu făcutu întrebuintăre de
 acestu dreptu; ci răbdămu tóte, ca
 să nu dămu vre unu scandalu evan-
 geliei lui Christosu.

13 Au nu sciți că cei ce lucréză cele
 sânte mânâncă din ale templului? și
 cei ce servescu altarului, se împărtă-
 14 șescu din altaru? Așa și Domnulu a
 rînduitu ca cei ce predică evangelia
 să trăescă din evangeliă.
 15 Éru eu nu amu făcutu întrebuintă-
 țare de nimicu din acestea; nici nu
 amu scrisu acestea, ca să se facă așa
 cătră mine; căci *mi-aru fi* mai bine
 a muri, de cătu să facă cineva fala mea
 16 deșértă. Căci dacă predicu evangelia,
 acésta nu-mi este pentru fală; căci
 sînt nevoitu, și vai de mine, de nu
 17 voiu predica evangelia! De facu acé-
 sta de voiă, amu plată; éru dacă de
 sila, *totuși* 'mi este încredințată dire-
 18 gétoria. Deci care este plata mea?
Este, ca predicându evangelia, să facu
 evangelia lui Christosu fără cheltu-
 élă, că să nu facu rea întrebuintăre
 de dreptulu meu în evangeliă.

19 Căci, deși sînt liberu de toți, tu-
 turoru m'amu făcutu servu, ca să
 20 dobêndescu pre mai mulți: Iudeiloru
 m'amu făcutu ca unu Iudeu, ca să
 dobêndescu pre Iudei; celoru de subu
 lege ca unu subu-lege, ca să dobên-

descu pre cei de subu lege; Celoru 21
 fără lege ca unu fără lege, ca să do-
 bêndescu pre cei fără lege, [nefiindu
 fără lege lui Dumneđeu, ci subu lege
 în Christosu]; Celoru slabi m'amu 22
 făcutu ca unu slabu, ca să dobênde-
 scu pre cei slabi; tuturoru tóte m'amu
 făcutu, ca ori-cumu să mântuescu
 pre vre-unii. Și acésta facu pentru 23
 evangeliă ca să fiu părtașu ei.

Au nu sciți, că cei ce alérgă la circu, 24
 alérgă toți, dară unulu iea premiulu.
 Așa să alergați, ca să-*lu* apucați. Și 25
 totu celu ce combate, se înfrênézá de
 tóte; și acésta *facu ei*, ca să iee cu-
 nună stricăciósă; éru noi nestică-
 ciósă. Eu dreptu aceea așa alergu, nu 26
 ca nesiguru; așa mă luptu, nu ca
 unulu ce bate în aeru; Ci 'mi ținu 27
 aspru corpulu meu, și-*lu* aservescu;
 ca nu cumva altora predicându, în-
 su-mi să mă facu netrebnicu.

CAP. 10, 11.

Apostolulu se silește a întorce pre Corintheni de
 la necurăția și de la idololatriă, îndemnându-i să nu
 se ducă la serbările idololatrilor. Despre unele
 abusuri și despre comuniune.

Nu voiescu, frațiloru, ca să nu sciți 1
 voi, că părinții nostri toți au fostu
 subu nuoru, și toți au trecutu prin
 mare; Și toți s'au botezatu subu 2
 Moisi în nuoru și în mare, Și toți au
 3 mâncatu aceeași mâncare spirituală;
 Și toți au bėutu aceeași bėutură spi- 4
 rituală; căci beau din Pétra cea spi-
 rituală, care-i urmă; éru Pétra era
 Christosu. Dară cu cei mai mulți 5
 dintr'înșii nu a bine-voitu Dumne-
 đeu; căci au căđutu în pustiiu.

Și acestea s'au făcutu spre esemplu 6
 pentru noi, ca să nu fimu noi pofiti-
 tori de rele, precumu și aceia au pof-
 titu. Nici să vă faceți idololatri, pre- 7
 cumu unii dintr'înșii; cumu este
 scrisu: Poporulu a șeđutu de a mân-
 catu și a bėutu, și s'a sculatu să jó- 8
 ce. Nici să facemu desfrênare, pre-
 cumu unii din ei au făcutu, și au că-
 đutu într'o đi duoé-đeci și trei de 9
 mii. Nici să nu ispitimu pre Chri-
 stosu, precumu și unii dintr'înșii
 au ispititu, și s'au perdutu de șerpi.
 Nici nu murmurați, precumu unii 10
 dintr'înșii au murmuratu, și s'au
 perdutu de perđetorulu. Și aceste 11

tóte s'au întemplatú acelora spre esemplu; și s'au scrisu spre a noastră învățatură, cari trăimu în seculii cei de pe urmă. Dreptu aceea celui ce i se pare că stă, să iee aminte, ca să nu cadă.

13 *Nici o* ispită nu v'a ajunsu de câtu numai omenescă; éru Dumneșeu *este* credinciosu, elu nu va lăsa să v'ispițiți mai multu de câtu puteți, ci împreuna cu ispita va face și scăpare, ca s'o puteți suferi.

14 Pentru aceea, iubiții mei, fugiți de idololatriă. Ca celoru înțelepți vorbescu; judecați voi ceea ce eu vorbescu. Potirulu bine-cuvântărei, care bine-cuvântămu, au nu este împărțășirea sângelui lui Christosu? Pânea care frângemu, au nu este împărțășirea corpului lui Christosu? Căci noi, mulți fiindu, sântemu o pâne, unu corpu; căci toți ne împărțășimu dintr'o pâne. Vedeti pre Israelu duple corpu; au nu sânt cei ce mânâncă sacrificiele părtași altarului? Deci ce dicu eu? că dóră idolulu este ceva? séu cea sacrificată idolului este 20 ceva? Dară *eu dicu*, că cele ce sacrifică Gintile, le sacrifică demoniloru, dar' nu lui Dumneșeu; nu voiescu deci, ca voi să fiți părtași demoniloru.

21 Nu puteți bé potirulu Domnului și potirulu demoniloru; nu puteți fi părtași mesei Domnului și mesei demoniloru. Au vomu mâniá pre Domnulu? au sântemu mai tari de câtu elu?

23 Tóte 'mi sânt permise, dară nu tóte 'mi folosescu; tóte 'mi sânt permise, dară nu tóte edifică. Nimenea să nu caute de ale sale, ci fie-care de ale altuia. Ori-ce se vinde în măcelăriá, mâncați, nimicu cercetându pentru 26 consciință; Căci alu Domnului *este* pământulu și plinitatea lui. Éru de v'echiamă *la mėsă* cineva din cei necredincioși, și veți merge; ori-ce se pune înaintea vóstră, mâncați, nimicu cercetându pentru consciință. Éru de v'iva dicu cineva: Acésta este sacrificată idoliloru, nu mâncați, pentru acela ce v'a spusu, și pentru consciință; căci alu Domnului *este* pământulu și plinitatea lui; Consciință dicu, nu a ta, ci a celui-l-altu; căci pentru ce se judecă libertatea mea de altă

consciință? Căci dacă eu gustu cu 30 mulțumire, de ce sânt hilitu despre aceea pentru care eu mulțumescu. Deci ori de mâncați, ori de beți, ori 31 de faceți altu ceva, să faceți tóte spre mărirea lui Dumneșeu. Nu dați scan- 32 dalu nici Iudeiloru, nici Elliniloru, nici besericeii lui Dumneșeu. Precumu 33 și eu placu tuturoru în tóte, necăutându folosulu meu, ci alu celoru mulți, ca să se mântuescă.

Următori fiți mie, precumu și eu lui 1 Christosu.

Deci v'laudú, frațiloru, că în tóte 2 v'aduceți aminte de mine, și țineți învățaturele, precumu vi *le*-amu datu. Éru voiescu să sciți, că Christosu este 3 capulu a totu bărbatulu, éru capulu femeii *este* bărbatulu; și capulu lui Christosu *este* Dumneșeu. Totu bărbatulu, rugându-se séu profetindu cu capulu acoperitu, desonoréză capulu lui. Éru tótă femeea, rugându-se séu 5 profetindu cu capulu desvelitu, și desonoră capulu ei; căci una și aceeași este ca și cumu aru fi rasă. Căci 6 de nu se învêlesce femeea, póte să se și tundă; éru de este lucru de rușine femeei a se tunde, séu a se rade, învêlescă-se. Bărbatulu nu trebuie să-și acopere capulu, pentru că este chipulu și mărirea lui Dumneșeu, éru 7 femeea este mărirea bărbatului. Căci 8 nu este bărbatulu din femeie, ci femeea din bărbatu. Nici nu s'a făcutu bărbatulu pentru femeie, ci femeea pentru bărbatu. Pentru aceea femeea trebuie să aibă semnu de putere asupra capului, pentru ângeri. Dară nici bărbatulu nu este fără femeie, nici femeea fără bărbatu, în Domnulu. Căci precumu este femeea din bărbatu, așa este și bărbatulu prin femeie; și tóte de la Dumneșeu.

Judecați întru voi înși-vé, de este 13 cuviinciosu, ca femeea să se róge lui Dumneșeu desvelită? Au nu și în- 14 sa-și natura v'invêță, că bărbatulu, de-și lasă p'érulu să créscă lungu, este spre rușine lui? Éru femeea, de-și lasă 15 p'érulu să créscă, este spre podóbă ei; căci p'érulu 'i este datu spre învêlitóre.

Éru de se vede cineva că este gîl- 16

cevitoru, noi nu avem datină ca acésta, nici besericele lui Dumneḃeu.

- 17 Éru despre aceea ce eu voiu să vî ḃicu, nu *vě* laudu, *adecă* că *vě* adunaḃi nu spre mai bine, ci spre mai reu. Căci ântéiu, cându *vě* adunaḃi în beserică, audu că se facu desbinări
- 18 între voi; și în parte o credu; Căci trebuie să fie și secte între voi, ca cei probaḃi să se facă cunoscuḃi între voi.
- 20 Deci adunându-*vě* voi într'unulocu, *acésta* nu este pentru a mânca cina Domnului. Căci la mâncare fie-care cinéză mai 'nainte; și unulu este flămându, éru altulu este bétu. Au dóră nu aveḃi case în cari să mâncaḃi și să beḃi? séu despreḃuḃi beserica lui Dumneḃeu, și rușinaḃi pre cei ce nu au? ce voiu ḃice voui? *vě* voiu lăuda? Eu nu *vě* laudu pentru *acésta*.
- 23 Căci eu amu primitu de la Domnulu *aceea*, care amu și datu voui: Că Domnulu Iisusu în nóptea în care s'a vëndutu, a luatedu pâne; și multumindu, o a frântu, și a ḃisu: Luaḃi, mâncaḃi; *acesta* este corpulu meu, care se frânge pentru voi; *acésta* faceḃi spre amintirea mea. Asemenea a luatedu și potirulu după cină, ḃicându: Acestu potiru este noulu testamentu în sângele meu; *acésta* faceḃi de câte ori 'lu veḃi bé spre amintirea mea.
- 26 Căci, de câte ori veḃi mânca *acésta* pâne, și veḃi bé acestu potiru, vestiḃi mórtea Domnului, pêně cându va veni.
- 27 Dreptu *aceea*, ori-care va mânca *acéstă* pâne, séu va bé *acestu* potiru alu Domnului cu nevredniciă, va fi vinovatu corpului și sângelui Domnului. Deci fie-care să se cerceteze pre sine însu-și, și așa să mânânce dintr'*acésta* pâne și să bee dintr'*acestu* potiru. Căci celu ce mânâncă și bea cu nevredniciă, mânâncă și bea pentru condamnarea sa, nedeosebindu corpulu Domnului. Pentru *acésta* mulḃi sânt slabi și bolnavi între voi, și mulḃi dormu. Căci de ne-amu fi cercetatu pre noi înși-ne, nu ne-amu condema.
- 32 Dară judecaḃi fiindu, ne pedepsimu de la Domnulu, ca să nu ne condemnăm cu lumea. De *aceea* fraḃii mei, cându *vě* adunaḃi să mâncaḃi, să asceptaḃi unulu pre altulu. Éru de flămândește cineva, să mânânce a casă;

ca să nu *vě* adunaḃi spre condamnare. Éru cele-l-alte voiu rîndu, cându voiu veni.

CAP. 12—14.

Despre darurile spirituale, și despre întrebuinḃarea loru. Descrierea iubirei Crestine. Despre întrebuinḃarea darului de limbi.

Éru despre *darurile* spirituale, fraḃiloru, nu voiescu ca să nu sciḃi voi. Sciḃi că eraḃi Ginḃi, atrași la idolii cei mulḃi, ca și cumu aḃi fi fostu duși. Pentru *aceea* vî declaru, că nimenea vorbindu prin Spiritulu lui Dumneḃeu nu ḃice anathema pre Iisusu; și că nimenea nu pôte ḃice, că Iisusu este Domnu, de câtu numai prin Spiritulu Sântu.

În adevéru este deosebire de daruri, dară același Spiritu. Și este deosebire de serviciu, dară același Domnu. Și este deosebire de lucrări, dară este același Dumneḃeu, care lucréză tóte în toḃi. Éru a-evirea Spiritului se dá fie-căruia dupre folosu. Căci unuia se dá prin Spiritu cuvântulu înḃelepciunei; éru altuia cuvântulu cunoscinḃei, prin același Spiritu; Altuia credinḃa, prin același Spiritu; éru altuia *darurile* vindecăriloru, prin același Spiritu; Altuia lucrarea minuniloru; altuia profetiă; altuia descernerea spiritelor; altuia feliuri de limbi; altuia esplicarea limbelor. Dară tóte *acestea* le face unulu și același Spiritu, împărḃindu de osebi fie-căruia, precumu voiesce.

Căci precumu corpulu este unulu, și are multe membre; și tóte membrele unui corpu, multe fiindu, sânt unu corpu: așa și Christosu. Căci prin unu Spiritu noi toḃi ne-amu botezatu într'unu corpu, ori Iudei, ori Ellini, ori servi, ori liberi; și toḃi ne-amu adăpatu într'unu Spiritu.

Căci și corpulu nu este unu membru, ci multe. De aru ḃice peciorulu: Pentru că nu sânt mână, nu sânt din corpu; au dóră pentru *aceea* nu este din corpu? Și de aru ḃice urechia: Pentru că nu sânt ochiu, nu sânt din corpu; au dóră pentru *aceea* nu este din corpu? De *aru fi* totu corpulu ochiu, unde *aru fi* auḃulu? De *aru fi* totu auḃu, unde *aru fi* mirosulu? Éru acumu a pusu Dumneḃeu mem-

brele, pre fie-care dintr'însele în corp, 19
 precumu a voitu. Și de aru fi tóte unu
 20 membru, unde *aru fi* corpulu? Éru
 acumu *súnt* multe membre, dară unu
 21 corp. Și nu póte ochiulu să *đică* mâ-
 nei: Nu amu trebuință de tine; séu
 éráși capulu pecióreloru: Nu amu tre-
 22 buință de voi. Ci cu multu mai vîr-
 tosu membrele corpului, cari se pa-
 ru a fi mai slabe, sînt mai de trebu-
 23 ință. Și acele *membre* ale corpului,
 cari ni se paru a fi mai puçinu con-
 siderate, pe aceste le socotimu mai
 multu; și cele deformatate ale nóstre
 24 au mai bună formă. Căci cele fru-
 móse ale nóstre nu au trebuință *de*
acésta; ci Dumneđu a întocmitu
 corpulu, dându mai multă onóre *păr-*
 25 *tei* celei mai din urmă; Ca să nu fie
 desbinare în corp, ci *ca* să îngri-
 jescă unulu de altulu membrele între
 26 sine cu același interesu. Și ori de
 suferu unu membru, suféru tóte mem-
 brele împreună *cu d'însulu*; ori de
 se onórá unu membru, împreună, se
 bucură tóte membrele.

Éru voi sunteți corpulu lui Chris-
 27 tosu, și membre în parte. Și Dum-
 neđu a pusu în beserică, ântéiu pre
 apostoli, alu duoilea pre profeti, alu
 treilea pre învățatori, după aceea pu-
 28 teri, apoi darurile de vindecări, ser-
 viciile, dirigitoriele, feliurile limbe-
 29 loru. Au dóră toți *súnt* apostoli? au
 dóră toți *súnt* profeti? au dóră toți
súnt învățatori? au dóră toți *súnt* lu-
 30 crători de minuni? Au dóră toți au
 darurile de vindecare? au dóră toți
 vorbescu în limbi? au dóră toți es-
 plică?

Însé să rîvniți darurile cele mai
 31 bune, și încă ví aretu o cale mai
 alésă.

1 De așiu vorbi în limbele ómeniloru
 și ângeriloru, și iubire nu așiu ave,
 m'amu făcutu *ca* o aramă sunátore,
 2 séu cimbalu resunátoru. Și de așiu ave
 darulu *de* profetiă, și așiu sci tóte mi-
 steriele si tótă cunoscința, și de așiu
 ave tótă credința, în câtu să mutu și
 munți, éru iubire nu așiu ave, nimicu
 3 nu sînt. Și de așiu împărți tótă avu-
 ția mea *săraciloru*, și de așiu da cor-

pulu meu să-lu arđă: éru iubire 'nu
 așiu ave, nici unu folosu nu-mi este.

Iubirea îndelungu rabdă, *si* este 4
 bine-făcétore; iubirea nu pismuesce;
 nu se trufesce; nu se îngâmfezá; Nu 5
 se pórtă cu necuviință; nu caută 'ale
 sale; nu se întărită; nu gândesce re-
 ulu; Nu se bucură de nedreptu; ci 6
 se bucură de adevéru: Tóte le su- 7
 fere, tóte le crede, tóte le speră, tóte
 le rabdă.

Iubirea nici odată nu încetéză; 8
 chiaru de se voru desființa profetiile,
 chiaru de voru înceta limbele, ori
 chiaru de va despăre cunoscința.
 Căci nu cunóscemu de câtu în parte, 9
 și nu profetiimu de câtu în parte; Éru 10
 cându va veni desăvērșirea, atunci
 nedesăvērșirea va despăre. Cându 11
 eramu pruncu, vorbiamu ca unu
 pruncu, cugetamu ca unu pruncu,
 gândiamu ca unu pruncu; éru cându
 m'amu făcutu bărbatu, amu lepédatu
 cele pruncesci. Căci vedemu acumu 12
 ca prin oglindă în enigmă; dară
 atuncea față cătră față; acumu cu-
 noscu în parte, dară atuncea voi
 cunósce, precumu și sînt cunoscutu.

Și acumu remănu credința, spe- 13
 ranța, iubirea, aceste trei; éru cea
 mai mare dintr'acestea *este* iubirea.

Urmăriți iubirea, și rîvniți *daru-* 1
urile spirituale, éru mai multu ca să
 profetiți. Căci celu ce vorbesce în 2
 limbă nu vorbesce ómeniloru, ci lui
 Dumneđu; căci nimonea nu-*lu* înțe-
 lege; dară cu spírítulu vorbesce mi-
 3 sterii. Éru celu ce profetesce vorbesce
 ómeniloru *spre* edificare și îndemnare
 și mângâiere. Celu ce vorbesce în 4
 limbi se edifică însu-și; éru celu ce
 profetesce edifică beserica. Așiu voi 5
 ca voi toți să vorbiți în limbi, éru
 mai bine să profetiți; căci mai mare
este celu ce profetesce de câtu celu
 ce vorbesce în limbi, de câtu numai
 de va esplica, ca beserica să se edi-
 fice.

Éru acumu, frațiloru, de voi veni 6
 la voi vorbindu în limbi, ce ví voi
 folosi, de nu ví voi comunica séu
 descoperire, séu cunoscință, séu pro-
 7 fetiă, séu învățatură? Căci, precumu
 cele neînsuflețite ce dau sunetu, ori

fluerulu, ori chithara, de nu voru da sunete deosebite, cumu se va cunósce ce se flueră, séu ce se cântă cu chithara? Căci o trîmbiță de va da sunetu nehotăritu, cine se va găti la resbelu? Așa și voi, de nu veți da prin limbă cuvântu cu bună înțelegere, cumu se voru cunósce cele vorbite? Veți vorbi ca în aeru. Sînt, pôte, multe feliuri de voci în lume, și nici una dintr'insele nu este fără însemnare. Deci de nu voiu înțelege însemnarea vocei, voiu fi celu ce vorbesce străinu, și celu ce vorbesce mi va fi străinu.

Așa și voi, fiindu că rîvniți *daruri* spirituale, căutați ca să le aveți în abundență spre edificarea besericei. Pentru aceea celu ce vorbesce în limbă, să se róge așa ca să pótă fi esplicatu. Căci de mă rogu în limbă, spiritulu meu se rógă, éru mintea mea este fără fruptu. Ce să facu dară? Mă voiu ruga cu spiritulu și mă voiu ruga și cu mintea; voiu cânta cu spiritulu, și voiu cânta și cu mintea. Altmintrelea, de vei bine-cuvênta cu spiritulu, celu ce este neînvățatu cumu va dice Aminu după mulțumirea ta; că elu nu înțelege ce ȳici? Tu, cu adevăratu, bine mulțumesci, dară celu-l-altu nu se edifică. Mulțumescu Dumneđeului meu, că vorbescu în limbi mai multu de câtu voi toți; Dară în beserică voiescu mai bine a vorbi cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învățu și pre alții, de câtu ȳece mii de cuvinte în limbă străină.

Frațiloru, nu fiți prunci cu mintea; ci cu reutatea fiți prunci, éru cu mintea fiți bărbați. În lege este scrisu: Într'alte limbi și cu alte buze voiu vorbi acestui poporu, și nici așa nu mă voru asculta, ȳice Domnulu. Dreptu aceea, limbele sînt spre semnu, nu credincioșiloru, ci celoru necredincioși; éru profetia nu este pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși.

Deci cându se adună tótă beserica la unu locu, și tóti vorbescu în limbi, și întră séu neînvățati séu necredincioși, au nu voru ȳice, că sînteti nebuni? Éru dacă profetescu toți, și

întră vre unu necredinciosu séu neînvățatu, se vėdesce de toți, se judecă de toți. Și așa cele ascunse ale 25 ȳimei lui se facu aretate; și așa căđēdu pe față, se va închina lui Dumneđeu, și va mărturisi, că întru adeveru Dumneđeu este între voi.

Ce să se facă dară, frațiloru? cându vė adunați, fie-care dintre voi are psalmu, are învățatură, are limbă, are descoperire, are esplicare. Tóte să se facă spre edificare. De 27 vorbesce cineva în limbă, să vorbescă câte duoi, séu celu multu câte trei, și pe rōndu; éru unulu să esplice. Éru de nu va fi cine să esplice, să tacă în beserică; și să-și vorbescă lui-și și lui Dumneđeu. Éru 29 profetii să vorbescă duoi séu trei, și cei-l-alti să judece. Éru de are 30 cineva *altulu* ce șede descoperire, celu d'ântēiu să tacă. Căci toți puteți profeti câte unulu, ca toți să se învețe și toți să se mângăie. Și spiritele profetiloru se supunu profetiloru. Căci Dumneđeu nu este Dumneđeu alu turburarei; ci alu păcei, precumu în tóte besericele sântiloru.

Femeele vóstre să tacă în beserică; căci nu li s'a datu voia să vorbescă, ci să fie supuse, precumu ȳice și legea. Éru de voiescu să se învețe 35 ceva, să-și întrebe pre bărbații loru a casă; căci este rușine ca femeele să vorbescă în beserică. Au de la voi 36 a eșitu cuvântulu lui Dumneđeu? séu a ajunsu numai la voi?

De i se pare cuiva, că este profetu, séu spiritualu să înțelégă, că cele ce vī scriu, sînt ordine ale Domnului. Éru de nu înțelege cineva să nu înțelégă. Deci, frațiloru, 39 rîvniți a profeti, și nu vė opriți a vorbi în limbi. Tóte să se facă du- 40 pre cuviință și rōnduélă.

CAP. 15.

Despre înviare, și despre mărire a corpuriloru înviate.

Éru vė însciințezu, frațiloru, despre 1 evangelia, ce v'amu predicat'o, pre care ați primit'o, în care vė și aflați; Prin 2 care vė și mântuiți, dacă o țineți cumu v'amu predicat'o, afară numai de ați cređutu în zădaru. Căci v'amu 3 datu mai ȳntēiu ceea ce amu și pri-

mitu, cumcă Christosu a muritu pentru păcatele noastre după scrip-
 4 turi; Și că s'a îngropatu, și că a în-
 5 viatu a treia zi după scripturi; Și
 6 că s'a aretatu lui Chefa, apoi celoru
 7 duoi-spre-dece. După aceea s'a are-
 8 tatu la mai multu de câtu cinci sute
 9 de frați odată; din cari cei mai mul-
 10 ți trăescu pêne acumu, éru unii au
 11 și adormitu. După aceea s'a aretatu
 12 lui Jacobu; apoi tuturoru apostoli-
 13 loro. Éru mai pe urmă de toți s'a
 14 aretatu și mie, ca unui născutu în-
 15 ante de timpu. Căci eu sânt mai mi-
 16 culu apostoliloru, care nu sânt vred-
 17 nicu a mă chiâma apostolu, pentru
 18 că amu persecutatu beserica lui
 19 Dumneșeu. Éru prin charulu lui
 20 Dumneșeu sânt ceea ce sânt; și cha-
 21 rulu lui care *este* în mine, nu a fostu
 22 în zădaru; ci m'amu ostenitu mai
 23 multu de câtu toți aceia; dără nu eu,
 24 ci charulu lui Dumneșeu, care *este*
 25 cu mine. Deci ori eu, ori aceia, așa
 26 predicămu, și așa ați creșutu.
 27 Éru dacă Christosu se predică că
 28 s'a sculatu din morți, cumu dîcu u-
 29 nii dintre voi, că nu *este* înviarea
 30 morților? Éru de nu *este* înviarea
 31 morților, atunci nîci Christosu nu
 32 a înviatu. Éru dacă nu a înviatu
 33 Christosu, atunci predicarea noastră
 34 *este* deșértă, și credința vóstră *este*
 35 deșértă. Ne aflămu încă și marturi
 36 minciunoși ai lui Dumneșeu; căci
 37 amu mărturisitu asupra lui Dumne-
 38 șeu, că a înviatu pre Christosu; pre
 39 care nu l'a înviatu, dacă de siguru
 40 morții nu înviéză. Căci de nu învié-
 41 ză morții, nîci Christosu nu a înviatu.
 42 Éru dacă Christosu nu a înviatu, de-
 43 șértă *este* credința vóstră; încă sînteți
 44 în păcatele vóstre. Atuncea și cei ce
 45 au adormitu în Christosu sânt per-
 46 duți. De sperămu în Christosu nu
 47 mai în viéța acésta, sîntemu mai
 48 miseri de câtu toți omenii.
 49 Éru acumu că Christosu s'a scu-
 50 latu din morți, s'a făcutu primișulu
 51 celoru adormiți. Căci precumu prin
 52 omu a venitú mórtea, prin omu a
 53 venitú și înviarea morților. Căci
 54 precumu toți cei întru Adamu moru,
 55 așa toți cei în Christosu voru învia.
 56 Éru fie-care într'a sa rînduélă :

Christosu primișulu; după aceea cei
 ce sînt ai lui Christosu la venirea
 lui. Atuncea sfârșitul, cându va da
 24 împărăția lui Dumneșeu, Parintelui;
 25 cându va desființa tótă Domnia, și
 26 tótă autoritatea și puterea. Căci tre-
 27 bue elu să domnέscă, pêne ce va pu-
 28 ne pre toți neamicii subu peciórele
 29 sale. Neamiculu celu mai de pe ur-
 30 mă ce se va desființa *este* mórtea.
 31 Căci *Dumneșeu* a supusu tóte subu
 32 peciórele lui. Éru cându dîce, că tó-
 33 te 'i sînt supuse, *este* vederatu că
 34 afară de celu ce i-a supusu tóte. Éru
 35 cându i se voru supune tóte, atun-
 36 cea și însu-și Fiiulu se va supune ce-
 37 lui ce i-a supusu tóte, ca să fie Dum-
 38 neșeu tóte întru tóte.

Altmintrelea ce voru face cei ce
 se botéză pentru cei morți? dacă nu
 se voru scula morții nîci de cumu,
 de ce se și botéză pentru cei morți?
 Pentru ce și noi sîntemu în tótă
 30 óra în pericolu? Pe lauda vóstră,
 31 care amu în Christosu Iisusu Dom-
 32 nulu nostru, eu moru în tóte zilele!
 De m'amu luptatu după chipulu ó-
 33 meniloru cu férele în Efesu, ce fo-
 34 losu 'mi *este*, dacă morții nu se vo-
 35 ru scula? Să mîncămu și să bemu,
 36 căci mîne vomu muri. Nu vέ înce-
 37 lați: vorbele cele rele strică mora-
 38 vurile cele bune. Desceptati-vé spre
 39 dreptate, și nu păcătuiți; căci unii
 40 nu au cunoscința lui Dumneșeu;
 41 spre înfruntare vî vorbescu *acésta*.

Dară va dîce cineva: Cumu se
 voru scula morții, si cu ce corpu vo-
 ru veni? Nebune, tu ceea ce sémēni
 36 nu înviéză, de nu va muri; Și ce sé-
 37 mēni, nu *este* corpu care are să se
 38 producă, ci grăuntele golu, fie de
 39 grâu, séu de altu ceva. Éru Dum-
 40 neșeu 'i dă corpu, precumu voiesce,
 41 și fie-cărei semințe corpu ei. Nu
 42 totu corpu *este* același corpu; ci
 43 altulu *este* corpu ómeniloru, și altu-
 44 lulu corpu dobitóceloru, și altulu
 45 alu pesciloru, și altulu alu paseri-
 46 loro. Și sînt corpuri ceresci, și cor-
 47 puri pămēntesci; dară alta *este* mă-
 48 rirea celoru ceresci, și alta *este* mă-
 49 rirea celoru pămēntesci. Alta *este* 41
 50 strălucirea sórelui și alta strălucirea

lunei, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în strălucire.

42 Așa *este* și înviarea morților. Se sémână în stricăciune; se va scula
43 în nesticăciune; Se sémână în necinste; se va scula în mărire; se sémână în slăbiciune; se va scula în
44 putere; Se sémână corpu firescu; se va scula corpu spiritualu. Este corpu firescu, și este corpu spiritualu.
45 Așa și este scrisu: Omulu celu ântéiu, Adamu, s'a făcutu cu sufletu viu; Adamu celu de pe urmă s'a fa-
46 cutu cu spiritu viu-făcătoru. Dară nu *este* ântéiu celu spiritualu, ci celu
47 firescu; apoi celu spiritualu, Omulu celu ântéiu, din pământu *findu*,
este pământescu; omulu celu alu duo-
48 ilea *este* Domnulu din ceriu. Precumu a *fostu* celu pământescu, așa *sânt* și cei pământesci; și precumu
este celu cerescu, așa *sânt* și cei cere-
49 rescii. Și precumu amu purtatu chipulu celui pământescu, vomu purta și chipulu celui cerescu.

50 Éru acésta dîcu, frațiloru, că carnea și sângele nu potu mosceni împărăția lui Dumneșeu; nici stricăciunea va mosceni pre nesticăciune.
51 Éccé vî dîcu misteriu: Nu toți vomu adormi, dar' toți ne vomu schimba;
52 Într'unu momentu, în clipa ochiului, la sunetulu trîmbiței celei de apoi; căci va trîmbiță, și morții se voru scula nesticăcioși, și noi ne vomu schimba. Căci trebuie ca
53 stricăciunea să se îmbrace în nesticăciune, și ceea ce este muritoriu, să se îmbrace în nemurire.

54 Éru cându se va îmbrăca acésta stricăciune în nesticăciune, și acestu muritoriu se va îmbrăca în nemurire, atuncea se va îndeplini cuvântulu ce este scrisu: Mórtea s'a înghițitu
55 în biruință. Mórte, unde *este* boldulu teu? iadule, unde este biruința
56 ta? Éru boldulu morței *este* păcatulu; și puterea păcatului *este* legea.
57 Éru lui Dumneșeu *fie* mulțumită, carele ni-a datu biruința prin Domnulu nostru Iisusu Christosu. Dreptu
58 aceea, iubii mei frați, fiți tari, neclățiți, sporindu în lucrulu Domnului

totu-de-una; sciindu că ostenéla vóstră nu este deșertă în Domnulu.

CAP. 16.

Despre strîngere de ajutóre. Despre stărnuința în credință. Îndemnări și salutări.

Éru despre mila cea pentru sânti, 1
faceți și voi așa, precumu amu ordina- 2
tu besericeloru Galateei. În *dî-
ua* d'ântéia a septemânei fie-care din voi să pună de o parte, stringându duple cumu aru prospera; ca nu venindu eu să se facă stringerea atuncea. Éru cându voi veni, voiu tră- 3
mete cu epistole pre cei, pre cari 'i veți aproba, ca să ducă mila vóstră la Ierusalimu. Și de se va cuveni să 4
mergu și eu, voru merge cu mine.

Éru voi veni la voi, cându voiu 5
trece prin Macedonia; că prin Macedonia voiu trece. Și la voi, póte, 6
voiu rămâne, séu voiu și erna; ca să mă petreceți voi ori încotro voiu merge. Că nu voiescu a vă vedé, 7
astă dată *numai* în trecātu; ci speru să rămănu câtva timpu la voi, de va lăsa Domnulu. Și eu voiu rămâne 8
în Efesu pêne la cinci-șecime. Căci 9
mi s'a deschisu ușa mare și spre izbândă; dară *sânt* împotrivitori multi.

De va veni Timotheiu, vedeți ca 10
să fie elu fără frică la voi; căci lucrulu Domnului lucră, ca și mine. Deci nimenea să nu-lu desprețuască; 11
ci să-lu petreceți cu pace, ca să vină la mine; că-lu asceptu cu frații. Cătu pentru fratele Apollosu, multu 12
l'amu rugatu să mERGă la voi cu frații, dară nu a voitu de locu să mERGă acumu; dară va merge, cându va ave înlesnire.

Priveghiați, stați în credință, îm- 13
bărbătați-vé, întăriti-vé. Tóte ale 14
vóstre să fie cu iubire.

Frațiloru, sciți casa lui Stefana, că 15
este primițulu Achaiei, și că spre servirea sântiloru s'a rînduitu pre sine-și. Rogu-vé deci, să ascultati de 16
unii ca acestia, și de totu celu ce lucră și se ostenesce *cu ei*. Mă bu- 17
curu de venirea lui Stefana, și a lui Fortunatu, și a lui Achaicu; că acestia au împlinitu lipsa vóstră. Căci au 18
reîntăritu sufletulu meu și alu vostru; să recunósceți deci pre unii ca acestia.

19 Vă salută pre voi besericele Asiei. Vă salută multu în Domnulu Akila și Priskilla, împreună cu beserica cea din casa lor. Vă salută pre voi toți frații. Salutați unulu pre altulu cu sărutare sântă.

21 Salutarea cu mâna mea a lui Pavelu. Dacă cineva nu iubescce pre Domnulu nostru Iisusu Christosu,

să fie anathema, Maran-atha. Charulu Domnului nostru Iisusu Christosu *fie* cu voi. Iubirea mea *fie* cu 24 voi cu toți în Christosu Iisusu. Aminu.

Anteia epistolă cătră Corintheni s'a scrisu de la Filippi și s'a trămesu prin Stefana și Fortunatu și Achaicu și Timotheiu.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DUOA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. 1, 2.

Mângăierea lui Pavelu în predicarea evangheliei și în necasurile sale. Ertarea desfrânatului. Evangelia este unora un mirosu de viață, éru altora un mirosu de mörte.

1 Pavelu, apostolu alu lui Iisusu Christosu prin voia lui Dumneđu, și Timotheiu fratele, besericei lui Dumneđu care este în Corinthu, și tuturor sântiloru, cari sânt în totă Achaia; Charu *fie* voui și pace de la Dumneđu, Parintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.

3 Bine-cuvântatu *fie* Dumneđu și Parintele Domnului nostru Iisusu Christosu, Parintele îndurărilor, și Dumneđuulu a totă mângăierea; 4 Celu ce ne mângăie în totu necasulu nostru, ca să putemu și noi mângăia pre cei ce sânt în ori-care necasu prin mângăierea, cu care ne mângăiamu noi de la Dumneđu.

5 Căci precumu prisosescu suferințele lui Christosu în noi, așa prisosescce și mângăierea noastră prin Christosu. Și séu de suferimu necasu, *este* pentru a vóstră mângăiere și mântuire, care se lucréză în răbdare acestora-și suferinți, cari și noi suferimu; séu de ne mângăiemu, *este* pentru a vóstră mângăiere și mântuire. Și speranța noastră în privința vóstră *este* tare; sciindu, că precumu sânteti părtași suferințeloru, așa *veți fi* și ai mângăierei.

8 Căci nu voimu să nu sciți, frațiloru, despre necásulu ce ni s'a întemplatu în Asia, că amu fostu îngreueti preste măsură și preste puțință, în cătu nu eramu siguri nici de vie-

9 ță; Da, aveamu în noi hotărîrea morței, ca să nu ne încredemu în noi, ci în Dumneđu celu ce învieză mortii; Care din o mörte ca acesta 10 ne-a scăpatu, și ne scapă; în care ne încredemu, că *ne* va mai și scăpa; Dacă veți ajutori și voi cu rugăciunea pentru noi, ca să se facă mulțumită de mulți pentru noi, pentru darulu ce ni se dă prin *rugăciunile* multora. Căci fala noastră este acesta: mărturisirea consciinței nóstre, că amu petrecutu în lume, și mai multu între voi, în simplitate și sinceritate *plăcută* lui Dumneđu; nu întru înțelepciune trupescă, ci întru charulu lui Dumneđu. Căci nu putemu 13 să scrimu altele, de cătu numai cele ce cetiți și recunósceți; și credu că *le* veți recunósce și pêne la sfârșitu; Precumu *le-ați* și recunoscutu din 14 parte, că sântemu fala vóstră, precumu și voi *veți fi* a noastră în ziua Domnului Iisusu.

Și cu această încredere voiamu mai 15 'nainte să vinu la voi, ca să aveți o nouă mulțumire; Și *atuncea* să trecu pe la voi în Macedonia, și érași din Macedonia să vinu la voi, și să fiu însoțitu de voi în Iudeea. Deci 17 acesta voindu, au dóră amu lucratu cu ușurință? séu cele ce-mi propunu, trupesce *le* propunu, ca să fie la mine da, da; și nu, nu? Și *precumu* 18 Dumneđu credinciosu *este*, cuvântulu nostru cătră voi nu a fostu da și nu. Căci Fiiulu lui Dumneđu, Iisusu 19 Christosu, celu predicatu între voi prin noi, prin mine și prin Silvanu.

și prin Timotheiu, nu a fostu da și
 20 nu, ci a fostu da întru d'însulu. Căci
 toate promisiunile lui Dumneșeu
 în elu *sînt* da, și în elu aminu, ca să
 21 se mărească Dumneșeu prin noi. Éru
 celu ce ne asigură împreună cu voi în
 Christosu, și ne-a unsu, *este* Dumne-
 22 șeu; Care ne-a și sigilatu și a datu
 arvuna Spiritului în ânimele năstre.
 23 Éru eu chiămu pre Dumneșeu
 marturu asupra sufletului meu, că
 nu amu venitu pêne acumu la Co-
 24 rinthu, spre a vē cruța; Nu că doră
 avemu putere preste credința văstră,
 ci sîntemu conlucrători ai bucuriei
 văstre; căci prin credința stați.

1 Și mi-amu propusu acēsta, ca să
 nu vinu érași cu întristare la voi.
 2 Căci de vē întristezu pre voi, cine
 este celu ce mă veselesce pre mine,
 de cătu numai celu ce se întristeză
 3 prin mine? Și chiaru acēsta amu
 scrisu voui, că, *atunci* cându voiu
 veni, să nu amu întristare de cei
 pentru cari mi se cădea să mă bu-
 curu; că amu *acēstă* încredere în voi
 4 toți, că bucuria mea este a văstră a
 tuturoru. Căci din multă strîmtora-
 re și durere a ânimei v'amu scrisu
 cu multe lacrimi; nu ca să vē întris-
 tați, ci ca să cunoșceți iubirea care
 amu mai cu sēmă spre voi.
 5 Éru de m'a întristatu cineva, nu
 numai pre mine m'a întristatu, ci, ca
 să nu vē îngreuezu pre toți, în parte
 6 și pre voi. Destulu *este* unui aseme-
 nea acēstă pedepsă, care *i se face*
 7 de cătră mai mulți. Încātu din con-
 tra *trebuie* mai vîrtosu să-lu ertați,
 și să-lu mîngăiați, ca nu cumva să
 se mistue unulu ca acesta de pré
 8 multă durere. Pentru aceea rogu-vē,
 ca să întăriți iubirea văstră spre
 9 d'însulu. Și pentru acēsta amu și
 scrisu, ca să vē cercu, de sînteți
 10 ascultători în toate. Éru căruia ertați
 voi ceva, *ertu* și eu, căci de amu
 ertatu ceva, căruia amu ertatu, pen-
 11 truu voi *amu ertatu* în fața lui Chris-
 tosu; Ca să nu fimu cuprinși de Sa-
 tana, că nu sîntemu în nesciință de-
 spre planurile lui.
 12 Și venindu eu la Troada, spre a
 predica evangelia lui Christosu, și

ușa fiindu-mi deschisă prin Domnulu.
 Nu amu avutu repausu în spiritulu 13
 meu, neaflându pre Titu, fratele
 meu; deci lăsându-ș, amu mersu în
 Macedonia.

Și mulțumită *fi* lui Dumneșeu, 14
 celu ce ne face totu-de-una trium-
 fători în Christosu, și arētă mirésma
 cunoscinței sale prin noi în totu lo-
 culu. Căci sîntemu lui Dumneșeu 15
 bună mirésma a lui Christosu între
 cei ce se mântuescu, și între cei ce
 se perdu: Unora *sîntemu* mirésma a 16
 morței spre mórte; éru altora mi-
 résmă a vieței spre vieță. Și cine
 pôte fi îndestulătoru la acestea? Că- 17
 ci nu sîntemu ca cei mulți, cari fal-
 sifică cuvântulu lui Dumneșeu; ci
 vorbimu întru Christosu, ca din sin-
 ceritate, ca de la Dumneșeu, înaintea
 lui Dumneșeu.

CAP. 3—7.

Despre servirea literei și a spiritului. Evangelia
 mai măreță de cătu legea. Despre purtarea cu cei rei.
 Îndemnare la sănșire și la întristare dupre Dumneșeu.

Au doră începemu érași a ne reco- 1
 mēnda? séu ni trebuescu precumu
 unora epistole de recomēdare cătră
 voi, séu epistole de recomēdare de
 la voi? Voi sînteți epistola năstră, 2
 scrisă în ânimele năstre, cunoscută
 și cetită de toți ómenii; Aretându-vē 3
 că sînteți epistolă a lui Christosu,
 cea lucrată de noi, scrisă nu cu cer-
 nēlă, ci cu Spiritulu lui Dumneșeu
 celui viu; nu în table de pétră, ci în
 tablele trupesci ale ânimei.

Și încredere ca acēsta avemu prin 4
 Christosu cătră Dumneșeu. Nu că 5
 sîntemu destoinici a cugeta ceva de
 la sine ca de la noi înși-ne, ci des-
 toinicia năstră *este* de la Dumneșeu;
 Care ne-a și făcutu destoinici a fi 6
 servi ai aședământului nou, nu ai li-
 terei, ci ai spiritului; căci litera o-
 móră, éru spiritulu face viu. Căci 7
 dacă serviciulu morței celu scrisu
 și sepatu în petre a fostu așa de mă-
 reșu, în cătu fiii lui Israelu nu puteau
 să caute la fața lui Moisi pentru stră-
 lucirea feței lui cei trecētóre: Cumu 8
 nu va fi mai măreșu serviciulu spiritu-
 lui? Căci dacă serviciulu condemnării 9
 era măreșu, cu multu mai multu în-
 trece în mărire serviciulu dreptăței.

10 Căci ceea ce era mărețu în această parte, nu *mai* este mărețu pentru mărirea covârșitoare a celei-l-alte păr-
11 ti. Căci dacă ceea ce se desființază este mărețu, cu atât mai multu ceea ce rămâne este mărețu.

12 Dreptu aceea avându asemenea speranță, întrebuițăm multă îndrăs-
13 nălă; Și nu *facemu* precumu Moisi, care punea vĕlu preste fația sa, ca să nu caute fiii lui Israelu la sfârșitul
14 celei ce era a se desființa. Éru simțimintele loru s'au tĕmpitu; căci pĕnĕ astă-đi rămâne același vĕlu ne-
15 luat u în cetirea aședământulu vechiu; care vĕlu se desființază în
16 Christosu. Și chiaru pĕnĕ astă-đi, cându se cetesce Moisi, jace vĕlu pe
17 ânima loru. Éru cându se voru întorce cătră Domnulu, se va lua vĕlulu. Éru
18 Domnulu este Spiritulu; și unde este Spiritulu Domnului, acolo este libertate. Éru noi toți privind u cu fa-
ță descoperită ca prin oglindă mărirea Domnului, ne schimbămu întru
aceeași închipuire, din mărire în mărire, ca de la Spiritulu Domnului.

1 Pentru aceea avându acestu serviciu, prin mila ce amu aflatu, nu
2 sântemu descuragiați. Cine-amu lepĕdatu de cele ascunse de rușine, neâmbând u în viclesugu, nici falsificându cuvĕntulu lui Dumneđeu, ci
3 cu aretarea adevĕrulu ne recomĕndămu consciinței tuturoru ômeniloru
4 înaintea lui Dumneđeu. Éru de este și acoperită evangelia noastră, în cei
5 peritori este acoperită; Cărora necredincioși Dumneđeulu acestei lumeli-a orbitu cugetările, ca să nu li
6 lucĕscă lumina evangheliei celei mărețe a lui Christosu, care este închipuirea lui Dumneđeu. Căci nu
7 predicămu pre noi înși-ne, ci pre Christosu Iisusu Domnulu; éru pre noi ca servil vostri pentru Iisusu.
Căci Dumneđeu, care a đisu ca lumina să lumineze din întunerecu, a strălucitu în ânimele noastre, spre respândirea
cunoscinței mării lui Dumneđeu în fața lui Iisusu Christosu.

7 Éru avemu tesaurulu acesta în vase de lutu, ca acĕstă putere mare să fie *atribuită* lui Dumneđeu, éru

8 nu noui. Întru tôte sântemu împre-
9 surați, dară nu fără curagiu; sântemu în nedumerire, dară nu lipsiți
10 de speranță; Urmăriți, dară nu părăsiți; repuși, dară nu prăpădiți; În
11 totu timpulu purtându în corpulu mórtea Domnului Iisusu, ca si viĕța lui Iisusu să se arete în corpulu nostru.
Căci pĕnĕ cându trăimu, totu-de-
12 una sântemu espuși la mórte pentru Iisusu, ca și viĕța lui Iisusu să se arete în corpulu nostru
13 celu muritoru; În câtu mórtea lucrĕză în noi, éru viĕța în voi. Éru avĕndu același
14 spiritu alu credinței, precumu este scrisu: Cređut'am u, pentru aceea am u și vorbitu; și noi credemu, și
15 pentru aceea și vorbimu; Încredințati fiindu, că celu ce a sculatu pre
16 Domnulu Iisusu, ne va scula și pre noi prin Iisusu, și ne va înfăcișă împreună cu voi. Căci tôte sânt
17 pentru voi, ca charulu prisositoru prin mulțumita mai multora să prisosĕscă spre mărirea lui Dumneđeu.
18 Pentru aceea nu ne descurăgiămu, ci de se și strică omulu nostru celu din afară, dară celu din întru se înnoesce
din đi în đi. Căci ușurĕtatea întristărei noastre de acum u lucrĕză pentru noi greutatea eternă a unei mării
cu totulu desevărsită; Neprivindu noi la cele ce se vĕdu, ci la cele ce nu se vĕdu; căci cele ce se vĕdu
sânt trecĕtore; éru cele ce nu se vĕdu sânt eterne.

Căci scimu, că de se va desființa acestu cortu pământescu în care locuimu, avemu zidire de la Dumneđeu, casă nefăcută de mână, eternă în ceriuri. Căci într'acĕsta suspinăm u, dorindu să ne îmbrăcăm u în locașulu nostru celu din ceriu. Numai de ne vomu găsi îmbrăcați, éru nu goli. Căci cei ce sântemu întru
1 acestu cortu suspinăm u subu sarcină; pentru că nu voimu a ne desbrăca, ci a ne îmbrăca; ca ceea ce este muritoru să se înghiță de viĕță. Éru
2 celu ce ne-a făcutu spre acĕsta este Dumneđeu, care ni-a și datu arvuna Spiritulu. Dreptu aceea îndrĕsnimu
3 în totu timpulu, sciindu, că petrecĕndu în corpulu sântemu departe de

7 la Domnulu; (Căci âmbălamu prin
8 credință, *éru* nu prin vedere;) În-
drăsnim, *dicu*, și voim mai bine
să fimu desfăcuți de corp, și să
9 fimu cu Domnulu. Pentru aceea ne
și silim, ca, ori de față, ori de de-
10 parte, să-i fimu plăcuți. Căci noi toți
trebuie să ne aretăm înaintea sca-
unului de judecată a lui Christosu,
ca să iee fie-care duple cumu a fa-
cutu în corp, séu bine séu reu.

11 Sciindu dară frica Domnului, în-
duplecăm pre ómeni; éru Dumneđu
ne cunósce pre noi, și speru că și voi
12 ne cunósceți în consciințele vóstre.
Acésta dicu, nu ca să ne recomêdam
éraš și la voi, ci ca să vî dămu înles-
nire de a vé fali pentru noi; și ca să
aveți *cuvêntu* pentru cei ce se fălesc
13 în față, éru nu în ânimă. Căci de
sântemu în uimire, *este* pentru Dum-
neđu, și de sântemu trezi, *este* pen-
14 tru voi. Căci iubirea lui Christosu
ne constrînge, socotindu noi acésta,
că, de a muritu unulu pentru toți,
15 deci toți au muritu; Și *că* a muritu
pentru toți, ca cei ce vieză să nu
mai vieze loru-și, ci celui ce a muritu
16 și a înviatu pentru ei. Pentru aceea
de acumu noi nu scimu pre nimene
dupre corp; éru de amu și sciutu
pre Christosu dupre corp, dară de
17 acumu nu-*lu* mai scimu. Deci de
este cineva în Christosu, *este* făptură
nouă; cele vechi au trecutu, éccé
18 tóte s'au făcutu noue. Și tóte aces-
tea *vinu* de la Dumneđu, care ne-a
împăcatu lui-și prin Iisusu Christosu,
și ni-a datu serviciulu împăcării.

19 Căci Dumneđu era în Christosu,
împăcându lumea lui-și, nesocotindu-
li păcatele loru; și ni-a încredințatu
cuvêntutu împăcării.

20 Dreptu aceea sântemu soli în lo-
culu lui Christosu; ca cumu Dum-
neđu s'aru ruga prin noi, *vé* rugă-
mu în locul lui Christosu, ca să vé
21 împăcați cu Dumneđu. Căci pre
celu ce nu a cunoscutu păcatu, l'a fă-
cutu păcatu pentru noi, ca noi să ne
facemu dreptatea lui Dumneđu prin-
tr'insulu.

1 Noi dară *ca* conlucrători *cu elu vé*
și rugămu, ca să nu primiți charulu

lui Dumneđu în zadar. (Căci *dice*: 2
În timpu potrivit te-amu ascultatu,
și în ziua mântuirii ți-amu ajutatu;
și în ziua mântuirii ți-amu ajutatu;
éccé acuma *este* timpu potrivit,
éccé acumu *este* ziua mântuirii.)
Noi nu dămu întru nimicu nici o pe- 3
dică, ca diregétoria *nóstra* să nu se
defaime: Ci în tóte aretându-ne 4
servi ai lui Dumneđu: prin mare
statorniciă în necasuri, în nevoiă și
strîmtorări; În bătaiă, în închisori, 5
în međiloculu rescóleloru, în oste-
nele, în priveghieri, în posturi; Prin 6
curățeniă, prin cunosciniță, prin în-
delungă-răbdare, prin bunătate, prin
spiritu sântu, prin iubire nefăciarnică;
Prin cuvêntulu adevêrului, prin pu- 7
terea lui Dumneđu, prin armele
dreptăței d'a drépta și d'a stânga,
Printre onore și desonóre, printre 8
vorbire de reu și vorbire de bine;
ca nisce încelători, dară adevêrați;
Ca nisce necunoscuți, dară bine cu- 9
noscuți; ca cei ce murimu, dară éccé
sântemu vii; ca nisce pedepsiți, dară
nu omorîți; Ca nisce întristați, dară 10
totu-de-una bucurându-ne; ca nisce
săraci, dară pre mulți îmbogățindu;
ca nimicu avêndu, dară tóte stêpâ-
nindu-le.

O Corintheni, gura *nóstră* s'a des- 11
chisu cătră voi; ânima *nostră* s'a
lărgitu. Nu aflați în noi strîmtorire, 12
ci ânima voastră este strîmtă. Plăti- 13
ți-ne cu aceeași măsură, (vorbescu
ca la nisce fi), lărgindu *ânimelu*
vóstre.

Nu vé înjugați cu cei necredin- 14
cioși; căci ce împărtaşire are drepta-
tea cu nedreptatea? séu ce unire are
lumina cu întunereculu? Séu ce po- 15
trivire are Christosu cu Belia? séu
care parte are credinciosulu cu celu
necredinciosu? Séu care însoțire are 16
templulu lui Dumneđu cu idolii?
căci voi sânteți templulu lui Dum-
neđu celui viu; precumu a *șisu*
Dumneđu: Voiu locui în ei, și voiu
âmbla *între ei*, și eu voiu fi loru
Dumneđu, și ei voru fi poporulu
meu. Pentru aceea eșiți din međilo- 17
culu loru, și vé osebiți, *dice* Dom-
nulu, și să nu vé atingeți de cele
necurate, și eu vé voiu primi; Și vî 18
voiu fi Părinte, și voi 'mi veți fi fii

și fiice, dice Domnulu Atotu-Pu-
terniculu.

- 1 Deci avându aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățim de totă spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinindu sântire în frica lui Dumnezeu.
- 2 Înțelegeți-ne; pre nimene nu amu nedreptățitu, nimenui nu amu făcutu pagubă, pre nimene nu amu încelatu.
- 3 *Acésta* nu dicu spre a vă condamna; căci amu ȃsu deja, că sânteti în ânimele noastre, spre a muri séu a
- 4 trăi cu voi. *Mare este* îndrēsnela mea cătră voi, *mare este* fala mea despre voi; m'amu împlutu de mângăiere, amu mare bucuria în totu necasulu
- 5 nostru. Căci venindu în Macedonia, nici unu repausu nu a avutu corpulu nostru, din tote părțile amu fostu strîmtorați, din afară luptă, din întrtru temeri. Dară Dumnezeu, celu ce mângăie pre cei umiliți, ne-a mângăiatu pre noi prin venirea lui Titu;
- 7 Și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângăierea care avusese la voi, spuindu-ni dorința vóstră, durerea vóstră, și zelulu vostru pentru mine, încātu eu mai multu m'amu bucuratu. Pentru aceea, de v'amu întristatu prin epistolă, nu mă căescu, măcaru de mă și căiamu; căci vedu că acea epistolă, măcaru că v'a întristatu, *dară* numai pentru unu timpu. Acumu mă bucuru, nu că v'ați întristatu, ci că v'ați întristatu spre pocăință; căci v'ați întristatu dumnezeesce, ca în nimicu să nu vă păgubiți de cătră noi. Căci întristarea dumnezeescă lucréză pocăință spre mântuire fără de căință; éru întristarea lumei lucréză mórte. Căci éccé chiaru acésta, că v'ați întristatu dumnezeesce, ce feliu de silință a făcutu între voi, *ce* apologiă, *ce* îndignațiune, *ce* frică, *ce* doru, *ce* zelu, *ce* revindecare! În tóte v'ați aretatu că sânteti curați într'acestu lucru. Deci de amu și scrisu voui, *înse nu* pentru celu ce a nedreptățitu, nici pentru celu ce s'a nedreptățitu, ci pentu a se areta cătră voi silința noastră, care avemu pentru voi înaintea lui Dumnezeu.

Pentru acésta ne-amu mângăiatu 13
de mângăierea vóstră; éru multu
mai multu ne-amu bucuratu de bu-
curia lui Titu, pentru că spiritulu
lui s'a reîntăritu de cătră voi toți.
Căci ori în ce m'amu fălitu înaintea 14
lui despre voi, nu m'amu rușinatu;
ci precumu amu vorbitu pururea
dupre adevéru, așa și fala noastră în
fația lui Titu s'a aretatu adevérată.
Și cându 'și aduce aminte de ascul- 15
tarea vóstră a tuturoru, cumu cu
frică și cu cutremuru l'ați primitu,
ânama sa este mai multu la voi. Mă 16
bucuru *deci*, că în tóte mă potu în-
crede în voi.

CAP. 8.

Îndemare la strîngere de ajutóre pentru besericele
din Iudeea.

Vă însciințamu, fraților, de cha- 1
rulu lui Dumnezeu, ce s'a aretatu
în besericele Macedoniei; Cumcă 2
strîmtorarea loru cea mare li-a pro-
dusu o mare bucuriă, și adunca loru
sărăciă a prisositu spre avuția dăr-
niciei loru. Căci *li* mărturisescu, că 3
dupre putere, și chiăru preste putere
au contribuitu bucurosu; Rugându- 4
ne cu multe rugăminți, ca să primimu
darulu și împărțășirea serviciului *otă-*
rîtu pentru sânti. Și nu *numai* pre- 5
cumu amu asceptatu, ci mai înainte
s'au devotatu pre sine Domnului și
noui, dupre voia lui Dumnezeu; În 6
cātu amu rugatu noi pre Titu, ca
precumu mai nainte a începutu între
voi acéstă bine-facere, așa să o și
sfârșescă,

Deci precumu în tóte prisosiți cu 7
credința, cu cuvântulu, cu cunoscința
și cu totu zelulu, și cu iubirea vóstră
cătră noi, așa să prisosiți si în acés-
tă bine-facere. Nu vorbescu ca cumu 8
așiu ordina, ci *vreu* prin zelulu altora
a încerca sinceritatea iubirei vóstre.
Căci sciți charulu Domnului nostru 9
Iisusu Christosu, că bogatu fiindu,
pentru voi saracu s'a făcutu, ca voi
prin sărăcia lui să vă înavuțiți. Éru 10
într'acestu *lucru vî* dau socotința
mea; căci vî este de folosu, *vouî* cari
acumu anulu trecutu ați începutu nu
numai a face, ci și a face bucurosu.
Acumu, *deci* sfârșiți de a face; ca 11

precumu *ați avutu* plecarea de a vroi, așa și a sfârși după avere.

12 Căci de este bună-voință, *este* bine-primitu după ceea ce are cineva,

13 *éru* nu după ceea ce nu are. Căci nu *voiu* ca, spre a ușura pre alții,

14 voi să fiți însărcinați; Ci *ca să fie* egalitate; *ca* în timpul de acumu prisosința vóstră *să deplinéscă* lipsa aceloră, și ca prisosința aceloră *să deplinéscă* lipsa vóstră, *ca așa* să fie egalitate; Precumu este scrisu: Celu ce *adunase* multu nu avea prisosu, și celu ce *adunase* puțin nu avea lipsă.

16 *Éru* mulțumită *fie* lui Dumneșeu, că a înspiratu în ânima lui Titu ace-

17 lași zelu pentru voi. Căci nu numai a primitu elu ruga *mea*, ci fiindu mai zelosu, de sine a mersu la voi.

18 Și împreună cu elu amu trămesu și pre fratele, a căruia laudă în evangeliă *este* prin toate besericele; Și pe lîngă *acésta este* și alesu de beserici să fie soçiulu călătoriei nóstre cu *acésta milă* ce se administréază de noi spre mărirea Domnului, si *spre a areta* bună-voința vóstră. Ferindu-ne de *acésta*, ca să nu ne defaime cineva într'*acésta* darnică strînsură,

21 ce se face de noi; Îngrijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea ómenilor. Încă amu trămesu împreună cu ei și pre fratele nostru, pre care de multe ori l'amu aflatu zelosu în multe, *éru* acumu cu multu mai zelosu pentru încrederea cea mare ce *are* pentru voi.

23 *Cātu* pentru Titu elu *este* soçiulu și conlucrătorulu meu pentru voi; și *în privința* celoru-l-*alți* frați ai nostri, *ei sînt* apostolii besericeii, mărirea lui Christosu. Dreptu aceea aretați dovéda iubirei vóstre, și a falei nóstre despre voi cătră ei și înaintea besericeilor.

CAP. 9.

Darea cu mână liberală; Dumneșeu respălătesce milostenia nóstră.

1 Despre strînsura cea pentru sânti, 'mi este de prisosu a vi mai scrie;

2 Căci sciu bună-voința vóstră, în privința căreia mă laudu despre voi cătră Macedoneni, că Achaia este gata

din anulu trecutu; și zelulu vostru a escitatu la imitațiune pre mulți. Dară amu trămesu pre frați, ca fala

3 nóstră despre voi să nu fie în zădaru într'*acésta* privință; ca să fiți gata,

4 precumu amu *șisu că sînteti*. Ca nu cumva de voru veni împreună cu mine Macedonenii, și vă voru afla negătiți, noi (ca să nu dicemu: Voi) să fimu rușinați în realitatea acestei laude. Dreptu aceea amu cređutu de

5 trebuință să rugămu pre frați, ca să mérégă mai 'naintea voi, și să gătéscă bine-facerea vóstră cea de mai 'naintea promisă; ca aceea să fie gata ca o bine-facere, *éru* nu ca ceva storsu.

Dară *acésta dicu*: Celu ce séménă

6 cu scumpătate, va și secera cu scumpătate; *éru* celu ce séménă cu dărniciă, va și secera cu dărniciă. Fie-

7 care *să dee*, precumu și-a propusu în ânimă, nu cu părere de reu séu de silă, căci Dumneșeu iubesc pre dătătorulu voiosu. *Éru* puternicu

8 *este* Dumneșeu să prisoséscă totu charulu spre voi, ca totu-de-una avéndu îndestulare în toate, să aveți și prisosință pentru totu lucrulu bun: (Precumu este scrisu: Împră-

9 sciét'a, dat'a săraciloru; dreptatea lui remâne în eternu. *Éru* celu ce

10 dă sémênță sémênătorulu, și pâne spre mâncare, va da și va îm-

11 mulți sémênță vóstră, și va cresce fruptele dreptăței vóstre;) Ca în toate

12 să fiți inavuțiți, spre *a face* totu felulu de dărniciă, care lucréază prin serviciulu nostru mulțumită lui Dum-

13 neșeu. Căci administrarea acestui daru nu numai împlinesce lipsele sântiloru, ci și aduce multu fruptu prin mulțumita multora cătră Dumneșeu, Carî mărescu pre Dumneșeu pentru

14 dovéda ce li se dă din acestu serviciu despre a vóstră supunere mărturisită la evangeliă lui Christosu, și despre curata vóstră dărniciă cătră d'înșii și

15 cătră toți *alți*; Și prin rugăciunea loru pentru voi, cari vă dorescu pentru charulu lui Dumneșeu ce prisosesc în voi. *Éru* mulțumită *fie* lui Dumneșeu pentru darulu lui celu nespusu.

CAP. 10—13.

Armele spirituale ale servitoru lui Dumneșeu. Apărarea autorității și a caracterului lui Pavelu contra atacurilor învățătorilor mincinoși. Escelența descoperirilor date lui Pavelu. Îndemnări, salutări și dorinți.

- 1 Și însu-mi eu Pavelu rogu-vă prin blândeța și îndurarea lui Christosu, care de față *sunt* umilitu între voi, éru lipsindu, *sunt* îndrăsnețu cătră voi; Rogu-vă, *dicu*, să nu *fiu silitu*, cându voiu fi de față, să îndrăsnescu cu aceea încredere, cu care mi-amu propusu să îndrăsnescu asupra unora, cari ne socotescu că âmbălamu duple
- 3 corpu. Căci deși âmbălamu în corpu, 4 nu ne luptămu duple corpu; Căci armele luptei noastre nu *sunt* trupesci, ci puternice prin Dumneșeu spre surparea tărielor; Surpându privirile și tótă înălțimea ce se redică asupra cunoscinței lui Dumneșeu, și robindu tótă cugetarea spre ascultarea lui
- 6 Christosu; Fiindu și gata a pedepsi tótă neascultarea, cându va fi deplină ascultarea vóstră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se încrede cineva, că este alu lui Christosu, acesta să gândescă érași în sine, că precumu elu *este* alu lui Christosu, așa și noi *sântemu* ai lui Christosu. Că de mă voiu și lauda ceva mai multu de puterea noastră, care ni-a datu Domnulu spre edificarea, éru nu spre deripănarea vóstră, nu
- 9 mă voiu rușina; Dară ca să nu mă aretu, ca cumu v'ășiu amenința prin
- 10 epistole; [Căci epistolele *lui*, *dicu* ei, *sunt* grele și tari, éru de față fiindu *este* slabu și cuvântulu *lui* disprețuibilu;] Să socotescă unulu ca acela, că, precumu *sântemu* cu cuvântulu prin epistole, nefiindu de față, așa *vomu fi* și în fapte, fiindu de față.
- 12 Căci nu îndrăsnim să ne socotim séu să ne asemănămu cu unii ce se laudă înși-și; dară aceia măsurându-se pre sine prin sine, și asemănându-se pre sine între sine, *sunt* neînțelepți. Éru noi nu ne vomu lauda preste măsură, ci duple măsura dreptului ce ni l'a împărțitu Dumneșeu, a ajunge
- 14 pênă la voi. Căci nu ne pré întindemu, ca cumu n'am u fi ajunsu la voi, căci și pênă la voi am u venitu cu
- 15 evangelia lui Christosu. Nu ne lău-

dămu preste măsură, adecă în ostineli străine; ci avemu speranță, că, creșcându credința vóstră între voi, ne vomu largi duple măsura noastră încă mai departe: Să predicămu evange- 16 lia și în *părțile* cele de dincolo de voi, fără a ne lauda cu măsură străină în cele acumu gata. Éru celu ce 17 se laudă, laude-se în Domnulu. Căci 18 nu celu ce se laudă însu-și este approbatu, ci pre care-lu laudă Domnulu.

O de ați suferi puțin nebunia *mea!* 1 și totuși *rogu-vă*, suferiți-o. Căci vă 2 iubescu cu dumneșescă râvnă, fiindu că v'am u logoditu unui bărbatu, fecióra curată să *vă* punu înaintea lui Christosu. Dară mă temu, ca nu 3 cumva precumu șerpele a amăgitu pre Eva cu viclenia sa, așa să se corupă mintea vóstră de la simplitatea cea întru Christosu. Căci dacă vine 4 cineva, și predică pre altu Iisusu, pre care noi nu am u predicatu, séu *de ați* primi altu spiritu, care nu ați primitu, séu altă evangeliă, care nu ați primitu, bine l'ați primi.

Dară socotu că cu nimicu nu *sunt* 5 mai puțin de cătu apostolii cei mai mari. Că deși *sunt* mărginitu în cuvântu, nu înse și în cunoscință; ci cu totulu *sântemu* cunoscuți între voi în tóte. Au dóră păcatu am u făcutu, însu-mi umilindu-mă, ca voi să vă înaltați, și pentru că v'am u predicatu evangelia lui Dumneșeu în daru? Am u jefuitu *alte* beserici, luându plată *de la d'înșii*, spre a servi voui. Și cându eram de față la voi și în lipsă, nu am u îngreuiatu pre nimenea; căci lipsa mea o au îndestulatu frații cari veniseră de la Macedonia; și în tóte m'am u păzitu de a vă îngreuia, și mă voiu pazi. *Mărturisescu* prin adevărulu lui Christosu, care este în mine, că nimenea în ținuturile Achaiei nu-mi va răpi acéstă laudă. Pentru ce? Pentru că dóră 11 nu vă iubescu? Dumneșeu scie. Éru 12 ceea ce facu, aceea voiu și face, ca să iau cuvântulu celoru ce caută cuvântu; ca în ceea ce se laudă ei, să se afle ca și noi.

Căci nisce asemenea *sunt* apostoli 13 mincinoși, lucrători vicleni, prefăcân-

14 du-se în apostoli ai lui Christosu. Și
nu *este* de mirare ; căci însu-și Satana
15 se preface în ângeru de lumină. Deci
nu *este* lucru mare, de se prefacă și
servii lui ca servi ai dreptăței ; alu
caroru sfârșitu va fi duprefaptele loro.
16 Êrăși đicu : Să nu mă socôtă ci-
neva, *că sânt* nebunu ; altu feliu mă-
caru ca pre unu nebunu primiți-mă,
17 ca să mă laudu și eu puçinu. Ceea
ce đicu în privirea acestei laude nu
dupre Domnulu đicu, ci ca cumu așiu
18 fi nebunu. Fiindu că mulți se laudă
dupre corpu, și eu mă voiu lăuda.
19 Căci bucurosu suferiți pre cei nebuni,
20 fiindu voi înțelepți ; Căci suferiți, de
vă aservesce cineva, de *vă* mistue ci-
neva, de *vî* iea cineva *alu vostru*, de
se înalță cineva, de vă bate cineva
21 preste față, Cu rușine vorbescu, ca
și cându noi amu fi slăbitu ; dară în
ori-ce îndrēsnesce cineva [ca unu ne-
bunu vorbescu] îndrēsnescu și eu.
22 Ebrei sânt ? și eu. Israeliți sânt ? și
eu. Semênță a lui Abraamu sânt ?
23 și eu. Servi ai lui Christosu sânt ?
[ca unu nebunu vorbescu,] mai multu
eu ; în osteneli mai multu, în bătaia
preste măsură, în închisóre mai ade-
24 su, în morți de multe ori ; De la Iu-
dei amu luat de cinci ori câte patru-
25 đeci fără una *de lovituri* ; De trei ori
amu fostu bătutu cu toege, odată amu
fostu bătutu cu petre, de trei ori amu
sufertu naufragiu, o đi-noptime amu
26 fostu în adânculu mărei ; În călătó-
rii de multe ori, în pericole pe rîuri,
în pericole de cătră hoți, în pericole
despre Iudei, în pericole despre Gintți,
în pericole în cetăți, în pericole în
pustiiu, în pericole pe mare, în peri-
27 cole între frații cei mincinoși ; În
ostenelă și în trudă, în priveghieri de
multe ori, în fόμε și în sete ; în pos-
turi adese ori, în frigu și în golătate ;
28 Fără de acestea, năvăliri asupra mea în
tóte đilele, grija tuturoru besericeloru.
29 Cine este slabu, și eu să nu fiu
slabu ? cine se smintesce, și eu să nu
30 mă aprindu ? Dacă trebue a mă lăuda,
mă voiu lăuda de neputințele mele.
31 Dumneđu și Părintele Domnului no-
stru Iisusu Christosu, celu ce este
bine-cuvântatu în eternu, scie că nu
32 mintu. În Damascu diregătorulu re-

gelui Areta păzia cetatea Damascu-
lui, voindu să mă prindă ; Și pe o 33
ferestră într'o coșniță m'amu lăsatu
preste zidu, și amu scăpatu din mâ-
nele lui.

Dară a mă lăuda nu-mi este de fo- 1
losu. Voiu veni la vederile și desco-
peririle Domnului.

Cunoscú pre unu omu în Christosu 2
cu patru-spre-dece ani mai 'nainte
[séu în corpu, nu sciu ; séu afară de
corpu, nu sciu, Dumneđu scie ;]
unulu ca acesta s'a răpitu pêne la
alu treilea ceriu. Și cunoscú că ace- 3
stu omu (séu în corpu séu afară de
corpu, nu sciu, Dumneđu scie ;) S'a 4
răpitu în Raiu, și a auđitu cuvinte ce
nu se potu spune, cari nu este lăsatu
omului a le vorbi.

Despre unulu ca acesta mă voiu 5
lăuda ; éru despre mine nu mă voiu
lăuda, de câtu numai în neputințele
mele. Căci deși voiu voi să mă laudu, 6
nu voiu fi nebunu ; căci voiu vorbi
adevêrulu ; dară lasu, ca să nu cu-
gete cineva de mine mai multu de câtu
mă vede, séu aude ceva de la mine.

Și ca să nu mă înalțu preste mă- 7
sură prin mulțimea descopeririloru,
mi s'a datu corpului boldu, ângerulu
Satanei, să mă pălmuescă, ca să nu
mă înalțu preste măsură. Pentru acé- 8
sta m'amu rugatu Domnului de trei
ori, ca să-lu depărteze de la mine.
Și mi-a đisu : Charulu meu 'ti ajunge ; 9
căci puterea mea se sevârșesce în
slăbăciune. Deci pré bucurosu mă
voiu lăuda mai bine în neputințele
mele, ca să locuescă în mine puterea
lui Christosu. Pentru aceea amu plă- 10
cere în neputinți, în defaima, în ne-
voi, în urmăriri, în strîmtorări pen-
tru Christosu ; căci slabu cându sânt,
atuncea sânt tare.

M'amu făcutu nebunu, lăudându- 11
mă ; voi m'ați silitu ; căci mi se că-
dea să fiu lădatu de cătră voi ; fi-
indu că în nimicu nu sânt mai puçinu
de câtu apostolii cei mai mari, măcaru
că sânt nimicu. Adevêru doveđele 12
apostolului s'au desevarșitu între voi,
prin răbdarea tuturoru *suferințeloru*,
prin semne, și minuni și puteri. Căci în 13
ce ați fostu mai josu de câtu cele-l-alte

- beserici, fără numai că eu nu v'amu îngreuiatu? ertăți-miacéstă nedreptate.
- 14 Éccé a treia órá sânt gata a veni la voi, și nu vă voiu îngreuia, căci nu cautu ale vóstre, ci pre voi; căci nu sânt detori copiii să agonisescă pentru părinți, ci părinții pentru copii.
- 15 Éru eu pré bucurosu voiu chieltui, și mă voiu chieltui și pre mine pentru sufletele vóstre; măcaru că mai multu iubindu-vă pre voi, mai puçinu sânt
- 16 iubitu *de voi*. Dară fie, eu nu v'amu îngreuiatu, ci istețu fiindu, v'amu
- 17 prinsu cu iscusință. Au dóră m'amu folositu de la voi prin cineva din cei
- 18 ce amu trămesu la voi? Amu rugatu pre Titu, și împreună cu *elu* amu trămesu pre unu frate. Au dóră Titu s'a folositu ceva de la voi? au nu amu âmblatu noi dupre același spiritu? au nu
- 19 *amu âmblatu* dupre aceleași urme.
- 19 Au éráși vi se pare că ne apéramu înaintea vóstră? înaintea lui Dumnețu în Christosu vorbimu noi tóte
- 20 *acestea*, iubiții mei, spre a vóstră întărire. Căci mă temu, ca nu cumva, cându voiu veni, să vă aflu precumu nu voiescu, și *ca* eu să mă înfăcișezu la voi, precumu nu voiți, ca nu cumva
- 21 *să fie* certe, pismă, mâni, sfeđi, calumnii, șoptiri, îngâmări, nerôndu-eli; Ca nu cumva, cându voiu veni éráși, Dumnețulu meu șă mă umilăscă între voi, și să plângu pre mulți, cari au păcătuitu de mai 'nainte, și nu s'au pocăitu de necurățirea și fornicățiunea și desfrênarea cari au făcutu.
- 1 Éccé a treia órá cu acésta vinu la voi. În gura a duoi séu a trei marturi va sta totu lucrulu. V'amu đisu
- 2 deja, și éráși vî đicu a duoa órá, ca și cumu așiu fi de față; éru acumu
- nefiindu de față, scriu celoruce mai 'nainte au păcătuitu, și tuturoru celoru-l-alți, că, de voiu veni éráși, nu voiu cruța; Fiindu că căutatu dovédă, 3 că Christosu vorbesce în mine, care nu este slabu cătră voi, ci este puternicu între voi. Căci deși s'a crucificatu din slăbiciunea *corpului*, dară trăsce prin puterea lui Dumnețu. Și noi sântemu slabi asemenea lui; dară vomu trăi prin puterea lui Dumnețu împreună cu d'insulu între voi. 4
- Cercați-vă înși-vă, de sânteți în credință; cercați-vă. Au nu vă cunósceți pre voi, cumcă Iisusu Christosu este în voi, de cătu numai de sânteți 5 *dóră* netrebnici. Dară speru, că veți cunósce, că noi nu sântemu netrebnici. Eu mă rogu lui Dumnețu, ca să 6 nu faceți nici unu reu; nu ca noi să ne aretăm încercați, ci ca voi să faceți binele, deși noi amu fi ca niscenetrebnici. Căci nimicu nu putemu contra adevărului, ci pentru adevăru. Căci ne bucurăm, cându noi sântemu slabi, éru voi 7 sunteți tari, și acésta și dorimu, *adecă* a vóstră desévêșire. De aceea nefiindu 8 de față scriu aceste, ca fiindu de față să nu întrebunțezu asprime, dupre puterea, care mi-a datu Domnulu spre întărire, éru nu spre surpare. 9
- Deci, fraților, bucurați-vă; regulați-vă, mângăieți-vă, fiți cu unu 11 cuguțu; fiți în pace; și Dumnețulu iubirei și alu păcei va fi cu voi. Salutați-vă unulu pre altulu cu sărutare 12 sântă. Vă salută toți sântii. Charulu Domnului Iisusu Christosu, și iubirea 13 lui Dumnețu, și împărțășirea Sântului Spiritu *fie* cu voi toți. Aminu.
- A duoa epistolă cătră Corintheni s'a scrisu de la Filippi, cetate a Macedoniei, și s'a trămesu prin Titu în Luca.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

G A L A T E N I.

CAP. 1, 2.

Apostolulu mustră pre Galateni, că s'au abătutu de la învățatura cea curată a evangheliei. Elu li aduce aminte dumnețesca origine a chiamării sale. Chiămarea lui Pavelu recunoscută de cei-l-alți Apostoli. Cumu elu s'a opusu lui Petru.

- 1 Pavelu apostolulu nu de ómeni, nici prin omu, ci prin Iisusu Christosu, și Dumnețu Părintele, care l'a înviatu din morți; Și toți frații, cari 2 sânt cu mine, besericeloru Galatiei: Charu *fie* voui și pace de la 3 Dumnețu Părintele, și *de la Dom-*

4 nulu nostru Iisusu Christosu; Care
s'a datu pre sine pentru păcatele nō-
stre, ca să ne scōtă dintr'acēstă lume
viclēnă, dupre voia lui Dumneḃeu și
5 Părintele nostru; Căruia *fie* mărire
în seculii seculiloru. Aminu.

6 Mē miru, că așa de curēndu vē
abatēți de la *evangelia* cu care sūnteți
chiămați prin charulu lui Chriștosu,
7 la altă evangeliă; Care nu este altă,
ci sunt unii carii vē turbură, și voie-
scu să strice evangelia lui Christosu.
8 Dară chiaru noi, séu ângeru din ce-
riu, de vî va predica altă evangeliă
afară de ceea ce noi v'amu predicatu,
9 să fie anathema! Precumu amu ḃisu
deja, așa acumu éráși ḃicu: De vî
va predica cineva o altă evangeliă
afară de ceea ce ați primitu, să fie
10 anathema. Óre acumu cautu favórea
ómeniloru, séu a lui Dumneḃeu? séu
cautu să placu ómeniloru? căci de
așiu plăce încă ómeniloru, nu așiu fi
servu alu lui Christosu.

11 Éru vî spunu, frațiloru, că evan-
gelia, care s'a predicatu de mine, nu
12 este dupre omu; Căci nici eu nu o
amu primitu, nici m'amu învățatu
de la omu, ci prin descoperirea lui
13 Iisusu Christosu, Ați auḃitu de pe-
treizarea mea óre-cāndu în Iudaismu,
cumcă preste măsură persecutamu
beserica lui Dumneḃeu, și o pustiamu;
14 Și înaintamu în Iudaismu mai multu
de cătu mulți din cei de o vrēstă cu
mine în națiunea mea, rêvnitoru fórte
fiindu pentru părintescele mele tra-
dițiuni.

15 Dară cându a bine-voitu Dumne-
ḃeu, celu ce m'a alesu de la matricea
mamei mele, și m'a chiămatu prin
16 charulu seu, Să descopere pre Fiiulu
sēu în mine, ca să-lu predicu între
Ginți: îndată nu m'amu luatu dupre
17 carne și sânge; Nici nu m'amu suitu
la Ierusalimu cătră apostolii cei mai
'nainte de mine; ci m'amu dusu în
18 Arabia, și éráși m'amu întorsu la
Damascu. Apoi după trei ani m'amu
suitu la Ierusalimu să cercetezu pre
Petru, și amu remasu la elu cincis-
19 spre-ḃece ḃile. Și pe altulu din apo-
stoli nu amu vēḃutu, de cătu numai
20 pre Iacobu, fratele Domnului. Éru
cele ce vî scriu, éccē înaintea lui

Dumneḃeu nu mintu. După aceea 21
amu venitu în părțile Siriei și ale
Ciliciei; Și eramu necunoscutu la 22
fația de besericele Iudeei cele în
Christosu; Ci numai auḃiseră, că celu 23
ce ne persecuta óre-cāndu, acumu
predică credința care óre-cāndu o
strica. Și măriau pre Dumneḃeu pen- 24
tru mine.

Apoi după patru-spre-ḃece ani éráși 1
m'amu suitu la Ierusalimu cu Bar-
naba, luāndu cu *mine* și pre Titu.
M'amu suitu în urma unei descoperi- 2
rii, și li-amu spusu evangelia care o
predicu între Ginți, éru deosebi ce-
loru mai însemnați, ca nu cumva să
alergu, séu să fi alergatu în zădaru.
Dară nici chiaru Titu, care era cu 3
mine, Ellinu fiindu, nu a fostu silitu
să se circumcidă; Și acēsta pentru 4
frații cei mincinoși ce se furișară, și
cari veniseră să iscodēscă libertatea
nóstră, care avemu în Christosu Ii- 5
susu, ca să ne robēscă; Căroru nu
ne-amu plecatu cu supunere nici unu
minutu; ca adēverulu evangheliei să
remână între voi. Éru despre cei mai 6
însemnați, [ori cari erau ei, nu-mi
pēsă; Dumneḃeu nu caută la fația
omului;] cei mai însemnați, *ḃicu*, nu
mi-au comunicatu mai multu; Ci 7
din contra, vēḃēndu ei, că mi s'a în-
credințatu evangelia la cei necircum-
ciși, precumu lui Petru la cei circum- 8
ciși; [Căci celu ce a lucratu în
Petru spre apostolia circumcisiunii,
acesta a lucratu și în mine între
Ginți;] Precepēndu, *ḃicu*, Iacobu, și 9
Chefa, și Ioanu, cari se considerau
ca stâlpi, charulu ce mi s'a datu, mi-
au datu mie și lui Barnaba drēpta
împărtașirei, ca noi *să mergemu* la
Ginți, éru ei la cei circumciși. Nu- 10
mai ca să ne aducemu aminte de cei
saraci, aceea ce m'amu și silitu a face.

Éru cându a venitu Petru la An- 11
tiochia, făcișu m'amu împotrivitu lui,
pentru că era vrednicu de înfruntare.
Căci mai 'nainte de a veni óre-cari 12
de la Iacobu elu mânca cu Gințile;
éru după ce ei au venitu, se retrăgea,
și se osebia, temēndu-se de cei cir-
cumciși. Asemenea s'au făciernicitu 13
împreună cu elu și cei-l-alti Iudei;

14 încâtu și Barnaba s'a ademenitu de
 15 făciernicia loru. Dară eu vedându că
 nu âmbă dreptu dupre adevărulu
 evangheliei, amu ȃsisu lui Petru înain-
 tea tuturoru : Dacă tu, Iudeu fiindu,
 trăesci ca Gințile, éru nu ca Iudeii,
 16 pentru ce silesci pre Ginți să trăescă
 15 ca Iudeii ? Noi, *cari sântemu* din fire
 16 Iudei, éru nu păcătoși din Ginți, Sci-
 indu că omulu nu se îndreptéză prin
 fapte de ale legeri, ci prin credința în
 Iisusu Christosu, și noi amu cređutu
 în Iisusu Christosu, ca să ne îndrep-
 tămu prin credința în Christosu ; éru
 nu prin fapte de ale legeri ; căci prin
 fapte de ale legeri nu se va îndrepta
 17 nici unu corpu. Éru dacă căutându
 să ne îndreptămu prin Christosu, ne-
 amu aflatu și înși-ne păcătoși : deci
este Christosu servu păcatului ? Nici
 18 de cumu. Căci dacă éráși zidescu cele
 ce *odată* amu dărîmatu, mă aretu ca
 19 abătutu de la lege. Eu prin lege amu
 muritu legeri, ca să viezu lui Dumne-
 20 ȃdeu. M'amu crucificatu cu Christosu ;
 dară viezu ; înse nu eu, ci Christosu
 viéză în mine ; și întru cătu viezu
 acumu în corpu, viezu prin credința
 în Fiiulu lui Dumneȃdeu, care m'a
 iubit, și s'a datu pre sine pentru
 21 mine. Nu desființezu charulu lui Dum-
 neȃdeu ; căci dacă dreptatea *vine*
 de la lege, atunci Christosu a muritu
 în zădaru.

CAP. 3, 4.

Apostolulu urméză învățându cuvântulu de îndrep-
 tare prin credință, și nu prin lege. Asemănarea
 stărei omului sub lege și sub charu. Agar și
 Sara represintă cele două aședăminte.

1 O Galateni fără minte ; cine v'a fer-
 mecatu pre voi, ca să nu ascultați de
 adevăru, pre voi în ochii căroră Ii-
 susu Christosu a fostu așa de viu în-
 chipuitu, ca și *cumu aru fi* fostu cru-
 2 cificatu între voi ? Acesta voiescu
 numai să sciu de la voi : Prin fapte
 de ale legeri ați primitu Spiritulu, séu
 3 prin auđulu credinței ? Așa de fără
 de minte sânteți ? încependu în Spi-
 4 ritu, acumu în corpu sfârșiți ? Atâtea
 ați suferitu în zădaru ? dacă era și în
 5 zădaru. Deci celu ce vî comunică Spi-
 ritulu, și lucréză minuni între voi,
 óre prin fapte de ale legeri séu prin
 6 auđulu credinței *lucréză* ? Precumu

Abraamu a cređutu lui Dumneȃdeu,
 și i s'a socotitu spre dreptate.

Să sciți dară, că cei ce sânt din 7
 credință, aceia sânt fii lui Abraamu,
 Éru prevēđendu scriptura, că prin 8
 credință va îndrepta Dumneȃdeu pre
 Ginți, mai 'nainte a promisului A-
 braamu : Întru tine se voru bine-cu-
 vēnta tóte némurile. Pentru aceea 9
 cei ce sânt din credință se bine-cu-
 vēntéză împreună cu credinciosulu
 Abraamu.

Cātu sânt din fapte de ale legeri 10
 sânt subu blăstemu ; căci scrisu este :
 Blăstematu este totu celu ce nu va
 remăné întru tóte cele scrise în car-
 tea legeri, ca să le facă. Éru cumcă 11
 nu se îndreptéză nimenea înaintea
 lui Dumneȃdeu prin lege, este înve-
 deratu, căci : Dreptulu prin credință
 va trăi. Éru legea nu este din cre- 12
 dință, ci : Omulu, care va face ace-
 stea, va trăi întru ele. Christosu ne-a 13
 rescumpăratu din blăstemulu legeri,
 făcēdu-se pentru noi blăstemu, căci
 scrisu este : Blăstematu *este* totu celu
 spēnduratu pe lemnu ; Ca bine-cu- 14
 vēntarea lui Abraamu să vină preste
 Ginți prin Iisusu Christosu, ca să
 primimu prin credință Spiritulu celu
 promisulu.

Frațiloru, dupre omu vorbescu : 15
 Aședământulu unui omu, dacă *este*
 întăritu, nimenea nu-lu desființéză,
 nici nu adaugă *la elu*. Éru lui Abra- 16
 amu și seminției lui s'au făcutu fă-
 găduințele. Nu ȃdice : Semințieloru,
 ca de multe ; ci ca de una : Semin-
 ției tale, care este Christosu. Și a- 17
 césta ȃdicu : Aședământulu celu întă-
 ritu mai 'nainte de la Dumneȃdeu în
 Christosu, nu s'a pututu nimici de
 legea, care s'a datu cu patru sute și
 trei-ȃzeci de ani mai târđiu, încâtu să
 se desființeze făgăduința. Căci mo- 18
 scenirea de *este* din lege, nu mai *este*
 din făgăduință ; éru Dumneȃdeu a ȃdă-
 ruit'o lui Abraamu prin făgăduința.

Pentru ce dară *este* legea ? S'a ada- 19
 osu pentru călcările de lege, pēne ce
 era să vină seminția căreia s'a datu
 făgăduința ; și *a fostu* rōnduită prin
 ângeru în mâna unui međilocitoru.
 Éru međilocitorulu nu este alu unuia ; 20
 éru Dumneȃdeu este unulu.

21 Deci *ore este* legea în potriua fă-
găduințelor lui Dumneșeu ? nici de
cumu ; căci de s'aru fi datu o lege
care să pótă viu-face, într' adevéru
22 prin lege aru fi fostu dreptatea. Dară
a închisu scriptura tóte subu păcatu,
ca cea făgăduită să se dee prin cre-
dința întru Iisusu Christosu celoru
23 ce credu. Éru mai 'nainte de venirea
credinței, eramu păziți subu lege, în-
chiși fiindu spre credința, care era să
24 se descopere ; Încātu legea ni-a fostu
învățatoru spre Christosu, ca să ne
îndreptămu prin credință.

25 Și după ce a venitu credința, nu
26 mai sântemu subu învățatoru. Căci
toți sunteți fii ai lui Dumneșeu prin
27 credință întru Christosu Iisusu. Căci
ori-câți v'ați botezatu întru Chris-
tosu, cu Christosu v'ați îmbrăcatu.
28 Nu este Iudeu, nici Ellinu ; nu este
servu, nici liberu ; nu este parte bār-
bătéscă, nici femeéscă ; căci voi toți
sunteți unulu întru Christosu Iisusu.
29 Éru de *sunteți* voi ai lui Christosu,
atuncea seménță a lui Abraamu sún-
teți, și moscenitori după făgăduință.

1 Deci dīcu, *că* moscenitorulu, în câtu
timpu este pruncu, în nimicu nu se
osebesce de servu, deși este domnu
2 tuturoru ; Ci este subu epitropi și în-
grijitori, pēnē la timpulu otăritu de
3 părintele *seu*. Așa și noi cându eramu
prunci, eramu aserviți subu elemen-
4 tele lumei ; Éru cându a venitu pli-
nitatea timpului, a trāmesu Dumne-
șeu pre Fiiulu seu, celu nāscutu din
5 femeu, venitu subu lege ; Să rescum-
pere pre cei de subu lege, ca să pri-
6 mimu înfierea. Dară fiindu că sun-
teți fii, a trāmesu Dumneșeu pre
Spiritulu Fiiului seu în ânimele vó-
7 stre, strigându : Abba, Părinte. Pen-
tru aceea nu mai este servu, ci fiu ;
éru de *esci* fiu, *esci* și moscenitoru
alu lui Dumneșeu prin Christosu.

8 Dară atuncea, necunoscēndu pre
Dumneșeu, serviați celoru ce din fire
9 nu sânt dumneșei ; Éru acumu, după
ce ați cunoscutu pre Dumneșeu, séu
mai bine, *după ce* v'ați cunoscutu de
Dumneșeu, cumu vă întórceți érași
la elementele cele slabe și sārache,
cārora érași din nou voiți a li servi ?

Đilele păziți, și lunele, și timpii și 10
anii. Mē temu de voi, ca nu cumva 11
în zădaru să mē fi ostenitu la voi.

Frațiloru, rogu-vē, fiți ca mine ; 12
și eu *sunt* ca voi ; întru nimicu nu
m'ați nedreptățitu. Sciți că fiindu 13
slabu cu corpulu, v'amu predicatu
evangelia mai ântēiu. Dară *pentru* 14
ispita mea ce era în corpulu meu nu
m'ați defăimatu, nici m'ați desprețu-
itu ; ci m'ați primitu ca pre unu ân-
geru alu lui Dumneșeu, ca pre Iisusu
Christosu. Deci unde este *acumu* fe- 15
ricirea vóstră ? căci vī dau mărturiă,
că de *aru fi fostu* cu putință, ochii
vostri scotēndu-i, i-ați fi datu mie.
Deci au neamicu făcutu-m'amu voui, 16
pentru că vī vorbescu adevéru ?

Ei sânt rêvnitori de voi, *dară* nu 17
spre bine ; da, voru să vē scótă *de la*
noi, ca să fiți voi rêvnitori de ei. Deci 18
bine *este* în totu timpulu a fi rêvnitori
în *lucuru* bunu, și nu numai cându
sunt de față la voi. Copiii mei, pre 19
cari érași cu durere vē nascu, pēnē
ce se va forma Christosu întru voi ;
Așiu voi să fiu acumu la voi, și să-mi 20
schimbu vócea mea ; căci nu mē pre-
cepu de voi.

Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți subu 21
lege, nu auđiți legea ? Căci scrisu 22
este, că Abraamu a avutu duoi fii,
unulu din servă, *éru* altulu din cea
liberă. Și celu din servă s'a nāscutu 23
dupre corpulu ; éru celu din cea liberă
dupre făgăduință. Cari au altă înțe- 24
legere ; căci aceste *femei* sânt cele
duoē aședăminte : una din muntele
Sinai, ce nasce spre servitute, care
este Agara ; Căci Agara semnifică 25
muntele Sinai, *care este* în Arabia, și
este alătura cu Ierusalimulu de acu-
mu, și este în servitute cu fii sei.
Éru Ierusalimulu celu de susu este 26
liberu, care este mumă noui tuturoru.
Căci scrisu este : Veselesce-te, stērpă, 27
care nu nasci, recnesce și strigă, ceea
ce nu ai dureri de facere ; căci mai
mulți sânt fii celei singuraticu, de
cātu ai celeia ce are bārbatu. Éru 28
noi, frațiloru, precumu Isaacu, sún-
temu fii ai făgăduinței. Dară precumu 29
atuncea celu ce se nāscuse după corpulu
persecuta pre celu *ce se nāscuse* du-
pre Spiritu ; așa *este* și acumu. Dară 30

ce ȃice scriptura ? Isgonesce pre servă
și pre fiulu seu ; căci fiulu servei nu
31 va moscenî cu fiulu celei libere. Drep-
tu aceea, fraților, nu sîntemu fi
ai servei, ci ai celei libere.

CAP. 5.

Libertatea evanghelică. Luerările corpului se opunu
fructelor Spiritului.

1 Stați dară în libertatea, cu care Chri-
stosu ne-a făcutu liberi, și nu vę în-
curcați ęrași în jugulu servitutei.
2 Țccę eu Pavelu ȃicu voui, că de
vę veți circumcide, Christosu nimicu
3 nu vî va folosi. Căci ęrași spunu fie-
căruia ce se circumcide, că este de-
4 toru să împlinescă tótă legea. V'ați
desfăcutu de la Christosu, voi cari
voiți să vę îndreptați prin lege ; din
5 charu ați căđutu. Căci noi dupre Spi-
ritu aseptămu speranța dreptătei,
6 carea vine din credința. Căci în Iisusu
Christosu nici circumcisiunea nu pôte
nimicu, nici necircumcisiunea ; ci cre-
7 dința care se lucręză prin iubire. Aler-
gați bine ; cine v'a opritu ca să nu
8 ascultați de adevęru ? Acęstă îndu-
plicare nu este de la celu ce v'a chiă-
9 matu. Puçinu aluatu dospesce tótă
10 frământătura. Eu amu încredere în
voi întru Domnulu, că altu nimicu
nu veți cugeta ; ęru celu ce vę tur-
bură va purta pedępsa sa, ori-care
11 va fi. Și eu, fraților, de predicu încă
circumcisiunea, pentru ce mai sînt
persecutatu ? atunci a încetatu scan-
12 dalulu crucei. O de s'aru esclude de
totu cei ce vę strică.
13 Căci voi, fraților, v'ați chiămatu
la libertate ; numai să nu întrebuin-
țati libertatea vóstră de pretecestu
14 unulu altuia. Căci tótă legea se îm-
plinesce într'unu cuvęntu, *adecă* într'
acesta : Să iubesci pre aprópele teu
15 ca însu-ți pre tine. Țru de vę mușcați
și vę mâncați unulu pre altulu, cău-
tați să nu vę nimiciți unulu pre altulu.
16 Deci ȃicu : Amblați dupre Spiritu,
17 și nu veți împlini pofta corpului. Căci
corpulu poftesce în potriva spiritului,
și spiritulu în potriva corpului ; și
18 încātu nu faceți cele ce ați voi. Dară
de sunteți conduși de Spiritu nu sîn-

teți subu lege. Țru faptele corpului
sînt vederate, și sînt *acestea* : Adul-
teriulu, fornicățiunea, necurăția, des-
frênarea, Idololatria, fermecătoriale, 20
neamicițiile, sfeđele, gelosiele, mâ-
niele, gâlcevele, desbinările, eresurile,
Pismele, uciderile, bețiile, îmbuibă- 21
rile, și cele asemenea acestora ; de
cari mai'nainte vî spunu, precumu
amu și mai spusu, că cei ce facu
unele ca aceste nu voru moscenî îm-
pęrăția lui Dumneđeu. Dară fructulu 22
Spiritului este : Iubirea, bucuria, pa-
cea, îndelunga-răbdare, bunătatea,
facerea de bine, credința ; Blăndeța, 23
înfřenarea poftelor : contra acestora
lege nu este. Și cei ce sînt ai lui 24
Christosu, și-au crucificatu corpulu
cu patimele și poftele *lui*. De trăimu 25
dupre Spiritu, să și âmblămu dupre
Spiritu. Să nu căutămu mărire de- 26
șertă, întăritându unulu pre altulu,
pismuindu unulu pre altulu.

CAP. 6.

Îndemnare de a ajuta unulu pre altulu. Pavelu nu
se laudă de cătu în crucea lui Christosu.

Fraților, de se va oblici vre unu 1
omu în vre o greșelă, voi cei spiritu-
ali îndreptați pre unulu ca acela cu
spiritulu blăndeței ; păzindu-te pre
tine, ca să nu fii și tu ispititu. Pur- 2
tați sarcinele unulu altuia, și așa îm-
pliniți legea lui Christosu. Căci de 3
socotesce cineva, că este ceva, nimicu
fiindu, pre sine se încelă. Și fie-care 4
să-și cerceteze fapta sa, și atuncea
va avea laudă în sine însu-și, ęru nu
în altulu. Căci fie-care și va purta 5
sarcina sa.

Țru celu învățatu în cuvęntu să 6
comunicе celui ce învăță tóte cele
bune. Nu vę amăgiți ; Dumneđeu nu 7
se batjocuresce ; căci ori-ce sémênă
omulu, aceea va și secera. Căci celu 8
ce sémênă pentru corpulu seu, din
corpulu va secera stricăciune ; ęru celu
ce sémênă pentru spiritulu, din spiritulu
va secera viेतă eternă. Și să nu ne 9
obosimu în facere de bine ; căci la
timpulu seu vomu secera, dacă nu ne
vomu osteni. Așa dară pênę cându 10
avemu îndemănare, să facemu bine
cătră toți, și mai cu sémă cătră cei
ai nostri de o credința.

11 Vedeti ce epistolă mare v'amu
12 scrisu cu mâna mea. Câți voru să se
fălăscă de corpu, aceia vă silescu să
vă circumcideți, numai ca să nu su-
fere persecuțiune pentru crucea lui
13 Christosu. Căci însu-și cei ce sînt cir-
cumciși nu păzescu legea ; ci voiescu,
să vă circumcideți, ca să se laude în
14 corpulu vostru. Eru mie să nu-mi fie
a mă lauda, de câtu numai în crucea
Domnului nostru Iisusu Christosu,
prin care s'a crucificatu lumea mie,
15 și eu lumii. Căci în Christosu Iisusu

nici circumcisiunea nu este ceva, nici
necircumcisiunea, ci făptura cea nouă.
Și câți voru âmbra dupre această re- 16
gulă, pace *fie* preste ei și milă, și pre-
ste Israelulu lui Dumneșeu.

Eru mai multu nimenea să nu mă 17
supere ; căci eu portu pe corpulu meu
semnele Domnului Iisusu. Fraților, 18
charulu Domnului nostru Iisusu Chri-
stosu *fie* cu spiritulu vostru. Aminu.
*Cătră Galateni s'a scrisu de la
Roma.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

E F E S E N I.

CAP. 1, 2.

Charulu lui Dumneșeu în Iisusu Christosu, care este
capulu besericeii. Unirea Iudeiloru și Gințiloru în
Christosu.

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu Chris-
tosu prin voia lui Dumneșeu, sânti-
loru celoru ce sînt în Efesu și cre-
dincioșiloru în Christosu Iisusu : Charu
2 *fie* voui și pace de la Dumneșeu Pă-
rintele nostru, și de la Domnulu Ii-
susu Christosu.
3 Bine-cuvântatu *fie* Dumneșeu și
Părintele Domnului nostru Iisusu
Christosu, care ne-a bine-cuvântatu
cu tótă bine-cuvântarea spirituală în
4 cele ceresci în Christosu ; Precumu,
ne-a alesu într'însulu mai'nainte de
întemeierea lumii, ca să fimu noi sânti
și neprihăniți înaintea lui în iubire ;
5 Mai'nainte otărîndu-ne spre înfiere
cătră sine prin Iisusu Christosu, du-
pre buna-voință a voiei sale ; Spre
6 lauda mărireii charului seu, cu care
ne-a miluitu în celu iubit ; În care
avemu rescumpărare prin sângele lui,
ertarea păcatelor, dupre bogăția cha-
7 rului seu ; Pre care l'a prisositu cătră
noi în tótă înțelepciunea și pricepe-
8 rea ; Făcându-ni cunoscutu misteriu
voiei sale dupre bună-voința sa, care
9 a otărît'o în sine-și : Pentru pregătirea
plinității timpurilor, ca să întrune-
10 scă tóte în Christosu, și cele din ce-
riuri și cele de pe pământu ; Într'în-
11 sulu, în care amu primitu și mosce-

nire, mai'nainte otărîți fiindu dupre
bună-voința celui ce lucrăză tóte du-
pre svatulu voiei sale ; Ca să fimu 12
noi spre lauda mărireii sale, cari mai
ântéiu amu creșutu în Christosu ; În 13
care și voi *ați creșutu*, aușindu cu-
vântulu adevărului, evangelia mân-
tuirii vóstre ; în care și creșendu v'ați
sigilatu cu Spiritulu Sântu celu făgă-
duitu ; Carele este arvuna moscenireii 14
nóstre pentru rescumpărarea stépâ-
nirii, spre lauda mărireii sale.

Dreptu aceea și eu, aușindu cre- 15
diția vóstră în Domnulu Iisusu și
iubirea vóstră cătră toți sântii ; Nu 16
încetezu de a mulțumi pentru voi
amintindu-vă în rugăciunile mele : Ca 17
Dumneșeu Domnului nostru Iisusu
Christosu, Părintele mărireii, să vî dee
Spiritulu inspirațiunii și alu desco-
peririi spre cunoscînță *deplină* a lui ;
Și ochi luminați minței vóstre, ca să 18
sciți speranța chiămării lui, și bogă-
ția mărireii moscenireii lui în cei sânti ;
Și pré-înalta mărire a puterii sale 19
cătră noi cari credemu, dupre lucra-
rea puterniceii sale țării ; Cu care a 20
lucratu în Christosu, sculându-lu din
mórți, și punându-lu a ședé d'a drépta
sa în ceriu, Mai pre susu de câtu tótă 21
începătoria, de câtu tótă puterea și
stépânirea și domnia, și de câtu totu
numele ce se numesce nu numai în
secululu acesta, ci și în celu viitoru ;
Și tóte le-a supusu subu peciórele 22

lui, și l'a pus capu preste tóte în
23 beserică; Carea este corpulu lui, plin-
nitătea celui ce împlinesce tóte în
toți.

1 Și pre voi, cari erați morți prin
2 abateri și prin păcate; În cari óre-
cându ați âmblatu dupre cursulu lum-
mei acesteia, dupre domnulu puterei
3 aerului, a spiritului celui ce acumu
lucréză în fiii neascultărei; Între
cari și noi toți amu petrecutu óre-
cându în poftele corpului nostru, fă-
cându voiele corpului și ale cugete-
loru; și eramu din fire fii ai mâniei,
4 ca și cei-l-alți. Éru Dumneșeu, bo-
gatu fiindu în milă, pentru iubirea sa
5 cea mare cu care ne-a iubitu; Și fi-
indu noi morți prin păcate, ne-a viu-
făcutu împreună cu Christosu; [prin
6 charu sînteți mântuiți]; Și împreună
cu *d'însulu* ne-a sculatu, și ne-a pu-
su a ședé împreună în ceru în Chris-
7 tosu Iisusu; Ca să arete în seculii
cei viitori bogăția cea mare a charu-
lui seu prin bunătatea *sa* spre noi în
8 Christosu Iisusu. Căci din charu sîn-
teți mântuiți prin credință; și acésta
nu de la voi; darulu lui Dumneșeu
9 *este*; Nu din fapte, ca să nu se laude
10 cineva. Căci noi sîntemu făptura lui,
creați în Christosu Iisusu spre fapte
bune, pre cari le-a pregătitu Dum-
neșeu, ca să âmblämu în ele.

11 Pentru aceea aduceți-vé aminte,
că voi óre cându păgâni *fiindu* în
corpu, cari vé chiămați necircumci-
siune de cătră cei ce se chiamă cir-
cumcisiune în corpu de mână făcută;
12 Că într'acelu tîmpu erați fără Chris-
tosu, înstrăinați de cetățenia lui Is-
raelu, și străini de aședămintele fă-
găduinței, neavëndu speranță, și fără
13 Dumneșeu în lume; Éru acumu în
Christosu Iisusu *fiindu*, voi cari óre-
cându erați depărtați, v'ați făcutu
aprópe prin sângele lui Christosu.
14 Căci elu este pacea nóstră, care a fă-
cutu amînduoé una, și a derimatu
15 zidulu despărțirei *între noi*: Neami-
ciția; desființându prin corpulu lui
legea ordinelu din precepte, spre a
zidi în sine pre amînduoi întru unu
16 omu nou, *asa* făcendu pace; Și spre
a împăca lui Dumneșeu pre amînduoi
uniți într'unu corpu prin cruce, omo-

rîndu neamicția printr'însa. Așa a 17
venitu și a predicatu pace voui celoru
de departe, și celoru de aprópe. Căci 18
printr'însulu avemu amînduoi apro-
pierea într'unu Spiritu cătră Părintele.

Pentru aceea nu mai sînteți stră- 19
ini și nemernici, ci concetățeni ai sîn-
țiloru, și casnici ai lui Dumneșeu;
Zidiți fiindu pe temelia apostoliloru 20
și a profetiloru, singuru Iisusu Chris-
tosu fiindu *pétra* unghiulară; În care 21
totu edificiulu alcătuiundu-se, cresce
spre templulu sântu în Domnulu; În 22
care și voi împreună vé zidiți spre
locașu alu lui Dumneșeu în Spiritu.

CAP. 3.

Misteriulu chiămărei Gințiloru, și mărimea nespusă
a iubirei lui Christosu cătră beserică.

Pentru acésta eu Pavelu legatulu lui 1
Iisusu Christosu pentru voi Gințile;
De ați auđitu de diregétoria charului 2
lui Dumneșeu, care mi s'a datu pen-
tru voi: Că prin descoperire mi-a fă- 3
cutu cunoscutu misteriulu; [precumu
amu scrisu deja pe scurtu; Din care 4
cetîndu, puteți cunosce înțelegerea
mea în misteriulu lui Christosu]; Care 5
în seculii trecuți nu s'a făcutu cuno-
scutu filoru ómeniloru, precumu s'a
descoperitu acumu sântiloru lui apo- 6
stoli și profetiloru prin Spiritu: Ca
Gințile să fie împreună-moscenitóre,
și din același corpu, și părtași făgă- 7
duinței lui în Christosu prin evange-
liă; Căreia m'amu făcutu servu, du- 8
pre darulu charului lui Dumneșeu,
care mi s'a datu dupre lucrarea pu-
terei lui; Mie, celui mai micu din 8
toți sântii, mi s'a datu acestu charu,
spre a predica între Ginți bogăția lui
Christosu cea nepétrunsă; Și a lu- 9
miná pre toți, care *este* împărțășirea
misteriului celui ascunsu din eterni-
tate în Dumneșeu, care a creatu tóte
prin Iisusu Christosu; Ca acumu în- 10
cepétorielu și puteriloru în ceru să
fie cunoscută prin beserică înțelepci-
unea lui Dumneșeu cea de multe fe-
liuri; Dupre otărîrea cea eternă, care 11
a făcut'o în Christosu Iisusu Domnulu
nostru; În care avemu îndrēsnelă și 12
apropiere cu încredere prin credință
într'însulu. Pentru aceea rogu-vé, ca 13
să nu fiți descuragiați în strîmtoră-

rile mele pentru voi, cari sînt mărirea vóstră.

- 14 Pentru acésta plecu genunchiele
mele cătră Părintele Domnului nos-
15 tru Iisusu Christosu, De la care tó-
tă familia în ceriu și pe păměntu se
16 numesce; Ca să vî dee, dupre bogă-
ția mării sale, să vė întăriți cu pu-
tere prin Spiritulu seu în omulu celu
17 din întru; Ca Christosu să locuěscă
în ămile vóstre prin credință; ca
fiindu înrădinați și întemeiați în
18 iubire; Să puteți cuprinde împreună
cu toți sântii, ce *este* lățimea și lun-
gimea și adăncimea și înălțimea;
19 Și să sciți iubirea lui Christosu ce în-
trece *tótă* cunoscința, ca să vė depli-
niți în *tótă* plinitatea lui Dumneđu.
20 Éru celui ce póte face pré de
prisosu preste tóte cele ce ceremu
sėu găndimu, dupre puterea ce se
21 lucrėză în noi, Aceluia *fi* mărire în
beserica cea în Christosu Iisusu prin
tóte generațiunile în seculii seculilor.

CAP. 4—6.

Îndemnare la unire în Christosu, și a fugi de la corupțiunea lumii. Pavelu îndemná la milă, și condemná necurăția. Săntirea și detoriile căsătoriei. Detoriile reciproce între copii și părinți, și între servi și domni. Armele spirituale ale Crestinului.

- 1 Dreptu aceea rogu-vė, eu legatulu
în Domnulu, ca să ămblați vrednici
de chiămarea în care sunteți chiăma-
2 ți; Cu *tótă* umilința și blăndeța, cu
îndelungă-răbdare, îngăduindu unu-
3 lu altuia în iubire; Silindu-vė a pă-
zi unitatea Spiritului prin legătura
4 păcei. Unu corpu și unu Spiritu, pre-
cumu și sunteți chiămați într'o spe-
5 ranță a chiămării vóstre; Unu Dom-
6 nu, o credință, unu botezu; Unu
Dumneđu și Părinte alu tuturoru,
care *este* preste toți și prin toți, și
în voi toți.
7 Éru fie-căruia din noi s'a datu charu
dupre măsura darului lui Christosu.
8 Pentru aceea đice: Suindu-se la înăl-
țime, a făcutu mulți robi, și a datu
9 daruri ómeniloru. [Éru aceea *ce đice*
că s'a suitu, ce este de cătu numai că
s'a și pogoritu mai ăntėiu la părțile
cele mai de josu ale păměntului?
10 Celu ce s'a pogoritu, acela este care
s'a și suitu mai pe susu de tóte ce-
11 riurile, ca să împle tóte.] Și acela a

datu pre unii, apostoli; éru pre alții,
profeți; éru pre alții, evangelisti;
éru pre alții, păstori și învățatori;
Spre desevărsirea sântiloru, spre lu- 12
crulu serviciului, spre edificarea
corpului lui Christosu. Pěne ce vo- 13
mu ajunge toți la unirea credinței și
a cunoscinței Fiiului lui Dumneđu,
în bărbatu desevărsitu, la măsura
statului deplinu alu lui Christosu;
Ca să nu mai fimu prunci, învăluin- 14
du-ne și purtându-ne de totu vėntu-
lu învățătorei, prin amăgirea óme-
niloru, prin viclesugu spre meste-
șugirea încelăciunei; Ci urmărindu 15
adevėrulu în iubire, să crescemu în
tóte cătră d'insulu, care este capulu,
Christosu; Din care totu corpu 16
alcătuindu-se și întocmindu-se prin
tóte legătorele *cari* una pe alta aju-
tându-se, dupre lucrare în măsura fie-
căruia membru, face crescerea cor-
pului pentru a sa edificare în iubire.

Dreptu aceea đicu, și vî mărturi- 17
sescu în domnulu: Să nu mai ămbla-
ți precumu ămblă și cele-l-alte Ginți
în deșertăciunea minței loru; İntu- 18
necați fiiindu la mințe, înstrăinați
de la vieța lui Dumneđu prin necu-
noscința ce este în d'înșii pentru îm-
petrirea ămiei loru; Cari fiindu în 19
nesimțire s'au datu desfrėnării, spre
a comite totu feliulu de necurățire
cu lămomiă. Éru voi nu așa v'ați 20
învėțatu despre Christosu; Dară 21
precumu ați ađitu de d'insulu, și
v'ați învățatu într'insulu, cumu este
adevėrulu în Iisusu; Trebuie să vė 22
desbrăcați de omulu celu vechiu cu
petrecerea sa de mai'nainte, carele
se strică prin poftetele încelăciunei;
Și să vė înoiți în spiritulu minței 23
vóstre; Și ca să vė îmbrăcați în o- 24
mulu celu nou, care s'a făcutu du-
pre Dumneđu în dreptate și în sânti-
țire adevėrată.

Dreptu aceea lepėdându minciuna, 25
vorbiți adevėrulu fie-care cu aprópele
lui; căci sūntemu unii altora membri.

Măniați-vė, și nu pėcătuiți; sóre- 26
le să nu apună întru mânia vóstră;
Nu dați locu diabolului. 27

Celu ce fură, să nu mai fure; ci 28
mai bine să se ostenėscă, lucrându
binele cu mănele *sale*, ca să aibă de

29 datu celui în lipsă. Nici unu cuvântu reu să nu éasă din gura vóstră, ci numai *cuvântu* bunu spre edificare după trebuință, ca să împărtășéscă charu celoru ce audu. Și să nu întristați Spiritulu celu Sântu alu lui Dumneșeu, prin care v'ati sigilat

30 spre ziua rescumpărării.
31 Tótă amărăciunea și mânia, și urgia și strigarea, și hula să se redice de la voi, împreună cu tótă reutatea;
32 Și fiți unulu cătră altulu buni, îndurători, ertându unulu altuia, precumu și Dumneșeu v'a ertatu în Christosu.

1 Următori fiți lui Dumneșeu, ca nisce fii iubiți; Și âmbలాți în iubire precumu și Christosu ne-a iubit pre noi, și s'a datu pre sine pentru noi daru și sacrificiu lui Dumneșeu spre mirosu plăcutu.

3 Dară desfrânarea și tótă necurățirea séu sgârcenia, nici să se numéscă între voi, precumu se cade sântiloru; Nici cuvintele urîte, nici vorba nebunéscă, nici glumirea, cari nu sânt cuviincióse; ci mai bine multumită. Căci acésta sciți, că nici celu desfrânatu, séu necuratulu, séu sgârcitul, care este idololatu, nu are moscenire în împărăția lui
6 Christosu și a lui Dumneșeu. Nime-nea să nu vă încele cu cuvinte deșerte; căci pentru acestea vine mânia lui Dumneșeu preste fii neascultă-
7,8 rei. Deci nu fiți părtași lor. Căci erați óre-cându întunerecu; éru acumu *sânteti* lumină în Domnulu; âmbలాți
9 *dară* ca fii ai luminei; [Căci fructulu Spiritului stă în tótă bunétatea și dreptatea și adevéru]; Cercându
10 ce este bine-plăcutu Domnului. Și nu luați parte la lucrurile nerodítóre ale întunerecului, ci mai bine mustra-
12 *ți-le*. Căci cele ce se facu de cătră d'înșii într'ascunsu, este rușine de
13 a *le* și vorbi. Éru tóte acestea vedându-se de lumină, se arétă; căci
14 totu ce se arétă este lumină. Pentru aceea dices: Descéptă-te celu ce dormi, și te scólă din morți, și te valumină Christosu.

15 Vedeti dară, ca să âmbలాți cu pază, nu ca nisce neînțelepți, ci ca
16 cei înțelepți; Rescumpărându tim-

pulu, pentru că dăilele sânt rele. Dreptu aceea nu fiți nepricepuți, ci 17 înțelegeți ce *este* voia Domnului. Și 18 nu vă îmbétați de vinu, în care este desfrânare; ci vă împleți de Spiritu; Vorbindu între voi în psalmi și imne 19 și cântări spirituale, cântându și laudându în ânimele vóstre Domnului; Multumindu în totu timpulu 20 pentru tóte lui Dumneșeu și Părintele, în numele Domnului nostru, Iisusu Christosu; Supuneți-vé unulu 21 altuia în frica lui Dumneșeu.

Femeiloru, supuneți-vé bărbațiloru 22 loru vostri ca Domnului. Căci barbatulu este capu femeii, precumu și 23 Christosu este capu besericii; și acesta este mântuitorulu corpului. Deci precumu beserica se supune 24 lui Christosu, așa *să se supună* și femeele bărbațiloru loru în tóte.

Bărbațiloru, iubiți-vîfemeele vóstre, precumu și Christosu a iubit beserica, și pre sine s'a datu pentru d'înșă: Ca să o sântéscă, curățindu-o 26 cu spalare de apa prin cuvântu; Ca 27 să o pună înainte-și beserică mărétă, neavéndu pată séu sbârcitură, séu altu ceva de acestu feliu; ci ca să fie sântă și neprihănită. Așa deto- 28 rescu bărbații să-și iubéscă femeele loru ca și corpurile loru înși-și. Celu ce-și iubesc pre femeea sa, se iubesc pre sine. Căci nimenea nici odata nu 29 și-a urítu corpulu seu; ci-lu nutresce și-lu încăldesce, precumu și Christosu beserica; Căci noi sântemu 30 membri ai corpului seu, din carnea sa, și din ósele sale. Pentru aceea 31 va lăsa omulu pre părintele seu și pre muma sa, și se va lipi de femeea sa, și voru fi amînduoi unu corp. Mare este acestu misteriu; éru eu 32 vorbescu de Christosu și de beserică; Deci dară și voi în parte fie-care așa să- 33 și iubéscă pre femeea sa ca pre sine; éru femeea să respecte pe bărbatu.

Copiiloru, ascultați, pre părinții vostri 1 în Domnulu; căci acésta este dreptu. Onóra pre părintele teu, și pre muma 2 ta; acesta este ordinulu celu d'ântéiu alu făgăduinței; Ca să-ți fie bine, 3 și să trăesci îndelungu pe pământu. Și voi, părințiloru, nu întărîtați 4

pre copiii vostri spre mâniă; ci creșceți-i în învețătura și îndreptarea Domnului.

5 Serviloru, ascultați pre domnii *vostri* cei dupre corpu cu frică și cu cutremuru, în simplitatea ânimei vóstre, ca pre Christosu; Nu numai de fația ochiloru servindu-li, ca cei ce voru să placa ómeniloru; ci ca servi ai lui Christosu, făcendu voia lui

6 Dumneđeu din ânimă; Cu buna-voință servindu-*li*; ca Domnului, éru nu ca ómeniloru; Sciindu că ori-ce bine va face fie-care, aceea va primi de la Domnulu, *fie* elu servu séu liberu.

9 Și voi, domniloru, aceleași să faceti cătră d'înșii, lăsându amenințarea; sciindu că și alu vostru Domnu este în ceriuri, și căutare în fația nu este la d'însulu.

10 Pe lîngă acésta, frații mei, fiți tari în Domnulu, și în puterea tării lui;

11 Îmbrăcați-vé în tótă armarea lui Dumneđeu, ca să puteți sta contra mesteșugiriloru diabolului. Căci nu ni este luptă în contra cărnei și sângelui, ci în contra începătorieloru și puteriloru și a domniloru întunerecului lumei acesteia, în contra spiriteloru rele din

12 înalțimi. Pentru aceea luați tóte armele lui Dumneđeu, ca să vé puteți împotrivi în ziua cea rea, și tóte în-

14 deplinindu să stați. Stați deci, încingându-vé cópsele vóstre cu adevéru,

și îmbrăcându-vé cu platoșa dreptăței; Și încălțându-vé peciórele în gătirea 15 evangeliiei păcei; Preste tóte luați pavăza credinței, cu care veți stinge tóte săgețele cele ardétóre ale viclénului; Și 17 luați coifulu mântuirii, si sabia Spiritului, care este cuvéntulu lui Dumneđeu; Rugându-vé în totu timpulu 18 cu rugăciunea și cererea în Spiritu; și spre însă-și acésta priveghindu cu tótă stăruința și rugăciunea pentru toți sântii; Și pentru mine, ca să mi 19 se deé cuvéntulu, ca cu îndrěsnélă să deschidu gura mea a predica misterulu evangeliiei; Pentru care sânt solu 20 în lanțuri; ca într'însa cu îndrěsnélă să vorbescu, precumu mi se cade a vorbi.

Éru ca să sciți și voi cele despre 21 mine, și ce facu, Tichicu, iubitulu frate și credinciosu servu în Domnulu, vî va face cunoscutu tóte; Pre care pentru 32 însă-și acésta l'amu trămesu la voi, ca să sciți cele despre noi, și ca să mângăe ânimele vóstre.

Pace *fie* frațiloru și iubire cu creștință de la Dumneđeu Părintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu. Charulu *fie* cu toți cari iubescu pre Domnulu nostru Iisusu Christosu în sinceritate. Aminu.

Cătră Efeseni s'a scrisu de la Roma și s'a trămesu prin Tichicu.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

FILIPPENI.

CAP. 1, 2.

Iubirea apostolului cătră Filippeni, și fructele întristării sale. Christosu este vieța sa, și mórtea lui i este căstigu. Indemnare la unire în Christosu. Lăudarea lui Timotheiu și Epafroditu.

1 Pavelu și Timotheiu, servi ai lui Iisusu Christosu, tuturoru sântiloru în Christosu Iisusu, celoru ce sânt în Filippi, împreună cu episcopii și diaconii: Charu *fie* voui și pace de la Dumneđeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.

2 Mulțumescu Dumneđeului meu în tótă amintirea de voi; În totu timpulu în tótă rugăciunea mea pentru

voi toți cu bucuriă făcendu rugăciune, Pentru participarea vóstră în evangeliă, în ziua d'ântéiu péné acumu; 5 Încredințatu fiindu de însă-și acésta, 6 că celu ce a începutu în voi lucrulu celu bunu, 'lu va îndeplini péné la 7 ziua lui Iisusu Christosu; Precumu amu temeiu a cugeta acésta despre voi toți, pentru că și în lanțurile mele și în apérarea și adevérea evangeliiei m'aveți în ânima vóstră, voi, cari toți sânteti părtași charului meu. Căci 8 Dumneđeu 'mi este marturu, că vé iubescu pre voi toți cu iubirea de

9 ânimă în Iisusu Christosu. Și de acé-
sta rogu-mă, ca iubirea vóstră încă
mai multu să prisoséscă în cunoscința
10 și în tótă priceperea, Ca să cercați
ce este dreptu și ce este nedreptu, și
ca să fiți curați și neprihăniți în ziua
11 lui Iisusu Christosu; Plini de frup-
tele dreptăței, cari prin Iisusu Chris-
tosu *servescu* spre mărirea și lauda
lui Dumneșeu.
12 Éru voiescu să sciți voi, frațiloru,
că cele *ce* mi s'au *întemplatu*, au
ajutatu chiaru la înaintarea evange-
13 liei; Fiindu că în totu pretoriulu și
la toți cei-l-alți s'au făcutu cunoscute
14 lanțurile mele; Și cei mai mulți din
frați în Domnulu, încurăgiați fiindu
prin lanțurile mele, cu mai multă îndră-
15 sârnă au vorbitu cuvântulu și fără
frică. Unii de o parte predică pre
Christosu din rîvnă și emulațiune;
alții de altă parte din buna-vointă;
16 Unii predică pre Christosu din emu-
lațiune, nu din sinceritate, socotindu
17 că voru îngreuia lanțurile mele; Éru
alții din iubire, sciindu că sînt rôn-
18 duitu pentru apărarea evangheliei. Dară
cumu? ori în ce chipu *va fi*, séu *nu-*
mai la părere, séu în sinceritate,
Christosu se predică; și pentru acé-
sta mă bucuru, și mă voiu bucura.
19 Căci sciu, că acésta 'mi va fi de mân-
tuire prin rugăciunea vóstră, și prin
ajutorulu Spiritulu lui Iisusu Chris-
20 tosu; Dupre tarea mea aseptare și
speranță, că în nimicu nu mă voiu
rușina, ci *că* cu tótă îndrăsnăla, pre-
cumu în totu timpulu, *asa* acumu se
va mări Christosu în corpulu meu,
séu prin viéța *mea* séu prin mórtea
21 *mea*. Căci viéța *mea este* Christosu,
22 și mórtea 'mi *este* câstigu. Éru dacă
trăescu în corpu, acésta 'mi este frup-
tulu lucrulu meu; dară ce voiu alege
23 nu sciu. Căci mă strîmtorezu în duoé
priviri: avendu dorința a mă desface
de corpu și a fi împreună cu Chris-
tosu, ceea ce este cu multu mai bine;
24 Dară a remâné în corpu *este* mai de
25 trebuință pentru voi. Deci avendu
acéstă încredere, sciu că voiu remâné
și voi petrece cu voi toți, pentru în-
aintarea vóstră în credință, și pentru
26 bucuria *vóstră*; Ca fala vóstră să fie
mare în Iisusu Christosu despre mine,

prin venirea mea, érași la voi. Nu- 27
mai să âmbლაți vrednici de evangelia
lui Christosu, ca ori venindu eu și
vedându-vă, ori nefiindu de față la
voi, să audu despre voi, că stați în-
tr'unu spiritu, cu unu cugetu impre-
ună luptându-vă pentru credința evan-
geliei; Întru nimicu nesfiindu-vă de 28
îpotrivotori; ceea ce acelora este
dovédă de perđare, éru voui de mân-
tuire, și acésta de la Dumneșeu; Căci 29
voui s'a dăruiu în privința lui Chris-
tosu, nu numai a crede în elu, ci și
a suferi pentru d'însulu. Susținendu 30
aceeași luptă, care ați vedutu în mine,
și *care* ați auditu că amu.

Deci de *este* vre o consolațiune în 1
Christosu, de *este* vre o mângăiere a
iubirei, de *este* vre o împărtașire a
Spiritulu, de *este* vre o duioșă și înd-
durare. Îndepliniți bucuria mea, ca 2
să cugetați aceeași, avendu aceeași
iubire, unu sufletu *fiindu* și una cu-
getându; Nimicu *făcendu* prin emu- 3
lațiune și mărire deșértă: ci în umi-
lință unulu pre altulu socotindu *a fi*
mai înaltu sie-și. Să nu caute fie-care 4
de ale sale, ci fie-care și de ale altuia.

Să fie în voi același cugetu, care 5
era și în Christosu Iisusu; Care, în 6
chipulu lui Dumneșeu fiindu, nu a
socotitu ca o răpire a fi întocma cu
Dumneșeu; Ci s'a deșertatu pre sine, 7
luându chipu de servu, făcendu-se în
aseménarea ómeniloru; Și aflându-se 8
la chipu ca omulu, s'a umilitu pre 8
sine, făcendu-se ascultatoru péné la
mórte, și mórte de cruce. Pentru acé- 9
sta și Dumneșeu l'a pré-înălțatu, și
i-a dăruiu nume, care este preste
totu numele; Ca în numele lui Iisusu 10
să se plece totu genunchiulu alu ce-
loru ceresci, și alu celoru pământesci,
și alu celoru de desubtu; Și *ca* tótă 11
limba să mărturiséscă, că Iisusu Chris-
tosu *este* Domnu spre mărirea lui
Dumneșeu Părintele.

Deci, iubiții mei, precumu în totu 12
timpulu ați ascultatu, nu numai
cându eramu de față, ci cu multu
mai multu cându sînt absentu, lu-
crați mântuirea vóstră cu frică și cu
cutremuru. Căci Dumneșeu este care 13
lucréză în voi și a voi și a face, dupre

14 bună-voința *sa*. Tóte faceți-le fără de
 15 murmure și fără de dispute; Ca să
 fiți neprihăniți și întregi, fii ai lui
 Dumnezeu nevinovați în meșloculu
 unui nému înděrtnicu și înreută-
 țitu, între care străluciți ca nisce
 16 lumini în lume, Oprindu-vě la cu-
 vântulu vieței spre fala mea în ȃiua
 lui Christosu, că nu amu alergatu
 îndeșertu, nici nu m'amu ostenitu
 îndeșertu.
 17 Că deși mă vėrsu asupra sacrifi-
 ciului și în serviciulu credinței vós-
 tre, mă bucuru; da, mă bucuru cu
 18 voi toți. Și voi vė bucurați; da, vė
 19 bucurați cu mine. Și speru în Dom-
 nulu Iisusu să trămetu pre Timotheiu
 încurėndu la voi, ca și eu să mă
 reînsuflețescu, aflându cele despre voi.
 20 Căci pre nimene *altulu* nu amu ase-
 menea *lui*, care să se îngrigescă de
 21 voi cu sinceritate. Căci toți caută ale
 loru, éru nu ale lui Iisusu Christosu.
 22 Éru voi sciți încercarea lui, că pre-
 cumu unu fiu unui părinte, *așa* a
 servitu elu împreună cu mine în
 23 evangeliă. Deci pre acesta speru să-lu
 trămetu îndată, după ce voi fi regu-
 24 latu cele de pe lîngă mine. Și amu
 încredere în Domnulu, că și eu în
 curėndu voi veni la voi.
 25 Încă amu socotitu de trebuința a
 trămete la voi pre Epafroditu, fra-
 tele și conlucrătorulu și conluptăto-
 rulu meu, éru alu vostru apostolu și
 26 ajutoru în trebuințele mele. Căci se
 doria de voi toți, și era fórte întris-
 tatu, pentru că ați auditu că a fostu
 27 bolnavu. Căci într'adevėru a fostu
 bolnavu de mórte; dară Dumnezeu
 l'a miluitu; și nu numai pre elu, ci
 și pre mine, ca să nu amu întristare
 28 preste întristare, Deci cătu mai cu-
 rėndu l'amu trămesu, ca vėdėndu-lu
 érași să vė bucurați, și ca eu să fiu
 29 mai puçinu întristatu. Deci primiți-lu
 în Domnulu cu tótă bucuria, și să
 30 prețuiți pre unii ca acestia; Căci
 pentru lucrulu lui Christosu s'a apro-
 piatu pėnă lá mórte, nebăgėndu în
 sémă vieța sa, ca să îndeplinescă
 lipsa serviciulu vostru cătră mine.

CAP. 3, 4.

Renunțarea lui Pavelu de totu lucrulu pentru Iisusu
 Christosu. Îndemnare la stăruință. Desinteresarea
 lui Pavelu.

Pe lîngă acestea, frații mei, bucu- 1
 rați-vě în Domnulu. A scrie voui ace-
 leași mie nu-mi *este* de îngreuiere,
 éru voui vî *este* de siguranță.

Păziți-vě de căni; păziți-vě de 2
 lucrătorii cei rei, păziți-ve de rup-
 tură. Căci noi sūntemu cei circum- 3
 ciși, cari servimu lui Dumnezeu în
 spiritu, și ne lăudămu în Christosu
 Iisusu, dară nu ne încredemu în corpu.
 Măcaru că eu m'așiu puté bisui și în 4
 corpu. De se pare cuiva altuia, că
 póte a se bisui în corpu, cu atăta mai
 multu eu: Circumcisu a opta ȃi, din 5
 némulu lui Israelu, din seminția lui
 Beniaminu; Ebreu din Ebrei; dupre
 lege, Fariseu; Dupre zelu urmărindu 6
 beserica; dupre dreptatea cea din lege,
 fără de prihană. Dară cele ce-mi erau 7
 dobėndă, acestea le-amu socotitu pa-
 gubă pentru Christosu. Mai multu 8
încă socotescu tóte pagubă pentru
 cea mai desevarșită cunoscința a lui
 Christosu Iisusu, Domnulu meu; pen-
 tru care m'amu păgubitu de tóte, și
 le socotescu *a fi* gunóie, ca să căstigu
 pre Christosu; Și să mă aflu într'in- 9
 sulu, neavėndu dreptatea mea cea din
 lege, ci ceea ce este prin credință în
 Christosu, acea dreptate *care vine* de
 la Dumnezeu prin credință; Ca să 10
 cunosc pre elu, și puterea învierii
 lui, și împărțășirea suferințelor lui,
 conformându-mě morței lui; Ca dóră 11
 cumva așiu ajunge la înviarea mor-
 țiloru.

Nu că așiu fi deja ajunsu, séu așiu 12
 fi deja desevarșitu; ci urmărescu, ca
 dóră așiu ajunge *aceea* pentru care
 sūnt și cuprinsu de Christosu Iisusu.
 Frațiloru, eu încă nu mă socotescu 13
 să fi ajunsu; dară *acésta* una *facu*;
 uitāndu cele din urmă, și întindėndu-
 mă la cele din'nainte. Alergu la țintă 14
 cătră resplătirea chiāmărei celei ce-
 rescu a lui Dumnezeu în Christosu
 Iisusu.

Deci căți sūntemu desevarșiți, să 15
 cugetāmu *acésta*; și dacă cugetați
 ceva într'altu chipu, Dumnezeu vî
 va descoperi și *acésta*. Dară să âm- 16

blămu după aceeași regulă cu care
 amu ajunsu ; să cugetămu aceeași.
 17 Fraților, fiți următori mie, și vă
 uitați la cei ce âmbra așa, precumu
 18 aveți esemplu pre noi. (Căci mulți
 âmbă, de cari de multe ori v'amu
 19 ȃsu, ȃru acumu și plângȃndu ȃcu,
 că *sunt* neamicii crucei lui Chris-
 20 tosu ; Alu căroră sfârșitu *este* per-
 ȃdarea, alu căroră Dumneȃdu *este*
 pântecelȃ, și *a căroră* mărire *este* în
 rușinea lorȃ, cari cugetă cele pă-
 20 mȃntesci.) ȃru noi ne purtămu ca
 cetățeni ai cerului, de unde și as-
 ceptămu pre Măntuitorulu, si Dom-
 21 nulu nostru Iisusu Christosu ; Care
 va schimba corpulu nostru celu înjo-
 situ, ca să se facă asemenea corpului
 seu celui mărețu, după lucrarea cu
 care pȃte a-și supune tȃte.

1 Deci, frații mei cei iubiți și doriți,
 bucuria și cununa mea, așa stați în
 Domnulu, iubiților!

2 Rogu pre Evodia, și rogu pre Sin-
 tichia, ca să cugete aceeași în Dom-
 3 nulu. Înca rogu-te și pre tine, soȃiule
 credinciosu, ajută-li lorȃ, căci ele
 împreună cu mine s'au luptatu pentru
 evangeliă ; împreună cu Climentu,
 și cei-l-ălți conclucrători ai mei, ale
 căroră nume *sunt scrise* în cartea
 vieții.

4 Bucurați-vȃ în Domnulu totu-de-
 una, și ȃrăși ȃcu : Bucurați-vȃ.
 5 Blăndeȃ vȃstră să se arete tuturoru
 6 ómeniloru. Aprope *este* Domnulu. În-
 tru nimicu să nu fiți îngrijiți ; ci în
 tȃte prin rugă și rugăciune cu mul-
 țumită să se facă cunoscutu cererile
 7 vȃstre lui Dumneȃdu. Și pacea lui
 Dumneȃdu, care întrecȃ tȃtă înȃ-
 legerea, va păzi ânimele și cugetele
 vȃstre în Christosu Iisusu.

8 Pe lȃngă acestea, frații *mei*, cȃte
 sȃnt adevȃrate, cȃte *sunt* respectuóse,
 cȃte *sunt* drepte, cȃte *sunt* curate,
 cȃte *sunt* de iubitȃ, cȃte *sunt* demne

de laudă, ori-ce virtute, și ori-ce laudă,
 la acestea să vă gȃndiți ; Cari v'ăți 9
 și învȃțatu, și ați primitu, și ați vȃ-
 ȃtu în mine, *acestea* să *le* faceți ; și
 Dumneȃdule pȃcei va fi cu voi.

M'amu bucuratu fȃrte în Dom- 10
 nulu, că în sfârșitu s'a desceptatu
 ȃrăsi îngrijirea vȃstră de mine, la
 care și gȃndiați, dară v'a lipsitu
 timpu potrivitȃ. Nu dȃră că ȃcu 11
 acȃsta pentru lipsa *mea* ; căci m'amu
 deprinsu în ori-ce sȃnt a fi îndestu-
 latu. Sciu și a suferi lipsă, și a ave 12
 de prisosu ; în totu și în tȃte m'amu
 învȃțatu, și a mȃ satura și a flă-
 mȃndi ; și a ave prisosu și a suferi
 lipsă. Tȃte le potu prin Christosu, care 13
 mȃ întăresce.

Dară bine ați făcutu, de ați luatȃ 14
 parte la strȃmtorarea mea. Sciți și 15
 voi, Filippeniloru, că la începutulu
 evangeliiei, cându amu eșitu din Ma-
 cedonia, nici o beserica nu a statu în
 legatură cu mine în privinȃ de dare
 și de luare, de cȃtu numai voi singuri.
 Căci chiaru în Thessalonicu și o dată 16
 si de duoȃ-ori ați trȃmesu cele spre
 trebuinȃta mea. Nu că cautu dare, ci 17
 cautu fruptulu ce prisosescȃ pe soco-
 tȃla vȃstră. Dară amu de tȃte, și amu 18
 de prisosu, m'amu împlutu, luându
 de la Epafroditu *cele trȃmese* de la
 voi, mirosu de bună mirȃsmă, sacri-
 ficiu bine-primitu, plăcutu lui Dum-
 neȃdu. ȃru Dumneȃdule meu să în- 19
 deplinȃscă tȃte trebuinȃtele vȃstre,
 după bogăȃia sa în mărire prin Chris-
 tosu Iisusu. ȃru lui Dumneȃdu și 20
 Părintelȃi nostru *fie* mărire în seculii
 seculiloru. Aminu.

Salutați pre toți sȃnții în Christosu 21
 Iisusu. Vȃ salută pre voi frații, cari
 sȃnt cu mine. Vȃ salută toți sȃnții, 22
 mai alesu cei din casa Cesarului. Cha- 23
 rulu Domnului nostru *fie* cu voi toți.
 Aminu.

*Cătră Filippeni s'a scrisu de la
 Roma și s'a trȃmesu prin Epafroditu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

C O L O S S E N I.

CAP. 1.

Credința Colossenilor. Suferințele lui Pavelu..

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu Christosu prin voia lui Dumneḃeu, și Timotheiu fratele: Sântiloru și credincioșiloru frați în Christosu ce sânt în Colosse: Charu *fie* voui și pace de la Dumneḃeu, Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.

3 Mulțumimu lui Dumneḃeu și Părintelui Domnului nostru Iisusu Christosu, totu-de-una rugându-ne pentru voi. Auḃindu de credința vóstră cea în Christosu Iisusu, și iubirea vóstră cătră toți sântii; Pentru speranța cea păstrată voui în ceriuri, de care ați auḃitu mai 'nainte în cuvântulu adevărului evangheliei; Care a venitu la voi, precumu și în tótă lumea, și produce fructu, precumu și în voi, din ḃiua în care ați auḃitu și ați cunoscutu charulu lui Dumneḃeu într'adeveru; Precumu v'ați și învățatu de la Epafra, iubitulu conlucrătoru cu noi, care este pentru voi servu credinciosu alu lui Christosu. Care ni-a și aretatu iubirea vóstră în Spiritu.

9 Dreptu aceea și noi, din care ḃi amu auḃitu *de acestea*, nu încetămu rugându-ne pentru voi, și cerēdu ca să vă împleți de cunoscința voiei lui în tótă înțelepciunea și înțelegerea spirituală; Ca să âmbლაți cu vrednicia Domnului spre a-i plăce în tóte, fructiferi fiindu în totu lucrulu bunu, și crescēdu în cunoscința lui Dumneḃeu; Întărindu-vē cu tótă puterea duple puterea cea mărēță a sa în tótă îngăduirea și îndelunga-răbdare cu bucuria; Mulțumindu Părintelui, care ne-a învrednicitu a fi părtași ai sórtei sântiloru în lumină; Care ne-a scăpatu din puterea întunerecului, și ne-a strămutatu în împērația Fiiului seu celui iubit; În care avemu rescum-părarea prin sângele lui, ertarea păcatelor; Care este chipulu lui Dumneḃeu celui nevēḃutu, ântēiu-născutulu a tótă făptura. Căci printr'însulu s'au făcutu tóte, cele din ceriuri și cele

de pe pământu, cele vēḃute și cele nevēḃute; séu tronurile séu domniele, séu începătoriele, séu stēpânirile; tóte s'au făcutu printr'însulu și pentru d'însulu; Și elu este mai 'nainte de tóte, și tóte printr'însulu subsistă; Și elu este capulu corpului, besericei; carele este și începutulu, ântēiu-născutulu din morți; ca să fie elu în tóte celu d'ântēiu.

Căci *Părintele* a bine-voitu, ca în elu să locuēscă tótă plinitatea; Și făcēdu pacea prin sângele crucei lui, să împace printr'însulu tóte pentru sine; printr'însulu, *ḃicu*, séu celoru de pe pământu, séu celoru din ceriuri.

Și pre voi, cari erați óre-cându înstrăinați și neamici cu mintea prin lucruri rele, dară acumu v'a împăcatu, În corpulu carnei lui prin mórte, ca să vă pună sânti și fără de prihană și nevinovați înaintea sa; De veți rămâne întemeiați și întăriți în credința, și nu veți părăsi speranța evangheliei, de care ați auḃitu, carea s'a și predicatu la tóte făpturile cele de subu ceriu; căreia eu Pavelu sânt servu.

Acumu mă bucuru în suferințele mele pentru voi, și îndeplinescu lipsele suferințelorui lui Christosu în corpulu meu pentru corpulu seu, care este beserica; Căreia eu m'amu făcutu servu, duple diregētoria care Dumneḃeu mi-a datu pentru voi, ca să predicu cu deplinătate cuvântulu lui Dumneḃeu; Adecă misteriu celu ascunsu din toți seculii și din tóte generațiunile, éru acumu s'a aretatu sântiloru lui; Cărora a voit Dumneḃeu a li face cunoscutu, care *este* bogăția măriri misteriu acestuia între Ginți, care este Christosu între voi, speranța măriri; Pre care noi 'lu predicămu, îndemnându pre totu omulu, și învățându pre totu omulu în tótă înțelepciunea; ca să punu înainte pre totu omulu desevarșitu în Christosu. Spre acēsta mă și ostēnescu, luptându-mē prin puterea lui, care lucrēză puternicu prin mine.

CAP. 2—4.

Tesaur de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși. Îndemnare la pietate și la urmarea detoriilor casnice. Despre stăruință în rugăciune. Salutări.

- 1 Că voiescu să știți cât de mare luptă
țin pentru voi, și pentru cei din Lao-
diceea, și pentru aceia cari nu au vă-
2 ȃdutu ȃcia mea în corp; Ca să se
mângăie ȃnimele lor, unite fiindu în
iubire, și ca să fiți deplinu înformați
de totă înțelepciunea înțelegerii, spre
cunoștința misterului lui Dumnezeu,
3 și a Părintelui și a lui Christos; În
care sânt ascunse toate tesaurile înțe-
4 lepciunii și ale cunoștinței. Și acesta
ȃicu, ca nimenea să nu vă amăgescă
5 cu cuvinte de înduplecare. Căci deși
nu sânt de față cu corpul, dară cu
spiritul sânt împreună cu voi, bucu-
rându-mă, și vădându rânduela voastră
și ȃria credinței voștre în Christos.
6 Deci precumu ați primitu pre Chris-
tosu Iisusu Domnulu, așa să amblați
7 într'insulu; Înradicinați și zidiți fiindu
într'insulu, și întărindu-vă în credința,
precumu v'ați învățatu, înaintindu în
ea cu mulțumită.
8 Căutați ca să nu vă răpescă cineva
cu filosofia, și cu încelăciunea deșertă,
dupre tradițiunea omnilor, dupre
elementele lumii, și nu dupre Chris-
9 tosu. Căci într'insulu locuesce totă
10 plinitatea dumnezeirei trupesce. Și
sunteți deplini într'insulu, care este
capulu a totă începătoria și puterea.
11 În care sunteți și circumciși cu cir-
cumcisiune nefăcută de mâni, în des-
brăcarea corpului păcatelor carnei
12 în circumcisiunea lui Christos. În-
gropați fiindu împreună cu elu în bo-
tezu, în care v'ați și sculatu împreună,
prin credința faptică alui Dumnezeu,
13 care l'a sculatu din morți. Și pre voi,
cari erați morți în păcate și în necir-
cumcisiunea carnei voștre, v'a viu-
făcutu împreună cu d'insulu, ertându-
14 vă toate greșelele; Stergându înscrisulu,
celu contranostă, fostu în ordine, ceea
ce ni era contrariu; și l'a luatu din
15 meșilocu, pironindu-lu pe cruce; Des-
brăcându începătoriele și puterile,
i-a veditu de față, triumfându asupra
loru prin ea.
16 Deci nimenea să nu vă condamne
pentru mâncare sau beutură, sau în

privința serbătorei, sau a lunei noue,
sau a sâmbetelor; Cari sânt umbră 17
celoru viitoare; erau corpulu este alu
lui Christos. Să nu vă răpescă cineva 18
resplata voastră, subu cuvântulu umi-
linței și adorării ȃngerilor, ȃmblându
în cele ce nu le-a vădutu, în deșertu
ȃngânfându-se din mintea sa trupesca;
Și neștiindu Capulu, din care totu cor- 19
pulu prin încheieturi și legături pri-
mindu hrană, și alcătuindu-se, face
crescere dupre Dumnezeu.

Deci de ați muritu împreună cu 20
Christos în privința elementelor lu-
mei, de ce primiți ordine, ca cumu
ați trăi încă în lume? (Cumu sânt: 21
Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi.
Cari sânt toate spre stricăciune prin 22
ȃntrebuințare :) dupre ordinele și în-
vățăturele omnilor. Cari într'ade- 23
văru au părere de înțelepciune în ado-
rarea dupre voința și umilința, și în
negrijirea corpului, nu cu vre o onore
spre îndestularea corpului.

De v'ați sculatu împreună cu Chris- 1
tosu, căutați cele de susu, unde șede
Christos d'a dreapta lui Dumnezeu.
Cugetați la cele de susu, erau nu la 2
cele de pe pământu. Căci ați muritu, 3
și viața voastră este ascunsă cu Chris-
tosu în Dumnezeu. Cându se va areta 4
Christos, viața noastră, atuncea și
voi împreună cu d'insulu vă veți areta
în mărire.

Dreptu aceea omorâți membrele 5
voștre cele de pe pământu: desfrâna-
rea, necurăția, patima, pofta cea rea,
și sgârzenia, care este idololatriă; Pen- 6
tru cari vine mânia lui Dumnezeu
preste fiii neascultărei; Între cari și 7
voi ore-cându ați ȃmblatu, cându tra-
iați într'acelea. Eru acumu lepedați 8
tote acestea: mânia, iuțimea, reutatea,
hula, cuvântulu de rușine din gura
voastră. Nu vorbiți minciună unulu 9
cătră altulu, fiindu că v'ați desbrăcatu
de omulu celu vechiu dimpreună cu
faptele lui; Și v'ați îmbracatu în celu 10
nou, care se înnoesce spre cuno-
ștință, dupre chipulu celui ce l'a
făcutu; Unde nu este nici Ellinu, 11
nici Iudeu, circumscrisu nici necir-
cumscrisu, barbaru, Scitu, servu sau
liberu, ci Christos toate și în toate.

12 Deci îmbrăcați-vă ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sânteți și iubiți, în
 13 inimă de îndurare, în bunătate, în
 umilință, în blândețe, în îndelungă-
 răbdare; Îngăduindu unulu pre altulu,
 și ertându unulu altuia, de are cineva
 de a se plânge asupra cuiva; precumu
 și Christosu a ertatu voui, așa și voi.
 14 Eru preste toate acestea *îmbrăcați-vă*
în iubire, care este legătura desevar-
 15 șirei. Și pacea lui Dumnezeu să dom-
 nescă în inimile vóstre, la care sîn-
 teți și chiămați *ca membre* ale unui
 corpu; și fiți mulțumitori.
 16 Cuvântulu lui Christosu să locu-
 escă în voi cu bogăția în totă înțe-
 lepciunea; învățându-vă și îndem-
 nându-vă unulu pre altulu cu psalmi
 și cu imne și cu cântări spirituale,
 cântându cu charu în inimile vóstre
 17 Domnului. Și ori-ce faceți, cu cuvên-
 tulu séu cu lucrulu, *să faceți* toate în
 numele Domnului Iisusu, mulțumindu
 lui Dumnezeu și Părintelui prin elu.
 18 Femeiloru, supuneți-vă bărbațiloru
 vostri, precumu se cade în Domnulu.
 19 Bărbațiloru, iubiți-vi femeele *vós-
 tre*, și nu vă amăriți asupra loru.
 20 Copiiloru, ascultați pre părinții
vostri în toate; căci acesta este bine-
 plăcutu Domnului.
 21 Părințiloru, nu întăritați pre copii
 vostri spre mâniă, ca să nu se descu-
 rageze.
 22 Serviloru, ascultați în toate pre
 domnii *vostri* cei dupre corpu, nu nu-
 mai servindu la vedere, ca cei ce voru
 să placă ómeniloru; ci în simplitatea
 23 inimei, temându-vă de Dumnezeu;
 Și totu ce faceți, să faceți din sufletu,
 ca Domnului, éru nu *ca ómeniloru*;
 24 Sciindu că de la Domnulu veți primi
 respălătirea moscenirei, căci serviți
 25 Domnului Christosu. Eru celu ce face
 nedreptate, va primi acea nedreptate
 ce a făcutu; și nu este căutare în față.

1 Stépâniloru, ce este cu dreptulu,
 și *ce este* tocmelă, dați serviloru;
 sciindu că și voi aveți Domnu în ceriu,
 2 Stăruiți în rugăciune, și prive-
 ghiati într'insa cu mulțumită; Ru-
 3 gându-vă totu-o-dată și pentru noi,

ca să ni deschidă Dumnezeu ușă
 pentru cuvântu, ca să predicăm
 misterulu lui Christosu, pentru care
 și sînt în lanțuri; Ca să-lu facu cu-
 4 noscutu, precumu se cade a vorbi.

Amblați cu înțelepciune cătră cei
 5 de afară, rescumpărându timpul.
 Cuvântulu vostru totu-de-una *să fie*
 6 cu charu, diredu cu sare; ca să sciti
 cumu vi se cade a respunde fie-
 căruia.

Tóte cele despre mine vi le va spune
 7 Tichicu, iubitulu frate, și credincio-
 sulu servu, si împreună-servu în Dom-
 nulu; Pre care l'amu trămesu la voi
 8 înadinsu, ca să afle cele despre voi,
 și să mângăie inimile vóstre; Împre-
 9 ună cu Onesimu, credinciosulu și iubi-
 tulu frate, care este dintre voi. Aceia vi
 vor face cunoscutu toate cele de aicea.

Vă salută pre voi Aristarchu celu
 10 împreună cu mine legatu, și Marcu,
 nepotulu Barnabei, (despre care ați
 primitu cereri să-lu primiți, de va
 veni la voi;) Și Iisusu ce se chiamă
 11 Iustu, cari sînt din cei circumciși.
 Acestia singuri *sînt* conlucrătorii *mei*
 pentru împărăția lui Dumnezeu, care
 mi-au fostu de mângăiare. Vă salută
 12 Epafra, care este dintre voi, servu
 alu lui Christosu, care în totu tim-
 pulu se luptă pentru voi în rugăci-
 uni, ca să fiți desevarșiți, și deplini
 în totă voia lui Dumnezeu. Căci măr-
 13 turisescu de d'insulu, că are multă
 rîvnă pentru voi și pentru cei din
 Laodiceea și din Ieropoli. Vă salută
 14 Luca, mediculu celu iubit, și Demasu.

Salutați pre frații cei din Laodi-
 15 ceea, și pre Nimfanu, și beserica cea
 din casa lui. Și cându se va ceti acé-
 16 stă epistolă de cătră voi, faceți ca
 să se cetescă și în beserica Laodice-
 niloru, și ca și voi să cetiți cea din
 Laodiceea. Și diceți lui Archipu: Caută
 16 serviciulu care ai primitu de la Dom-
 nulu, ca să-lu împlinesci.

Salutarea cu mâna mea a lui Pa-
 18 velu. Aduceți-vă aminte de lanțurile
 mele. Charu *fie* cu voi. Aminu.

*Cătră Colosseni s'a scrisu de la
 Roma și s'a trămesu prin Tichicu și
 Onesimu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTĒIA CĂTRĂ

T H E S S A L O N I C E N I .

CAP. 1.

Pavelu laudă pre Thessaloniceni pentru statornicia loru în credință.

- 1 Pavelu și Silvanu și Timotheiu bericeii Thessaloniceniloru în Dumneḃeu Părintele și Domnulu Iisusu Christosu : Charu *fie* voui și pace de la Dumneḃeu Părintele nostru, și de la Domnulu nostru Iisusu Christosu.
- 2 Mulțumimu lui Dumneḃeu în totu timpulu pentru voi toți, făcēdu amintire de voi în rugăciunile nōstre;
- 3 Neincetatu amintindu-ne de lucrulu credinței vōstre, și ostenēla iubirei, și răbdarea speranței, în Domnulu nostru Iisusu Christosu, înaintea lui
- 4 Dumneḃeu și Părintele nostru; Sciindu, frați iubiți de Dumneḃeu, alegerea vōstră. Căci evangelia nōstră
- 5 nu a fostu la voi numai în cuvētu, ci și în putere și în Spiritulu Sântu, și cu multă siguranță, precumu și sciți în ce chipu ne-amu purtatu între voi pentru voi. Și voi ne-ați imitatu pre noi și pre Domnulu, primindu cuvēntulu în multă strîmtorare, cu
- 7 bucuria Spiritului Sântu: Încātu v'ați făcutu esemplu tuturoru celoru ce
- 8 credu în Macedonia și Achaia. Căci de la voi s'a datu în scire cuvēntulu Domnului, nu numai în Macedonia și Achaia, ci și în totu loculu s'a făcutu cunoscută credința vōstră în
- 9 Dumneḃeu; încātu nu avemu trebuință să mai vorbimu. Căci aceia singuri spunu de noi, ce felu de întrare amu
- 10 avutu la voi, și cumu v'ați întorsu la Dumneḃeu de la idoli, a servi Dumneḃeului celui viu și adevēratu; Și a accepta pre Fiiulu lui din ceriu, pre care l'a sculatu din morți, *adecă* pre Iisusu, care ne mântuesce de mânia ce va să fie.

CAP. 2, 3.

Zelulu și desinteresarea apostolului în predicarea evangheliei. Buna credință a Thessaloniceniloru. Iubirea și urările lui pentru ei.

- 1 Căci voi singuri sciți, frațilororu, că întrarea nōstră la voi nu a fostu înde-

șertu. Ci, deși mai'nainte amu suferitu, și amu fostu reu tractați, precumu sciți, în Filippi, amu îndrāsniu în Dumneḃeulu nostru a vorbi cătră voi evangelia lui Dumneḃeu cu multă luptă. Căci predicarea nōstră nu s'a

3 făcutu din încelăciune, nici din *cugete* necurate, nici cu viclesugu; Ci precumu

4 ne-amu socotitu vrednici de Dumneḃeu, ca să ni se încredințeze evangelia, așa vorbimu; nu plăcēdu ómeniloru, ci lui Dumneḃeu, celui ce

5 cercă ânimelenōstre. Căci nici-o-dată nu amu întrebuițatu cuvinte lingușitóre, precumu sciți, nici unu cuvētu pentru sgârceniă; Dumneḃeu este

6 martoru; Nici nu amu căutatu laudă de la ómeni, nici de la voi, nici de la alții; deși amu pututu să vē îngreuiāmu ca apostoli ai lui Christosu; Ci amu fostu cu linisce în meḃiloculu

7 vostru, precumu doica 'și caută de copiii sei: Așa dorindu de voi, amu

8 voitu a vî împărtași nu numai evangelia lui Dumneḃeu, ci încă și sufletele nōstre, pentru că ați fostu noui iubiți. Căci vî aduceți aminte, frațilororu, de ostenēla și truda nōstră, că ḃiua și nóptea lucrāndu, ca să nu

9 îngreuiāmu pre cineva din voi, v'amu predicatu evangelia lui Dumneḃeu. Voi *sânteti* marturi, și Dumneḃeu,

10 cumu cu pietate și cu dreptate și fără de prihană ne-amu purtatu cătră voi cari ați creḃutu; Precumu sin-

11 guri sciți cumu amu îndemnatu și amu mângaiatu pre fie-care din voi, ca unu părinte pre copiii sei; *jurându-vē*, Ca să âmblați vrednici de Dumneḃeu, care v'a chiāmatu la împērăția și mărirea lui.

Dreptu aceea și noi mulțumimu lui Dumneḃeu neincetatu, că primindu cuvēntulu lui Dumneḃeu, care l'ați auḃitu de la noi, l'ați primitu nu ca

12 cuvēntulu ómeniloru, ci precumu este într'adevēru, cuvēntulu lui Dumneḃeu, care se și lucrēză în voi cari

14 creḃeți. Căci voi, frațilororu, ați imi-

tatu besericele lui Dumneșeu cari sânt în Iudeea în Christosu Iisusu; căci aceleași ați suferitu și voi de la cei de unu nêmu cu voi, precumu
 15 și acele de la Iudei; Cari au omorîtu și pre Domnulu Iisusu și pre profetii loru, și pre noi ne-au persecutatu; și nu placu lui Dumneșeu, și sânt
 16 contrari tuturoru ómeniloru; Cari ne oprescu să vorbimu gințiloru ca să se mântuéscă, ca să-si îndeplinéscă pécatele loru pururea; și a sositu asupra loru mânia spre perđare.
 17 Éru noi, frațiloru, despărțiți fiindu de voi pentru unu tîmpu, cu fația, nu cu ânima, mai multu ne-amu silitu a vedé fația vóstră cu mare dorință. Pentru aceea amu voitu să venim
 18 la voi, adecă eu Pavelu, și odată și de duoé ori; éru Satana ne-a
 19 opritu. Căci care *este* speranța nóstră, séu bucuria, séu cununa laudei? Au nu și voi *veți fi* înaintea Domnului nostru Iisusu Christosu la venirea
 20 lui? Da, voi sânteti mărirea și bucuria nóstră.

1 Dreptu aceea neputêndu mai multu răbda, amu bine-voitu a remâné în
 2 Athena singuri; Și v'amu trâmesu pre Timotheiu, fratele nostru, și servulu lui Dumneșeu și conlucrătorulu nostru în evangelia lui Christosu, să
 3 vè întărăsca și să vè svătuésca în privirea credinței vóstre: Ca nici unulu să nu se clătésca într'aceste strîmtorări; căci singuri sciți, că spre acésta
 4 sântemu hotărîți. Căci, cându amu fostu la voi, v'amu đisu mai'nainte, că vomu ave strîmtorări; precumu
 5 s'a și întêmplatu, și sciți. Dreptu aceea neputêndu mai multu răbda, l'amu trâmesu să cerceteze despre credința vóstră, ca nu cumva să vè fi
 6 ispititu ispititorulu, și ostenéla nóstră să fie îndeșertu.
 7 Éru sosindu Timotheiu la noi de la voi, și dându-ni în scire credința și iubirea vóstră, și cumcă în totu tîmpulu vè amintiți de noi, dorindu a ne vedé pre noi, precumu și noi
 8 pre voi; De aceea, frațiloru, ne-amu mângâiatu de voi în tótă strîmtorarea și nevoia nóstră prin credința vóstră.
 9 Căci noi acumu trăimu, fiindu că stati

statornici în Domnulu. Căci ce mulțumită vomu puté întórce lui Dumneșeu în privirea vóstră, pentru tótă bucuria cu care ne bucurămu de voi înaintea Dumneșeului nostru! Nóptea
 10 și điuu pré multu rugându-ne, ca să vedemu fația vóstră, și să îndeplinimu aceea ce lipsesce credinței vóstre.

Éru însu-și Dumneșeu și Părintele nostru, și Domnulu nostru Iisusu Christosu, să îndrepteze calea nóstră cătră voi; Și să vè faca Domnulu să creșteți și să prisosiți în iubire unulu cătră altulu, și spre toți, precumu și noi spre voi; Ca să se întărăsca âni-
 11 mele vóstre în sântire, *fiindu voi* fără prihană înaintea lui Dumneșeu și Părintele nostru, la venirea Domnului nostru Iisusu Christosu cu toți sântii sei.

CAP 4.

îndemnare la sântire. Mângâieri provenite din înviarea morțiloru.

Pe lîngă acestea, frațiloru, vè rugămu și vè îndemnămu în Domnulu Iisusu, ca, precumu v'ați învățatu de la noi, cumu să cade âmblați, și să plăceți lui Dumneșeu, *așa* să prisosiți totu mai multu. Căci sciți ce ordini v'amu datu prin Domnulu Iisusu. Căci acésta
 2 este voia lui Dumneșeu; sântirea vóstră, și ca să vè feriți de desfrênare; Încătu să scie fie-care din voi cumu să-și păzésca vasulu în sântire și onóre;
 3 Nu în poftă desfrênată, precumu și Gințile cari nu cunoscu pre Dumneșeu. Ca nimenea să nu facă nedreptate și să nu încele pre fratele seu în afaceri; căci Domnulu *este* resbunătoru de tóte
 4 acestea, precumu mai 'nainte v'amu đisu, și v'amu prevenitu. Căci Dumneșeu nu ne-a chiămatu spre necurăția, ci spre sântire. Dreptu aceea
 5 celu ce nesocotesce *acestea*, nu nesocotesce pre omu, ci pre Dumneșeu, care ni-a și datu Spiritulu celu sântu.

Éru despre iubirea de frați nu trebuie să vî mai scriu, căci înși-vè voi sânteti învățați de la Dumneșeu, să iubiți unulu pre altulu. Și într'adeveru și faceți
 6 aceea spre toți frații, cari sânt în tótă Macedonia; éru noi vè rugămu, frațiloru, ca să sporitiți totu mai multu; Și ca să vè siliți a fi linisciți, și să faceți ale vóstre, și să lucrați cu mânele vóstre, precumu v'amu

12 ordinau; Ca să âmbლაți cu cuviință
cătră cei de afară, și de nimenea să
nu aveți trebuință.

13 Și nu voiescu, fraților, să fiți în
necunoscință despre cei ce au ador-
mitu, ca să nu vă întristați, ca și

14 cei-l-alți cari nu au speranță. Căci de
credemu, că Iisusu a muritu și a în-
viatu, așa și pre cei adormiți în Iisusu
î va aduce Dumnezeu împreună cu

15 elu. Căci acestea vorbimu voui duple
cuvântulu Domnului, că noi cei vii,
cari vomu fi remași pêne la venirea
Domnului, nu vomu întrece pre cei

16 adormiți; Căci însu-și Domnulu se va
pogorî din ceriu întru strigare, în vo-
cea arhangelului, și în trîmbița lui
Dumnezeu; și cei morți în Christosu

17 voru învia ântéiu; Apoi noi cei vii,
cari vomu fi remași, împreună cu
d'înșii ne vomu răpi în nuori, spre
întimpinarea Domnului în aeru; și
așa vomu fi cu Domnulu totu-dé-una.

18 Dreptu aceea mângâiați-vé unii pre
alții cu cuvintele acestea.

•CAP. 5.

Îndemnare spre a priveghia și a ne pregati, aseptându
điua Domnului. Învătăuri și salutări.

1 Éru de timpi și anotimpi, frați-
loru, nu aveți trebuință să vă scriu.

2 Căci înși-vé sciți bine, că điua Dom-
nului așa va veni ca unufuru nóptea.

3 Căci *atuncea* cându voru đice: Pace
și siguranță; atunci fără de scire va
veni preste d'înșii perđarea, ca și du-
rerea preste cea îngrecată; și nu voru
scăpa. Éru voi, fraților, nu sînteți

4 în întunerecu, ca să vă apuce cea đ
ca unu furu. Voi toți sînteți fii ai
luminei, și fii ai đilei; nu sîntemu ai

5 nopteii, nici ai întunerecului. Dreptu
aceea să nu dormimu ca și cei-l-alți,
ci să priveghiamu, și să fimu trezi.

6 Căci cei ce dormu, nóptea dormu; și
cei ce se îmbétă, nóptea se îmbétă.

7 Éru noi fiindu ai đilei, să fimu trezi,
îmbrăcându-ne în platoșa credinței

și a iubirei, și cu coifulu, speranța
mântuirei. Căci Dumnezeu nu ne-a 9
hotărîtu spre mânia, ci spre dobîndirea
mântuirei, prin Domnulu nostru Iisusu
Christosu, Care a muritu pentru noi, 10
ca ori de priveghiamu, ori de dormimu,
împreună cu elu să trăimu. Deci 11
mângâiați-vé unulu pre altulu, și edi-
ficați unulu pre altulu, precumu și
faceți.

Și vă rugămu, fraților, să recu- 12
nósceți pre cei ce se ostenescu între
voi, și pre mai marii vostri în Dom-
nulu, și pre cei ce vă svătuescu. Și 13
să-i pré-prețuiți în iubire pentru lu-
crulu loru. Și fiți în pace între voi.

Dară vă rugămu, fraților, în- 14
demnați pre cei fără de rînduélă,
mângâiați pre cei puçini la sufletu,
spriginiți pre cei slabi, fiți îndelungu-
răbdători spre toți.

Căutați ca nimenea să nu resplă- 15
téscă cuiva reu pentru reu; ci în
totu timpulu să urmați cele bune,
și între voi înși-vé și spre toți.

Bucurați-vé totu-dé-una. Rugați-16,17
vé neîncetatu. În tóte mulțumiți; 18
căci acésta este voia lui Dumnezeu
în Christosu Iisusu pentru voi.

Nu stîngeți Spiritulu. 19

Nu desprețuiți profetiele. Cerce- 20,21
tați tóte; țineți ceea ce este bunu.
Feriți-vé de totu lucrulu reu. 22

Éru însu-și Dumnezeulu păcei să 23
vă sântésca deplinu; și întregu spi-
ritulu vostru și sufletulu și corpulu
să se păzescă fără de prihană la ve-
nirea Domnului nostru Iisusu Chris-
tosu. Credinciosu *este* celu ce v'a 24
chiămatu, care va și face.

Fraților, rugați-vé pentrunoi. Sa- 25,26
lutați pre toți frații cu sărutare sântă.
Vé juru pre Domnulu, ca să se cetéscă 27
acéstă epistolă tuturoru fraților sânti.

Charulu Domnului nostru Iisusu 28
Christosu *fie* cu voi. Amin.

*Ântéia epistolă cătră Thessaloni-
ceni s'a scrisu de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DOUA CĂTRĂ

T H E S S A L O N I C E N I .

CAP. 1.

Îndemnare spre pietate și statornicie în întristări.

- 1 Pavelu și Silvanu și Timotheiu besericeii Thesaloniceniloru în Dumneḃeu, Părintele nostru, și în Domnulu Iisusu
- 2 Christosu : Charu *fi* voui și pace de la Dumneḃeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Sântemu detori a mulțumi lui Dumneḃeu în totu timpulū pentru voi, frațiloru, precumu se cade, pentru că credința vóstră cresce fórte, și iubirea fie-căruia dintre voi prisosesce de la unulu cătră altulu ; Încātu și noi înși-ne ne lăudămu în voi în besericele lui Dumneḃeu, pentru răbdarea și credința vóstră în tóte persecuțiunile și strîmtorările, cari suferiți ; *Carea este* o dovédă a dreptei judecâți a lui Dumneḃeu, că vė veți afla vrednici împărăției lui Dumneḃeu, pentru care și suferiți, Fiindu că *este* cu dreptate la Dumneḃeu a face strîmtorare celoru ce vė strîmtoréză ; Éru voui celoru strîmtorați repausu cu noi, cându se va descoperi Domnulu Iisusu din ceriu cu ângerii puterei sale, Cu văpajă de focu, dându resbunare celoru ce nu cunoscū pre Dumneḃeu, nici nu ascultă evangelia Domnului nostru Iisusu Christosu ; Cari voru fi pedepsiți cu eternă perḃare de la fața Domnului, și de la mărirea puterei sale ;
- 10 Cându va veni să semărăscă în sânții sei, și să se facă minunatu în toți cei ce au creḃutu, (căci și mărturia nóstră între voi s'a creḃutu) într'acea ḃi.
- 11 Pentru aceea ne și rugămu în totu timpulū pentru voi ; ca Dumneḃeulu nostru să vė facă vrednici chiāmării *sale*, și să împliněscă cu putere *în voi* tótă bună-voința *sa*, și lucrulu credinței ; Ca să se mărăscă numele Domnului nostru Iisusu Christosu în voi, și voi în elu, dupre charulu Dumneḃeului nostru, și alu Domnului Iisusu Christosu.

CAP. 2.

Caracterulu lui Antichristu.

- În privința venirei Domnului nostru Iisusu Christosu și a reunirei nóstre cu d'însulu, vė rugămu, frațiloru, Că nu degrabă să vė clătiți din minte, nici să nu vė spăiměntați, nici prin spiritu, nici prin cuvěntu, nici prin epistolă, ca *cumu aru fi trāmésă* de la noi, cumcă s'aru fi apropiatu ḃiua lui Christosu. Să nu vė amăgěscă cineva nici într'unu chipu ; căci *acea ḃi nu va veni*, de nu va veni mai ântěiu apostasia, și de nu se va ivi omulu pėcatului, fiulu perderei ; Adversariulu, celu ce se înalță mai pre susu de totu ce se ḃice Dumneḃeu și se adoréză, șeḃěndu elu în templulu lui Dumneḃeu ca Dumneḃeu, aretându-se pre sine, că elu este Dumneḃeu.
- Au nu vė aduceți aminte, că încă fiindu eu la voi, v'amūḃisu acestea ? Și acumu sciți ceea ce opresce, ca să se arete elu la timpulū seu. Căci misteriuulu fără-de-legei se lucréză dejă ; fără numai celu ce opresce *va oprî* pēnē se va lua din meḃilocu. Și atuncea se va areta acelu Nelegiuitu, pre care Domnulu, 'lu va mistuí cu suflarea gurei sale, și-lu va perde cu strălucirea venirei sale ; *Pre acela*, a căruia venire este dupre lucrarea lui Satana cu tótă puterea și cu semne și minuni mincinóse ; Și cu tótă amăgirea nedreptăței în cei peritori ; pentru că nu au primitu iubirea adevărului, ca să se mântuěscă. Pentru aceea li va trāmete Dumneḃeu puteri lucrătóre de încelăciune, ca să creḃă minciunei ; Ca să se condemne toți cei ce nu au creḃutu adevărului, ci au avutu plăcere în nedreptate.
- Éru noi sântemu detori în totu timpulū a mulțumi lui Dumneḃeu despre voi, frațiloru iubiți de Domnulu, că Dumneḃeu v'a alesu de la începutu spre mântuire prin sântirea Spiritului și prin credință în adevěru ; La care v'a chiāmatu prin evange-

lia noastră, spre câstigarea mării
Domnului nostru Iisus Christos.

- 15 Dreptu aceea, fraților, stați sta-
tornici și țineți învățăturele, cari
v'ați învățatu, ori cu cuvântu ori cu
16 epistola noastră. Éru însu-și Domnulu
nostru Iisus Christos, și Dumne-
deu și Părintele nostru, care ne-a
iubit, și ni-a datu mângâiare eternă
17 și speranță bună din charu, Să mân-
gâie ânimele vóstre, și să vă întărescă
în totu cuvântulu și lucrulu bunu.

CAP. 3.

Indemnare de a se rugă pentru progresulu evange-
licii, și de a se despărți de cei ce au vieță nere-
gulară.

- 1 Pe lângă acésta, fraților, rugati-
vă pentru noi, ca cuvântulu Domnu-
lui, să se respândescă, și să se mă-
2 réscă, precumu *a ajunsu* la voi; Și
ca să scăpăm de ómenii cei rei și
vieleni; căci credința nu este a tutu-
3 roru. Éru credinciosu este Domnulu,
care vă va întări, și *vă* va păzi de
4 celu reu. Éru avemu *acéstă* încredere
în Domnulu despre voi, că și faceți
5 și veți face cele ce vî dicemu. Éru
Domnulu să îndrepteze ânimele vós-
tre spre iubirea lui Dumnezeu și sta-
torniciă pentru Christosu.
6 Éru vî dicemu, fraților, în nu-
mele Domnului nostru Iisus Chris-
tosu, ca să vă feriți de totu fratele
ce âmblă fără de rînduélă, și nu
dupre învățatura care a primitu de
7 la noi. Căci înși-vă sciți, cumu vi se

cade a ne urmă; căci noi nu amu
âmblatu fără de rînduélă între voi;
Nici nimenuia pânea nu amu mân- 8
cat'o în daru, ci cu ostenélă și trudă
nóptea și ziua lucrăm, ca să nu
îngreuiăm pre cineva din voi; Nu 9
că dórá nu avemu dreptulu, ci ca să
vî dăm pre noi înși-ne esemplu, spre
a ne urmă. Căci și cându eram la 10
voi, acésta vî ordinamu, că daca cine-
va nu voiesce să lucreze, nici să mân-
nânce. Căci auđimu, că unii dintre 11
voi âmblă fără de rînduélă, nimicu
nelucrându, ci amestecându-se în lu-
crurile altora. Éru unora ca acestora 12
ordinăm, și-i îndemnăm prin Dom-
nulu nostru Iisus Christos, ca cu
linisce lucrându și-mânânce pâ-
nea lor.

Éru voi, fraților, să nu vă des- 13
curăgiați în a face bine. Éru de nu 14
ascultă cineva de cuvântulu nostru
din acéstă epistolă, să-lu însemnați
pre acela, și să nu vă însoțiți cu elu,
ca să se rușineze. Dară să nu-lu so- 15
cotiți ca pre unu neamicu, ci să-lu
îndemnați ca pre unu frate.

Éru însu-și Domnulu păcei să vî 16
dee pace pururea în totu chipulu.
Domnulu *fie* cu voi toți.

Salutare cu mâna mea a lui Pavelu, 17
care este semnu în tótă epistola; așa
scriu. Charulu Domnului nostru Iisus 18
Christosu *fie* cu voi toți. Aminu.

*A duoa epistolă cătră Thessalo-
nicensi s'a scrisu de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTĒIA CĂTRĂ

T I M O T H E I U.

CAP. 1.

Circumspectiune și întrebuintarea de lege. Pavelu se
dă de esemplu alu milei lui Dumnezeu în evangeliă.

- 1 Pavelu apostolu alu lui Iisus Chris-
tosu, dupre ordinulu lui Dumnezeu
Mântuitorulu nostru, și Domnului
Iisus Christos, speranța noastră;
2 Lui Timotheiu, adevératulu fiu în
credință; Charu, milă și pace de la
Dumnezeu Părintele nostru, și de la
Iisus Christos Domnulu nostru.
3 Precumu te-amu svătuitu să remâi

în Efesu, cându mergeamu în Mace-
donia ca să spui unora, ca să nu în-
vețe într'altu chipu; Nici să ia aminte 4
la basne și la genealogii nefârșite,
cari nascu dispute mai multu de câtu
dumnezeésca edificare cea în credință,
asa să faci.

Éru scopulu ordinulu este iubirea 5
din ânimă curată, și din consciință
bună, și din credință nefăciarnică;
De la care unii abătându-se, s'au 6
întorsu la cuvinte deșerte; Dându-se 7

de învățători de lege; *éru singuri* neînțelegându cele ce vorbesc, nici
8 despre cele ce dovedesc. Dară scimu
că legea *este* bună, de o întrebuintează
9 cineva potrivit legii. Sciindu acésta,
că legea nu este dată pentru celu
dreptu, ci pentru cei fără de lege și
nesupuși, pentru impioși și păcătoși,
pentru nesânți și spurcați, pentru uci-
dători de părinte și ucidători de mumă,
10 pentru ucigași; Pentru desfrânați,
pentru sodomiți, pentru furi de ómeni,
pentru mincinoși, pentru cei sperjuri;
și pentru ori-ce altu ceva contrariu
11 învățătorei celei sănătoșe; Dupre
evangelia măreță a fericitului Dum-
neșeu, carea mi s'a încredințatu.

12 Mulțumescu lui Christosu Iisusu,
Domnului nostru, celu ce m'a întăritu,
că m'a socotitu credinciosu, hotărîn-
13 du-mă pentru serviciu; Pre mine,
celu ce eramu mai'nainte hulitoru și
persecutoru, și vătămătoru; ci amu
fostu miluitu, pentru că nesciindu
14 amu făcut'o în necredință. Dară pré
a prisositu charulu Domnului nostru
în credința și iubirea cea în Christosu
15 Iisusu. Acesta *este* cuvântulu credin-
ciosu și vrednicu de tótă primirea:
că Christosu Iisusu a venitu în lume
să mântuésca pre cei păcătoși, din
cari celu d'ântéiu sânt eu.

16 Dară pentru acésta amu fostu mi-
luitu, ca în mine mai'ântéiu să arete
Iisusu Christosu tótă îndelunga răb-
dare, ca exemplu celoru ce voru să
credă într'insulu spre vieța eternă.
17 Éru Regelui eternu, celui nemuritoriu,
celui nevedutu, unuia pré-înțeleptului
Dumneșeu *fie* onóre și mărire în se-
culii seculiloru. Aminu.

18 Acésta cerere 'ți îndreptu, fiule
Timotheiu, ca dupre profețiile cari
s'au făcutu mai'nainte despre tine, să te
lupți dupre d'insele cu luptă bună;
19 Păzindu credință și bună consciință,
care unii lepédându-o au suferitu nau-
fragiu în privirea credinței; dintre cari
este Imeneu și Alesandru; pre cari i-
amu datu Satanei, ca să se învețe să
nu hulésca.

CAP. 2.

Apostolulu îndemná a se ruga pentru toți ómenii, și
recomândă femeiloru modestiă.

1 Deci *vă* îndemnu, ca mai'ântéiu de

tóte să se facă cereri, rugăciuni, ru-
gămînți și meșlociri, și mulțumite
2 pentru toți ómenii; Pentru regi, și
pentru toți cari sânt în putere, ca să
petrecemu vieța lină și cu odihnă, în
tótă pietatea și onestitatea. Căci acé-
3 sta *este* bine și bine-primitu înaintea
lui Dumneșeu, Mântuitorului nostru;
Care voiesce ca toți ómenii să se
4 mântuésca, și să vină la cunoscința
adevărului. Căci unulu *este* Dumne-
5 șeu, unulu și meșlocitoru între Dum-
neșeu și între ómeni, omulu Iisusu
Christosu; Care s'a datu pre sine
6 prețu de rescumpărare pentru toți,
mărturiă pentru timpii sei; Spre care
7 eu sânt rônduitu predicatoru și apo-
stolu, (dîcu adevărulu în Christosu,
nu mintu), învățătoru Gințiloru în
credință și în adevéru.

Deci voiescu, ca să se róge ómenii
8 în totu loculu, redicându mâni sante,
fără de mânia și fără de cértă. Ase-
9 menea și femeele, *rugându-se* cu gă-
télă modestă, cu respectu și cu în-
țelepciune, să se împodobésca, nu cu
împletituri, fie de auru, fie cu măr-
găritare, fie cu vestminte lucurióșe;
10 Ci [precumu se cade femeeloru ce-
loru ce profeséză pietate] cu fapte
bune. Femeea să se învețe în linisce
11 cu tótă supunerea; Éru femeei nu dau
12 voiă să învețe, nici a-și stepâni bār-
batulu, ci să fie în linisce. Căci Adamu
13 s'a făcutu ântéiu, apoi Eva. Și Adamu
14 nu s'a amăgitu, éru femeea amă-
gindu-se a căcatu ordinulu. Dară se
15 va mântuí prin nascerea de copii, de
voru stărui în credință și în iubire, și
în sânțire, cu castitate.

CAP. 3.

Cualitatea presbiteriloru și a diaconiloru. Demni-
tatea besericeii.

Acesta este cuvântu adevératu: De
1 poftesce cineva episcopiă, bunu lucru
poftesce. Dară episcopulu trebuie să
2 fie fără de prihană, bărbatu alu unei
femei, trézu, prudentu, cuviinciosu,
iubitoru de străini, vrednicu de a în-
3 vėța; Nebețivu, nebătėușu, nedori-
toriu de căstigu neonestu, blându,
neiubitoriu de cértă, nesgărcitu; Bine
4 îngrijindu-se de casa sa, avėndu copiii
sei ascultători cu tótă modestia. [Căci
5

dacă nu scie cineva a-și îngriji casa sa, cumu va îngriji de beserica lui Dumneșeu?] Nu noviciu, ca nu îngân-
 6 fându-se să cadă în cursa diabolului.
 7 Érași, trebuie să fie și bine încercatu de la cei din afară; ca să nu cadă în defăimare și în cursa diabolului.
 8 Asemenea și diaconii *trebuie să fie* modesti, nu înduoelnici în cuvinte, nu dedați la vinu multu, nedoritori de
 9 câștigu neonestu; Păzindu misteriu
 10 credinței în consciință curată. Și acestia
 11 de prihană. Asemenea și femeele *loru*
 12 *trebuie să fie* modeste, nevorbitore de
 13 reu, treze, credincioșe în toate. Dia-
 14 conii să fie bărbați ai unei femei, bine
 15 îngrijindu-se de copiii și casele loru.
 16 Căci cei ce diaconescu bine, și dobândescu
 17 tréptă bună, și multă îndrăsnélă în
 18 credința cea în Christosu Iisusu.
 19 Acésta și scriu, sperându a veni
 20 la tine curându, Séu de mă voiu în-
 21 târșia, să scii cumu trebuie să petreci
 22 în casa lui Dumneșeu, carea este be-
 23 serica lui Dumneșeu celui viu, stâlpu
 24 și întărire a adevărului. Și într'ade-
 25 véru mare este misteriu pietăței; Dumneșeu
 26 s'a aretatu în corpu, s'a îndreptatu în
 27 spiritu; s'a vedutu de ângeri, s'a predica-
 28 tu Ginșiloru; s'a înălțatu în mărire.

CAP. 4.

Preșicerea unei mari apostasii, și îndemnare la milă.

1 Éru Spiritulu vorbesce roștitu, că în
 2 timpii de apoi se voru abate unii de
 3 la credință, luându aminte la spiri-
 4 tele cele încelătore, și la învățaturele
 5 demoniloru; Ale celoru ce cu fășăriă
 6 vorbescu minciuni, fiindu înșerați în
 7 a loru consciință; Oprindu a se în-
 8 sura, și *ordinându* a se reșiné de bu-
 9 catele, cari Dumneșeu le-a facutu
 10 spre gustare cu mulșumită de cătră
 11 cei ce credu și cunoscu adevărulu.
 12 Căci totă făptura lui Dumneșeu *este*
 13 bună, și nimicu nu *este* de lepédatu,
 14 care se ia cu mulșumită; Căci se
 15 sântesce prin cuvântulu lui Dumneșeu
 16 și prin rugăciune.
 17 De vei aduce aminte frașiloru de

acestea, vei fi bunu servu alu lui
 Iisusu Christosu, crescutu în cuvintele
 credinței, și ale bune învățături,
 7 căreia ai urmatu. Éru de basnele cele
 8 profane și bābesci feresce-te; și de-
 9 prinde-te *mai bine* în pietate; Căci
 10 esercițiulu corporalu pușinu folose-
 11 sce; éru pietatea este spre toate de
 12 folosu, avendu promisiunea vieței de
 13 acumu, și a acelei viitóre; Credin-
 14 ciosu *este* cuvântulu, și demnu de totă
 15 primirea. Căci spre acésta ne și oste-
 16 nimu, și sūntemu defăimați, pentru
 17 că ne-amu încredințatu în Dumneșeu
 18 celu viu, care este Mântuitoru
 19 tuturoru ómeniloru, mai cu sémă ce-
 20 loru credincioși. Acestea spune și în-
 21 vétă.

Nimenea să nu desprețușcă tine-
 12 rețele tale; ci te fă esemplu credin-
 13 cioșiloru în cuvântu, în petrecere, în
 14 iubire, în inspirațiune, în credință, în
 15 curățire. Pēnē ce voiu veni, ia aminte
 16 la cetire, la îndemnare, la învățatură.
 17 Nu fii neluătoriu de sémă la darulu
 18 ce este în tine, care și s'a datu prin
 19 profetiă cu punerea mâneloru presbi-
 20 teriului. Acestea cugetă; într'acestea
 21 stăi, ca înaintarea ta să fie vederată
 22 în toate. Păzesce-te pre tine și înv-
 23 ășatura; remăi într'acestea; căci ace-
 24 stea făcendu, te vei mântu și pre
 25 tine și pre cei ce te voru asculta.

CAP. 5.

Îndemnare în privirea detoriilor de presbiteri, și asupra alegerei loru.

1 Să nu înfruntesci pre celu bătrānu, ci-
 2 lu îndemnă ca pre unu părinte; și
 3 pre cei mai tineri ca pre nisce frași;
 4 Pre cele bătrāne ca pre nisce mume;
 5 pre cele tinere ca pre nisce surori, cu
 6 totă curăția.

7 Onóră pre veduve, pre acelea ce
 8 sūnt într'adevéru veduve. Éru daca
 9 vre o veduvă are copii séu nepoși, să
 10 se învețe mai ântéiu a-și face pietate
 11 în casa sa, și să resplătéșcă pre stră-
 12 moși; căci acésta este bine și plăcutu
 13 înaintea lui Dumneșeu. Éru cea cu
 14 adevératu veduvă și izolată, se încrede
 15 în Dumneșeu, și stāruesce în rugă-
 16 ciuni și în cereri nóptea și șiuva. Éru
 17 ceea ce petrece în desfătări, a muritu
 18 de viă. Acestea spune, ca să fie ne-
 19

8 prihănite. Éru dacă cineva nu pórta grijă de ai sei, și mai cu sémă de ai casei sale, si-a lepėdatu credința, și este mai reu de cătu unu necredinciosu.

9 O vėduvă să se considere nu mai puçinu de șese-deci de ani, care a fostu femeea unui bărbatu; Și este mărturisită de fapte bune; de a crescutu copii; de a primitu străini; de a spălatu picióarele sântiloru; de a ajutatu celoru strímtoarați; de a urmatu la totu lucrulu bunu. Éru de vėduve tinere te feresce; căci *atuncea* cându se înferbintă contra lui Christosu, voru să se remărite; Atrăgėndu-și condamnare, pentru că au lepėdatu făgăduința cea d'ântėiu. Pe lúngă acėsta se deprindu *a fi* leneșe, âmblându din casă în casă; și nu numai leneșe, ci și limbute și curióse, vorbindu cele ce nu se cade. Dreptu aceea voiu ca cele tinere să se remărite, să nască copii, să conducă case, să nu dee adversarului nici o cauză spre defăimare: Căci unele s'au întorsu deja în urma Satanei. Éru de are vre unu credinciosu séu credinciosă vėduve, să le ajute, și să nu îngreue beserica, ca să pótă ajuta acelu ce sânt cu adevėratu vėduve.

17 Presbiterii, cei ce-și caută bine de diregėtoriă, să se învrednicescă de înduoită onóre, mai alesu cei ce se ostenescu în cuvėntu și în învățatură; Căci scriptura ñice: Boului ce treeră să nu-i legi gura; și: Vrednicu *este* lucrătorulu de plata sa.

19 Asupra presbiterului nu primi pîră, decâtu numai prin duoi séu trei marturi. Pre cei ce pėcătuescu mustră-i înaintea tuturoru; ca și cei-l-alti să se témă. *Te* juru înaintea lui Dumneđeu și a Domnului Iisusu Christosu, și a ângeriloru *lui* celoru aleși, ca să păzesci acestea fără prejudecată, nimicu făcėndu cu pãrtinire.

22 Mânile să nu-ți puni pe nimene curėndu, nici te face pãrtășu în pėcate străine; păzesc-te pre tine curatu. 23 De acumu nu mai bé apă, ci întrebuinteză puçinu vinu pentru stomachulu teu, și pentru deseale tale slăbiciuni.

24 Pėcatele unoru ómeni sânt vede-

rate, conducėndu la judecată; éru ale altora vinu în urmă. Asemenea și 25 faptele cele bune sânt vederate; și cele ce sânt într'altu chipu nu potu a se ascunde.

CAP. 6.

Detoriile serviloru amăgitori. Pericolulu și întrebuintarea bogăției.

Căți sânt sclavi subu jugu să socotă 1 pre domnii loru vrednici de tótă onórea, ca să nu se defaime numele lui Dumneđeu, nici învățatura. Éru cari 2 au domni credincioși, să nu-i desprețuescă, pentru că sânt frați; ci mai multu să *li* servescă, pentru că sânt credincioși și iubiți cei ce primescu facerea de bine. Acestea învăță și îndėmnă.

De învăță cineva altmintrelea, și 3 nu se unescē la cuvintele cele sănėtóse ale Domnului nostru Iisusu Christosu, și la învățatura cea dupre pietate; Acela s'a trufitu, nesciindu nimicu, 4 ci este înclinându la întrebări și la dispute, din cari se nasce pisma, svada, defaimetele, prepusurile viclene; Disputele deșerte ale ómeniloru stricați la minte, și lipsiți de adevėru, cari socotescu căstigu pietatea; de la unii ca acestia depãrtėzã-te. 5

Darã pietatea cu îndestulare este 6 căstigu mare; Căci nimicu nu amu 7 adusu în lume, și *este* vederatu, că nici nu putemu a scóte ceva dintr'*insa*. Darã avėndu hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fimu îndestulați. Éru cei ce voru să se îmbogățescă 9 cadu în ispită, și în cursă, și în multe poftē nebunesci și vėtămătóre. Cari cufundă pe ómeni în peire și perđare. Căci iubirea de argintu este rădicina 10 tuturoru reutățiloru; pe care unii rėvnindu-o au rătėcitu din credința, și s'au încurcatu în multe dureri.

Éru tu, omule alu lui Dumneđeu, 11 fugi de acestea, și urmėzã dreptatea, pietatea, credința, iubirea, răbdarea, blândēta. Luptă-te cu lupta cea bună 12 a credinței, apucă-te de viēta cea eternă, la care și esci chiămatu, și *despre care* ai făcutu bună mărturisire înaintea multoru marturi. 13 Ți ñicu înaintea lui Dumneđeu, care viu-face tóte, și înaintea lui Chris-

tosu Iisusu, care înaintea lui Ponțiu
 14 Pilatu a făcutu bună mărturisire ; Ca
 să păzesci ordinulu fără pată și fără
 prihană, pênă la venirea Domnului
 15 nostru Iisusu Christosu ; Care în tim-
 pii sei o va areta celu fericitu și sin-
 guru Puternicu, Regele regiloru, și
 16 Domnulu domniloru ; Care singuru
 are nemurire, și locuesce în lumină
 neapropiată ; pre care nimenea din
 ómeni nu l'a văđutu, nici nu póte
 a-lu vedé ; căruia *fie* onóre și domniă
 eternă. Aminu.

17 Ți celoru bogăți în lumea de acumu,
 ca să nu se înalțe cu gândulu, nici să
 nu se încredă în bogăția cea nesigură,

ci în Dumneđeulu celu viu, care ni
 dă tóte în abundență spre îndestu-
 lare ; Ca să facă lucruri bune ; ca să 18
 fie bogăți în fapte bune, dăruiitori,
 împărtașitori ; Agonisindu-și temeliă 19
 bună pentru viitoru, ca să capete vieța
 cea eternă.

O Timothee, păzescelucrulubunu 20
 celu încredințatu ție, depărtându-te
 de vorbirile profane și deșerte și de
 împotrivirile sciinței mincinoșe, pre
 care unii profesându-o s'au abătutu
 dela credință. Charu *fie* cu tine. Aminu.

*Ântăia epistolă cătră Timotheiu
 s'a scrisu de la Laodiceea, care este
 Capitala Frigiei Pacatiane.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DUOA CĂTRĂ

T I M O T H E I U.

CAP. 1.

Iubirea lui Pavelu pentru Timotheiu. Îndemnare la
 stăruință.

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu
 Christosu prin voia lui Dumneđeu,
 dupre făgăduința vieței care este în
 2 Christosu Iisusu ; Lui Timotheiu, iu-
 bitului *meu* fiu : Charu, milă și pace
 de la Dumneđeu Părintele, și de la
 Iisusu Christosu, Domnulu nostru.

3 Mulțumescu lui Dumneđeu, căruia
 servescu de la strămoși, în curată
 consciință, așa precumu facu amin-
 tire neincetată de tine în rugăciunele
 4 mele nóptea și ziua ; Amintindu-mi
 de lacrimile tale, dorescu să te văđu,
 5 ca să mă implu de bucuriă, Adu-
 cându-mi aminte de credința cea ne-
 façiarnică care este în tine, care avu
 locu mai ântăiu în bunica ta Loida,
 și în muma ta Evnica, și sunt încre-
 dințatu că și în tine.

6 Pentru care ți aducu aminte, ca
 să reîncăldesci darulu lui Dumneđeu,
 care este întru tine prin punerea mâ-
 7 neloru mele. Căci Dumneđeu nu ni-a
 datu spiritulu temerei, ci alu puterei,
 și alu iubirei, și alu minței sănătoșe.

8 Deci nu te rușina de mărturisirea
 Domnului nostru, nici de mine lega-
 tulu lui ; ci suferelimpună pentru
 evangeliă dupre puterea lui Dumne-

đeu ; Care ne-a mântuitu, și *ne-a* 9
 chiămatu cu chiămare sântă, nu du-
 pre faptele nóstre, ci dupre a sa pro-
 punere, și dupre charulu, care ni s'a
 datu în Christosu Iisusu mai înainte
 de toți seculii ; Éru acumu s'a făcutu 10
 cunoscutu prin aretarea Mântuitoru-
 lui nostru Iisusu Christosu, care a
 desființatu mórtea, și a adusu la lu-
 mină vieța și nemurirea prin evan-
 geliă ; La care sânt pusu eu predică- 11
 toru și apostolu și învățătoru Gințe-
 loro. Pentru care suferu și acestea ; 12
 dară nu mă rușinezu ; căci sciu cui
 amu cređutu, și sânt încredințatu,
 că elu póte păzi lucrulu celu încre-
 dințatu mie pênă la ziua aceea.

Ține forma cuvintelor celoru să- 13
 nătoșe, cari ai auđitu de la mine, în
 credință și în iubirea cea în Chris-
 tosu Iisusu. Lucrulubunu celu încre- 14
 dințatu ție să-lu păzesci prin Spiritulu
 celu Sântu care locuesce în noi.

Scii acésta, că toți cei din Asia 15
 s'au întorsu de la mine ; dintre cari
 este Figelu și Ermogenu. Dee Dom- 16
 nulu milă casei lui Onesiforu ; căci
 de multe ori m'a reîntăritu, și nu s'a
 rușinatu de lanțulu meu ; Ci fiindu 17
 în Roma mai cu silință m'a căutatu,
 și m'a aflatu. Dee lui Domnulu, ca 18
 să afle milă de la Domnulu in acea

di; și cu câte mi-a servitu în Efesu tu mai bine scii.

CAP. 2.

Îndemnare cătră Timotheiu de a urmări lucrul dîregătoriei sale, suferindu cu tăria și îndrăsnelă.

- 1 Deci tu, fiulu meu, fii tare în charulu celu în Christosu Iisusu; Și cele ce ai auditu de la mine în fația multor marturi, acestea le încredințeză la ómeni credincioși, cari voru fi vrednici a învăța și pre alții. Tu dară suferere ca unu bunu ostașu alu lui Iisusu Christosu. Nimenea fiindu ostașu nu se amestecă în lucruri de ale vieței, ca să placă generalului. Și de se va și luptă cineva, nu se încununéază, de 2 nu se va luptă duple regulă. Agricultorulu ce se ostenesce trebuie mai 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
- ântéiu să se împărtășescă din frupte. Înțelege cele ce dicu; și dee-ți Domnulu înțelegere în tóte. Adu-ți aminte de Domnulu Iisusu Christosu din semênța lui Davidu, care s'a sculatu din morți, duple evangelia mea; Pentru care suferu pêne la lanțuri ca unu făcătoru de rele; dară cuvântulu lui Dumneșeu nu se légă. Pentru acésta tóte le rabdu pentru cei aleși, ca și aceia să dobêdescă mântuirea care este în Christosu Iisusu cu mărire eternă. Credinciosu este cuvântulu: de amu muritu împreună cu *d'însulu*, vomu și viă împreună;
- De răbdămu, vomu și domní împreună cu *elu*; de ne vomu lepêda de *elu*, și elu se va lepêda de noi; De sîntemu necredincioși, elu remâne credinciosu; a se tăgădui elu pre sine nu pôte.
- Acestea să *li* aduci aminte jurându-i înaintea Domnului, ca să nu se certe în cuvinte spre nici unu folosu, *decātu numai* spre surparea celoru ce audu. Silesce-te a te înfăcioșă lui Dumneșeu vrednicu lucrătoru, care să nu se rușineze, dreptu împărțindu cuvântulu adevêrului. Éru de vorbirile deșerte cele profane te feresce, căci voru spori spre mai multă împietate, Și cuvântulu loru va mânca ca cangrena; dintre cari sînt Imeneu și Filetu; Cari de la adevêru s'au abătutu, dicêndu că înviarea s'a fă-

cutu deja, și *astu-feliu* restórnă cre-di-nța unora.

Dară temelia cea tare a lui Dumneșeu stă, avêndu sigilulu acesta: cunósce Domnulu pre cei ce sînt ai lui; și: Să se depărteze de la nedreptate totu celu ce numesce numele lui Christosu. Éru în casă mare nu sînt 20 numai vase de auru și de argintu, ci și de lemnu, și de lutu; și unele spre trebuinți de onóre, éru altele spre trebuinți de neonóre. Deci de se va 21 curăți cineva de acestea, va fi vasu de onóre, sântitu și de bună trébă stêpânului, gătitu spre totu lucrulu bunu.

Fugi și de poftele tinereteloru; și 22 urméză dreptatea, cre-di-nța, iubirea și pacea cu cei ce chiamă pre Domnulu din ânimă curată. Éru de întrebările cele nebune și inepte te feresce, sciindu că nascu certe. Și servului Domnului nu i se cade să se certe, ci să fie blându cătră toți, învățatoru, tolerantu; Cu blândetă 25 trându pre adversari; pôte că li va da Dumneșeu pocăința spre cunoscința adevêrului; Și *că* voru scăpa 26 din cursa diabolului, ca unii ce sînt prinși de d'însulu spre a lui voiă.

CAP. 3.

Predicerea unei mari corupțiuni de moravuri. Escalința scripturei.

- Si acésta să scii, că în dîlele cele 1 de pe urmă voru veni timpi cumpliți; Căci voru fi ómenii iubitori de sine, 2 sgârçiți, falnici, trufași, defăimători, neascultători de părinți, nemulțumitori, profani, Fără de iubire firéscă, 3 neîmpăcați, vorbitori de reu, neînfrânați, cruși, neamici binelui; Vênđetori, furioși, îngânfați, iubitori de desfătari mai multu de cătu iubitori de Dumneșeu; Avêndu forma pietăței, éru puterea ei tăgăduindu-o; de 4 5 6 7 8
- acestia te feresce. Căci dintr'acestia sînt cei ce se vîră prin case, și ducu captive femeiuscele cele îngreuéte de pécate, împinse de feliurite poftes; Cari pururea se învăță, și nici odata nu potu veni la cunoscința adevêrului. Precumu și Iannesu și Iambresu s'au opusu lui Moisi, așa și acestia se opunu adevêrului, ómeni fiindu

corupți la minte, reprobați în cre-
9 dință. Dară nu voru înainta mai
multu; căci nebunia lor va fi cu-
noscută tuturor, precumu s'a făcutu
și *nebunia* aceloră.

10 Éru tu ai urmatu învățătura mea,
purtarea, aplicarea, credința, înde-
lunga-răbdare, iubirea, îngăduința,
11 Persecuțiunile, suferințele, cari m'au
întimpinatu în Antiochia, în Iconia,
în Listra; ce felu de persecuțiune
amu răbdatu; dară din toate m'a
12 scăpatu Domnulu. Și toți cari voiescu
a trăi cu pietate în Christosu Iisusu
13 voru fi persecutați. Éru ómenii cei
vicleni și amăgitori voru propăși spre
mai reu, amăgindu și amăgindu-se.

14 Éru tu remăi în cele ce te-ai în-
vățatu, și *despre cari* te-ai încredin-
țatu, sciindu de la cine te-ai învățatu;
15 Și că din copilaria scii sântele scrip-
turi, cari potu să te înțeleptescă spre
mântuire prin credința cea în Chris-
16 tosu Iisusu. Tótă scriptura *este* însu-
flată de Dumneđu, și de folosu spre
învățatură, spre muștrare, spre în-
dreptare, spre înțeleptirea cea întru
17 dreptate; Ca omulu lui Dumneđu
să fie deplinu, pregătitu spre totu
lucrulu bunu.

CAP. 4.

Detoriile presbiterului. Pavelu predice mórtea sa
în curându. Încrederea sa în făgăduințele lui Dum-
neđu.

1 Te juru dreptu aceea înaintea lui
Dumneđu și Domnului Iisusu Chris-
tosu, care va să judece pre și și
mórți în aretarea sa și împărăția sa:
2 Predică cuvântulu, stăruesce la timpu
și fără timpu; muștră, cértă, îndemná
cu tótă îndelunga-răbdare și cu învê-
3 țatură. Căci va veni timpu, cându nu
voru suferi învățătura cea sănătósă;
ci duple poftelē loru și voru gră-
mădi învățatori gădilindu-și auđu.
4 Și-și voru întórce auđu de la ade-
5 vėru, éru la basne se voru pleca. Éru
tu priveghiéză în toate, sufere, fă lu-
crulu evangelistului, implinesce ser-
viciulu teu.

Căci me sacrificu deja, și timpulu 6
despărțirei mele s'a apropiatu; Lupta 7
cea bună amu făcutu, amu sfârșitu
cursulu *meu*, amu păzitu credința;
De acumu 'mi este păstrată cununa 8
dreptăței, cari 'mi va da-o Domnulu
judecătorulu celu dreptu, în ziua
aceea; și nu numai mie, ci și tuturor
celoru ce au iubit venirea lui.

Silesce-te a veni la mine curându; 9
Căci Demasu m'a părăsitu, iubindu 10
lumea de acumu, și s'a dusu la Thes-
salonicu; Crescu la Galatia, Titu la 11
Dalmația. Singuru Luca este cu mine.
Pre Marcu, luându-lu, să-lu aduci cu
tine; căci 'mi este de folosu pentru
serviciu. Éru pre Tichicu l'amu tră- 12
mesu la Efesu.

Mantia, care o amu lăsatu în Tro- 13
ada la Carpu, venindu să o aduci, și
cărțile, mai cu sémă pergamentele.

Alesandru arămarulu mi-a făcutu 14
multe rele; plătescă-i Domnulu du-
pre faptele lui; De care și tu te pă- 15
zesce, căci fórte s'a opusu cuvintelor
nóstre.

La întâia mea apėrare nimenea nu 16
m'a asistatu, ci toti m'au părăsitu;
să nu li se socotescă. Éru Domnulu 17
a stătutu lúngă mine, și m'a întăritu;
ca prin mine predicarea să se împli-
nescă, și *ca* să o auđa toate Gințile;
și amu scăpatu din gura leului. Și 18
mė va scăpa Domnulu de totu lucrulu
reu, și *mė* va mântui spre împărăția
sa cea cerescă; căruia *fie* mărire în
seculii seculilor. Aminu.

Salutați pre Priskilla și pre Akila, 19
și casa lui Onesiforu. Erastu a re- 20
masu în Corintu; éru pre Trofimu
l'amu lăsatu în Melita, bolnavu. Si- 21
lesce-te a veni mai 'nainte de érnă.
Te salută Evbulu, și Pudu, și Linu și
Claudia și toți frații. Domnulu Iisusu 22
Christosu *fie* cu spiritulu teu. Charulu
fie cu voi. Aminu.

*A doua epistolă cătră Timotheiu,
celu întâiu rōnduitu episcopu bese-
ricei Efeseniloru, s'a scrisu de la
Roma, cându a doua óră a stătutu
Pavelu înaintea Cesarului Neronu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

T I T U.

CAP. 1.

Cumu trebuie să se porțe presbiterii besericeloru.
Vițiuri comune la Creteni.

- 1 Pavelu servu alu lui Dumneșeu, și apostolu alu lui Iisusu Christosu, duple credința aleșiloru lui Dumneșeu, și duple cunoscința adevărului, celui
2 duple pietate; În speranța vieței celei eterne, pe care a făgăduit'o Dumneșeu, celu ce nu pôte minți, mai 'nainte
3 de seculi eterni; Éru în timpululu seu a descoperitu cuvântulu seu prin predicarea, care mi s'a încredințatu, duple ordinulu lui Dumneșeu, Mântuitorulu nostru: Lui Titu, adevăratulu
4 meu fiu duple credința cea comună: charu, milă și pace de la Dumneșeu Părintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu, Mântuitorulu nostru.
5 Pentru acésta te-amu lăsatu în Creta, ca să îndreptezi cele ce lipsescu, și să rînduesci presbiteri în fiecare cetate, precumu ți-amu ordinaru:
6 De este cineva neprihănit, bărbatu alu unei femei, avêndu copii credincioși, cari nu sînt calificați de desfrênare, séu de neascultare. Căci episcopulu trebuie să fie neprihănit, ca unu îngrijitoru alu lui Dumneșeu; nesumețu, nemâniosu, nebețivu, nebătêuşu, nedoritoriu de câstigu neonestu; Ci iubitoru de străini, iubitoru de bine, trêzu, dreptu, sântu, înfrênatu; Țiîndu-se de cuvântulu celu credinciosu duple învățatură, ca să pôtă prin învățatura cea sănătósă și a svătui și a înfrunța pre cei ce se opunu.
10 Căci sînt mulți și neascultători, limbuți și amăgitori, mai cu sémă
11 cei din circumcisiune; Cărora trebuie a li astupa gura, cari restórnă întregi case, învățându cele ce nu se cade,
12 pentru câstigu necuviosu. Unu profetu alu loru dintre d'inșii a đisu: Cretenii sînt totu-dé-una minciunoși, fére rele, pântece leneșe. Mărturia acésta este adevărată. Pentru
13 aceea cértă-i aspru, ca să fie sănătóși în credință; Pentru ca să nu dee luare
14 aminte la basme Iudeesci, și la ordi-

nele ómeniloru, cari se întorcu de la adevêru. Tóte sînt curate celoru curate, éru celoru necurați și necredincioși nimicu nu este curatu; ci li s'a pângăritu și mintea și consciința. Ei mărturisescu că sciu pre Dumneșeu; éru cu faptele 'lu tăgăduescu, urîți fiindu și neascultători, și spre totu lucrulu bunu netrebniici.

CAP. 2.

Detorii diverse. Învățatura despre charulu lui Dumneșeu.

Dară tu vorbesce cele ce sînt potrivite cu învățatura sănătósă: Bêtrâni, să fie trezi, moderați, prudenti, sănătóși în credință, în iubire, în răbdare. Asemenea și bêtrânele să aibă purtare cuvenită sântirei: nevorbitóre de reu, nebețive, învățátóre de bine; Ca să învețe pre cele tinere să-și iubescă bărbații loru, să-și iubescă copiii, și să fie caste, curate, stătátóre în case, bune, supuse barbațiloru loru, ca să nu se defaime cuvântulu lui Dumneșeu. Asemenea pre cei tineri îndémná-i să fie înfrênati. În tóte dându-te pre tine esemplu de fapte bune, aretându în învățatură nestricare, serioșitate, sinceritate, Cuvântu sănătóșu și neprihănit, ca adversarulu să se rușineze, neavêndu nimicu a vorbi reu de voi.

Servii să se supună domnilorulu loru, și să li placă în tóte, neîmpotrivindu-i; Neviclenindu-i; ci aretându-li tótă bună-credință, ca să împodobescă învățatura lui Dumneșeu Mântuitorulu nostru în tóte.

Că charulu lui Dumneșeu celu mântuitoru s'a aretatu tuturoru ómeniloru, Învățându-ne, ca lăsându-ne de nepietate și poftele cele lumesci, să trăimu desceți, cu dreptate și cu pietate în lumea de acumu; Așteptându fericita speranță și aretarea mărêță a marelui Dumneșeu și a Mântuitorulu nostru Iisusu Christosu; Care s'a datu pre sine pentru noi, ca să ne scape de tótă nedreptatea, și

să-și curățescă lui-și poporu propriu, 15
rêvnitoru de fapte bune. Acestea vor-
besce și svătuesce, și mustră cu tótă
puterea. Nimenea să nu te despre-
țuescă.

CAP. 3.

Supunere la autorități. Mila lui Dumneșeu în Iisusu
Christosu, și faptele bune.

1 Adu-li aminte să se supună gover-
neloru și autorităților, să *le* asculte,
să fie gata spre totu lucrulu bunu ;
2 Pre nimenea să nu defaime, să nu fie
svadnici, *ci* lini, aretându tótă blân-
deța cătră toți ómenii. Căci eramu și
3 noi óre-cându fără de minte, neascu-
tători, rătăcindu, sclavi fiindu feliu-
riteloru pofte și desfătări, trăindu
în reutate și pismă, urîți fiindu, și
urîndu-ne unulu pre altulu.

4 Éru după ce s'a aretatu bunătatea
și iubirea de ómeni a lui Dumneșeu,
5 Mântuitorulu nostru ; Ne-a mântuitu
elu, nu pentru lucrurile cele cu drep-
tate cari amu făcutu noi, *ci* duple a
lui milă, prin spălarea renascerei și
6 a înnoirei Spiritulu Sântu ; Pre care
l'a vèrsatu preste noi în abundanță
prin Iisusu Christosu, Mântuitorulu
7 nostru ; Ca îndreptându-ne prin cha-
rulu lui, să fimu moscenitori ai vie-
ței eterne duple speranță.

Credinciosu *este* cuvântulu, și pen- 8
tru aceste voiescu să adeverezu, ca
cei ce au creșutu lui Dumneșeu să
se îngrijescă să facă fapte bune. Ace- 9
stea sânt bune și de folosu ómeni-
loru. Éru de întrebările cele nebune,
și de genealogii, și de certe și des-
pute despre lege, feresce-te ; căci sânt
nefolositoare și deșerte. De omulu ere- 10
ticu după una și a duoa svătuire des-
părtesce-te ; Sciindu că unulu ca ace- 11
sta este abătutu, și păcătuesce, con-
demnatu fiindu de sine însu-și.

Cându voiu trâmète pre Artemanu 12
la tine, séu pre Tichicu, silesce-te să
vini la mine în Nicopoli ; căci mi-amu
propusu să ernezu acolo. Pre Zina 13
legistulu și pre Apollosu curêndu să-i
trâmèteți, ca nimicu să nu li lipsescă.
Și să se învețe și ai nostri să facă 14
fapte bune spre trebuințele cele de
folosu, ca să nu fie nefruptiferi. Te 15
salută pre tine toți cei ce sânt cu
mine. Salută pre cei ce ne iubescu
în credință. Charulu *fie* cu voi toți.
Aminu.

*Cătră Titu, celu ântëiu rînduitu
episcopu besericei Creteniloru, s'a
scrisu de la Nicopoli, cetate a Mace-
doniei.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

FILEMONU.

CAP. 1.

Pavelu rógă pre Filemonu să erte pre Onesimu,
servulu seu, și cu iubire să-lu primescă érași.

1 Pavelu legatu alu lui Iisusu Chris-
tosu, și Timotheiu fratele, lui File-
monu iubitulu, și conlucrătorulu
2 nostru ; Și Apfieii celei iubite, și lui
Archipu conlucrătorulu nostru, și
3 besericei celei din casa ta : Charu *fie*
vouî și pace de la Dumneșeu, Părin-
tele nostru, și de la Domnulu Iisusu
Christosu.

4 Mulțumescu Dumneșeuulu meu, în
totu timpulu făcêndu amintire de
5 tine în rugăciunile mele ; Auđindu
de iubirea și credința ta cătră Dom-
nulu Iisusu și cătră toți sântii ; Ca

credința ta comună cu a noastră să se
facă lucrătoare în cunoscința de totu
binele ce este între voi în Christosu
Iisusu. Căci mare bucuriă și mân- 7
găiere avemu în iubirea ta, fiindu că
ânimelè sântiloru s'au reîntăritu prin
tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christosu așiu 8
fi pututu fôrte îndrăsni, să-ți ordinu
ceea ce se cuvine, Cu tóte acestea mai 9
bine rogu-*te* din iubire fiindu ceea *ce*
sânt Pavelu bêtrânulu, și acumu chiaru
și legatu pentru Iisusu Christosu. Ro- 10
gu-*te* pentru fiulu meu Onesimu, pre
care l'amu născutu în lanțurile mele ;
Care óre-cându era ție nefolositoru, 11
ear'acumu și ție și mie pré'foliositoriu

pre care l'amu și trămesu înapoi.
 12 Deci primesce-lu pre elu, adecă pre
 13 ânuma mea. Pre acesta voiamu să-lu
 ținu la mine, ca în locul tu să-mi
 14 ajute în lanțurile evangheliei; Dară
 fără voia ta nimicu nu amu voitu să
 facu, ca fapta ta cea bună să nu fie
 15 ca din silă, ci de voiă. Căci pôte pentru
 acésta s'a depărtatu pe unu tîmpu, ca
 16 în eternu să-lu aibi; De acumu *dară*
 să nu-lu *mai ai* ca pre unu servu, ci
 mai pre susu de servu, frate iubit, *ceea*
ce mai cu sémă elu *este* mie, și cu atâta
 mai multu ție, și dupre corpu și
 17 în Domnulu. Căci de mă socotesci
 soțiu, primesce-lu pre d'însulu ca
 18 pre mine. Éru de te-a nedreptățitu
 în ceva, séu 'ți este detoru, aceea
 19 mie să o socotesci; Eu Pavelu amu

scrisu cu mâna mea, eu voiu plăti;
 ca să nu-ți dîcu, că și tu însu-ți 'mi
 esti detoru. Da, frate, eu să mă bu- 20
 curu de tine în Domnulu; liniscesce
 ânuma mea în Domnulu. *Acésta* amu 21
 scrisu ție, încređându-mă în ascultarea
 ta, sciindu că vei face și mai multu
 decâtu dîcu. Totu o dată gătesce-mi 22
 și gazdă, căci speru că prin rugăciu-
 nile vóstre voiu fi dăruitu voui.

Te salută pre tine Epafras cel 23
 împreună cu mine legatu pentru Chris-
 tosu Iisusu; Marcu, Aristarchu, De- 24
 masu, Luca, conlucrătorii mei. Cha- 25
 rulu Domnului nostru Iisusu Chris-
 tosu *fi* cu spiritulu vostru. Aminu.
Cătră Filemonu s'a scrisu de la Roma
și s'a trămesu prin servulu Onesimu.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

E B R E I.

CAP. 1, 2.

Iisusu Christosu, Fiiulu lui Dumneđu, înălțatu mai
 pre susu de ângeri și de tóte făpturile. Indemnare de
 a primí invěțătura lui Iisusu Christosu, carele a venitu
 spre a ne mântui.

1 În multe părți și în felurite chipuri
 vorbindu Dumneđu de demultu că-
 tră părinți prin profeti, în dîlele ace-
 stea mai de pe urmă ni-a vorbitu prin
 2 Fiiulu. Pre care l'a pusu moscenitoru
 tuturoru, prin care a făcutu și secu-
 3 lii; Care fiindu strălucirea mărirei,
 și imaginea ființei lui, și purtându
 tóte cu cuvântulu puterei sale, făcendu
 prin sine însu-și curățirea păcatelor
 4 nóstre, a ședutu d'adrépta maie-
 stăței în înălțimi: Cu atātu mai
 bunu făcendu-se de câtu ângerii, cu
 câtu a moscenitu nume mai strălucitu
 de câtu d'înșii.
 5 Căci căruia din ângeri a dîsu cându-
 va: Fiiulu meu esci tu, eu astă-dî
 te-amu născutu? și érași: Eu voiu
 fi lui Părinte, și acela va fi mie Fiiu.
 6 Și érași, cându duce pre celu ân-
 tēiu-născutu în lume, dîce: Și să se
 închine lui toți ângerii lui Dumneđu.
 7 Și în privirea ângieriloru dîce: Celu
 ce face pre ângerii sei spirite, și pre
 8 servii sei pară de focu. Éru cătră

Fiiulu *dîce*: Tronulu teu, Dumneđu, este
 în seculii seculiloru; sceptrulu
 dreptăței *este* sceptrulu împărăției
 tale. Iubit'ai dreptatea, și ai uritu 9
 fără-de-legea; pentru aceea te-a unsu
 pre tine Dumneđu, Dumneđuulu teu,
 cu oleulu bucuriei mai multu de câtu
 pre soții tei. Și: La începutu tu, 10
 Dómne, ai întemeiatu pământulu, și
 lucrurile mânilor tale sînt ceriurile;
 Acelea se voru perde, éru tu remâi, 11
 și tóte ca unu vestmētu se voru
 învechi; Și ca o îmbrăcăminte le 12
 vei înfășiura, și se voru schimba;
 éru tu același esci, și anii tei nu se
 voru sfârși.

Éru căruia dintre ângeri a dîsu 13
 cândva: Șeđi d'a drépta mea, pēnē
 cându voiu pune pre neamicii tei
 asternutu peciórelor tale? Au nu toți 14
 sînt spirite servitóre, cari se trāmetu
 spre serviciu pentru cei ce voru să
 moscenéscă mântuirea?

Pentru aceea ni se cade mai multu 1
 să luāmu aminte la cele ce s'au auditu,
 ca nu cândva să ne alunecāmu. Căci 2
 de a fostu siguru cuvântulu ce s'a
 vorbitu prin ângeri, și tótă abaterea

și neascultarea a primitu dréptă res-
 3 plătire, Cumu vomu scăpa noi, negri-
 gindu o astu feliu de mântuire ? care
 luându începere a se predica de la
 4 Domnulu, ni s'a adevéritu prin cei
 ce l'au auđitu ; Împreună mărturi-
 sindu Dumneđu cu semne si cu mi-
 nuni și cu feliorite puteri, și cu îm-
 părtășiri de ale Spiritului Sântu,
 dupre voia sa.

5 Căci nu ângeriloru a supusu Dum-
 neđu lumea cea viitoare, despre care
 6 vorbimu ; Ci a mărturisiru óre-cine
 undeva, đicându : Ce este omulu,
 că-lu amintesci séu fiulu omului că-lu
 7 cercetezi ? L'ai micșoratu puçinu ceva
 de câtu ângerii ; l'ai încununatu cu
 mărire și cu onóre, și l'ai pusu preste
 8 lucrurile mâniloru tale ; Tóte le-ai
 supusu subu picioarele lui. Și dacă
 i-a supusu tóte, nimicu nu a lăsatu
 lui nesupusu. Dară acumu încă nu ve-
 9 demu supuse lui tóte. Éru pre Iisusu
 celu micșoratu puçinu ceva decâtu
 ângerii 'lu vedemu încununatu cu
 mărire și cu onóre, pentru suferirea
 morței ; ca elu prin charulu lui Dum-
 neđu să guste mórte pentru toți.
 10 Căci se cădea aceluia pentru care
sânt tóte, și prin care *sânt* tóte, adu-
 cându mulți fii la mărire, să facă pre
 autorulu mântuirii loru desevarșitu
 prin suferinți.

11 Căci celu ce sântesc și cei ce se
 sântesc *sânt* toți dintr'unulu ; pen-
 12 tru care causă nu se rușinează a-i
 numi frați ; Đicându : Spune-voiu nu-
 mele teu frațiloru mei ; în međiloculu
 13 adunării te voiu lăuda. Și érași :
 Eu voiu pune încrederea mea într'in-
 14 sulu. Și érași : Éccé eu și copiii,
 cari mi-a datu Dumneđu. Deci
 fiindu că copiii sânt părtășii carnei
 și sângelui, și elu de asemenea a
 participatu la aceleași, ca prin mórte
 să desființeze pre celu ce are stépâ-
 nirea morței, adecă pre diabolulu ;
 15 Și să elibereze pre cei ce prin frica
 morței în tótă vieța erau supuși ser-
 16 vituței. Căci de siguru pre ângeri nu
 a luatu pentru sine ; ci semênța lui
 17 Abraamu a luatu. Pentru aceia tre-
 buia în tóte a se aseména frațiloru,
 ca să fie milostivu și credinciosu ar-
 chiereu în cele ce *sânt* cătră Dum-

neđu, spre a face împăcare pentru
 18 pécatele poporului. Căci în ceea ce
 a suferitu, însu-și fiindu ispititu, póte
 să ajute și celoru ce se ispitescu.

CAP. 3—6.

Despre ascultarea ce detorimu lui Iisusu Christosu.
 Superioritatea lui Iisusu Christosu asupra lui Moisi.
 Despre participarea la repausulu lui Dumneđu, și
 despre puterea cuvântului. Preuția lui Iisusu Chris-
 tosu de la Dumneđu. Despre pericolulu de a părăsi
 credința. Speranța Chrestină.

Pentru aceea, frați sânti, părtășii 1
 chiămării celei ceresci, priviți pre
 Apostolulu și Archiereulu mărturi-
 sirei nóstre, pre Iisusu Christosu ;
 Care era credinciosu celui ce l'a rôn- 2
 duitu, precumu și Moisi în tótă casa
 lui. Acesta s'a socotitu vrednicu 3
 de mai multă onóre decâtu Moisi, cu
 câtu are mai multă onóre celu ce a
 ziditu casa de câtu casa. Căci tótă 4
 casa se zidesce de cineva, éru celu
 ce a ziditu tóte *este* Dumneđu.
 Moisi adevéru a fostu credinciosu în 5
 tótă casa lui *Dumneđu* ca servu,
 spre mărturia celoru ce erau să se
 vorbescă. Éru Christosu ca unu fiu 6
 în casa sa, a căruia casă sântemu
 noi, dacă vomu ținé neclătitu péné
 la sfârșitu îndrăsnéla și fala spe-
 ranței.

Dreptu aceea, precumu đice Spi- 7
 ritulu Sântu : Asta-đi de veți auđi
 vócea mea, Nu ví învirtoșați ânimele 8
 vóstre, ca și în întăritare, în điuă
 ispitemi în pustiiu ; Unde m'au ispititu 9
 părinții vostri, m'au cercatu, și au
 vedutu lucrurile mele patru-đeci de
 ani. Pentru aceea m'amu mâniatu 10
 asupra generațiunei acesteia, și amu
 đisu : Pururea se rătăcescu cu ânima,
 și nu au cunoscutu căile mele ; În- 11
 câtu m'amu juratu în mânia mea, că
 nu voru întra în repausulu meu. So- 12
 cotiți, frațiloru, ca să nu fie cândva
 în vre unulu din voi ânimă viclénă
 de necredință, care să se depărteze
 de la Dumneđuulu celu viu. Ci în- 13
 demnați-vé unulu pre altulu în tóte
 đilele, péné ce se đice astă-đi, ca
 să nu se împetréscă cineva dintre
 voi cu încelăciunea pécatalui. Căci 14
 ne-amu făcutu părtășii lui Christosu,
 dacă ținemu începutulu încrederei
 nóstre péné în sfârșitu neclătitu. De 15
 óre ce se đice : Astă-đi de veți auđi

vócea sa, nu v^ă împetriți ¹⁶ânimele vóstre, ca și în întăritare. Căci unii auđindu l'au amăritu ; dară nu toți cari au eșitu din Egiptu cu Moisi. Și asupra căroră s'a mâniatu patruđeci de ani? au nu asupra celoru ce au p^ăcătuitu, ale căroră corpuri au căđutu în pustiiu? Și căroră s'a juratu, ca să nu între în repausulu lui, de cătu numai celoru ce nu au cređutu? Vedemu dară că nu au pututu să între pentru necredința *loru*.

1 Deci să ne tememu ca nu cumva, av^ăndu promisiune de a întra în repausulu lui, să se socóta cineva lip-situ de d'insa. Căci și noi avemu promisiune ca și aceia ; dară nu a folositu pre aceia cuv^ăntulu celu datu în scire, nefiindu amestecatu cu credința celoru ce au auđitu. Căci *numai* 3 dacă amu cređutu, întrămu noi în repausu, precumu a disu: M'amu juratu în mânia mea, de voru întra în repausulu meu ; măcaru că de la întemeierea lumii s'au sfârșitu lucrurile. Căci a đisu óre-unde de *điua* a șeptea astu feliu : Și s'a repausatu Dumneđu în điua a șeptea de tóte lucrurile sale. Și într'acestu *locu* 5 érași : De voru întra în repausulu meu. Deci fiindu că remâne, ca órecari să între în elu : și aceia căroră mai nainte li s'a datu în scire din cauza necredinței nu au intratu.

7 Érași după atâta tîmpu otăresce o đí, đic^ăndu în Davidu : Astă-đi de veți auđi vócea lui, nu v^ă împetriți 8 ânimele vóstre. Căci dacă Iosua li aru fi datu repausu, nu aru fi vorbitu după acestea de altă đí. Dreptu aceea 9 rămâne repausu pentru poporulu lui Dumneđu. Căci celu ce a intratu în repausulu lui, și acela s'a repausatu de lucrurile sale, precumu Dumneđu de ale sale.

11 Deci să ne silimu a întra într'acelu repausu, ca să nu cadă cineva după același esemplu alu neascultărei. Căci cuv^ăntulu lui Dumneđu este viu și puternicu, și mai ascuțitu decâtu ori-ce 12 sabiă cu duo^ă tășuri, și pătrunde până ce desparte sufletulu și spiritulu, închieturile și m^ăduva, și *este* judecatoru cugeteloru și gânduriloru âni-

mei. Și nu este nici o făptura ascunsă 13 înaintea lui, ci tóte *s^ănt* góle și descoperite înaintea ochiloru celui căruia avemu a da s^ămă.

Dreptu aceea av^ăndu arhieru mare, care a străbătutu ceriurile, pre 14 Iisusu, Fiiulu lui Dumneđu, să ținemu mărturisirea. Căci nu avemu 15 arhieru, care să nu pótă compatimi cu neputințele nóstre ; ci pre unulu ispititu în tóte ca și noi, înse fără de p^ăcatu. Să ne apropiămu dară cu 16 îndrăsn^ălă la tronulu charului, ca să luămu milă, și să aflămu charu spre ajutoru la tîmpu.

Căci totu arhierulu luându-se din- 1 tre ómeni, se r^ănduesce pentru ómeni în cele ce *s^ănt* ale lui Dumneđu, ca să aducă daruri și sacrificie pentru p^ăcate : Care să pótă compătimi cu 2 cei ignoranți și rătăciți, fiindu că și elu este cuprinsu de neputință. Și 3 pentru ac^ăsta trebue, precumu pentru poporu, așa și pentru sine să aducă pentru p^ăcate. Și nimenea nu-și ia lui-și 4 onórea *ac^ăsta*, ci celu chiamatu de Dumneđu, cumu *era* Aaronu. Așa și 5 Christosunu și-a luatu sie-și onóre de a fi arhieru, *ci a primitu de la* celu ce a vorbitu cătră d'insulu : Fiiulu meu esci tu, eu astă-đi te-amu născutu. Precumu și într'altu *locu* đice : Tu 6 *esci* preutu în eternu după ordinea lui Melchisedecu.

Care în đilele, cându a fostu în 7 corpu, aduc^ăndu rugăciuni și rugăminți cu strigare tare și cu lacrimi cătră celu ce putea a-lu m^ăntu^í de m^ărte, și eliberatu fiindu de temere ; Măcaru că era fiu, s'a învățatu as- 8 cultarea din cele ce a suferitu ; Și 9 așa desevarșindu-se, s'a făcutu tuturu celoru ce-lu ascultă autoru de m^ăntuire eternă ; Numitu fiindu de 10 Dumneđu arhieru după ordinea lui Melchisedecu ; Despre care multu 11 avemu a vorbi și greu de esplicatu, fiindu că s^ănteți târđii la auđu.

Căci voi, cându după tîmpu trebue 12 să fiți învățatori, v^ă trebuesce înși-v^ă să v^ă învățați cari *s^ănt* cele d'ânt^ăei începuturi ale cuv^ăntulu lui Dumneđu ; și ați ajunsu a ave trebuință de lapte, éru nu de nutrimentu v^ăr-

13 tosu. Căci totu celu ce se nutresce
cu lapte nu înțelege cuvântulu drep-
14 tăței, căci este pruncu. Éru pentru
cei de vrastă deplină este unu nutri-
mântu vîrtosu, cari prin multă deprindere și-au esercitatu simțirile,
spre a destinge binele de reu.

1 Pentru aceea lăsându începuturi
ale învățătorei lui Christosu, să pro-
pășimu spre desevărsire; nu érași
punendu temeliă a pocăinței din lucruri
môrte, și a credinței în Dumne-
2 deu; A învățătorei botezuriloru și a
punerei mâneloru și a învierii mor-
3 țiloru, și a judecătoi celei eterne. Și
acésta vomu face, de va învoi Dum-
4 neđeu. Căci este cu neputință, ca
cei ce odată s'au luminatu, și au
gustatu darulu celu cerescu, și s'au
5 făcutu părtași Spiritului Sântu, Și au
gustatu cuvântulu celu bunu alu lui
Dumneđeu, și puterile secululu celui
6 viitoru; De voru căde, ca érași să se
înnoéscă spre pocăință; fiindu că a dua
óra crucifică loru-și pre Fiiulu lui
Dumneđeu și-lu punu spre batjocorire.
7 Căci pământulu care se adapă de
plóea ce vine de multe ori asupra sa,
și produce érbă de trebuință acelor
8 pentru cari se lucréză, primesce bine-
cuvântare de la Dumneđeu; Éru care
aduce din sine spini și ciulini *este*
netrebnicu și aprópe de blăstemu,
alu căroru sfârșitu *este* arsura.
9 Dară sîntemu încredințați despre
voi, iubițiloru, de cele mai bune și
cari se ținu de mântuire, deși vor-
10 bimu așa. Căci Dumneđeu nu *este*
nedreptu, să uite lucrulu vostru și
ostenéla dragostei, carea ați aretatu
11 pentru numele lui, servindu sânti-
loru, și mai 'nainte și acumu. Éru
dorimu ca fie-care din voi să arete
acéstași silință spre deplină credință
12 a speranței pêně în sfârșitu; Ca să
nu fiți leneși, ci următori celoru ce
13 prin credință și prin răbdare mo-
scenescu promisiunile. Căci Dumne-
đeu promisiune dându lui Abraamu,
fiindu că nu se putea jura pe nimenea
mai mare, s'a juratu pe sine-și,
14 Dicēdu: Cu adevératu te voi bine-
cuvēnta și te voi îm mulți fórte. Și
15 așa asceptāndu cu răbdare, a do-

bēnditu promisiunea. Omenii în ade- 16
vėru se jură pre celu mai mare, și
jurāmēntulu li *este* sfârșitulu a tótă
cérta, servindu spre adevērire. Pen- 17
tru care, voindu Dumneđeu să arete
mai bine moșcēnitoriloru promisiu-
nei neschimbarea voiei sale, a pusu
la medilocu jurāmēntulu; Ca prin 18
duoē lucruri nemutabile, în cari *era*
cu neputință să mință Dumneđeu,
să avemu noi tare mângăiere, cari
avemu adăpostu a apuca speranța
cea pusă înaintea nóstră; Carea o 19
avemu ca o ancoră a sufletulu, si-
gură și tare, și care întră din cele în
întu după catapetémă; Unde înainte- 20
mergētoru pentru noi a intratu, *adecă*
Iisusu, făcutu Archiereu în eternu după
ordinea lui Melchisedecu.

CAP. 7—10.

Comparațiunea lui Iisusu Christosu și a preuției lui
cu Melchisedecu, și cu preuția lui Levi. Cele duoē
aședăminte. Cortulu și sacrificiele legei tipi ai bunu-
riloru viitoare. Rescumpărarea făcută de Christosu
odată pentru totu-dé-una.

Căci acestu Melchisedecu, regele 1
Salemulu, preutulu lui Dumneđeu
celu pré-înaltu, care a întimpinatu
pre Abraamu, cându s'a întorsu acesta
de la tăierea regiloru, și l'a bine-
cuvēntatu; Căruia Abraamu i-a și 2
datu deciuélă din tóte; alu căruia
nume însemnéză mai întēiu regele
dreptătoi, éru apoi a fostu regele
Salemulu, care este rege alu păcei;
Fără părinte, fără mumă, fără ge- 3
nealogiă, neavēndu nici începutu đil-
leloru, nici sfârșitu vieței; asemē-
natu fiindu Fiiulu lui Dumneđeu,
remāne preutu pururea.

Vedeți dară cătu de mare a fostu 4
acesta, căruia și patriarchulu Abra-
amu i-a datu deciuélă din pradă!
Adevėru cei din fiii lui Levi, cari pri- 5
mescu preuția, au *pentru sine* ordinu
să ia deciuélă de la poporu dupre
lege, *adecă* de la frații loru, măcaru
că și aceia au eșitu din cópsele lui
Abraamu; Éru celu ce nu se trăgea 6
de la d'înșii a luat deciuélă de la
Abraamu, și a bine-cuvēntatu pre
celu ce avea promisiunile. Și fără de 7
contradicere celu mai micu se bine-
cuvēntéză de celu mai mare.

Și aici ómenii cei muritoru iau 8
decuiele, éru acolo elu *le ia*, de care

9 se mărturisește că este viu. Și în
scurtu, și Levi, care ia decuielă, a
10 datu decuielă prin Abraamu. Căci
încă în cõpsele părintelui seu era,
cându l'a întimpinatu Melchisedecu.
11 Deci de aru fi fostu desevărsire
prin preuția Levitică, (căci subu
aceea poporul a primitu legea,) pen-
tru ce mai *era* trebuință să se redice
altu preutu duple ordinea lui Melchi-
sedecu, și să nu se ȃică duple ordinea
12 lui Aaronu? Căci schimbându-se
preuția, de nevoiă se schimbă și legea.
13 Căci acesta, de care se ȃicu acestea,
este de altă seminția, din care ni-
14 mene a funcționațu la altaru. Căci
învederatu *este*, că din Iuda a resă-
ritu Domnulu nostru, despre care
seminția Moisi nu a vorbitu nimicu
15 de preuția. Și încă cu multu mai în-
vederatu *este*, fiindu că duple ase-
menarea lui Melchisedecu se redică
16 altu preutu; Care nu s'a făcutu duple
legea unui ordinu trupescu, ci duple
17 puterea unei vieți nemărginite. Căci
mărturisește *scriptura*: Tu *esci* preutu
în eternu duple ordinea lui Melchi-
sedecu.
18 Căci desființarea unui ordinu, care
mai 'nainte a fostu, se face pentru
19 slăbăciunea și nefolosulu ei. Căci le-
gea nu a făcutu nimicu desevărsitu,
ci *este* introducerea unei mai bune
speranțe, prin care ne apropiămu de
20 Dumneȃeu. Și pre cătu nu fără de
21 jurământu *s'a făcutu preutu*; [Căci
aceia fără de jurământu se făceau
preuți; éru acesta cu jurământu prin
celu ce a ȃisu cătră d'insulu: Juratu-
s'a Domnulu, și nu se va căi: Tu *esci*
preutu în eternu duple ordinea lui
22 Melchisedecu]; Cu atâta s'a făcutu
Iisusă garantulu unui aședământu
mai bunu.
23 Aceia mai mulți erau preuți, pen-
tru că din causa morței nu puteau
24 rămâne; Éru acesta, pentru că re-
mâne în eternu, are preuția neîncăl-
25 cată. Pentru aceea pôte și a mântu
cu deplinitate pre cei ce vinu prin elu
la Dumneȃeu, pururea trăindu să me-
ȃilocescă pentru d'înșii.
26 Căci unu asemenea archiereu ni se
cuvinea, *care este* sântu, nevinovatu,
fără de pată, deosebitu de cei pęcă-

toși, și mai înaltu de cătu ceriurile;
Care nu are trebuință în tôte ȃilele, 27
ca acei archierei, a aduce sacrificie
mai înteu pentru pęcatele sale, și
apoi pentru ale poporului; căci acé-
sta o a făcutu odată aducându-se pre
sine. Căci legea rõnduesce pre ómeni 28
archierei cari au neputințe; éru cu-
vântulu jurământului, celui ce a fostu
în urma legi, pune pre Fiiulu, care
este desevărsitu în eternu.

Éru încheierea celor ȃise *este*: A- 1
vemu unu asemenea archiereu, care
s'a aședatu d'a drépta tronului maje-
stăței în ceriuri; Servu sânteloru și 2
cortului celui adevăratu, care l'a în-
fiptu Domnulu, și nu omulu.

Căci totu archiereulu s'a rõnduitu 3
să aducă daruri și sacrificie; pentru
aceea *este* de nevoiă, ca și acesta să
aibă ceva de adusu. Căci de aru fi 4
pe pământu, nu aru fi preutu, fiindu
că sânt preuți ce aducu daruri duple
lege; Cari servescu chipului și umbrei 5
celoru ceresci, precumu s'a spusu lui
Moisi, cându voiă să facă cortulu;
căci, veȃi, ȃice, *ca* să faci tôte duple
chipulu care ȃi s'a aretatu în munte.
Éru acumu a dobënditu unu serviciu 6
mai înaltu, cu cătu este meȃilocitorulu
unui mai bunu aședământu, care este
aședatu cu mai bune promisiuni.

Căci celu înteu aședământu de 7
aru fi fostu fără de prihană, nu s'aru
fi cerutu locu pentru unu alu duoilea;
Dară muștrându-i ȃice: Éccé vinu 8
ȃile, ȃice Domnulu, cându voiu face
aședământu nou cu casa lui Israelu
și cu casa lui Iuda; Nu duple aședă- 9
mântulu, care amu făcutu cu părinții
loru în ȃiua, cându i-amu apucatu de
mână să-i scoțu din pământulu Egiptu-
lului; pentru că ei nu au remasu în
aședământulu meu, și eu i-amu pără-
situ, ȃice Domnulu. Căci acesta este 10
aședământulu care voiu face cu casa
lui Israelu după acele ȃile, ȃice Dom-
nulu: Voiu pune legile mele în cuge-
tulu loru, și le voiu scrie în ânimele
loru; și voiu fi loru Dumneȃeu, și ei
voru fi mie poporu; Și nu va mai în- 11
vęța fie-care pre aprópele seu, și fie-
care pre fratele seu, ȃicându: Cunósce
pre Domnulu; căci toți mă voru cu-

12 nósce de la celu micu pêně la celu mare. Căci voiu fi milostivu nedreptăților lor, și păcatele lor și fără-de-legile lor nu le voiu mai aminti.

13 **Dicēdu:** Unu nou *aședământu*, a învechitu pre celu d'ântěiu. Éru ce se învechiesce și îmbetrănesce *este* aprópe de peire.

1 **Deci** și celu ântěiu *aședământu* avea regule de serviciu, și sanctuariu pământescu. Căci s'a formatu unu cortu; și în *partea* d'ântěiu *era* sfeciniculu și mésa, și pânile de punere înainte; care se numesce sântele. Éru după a duoa perdea, cortulu celu ce se chiăma: Sântele sânteloru; Care avea tămăiătóre de aur, și chivotulu legeri, ferecatu preste totu cu aur, în care *era* vasulu celu de aur, care avea manna, și toégulu lui Aaronu ce înflorise, și tablele *aședământulu*; Éru pe d'asupra lui cherubimii mării, cari umbriau propițiatorulu; despre care nu trebuie acum a vorbi cu de amăruntulu.

6 Éru acestea fiindu tocmite așa, preuții intrau în totu timpul în cortulu celu d'ântěiu, cându făceau serviciulu; Éru în celu de alu duoilea *întra* odată în anu singuru archiereulu, nu fără de sânge, pre care-lu aducea pentru sine și pentru rătăcirile poporului. Spiritulu celu Sântu dicēdu acésta: că calea ce întră în Sântele Sânteloru nu se aretase, încă stându cortulu celu d'ântěiu; Care simbolu *privesce* timpul de acum, în care se aduc daruri și sacrificie, cari nu potu face desevarșitu duple consciință pre celu ce servece *lui*

10 *Dumneđeu*; *Cuprindēdu-se* numai în mâncări și bēuturi și în feliurite spălări, și în regule trupesci, împuse pêně la timpul îndreptărei.

11 Éru Christosu venindu archiereu bunurilor viitóre, a trecutu prin unu cortu mai mare și mai desevarșitu, nefăcutu de mână, adecă nu alu acestei fapturi, Nici cu sânge de capre și de viței, ci cu sângele seu, a *întratu* odată în cele sante, câstigându

13 eternă rescumpărare *pentru noi*. Căci dacă sângele taurilor și alu capreloru, și cenușa de junice stropindu

pre cei necurați 'i sântesce spre curățirea corpului; Cu câtu mai multu sângele lui Christosu, care prin Spiritulu celu eternu s'a adusu pre sine fără pată lui Dumneđeu, va curăți consciința vóstră de faptele cele mórte, spre a servi Dumneđeului celui viu!

Și pentru acésta este međilocitorulu unui *aședământu* nou, ca supuinđu-se morței spre rescumpărare de la abaterile *făptuite* subu *aședământulu* celu d'ântěiu, să primescă cei chiămați promisiunea moscenirei eterne. Căci unde *este* testamentu, acolo trebuie să fie vorbă despre mórtea celui ce face testamentu. Căci testamentulu are putere în privirea celoru morți; altu-mintrelea este fără putere pêně cându trăesce celu ce face testamentulu.

Pentru aceea nici celu d'ântěiu *aședământu* nu s'a introdusu fără sânge. Căci după ce a vorbitu Moisi totu ordinulu la întregulu poporu duple lege, luându sânge de viței și de capre cu apă și lână roșă și cu issopu, a stropitu cartea și totu poporulu, dicēdu: Acesta *este* sângele *aședământulu*, care Dumneđeu l'a ordinaru voui. Încă și cortulu și tóte vasele de serviciu asemena le-a stropitu cu sânge. Și duple lege mai tóte se curățescu cu sânge; și fără vėrsare de sânge nu se face ertare.

Trebuia dară ca tipurile celoru ceresci să se curățescă cu acestea; éru însu-și cele ceresci cu mai bune sacrificie de câtu acestea. Căci nu în sante făcute de mâni a întratu Christosu, *cari sânt* antitipuri celoru adeverate; ci chiaru în ceriu, spre a se areta acum înainte lui Dumneđeu pentru noi. Nici ca de multe ori să se aducă pre sine, precumu archiereulu întră în cele sante în fie-care anu cu sânge străinu; Căci atunci aru fi trebuitu să sufere de multe ori de la întemeierea lumii; ci acum odată la sfârșitul seculilor s'a aretat, spre a desfința păcatulu prin sacrificiulu seu. Și precumu este hotărítu ómeniloru odată să móră, éru după aceea judecată, Așa și Cristosu odată fiindu adusu să redice păcatele multora, se va areta a duoa óră fără

păcatu spre mântuire celor ce-lu
ascéptă.

- 1 Căci legea avându umbra bunurilor
viitoare, *éru* nu însăși imaginea lucru-
rilor, nici odată nu póte cu aceleași
sacrificie, cari în fie-care anu se aducu
neconținutu, să facă desevărsiți pre
2 cei ce *le* aducu. Căci atunci au nu
aru fi încetatu ele a se aduce? pen-
tru că odată fiindu curățiți cei ce
aducu nu aru mai ave nici o consciință
3 de păcate. Înse prin acestea *se face*
în fie-care anu amintire de păcatu.
4 Căci nu *este* cu puțință, ca sânge de
tauri și de capre să rădice păcatele.
5 Pentru aceea întrându în lume dice:
Sacrificiu și prosforă nu ai voitu, *éru*
6 corpulu mi-ai pregătitu; Olocauste
și *sacrificie* pentru păcatu nu-ți placu.
7 Atunci amu *șisu*: Éccé vinu, (în în-
ceputulu cărței este scrisu despre
mine,) să facu voia ta, o Dumneđeule.
8 Mai susu *dicéndu*: Sacrificiu și pros-
foră și olocauste și sacrificie pentru
păcatu nu ai voitu, nici nu-ți placu,
9 cari se aducu dupre lege; Atunci a
șisu: Éccé vinu să facu voia ta, o
Dumneđeule; elu redică pre cea
d'ântéiu, pentru ca să întemeieze pre
10 cea de a duoa. Prin acéstă voiă sîn-
temu sântiți prin sacrificarea corpului
lui Iisusu Christosu odată.
11 Și totu preutulu stă în tóte dılele
făcendu serviciu, și aduce de multe
ori aceleași sacrificie, cari nici odată
12 nu potu să redice păcate. Éru acesta,
după ce a adusu unu singuru sacri-
ficiu pentru păcate, s'a aședatu pentru
totu-de-una d'a drépta lui Dumne-
13 đeu; Aceptându în urmare pêně se
voru pune neamicii lui asternutu pe-
cióreloru lui. Căci cu unu sacrificiu
14 a adusu la desevărsire pentru totu-
de-una pre cei ce se sântescu.
15 *Acésta* ni mărturisesce și Spiritulu
celu Sântu; căci după ce a *șisu*
mai'nainte: Acesta este aședământulu
16 care voiu face cu d'înșii după acele
dıle, *dice* Domnulu: Pune-voiu legile
mele în ânima loru, și în cugetele
17 loru le voiu scrie, *elu adauge*: Și pă-
catele loru și fără-de-legile loru nu
18 le voiu mai amintí. Éru unde *este*

ertare de acelea, *acolo* nu mai *este*
sacrificiu pentru păcate.

Dreptu aceea, fraților, avându 19
îndrăsnélă a intra în cele sânte prin
sângele lui Iisusu, Pe cale nouă și 20
viă, care ni-a înnoit'o, prin perdeua,
adeca prin corpulu seu; Și *avéndu* 21
preutu mare preste casa lui Dumne-
đeu; Să ne apropiâmu cu adevărată 22
ânimă, asigurați fiindu în credință,
și stropiți la ânimi pentru curățire
de consciința cea rea, și spălați la
corpulu cu apă curată; Să ținemu mă- 23
turisirea speranței *nóstre* neclătita;
(căci credinciosu *este* celu ce a pro-
misu); Și să căutâmu să aprindemu 24
unulu pre altulu spre iubire și spre
fapte bune; Nepărăsindu adunarea 25
nóstră, precumu au unii datină; ci
să *ne* îndemnâmu *unulu pre altulu*;
și cu atâta mai multu, cu câtu vedeți
apropiindu-se *điua*.

Căci dacă păcătuimu de bună voiă, 26
după ce amu primitu cunoscința ade-
vărului, nu mai remâne sacrificiu pen-
tru păcate; Ci óre-care acceptare 27
înfrișată a judecâței, o rêvnă ardê-
tóre, care va să mistue pre cei îm-
potrivitori. Lepădându cineva legea 28
lui Moisi, móre fără de milă prin
duoi séu trei marturi; Cătu de mai 29
aspră socotiți că trebuie să fie pedépsa
celui ce a căcatu pre Fiiulu lui Dum-
neđeu, și a socotitu spurcatu sângele
aședământului cu care s'a sântitu, și
a batjocuritu Spiritulu charului? Căci 30
scımu pre celu ce a *șisu*: A mea *este*
resbunarea, eu voiu resplătí, *dice*
Domnulu. Și érași: Domnulu va ju-
deca pre poporulu seu. Înfricoșatu 31
lucru *este* a căde în mânele Dumne-
đeului celui viu.

Éru aduceți-ví aminte de dılele cele 32
mai dinainte, în cari, luminându-vé
ați suferitu mare luptă de suferinți;
De o parte făcendu-vé privélă prin 33
defăimări și strîmtorări; éru de altă
parte soci fiindu celoru ce au fostu
tractați astu-feliu. Căci ați compăti- 34
mitu la lanțurile mele, și jefuirea de
averile vóstre ați primit'o cu bucuria,
sciindu că aveți în ceriuri mai bună
și mai sigură esistență. Nu lepădați 35
dară încrederea vóstră, care are mare
resplătire.

36 Căci aveți trebuință de răbdare,
ca, făcându voia lui Dumnezeu, să
37 primiți promisiunea. Căci încă pu-
țin u timpu, și celu ce este să vină
38 va veni, și nu va întârda. Eru drep-
tulu va trăi prin credință; și de se
va sfii *cineva*, sufletulu meu nu va
39 ave plăcere într'însulu. Eru noi nu
sântemu din cei ce se sfiescu spre
perdare; ci din cei ce credu spre de-
bândirea sufletului.

CAP. 11.

Eseple luate din Vechiulu Testamentu, cari descriu
natura, puterea și resplătirea credinței.

1 Eru credința este adevărulu celor
sperate, învederarea lucrurilor ce-
2 loru nevădute. Căci prin acésta s'au
probatu cei de demultu.

3 Prin credință pricepemu că lumea
s'a făcutu prin cuvântulu lui Dum-
neđeu, că cele ce se vėdu nu s'au
făcutu din cele vėdute.

4 Prin credință Abelu a adusu lui
Dumneđeu sacrificiu mai bunu de cătu
Cainu, prin care a luatu mărturisirea,
că a fostu dreptu, mărturisindu Dum-
neđeu de darurile lui; și printr' acésta
deși mortu, încă vorbesce.

5 Prin credință Enochu s'a strămu-
tatu, ca să nu vėdă mórte; și nu s'a
aflatu, pentru că Dumneđeu l'a stră-
mutatu; căci mai 'nainte de strămu-
tarea lui a luatu mărturia acésta, că
6 a bine-plăcutu lui Dumneđeu. Dară
fără credință nu *este* cu putință a-i
bine-plăcé; căci celu ce se apropiă
de Dumneđeu trebue să cređă că elu
este, și că este resplătitoru celor
ce-lu caută.

7 Prin credință Noe însciințatu fiindu
de Dumneđeu despre cele ce încă nu
se vėduseră, temėndu-se a gătitu arcă
spre mântuirea casei sale; și prin
acésta a condamnatu lumea, și s'a
făcutu moscenitoru dreptăței celei
din credință.

8 Prin credință Abraamu, chiămatu
fiindu de a eși la loculu, care era
să-lu ia spre moscenire, a ascultatu;
și a eșitu, nesciindu unde merge.

9 Prin credință a petrecutu în pămēn-
tulu promisiunei, ca într'unu pămēntu
străinu, în corturi locuindu cu Isaacu
și cu Iacobu, moscenitorii aceleiași
10 promisiuni; Căci ascepta cetatea,

care are temelii, alu căreia architectu
și creatoru *este* Dumneđeu.

Prin credință și însă-și Sara a pri- 11
mitu putere spre conceperea seminței,
și preste timpulu vrēstei a născutu,
pentru că a socotitu credinciosu pre
celu ce a promis. Pentru aceea s'au 12
născutu dintr'unulu, și acela ca și
mortu, ca stelele ceriului în mulțime,
și ca nēsipulu celu nenumerabilu de
pe malulu mării.

Acestia toți au muritu în credință, 13
neprimindu cele promise, ci de de-
parte vėdėndu-le, și convingėndu-se
de *ele*, și îmbrăcișāndu-le, și mă-
turturisindu că erau străini și peregrini
pe pāmēntu. Căci cei ce đicu unele 14
ca acestea, spunu învederatu că caută
patriă. Și de și-aru fi adusu aminte 15
de aceea din care au eșitu, au avutu
destulu timpu a se întórce. Eru acum 16
dorescu de *patria* cea bună, adecă
de cea cerescă; pentru aceea nu se
rușineză de d'înșii Dumneđeu a se
numi Dumneđeu lor; căci li-a
gătitu cetate.

Prin credință Abraamu, ispititu 17
fiindu, a adusu sacrificiu pre Isaacu,
și celu ce primise promisiunile aducea
pre celu unulu-născutu; Despre care 18
s'a đisu: În Isaacu ți se va numi se-
mința; Socotindu că pōte Dumne- 19
đeu a-lu scula și din mórți; de unde l'a
și primitu într'unu feliu de asemēnare.

Prin credință Isaacu a bine-cuvēn- 20
tatu pre Iacobu și pre Esau în prinvința
celoru viitore.

Prin credință Iacobu murindu, a 21
bine-cuvēntatu pre fie-care đin fiii
lui Iosefu, și s'a închinatu, *răđimāndu*-
se pe capulu toégului seu.

Prin credință Iosefu murindu a fă- 22
cutu amintire de eșirea fiiloru lui Is-
raelu, și a datu ordinu despre ósele sale.

Prin credință Moisi, cându s'a 23
născutu, a fostu ascunsu de părinții
sei trei luni, fiindu că l'au vėđutu
pruncu frumosu; și nu s'au temutu
de ordinulu regelui. Prin credință 24
Moisi făcėndu-se mare, n'a voitu a
se numi fiulu ficeii lui Faraonu;
Voindu mai bine a suferi cu poporulu 25
lui Dumneđeu, de cătu a gusta plă-
cerile păcatulu cele trecătore; Soco- 26
tindu defăimarea lui Christosu mai

mare avuția de câtu tesaurile Egiptului; căci se uita la resplătire. Prin credință a lăsatu Egiptulu, netemându-se de urgia regelui; căci a remasu statornicu, ca cumu aru vedé pre celu nevédutu. Prin credință a făcutu pascele și vërsarea sângelui, ca celu ce perdea pre cei ântëiu-născuți să nu se atingă de d'înșii.

29 Prin credință au trecutu Marea Roșiă ca pe uscatu; ceea ce Egiptenii încercându-o, s'au înecat.

30 Prin credință zidurile Ierichonului au cădutu, după ce au fostu încunju-rați șapte zile.

31 Prin credință Rahabu, meretricea, nu s'a perdutu împreună cu cei necredincioși, pentrucă primise iscódele cu pace.

32 Și ce voi mai dice? căci nu-mi ajunge timpul a spune de Ghedeonu, și de Baraku, și de Samsonu, și de Ieftae, și de Davidu, și de Samuelu, și de profeti; Cari prin credință au biruitu regate, au lucratu dreptate, au câstigatu promisiunile, au astupatu gurele leiloru; Au stinsu puterea focului, au scăpatu de ascuțitulul săbiei, s'au făcutu tari din slăbiciune, au fostu tari în resbele, au întorsu armatele neamiciloru în fugă;

35 Femeele au primitu prin înviare pre morții loru *copii*, și unii s'au scângiuitu, neasceptându scăparea, ca să dobëndescă mai bună înviare; Éru alții au avutu ispitire de batjocuri, și încă și de lanțuri și de închisóre;

37 S'au ucisu cu petre, s'au tăiatu cu ferestreulu; au fostu ispitiți, au muritu uciși de sabiă; au cutrieratu în cojóce și în piei de capre, fiindu în lipsă, necăjiți, reu trătăți; [De cari lumea nu era vrednică;] rătăcindu în pustiiu, și în munți și în pesceri și în crăpătorele pământului.

39 Acestia toți, deși cercați prin credință, nu au primitu cele promise;

40 Dumneđu prevédendu ceva mai bunu pentru noi, ca aceia fără de noi să nu se deseavârsescă.

CAP. 12.

Indemnare spre a suferi tóte pentru Iisunu Christosu, și dupre esemplulu seu.

1 Dreptu aceea și noi avëndu împrejurulu nostru atăta nuoru de marturi,

să lepédămu tótă sarcina, și păcatulu celu ce lesne *ne* încunjură, și să facemu cu răbdare cursulu, care stă înaintea noastră; Căutându la Iisusu, autorulu și împlinatorulu credinței; care în loculu bucuriei ce i se propunea a răbdatu crucea, desprețuindu rușinea, și a ședutu d'a drépta tronulu lui Dumneđu.

Dară gândiți-vé la celu ce a răbdatu astu-feliu de împotrivire din partea păcătoșiloru asupra sa, ca să nu vé osteniți, descuragiați fiindu în cugetele vóstre. Căci încă nu v'ați împotrivitu pënë la sânge, luptându-vé asupra păcatulu. Și ați uitatu mângăierea, care vî vorbesce ca unoru fi: Fiiulu meu, nu desprețuî certarea Domnulu, nici nu perde curagiulu, mustratu fiindu de elu. Căci pre care iubescé Domnulu 'lu cértă, și bate pre totu fiulu, pre care primesce. De suferiți certare, Dumneđu vé trătéză ca pre nisce fi; căci care fiu este, pre care părintele nu-lu cértă? Éru de sânteti fără certare, căreia toți sânt părtași, atuncea sânteti bastardi, éru nu fi.

Pe lîngă acésta amu avutu părinți dupre corpu, care *ne*-au certatu, și *i*-amu respectatu; au nu ne vomu supune cu atăta mai multu Părintelului spiriteloru, și să trăimu? Căci aceia *ne*-au certatu pentru puține zile dupre părerea loru; éru acesta spre folosulu *nostru*, ca să participămu la sântirea lui. Éru tótă cercetarea în timpul de față nu se pare a fi de bucuriă, ci de întristare; éru mai pe urmă aduce frupte pacifice ale dreptăței pentru cei ce s'au deprinsu prin ea.

Pentru aceea redicați mânele cele slăbite, și genunchiele cele neputinciose; Și faceți cărări drepte pecioroloru vóstre; ca celu ce este schiopu să nu se abată, ci mai bine să se vindece. Urmați pace cu toți și sântirea fără care nimenea nu va vedé pre Domnulu; Ferindu-vé, ca nimenea să nu se lipsescă de charulu lui Dumneđu; ca nu rădicină de amărăciune, odrăslindu în susu să *vé* turbure, și printr'aceea mulți să se spurce. Ca să nu fie cineva desfrênatu, séu profanu ca Esau, care pentru o

mâncare și-a vândutu ântéiu-nascerea
 17 sa. Căci sciți cumcă după aceea,
 voindu să moscenéscă bine-cuvên-
 tarea n'a fostu încuviințatu; că n'a
 aflatu locu de căință, măcaru că și cu
 lacrimi o căuta.
 18 Căci nu v'ați apropiatu de muntele
 ce se putea pipăi, nici de foculu ce
 ardea, nici de nuoru, nici de cétă, nici
 19 de viforu, Nici de sunetulu trimbiței,
 și de vócea cuvintelor; la sunetulu
 căreia cei ce o auđiau, s'au rugatu
 ca să nu li se mai repetéscă cuventu.
 20 Căci nu puteau suferi ceea ce li se
 ordina, că măcaru féră de s'aru atinge
 de munte, cu petre se va omorî, séu
 21 cu săgétă se va săgeta. Și așa înfri-
 coșatu lucru era ceea ce se areta, că
 Moisi a ăisu: M'amu spăimêntatu și
 22 mă cutremuru. Ci v'ați apropiatu de
 muntele Sionu, și de cetatea lui Dum-
 neđeu celui viu, de Ierusalimulu celu
 23 cerescu, și de mii de ângeri; De adu-
 narea generale și beserica celoru ân-
 tēiu-nascuți, cari sânt scriși în ceriu,
 și de Dumneđeu, Judecătorulu tutu-
 roru, și de spiritele dreptiloru ce au
 24 ajunsu la desevarșire; Și de Iisusu,
 Međilocitoriulu așeđământului nou,
 și de sângele stropirei, care vorbesce
 mai bine de câtu *alu lui* Abelu.
 25 Vedeți, ca să nu vă lepêdați de
 celu ce vorbesce! Căci de nu au scă-
 patu aceia cari s'au lepêdatu de celu
 ce vorbia pe pământu, cu atâta mai
 multu noi *nu vomu scăpa*, de ne în-
 tórcemu de la celu ce *vorbesce* din
 26 ceriu; A căruia vóce atunci a cutre-
 muratu pământulu; éru acumu a pro-
 misu, ăicêndu: Încă odată voi clăti
 nu numai pământulu, ci și ceriulu.
 27 Éru aceea ce *ăice*: Încă odată, însem-
 néză schimbarea celoru ce se clătescu,
 ca a unoru lucruri făcute, ca să re-
 28 mână cele ce nu se clătescu. Dreptu
 aceea primindu o împêrățiă neclătítă,
 să avemu charu, prin care putemu
 serví lui Dumneđeu cu plăcere, cu
 29 temere și cu sfială; Căci Dumneđeulu
 nostru *este* focu mistuitoru.

CAP. 13.

Feliurite îndemnări, urări și salutări.

1 Iubirea frățéscă să remână *între voi*.
 2 Nu iutați iubirea de străini; căci prin

acésta unii nesciindu au ospetatu ân-
 geri. Aduceți-vî aminte de cei legați 3
 ca împreună legați, și de cei strim-
 torați ca cei ce și voi sunteți în corpu.
 Onorată *fi* căsătoria în tóte, și patulu 4
 fără pată; éru pre desfrênați și pre
 adulteri va judeca Dumneđeu. Fără 5
 sgârceniă *fi* purtarea vóstră, *să fiți*
 îndestulați cu cele ce aveți; căci elu
 a ăisu: Nu te voiu părăsi, nici te
 voiu lăsa; În câtu ne încuragéză de a 6
 ăice: Domnulu 'mi *este* ajutoru, și nu
 mă voiu teme ce-mi va face omulu.

Aduceți-vî aminte de conducătorii 7
 vostri, cari v'au vorbitu cuvântulu
 lui Dumneđeu, la alu căroru sfârșitu
 alu vieței privindu, să li urmați cre-
 dința. Iisusu Christosu același *este* 8
 eri și astă-ăi și în eternu. Să nu vă 9
 lăsați a vă învălui de învățături feliu-
 rite și străine; căci bine *este*, ca prin
 charu să se întăréscă ânima, nu cu
 mâncări, *din* cari nu s'au folositu cei
 ce au petrecutu într'însele.

Avemu altaru, din care nu au dreptu 10
 a mânca cei ce servescu cortului.
 Căci ale căroru dobitóce sângele de 11
 archiereu se vîră în întru în cele sânte
 pentru păcate, ale acelora corpuri
 se ardu afară de taberă. Pentru aceea 12
 și Iisusu, ca să sântéscă pre poporu
 cu sângele seu, a suferitu afară de
 pórtă. Deci să eșimu la d'insulu afară 13
 din taberă, purtându defăimarea lui.
 Căci aicea nu avemu cetate stătătóre, 14
 ci căutamu pre ceaviitóre. Printr'în- 15
 sulu dară să aducemu sacrificiu de
 laudă pururea lui Dumneđeu, adecă
 fruptulu buzeloru, ce se mărturisescu
 numelui seu.

Éru a face bine și a împărți să nu 16
 uitați; căci de sacrificie ca acestea
 Dumneđeu are plăcere. Ascultați de 17
 conducătorii vostri, și vă supuneți
 loru; căci ei priveghiéză pentru sufle-
 tele vóstre, ca cei ce au să dea
 sémă, ca să facă acésta cu bucu-
 riă, éru nu suspinându; căci acésta
 nu vî *aru fi* de folosu. Rugați-vê pen- 18
 tru noi; căci ne încredemu că avemu
 bună consciință, în tóte voindu a vieței
 cuviinciosu. Éru cu atâta mai multu 19
 vê rogu să faceți acésta, ca să fiu
 redatu voui mai curêndu.

Éru Dumneđeulu păcei, care a 20

sculatu din morți pre Domnulu nostru Iisusu, pre Păstorulu oiloru celu mare, prin sângele aședământului
 21 eternu, Să vă facă gata spre totu lucrulu bunu, ca să faceți voia lui, lucrându în voi ceea ce este plăcutu înaintea lui, prin Iisusu Christosu; căruia *fie* mărire în seculi seculiloru. Aminu.

22 Și rogu-vă, frațiloru, primiți cu-

vântulu îndemnării; căci pe scurtu v'amu scrisu. Sciți că fratele Timotheiu este eliberatu; de va veni curându, vă voi vedé împreună cu elu. Salutați pre toți conducătorii vostri și pre toți sânti. Vă salută pre voi cei din Italia. Charulu *fie* cu voi toți. Aminu.

Cătră Ebrei s'a scrisu din Italia și s'a trămesu prin Timotheiu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOBU.

CAP. 1.

Indemnare la răbdare și veselia în suferinți, și la adevărata primire a cuvântului lui Dumnezeu.

1. Iacobu servu alu lui Dumnezeu și alu Domnului Iisusu Christosu, celoru duoă-spre-dece seminții cari sânt împrăsciate, să se bucure.
- 2 Frații mei, să aveți totu-de-una bucuriă, cându cădeți în felurite ispite; Sciindu că cercarea credinței
- 3 vóstre lucréză răbdare. Éru răbdarea să fie deplină, ca să fiți desevășiți și întregi, în nimicu avându lipsă.
- 4 Éru de este cineva dintre voi lipsitu de înțelepciune, să cêră de la Dumnezeu, care dă tuturoru cu liberalitate, și nu înfruntéză; și i se
- 5 va da. Dară să cêră în credință, nimicu înduoindu-se; căci celu ce se înduoese este asemenea cu valulu mării, care de vânturi se aruncă și
- 6 se învâlucesce. Acelu omu să nu gândescă că va primí ceva de la Domnulu.
- 7 Bărbatulu înduoelnicu la sufletu *este* nestatornicu în tóte căile sale.
- 8 Laude-se fratele umilitu în înălțimea sa; Și celu avutu în umilirea
- 9 sa; căci ca flórea erbei va trece. Căci sórele resare cu arșiță, și uscă érba, și flórea ei cade, și frumuseța ei se
- 10 perde; așa și avutulu se va vesteđi în căile sale.
- 11 Fericitu *este* bărbatulu, care rabdă ispită; căci cercându-se va primí
- 12 cununa vieței, care a promis'o Dumnezeu celoru ce-lu iubescu. Nimene
- 13 ispitindu-se să nu ăică: Mă ispitescu de la Dumnezeu; căci Dumnezeu

este neispititu de rele, și nu ispitesce pre nimenea; Ci fie-care se ispitesce, fiindu trasu și amăgitu de a sa poftă. Apoi pofta concepându, nasce pe-

14 catu; érupecatulu făptuindu-se, nasce mórte. Nu vă rătăciți, frații mei iubiți. Totu darulu buuu și totu darulu de-

15 sevârșitu vine de susu, pogorindu-se de la Părintele luminiloru, la care nu este schimbare, nici umbră de mutare. Din a sa voiă ne-a născutu

16 cu cuvântulu adevărului, ca să fimu noi unu feliu de primițiu alu făpturiloru sale.

17 Dreptu aceea, frații mei iubiti, să fie totu omulu grabnicu la auditu,

18 târđiu la vorbitu, târđiu la mânia; Căci mânia omului nu lucréză dreptatea lui Dumnezeu. Pentru aceea

19 lepedându tótă necurăția și prisosința reutăței, primiți cu blândeță

20 cuvântulu celu implântatu în voi, care póte mântuí sufletele vóstre.

21 Dară fiți făcători cuvântului, éru nu numai ascultători, amăgindu pre voi înși-vă. Căci de este cineva ascultătoru cuvântului, și nu făcătoru, acela este asemenea cu omulu, care

22 și caută fața sa firéscă în oglindă; Și care căutându-se pre sine s'a dusu, și îndată a și uitatu cine era. Éru

23 celu ce privesce în legea cea dese-vârșită a libertăței, și remâne într'înșă, acela nefiindu ascultătoru cu uitare, ci făcătoru alu lucrului, acesta va fi

24 fericitu în lucrarea sa.

De se pare cui-va între voi a fi

religiosu, și nu-și înfrânază limba sa, ci-și încelâ ânima sa, acestuia religiunea este deșertă. Religiune curată și fără pată înaintea lui Dumneșeu și Părintele este acésta: A cerceta pre cei orfani și pre vèduve în strîmtorarea loru, și a se păzi pre sine nepătatu de cătră lume.

CAP. 2.

Credința Crestinului trebuie să fie fără căutare, în față duple legea iubirei. Credința fără fapte este înse-și în sine mórta.

- 1 Frații mei, să nu aveți credința Domnului nostru Iisusu Christosu alu mării cu făcăriă, Căci de va întra în adunarea vóstră vre unu omu, *pur-tându* ânelu de auru, cu vestmêntu strălucitu; și va întra și vre unu săracu cu haină próstă; Și veți căuta la celu ce pórta vestmêntu strălucitu, și-i veți dice: Tu, poftimu, ședi aici; și săracului veți dice: Tu stâi acolo, séu ședi aicea la piciórele mele; Au nu sînteți pãrtinitori între voi? și au nu judecați duple macsime rele?
- 5 Ascultați, frații mei iubiți! Au nu Dumneșeu a alesu pre saracii lumii acesteia, bogați în credință și mosenitori împărăției, care a promis'o celoru ce -lu iubescu? Éru voi ați desprețuitu pre celu săracu. Au nu bogatii vè asuprescu pre voi, și aciea vè tragu la judecări? Au nu ei defaimă numele celu bunu, duple care sînteți chiămați? De împliniți legea cea de capiteniă duple scriptură: Să iubesci pre aprópole teu ca însu-ți pre tine, bine faceți; Éru de vè făcăriți, faceți păcatu, condemnându-vè de lege ca nisce călcători de lege.
- 10 Căci ori-cine va păzi tótă legea, și va greși într'unu *punctu* s'a făcutu tuturoru vinovatu. Căci celu ce a đisu: Să nu comiți adulteriu, a đisu și: Să nu uciđi. Deci de nu comiți adulteriu, dară uciđi: te-ai făcutu călcătoru legei.
- 12 Așa să vorbiți și așa să faceți ca cei ce voru să se judece prin legea libertăței. Căci va ave judecată fără milă celu ce nu face milă; și mila se laudă asupra judecăriței.
- 14 Ce folosu *este*, frații mei, de aru dice cineva, că are credință, éru fapte nu are? au pôte credința să-lu mân-

tuéscă? De va fi vre-unu frate séu soră goli și în lipsă de hrana cea de tóte dilele, Și li va dice cineva dintre voi: Mergeți în pace, încălđiti-vè și saturați-vè; dară voi nu li-ați da cele de nevoiă pentru corpu, care-i folosulu? Așa și credința, daca nu are fapte, este mórta de sine însa-și. Va dice cineva: Tu ai credință, éru eu amu fapte; arétă-mi credința ta fără faptele tale, și eu 'ti voiu areta credința mea prin faptele mele. Tu cređi, că Dumneșeu unulu este, bine faci; și demonii credu și se cutremură. Voiesci dară să înțelegi, O omule deșertu, că credința fără fapte este mórta? Abraamu părintele nostru au nu s'a îndreptatu prin fapte cându a adusu pre Isaacu fiulu seu pe altaru? Veđi că credința lucră dimpreună cu faptele lui, și prin fapte s'a desevarsitu credința? Și s'a împlinitu scriptura, care dice: Și a cređutu Abraamu lui Dumneșeu, și i s'a socotitu ca dreptate, și amicu lui Dumneșeu s'a chiămatu. Vedeți dară, că prin fapte se îndreptéză omulu, éru nu numai prin credință. Asemenea încă și Rahabu, meretricea, au nu s'a îndreptatu prin fapte, primindu pre cei trámeși, și scoțendu-i pe altă cale? Căci precumu corpu fără spiritu este mortu, așa și credința fără fapte mórta este.

CAP. 3.

Limba pôte spune multe rele. Caracterulu de înțelepciune ce vine de susu.

Frații mei, nu fiți mulți învățatori, sciindu că vomu lua mai mare condamnare. Căci în multe greșimutoți. De nu greșesce cineva în cuvêntu, acesta *este* bărbatu desevarsitu, și pôte a-și înfrêna și totu corpu. Éccé cailoru punemu frênele în guri, ca să ni se supuie; și *printr'însele* întórcemu totu corpu loru. Éccé și corăbiele, deși *sînt* atātu de mari, și se împingu de vènturi iuți, totu se întorcu de prea-mică cãrmă încotro voiesce cãrmaciulu, Așa și limba, micu membru este, dară multu se laudă. Éccé puçinu focu, și câtu de mare materiă arde! Și limba *este* focu, o lume a nedreptăței: așa se

află limba între membrele noastre, încatu spurcă totu corpulu, și aprinde cursulu firei, și *este* însa-și aprinsă
 7 de foculu gheenei. Căci natura tutu-
 roru féreloru și a paseriloru, și a
 têtetóreloru, și a pesciloru, se do-
 molesce, și s'a domolitu de ómeni.
 8 Éru limba nimene din ómeni nu o
 póte domoli; *este* o neînfrénată reu-
 tate, plină de otravă aducétóre de
 9 mórte. Cu d'insa bine-cuvéntámu pre
 Dumneđeu și Părintele, și cu d'insa
 blástémámu și pre ómeni, cari sânt
 făcuți dupre imaginea lui Dumneđeu.
 10 Dintr'aceeași gurá ese bine-cuvénta-
 rea și blástemulu. Frații mei, aces-
 tea nu trebue să fie așa. Au dórá is-
 vorulu printr'aceeași gurá isvoresce
 12 dulce și amaru? Au dórá póte, frații
 mei, smochinulu să producă masline?
 séu vița de vie smochine? așa nici unu
 isvoru nu *póte* face apă sărată și dulce.
 13 Cine *este* înțeleptu și bine-sciitoru
 între voi? să-și arete din viéța cea
 bună faptele sale în blândeța înțe-
 14 lepciunei. Dară de aveți zelu amaru
 și cértă în ánimelē vóstre, nu vė
 láudați, nici mințiți în potriua ade-
 15 vėrului. Acésta nu este înțelepciunea,
 ce se pogorí din susu, ci *este* pámên-
 16 téscă, simțuală, demonéscă, Căci unde
este zelu *amaru* și cértă, acolo *este*
 17 nerónduélă și totu lucrulu reu. Éru
 înțelepciunea cea de susu ántéiu este
 curată, apoi pacifică, blândă, lesne de
 convinsu, plină de milă și de frupte
 bune, fără părtinire și fără făcăriă.
 18 Éru fruptulu dreptăței se sémēnă în
 pace de cătră cei ce facu pace.

CAP. 4.

Despre neuniri și certe. Acela păcătuesce carele scie
 a face binele și nu-lu face.

1 De unde *vinu* resbele și svedí între
 voi? au nu de aici, din poftele vós-
 tre, cari se luptă în membrele vós-
 2 tre? Voi pofțiți, și nu aveți; uci-
 deți și pismuiți, și nu puteți do-
 bēndí; vė svádiți și faceți resbele, și
 3 nu aveți, pentru că nu cereți; Voi
 cereți, și nu primiți, pentru că reu
 cereți, ca să cheltuiți în poftele
 vóstre.
 4 Adulteriloru și adultereloru, au nu
 scțiți, că amicia lumei neamicia este

cătră Dumneđeu? deci ori-care va
 voi să fie amicu lumei, se face nea-
 micu lui Dumneđeu. Au vi se pare, 5
 că scriptura îndeșertu vorbesce: Spi-
 ritulu celu ce locuesce în noi pof-
 tesce spre pismă? Dară mai mare 6
 charu dă. Pentru aceea đice: Dom-
 nulu se opune celoru mândri, și
 dă charu celoru umiliți. Supuneți- 7
 vė dreptu aceea lui Dumneđeu. O-
 puneți-vė diabolului, și va fugí de
 la voi. Apropiati-vė de Dumneđeu, 8
 și se va apropia de voi. Curățiți-vė
 mânele, păcătoșiloru; și vė purificați
 ánimelē vóstre, cei înduoelnici la su-
 fletu. Fiți suferinđi, și lăcrimați, și 9
 plângeți; rísulu vostru să se întórcă
 spre jale, și bucuria *vóstra* în întris-
 tare. Umiliți-vė înaintea lui Dumne- 10
 đeu, și elu vė va înălța.

Nu vorbiți de reu unulu pre altulu, 11
 frațiloru; celu ce vorbesce de reu pre
 fratele *seu*, și judecă pre fratele seu,
 vorbesce de reu legea, și judecă
 legea; éru dacă judeci legea, nu esci
 făcétoru legei, ci judecátoru. Unulu 12
 este legislatorulu, care póte mântuí
 și perde; éru tu cine esci, care judeci
 pre altulu?

Veniți acumu cei ce điceți: Astă-đi 13
 séu mâne vomu merge într'acea ce-
 tâte, și vomu ședé acolo unu anu, și
 vomu neguțători, și vomu câstiga;
 Cari nu scțiți ce *se va întemplam* mâne; 14
 căci ce *este* viéța *vóstră*? Este aburu,
 care în pușinu se arétă, și după aceea
 pere. În locu de a đice voi: De va 15
 voi Domnulu și vomu trăi, vomu face
 acésta séu aceea. Acumu vė láudați 16
 în trufia *vóstră*; ori-ce asemenea laudă
 este rea. Dreptu aceea celui ce scie a 17
 face bine, și nu-*lu* face, 'i este păcatu.

CAP. 5.

Reua întrebuințare a bogățieloru. Răbdare în necasuri.
 Rugăciuni pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.

Veniți acumu, bogățiloru, plângeți 1
 și vė tânguiți de nenorocirile ce voru
 să vină asupra *vóstră*. Avuția *vóstră* 2
 a putreditu, și vestmintele vóstre le-
 au mâncatu moliele. Aurulu și argin- 3
 tulu vostru au ruginitu; și rugina
 loru va fi mărturiă asupra *vóstra*, și
 va mânca corpurile vóstre ca foculu.
 Ați strínsu tesauru la đilele cele de

- 4 pe urmă. Éccé plata lucrătoriloru celoru ce au seceratu țérinele vóstre, pe care ați oprit'o, strigă ; și strigările secerătoriloru au întratu în urechile Domnului Sabaothu. Ați trăitu în desfătari și desfrênări pe pământu; v'ați nutritu ca în ȕiua junghierei.
- 5 Ați condamnatu și ați omorítu pre celu dreptu; și elu nu s'a opusu voui.
- 6 Dreptu aceea, frații mei, fiți îndelungu-răbdători pêně la venirea Domnului. Éccé agricultorulu ascéptă fruptulu celu scumpu alu pământului, îndelungu-răbdându pentrn d'însulu, pêně ce va primí plóe timpuriă și târđiă. Deci și voi răbdați îndelungu; întăriți-vi ânimele vóstre; căci venirea Domnului s'a apropiatu.
- 7 Nu oftăți unulu asupra altuia, frațiloru, ca să nu vă condamnați; éccé judecătorulu stă înaintea ușeloru. Luați esemplu de suferinți și de îndelungă-răbdare pre profeții cari au vorbitu în numele Domnului. Éccé fericimu pre cei ce au răbdatu. De răbdarea lui Iovu ați aúditu, și sfârșitul Domnului ați vedutu; căci Domnulu este milostivu și înduratu fórte.
- 8 Éru mai 'nainte de tóte, frații mei,
- 9 să nu vă jurăți, nici pe ceriu, nici pe pământu, nici cu altu ori-care jurământu; ci fie alu vostru da, da; și nu, nu, ca să nu cădeți în condemnare.
- 10 De suferi cineva între voi, să se róge. De este cineva veselu, să psalmodieze. De este cineva bolnavu între voi, să chiamo presbiterii beserice; și să se róge pentru d'însulu, ungându-lu cu oleu în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pre celu bolnavu, și Domnulu 'lu va redica; și de va fi făcutu pécate, i se voru erta. Mărturisiți-vi unulu altuia pécatele, și vă rugăți unulu pentru altulu, ca să vă vindecați. Multu póte rugăciunea cea ferbinte a dreptului. Ilie era omu asemenea pătimașu ca noi, și s'a rugatu ferbinte, ca să nu plóe; și nu a plouatu pe pământu trei ani și șese luni. Și érași s'a rugatu, și ceriulu a datu plóe, și pământulu a produsu fruptulu seu.
- 11 Frațiloru, de se va rătăci cineva între voi de la adevėru, și-lu va întórce cineva; Să scie, că celu ce a întorsu pre pécătosu de la rătăcirea căiei sale, va mântui sufletu din mórte, și va acoperi mulțime de pécate.

EPISTOLA GENERALĂ

ÂNTĚIA A LUI

P E T R U.

CAP. 1, 2.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Detoriile celoru renăscuți, ale celoru supuși, ale serviloru și ale altora.

- 1 Petru apostolu alu lui Iisusu Christosu, nemerniciloru celoru împrăsciați prin Pontu, Galatia, Cappadocia, Asia și Bithinia; Aleși dupre precieșința lui Dumneđeu, Părintele, în sântirea Spiritului, spre ascultarea și stropirea sângelui lui Iisusu Christosu: Charu *fie* voui, și pacea să se îmmulțescă.
- 2 Bine-cuvântatu *fie* Dumneđeu și Părintele Domnului nostru Iisusu Christosu, care dupre mare mila sa ne-a renăscutu spre speranță viă, prin înviarea lui Iisusu Christosu din morți, Spre moscenire nesticăciósă și nepătată și nevestejită, păstrată în ceriuri pentru voi; Cari sânteți păziți cu puterea lui Dumneđeu prin credință spre mântuire, gata a se descoperi în timpul de pe urmă; În care vă bucurați, deși acumu pentru pușinu tîmpu, dacă trebue să fie, sânteți amăriți prin feliurite ispite; Ca cercarea credinței vóstre cea cu multu mai prețiosă de cătu aurulu celu peritoru și care se cărcă prin focu, să se afle spre laudă și onóre și mărire în aretarea lui Iisusu Christosu; Pre care nevėđėndu-lu 'lu iubiți; în care înse cređėndu, deși acumu nu-lu vedeți, vă bucurați cu bucuriă nespusă și mărėță; Dobėn-

dindu scopulu credinței vóstre, mântuirea sufletelor *vóstre*.

- 10 Pentru care mântuire au căutat și au cercetat profetii, cari au profetit despre charulu ce vi era *hotărât*;
 11 *rîtu*; Cercetându în care și în ce feliu de timpu li areta Spiritulu lui Christosu celu dintr'înșii, mai 'nainte vestindu suferințele lui Christosu și
 12 mărirea de pe urmă; Căroro s'a descoperitu, că nu loru însu-și, ci noui serviau în acestea, cari acumu se vestescu voui, prin cei ce v'au predicatu evangelia prin Spiritulu Sântu tramesu din ceriu; spre care dorescu ângerii să privescă.
- 13 Pentru aceea încingându cóspele cugetului vostru, fiți trezi, și asceptați cu speranță deplină charulu, care vi se aduce în arătarea lui Iisusu Christosu;
 14 Ca fiii ascultători nepotrivinduvă cu poftele cele de mai 'nainte ale necunoscinței vóstre; Ci precumu celu ce v'a chiamatu este sântu, așa și voi
 15 fiți sânti în totă petrecerea. Căci scrisu este: Fiți sânti, că eu sânt sântu.
- 16 Și dacă învocați pre Părintele, care judecă fără părtinire dupre lucrulu fie-căruia, să petreceți timpul în străinării vóstre cu frică; Sciindu, că nu cu cele stricătore, *precumu* argintu și auru, v'ați rescumpăratu de petrecerea
 17 vóstră deșertă tradițională; Ci cu scumpulu sânge alu lui Christosu, ca alu unui mielu nevinovatu și nepătat;
 18 Care era hotărîtu mai 'nainte de întemeierea lumii, dara s'a arătat în anii cei de pe urmă pentru
 19 voi. Cari printr'înșulu ați cređutu în Dumneđu, care l'a înviatu din morți și i-a datu mărirea, ca credința și speranța vóstră să fie în Dumneđu.
- 20 Deci curățindu sufletele vóstre cu ascultarea adevărului prin Spiritu, spre nefăcarnică iubire de frați, din
 21 animă curată iubiți-vă unulu pre altulu ferbinte; Fiindu renăscuți nu din semînță stricăciósă, ci din nestricăciósă, prin cuvântulu lui Dumneđu celu viu, care remâne în eternu.
- 22 Căci totu corpulu *este* ca érba, și totă
 23 mărirea omului ca flórea erbei; Érba se usucă, și flórea ei cade; Éru cuvântulu Domnului remâne în eternu.

Și acesta este cuvântulu celu ce vi s'a predicatu.

Deci lepédându totă reutatea și totă viclenia, și făcária, și pismele, și vorbirea de reu, Ca nisce prunci de curându născuți, doriți laptele celu cuvântatoru și fără de vicleșugu, ca să cresceți prin elu; Dacă într'adevêru ați gustatu, că Domnulu *este* bunu.

Cătră care apropiindu-vă, *ca cătră* o pétră viă, nesocotită într'adevêru de ómeni, dară alésă la Dumneđu și prețiosă; Și voi înși-vă ca nisce petre vii, vă zidiți casă spirituală, preuția sântă, ca să aduceți sacrificie spirituale, plăcute lui Dumneđu prin Iisusu Christosu. Pentru acesta se și cuprinde în scripturi: Éccé punu în Sionu pétră ângiulară, alésă, prețiosă; și celu ce va crede în ea nu se va rușina. A vóstră *este* onórea celoru ce credeți; éru celoru necredincioși, pétră ce au nesocotit'ó zidarii, acesta s'a făcutu pétră ângiulară; Și pétră de potecnire și pétră de struncinare *celoru* ce se potecnescu de cuvântu, fiindu neascultători; spre care sânt și hotărîți. Éru voi *sânteti* nému alesu, preuția împerătescă, națiune sântă, poporu câstigatu, ca să predicați bunătățile celui ce v'a chiamatu din întunerecu la minunata sa lumină; Cari odinióra nu *erați* poporu, éru acumu *sânteti* poporulu lui Dumneđu; cari erați nemiluiți, éru acumu sânteti miluiți.

Iubiților, *vă* îndemnu ca pre nisce înstrăinați și nemernici să vă feriti de poftele cele trupesci, cari se luptă contra sufletului; Avându petrecerea vóstră bună între Ginti; ca fiindu voi vorbiți de reu ca nisce făcători de rele, ei, vedându faptele *vóstre* cele bune, să mărescă pre Dumneđu în ziua cercetării.

Deci supuneți-vă la totă ordinea ominescă pentru Domnulu; ori Împăratului, ca celui mai pe susu; Ori guvernătorilor, ca celoru trameși de elu spre pedepsirea făcătorilor de rele, și spre laudă făcătorilor de bine. Căci așa este voia lui Dumneđu, ca cu facerea de bine să amuțiți necunoscința ómeniloru celoru fără de

16 minte ; Ca cei liberi, și nu ca cumu
ați avelibertatea ca unu acoperementu
reutăței, ci ca servii lui Dumneșeu.
17 Respectați pre toți ; iubiți frația ;
temeți-vă de Dumneșeu ; onorați pre
Împăratulu.
18 Serviloru, supuneți-vă stăpâniloru
vostri cu tótă frica, nu numai celoru
19 buni și blândi, ci și celoru aspri. Căci
acésta este charu, de rabdă cineva
tristeță pentru consciința cătră Dum-
20 neșeu, suferindu cu nedreptate. Căci
ce laudă *este*, dacă greșindu și pe-
depsindu-vă, veți răbda ? înse, dacă
bine-facându și suferindu veți răbda,
acésta este bine-primitu înaintea lui
21 Dumneșeu. Spre acésta v'ați chiă-
matu ; căci și Christosu a suferitu
pentru noi, lăsându-ni esemplu, ca
22 să urmați urmeloru lui ; Care nu a
făcutu păcatu, nici s'a aflatu vicle-
23 șugu în gura lui ; Care batjocoritu
fiindu, nu a batjocoritu ; suferindu,
nu a amenințatu ; ci *se* supunea celui
24 ce judecă dreptu. Care însu-și a redi-
catu păcatele năstre cu corpulu seu
pe lemnu ; ca noi desfăcându-ne de
păcate, să trăimu în dreptate ; cu a
25 cărui rană v'ați vindecatu. Căci erați
ca nisce oi rătăcite ; dară v'ați întorsu
acumu la Păstorulu și Episcopulu
sufleteloru văstre.

CAP. 3.

Detoriile femeeloru și ale bărbațiloru. Îndemnare la
iubirea de frați și la suferirea cu răbdare.

1 Asemenea, femeeloru, supuneți-vă
bărbațiloru *vostri* ; ca, dacă unii nu
ascultă cuvântulu, fără de cuvântu
să se dobândescă prin petrecerea fe-
2 meeloru ; Vădându petrecerea văstră
3 cea curată *unită* cu frică. A cărora
podóbă să fie nu împletirea din afară
a părului, și întrebuintărea lucruri-
4 loru de auru, séu îmbrăcarea vest-
minteloru ; Ci omulu celu ascunsu
alu ânimei, *care* stă în nesticarea
spiritulu blându și linu ; acésta este
înaintea lui Dumneșeu de multu prețu.
5 Căci așa odinióră și sântele femei,
cari sperau în Dumneșeu, se împo-
dobiau, supuindu-se bărbațiloru loru ;
6 Precumu Sara asculta pre Abraamu,
chiâmându-lu domnu ; căreia sânteti
fi, dacă faceți bine, și nu vă temeți
de nimicu.

Asemenea, bărbațiloru, locuiți îm- 7
preună cu *d'însele* cu chibsuință,
dându onóre femeii ca unui vasu mai
slabu, și comoscenitóre a charului
vieței, ca să nu se împedece rugăciu-
nile văstre.

În sfârșitu, toți să *fiti* cu unu cu- 8
getu, milostivi, iubitori de frați, în-
durători, umiliți ; Neresplătindu reu 9
pentru reu, séu batjocură pentru ba-
tjocură, ci din contra, bine-cuvên-
tându ; sciindu că spre acésta sânteti
chiâmați, ca să mosceniți bine-cu-
vântarea.

Căci celu ce voiesce să iubescă 10
vieța, și să vedă dila bune, să-și opré-
scă limba sa de la reu, și buzele sale
să nu vorbescă vicleniă ; Să se abată 11
de la reu, și să facă bine ; să caute
pacea, și să o urmeze. Căci ochii 12
Domnului *sunt* spre cei drepti, și ure-
chile lui spre rugăciunea loru ; éru
faça Domnului *este* împotriva celoru
ce facu rele. Și cine *este* celu ce vî 13
va face reu, de veți fi următori bine-
lui ? Ci de veți suferi pentru drepta- 14
te, fericiți *veți fi* ; și să nu vă temeți
de d'înșii, nici să nu vă turburați ; Ci 15
să sântiți pre Domnulu Dumneșeu
în ânimele văstre, și să *fiti* gata pu-
rura a *da* respunsu la celu ce vî cere
cuvântu despre speranța văstră, cu
blândețe și cu frică ; Avându consci- 16
ință bună, ca, cându voru vorbi de
voi ca de nisce făcători de rele, să se
rușineze cei ce hulescu petrecerea
văstră cea bună în Christosu. Căci 17
mai bine *este*, dacă voiesce Dumne-
șeu, ca să suferiți făcendu bine, éru
nu făcendu reu.

Căci și Christosu odată a suferitu 18
pentru păcate, celu dreptu pentru cei
nedrepti, ca să ne aducă la Dumne-
șeu, omorându-se cu corpulu, dară
înviindu cu spiritulu. În care s'a și 19
dusu, și a predicatu spiriteloru din
închisóre ; Celoru ce fuseseră neas- 20
cultători odinióră, asceptându înde-
lungă-răbdarea lui Dumneșeu în dila
lui Noe, pre cându se făcea arca, în
care puține, adecă optu suflete, s'au
mântuitu prin apă ; A căreia antitipu, 21
botezulu, și acumu ne mântuesce, (nu
lepădarea necurățirei corpului, ci res-
punsulu unei bune consciințe cătră

Dumnezeu,) prin înviarea lui Iisus
22 Christosu; Care șede d'a drepta lui
Dumnezeu, după ce s'a suitu la ceriu,
supuindu-i-se ângerii și stăpânirile și
puterile.

CAP. 4.

Îndemnare spre a trăi în treziă, în priveghiere și în
rugăciuni.

- 1 Deci fiindu că Christosu a suferitu
pentru noi în corpu, înarmați-vă și
voi cu același cugetu; căci celu ce a
suferitu în corpu a încetatu de păcatu.
- 2 Ca să nu mai trăescă remășița tim-
pului *seu* în corpu duple poftete ome-
nesci, ci duple voia lui Dumnezeu.
- 3 Căci destulu *ni* este, că în timpul
celu trecutu alu vieței amu împlinitu
voia păgâniloru, îmblându în des-
frânări, în poftete, în beții, în ospete,
în bături, și în cele urite ale idolo-
latriei; Pentru care se minunéză că
4 nu alergați cu *d'înși* la același escesu
5 de desfrânare, defăimându-vă. Cari
voru da sémă la celu ce este gata să
judece pre cei vii și pre cei morți.
- 6 Căci și spre acésta s'a predicatu evan-
gelia morților, ca să se judece duple
omu în corpu, dară să vieze duple
Dumnezeu în spiritu.
- 7 Éru stârșitul tuturoru s'a apro-
piatu; deci fiți trezi, și priveghiați
8 spre rugăciune. Dară mai 'nainte de
tôte, aveți iubire ferbinte între voi;
căci iubirea acopere mulțime de pă-
9 cate. Fiți iubitori de străini între voi
10 fără murmuru. Fie-care precumu a
primitu darulu, să-lu întrebuițați
unulu pentru altulu, ca nisce buni
îngrijitori ai charului celu de multe
11 feliuri alu lui Dumnezeu. De vorbesce
cineva, *să vorbescă* ca cuvintele lui
Dumnezeu; de servesce cineva, *să*
servescă ca din puterea, care o dă Dum-
nezeu; ca în tôte să se mărescă Dumne-
zeu prin Iisus Christosu, căruia fie
mărirea și domnia în seculii seculi-
loru. Aminu.
- 12 Iubiților, nu vă mirați de aprin-
derea spre ispită ce vi se întemplă,
13 ca de o întemplare străină; Ci *mai*
bine bucurați-vă, fiindu că suneți par-
tașila suferințele lui Christosu; ca și în
aretarea mării lui să vă veseliți cu
14 bucuriă mare. De sunteți defăimați
pentru numele lui Christosu, fericiți

sunteți; căci spiritulu mării și alu
lui Dumnezeu repausă preste voi;
din partea loru se hulesce, dară din
partea vóstră se măresce. Éru nime- 15
nea din voi să nu sufere ca ucigașu,
séu furu, séu făcătoru de rele, séu
păzitoru de cele străine; Éru de *su-* 16
fere ca unu Crestinu, să nu se ruși-
neze; ci *mai bine* să mărescă pre Dum-
nezeu în acéstă privință. Căci tim- 17
pulu *a venit*, ca să se încépă judecata
de la casa lui Dumnezeu; éru dacă
începe mai ântéiu de la noi, care va
fi sfârșitulu celoru ce nu ascultă de
evangelia lui Dumnezeu? Și dacă 18
dreptulu abia se mântuesce, celu îm-
piosu și păcătosu unde se va areta?
Pentru aceea și cei ce suferu duple 19
voia lui Dumnezeu, să-și încredințeze
sufletele loru *lui* ca unui Creatoru
credinciosu în facerea de bine.

CAP. 5.

Detorițele presbiteriloru besericeii și ale tineriloru.
Îndemnare la treziă și la priveghiere.

Pre presbiterii cei dintre voi 'i în- 1
demnu, ca celu ce sânt împreună
presbiteru, și marturu alu suferințe-
loru lui Christosu, și părtașu alu
mării celei ce va să se descopere;
2 Păstoriți turma lui Christosu cea
dintre voi, priveghiându *asupra-i*,
nu cu silă, ci de voiă, nu din între-
resu reu, ci cu grăbire; Nici așa ca 3
cumu ați domina preste parochii, ci fă-
cându-vă esemple turmei. Apoi cându 4
se va areta Păstorulu celu mare, veți
primi cununa mării cea nevestejită.
5 Asemenea cei mai tineri, supu-
neți-vă celoru mai bătrâni. Toti să
vă supuneți unulu altuia, și îmbră-
cați-vă cu umilință; căci Dumnezeu
se opune celoru mândri, și dă charu
celoru umiliți. Dreptu aceea umiliți-vă 6
subu mâna cea tare a lui Dumnezeu,
ca să vă înalțe la timpu; Tótă 7
grija vóstră aruncați-o spre d'insulu;
căci elu se îngrijesce pentru voi.
8 Fiți trezi, priveghiați, căci împo-
trivitorulu vostru, diabolulu, ca unu
leu răcnindu âmblă, căutându pre
cine să înghită; Căruia opuneți-vă, 9
tari fiindu în credință, sciindu că ace-
leși suferinți întimpină și cei-l-alți
frați ai vostri din lume.

- 10 Éru Dumneșeu a totu charulu, care ne-a chiămatu la mărirea sa cea eternă prin Christosu Iisusu, acela pre voi, după ce ați suferitu pușinu, să vă îndrepteze, să vă întărescă, să vă facă puternici, să vă întemeieze. Aceluia *fie* mărirea și domnia în seculii seculilor. Aminu.
- 12 Prin Silvanu, credinciosulu frate, precumu socotescu, amu scrisu voui pușinu, îndemnându-vă și adevărindu, că acesta este adevăratulu charu alu lui Dumneșeu, în care stați. Vă salută pre voi *biserica* din Babilonu cea împreună alésă; și Marcu fiulu meu. Salutați-vă unulu pre altulu cu sărutarea iubirei. Pace *fie* voui tuturoru celoru în Christosu Isusu. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A DUOA A LUI

P E T R U.

CAP. 1.

Valoarea învățătorei Crestine. Fructele credinței. Importanța mărturieii soșiloru lui Iisusu și a profesioru.

- 1 Simonu Petru, servu și apostolu alu lui Iisusu Christosu, celoru ce au dobânditu asemenea credință cu a noastră, întru dreptatea Dumneșeuului nostru și a Mântuitorului Iisusu Christosu: Charu *fie* voui, si pace să se înmulțescă prin cunoscința lui Dumneșeu și a Domnului nostru Iisusu Christosu.
- 3 Precumu dumneșească putere a lui ni-a dăruitu tóte cele ce *sunt* spre vieță și spre pietate, prin cunoscința celui ce ne-a chiămatu dupre mărire și virtute; Prin cari ni s'au dăruitu mari și scumpe făgăduinți; ca prin acestea să vă faceți părtași dumneșeascăi naturi, fugindu de corupțiunea cea din lume prin poftă. Și pentru acésta întrebuițându tótă silința, adăugiți la credința vóstră virtutea, éru la virtute cunoscința; Éru la cunoscință înfrênarea; éru la înfrênare răbdarea; Éru la răbdare pietatea; éru la pietate iubirea frățescă; éru la iubirea frățescă dragostea. Căci acestea fiindu întru voi și abundându, vă voru face a nu *fi* nici leneși, nici nefructiferi în cunoscința Domnului nostru Iisusu Christosu. Căci celu ce nu are acestea, este orbu și scurtu la vedere, și uită curățirea păcatelor sale celoru de demultu.
- 10 Pentru aceea, frașiloru, mai multu siliți-vă să faceți sigură chiămarea și alegerea vóstră; căci acestea fă-

cându, nu vă veți potecni nici odată; Căci astu-feliu se va da voui deplină întrare în eterna împărăția a Domnului și Mântuitorului nostru Iisusu Christosu.

Pentru aceea nu voiu lenevi a vi aduce aminte pururea de acestea, măcaru că sciți, și sunteți întăriți într'acestu adevăru. Dară mi se pare a fi cu dreptulu, pêne cându sunt într'acestu cortu, a vă descepta eu aducerea aminte; Sciindu că preste pușinu voiu depune *acestu* cortu alu meu, precumu și Domnulu nostru Iisusu Christosu mi-a aretatu. Éru mă voiu silí, ca, după trecerea mea din vieță, să puteți totu-de-una a vi aduce aminte de acestea.

Căci noi nu urmându fabuleloru maestrite v'amu făcutu cunoscutu puterea și venirea Domnului nostru Iisusu Christosu, ci marturi vedetori fiindu ai majestăței acestuia. Căci a primitu de la Dumneșeu Părintele onóre și mărire, venindu cătră d'însulu o asemenea voce de la mărirea cea mărétă: Acesta este Fiiulu meu celu iubit, în care amu bine-voitu. Și acésta voce noi amu auđit'o din ceriu pogorîndu-se, fiindu cu d'însulu în muntele celu sântu.

Și acumu mai siguru ni este cuvântulu celu profetescu, la care bine faceți luându aminte, ca la o lumină ce strălucesce în locu întunecosu, pêne ce ziua va lumina, și lucéferulu va resări întru ânimele vóstre; Sciindu acésta mai înainte, că ori-ce profetiă a scripturei

nu este de deslegare particulară; 21 Căci nu prin voia ómeniloru s'a făcutu cândva profetiã; ci purtați de Spiritulu Sântu au vorbitu ómenii cei sânti ai lui Dumneđu.

CAP. 2.

Pređicere despre venirea de învățatori mincinoși.
Caracterulu și pedépsa loru.

1 Darã au fostu și profeti mincinoși în poporu, precumu și între voi voru fi învățatori mincinoși, cari pe ascunsu voru introduce eresuri stricăciose, lepédându-se de Domnulu ce i-a rescumpératu, și aducându-și 2 loru grabnicã perđare. Și dupre desfrênările loru voru urmã mulți; din cauza cărorã se va defãima calea adevérului. Și din sgârceniã cu cuvinte 3 închipuite vè voru precupí pre voi; a cărorã judecatã, încã de demultu *hotărîtã*, nu întârđiã, nici perderea loru nu dormitezã.

4 Căci dacã Dúmneđu pre ângerii, cari au pécãtuitu, nu i-a cruțatu, ci cu lanțurile întunerecului *legându-i*, i-a aruncatu în tartaru, și i-a datu 5 spre a se păzi la judecatã; Și lumea cea vechiã nu a cruțat'o, ci pre Noe alu optulea, predicãtoru alu dreptãței l'a păzitu, aducându deluviu asupra 6 lumei împioșiloru; Și cetățile Sodomei și ale Gomorei prefãcându-le în cenușã, *le-a* condamnatu spre perđare, fãcându-le exemple celoru ce voru să 7 petrecã în împietate; Și pre dreptulu Lotu, *ce era* chinuitu de petrecerea cea desfrênatã a celoru vitioși l'a scãpatu; (Căci dreptulu acela locuindu 8 între d'înșii, și vedându și auđindu de fãptele *loru* cele fãrã-de-lege și muncia sufletulu *seu* celu dreptu din đí în đí); Scie Dumneđu a scãpa de ispitã 9 pre cei pioși, éru pre cei nedrepti a-i păzi la đíua judecãței, spre a se pedepsi; Cu atãta mai multu *nu va cruța* 10 pre cei ce âmblã trupesce în poște necurate, și desprețuescu domnia; îndrãzneți, aroganți *findu*, nu se cutremurã a vorbi reu de autoritãți. 11 Pre cându ângerii, cari au mai mare putere și tãriã, nu aducu pîrã hulitóre 12 asupra loru înaintea Domnului. Éru acestia ca nisce dobitoce fãrã de minte și sensuale, nãscute spre cotropire,

și stricăciune, vorbescu de reu de cele ce nu înțelegu; și în stricăciunea loru se voru perde; Și voru primí plata 13 nedreptãței; plăcerea socotindu desfãtarea cea de tóte đilele; pãtați și vitioși *findu*, se desfãtezã cu încelãciunile loru, ospetându-se cu voi; Ochi avendu plini de adulteriu, și 14 neputendu înceta de la pécãtu; ademenindu sufletele cele nestatornice, avendu ânimã deprinsã în sgârceniã, fii blãstemului; Cari au lãsatu calea 15 cea dréptã, și au rãtãcitu, urmãndu pe calea lui Balaamu, alu lui Bosoru, care a iubit u plata nedreptãței; Darã 16 s'a muștratu pentru fãrã-de-legea lui; asinulu celu mutu vorbindu cu vóce omenescã a opritu nebunia profetului. Acestia sânt isvóre fãrã de apă; nu 17 ori cari se pörtã de viforu; cărorã se păstrézã negure întunerecului în eternu.

Căci vorbindu *cuvinte* îngânfate ale 18 deșertãciunei, ademenescu prin poște trupesce, și prin multe desfãtãri pre cei ce d'abia au scãpatu de cei ce trãescu în rãtãcire. Fagãduindu-li 19 libertatea, ei însu-și sânt sclavi ai stricăciunei; căci de care este învinsu cineva, de acela s'a și aservitu. Cã 20 dacã dupã ce au scãpatu de la necurãțenia lumei prin cunoscința Domnului și Mântuitorului Iisusu Christosu, în acelea érași încureându-se se învingu, li s'au fãcutu cele de pe 21 urmã mai rele de câtu cele d'ântéiu. Căci mai bine era loru a nu fi cunoscutu calea dreptãței, decâtu, dupã ce 22 au cunoscut'o, a se întórce înapoi de la sântulu ordinu ce li s'a datu. Daru li s'a potrivit u adevérulu đicerei: Cânele s'a întorsu la vërsarea sa, și poreculu scãldatu la tãvãliturã în tinã.

CAP. 3.

Batjocoritorii ce voru veni în đilele de pe urmã. Despre a dua venire a lui Iisusu Christosu, și despre reînóirea tuturor lucrurilor.

Acésta a dua epistolã, iubițiloru, ví 1 scriu acumu; în care desceptu mintea vóstrã cea curatã cu aducerea aminte; Ca să ví aduceți aminte de cuvintele 2 cele mai 'nainte vorbite de sântii profeti, și de ordinulu nostru, cari sântem u apostoli ai Domnului și Mântuitorului; Acésta mai 'nainte sciindu, 3

că voru veni în ȃilele cele de pe urmă
batjocoritori, ȃmblȃndu duple poftele
4 loru, Și ȃicȃndu : Unde este promisiu-
nea venirei lui ? cȃci de cȃndu pȃrinȃii
au adormitu, tȃte remȃnu ȃșa pre-
cumu *au fostu* din ȃnceputulu facerei.
5 Cȃci ei nu voiescu a sci acȃsta, cȃ
prin cuvȃntulu lui Dumneȃeu ceriu-
rile au fostu de demultu, și pȃmȃn-
tulu s'a ȃșȃdatu din ȃpȃ și prin ȃpȃ ;
6 Prin carea lumea cea de atunci cu
7 ȃpȃ ȃnecȃndu-se s'a perdutu. ȃru
ceriurile și pȃmȃntulu de acumu prin-
tr'ȃcelași cuvȃntu sȃnt pȃstrate, pȃ-
zindu-se pentru focu în ȃiua judecȃȃi
și a perderei ȃmeniloru celoru ȃm-
pioși.
8 Darȃ, iubiȃiloru, despre acȃsta sȃ
nu fiȃi în necunoscȃnȃ, cȃ ȃnaintea
Domnulu o ȃi *este* ca o mie de ani,
9 și o mie de ani ca o ȃi. Nu va ȃntȃr-
ȃia Domnulu fȃgȃduinȃ sa, precumu
unii socotu cȃ ȃntȃrȃiȃ ; ci rabȃȃ
ȃndelungu pentru noi, nevrȃndu a se
perde cineva, ci ca toȃi sȃ vinȃ la
10 pocȃinȃ. Și va veni ȃiua Domnulu
ca unu furu nȃpȃtea ; în care ceriurile
voru trece cu sunetu mare, și ele-
mentele se voru topi arȃndu ; și
pȃmȃntulu și lucrurile cele de pe
d'ȃnsulu voru arde.

Deci *ȃacȃ* tȃte ȃcestea se voru des- 11
fiinȃ, ce feliu trebue sȃ fiȃi voi în
sȃnta petrecere și pietate, ȃceptȃndu 12
și grȃbindu-vȃ spre venirea ȃilei lui
Dumneȃeu, în care ceriurile arȃndu
se voru desfiinȃ, și elementele se
voru topi arȃndu ? Darȃ noi, duple 13
promisiunea lui, ȃceptȃmu ceriuri
nouve și pȃmȃntu nou, în care locu-
esce dreptatea.

Pentru ȃceea, iubiȃiloru, ȃcestea 14
ȃceptȃndu, siliȃi-vȃ ca sȃ vȃ aflaȃi
ȃnaintea lui în pȃce, nepȃtaȃi și fȃrȃ
de prihanȃ, Și sȃ socotiȃi *cȃ* ȃndelun- 15
gu-rȃbdarea Domnulu nostru *este*
mȃntuire ; precumu și iubitulu nostru
frate Pavelu, duple ȃnȃlepciunea datȃ
lui, v'a scrisu ; Precumu și în tȃte 16
epistolele *sale*, vorbindu de ȃcestea ;
ȃn cari sȃnt unele greu de ȃnȃlesu,
pre cari cei necunoscȃtori și nesta-
tornici le stricȃ, ca și pre cele-l-ȃlte
scripturi spre a loru perȃare.

Deci voi, iubiȃiloru, *ȃcestea* mai 17
'nainte sciindu, pȃziȃi-vȃ, ca nu și
voi, ademeniȃi fiindu cu rȃȃcirea
celoru rei, sȃ cȃȃȃi de la statornicia
vȃstrȃ. Ci sȃ creșȃi în charulu și în 18
cunoscȃnȃ Domnulu și Mȃntuitorulu
nostru Iisusu Christosu. ȃcestuia *fi*
mȃrirea și acumu și în eternu. Aminu.

EPISTOLA GENERALȃ

ȃNTȃIA A LUI

I O A N U.

CAP. 1.

Cuvȃntulu vieȃei, communiunea cu Christosu, și
mȃrturisirea pȃcateloru nȃstre.

1 Ceea ce era din ȃnceputu, ce amu
ȃuȃitu, ce amu vȃȃutu cu ochii nostri,
ce amu privitu, și mȃnele nȃstre au
pipȃitu, în privirea cuvȃntulu vieȃei ;
2 (Cȃci vieȃa s'a aretatu și o amu vȃ-
ȃutu, și mȃrturisimu, și vestimu vouȃ
vieȃa cea eternȃ, care era la Pȃrin-
tele ; și s'a aretatu nouȃ ;) Ceea ce
3 amu vȃȃutu și amu ȃuȃitu vestimu
vouȃ, ca și voi sȃ aveȃi ȃmpȃrȃșire cu
noi ; și ȃmpȃrȃșirea nȃstrȃ *este* cu
Pȃrintele și cu Fiulu seu Iisusu Chris-

tosu. Și ȃcestea scriemu vouȃ, ca bu- 4
curia vȃstrȃ sȃ fie deplinȃ.

Și acȃsta *este* vestirea care amu 5
ȃuȃitu de la d'ȃnsulu și spunemu
vouȃ, cȃ Dumneȃeu *este* luminȃ, și
ȃntr'ȃnsulu nu *este* nici o ȃntunecime.
De vomu ȃice, cȃ avemu ȃmpȃrȃșire 6
cu d'ȃnsulu, și ȃmblȃmu în ȃntunerecu,
minȃimu, și nu facemu adevȃrulu ;
ȃru de vomu ȃmbla în luminȃ, pre- 7
cumu elu *este* în luminȃ, avemu ȃm-
pȃrȃșire unii cu ȃlȃii, și sȃngele lui
Iisusu Christosu, Fiulu seu, ne cu-
rȃșesce de totu pȃcatulu.

De vomu ȃice, cȃ nu avemu pȃ- 8
catu, ne ȃncȃlamu pre noi ȃșine, și

9 adevărulu nu este în noi. De vomu
mărturisi păcatele năstre, elu este
credinciosu și dreptu, să ni erte pă-
catele, și să ne curățescă de tătă
10 nedreptatea. De vomu dice, că nu
amu păcătuitu, 'lu facemu minciu-
nosu, și cuvântulu lui nu este în noi.

CAP. 2, 3.

Fericirea cea mare a fiiloru lui Dumneșeu, si euge-
tarea ce-i destinge.

1 Fiii mei, acestea vî scriu, ca să nu
păcătuiți. Și de păcătuesce cineva,
avemu meșlocitoru cătră Părintele,
2 pre Iisusu Christosu celu dreptu. Și
acesta este împăcarea pentru păcatele
năstre, și nu numai pentru ale năstre,
ci și pentru ale tătă lumea.
3 Și pentru acésta scimu că l'amu
cunoscutu, de vomu păzi șisele lui.
4 Celu ce dice: L'amu cunoscutu, și
șisele lui nu le păzesce, este minciu-
nosu, și adevărulu nu este într'însulu.
5 Éru celu ce păzesce cuvântulu lui,
într'adeveru într'însulu este iubirea
lui Dumneșeu deplină; prin acésta
cunoscemu că suntemu într'însulu.
6 Celu ce dice, că remâne într'însulu,
detoresce să âmble așa, precumu elu
a âmblātu.
7 Frașiloru, nu vî scriu ordinu nou,
ci ordinu vechiu, care a fostu la voi
din începutu. Acestu ordinu vechiu
este cuvântulu, care așî aușitu din
8 începutu. Érașî ordinu nou scriu voui,
care este adevăratu într'însulu și în
voi; pentru că întunereculu trece și
lumina cea adevărată acuma resare.
9 Celu ce dice că este în lumină și
uresce pre fratele seu, este în întu-
nerecu pêne acumu. Celu ce iubesc
pre fratele seu remâne în lumină, și
10 într'însulu nu este smintire. Éru celu
ce uresce pre fratele seu este în întu-
nerecu, și îmblă în întunerecu, și nu
scie încotro merge, pentru că întune-
reculu a orbitu ochii lui.
12 Scriu voui, frașiloru, pentru că vi
se értă păcatele văstre pentru numele
13 lui. Scriu voui, părinșiloru, pentru că
așî cunoscutu pre celu ce este din în-
ceputu. Scriu voui, tineriloru, pentru
că așî învinsu pre celu viclénu. Scriu
voui, copiiloru, pentru că așî cnoscu-
14 tu pre Părintele. Amu scrisu voui, Pă-

rinșilru, pentru că așî cunoscutu pre
celu ce este din începutu. Amu scrisu
voui, tineriloru, pentru că sânteșî tari,
și cuvântulu lui Dumneșeu remâne în
voi, și așî învinsu pre celu viclénu.

Nu iubișî lumea nici cele din lume. 15
De iubesc cineva lumea, iubirea Pă-
rintelului nu este într'însulu. Căci totu 16
ce este în lume, *adecă* pofta trupului,
și pofta ochiloru, și trufia vieșei, nu
este de la Părintele, ci este din lume.
Șî lumea trece cu pofta ei; éru celu 17
ce face voia lui Dumneșeu remâne
în eternu.

Copiiloru, este óra cea de pe urmă; 18
și precumu așî aușitu că antichristu
vine, și acumu mulșî s'au făcutu an-
tichriști; dintr'acésta cunoscemu, că
este óra cea de pe urmă. Dintre noi 19
au eșitu, dară nu erau dintre noi;
căci de aru fi fostu dintre noi, aru fi
remasu cu noi; dară au eșitu, ca să
se arete că nu sânt toșî dintre noi.
Dară voi aveșî ungere de la celu 20
Sântu, și scișî tóte. Nu amu scrisu 21
voui, ca cumu nu așî sci adevărulu,
ci ca cumu l'așî sci, și cum că nici o
minciună nu este din adevăru. Cine 22
este minciunosulu, decātu numai celu
ce tăgăduescă că Iisusu este Chris-
tosu? acesta este antichristu, care
tăgăduescă pre Părintele și pre Fiiulu.
Totu celu ce tăgăduescă pre Fiiulu 23
nu are nici pre Părintele, *éru celu ce
mărturisesce pre Fiiulu are și pre
Părintele.*

Deci aceea să remână în voi ce 24
așî aușitu de la începutu. Dacă aceea
ce așî aușitu de la începutu va re-
mână în voi, și voi veșî remână în
Fiiulu și în Părintele. Și acésta este 25
promisiunea, care elu ni-a făcutu,
vieșă eternă. Acestea amu scrisu voui 26
în privirea celoru ce vè încelă. Éru 27
ungerea, care așî luat de la d'însulu,
remâne în voi, și nu aveșî trebuinșă,
ca să vè înveșe cineva, și pre cumu
aceeașî ungere vè înveșă despre tóte,
și este adevărată, și nu este minciu-
nósă, și precumu v'așî înveșatu, să
remâneșî într'aceea.

Șî acumu, fii mei, remâneșî într'în- 28
sulu: ca cându se va areta, să avemu
încredere, și să nu ne rușināmu înain-
tea lui la venirea lui. De scișî că este 29

dreptu, cunósceți că totu celu ce face dreptate s'a născutu de la d'insulu.

1 Vedeți ce feliu de iubire ni-a aretatu Părintele, ca să ne numimu fii ai lui Dumneḃeu, pentru acésta lumea nu ne cunósce pre noi; căci nu l'a cunoscutu pre d'insulu.

2 Iubiților, acumu sântemu fii ai lui Dumneḃeu, și încă nu s'a aretatu ce vomu fi; dară scimu că, cându se va areta, vomu fi asemenea lui; căci
3 'lu vomu vedé precumu este. Și totu celu ce are acésta speranță într'insulu, se curătesce, precumu și elu este curatu. Totu celu ce comite păcatulu, cal-
4 că și legea, căci păcatulu este călcare de lege. Și sciți, că elu s'a aretatu să redice păcatele nóstre; și într'in-
5 sulu nu este păcatu. Totu celu ce remâne într'insulu, nu păcătuesce; totu celu ce păcătuesce, nu l'a vedutu, nici nu l'a cunoscutu.

7 Fiii *mei*, nimenea să nu vă încele; celu ce face dreptate este dreptu,
8 precumu și elu este dreptu. Celu ce comite păcatulu este de la diabolulu; căci diabolulu păcătuesce din începutu. Spre acésta s'a arétatu Fiulu lui Dumneḃeu, ca să desființeze lucrurile diabolului. Totu celu născutu de
9 la Dumneḃeu nu comite păcatu; căci semînța lui remâne într'insulu; și nu póte păcătui, pentru că s'a născutu de la Dumneḃeu. Într'acésta
10 sânt aretați fiii lui Dumneḃeu și fiii diabolului: totu celu ce nu face dreptate nu este de la Dumneḃeu, precumu nici celu ce nu iubescce pre fratele seu.

11 Căci acésta este vestirea care ați auditu din începutu: ca să iubimu
12 unulu pre altulu; Nu precumu Cainu, care era de la viclénulu și a ucisu prefratele seu. Și pentru ce l'a ucisu? Pentru că lucrurile lui erau rele, éru
13 ale fratelui seu drepte. Nu vă mirați,
14 frații mei, de vă uresce lumea. Noi scimu, că amu trecutu din mórte la viéță, pentru că iubimu pre frați. Celu ce nu iubescce pre fratele, remâne
15 în mórte. Totu celu ce uresce pre fratele seu este uciḃătoru de ómeni, și sciți că totu uciḃătorulu nu are viéță eternă remâindă într'insulu.

Într'acésta amu cunoscutu iubirea, 16
că elu și-a pusu viéța sa pentru noi; și noi trebue să ni punemu viéța *nóstră* pentru frați. Éru celu ce are bo- 17
găția lumei acesteia, și vede pre fratele seu în lipsă, și-și închide ânima sa despre d'insulu, cumu remâne iubirea lui Dumneḃeu într'insulu? Fiii mei, să nu iubimu cu cuvântulu 18
nici cu limba, ci cu fapta și cu adevêrulu.

Și prin acésta cunóschemu, că sântem 19
din adevêru, și ni vomu asigura ânimele nóstre: De ne condémná 20
âanima nóstră, mai mare este Dumneḃeu decâtu âanima nóstră, și scie tóte. Iubiții *mei*, de nu ne condémná 21
âanima nóstră, *atunci* avemu încredere cătră Dumneḃeu: Și ori-ce vomu cere, 22
vomu lua de la d'insulu, pentru că păzimu ḃisele lui, și facemu cele plăcute înaintea lui. Și acésta este ḃisa 23
lui, ca să credemu în numele Fiiului seu Iisusu Christosu, și să iubimu unulu pre altulu, precumu ni-a datu
ordinu. Și celu ce păzesce ordinulu 24
lui remâne într'insulu, și acela în elu. Și într'acésta cunóschemu că remâne în noi, prin Spiritulu care ni l'a datu.

CAP. 4.

Trebue a cerca spiritele, și a iubi pre Dumneḃeu și pre aprópele.

Iubiților, să nu credeți la totu spir- 1
ritulu, ci să cercați spiritele, de sânt de la Dumneḃeu; pentru că mulți profeti minciunoși au eşitu în lume. Prin acésta să cunósceți Spiritulu lui 2
Dumneḃeu: Totu spiritulu care mărturisesce pre Iisusu Christosu, că a venit în corpu, este de la Dumneḃeu; și totu spiritulu, care nu mărturisesce pre Iisusu Christosu, că a venit în corpu, nu este de la Dumneḃeu; și acela este *spiritulu* lui antichristu, de care ați auditu că va veni, și care acumu este deja în lume.

Voi sânteți de la Dumneḃeu, fiii 4
mei, și ați învinsu pre aceia; pentru că mai mare este celu ce este în voi decâtu celu ce este în lume, Aceia 5
sânt din lume; pentru aceea vorbescu din lume, și lumea 'i ascultă. Noi 6
sântemu de la Dumneḃeu; celu ce

cunósce pre Dumneđu ne ascultă ;
celu ce nu este de la Dumneđu nu
ne ascultă ; prin acésta cunóschemu
spiritulu adevărului, și spiritulu ră-
tăcirea.

7 Iubiților, să ne iubimu unulu pre
altulu, căci iubirea este de la Dum-
neđu : și totu celu ce iubesc este
8 pre Dumneđu ; Celu ce nu iubesc
nu a cunoscutu pre Dumneđu ; căci
9 Dumneđu este iubirea. Într'acésta
s'a aretatu iubirea lui Dumneđu
cătră noi, că Dumneđu a trămesu
pre Fiiulu seu celu unulu-născutu în
10 lume, ca să trăimu printr'însulu. În-
tr'acésta este iubirea, nu că noi amu
iubitu pre Dumneđu, ci că elu ne-a
iubitu pre noi, și a trămesu pre Fi-
iulu seu *a fi* împăcare pentru păca-
11 telenóstre. Iubiților, dacă Dumneđu
ne-a iubit pre noi, și noi trebue să
iubimu unulu pre altulu. Nimenea
nici odată nu a vėđutu pre Dumneđu.
De iubimu unulu pre altulu, Dumne-
đu remâne în noi, și iubirea lui este
13 deplină în noi. Prin acésta cunóschemu
că remânemu într'însulu, și elu în
noi, că ni-a datu din Spiritulu seu.
14 Și noi amu vėđutu, și mărturisimu,
că Părintele a trămesu pre Fiiulu *a fi*
15 Măntuitorulu lumiei. Celu ce mărtu-
risesce, că Iisusu este Fiiulu lui Dum-
neđu, într'acela remâne Dumneđu,
16 și acela în Dumneđu. Și noi amu
cunoscutu și amu cređutu iubirea,
care are Dumneđu cătră noi. Dum-
neđu este iubire ; și celu ce remâne
în iubire rėmâne în Dumneđu, și
17 Dumneđu într'însulu. Într'acésta s'a
deplinitu iubirea cu noi, ca să avemu
îndrăsnělă în diua judecătėi ; pentru
că precumu elu este, așa și noi sún-
18 temu într'acéstă lume. Frică nu este
în iubire, ci iubirea cea deplină scóte
afară frica ; căci frica are chinuire.
Celu ce se teme nu este deplinu în
19 iubire. Noi 'lu iubimu, pentru că elu
20 ântėiu ne-a iubit pre noi. De đice
cineva, că iubesc pre Dumneđu,
ėru pre fratele seu uresce, minciunosu
este ; căci celu ce nu iubesc pre fra-
tele seu, pre care l'a vėđutu, cumu
póte iubi pre Dumneđu, pre care nu
21 l'a vėđutu ? Și acestu ordiđu avemu

de la d'însulu, ca celu ce iubesc pre
Dumneđu, să iubescă și pre fra-
tele seu.

CAP. 5.

Credința învinge lumea, și este întemeiată pe mărturii netăgăduite. Puterea rugăciunii.

Totu celu ce crede că Iisusu este Chris- 1
tosu, este născutu de la Dumneđu ;
și totu celu ce iubesc pre celu ce l'a
născutu, iubesc și pre celu născutu
dintr'însulu. Prin acésta cunóschemu 2
că iubimu pre fii lui Dumneđu,
cându iubimu pre Dumneđu, și pă-
zimu đisele lui. Căci acésta este iu- 3
birea lui Dumneđu ; ca să păzimu
đisele lui ; și đisele lui nu sânt grele.
Căci totu celu născutu de la Dum- 4
neđu învinge lumea ; și acéstă biru-
ință ce a învinsu lumea, este credința
5 noastră. Cine este celu ce învinge lu-
mea, de cătu numai celu ce crede că
Iisusu este Fiiulu lui Dumneđu ?

Acesta este celu ce a venitu prin 6
apă și prin sânge, Iisusu Christosu ;
nu numai prin apă, ci prin apă și
sânge. Și Spiritulu este celu ce mărtu-
risesce ; căci Spiritulu este adevė-
rulu. Căci trei sânt cari mărturisescu 7
în ceriu : Părintele, Cuvėntulu și
Sântulu Spiritu ; și acesti trei sânt
una. Și trei sânt cari mărturisescu pe 8
pămėntu : Spiritulu și apa și sângele ;
și acesti trei într'una sânt.

De primimu mărturia ómeniloru, 9
mărturia lui Dumneđu mai mare este ;
căci acésta este mărturia lui Dum-
neđu, ce a făcutu despre Fiiulu seu.
Celu ce crede în Fiiulu lui Dumneđu 10
are mărturia în sine ; celu ce nu crede
lui Dumneđu l'a făcutu minciinosu,
pentru că nu a cređutu mărturia, care
a făcutu Dumneđu despre Fiiulu seu.
Și acésta este mărturia ; că Dumne- 11
đu ni-a datu viėta eternă ; și acéstă
viėta este în Fiiulu seu. Celu ce are 12
pre Fiiulu, are viėta ; ėru celu ce nu
are pre Fiiulu lui Dumneđu, nu are
viėta.

Ăcestea amu scrisu voui celoru ce 13
credeți în numele Fiiului lui Dumne-
đu ; ca să sciți că aveți viėta eternă,
și ca să credeți în numele Fiiului lui
Dumneđu. Și acésta este încrederea, 14
care avemu într'însulu, că de ceremu

- 15 ceva dupre voia lui, ne aude. Și dacă scimu că ne aude în ori-ce vomu cere, scimu că avemu cele ce amu cerutu de la d'însulu.
- 16 De vedę cineva pre fratele seu comițendu păcatu *ce nu este* spre mórte, să céră, și-i va da viéță pentru cei ce nu păcătuescu spre mórte. Este păcatu spre mórte; nu đicu ca să se
- 17 róge pentru acela. Tótă nedreptatea este păcatu, și este păcatu nu spre mórte.
- 18 Scimu că totu celu născutu de la Dumneđeu nu păcătuesce; ci celu născutu de la Dumneđeu se păzesce, și celu reu nu se atinge de elu. Scimu 19 că sântemu de la Dumneđeu, și tótă lumea jace în reutate. Și scimu că 20 Fiiulu lui Dumneđeu a venitu, și ni-a datu pricepere, ca să cunóscemu pre celu adevératu, și sântemu în celu adevératu, în Iisusu Christosu, Fiiulu lui. Acesta este Dumneđeulu celu adevératu și viéța eternă.
- Fiii *mei*, păziți-vę de idoli. Aminu. 21

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUI

I O A N U.

Iubirea lui Dumneđeu este a ține ordinele lui. Trebuie să fugim de amăgitori și de ómeni rei.

- 1 Bětrânulu cătră alésa Dómnă și copiii ei, pre cari eu iubescu într'adevėru; și nu numai eu, ci și toți cei
- 2 ce au cunoscutu adevėrulu; Pentru adevėrulu, care remâne în noi, și va
- 3 fi cu noi pururea; Fie cu voi charu, milă și pace de la Dumneđeu, Părintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu, Fiiulu Părintelui, într'adevėru și în iubire.
- 4 M'amu bucuratu fórte, că amu aflatu despre fiii tei că âmblă într'adevėru, precumu amu primitu ordinu de la Părintele. Și acumu rogu-
- 5 te, Dómnă, nu ca cumu așiu scrie ție ordinu nou, ci care avemu din începutu, ca să ne iubim unulu pre altulu. Și acésta este iubirea, ca să âmblămu dupre ordinulu lui. Acesta este ordinulu: Ca, precumu ați a-
- 6 đitu din începutu, să âmblați într'însulu,

Căci mulți amăgitori au întratu în 7 lume, cari nu mărturisescu că Iisusu Christosu a venitu în corpu. Acesta este amăgitorulu și antichristu. Pă-

8 ziți-vę pre voi înși-vę, ca să nu perdemu cele ce amu lucratu, ci ca să primim plată deplină. Totu celu ce

9 calcă *ordinulu*, și nu remâne în învățătura lui Christosu, nu are pre Dumneđeu. Celu ce remâne în învățătura lui Christosu, acela are și pre

10 Părintele și pre Fiiulu. De vine cineva la voi, și nu aduce acésta învățătură, să nu-lu primiți în casă, nici să-lu salutați; Căci celu ce-lu salută se

11 face părtașu faptelor lui celoru rele.

Multe avėndu a vî scrie, nu amu 12 voitu cu hârtiă și negrélă; dară speru a veni la voi, și a vorbi gură cătră gură, ca bucuria nóstră să fie deplină.

Te salută pre tine fiii surorii tale 13 celei alese. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A TREIA A LUI

I O A N U.

Mila lui Gaiu, mândria lui Diotrefesu, și zelulu lui Dimitriu.

- 1 Bětrânulu cătră Gaiu celu iubitulu, pre care eu iubescu într'adevėru.
- 2 Iubitule, dorescu ca să sporescu

și să fii sănėtosu în tótă privința, precumu sporescu sufletulu teu. Căci 3 m'amu bucuratu fórte, după ce au venitu frații, și au mărturisu de credința ta, precumu tu âmblă in-

4 tr'adeveru. Mai mare bucuriã nu
 5 amu decãtu aceea, cându audu cã
 6 fii mei âmblã întru adevëru. Iubi-
 7 tute, cu credinã faci ori-ce lucrezi
 8 cãtrã frați și cãtrã cei strãini; Cari
 9 au märturisu de iubirea ta înaintea
 10 besericei; pre cari, de-i vei conduce,
 și-i vei ajuta în cãlãtoria într'unu
 chipu vrednicu de Dumneșeu, bine
 vei face. Cãci pentru numele lui au
 eșitu, neluãndu nimicu de la Ginți.
 Noi deci trebuie sã primimu pre unii
 ca acestia, ca sã fimu conlucrãtori
 ai adevëruului.
 Amu scrisu besericei; darã Dio-
 trefesu celu ce iubescu sã fie loru
 cãpiteniã, nu ne primesce. Pentru
 acãsta de voi veni, 'i voi aminti
 faptele cari le face, clevețindu-ne

cu cuvinte rele, și neîndestulându-
 se cu acestea, nu primesce pre frați,
 și pre cei ce voru *sã-i primësca* 'i
 opresce, și-i scõte din besericã. Iubi- 11
 tute, nu urma reului, ci binelui. Celu
 ce face bine de la Dumneșeu este;
 celu ce face reu nu a vëđutu pre
 Dumneșeu.

Dimitriu este doveditu de toți, și 12
 de însu-și adevëruulu; darã și noi
 märturisimu *de d'insulu*; și sciți cã
 märturia nãstrã este adevëratã.

Multe aveamu a scrie, darã nu 13
 voiescu cu negrãlã și condeiu a-ți
 scrie; Cãci speru cã curëndu te voi 14
 vedë, și cã vomu vorbi gurã cãtrã
 gurã. Pace *fie* ție. Te salutã pre tine
 amicii.

Salutã pre amici pre nume. Aminu.

EPISTOLA GENERALË

A LUI

I U D A.

Indemnare la statorniciã și la sinceritate în credinã
 contra învëțătoriloru mincinoși.

1 Iuda, servu alu lui Iisusu Christosu,
 și fratele lui Iacobu, celoru chiã-
 mați cari sânt sãntiți în Dumneșeu
 2 Pãrintele, și pãstrați de Iisusu Chris-
 tosu; Milã *fie* voui și pace, și iubirea
 sã se îmmlțescã.
 3 Iubișiloru, punëndu tãtã silința a
 vî scrie de mãntuirea cea comunë,
 amu gãsitu de trebuința a vî scrie,
 îndemnãndu-vë, ca sã vë luptați pen-
 4 tru credința ceea ce odatã s'a datu
 sãntiloru. Cãci s'au furișiatu óre-cari
 ómeni, cari de mai 'nainte erau otã-
 rîți spre acãstã condemnare, împioși,
 cari schimbã charulu Dumneșeului
 nostru în desfrênare, și tãgãduescu
 pre singuru stëpãnulu Dumneșeu, și
 Domnulu nostru Iisusu Christosu.
 5 Deci voi sã vî aducu aminte de
 aceea ce odatã ați sciutu: cum cã
 Domnulu, dupã ce a scãpatu pre po-
 popu din pãmëntulu Egiptului, mai
 pe urmã a perdutu pre cei ce nu au
 6 cređutu. Și pre ângerii, cari nu și-au
 pãzitu starea loru cea d'ântëiu, ci și-au
 lãsatu locașulu loru, 'i are pãstrați
 în eterne lanțuri subu întunerecu,

spre judecata șilei celei mari. Pre- 7
 cumu Sodoma și Gomorra și cetãșile
 cele dimprejurulu loru, cari asemenea
 acelora au fãcutu desfrênare, și au
 âmblatu duple carne strãinã, sânt
 aduse de esemplu, suferindu pedepsa
 focului celui eternu. Asemenea și aces- 8
 tia visãndu, și spurcã corpulu, des-
 prețuescu domnia și defaimã demni-
 tãșile. Éru Michaelu archiângerulu, 9
 cându, certãndu-se cu diabolulu, dis-
 putã despre corpulu lui Moisi, necute-
 zãndu sã hulëscã, a șisu: Certe-te
 Domnulu. Éru acestia hulescu ceea 10
 ce nu înțelegu: și ceea ce sciudupre
 naturã ca nisce dobitóce fãrã de minte,
 într'acelea se stricã. Vai loru! cãci 11
 au âmblatu în calea lui Cainu, și au
 alergatu voioși în rãtãcirea lui Ba-
 laamu pentru platã, și s'au perdutu
 cu contradicerea lui Core.

Acestia sânt pete în ospeșele vós- 12
 tre de iubire, mãncãndu cu voi, și
 pãscëndu-se fãrã de fricã; nuori *sânt*
 fãrã de apã, purtãndu-se de vënturi;
 arbori tomnatici și fãrã fruptu; de
 duoë ori morți și desrãdiciãti; Va- 13
 luri furióse de mare, spumegãndu-și
 rușinea loru; stele rãtãcitóre, cãrora

se păstrează negura întunerecului în eternu.

14 Dară și Enochu, celu alu șeptelea de la Adamu, a profetitu de acestia, dîcîndu : Éccé vine Domnulu cu de-

15 cele de mii de sânti ai sei, Să facă judecată asupra tuturoru *ómeniloru*, și să mîstre pre toți împioșii între d'înșii de tóte faptele loru cele împioșe, cari au comis, și de tóte *cuvintele* loru cele aspre, cari au vorbitu

16 asupra lui pécătoșii cei împioși. Acestia sînt cîrtitori, nemulțumiți, âmbându duple poftete loru; și gura loru vorbesce *cuvinte* trufașe, mîrîndu-se de persóne pentru folosulu *loru*.

17 Éru voi, iubițiloru, aduceți-vî aminte de cuvintele, cari s'au đisu mai 'nainte de apostolii Domnului

18 nostru Iisusu Christosu; Cumu v'au đisu, că în timpul de pe urmă voru

fi batjocoritori cari voru âmba duple poftete loru cele împioșe. Acestia sînt 19 cari se deosebescu, simțuali, neavîndu Spiritu.

Éru voi, iubițiloru, edificându-vé 20 în credința vóstră cea mai sântă, și rugându-vé în Spiritu Sântu, Páziti-vé 21 pre voi în iubirea lui Dumneđu, acceptându mila Domnului nostru Iisusu Christosu, spre viéta cea eternă. Și cu unii compătimiți, făcendu ose-

22 bîre; Éru pre alții să mîntuiți cu 23 frică, rîpîndu-*i* din focu; urîndu și vestmîntulu celu întinatu de corpu.

Éru celui ce póte să vé pázescă 24 neclătiți, și să vé pună înaintea măriri sale fără prihană cu bucuriă, Unuia înteleptului Dumneđu, Mân-

25 titorulu nostru, *fie* mărire și majestate, domniă și putere și acumu și în toți seculii. Aminu.

A P O C A L I P S U L U

SÂNTULUI

I O A N U T E O L O G U L U .

CAP. 1—3.

Iisusu Christosu se arétă lui Ioanu și-i ordină a serie la cele șapte beserici din Asia. Insciințarea făcută de Iisusu Christosu besericeloru din Efesu, Smirna, Pergamu, Thiatira, Sardesu, Filadelfia, și Laodiceea.

1 Descoperirea lui Iisusu Christosu care Dumneđu i-a dat'o, ca să arete serviloru sei cele ce trebuie să se întempe în curîndu, și *pre care* a spus'o și a tramesu prin ângerulu seu cătră

2 servulu seu Ioanu; Care a mărturisu cuvîntulu lui Dumneđu, și mărturia lui Iisusu Christosu, și câte a vedutu.

3 Fericitu *este* celu ce cetesce, și cei ce audu cuvintele acestei profetii, și pázescu cele scrise într'înșia; căci timpul *este* aprópe.

4 Ioanu celoru șapte beserici cari sînt în Asia! Charu *fie* voui și pace de la celu ce este și celu ce era și celu ce vine, și de la cele șapte spirite cari sînt înaintea tronului seu; Și

5 de la Iisusu Christosu, marturulu celu credinciosu, și celu ântéiu-născutu din morți, și Domnulu regiloru pămîntului. Celuia ce ne-a iubit și

ne-a spălatu de pécatele nóstre cu sângele seu, Și ne-a făcutu regi și 6 preuți lui Dumneđu și Părintelui seu, aceluia *fie* mărire și domniă în seculii seculiloru. Aminu.

Éccé vine cu nuorii, și-lu va vedé 7 totu ochiulu, și cei ce l'au împunsu; și voru plânge la fața lui tóte semințiile pămîntului. Da, Aminu. Eu sînt 8 Alfa și Omega, începutulu și sfârșitul, đice Domnulu, celu ce este și celu ce era, și celu ce vine, Atotputerniculu.

Eu Ioanu, celu ce sînt și fratele 9 vostru și părtașu în strimtorarea și în împărăția și în statornicia lui Iisusu Christosu, eramu în insula ce se chiamă Patmosu, pentru cuvîntulu lui Dumneđu și pentru mărturisirea lui Iisusu Christosu, Eramu în Spiritu în 10 điaua Đuminiceii, și amu auditu după mine vóce tare ca de trîmbiță, Đi-

11 cîndu: Eu sînt Alfa și Omega, celu d'ântéiu și celu de pe urmă, și: Ce veđi, scrie în carte, și o trâmete celoru șapte beserici din Asia: la Efesu,

la Smirna, la Pergamu, la Thiatira, la Sardesu, la Filadelfia și la Laodiceea.

12 Și m'amu întorsu, să vedu de unde vine vócea care vorbia cu mine. Și întorcându-mă amu vedutu șapte sfecinice de auru; Și în meșiloculu celor șapte sfecinice *pre unulu* asemenea Fiiului omului, îmbrăcatu cu vestmentu lungu, și încinsu la meșilocu cu brâu de auru; Capulu și përu lu *erau* albe ca lâna cea albă, ca zepada; și ochii lui ca para focului;

13 Și peciórele lui asemenea cu aramă fină arsă în cuptoru, și vócea lui ca sunetu de ape multe. Și avea în mâna sa cea dréptă șapte stele; și din gura lui eșia sabiă cu duoë tăișuri; și fașia lui era ca sórele cându luminéză în puterea sa. Și vedându-lu, amu căđutu la peciórele lui ca unu mortu.

14 Dară puindu-și mâna sa cea dréptă preste mine, mi-a đisu: Nu te teme; eu sânt celu d'ântéiu, și celu de pe urmă; Și celu ce sânt viu, și amu fostu mortu; și éccé trăescu în seculii seculilor; Aminu, și amu cheiele înfernului și ale morșei. Scrie cele ce ai vedutu și cele ce sânt și cele ce voru să fie după acestea; Misteriulu celor șapte stele cari le-ai vedutu în dréptă mea, și cele șapte sfecinice de auru. Cele șapte stele sânt ângerii celor șapte beserici; și cele șapte sfecinice, cari le-ai vedutu, sânt șapte beserici.

1 Ângerulu besiercei Efesului să-i scrii: Acestea đice celu ce ține cele șapte stele în dréptă sa, care âmblă în meșiloculu celor șapte sfecinice de auru; Sciu faptele tale, și ostenéla ta și răbdarea ta, și cumu că nupoți suferi pre cei rei; și ai cercatu pre cei ce đicu că sânt apostoli, și nu sânt; și i-ai aflu minciunoși; Și ai suferitu, și ai răbdare, și pentru numele meu te-ai ostenitu, și nu te-ai descuragiatu. Dară amu asupra ta *acésta*, că ai părășitu iubirea ta cea d'ântéiu. Dreptu aceea adu-ți aminte de unde ai căđutu, și pocăesce-te, și fă faptele cele d'ântéiu; altmintrelea voi veni la tine curându, și voi mișca sfeciniculu teu din loculu seu, de nu te vei pocăi. Dară *acésta* ai,

că urésci faptele Nicolaișiloru, cari și eu le uréscu.

Celu ce are urechi audă ce đice besericeloru Spiritulu: Celu ce învinge voi da lui să mânânce din arborulu vieșei, care este în meșiloculu raiului lui Dumneđu.

Și ângerulu besiercei Smirnei să-i scrii: Acestea đice celu d'ântéiu și celu de pe urmă, care a fostu mortu și a înviatu: Sciu faptele tale, și strîmtorarea și sârăcia *ta*, (dară ești bogată,) și blăstemarea celor ce đicu că sânt Iudei, și nu sânt, ei sinagogă a Satanei. Nimicu nu te teme de cele ce ai a suferi; éccé diabolulu va arunca *pre unii* dintre voi în închisóre, ca să vă cercati; și veți ave strîmtorare đece đile; fii credinciosă pêne la mórte, și-ți voi da cununa vieșei.

Celu ce are urechi, audă ce đice besericeloru Spiritulu: Celu ce învinge nu se va vătăma de a dua mórte.

Și ângerulu besiercei celei din Pergamu să-i scrii: Acestea đice celu ce are sabia ascușită cu duoë tăișuri: Sciu faptele tale, și unde locuesci, unde este scaunulu Satanei; și ții numele meu, si nu ai lepédatu credința mea în đilele în cari *era* Antipa, martorulu meu celu credinciosu, care s'a ucisu la voi, unde locuesce Satana. Dară amu asupra ta pușine: că ai acolo pre cei ce ținu învêșatura lui Balaamu, care înveșta prin Balaku să pună scandalu înaintea filoru lui Israelu să mânânce de cele sacrificatidoliloru și să facă desfrênare. De asemenea ai și pre cei ce ținu învêșatura Nicolaișiloru, care eu o uréscu. Pocăesce-te! altmintrelea voi veni la tine curându, și voi face rebelu asupra loru cu sabia gurei mele.

Celu ce are urechi, audă ce đice besericeloru Spiritulu! Celu ce învinge 'i voi da să mânânce din manna cea ascunsă, și-i voi da semnu albu, și pe semnu nume nou scrisu, care nimene nu-lu scie, de câtu numai celu *ce-lu* ié.

Și ângerulu besiercei celei din Thiatira să-i scrii: Acestea đice Fiiulu lui Dumneđu, care are ochii sei ca

para focului, și peciόμεlesale asemenea
 19 cu aramă fină! Sciu faptele tale, și
 iubirea și serviciulu și credința și
 răbdarea ta, și faptele tale; și că
 cele de pe urmă *sunt* mai multe de
 20 câtu cele d'ântéiu. Dară amu asupra
 ta puține: că lași pre femeea Ezabelu,
 care se dice că este profetésă, de în-
 vătă și amăgesce pre servii mei să
 facă desfrênare, și să mânânce cele
 21 sacrificate idoliloru. Amu datu ei
 timpu să se pocăéscă de desfrênarea
 22 sa; dară nu s'a pocăitu. Éccé eu o
 voiu pune în patu, și pre cei ce facu
 desfrênare cu ea în strîmtorare mare,
 de nu se voru pocăi de faptele loru.
 23 Și pre copiii ei 'i voiu ucide; și *asa*
 voru cunósce tóte besericele, că eu
 sînt celu ce cercu rênunchii și âni-
 mele; și voiu da vouî fie-căruia duple
 24 faptele vóstre. Éru vouî și celoru-
 l-alti din Thiatira, câți nu au acéstă
 învătătură, și cari nu au cunoscutu
 adûncurile Satanei, precumu dicu,
 nu voiu pune preste voi altă sarcină.
 25 Éru ceea ce aveți, țineți pêne voiu
 26 veni. Și celui ce învinge și păzesce
 faptele mele pêne în sfârșitu, aceluia
 27 'i voiu da putere preste Gînți; Și le
 va păstorí cu toégu de feru; și se
 voru sdrobi ca vasele de lutu; pre-
 cumu și eu amu luatu de la Părintele
 28 meu. Și-i voiu da steua cea de de-
 29 mânéță. Celu ce are urechi, audă ce
 dice besericeloru Spiritulu.

1 Și ângerului besericei celei din Sar-
 desu să-i scrii: Acestea dice celu
 ce are cele șapte spirite ale lui Dum-
 neđeu și cele șapte stele: Sciu fap-
 tele tale, că ai nume, că trăesci, dară
 2 mortu esci. Priveghiézá, și întăresce
 pre cele-l-alte, cari au să móră; căci
 nu amu aflu faptele tale depline
 3 înaintea lui Dumneđeu. Dreptu aceea
 adu-ți aminte, cumu ai primitu și ai
 auditu; și ține, și pocăesce-te. Éru
 de nu vei priveghia, voiu veni asupra
 ta ca unu furu, și nu vei cunósce în
 4 care órá voiu veni asupra ta. Ai pu-
 ține nume și în Sardesu, cari nu și-au
 întinatu vestmintele loru; *acea* voru
 âmbra împreună cu mine în *haine*
 5 albe: căci sînt vrednici. Celu ce în-

vinge, acesta se va îmbrăca în vest-
 minte albe; și nu voiu sterge numele
 lui din cartea vieței, ci voiu mărtu-
 risi numele lui înaintea Părintelui
 meu, și înaintea ângeriloru lui. Celu
 6 ce are urechi, audă ce dice beserice-
 loru Spiritulu.

Și ângerului besericei celei din Fi-
 ladelfia să-i scrii: Acestea dice celu
 sântu, celu adevératu, celu ce are
 cheia lui Davidu, celu ce deschide,
 și nimenea nu închide; și închide, și
 nimenea nu deschide: Sciu faptele
 8 tale: éccé amu pusu înaintea ta ușă
 deschisă, și care nimenea nu o póte
 închide; căci putere mică ai, și ai
 păzitu cuvântulu meu, și nu ai tăgă-
 duitu numele meu. Éccé voiu face
 9 pre cei din sinagoga Satanei, aceia
 ce se dicu că sînt Iudei, și nu sînt,
 ci mințescu: éccé 'i voiu face să vină
 și să se închine înaintea peciόμεloru
 tale; și să scie că te-amu iubit pre
 tine. Pentru că ai păzitu cuvântulu
 10 răbdărei mele, și eu te voiu păzi pre
 tine de óra ispitei, ce are să vină pre-
 ste tótă lumea, ca să cerce pre cei
 ce locuescu pe pământu. Éccé vinu
 11 curêndu; ține ceea ce ai, ca nimenea
 să nu-ți iee cununa ta.

Celu ce învinge 'lu voiu face stâlp
 12 în beserica Dumneđeului meu, și nu
 va mai eși afară; și voiu scrie preste
 elu numele Dumneđeului meu, și nu-
 mele cetăței Dumneđeului meu, Ieru-
 salimulu celu nou, care se pogórá
 din ceriu de la Dumneđeulu meu;
 și *voiu scrie preste elu* numele meu
 celu nou. Celu ce are urechi, audă ce
 13 dice besericeloru Spiritulu.

Și ângerului besericei celei din La-
 odiceea să-i scrii: Acestea dice celu
 Aminu, martorulu celu credinciosu
 și adevératu, începutulu facerei lui
 Dumneđeu! Sciu faptele tale, că nici
 15 rece esci, nici ferbinte; o de ai fi rece
 séu ferbinte! Éru fiindu că esci căl-
 16 duțu, și nici rece nici ferbinte te voiu
 vërșa dingura mea. Pentru că dici: Bo-
 17 gatu sînt, și m'amu înavuțitu, și de
 nimicu nu amu lipsă; și nu scii, câtu
 esci mișelu și ticălosu, și saracu și orbu
 și golu. Te svătuescu să cumperi de la
 18 mine auru lămuritu prin focu, ca să
 te îmbogățesci; și vestminte albe, ca

să te îmbraci, și să nu se arete rușinea goliciunii tale; și unge ochii tei cu collurionu, ca să vezi.

- 19 Eu ori pe câți iubescu, 'i mustru, și-i certu; să aibi deci zelu, și poți căește-te! Éccé stau la usă, și batu; de va auđi cineva vócea mea, și va deschide ușa, voiu întra la elu și voiu cina cu elu și elu cu mine.
- 21 Celui ce învinge 'i voiu da să sedă cu mine pe tronulu meu, precumu și eu amu învinsu, și m'amu aședatu cu Părintele meu pe tronulu lui. Celu ce are urechi, audă ce ăice besericiloru Spiritulu.

CAP. 4.

Descoperirea majestăței lui Dumneđu înconjuratu și adoratulu de cele patru fére, și de cei duoă-đeci și patru de bătrâni.

- 1 După acestea amu vedutu, și éccé o ușă dechisă în ceriu; și vócea care o auđisemu mai 'nainte vorbindu-mi ca o trîmbiță, și ăicându-mi: Sue-te aicea, și-ți voiu areta celé ce trebuie să se întemple dupa acestea.
- 2 Și îndata amu fostu în Spiritu; și éccé tronulu era pusu în ceriu, și unulu
- 3 ședea pe tronulu. Și celu ce ședea era la vedere asemenea cu pétra iaspisu și sardonicu; și curcubeu era împrejurulu tronulu, la vedere ca pétra smaragdu. Și împrejurulu tronulu erau duoă-đeci și patru alte tronuri; și pe tronuri amu vedutu pre cei duoă-đeci și patru de bătrâni ședendu, îmbrăcati cu vestminte albe; și avendu
- 5 pe capetele loru cununi de auru. Și din tronuri eșiau fulgere, și tunete și voci; și erau șapte candelé de focu ardendu înaintea tronulu, cari sânt cele șapte spirite ale lui Dumneđu.
- 6 Și înaintea tronulu era o mare de steclă, asemenea cu cristalulu; și în međiloculu tronulu și împrejurulu tronulu erau patru fére pline de ochi din 'nainte și din 'napoi. Și féra cea d'ântéiu era asemenea unui leu; și a dua féra asemenea unui vițelu; și a treia féra avea față de omu; și a patra féra era asemenea unui vulturu sburându. Și cele patru fére aveau fie-care câte șese aripi de juru împrejuru, și în întru erau pline de ochi; și nu încetéză ăiua și nóp-tea de a ăice: Sântu, sântu, sântu este

Domnulu Dumneđu Atotu-puterniculu, celu ce era, și celu ce este și celu ce vine. Și cându férele acestea dau mărire și onóre și mulțumită celui ce ședea pe tronulu, care trăește în seculii seculiloru. Cei duoă-đeci și patru de bătrâni se prosternu înaintea celui ce ședea pe tronulu, și se închină celui ce trăește în seculii seculiloru, și punu cununele loru înaintea tronulu, ăicendu: Vrednicu esci, Dómné, a lua mărire și onórea și puterea; căci tu ai făcutu tóte, și pentru voia ta sânt și s'au făcutu.

CAP. 5.

Visiunea cărței sigilate. Cântare în onórea Mielului, singuru vrednicu de a o deschide.

1 Și amu vedutu în drépta celui ce ședea pe tronulu o carte scrisă din întru și din afară, sigilată cu șapte sigile. Și amu vedutu unu ângeru tare strigându cu vóce mare: Cine este vrednicu a deschide cartea, și a deslega sigilele ei? Și nimenea în ceriu, nici pe pământu, nici subu pământu nu putea deschide cartea, nici a o privi. Éru eu plângeamu multu, că nimenea nu s'a aflatu vrednicu a deschide și a ceti cartea, nici a o privi. Și unulu din bătrâni a ăisu mie: Nu plânge; éccé Leulu celu din seminția lui Iuda, Rădicina lui Davidu, a isbutitu să deschidă cartea, și să deslege cele șapte sigile ale ei.

6 Și amu vedutu, și éccé în međiloculu tronulu si alu celoru patru fére si în međiloculu bătrâniloru sta unu Mielu ca junghiatu, a vându șapte córne și șapte ochi, cari sânt cele șapte spirite ale lui Dumneđu, trâmese în totu pământulu. Acesta a venitu, și a luatu cartea din drépta celui ce ședea pe tronulu.

8 Și luându elu cartea, cele patru fére si cei duoăđeci și patru de bătrâni s'au prosternutu înaintea Mielului, avendu fie-care citare și cupe de auru pline de tãmâeri, cari sânt rugăciunile sântiloru; Și cântau cântare nouă, ăicendu: Vrednicu esci tu a lua cartea, și a deschide sigilele ei; căci te-ai junghiatu, și ne-ai rescumperatu lui Dumneđu cu sângele teu din tótă Seminția și limba și poporulu și națiunea; Și ne-ai făcutu Dum-

nedeşului nostru regi și preuți, și vomu
 11 domni pe pământu. Și uitându-mă
 amu auzitu voce de ângeri mulți îm-
 prejurulu tronului și alu féreloru, și
 alu bêtrâniloru, și era numărulu lor
 miriade de miriade, și mii de mii.
 12 Acestia au ăisu cu voce tare: Vred-
 nicu este Mielulu junghiatu a primi
 puterea și bogăția și înțelepciunea,
 și tăria și onórea și mărirea și bine-
 cuvântarea. Și tótă făptura din ceriu
 13 și de pe pământu, și de subu pământu,
 și cele din mare, și tóte cele
 ce sânt într'însele, le-amu auzitu ăi-
 cându: Bine-cuvântarea și onórea și
 mărirea și puterea fie celui ce șede
 pe tronu și Mielului în seculii secu-
 liloru. Și cele petru fére ăiceau.
 14 Aminu. Și cei duoă-ăeci și patru de
 bêtrâni s'au prosternutu, și s'au în-
 chinatu celui ce trăesce în seculii
 seculiloru.

CAP. 6—11.

Mielulu deschide cele d'ântéiu șese sigilo. Numé-
 rulu celor alesi însemnați cu șigilulu lui Dumne-
 ăeu. Cântarea celoru pré-fericiți. Deschiderea ce-
 loru șapte sigile; cei d'ântéiu patru ângeri suflă în
 trîmbiță, și mai multe plăgi se trămetu pe pământu.
 Alu cincilea și alu șeselea ângeru suflă în trîmbiță,
 care este semnul de plăgi noue. Unu ângeru se co-
 boră din ceriu ținându în mână o carte, care o ăă lui
 Ioanu, ca să o înghițe. Cei duoi marturi sânt omoriți
 de feră, dară ei învieză și se înalță la ceriu. Ange-
 rulu alu șeptelea suflă în trîmbiță, și mai multe voci
 anunță că tóte sânt reduse subu puterea lui Dumne-
 ăeu și a lui Christosu.

1 Și amu vėđutu cându a deschisu
 Mielulu una din cele șapte șigile, și
 amu auzitu pre una din cele patru
 fére ăicându, ca cu voce de tunetu:
 2 Vino, și veđi. Și amu vėđutu, și éccé
 unu calu albu; și celu ce ședea pe
 elu avea arcu; și i s'a datu cunună;
 și a eșitu învingându și spre în-
 vingere.
 3 Și deschidându-se alu duoilea si-
 gilu, amu auzitu pre cea a duoa férá
 4 ăicându: Vino și veđi. Și a eșitu altu
 calu, ca foculu; și celui ce ședea pe
 elu i s'a datu putere să iee pacea de
 pe pământu, și ca să se junghie unulu
 pré altulu; și i s'a datu sabiă mare.
 5 Și deschidându-se alu treilea sigilu,
 amu auzitu pre a treia férá ăicându:
 Vino și veđi. Și amu vėđutu, și éccé
 unu calu negru; și celu ce ședea pe
 6 elu avea cumpăna în mâna sa. Și
 amu auzitu voce din međiloculu ce-

loru patru fére, ăicându: O măsură
 de grâu pentru unu dinaru, și trei
 măsuru de orđu pentru unu dinaru;
 oleiulu și vinulu să nu vătemi.

7 Și deschidându-se alu patrulea si-
 gilu, amu auzitu a patra férá ăicându:
 8 Vino, și veđi. Și amu vėđutu, și éccé
 unu calu galbenu; și numele celui ce
 ședea pe elu era Mórtea; și Infernulu
 urmă după ea; și li s'a datu putere
 preste a patra parte a pământului, să
 omóre cu sabiă și cu fómete și cu
 pestilență și prin férele pământului.

9 Și deschidându-se alu cincilea si-
 gilu, amu vėđutu subu altaru sufletele
 celoru uciși pentru cuvântulu lui
 Dumneăeu, și pentru mărturisirea care
 făceau; Și strigau cu voce tare, ăi-
 10 cându: Pêně cându, Domnulu celu
 sântu și adevăratu, nu judeci, și nu
 răsbuni sângele nostru de la cei ce
 locuescu pe pământu? Și vestminte
 11 albe s'au datu fie-caruia dintr'înșii;
 și li s'a ăisu, să se repauseze încă
 pușinu timpu, pêně ce se va împlini
 și numărulu conserviloru loru și alu
 frațiloru loru, cari au să se omóre ca
 și ei.

12 Și amu vėđutu cându a deschisu
 alu șeselea sigilu, și éccé s'a făcutu
 cutremuru mare, și sórele s'a făcutu
 negru ca unu sacu de peru, și luna
 s'a făcutu ca sângele. Și stelele ceriu-
 13 lui au căđutu pe pământu, precumu
 smochinulu lépěďă smochinele cele
 crude ale lui, cându se clătesce de
 vėntu mare. Și ceriulu a dispărutu
 14 ca o carte invălătucită; și totu mun-
 tele și însula s'au miscatu din locu-
 rile loru. Și regii pământului, și 15
 domnii; și bogății și căpitaniele și cei
 puternici, și totu servulu și celu liberu,
 s'au ascunsu în pesceri și în petrele
 munțiloru. Și ăiceau munțiloru și 16
 petriloru: Cădeți preste noi, și ne
 ascundeți de cătră fația celui ce șede
 pe tronu și de la mânia Mielului;
 Căci a venitu ăiua cea mare a mâniei 17
 sale; și cine va poté să stea.

18 Și după acestea amu vėđutu patru
 1 ângeri stându în cele patru ângھیuri
 ale pământului, ținendu cele patru
 vėnturi ale pământului, ca să nu sufle

- vântu pe pământu, nici preste mare, nici preste vre-unu arboru.
- 2 Și amu vădutu altu ângeru suindu-se de la resăritulu sórelui, avându sigilulu lui Dumneđu celui viu; și a strigatu cu vóce tare la cei patru ângeri, cărora s'a datu să vatáme
- 3 pământulu și marea; Dicându: Nu vătămăți pământulu, nici marea, nici arborulu, pêně ce vomu fi sigilatu pre servii Dumneđuului nostru pe frunțile lor.
- 4 Și amu aúditu numărulu celoru sigilați: O sută patru-deci și patru de mii, sigilați din tótă seminția fiiloru
- 5 lui Israelu. Din seminția lui Iuda duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Rubenu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Gadu
- 6 duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Asseru duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Neftali duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția
- 7 lui Manase duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Simeonu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Levi duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția
- 8 lui Issacharu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Zabulonu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Iosefu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția
- 9 lui Beniaminu duoě-spre-dece mii sigilați.
- 10 După acestea amu vădutu, și éccě multıme mare, pre care nimenea nu putea a o numera, din tóte națiunile, și semințiile și popórele, și limbele, stându înaintea tronului, și înaintea
- 11 Mielului, îmbrăcați în vestminte albe, și stâlpări în mânele lor; Și strigau cu vóce tare, dicându: Mântuirea Dumneđuului nostru care șede pe
- 12 tron, și Mielului. Și toți ângerii stau împrejurulu tronului, și alu bėtrânilor, și alu celoru patru fére, și s'au prosternutu înaintea tronului pe fețele lor, și s'au închinatu lui Dumneđu,
- 13 Dicendu: Aminu; bine-cuvėntarea, și măvirea, și înțelepciunea, și multumita, și onórea, și puterea, și tária *fie* Dumneđuului nostru în seculii seculiloru. Aminu.
- 14 Atuncea luându cuvėntu unulu dintre bėtrâni, mi-a đisu: Acestia cari
- sunt îmbrăcați cu vestmintele cele albe, cine sunt, și de unde au venitu? Și amu đisu lui: Dómně, tu scii. Și a đisu mie: Acestia sunt cei ce vinu din strımtorarea cea mare, cari și-au spălatu vestmintele lor, și le-au albitu în sângele Mielului. Pentru acésta sunt înaintea tronului lui Dumneđu, și-i servescu điuă și nóptea în templulu lui; și celu ce șede pe tron va locui întru d'ınșii. Nu voru mai flămândı, nici voru mai însetoșa, nici va mai căde preste ei sórele, nici vre o arșită; Căci Mielulu celu din međiloculu tronului ıi va pasce, și-i va conduce la isvóre de ape vii; și va sterge Dumneđu tótă lacrima de la ochii lor.
- 15
- 16
- 17
- Și deschidėndu-se alu șeptelea sigilu, s'a făcutu tăcere în ceriu, ca la o jumătate de óră.
- 1 Și amu vădutu pre cei șapte ângeri, cari stau înaintea lui Dumneđu; și li s'au datu șapte trımbiți. Și altu ângeru a venitu, și sta la altaru, avėndu tămăitóre de auru; și i s'a datu tămăe multă, ca să o aducă cu rugăciunile tuturoru sântiloru pe altarulu celu de auru, care este înaintea tronului. Și fumulu tămăei cu rugăciunile sântiloru s'a suitu înaintea lui Dumneđu din mâna ângerului. Și a luat u ângerulu tămăitórea, și a împlut'o din foculu altarului, și a aruncat'o pe pământu; și s'au făcutu voci, și tunete, și fulgere, și cutremuru.
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Și cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte trımbițe, s'au gătitu să trımbițe.
- 7 Și ângerulu celu d'ântėiu a trımbițatu, și s'a făcutu grândină și focu amestecatu cu sânge, și s'au aruncatu pe pământu; și a treia parte din arbori a arsu, și tótă érba verde a arsu.
- 8 Și alu duoilea ângeru a trımbițatu, și ceva ca unu munte mare ardėndu cu focu s'a aruncatu în mare; și a treia parte din mare s'a făcutu sânge; Și a treia parte din făpturile mărei, cari aveau viėtă, a muritu; și a treia parte din corábii s'a stricatu.
- 9
- 10 Și alu treilea ângeru a trımbițatu,

și a cădutu din ceriu o stea mare, ardându ca o candelă, și a cădutu preste a treia parte din riuri și preste 11 isvórele apelor. Și numele stelei se dice Pelinu ; și a treia parte din ape s'a făcutu ca pelinulu ; și mulți din ómeni au muritu de ape, pentru că se făcuseră amare.

12 Și alu patrulea ângeru a trîmbițatu, și s'a rânitu a treia parte a sórelui, și a treia parte a lumiei, și a treia parte a stelelor ; așa, că s'a întunecatu a treia parte din ele, și ȕiua nu a luminatu de câtu a treia parte, și nóptea asemenea.

13 Și uitându-me, amu auđitu pre unu ângeru sburându prin međiloculu ceriului, și ȕicându cu vóce tare : Vai, vai, vai celoru ce locuescu pe pãmêntu de cele-l-alte voci de trîmbițã ale celoru trei ângeri, cari au să trîmbițeze !

1 Și alu cincelea ângeru a trîmbițatu, și amu vëđutu o stea din ceriu cădêndu pe pãmêntu ; și i s'a datu cheia

2 fântanei adîncului. Și a deschisu fântâna adîncului ; și s'a suitu fumu din fântână, ca fumu de unu cuptoru mare ; și s'a întunecatu sórele și aerulu de fumulu fântanei. Și din fumu au eșitu locuste pe pãmêntu ; și li s'a datu

3 putere, precumu au putere scorpiele pãmêntului. Și li s'a ȕisu, ca să nu vatáme érba pãmêntului, nici vre-o verdéța, nici vre-unu arboru ; decâtu

4 numai pre ómenii, cari nu au sigilulu lui Dumneđeu pe frunțile loru. Și li s'a datu *ordinu* ca să nu-i omóre, ci

5 ca să-i chinuéscă cinci luni ; și chinulu loru *era* ca chinulu scorpiei, cându lovesce pre omu. Și într'acele

6 ȕile voru căuta ómenii mórtea, și nu o voru afla ; și voru pofti să mórã, și mórtea va fugi de la ei. Și formele

7 locustelor *erau* asemenea cailoru gãtiți spre resbelu ; și pe capetele loru *erau* cununi ca de auru, și fețele loru

8 asemenea fețelor omenesci. Și aveau përu ca përu lu femeelor, și dinții loru ca de leu. Și zale aveau ca zalele de feru ; și sunetulu aripelor,

9 loru *era* ca sunetulu de caré cu mulți cai alergându la resbelu ; Și aveau 10 códe ca de scorpii, și *erau* bolduri în

códele loru ; și *aveau* putere a vătãma pre ómeni cinci luni. Și rege aveau 11 preste ei, *care este* ângerulu adîncului, alu căruia nume Ebreesce este Abaddonu, éru în limba Ellinéscă are nume Apollionu.

Unu vai a trecutu ; éccé mai vinu 12 încã duoé vaiuri după acestea. Și alu 13 șeselea ângeru a trîmbițatu, și amu auđitu o vóce din cele patru colțuri ale altarului celui de auru, care este

înaintea lui Dumneđeu, ȕicându ân- 14 gerului alu șeselea, care avea trîm- bițã : Deslégã pre cei patru ângeri,

legați la riulu celu mare Eufratu. Și 15 s'au deslegatu cei patru ângeri, cari *erau* gãtiți spre óra și ȕiua și luna și

anulu, ca să omóre a treia parte din ómeni. Și numêrulu oștiloru călãri- 16 mei *era* duoé miriade de miriade ; și amu auđitu numêrulu loru. Așa amu 17

vëđutu caii în visiune, și pre cei ce ședeau pe ei, avêndu zale ca de focu și de iacintu și de puciósã ; și cape-

tele cailoru *erau* ca de leu ; și din gu- 18 rele loru eșia focu și fumu și puciósã. De acestea trei plãgi s'a omorítu a

treia parte din ómeni : de focu și de fumu, și de puciósã ce eșia din gu- 19 rele loru. Cãci puterea loru este în gura loru și în códele loru ; cãci có- 20 dele loru *erau* asemenea șerpiloru,

cu capete, *cu* cari vatãmã. Și cei-l-alți ómeni, cari nu au mu- 20

ritu de plãgele acestea nu s'au pocã- itu de faptele mâneloru loru, ca să nu se închine demoniloru, și idoliloru,

celoru de auru și de argintu, de aramã, de pétrã și de lemnu ; cari nu potu 21

nici vedé, nici auđi, nici âmbra ; Nici nu s'au pocãitu de uciderile loru, nici de fermecãturele loru, nici de des- frênarea loru, nici de furturile loru.

Și amu vëđutu altu ângeru tare po- 1 gorîndu-se din ceriu, îmbrãcatu cu nuoru, și curcubeu *era* pe capulu lui, și fața lui ca sórele, și peciórele lui

ca nisce stãlpi de focu ; Și aveau în 2

mâna sa cãrticicã deschisã ; și a pusu peciorulu lui celu dreptu pe mare, éru celu stãngu pe pãmêntu ; Și a 3

strigatu cu vóce tare, precumu rãcnesce leulu ; și cându a strigatu, au sunatu cele șapte tunete vocile loru.

4 Și sunându cele șapte tunete, voi amu să scriu ; și amu auzitu vóce din ceriu dicându-mi : Sigiléză ceea ce au vorbitu cele șapte tunete, și nu scrie.

5 Și ângerulu, pre care l'amu vëđutu stându pe mare și pe pământu, și-a redicatu mâna sa spre ceriu ; Și s'a juratu pe celu ce trăesce în seculii seculiloru, care a făcutu ceriulu și cele ce sânt într'însulu, și pământulu și cele ce sânt într'însa, și marea și cele ce sânt într'însa, că timpulu nu se va mai întârđia : Ci în đilele vócei ângerului alu șeptelea, cându va trîmbița, se va sfârși misteriuulu lui Dumneđu, precumu a pređisu serviloru sei, profetiloru.

8 Și vocea, care amu auzit'o din ceriu, éráși a vorbitu cu mine, și a đisu : Mergi de ia cãrticea cea deschisă din mâna ângerului, ce stă pe mare și pe pământu. Și amu mersu cătră ângeru, și đisu-amu lui : Dă-mi cãrticea ; Éru elu mi-a đisu : Ia-o, și o mănâncă ; și va amări pântecele teu, éru în gura ta va fi dulce ca mierea. Și amu luatu cãrticea din mâna ângerului, și o amu mâncatu ; și era în gura mea dulce ca mierea ; și după ce o amu mâncatu, s'a amăritu pântecele meu. Și-mi đicea : Trebuie ca tu éráși să profetesci la multe popóre și limbi și regi.

1 Și mi s'au datu trestia asemenea unui toégu ; și sta ângerulu, dicându : Scólă-te, și măsură templulu lui Dumneđu și altarulu, și pre cei ce se închină într'însulu. Éru curtea cea din afară de templu lasă-o, și să nu o măsuru ; căci s'a datu Gințiloru ; și cetatea cea sântă o voru călca patruđeci și duoé de luni.

3 Și voiu da *putere* celoru duoi marturi ai mei a profetii o mie duoé sute șese-đeci de đile, îmbrăcați în sacu. 4 Acestia sânt cei duoi maslini, și cele duoésfecinice, cari stau înaintea Dumneđuului pământului. Și de va voi cineva să-i vatăme, focu va eși din gura loru, și va mistui pre neamicii loru ; da, de va voi cineva să-i vatăme, astufeliu trebuie acela să se omóre. Acestia au putere a închide ceriulu, ca să nu pluóe în đilele profetiei loru ;

și au putere preste ape, a le întórce în sânge, și a lovi pământulu cu tótă plaga, ori de câte ori voru voi.

Și cându voru sfârși mărturisirea loru, féra care se sue din adâncu va face resbelu cu ei, și-i va învinge, și-i va omorî. Și trupurile éele mórte ale loru *voru jăcé* în ulița cetătei celei mari, care spiritualminte se chiami Sodoma și Egiptu, unde și Domnulu nostru s'a crucificatu.

Și cei din popóre și din seminții și din limbi și din națiuni voru vedé trupurile cele mórte ale loru trei đile și jumătate, și nu voru lăsa să pună trupurile cele mórte ale loru în morminte. Și cei ce locuescu pe pământu se voru bucura de ei, și se voru vesele, și voru trãmete daruri unulu altuia ; pentru că acesti duoi profeti au chinuitu pre cei ce locuescu pe pământu.

Și după acele trei đile și jumătate Spiritu de viéța de la Dumneđu a intratu în ei, și au státutu pe peciórele loru ; și frică mare a căđutu preste cei ce-i priviau : Și au auzitu vóce tare din ceriu dicându-li : Suiți-vé aicea ; și s'au suitu în ceriu pe nuoru ; și i-au vëđutu neamicii loru. Și într'acea órá s'a făcutu cutremuru mare, și a căđutu a đecea parte din cetate, și într'acelu cutremuru s'a ucisu numéru de ómeni șapte mii ; și cei-l-alți s'au înfricoșatu, și au datu mărire Dumneđuului ceriului.

Alu duoilea vai a trecutu ; éccé alu treilea vai vine curêndu.

Și alu șeptelea ângeru a trîmbițatu ; și s'au făcutu voci tari în ceriu, dicându : Împărățiile lumei s'au făcutu *împărăția* Domnului nostru și a Christosului seu ; și elu va domni în seculii seculiloru.

Și cei duoé-đeci și patru de bētrâni, cari ședeau pe tronurile loru înaintea lui Dumneđu, s'au prosternutu pe fețele loru, și s'au închinatu lui Dumneđu, Dicându : Mulțumimu ție, Dómne, Dumneđuule Atotu-puternice ! celu ce esci, și celu ce erai, și celu ce vii, că ai luatu puterea ta cea tare, și ai domnit. Și națiunile s'au mâniatu, și a venitu mânia ta, și timpulu celoru morți, ca să fie ju-

decați, și să dai plată serviloru tei, profetiloru și sântiloru, și celoru ce se temu de numele teu, celoru mici și celoru mari; și să strici pre cei ce strică pământulu.

19 Și templulu lui Dumnezeu s'a deschisu în ceriu, și în templulu lui s'a vădutu chivotulu aședământului seu; și s'au făcutu fulgere, și voci, și tunete, și cutremuru, și grândină mare.

CAP. 12.

Visiunea femeii îngreunată și a draconului învinsu, carele totu mai persecută încă pre femeea și pre cei din seminția ei.

1 Și s'a aretatu semnu mare în ceriu, o femeie îmbrăcată cu sórele, și luna subu peciórele ei, și pe capulu ei cunună din duoë-spre-dece stele; Și îngreunată fiindu, striga, chinuindu-se și sfărîmându-se să nască.

3 Și s'a arătatu altu semnu în ceriu, și ecce unu draconu mare, *la vedere* ca foculu, avendu, șapte capete și dece córne, și șapte cununi pe capetele lui. Și códa lui trăgea a treia parte din stelele ceriului, și le-a aruncatu pe pământu; și draconulu a stătutu înaintea femeii celei ce avea să nască, ca, născându ea, să mânânce copilulu ei.

5 Și a născutu copilu parte bărbătescă, care are a pasce tóte națiunile cu toégu de feru; și copilulu ei s'a răpitu la Dumnezeu și la tronulu lui. Și femeea, a fugitu în pustiiu, unde are locu gătitu de la Dumnezeu, ca acolo să se nutrească o mie duoë sute șese-deci de zile.

7 Și s'a făcutu resbelu în ceriu, Mihaelu și ângerii lui au datu resbelu cu draconulu; și draconulu cu ângerii lui au datu resbelu. Și nu au isbutitu; nici s'a mai aflatu loculu loru în ceriu. Și s'a aruncatu draconulu celu mare, șerpele celu vechiu, care se chiamă Diabolulu și Satana, celu ce încelă tótă lumea; s'a aruncatu pe pământu, și ângerii lui s'au aruncatu cu elu. Și amu aúditu vóce tare în ceriu, dicédu: Acumu s'a făcutu mântuirea, și tăria, și împărăția Dumneđeului nostru, și puterea Christosului seu; căci s'a aruncatu pîrîtorulu frațiloru nostri, celu ce-i pîră înaintea Dumneđeului nostru diua și nóptea,

11 Și ei l'au învinsu pentru sângele Mielului, și pentru cuvântulu martiriului loru; și nu și-au iubitú viéța loru pêne la mórte. Pentru acésta bucurăți-vé, ceriuriloru, și cei ce locuiți într'insele! Vai celoru ce locrescu pământulu și marea! că s'a pogorítu diabolulu la voi avendu mâniá mare, pentru că scie că are puçinu timpu.

13 Și vedédu draconulu, că s'a aruncatu pe pământu, a persecutatu pre femeea, care a născutu *copilu* parte bărbătescă. Și s'au datu femeii duoë aripi ca de vulturu mare, ca să sbóre în pustiiu la loculu seu, unde se nutresce unu timpu și timpi, și jumătate de timpu, departe de la fația șerpelui. Și a aruncatu șerpele după 15 femeie din gura sa apă ca unu rîu, ca să o facă dusă de rîu. Și a ajutatú 16 pământulu femeii, și și-a deschisu pământulu gura sa, și a înghițitu rîulu, pre care l'a aruncatu draconulu din gura sa. Și s'a mâniatu draconulu 17 asupr'a femeii, și a plecatu să facă resbelu cu cei-l-alti din seminția ei, cari păzescu ordinulu lui Dumnezeu, și ținu mărturia lui Iisusu Christosu.

CAP. 13.

Duoă fére esu din mare și din pământu spre a blăstéma și a anági.

1 Și amu stătutu pe nésipulu mării, și amu vedutu o férá suindu-se din mare, care avea șapte capete și dece córne, și preste córnele ei dece diademe, și pe capetele ei numi de blăsteme. Și féra, pre care o veduiu erá 2 asemenea pardosului, și peciórele ei ca de ursu, și gura ei ca o gură de leu; și i-a datu draconulu puterea sa și scaunulu seu, și domniá mare. Și 3 amu vedutu unu capu de ale ei, ca rânitu de mórte; și rana morței ei s'a vindecatu; și totu pământulu s'a miratu de férá; Și s'au închinatu draconului celui ce a datu putere férei; 4 și s'au închinatu férei, dicédu: Cine este asemenea férei? cine póte să facă resbelu cu ea? Și i s'a datu gură 5 care vorbia multe blăsteme; și i s'a datu putere a face *resbelu* patru-deci și duoë de luni. Și și-a deschisu gura 6 sa spre blăsteme asupra lui Dumnezeu, să hulască numele lui și cortulu

lui, și pre cei ce locuescu în ceriu.

7 Și i s'a datu a face resbelu cu sântiți și a-i învinge; și i s'a datu puterea preste tótă seminția și limba și națiunea.

8 Și i se voru închina toți cei ce locuescu pe pământu, ale cărora nume nu sânt scrise în cartea vietei Mielului celui înjunghiatu de la întemeierea lumii. De are cineva urechi,

9 audă. Celu ce asservește se va aservi; celu ce ucide cu sabia cu sabiă trebue să se ucidă. Aici este răbdarea și credința sântiloru.

11 Și amu vădutu altă fêră suindu-se de pe pământu; și avea duoé córne asemenea mielului, și vorbia ca unu

12 draconu; Și îndeplinea tótă puterea fêrei celei d'ântéiu în prezența sa, și făcea ca pământulu și cei ce locuescu pe d'insulu să se închine fêrei celei d'ântéiu, a căreia rană de mórte se

13 vindecase; Și făcea semne mari, încâtu să se pogore și focu din ceriu

14 pe pământu înaintea ómeniloru. Și încela pre cei ce locuescu pe pământu prin semnele cari i s'au datu să le facă înaintea fêrei; dicându celoru ce locuescu pe pământu, ca să facă imagine fêrei, care avea o rană de sabiă, și

15 a trăitu. Și i s'a învoitu a da spiritu imaginei fêrei, ca imaginea fêrei să vorbescă, și să facă ca cei ce nu se voru închina imaginei fêrei să se omóre.

16 Și făcea pre toți, pre cei mici și pre cei mari, și pre cei bogăți și pre cei săraci, și pre cei liberi și pre cei servi, să li dee semnu pe mâna loru cea

17 dréptă, seu pe frunțile loru. Și ca nimenea să nu pótă cumpêra séu vinde de câtu numai celu ce are semnulu, séu numele fêrei, séu numerulu numelui ei. Aici este înțelepciunea: Celu ce are minte să socotescă numerulu fêrei; căci este număr de omu: și numerulu ei este: Șese sute șese-đeci și șese.

CAP. 14.

Fericirea și sfârșitul norocitu alu sântiloru, Căderea Babilonului, și ped. psa adorătoriloru fêrei.

1 Și amu vădutu, și éccé unu Mielu stându pe muntele Sionului, și cu elu o sută patru-đeci și patru de mii, cari aveau numele Părintelui loru

2. scrisu pe frunțile loru. Și amu aúditu

vóce din ceriu, ca vóce de ape multe, și ca vóce de tunete mari; și amu aúditu vóce de cităristi cântându cu citarele loru; Și cântau o cântare nouă înaintea tronului, și înaintea celoru patru fêre, și a bêtrâniloru: și nimenea nu putea cunósce cântarea, de câtu numai cele o sută patru-đeci și patru de mii, cei rescumpărați de pe pământu: Acestia sânt cei ce nu s'au întinatu cu femei, căci sânt feciori. Acestia sânt cei ce urmêza Mielului ori-unde merge. Acestia sânt cei rescumpărați din ómeni, primitiulu lui Dumneđu și alu Mielului. Și în gura loru nu s'a aflatu viclesugu; căci sânt nevinovați înaintea tronului lui Dumneđu.

Și amu vădutu altu ângeru sburându în međiloculu ceriului, avendu evangeliă eternă să vestescă celoru ce locuescu pe pământu, și la tótă națiunea, și seminția, și limba, și poporul. Dicându cu vóce tare: Temeți-vê de Dumneđu, și dați-i mărire; căci óra judecâtei lui a venitu: și vê închinați celui ce a făcutu ceriulu și pământulu, și marea și isvórele apelor.

Și urmá altu ângeru, dicându: A căđutu, a căđutu Babilonulu, cetatea cea mare, pentru că a adăpatu tóte națiunile din vinulu mâniei desfrênărei sale.

Și alu treilea ângeru li urmá, dicându cu vóce tare: Ori cine se închină fêrei și imaginei ei, și ia semnulu ei pe fruntea sa, séu pe mâna sa, Acesta va bé din vinulu mâniei lui Dumneđu, celu turnatu neamestecatu în páharulu mâniei lui; și se va chinui cu focu și cu puciósă înaintea sântiloru ângeri, și înaintea Mielului. Și fumulu chinului loru se sue în secúlii secúloru și nu au repausu điuva și nóptea acei cari se închină fêrei, și imaginei ei, și celu ce ia semnulu numelui ei. Aici este răbdarea sântiloru; aici sânt cei ce păzescu ordinele lui Dumneđu și credința lui Iisusu. Și amu aúditu vóce din ceriu, dicându-mi: Scrie: Fericiti sânt cei morți, cari moru în Domnulu, de acumu, da, đice Spiritulu, ca să se repause de ostenelele loru; éru faptele loru li urmêză.

14 Și amu vădutu, și éccé nuoru albu, și unulu ședea pe nuoru asemenea cu Fiulu omului, avēdu în capulu lui cunună de auru, și în mâna lui secere ascuțită. Și altu ângeru a eșitu din templu, strigându cu tare vóce cătră celu ce ședea pe nuoru: Trămete secerea ta, și seceră; căci ți-a venitu óra de a secera: secerișulu pământului s'a coptu. Și celu ce ședea pe nuoru a aruncatu secerea sa pe pământu; și pământulu s'a seceratu.

17 Și altu ângeru a eșitu din templulu celu din ceriu, avēdu și elu secere ascuțită. Și altu ângeru a eșitu din altaru, avēdu putere preste focu; și a strigatu cu strigare tare celui ce avea secerea cea ascuțită, dicēdu: Trămete secerea ta cea ascuțită, și culege strugurii pământului; căci strugurii lui s'au coptu. Și ângerulu a aruncatu secerea lui pe pământu, și a culesu via pământului, și a pus'o în tésculu celu mare alu mâniei lui Dumneđu. Și tésculu s'a călcatu afară de cetate, și a eșitu sânge din téscu pēnē la frēnele cailoru, de o mie și șese sute de stadii.

CAP. 15, 16.

Cântare de triumfu pentru cele din urmă judecăți ale lui Dumneđu asupra férei. Descrierea celor șapte plăgi din urmă vērșate pe pământu.

1 Și amu vădutu altu semnu în ceriu; mare și minunatu, șapte ângeri avēdu șapte plăgi, cele de pe urmă; căci într'acelea s'a sfârșitu mânia lui Dumneđu.

2 Amu vădutu ca o mare de steclă amestecată cu focu; și pre cei ce biruiau asupra férei, și asupra îmaginei, și asupra semnului ei, și asupra numărului numelui ei, stându pe marea cea de steclă, avēdu citarele lui Dumneđu. Și cântau cântarea lui Moisi servulu lui Dumneđu, și cântarea Mielului, dicēdu: Mari și minunate sânt lucrurile tale, Dómne. Dumneđeule Atotu-puternice! drepte și adevērate căile tale, Rege alu sântiloru! Cine nu se va teme de tine, Dómne, și nu va mări numele teu? căci tu singuru esci sântu; căci tóte, nașionile voru veni și se voru închina înaintea ta; căci judecățele tale s'au aretatu.

5 Și după acestea amu vădutu, și éccé templulu cortului mărturiei în ceriu s'a deschisu: Și cei șapte ângeri au eșitu din templu, avēdu cele șapte plăgi, îmbrăcați cu inu curatu și strălucitu, și încinși împrejuru peptului cu brăe de auru. Și una din cele patru fére a datu celor șapte ângeri șapte vase de auru, pline de mânia lui Dumneđu celui viu în seculii seculilor. Și templulu s'a implutu de fumu din mărirea lui Dumneđu și din puterea lui; și nimenea nu putea întra în templu, pēnē se voru sfârși cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

1 Și amu auđitu vóce tare din templu, dicēdu celor șapte ângeri: Duceți-vē și vērșati vasele mâniei lui Dumneđu pe pământu.

2 Și s'a dusu celu d'ântēiu, și a vērșatu vasulu seu pe pământu; și s'au iscatu bube rele și mari în ómenii cari aveau semnul férei, și în cei ce s'au închinatu îmaginei ei.

3 Și alu duoilea ângeru a vērșatu vasulu seu în mare; și s'a făcutu sânge, ca de mortu; și totu sufletulu viu în mare a muritu.

4 Și alu treilea ângeru a vērșatu vasulu seu în rîuri și în isvórele apelor, și s'au făcutu sânge. Și amu auđitu pre ângerulu apelor dicēdu: Dreptu esci, Dómne, celu ce esci, și celu ce erai, și celu ce vei fi, că ai făcutu aceste judecăți. Căci sângele sântiloru și alu profeților au vērșatu, și sânge li-ai datu să bea; căci ei merită acēsta. Și amu auđitu pre altulu din altaru dicēdu: Așa Dómne, Dumneđeule Atotu-puternice! adevērate și drepte sânt judecățele tale!

8 Și alu patrulea ângeru a vērșatu vasulu seu preste sóre, și i s'a datu putere să ardă pre ómeni cu focu. Și s'au arsu ómenii cu focu mare, și au hulitu numele lui Dumneđu celui ce are putere preste aceste plăgi, și nu s'au pocăitu să-i dea mărire.

10 Și alu cincilea ângeru a vērșatu vasulu seu preste scaunulu férei, și împērăția sa s'a făcutu întunecósă; și-si mușcau limbele loru de durere. Și au hulitu pre Dumneđuulu ceriului pentru durerile loru și pentru ranele

loru, și nu s'au pocăitu de faptele loru.

12 Și alu șeselea ângeru a vërsatu vasulu seu preste rîulu celu mare, Eufratulu; și apa lui a secatu, ca să se gătescă calea regiloru celoru de la resăriturile sórelui. Și amu vëđutu

13 trei spirite necurate asemenea bróscelorú *venîndu* din gura draconului, și din gura férei, și din gura profetului celui minciunosu. Căci sînt spirite ale demoniloru, făcêndu semne, și mergêndu la regii pămêntului și a tótă lumea, să-i adune la resbelulu đilei celei maria lui Dumneđu Atotputerniculu. Éccé viu ca unu furu.

15 Fericitu *este* celu ce priveghiézá, și păzesce vestmintele sale, ca să nu âmble golu, spre a se vedé rușinea lui. Si i-a strînsu la loculu ce se chiâma Ebreesce Armagheddonu.

17 Și alu șeptelea ângeru a vërsatu vasulu seu în aeru; și a eşitu vóctare în templulu ceriului de la tronu,

18 đicêndu: S'a făcutu. Și *îndată* s'au aúđitu voci și fulgere și tunete; și s'a întêmplatu cutremuru mare; în ce feliu nîu s'a făcutu de cându ómenii au fostu pe pămêntu, ca acestu

19 cutremuru așa mare. Și cetatea cea mare s'a împărțitu în trei părți, și cetățile Gințiloru au căđutu; și Babilonulu celu mare a venitu în amintire înaintea lui Dumneđu; să-i dee păharulu vinului iuțimei mâniei sale.

20 Și tótă însula a fugitu, și munți nu

21 s'au aflatu. Și grândină mare ca talantulu se pogorî din ceriu preste ómeni; și ómenii au hulitu pre Dumneđu de plaga grândinei; căci plaga era mare fórte.

CAP. 17, 18.

Descrierea meretriceii celei mari și a perđărei și căđerei sale. Descriere profetică a stricărei și căđerei Babilonului.

1 Și a venitu unulu din cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte vase, și a vorbitu cu mine, đicêndu-mi: Vino să-ți aretu judecata meretriceii celei mari, care șede preste ape multe;

2 Cu care au comisú desfrênare regii pămêntului, și s'au îmbêtatu de vinulu desfrênărei ei cei ce locuescu pe pămêntu. Și m'a dusu în spiritu în pustiiu, și amu vëđutu o femeie șe-

đêndu pe o féra roșă, plină de nume de blăsteme, care avea șapte capete și dece córne. Și femeea era îmbrăcată

4 cu purpură și cu roșu, și împodobită cu auru și cu pétră scumpă și cu mărăritare, avêndu păharu de auru în mâna ei plinu de urîciuni și de necurăția desfrênărei sale; Și în fruntea

5 ei nume scrisu: Misteriu, Babilona cea mare, muma Meretriciloru și a urîciuniloru pămêntului. Și amu vëđutu pre femeie bétă de sângele sântiloru și de sângele martiriloru lui Iisusu; și vëđêndu-o, m'amu miratu cu mirare mare. Și ângerulu mi-a

7 đisu: Pentru ce te-ai miratu? eu 'ți voiu spune misteriuu despre femeie și despre féra ce o pórtă, care are cele șapte capete și cele dece córne. Féra, care o vëđuși, era și nu este, și

8 va să se sue din adîncu, și să mērgă în perđare; și se voru mira cei ce locuescu pe pămêntu, ale căroru nume nu sînt scrise în cartea vieței de la întemeierea lumei, vëđêndu pre féra că era, și nu este, deși este: Aici *este*

9 mintea ceea ce are înțelepciune: Cele șapte capte sînt șapte munți, unde șede femeea preste ei; Și sînt șapte

10 regi; cinci au căđutu, și unulu *este*, și cela-l-altu încă nu a venit; și cându va veni, trebuie să remână puçinu. Și féra care era și

11 nu este, și acesta este alu optulea, și este din cele șapte, și merge în perđare. Și cele dece córne, cari le-ai

12 vëđutu, sînt dece regi, cari încă nu au primitu împărăția; ci primescu putere ca nisce regi odată cu féra. Acestia au unu gându să dea puterea

13 și tária loru férei. Acestia voru face

14 resbelu cu Mielulu, și Mielulu 'i va învinge; căci elu este Domnulu domniloru, și Regele regiloru, și cei ce sînt cu elu *sînt* chiămați și aleși și credincioși.

Și-mi đicea: Apele, cari le-ai vëđutu unde șede meretricea, sînt póre, și glóte, și națiuni, și limbi. Și

16 cele dece córne, cari le-ai vëđutu la féra, acestea voru urî pre meretrice, și o voru face nemângăiată și gólă, și voru mânca carnea ei, și o voru arde cu focu. Căci Dumneđu a pusu

17 în ânimele loru să facă voia lui, și

să fie de unu gându, și să dea împărăția loră ferei, pene ce se voru îndeplini cuvintele lui Dumneșeu.

18 Și femeea, pre care o ai vedutu, este cetatea cea mare, care domnesce preste regii pământului.

1 Și după acestea amu vedutu altu ângeru pogorîndu-se din ceriu, care avea putere mare, și pământulu s'a luminatu de strălucirea lui. Și a strigatu în tăriă cu voce mare, dicendu: A cădutu, a cădutu Babilonulu celu mare, și s'a făcutu locașu demoniloru, și pază a totu spiritulu necuratu, și pază a totă pasărea necurată și uriciôsă; Căci tôte națiunile au beutu din vinulu mâniei desfrênărei ei, și regii pământului au comisu desfrênare cu ea, și negușitorii pământului s'au îmbogățitu prin abundanța desfătărilor ei.

4 Și amu auditu altă voce din ceriu, dicendu: Eșiți dintr'însa, poporulu meu, ca nu luându parte în păcatele ei, să luati parte la plăgele ei. Căci păcatele ei au ajunsu pene la ceriu, și Dumneșeu și-a adusu aminte de nedreptățile ei. Resplățiți-i, precumu și ea v'a resplătitu voui, și-i întorceți înduoitu dupre faptele ei; cupăharulu care a turnatu, turnați-i înduoitu. Pe câtu s'a măritu pre sine, și s'a desfătat, pe atâta dați-i chinu și strîmtorare; căci ea dice în ânima ei: Ședu *ca o* împărătesă, și nu sânt veduvă, și dureri nu voi vedé. Pentru aceea într'o di voru veni plăgele ei: mörte și dureri și fomete; și cu focu se va arde; căci tare *este* Domnulu Dumneșeu care o judecă.

9 Și regii pământului, cari au comisu desfrênare și s'au desfătat cu ea, o voru plânge, și o voru tângui, voru vedé fumulu arderei ei. Stându de parte pentru frica muncii ei, voru dice: Vaiu, vaiu cetăței celei mari, Babilonului, cetatea cea tare! căci într'o oră a venitu judecata ta.

11 Și negușitorii pământului o voru plânge, și o voru jăli pre ea; căci nimenea nu mai cumpără marfa lor: 12 Marfa de auru, și de argintu, și de pétră scumpă, și de mărgăritare, și de inu subțire, și de purpură, și de

mătasă, și de roșu; și totu lemnulu de teiu, și totu vasulu de fildeșu, și totu vasulu de lemnu scumpu, și de aramă, și de feru, și de marmură; Și scortişoră 13 și tămâieri, și miru, și vinu, și oleiu, și făină de grâu, și grâu, și vite, și oi, și cai, și căruțe, și servi, și suflete de ômeni. Și fruptele cari le poftesce 14 sufletulu teu s'au dusu de la tine, și tôte cele grase și strălucite s'au dusu de la tine, și nu le vei mai afla, Negușitorii de acestea, cari s'au îm- 15 bogățitu de la ea, voru sta departe pentru frica chinului ei, plângendu și tânguindu-se; Și dicendu: Vaiu, vaiu 16 de cetatea cea mare! cea îmbrăcată cu inu subțire și cu purpură și cu roșu, și împodobită cu auru și cu pétră scumpă, și cu mărgăritare; Căci 17 într'o oră s'a pustiitu atâta bogăția.

Și totu cârmaciulu, și tóta glôta 18 cea din corăbii, și corăbierii, și oricâți lucrază pe mare, au stătutu de departe; Și strigau, vedendu fumulu arderei ei, dicendu: Cine *era* asemenea cu cetatea cea mare? Și-și puneau 19 țerină pe capetele lor, și strigau, plângendu și tânguindu-se, dicendu: Vaiu, vaiu de cetatea cea mare, în care s'au îmbogățitu toți cei ce au corăbii în mare din tesăurele ei! cumu într'o oră s'a pustiitu!

Ceriu, veselesce-te de d'însa, și 20 voi sânti apostoli și profeti; căci v'a resbunatu pre voi Dumneșeu despre d'însa.

Și unu ângeru tare a redicatu o 21 pétră mare ca de möră, și o aruncă în mare, dicendu: Așa de cu furiă se va arunca Babilonulu, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Și vócea 22 citaristiloru, și a musiciloru, a fluerătoriloru și a trîmbițașiloru nu se va mai audî în tine; și nici unu mesteru de ori-care mesteșugu nu se va afla în tine; și sunetu de möră nu se va mai audî în tine. Și lumină de lumi- 23 nare nu se va mai ivi în tine; și voce de mire și de mirésă nu se va mai audî în tine; deși negușitorii tei erau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoria ta s'au încelatu tôte națiunile. Și într'însa s'a aflatu sânge 24 de profeti, și de sânti, și de toți cei uciși pe pământu.

CAP. 19.

Urmări mărețe de la judecata lui Dumnezeu asupra fetei și asupra meretriceii celei mari.

- 1 După acestea amu auđitu o vóce tare de glótă multă în ceriu, ȃicȃndu: Alleluia! Măntuirea și mărirea și puterea *fie* Domnului, Dumneđeului nostru; Că adevėrate și drepte *sunt* judecățele lui; căci a judecatu pre meretricea cea mare, care a coruptu pământulu cu desfrėnarea sa, resbunându sângele serviloru sei asupra-i.
- 2 Și a duóa óră au ȃisu: Alleluia! și fumul ei se suia în seculii seculiloru.
- 3 Și cei duoė-deci și patru bėtrâni, și cele patru fėre s'au prosternutu, și s'au închinatu lui Dumnezeu celui ce șede pe tronu, ȃicȃndu: Aminu, Alleluia. Și vóce a eșitu de la tronu, ȃicȃndu: Lăudați pre Dumneđeulu nostru, toți servii lui, și cei ce vė temeți de d'insulu, și cei mici și cei mari.
- 4 Și amu auđitu ca o vóce de glótă multă, și ca o vóce de ape multe, și ca o vóce de tunete tari, ȃicȃndu: Alleluia! căci Domnulu, Dumnezeu Atotu-puterniculu s'a făcutu rege.
- 5 Șă ne bucurămu, și să ne veselimu, și să-i dămu onóre; căci a venitu nunta Mielului, și femeea lui s'a gătitu. Și s'a datu ei, ca să se îmbrace cu inu subțire, curatu și strălucitu, căci inulu este dreptatea sântiloru.
- 6 Și-mi ȃicea: Scrie! Fericiți *sunt* cei chiămați la cina nunței Mielului. Și-mi ȃicea: Acestea sunt cuvinte adevėrate ale lui Dumnezeu. Și m'amu prosternutu înaintea pecióreloru lui să mă închinu lui. Și-mi ȃicea: Feresce-te *de a face* acėsta: conservulu teu sunt, și cu frații tei, cari au mărturia lui Iisusu; închină-te lui Dumnezeu; căci mărturia lui Iisusu este spiritulu profeției.
- 7 Și amu vėđutu ceriulu deschisu, și ecėă unu calu albu; și celu ce șede pe elu se chiăma Credinciosu și Adevėratu, și în dreptate judecă și face resbelu. Ochii lui *erau* ca para focului, și pe capulu lui *erau* diademe multe; și avea nume scrisu, care nimenea nu-lu scie, decātu numai elu
- 8 singuru. Și *era* îmbrăcatu în vest-

mėntu immuiatu în sânge; și se chiamă numele lui: Cuvėntulu lui Dumnezeu. Și ostile ceresci urmau 14 după elu pe cai albi, îmbrăcați în inu subțire, albu și curatu. Și din 15 gura lui ese sabiă ascuțită, ca cu d'insa să lovėscă națiunile, și elu le va pasce cu toėgu de feru; și elu calcă tėsculu vinului iuțimei și măniei lui Dumnezeu Atotu-puterniculu. Și-și 16 are preste vestmintele și preste cópsa sa numele scrisu: Regele regiloru, și Domnulu domniloru.

Și amu vėđutu pre unu ângeru 17 stându în sóre; și a strigatu cu vóce tare, ȃicȃndu tuturoru paseriloru ce sbórá în međiloculu ceriului: Veniți și vė adunați la cina marelui Dumneđeu; Ca să mâncați corpuri de 18 regi, și corpuri de căpitenii, și corpurile celoru tari, și corpurile cailoru și ale celoru ce ședu pe ei, corpurile tuturoru celoru liberi, și celoru servi, ale celoru mici și ale celoru mari.

Și amu vėđutu pre fėră, și pre 19 regii pământului, și oștile loru adunate, să facă resbelu cu celu ce șede pe calu și cu óstea lui. Și s'a prinsu 20 fėră, și cu elu profetulu celu minciunosu, care a făcutu semnele înaintea ei, cu cari a amăgitu pre cei ce au luat semnu fėrei, și pre cei ce s'au închinatu imaginii ei. Acestia amînduoi s'au aruncatu vii în laculu de focu, care arde cu puciosă; Și cei- 21 l-alți s'au ucisu cu sabia celui ce șede pe calu, carea eșia din gura lui; și tóte paserile s'au săturatu din trupurile loru.

CAP. 20.

Fericirea celoru d'ântėiu înviați. Despre împėrăția de o mie de ani, și despre judecata cea de pe urmă.

Și amu vėđutu ângeru pogorîndu-se 1 din ceriu, avėndu cheia adũncului și lanțu mare în mânia lui. Și a prinsu 2 pre draconu, pre șerpele celu vechiu, care este Diabolulu și Satana; și l'a legatu o mie de ani; Și l'a băgatu 3 în adũncu, și l'a închisu. și a sigilatu d'asupra lui, ca să nu mai încele pre națiuni, pėnė se voru împlini o mie de ani; și după acėsta trebue să se deslege pućinu timpu.

4 Și amu vădutu tronuri, și au ședutu
pe ele; și judecată li s'a datu; și
amu vădutu sufletele celoru tăiați
pentru mărturisirea lui Iisusu și pen-
tru cuvântulu lui Dumneđu, și cari
nu s'au închinatu ferei nici imaginei
ei, nici nu au luatu semnu *ei* pe
fruntea loru și pe mâna loru; și au
viețuitu, și au domnitu cu Christosu
5 o mie de ani. Éru cei-l-alți morți nu
au înviatu pêne nu s'a sfârșitu miea
de ani. Acésta *este* învierea cea d'ân-
tēju. Fericitu și sântu *este* celu ce
6 are parte în învierea cea d'ântēju;
preste nisce asemenea mórtea cea de
a duoa nu mai are putere; și voru fi
preuți ai lui Dumneđu și ai lui Chris-
tosu, și voru domni cu elu o mie
de ani.
7 Și cându se va fi împlinitu aceea
mie de ani, se va deslega Satana din
8 închisórea lui; Și va eși să încele na-
tioniile ce sânt în cele patru părți ale
pământulu; pre Gogu și pre Magogu,
să-i adune la resbelu; alu căroru nu-
9 mēru *este* ca nēsipulu mării. Și s'au
suitu pe latulu pământulu, și au în-
cunjuratu tabēra sântiloru, și cetatea
cea iubită, și s'a pogorítu focu de la
Dumneđu din ceriu, și i-a mistuitu.
10 Și diabolulu celu ce i-a încelatu s'a
aruncatu în laculu celu de focu și de
pucióasă, unde *se află* féra și profetulu
celu minciunosu; și se voru chinui
điua și nóptea în seculii seculiloru.
11 Și amu vădutu unu tron u alb mare,
și pre celu ce ședea pe elu, de a că-
ruia față a fugitu pământulu și ce-
riulu; și locu nu s'a aflatu pentru d'in-
12 sele. Și amu vădutu pre morți, pre
cei mici și pre cei mari, stându în-
aintea lui Dumneđu; și cărți s'au des-
chisu; și altă carte s'a deschisu care
este cartea vieței, și cei morți s'au
judecatu din cele scrise într'acele cărți,
13 după faptele loru. Și marea a datu
pre morții cei dintr'însa; și mórtea
și înfernulu au datu pre morții cei
dintr'însele, și s'au judecatu fie-care
14 după faptele sale. Și mórtea și în-
fernulu s'au aruncatu în laculu celu
15 de focu. Acésta este mórtea cea de a
duoa. Și ori-care nu s'a aflatu scrisu
în cartea vieței s'a aruncatu în laculu
celu de focu.

CAP. 21, 22.

Descrierea deplinei mângăieri și fericiri a celoru
mântuiți în Ierusalimulu cerescu. Adevărulu profe-
ților în astă privință.

Și amu vădutu ceriu nou și pământu 1
nou; căci ceriulu celu d'ântēju și pă-
mântulu celu d'ântēju au trecutu; și
marea nu mai este. Éru eu Ioanu amu 2
vădutu cetatea cea sântă, Ierusalim-
mulu celu nou, pogorîndu-se de la
Dumneđu din ceriu, gătitu ca o mi-
résă împodobită pentru bărbatulu ei.
Și amu aúditu vóce tare din ceriu, 3
đicēndu: Éccē cortulu lui Dumneđu
cu ómenii! și va locui cu ei, și ei voru
fi poporu alu lui; și însu-și Dumneđu
va fi cu ei, și *va fi* Dumneđu alu loru.
Și va sterge Dumneđu tótă lacrima 4
din ochii loru; și nu va mai fi mórte,
nici plângere, nici strigare nici durere
nu va mai fi; căci cele d'ântēju au
trecutu.

Și celu ce ședea pe tron u đicea: 5
Éccē tóte le facu nouē. Și-mi đicea:
Scrie; căci aceste cuvinte sânt ade-
vurate și credincióse. Și mi-a đisu: 6
S'a făcutu. Eu sânt Afla și Omega,
începutulu și sfârșitululu. Eu voi u da
celui însetatu din isvorulu vieței în
daru. Celu ce învinge va mosceni tóte; 7
și eu 'i voi u fi Dumneđu, și elu 'mi
va fi fiu. Éru celoru fricoși și necre- 8
dincioși și urícioși, și ucigași, și des-
frēnați, și fermecători, și idololatri,
și tuturoru celoru minciunoși, partea
li va fi în laculu ce arde cu focu și
cu pucióasă; acésta este mórtea cea
de a duoa!

Și a venitu cătră mine unulu din 9
cei șapte ângeri, cari avuseră cele
șapte vase pline de cele șapte plăgi
cele mai de pe urmă; și a vorbitu cu
mine, đicēndu: Vino, să-ți aretu fe-
meea, mirésa Mielului. Și m'a đusu 10
în spiritulu într'unu munte mare și în-
altu, și mi-a aretatu cetatea cea mare,
Ierusalimulu celu sânt, pogorîndu-se
din ceriu de la Dumneđu, Avēndu 11
mărirea lui Dumneđu; și luminăto-
rulu *ei* era asemenea cu o pétră pre-
scumpă, ca pétra iaspisu, ce este ca
cristalulu; Și avea zidu mare și în- 12
altu, *la care* erau duoē-spre-đece
porți, și la porți, duoi-spre-đece ân-
geri, și nume scrise d'asupra, cari

sântale celoru duoë-spre-đece semin-
 13 ții ale filorū lui Israelu. Despre re-
 șaritu, trei porți; despre mēđă-nópte,
 trei porți; despre mēđă-đi, trei porți;
 14 și despre apusu, trei porți. Și zidulu
 cetăței avea duoë-spre-đeci temelii,
 și într'insele numile celoru duoi-spre-
 15 đece apostoli ai Mielului. Și celu ce
 vorbia cu mine avea trestia de auru,
 să mēsure cetatea și porțele sale și
 16 zidulu seu. Și cetatea era pătrată;
 lungimea este atâta câtu și lățimea;
 și a mēsuratu cetatea cu trestia ca la
 duoë-spre-đece mii de stadii. Lun-
 gimea și lățimea și înălțimea sa sânt
 17 întocma. Și a mēsuratu zidulu seu
 de o sută patru-đeci și patru de coți,
 dupre mēsură omului, adecă a ânge-
 18 rului. Și zidulu era ziditu *deiaspisu*;
 și cetatea era *de auru curatu*, aseme-
 19 nea steclei celei curate. Și temeliele
 zidului cetăței erau împodobite cu
 totu feliulu de pétră scumpă: Teme-
 lia cea d'ântēiu, iaspisu; a dua, sa-
 pfiuru; a treia, halcidonu; a patra,
 20 smaragdu; A cincea, sardonicu; a
 șesea, sardonicu; a șeptea, chrisolitu;
 a opta berilu; a noua, topazu; a đe-
 cea, chrisoprasu; a unu-spre-đecia,
 iacintu; a duoë-spre-đecia, ametistu.
 21 Și cele duoë-spre-đece porți, duoë-
 spre-đece mărăgăritare; fie-care pórta
 era dintr'unu mărăgăritaru, și ulița
 cetăței auru curatu, ca stecla cea
 22 străveđiă. Și templu nu amu vēđutu
 într'insa; căci Domnulu Dumneđeu
 Atotu-puterniculu și Mielulu sânt
 23 templulu seu. Și cetatea nu are tre-
 buință de sóre nici de lună să lumi-
 neze în ea; căci mărirea lui Dumneđeu
 o luminéză, și Mielulu este lumină-
 24 torulu ei. Și națiunile celoru ce se
 mântuescu voru âmbra în lumina sa;
 și regii pământului aducu mărirea și
 25 onórea lorū într'insa. Și porțele ei nu
 se voru închide điua, și nóptea nu va
 26 fi acolo. Și voru aduce mărirea și
 27 onórea națiunilorū într'insa. Și nu va
 intra într'insa totu ce este spurcatu
 și face uriciune și minciună; ci nu-
 mai cei scriși în cartea vieței Mielului.

1 Și mi-a arētatu rîu limpede alu
 apei vieței, luminos ca cristalulu,
 eșindu din tronulu lui Dumneđeu și

alu Mielului. În mediloculu uliței 2
 sale, și de o parte și de alta a rîului
era arborele vieței, producēdu duoë-
 spre-đece *feliuri* de frupte, dându-și
 fruptulu seu în fie-care lună; și frun-
 đele arborelui *erau* spre vindecarea
 națiunilorū. Și nu va fi nici unu blă- 3
 stemu *acolo*; éru tronulu lui Dum-
 neđeu și alu Mielului voru fi într'insa;
 și servii lui i voru servi; Și voru vedé 4
 fața lui; Și numele lui *va fi* pe frun-
 țile lorū. Și nópte nu va fi acolo, și 5
 nu au trebuință de făcliă nici de lu-
 mina sórelui; căci Domnulu, Dum-
 neđeu li luminéză; și voru domni în
 seculii seculilorū.

Și mi-a đisu: Aceste cuvinte *sânt* 6
 credincióse și adevērate; și Domnulu,
 Dumneđeu sântilorū profeti, a tră-
 mesu pre ângerulu seu, să arete ser-
 vilorū sei cele ce trebuie să se întēple
 curēndu. Éccē viu degrabă; fericitu 7
 este celu ce pazesce cuvintele profetē-
 ții din acēstă carte.

Și eu Ioanu sânt celu ce vedeamu 8
 și auđiamu acestea; și auđindu și
 vēđēndu, m'amu prosternutu să mē
 închinu înaintea peciórelorū ângeru-
 lui, care-mi areta acestea. Atuncea 9
 'mi đicea: Feresce-te *de a face acēsta*,
 căci eu sânt conservulu cu tine și cu
 frații tei profeti, și cu cei ce păzescu
 cuvintele acestei cărți; închină-te lui
 Dumneđeu.

Și-mi đicea: Să nu sigilezi cuvintele 10
 profetēții acestei cărți; căci tim-
 pulu este aprópe. Celu ce este nedreptu, 11
 să mai fie nedreptu; și celu ce este
 spurcatu, să mai fie spurcatu; și celu
 ce este dreptu, să mai fie dreptu; și
 celu ce este sântu, să mai fie sântu.
 Éccē vinu degrabă, și plata mea cu 12
 mine, să dau fie-căruia dupre fapta
 lui. Eu sânt Alfa și Omega, începu- 13
 tulu și sfârșitulū, celu d'ântēiu și celu
 de pe urmă. Fericiti *sânt* cei ce facu 14
 ordinele lui, ca să aibă dreptu la
 arborele vieței, și să între pe porți
 în cetate. Căci afară *sânt* câinii, și 15
 fermecătorii, și desfrēnații, și uci-
 gașii, și idololatrii, și totu celu ce
 iubescu și face minciună. Eu Iisusu 16
 amu trāmesu pre ângerulu meu, ca
 să mărturisescă voui acestea în bese-
 rici. Eu sânt rădicina și semînța lui

- Davidu, steua cea strălucitoare și de demânetă.
- 17 Și Spiritulu și mirésa dîcu: Vîno! Și celu ce aude să dîcă: Vîno! Și celu însetatu să vină, și celu ce voiesce, să iee apa vieței în daru.
- 18 Căci mărturisescu la totu celu ce aude cuvintele profeției acestei cărți: De va adăugi cineva la acestea, va adăugi la elu Domnulu plăgele cele
- 19 scrise într'acéstă carte; Și de va scóte
- cineva din cuvintele cărței acestei profeții, va scóte Dumneđu partea lui din cartea vieței, și din cetatea cea sântă, și din cele scrise într'acéstă carte.
- Celu ce mărturisesce acestea, dîce: 20 De siguru vinu curêndu. Aminu. Așa, vîno, Dómne Iisuse. Charulu Dom- 21 nului nostru Iisusu Christosu *fie* cu voi toți. Aminu.

F I N I T U.